

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

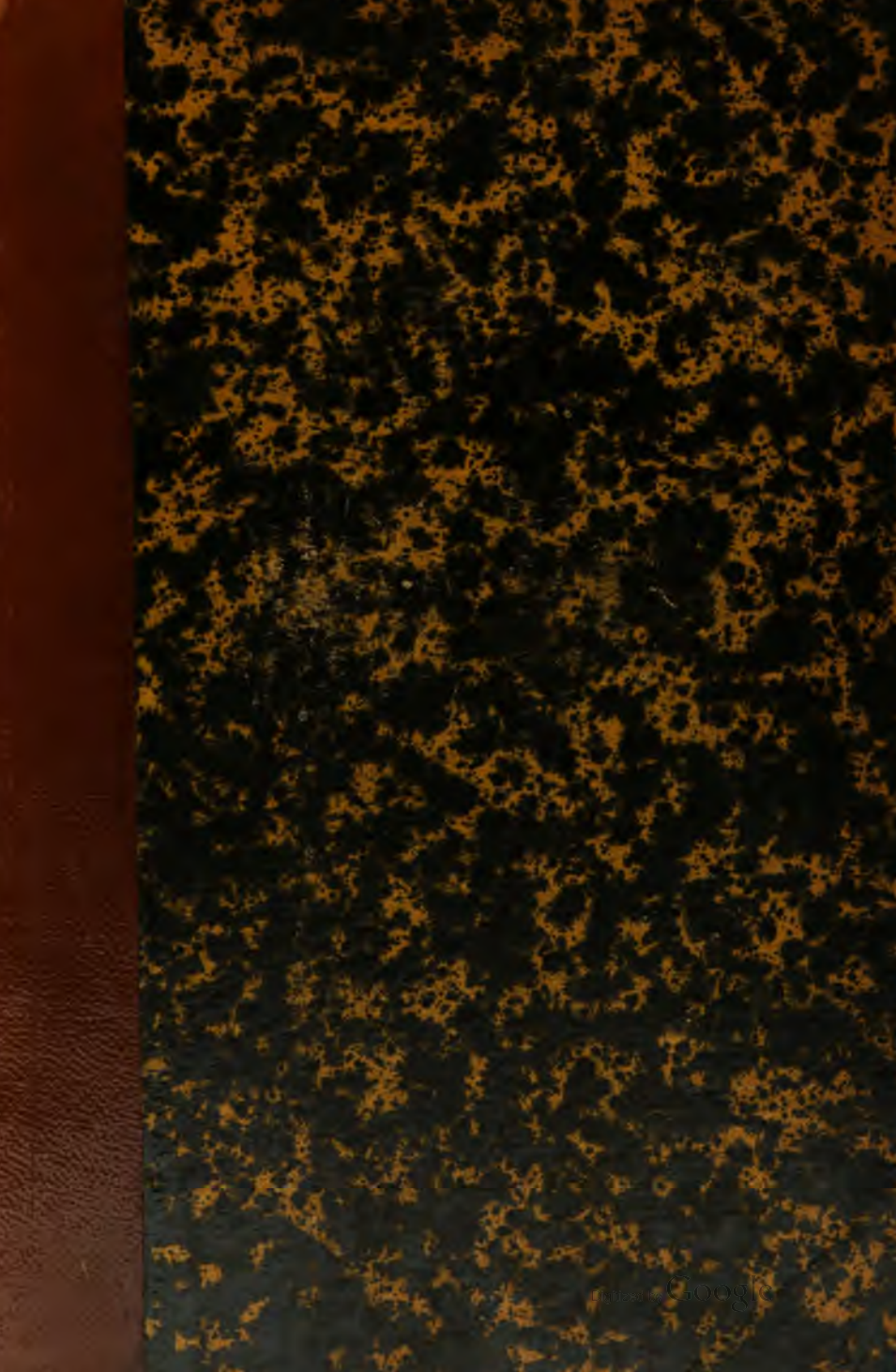
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Scan 9830.35

A

Kr. Kälund.

HEIMSKRINGLA

NÓREGS KONUNGA SÖGUR

AF

SNORRI STURLUSON

I

UDGIVNE FOR

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

FINNUR JÓNSSON

KØBENHAVN 1893—1900

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI

Scan 4830.35

A ✓

HARVARD COLLEGE LIBRARY
IN MEMORY OF
WILLIAM HENRY SCHOFIELD
APRIL 6, 1931

INDLEDNING.

I.

Den håndskriftlige overlevering.

Da det kongelige danske Videnskabernes Selskab 1870 udsatte sin prisopgave om Snorres forhold til Heimskringla og dette værk i det hele, lød det 3. spørgsmål således: »Kan noget enkelt håndskrift antages at indeholde Heimskringla fuldstændig, men hvis ikke, hvorledes er da samme at bringe tilveje?». I det 5. afsnit af sin udmærkede bog om Snorre Sturlusons historieskrivning behandler *G. Storm* dette spørgsmål og han besvarer det således (s. 223): »Kringla er ikke alene den ældste, men også den reneste udgave af Snorres tekst, og nærmest den står A. M. 39 i ægthed. Men også disse har fejl, og kun en alsidig prøvelse af alle håndskrifter — og af de senere sagaværker, der har benyttet Heimskringla — kan restituere os Snorres ægte tekst. Jeg er i denne henseende i hovedsagen ganske enig med *G. Storm*, idet jeg dog gør den bemærkning, at hvad »fejlene» i Kringla angår, har den mangeårige beskæftigelse med håndskriftet bibragt mig den overbevisning, at de er meget få og ubetydelige, samt endvidere, at de yngre sagaværker giver meget få bidrag til at rette Snorres tekst. I erkendelse af dette forhold har jeg i nærværende udgave så at sige udelukkende holdt mig til de håndskrifter, der i

egenligst forstand kan siges at være håndskrifter af Snorres værk.¹⁾ Jeg skal nu i det følgende beskrive disse nærmere.

1. **Kringla.** Således plejer det håndskrift at kaldes, der findes i AM. 35, 36 og 63, fol. Det er en fuldstændig afskriit af originalmembranen, som denne var omkr. 1700. Ved en eller anden fejltagelse er det sidste bind blevet skilt fra de to første, så at man først i dette århundrede har været klar over den rigtige sammenhæng; se *Ungers* udgave fortalen s. XVII.

Originalmembranen, der tilhørte Universitetsbiblioteket i København, brændte 1728, med undtagelse af et eneste blad, der — på en eller anden vis — er kommet til Stockholm, hvor det nu findes som »Perg. fol. nr. 9« i det kgl. bibliotek (se *Gödels* katalog s. 27—28). Dengang, da Jón Eggertsson afskrev Kr. (se nedenfor under Sth. 18), fandtes dette blad på sin plads endnu, men da Ásgeir Jónsson omkr. 20 år senere foretog sin afskrift (35, 36, 63), var det der ikke mere. Til alt held er det dog ikke gået tabt, så at vi kan danne os klare forestillinger om membranen. Den har været et af disse pragtfulde håndskrifter fra det 13. årh., skrevet med stor og udmærket smuk hånd — i øvrigt den samme som på Grågåshåndskriftet: *Staðarhólsbók* — og udført med nøjagtighed og omhu. Dets bladantal har jeg for ansat til c. 190—200; dette er dog måske for højt regnet; c. 180 vilde

---

¹⁾ Siden G. Storms bog udkom (1873) har *G. Vigfússon* angående Snorres værk udtalt fuldstændig revolutionære tanker (Sturl. Proll. § 15), ifølge hvilke teksten i *Kringla* osv. i visse partier skulde være forkortet, hvorimod den længere *Olafs-saga* Tr. i håndskrifter som *Hulda* og *Hrokkinskinna* skulde give Snorres ægte tekst. Alt dette er imidlertid et fuldstændigt fejlsyn, hvilket bevises allerede derved, at den længere *Ol. Tr. s.* er grundet på et hdskr. som *Jöfraskinna*. Jfr. G. Storms bemærkninger om de interpolationer, der findes i *Jsk., Fris.*, s. 219—20.

vistnok være rettere. M. h. t. dette blads indre og ydre beskaffenhed henvises i øvrigt til den fototypiske udgave 1895; her påpeges bl. a., at håndskriftet må stamme fra tiden 1250—60; det er altså skrevet knap 20 år efter Snorres død. Intet under, at det er et så fortrinligt håndskrift, som det vil vise sig at være.

Membranen har sikkert helt igennem været let læselig; kun et steds (jfr. dog også II, 345 nederst) synes skriften at have været noget afbleget; i det mindste tyder den omstændighed, at Arne Magnusson selv har skrevet to blade i AM. 36, 376—77 (udg. II, 297₁₆—300₂₁), derpå, dog kan dette også forklares på andre måder. Membr. har været usædvanlig godt bevaret. Der har kun manglet 2 blade deri¹) (se I, 84₁—95₁₁, 106₁₄—117₁₇), åbenbart lægets 3. og 7. blad²). Desuden har fortalen manglet; alle de håndskrifter, der nu har den, har fået den enten fra Jsk. eller Fris. Således også Ásgeirs afskrift i 35.

Hvad nu Ásgeirs afskrift angår, er den i det hele og store pålidelig. Vel er det klart, at han har begået enkelte skrivefejl, som oftest dog af en ganske underordnet art; han har enkelte gange udeladt et bogstav eller en stavelse, eller han har ved linjeskifte glemt noget. I reglen er sådanne småting ikke bemærkede i anmærkningerne og de kan ikke antages at bero på fejl i originalen. Desværre havde Ásgeir ikke det bevarede blad af Kr., så at vi ikke derigennem kan kontrollere hans nøjagtighed. Derimod har vi et andet middel til at måle denne. Arne Magnusson har åbenbart sammenlignet Ásgeirs afskrift indtil den første lakune med selve originalen og rettet den efter denne. Vil man tælle rettelserne, bliver de mange; men ser man nærmere på, hvori

---

¹) Det er sikkert urigtigt, når 18 det ene sted taler om 2 blade — medmindre dette skal forstås som et på hvert sted —, det andet om ét.

²) I Ásgeirs afskrift er lakunerne udfyldte efter Jsk.

de består, opdages det, at Asgeirs *-fejl-* for teksten som sådan er af ringe betydning. En oversigt over disse rettelser er her på deres plads.

Asgeir har lille bogstav, hvor Arne retter det til stort (*af — Af; enea — Enea; hin — Hin* osv.). Asgeir skriver *i* eller *u* i artiklen, afledninger og endelser for *e* og *o* (*jordina — iordena, hafi — hafe, þotti — þotte, radi — raðe, kendi — kende* osv., — *fordum — forðom, domum — domom, þionusto — þionosto* osv.), eller omvendt (*ferþine — ferþini; urtom — urtum* osv.). Han ombytter bogstaver (*u* med *v*: *Evrópa — Eu-, n* med *n*: *en — en, k* med *c*: *con — kon, þ* med *ð*: *norðan — norþan, culða — kulþa*, eller omvendt: *Sviþiöð — Sviðiöð*), fordobler en konsonant (*allt*) og betegner enkelte vokaler anderledes end originalen (*e* f. *ø* i *kæmr, ø* f. *o* i *collödo* eller omvendt, *ø*, *o* f. *ø* i *hønir, gøn, broðr*; *i* f. *y* i *ifir* osv.). Han oplæser forkortelser (*norðri* f. *norþi, men* f. *m̄, oc* f. *ʊ, mundi* f. *m̄di, hvar* f. *h^{ar}, brot* f. *ð^t, sin* f. *ś, het* f. *h., mana* f. *m̄, qvemi* f. *ǰmi, suðr* f. *suþ, þeir* f. *þ, land* f. *ʎ, riki* f. *ri, sono* f. *ʃ., han* f. *h, nockorum* f. *nockoʀ, Öþins* f. *O.* osv.), eller forkorter, hvor orig. er skreven fuldt ud (*þ* f. *þar, dverg* f. *dvergar, furðoʎ* f. *f^oþolega* [her også *ur* f. *u, ð* f. *þ*], *siaf* f. *siavar, ri* f. *riki, ʊ* f. *oc, æti* f. *ætti, h* f. *han, q* f. *quað, v* f. *við, mt* f. *mart, ei* f. *ecki, s* f. *seg, sonr* osv.), eller endelig forkorter anderledes end orig. (*far* f. *far, þan* f. *þan̄, aðr* f. *aþ^r, god* f. *goþ, mxi* f. *m̄xi, örör* f. *or^tor, þiöð* f. *þiöðoʎ, jfr. foþ^o sin* f. *foþor ś, s. stn* f. *son ś* osv.). Asgeir udelader fremdeles aksenter (*hvar* f. *hvár, asom* f. *ásom, dæðr* f. *dæðr, dyr* f. *dýr, von* f. *vón, mot* f. *mót*). Alle disse afvigelser er, som man ser, rent ortografiske, og beviser kun, at Asgeirs afskrift i så henseende ikke gør krav på tiltro, og der er ingen grund til at tro, at de andre dele er mere pålidelige end den, Arne har fået rettet. Det er tillige klart, hvor liden grund der vilde være til i en udgave slavisk at følge og gengive Asgeirs retskrivning. Til disse ortografiske af-

vigelser kan i grunden også regnes sådanne skrivemåder som *heriaðo* f. *herioðo*, *Huld* f. *Hulð(r)*, *tyrvið* f. *tyrvið*, *ens* f. *hins*, jfr. *natt* f. *not*, *heroðom* f. *herioðom*, og dog er de ikke fuldt så uskyldige, men står på overgangen til de mere eller mindre vigtige fejl. Til sådanne må regnes *þriðiunga* I, 10₁₁, *í var* sst. l. 15; *milli* 11₄, *hioso* 13₁₁, *þat er nu* f. *nu er þat* 17₁₄, *ok at slökva* f. *at slökva* 18₈, *á sjálfan* f. *sjálfan* 19₁₇, *fara mundu* f. *mundu fara* 22₂, *af* f. *at* 22₄, *var þá* f. *var* 22₉, *a* [vistnok skrivefejl] f. *i* 24₁₉, *upp* f. *uppi* 28₇, [er 29₇ er rigtigt, men Kr. synes at have haft *ok*], *var* f. *ok var* 37₈, *synir* f. *váru synir* 38₂ [fejl-skrift], [*hann hafði* f. *hann* 40₁₀, rigtig rettelse], [*tveir* f. *tveir ok* 41₂, ligeledes], *í* f. *ok í* 41₁₅, *stor-* f. *storum* 44₃, [*vetra* 46₉. 11 er bægge steder slettet, men er nødvendigt], [*hann* 51₁₉ ligeledes], *bæjar kgs* f. *kgs bæjar* 54₁₃, *fanz* f. *fan* 55₂, *þar* f. *þa* 56₈ (er glemt i anm.), *á* f. *í* 57₁₄ (skrivefejl); [m. h. t. *fullr* 59₃ oplyser Arne, at der i mbr. først var skrevet *fiolþ*, men at dette af skriveren selv var rettet til *fullr*], *enga* f. *eigi* 59₁₅; *þar er* f. *er* 61₁₆; *hér svá* f. *svá hér* 66₈, *er* f. *var* 67₈, *þá* 69₁₅ er mulig rettet til *þo* (jfr. F), *mundi* f. *mundu* 75₁₉, *ok* f. *ok á* 78₈, *er* f. *er hann* 80₁₀; *var* 82₁₁ er udstreget (rettelse). Grovere fejl er følgende: *þar* f. *ser* 14₁₈, *undan* 33₁₉ mangler, *ok var ekki í hernaði* 38₇₋₈ ligeledes, *ok lá—vetr* 47₂ ligeledes; *hann—Alfr* 61₁₁₋₁₂ er udstreget (Asgeir må altså have følt lakunen og udfyldt den efter Jsk.); jfr. bemærkningen til l. 14—15; *sins* f. *hans* 62₉; *ok óþrótþari* 62₁₁ mangler; *sæ-* f. *scæ-* 77₁₃ er vistnok blot fejlskrift (navnet *Særeid* fandtes altså ikke i noget hdskr.). Endelig bemærkes, at for *allar*(1) 17₄ skriver Arne *all'*, hvilket jo skulde betyde *allir*; da imidlertid de andre håndskrifter har *allar*. og da Asgeir i sin afskrift undertiden også sætter ' eller ' for *-ar*, bør Arnes forkortelse opfattes som *-ar*. Det ses heraf, at Asgeir har begået flere fejl i sin afskrift, og at denne altså ikke kan betragtes som en ganske pålidelig gengivelse af

K-mbr., selv om man ser bort fra de ortografiske afvigelser. Alligevel er der næppe nogen grund til at nære nogen overdreven mistillid til afskriften, da den dog i det hele og store viser sig ualmindelig tro, og det så meget mindre, som vi ved en sammenligning med de andre afskrifter (jfr. nedenfor) bestyrkes i den gode mening om Asgeirs nøjagtighed. Om forholdet mellem Kr. og Sth. 18 se nedenfor.

Der har for mig ikke været nogen som helst tvivl om — jfr. Storms bog —, at Kringla har Snorres tekst reneſt og bedſt, og at den, og kun den bør lægges til grund for en udgave af Snorres værk. Om Jsk. og Fris. ſkal ſiden handles. Jeg tør overhovedet hævde, at der i Kr. findes meget få og ubetydelige tillæg eller interpolationer. Som ſådanne må Hákonarmál 2—21 betragtes, både af den grund, at der ellers ikke anføres hele digte på en lignende måde, og fordi der i tekſten ſtår: »og dette er begyndelſen»; Snorre har alſå kun anført det første vers. III, 278₄₋₆ findes den bekendte ſætning om kejſer Fredrik II (1215—50), »ſom nu var kejſer i Rom»; udtrykket tyder på, at han må være død kort før Kringlas iſtandbringelſe — hvorved tekſten jo nogenlunde nøjagtig kan dateres (jfr. ovf.) —; ſåledes kan Snorre i hvert fald ikke have ſkrevet¹). Men her er viſnok kun et oprindeligt *er* ændret til *var*; en afskriver måtte finde det ganske ulogisk, ja umuligt at ſkrive »er» efter kejſerens død. At K-mbr. også har haft enkelte fejl og ladet nogle ord ſtå in blanco er klart af afskrifterne, men også diſſe er få (jfr. G. Storms bog s. 223—24).

Asgeirs afskrift er ſkreven med ſtore og tydelige bogſtaver, der ikke har den ſædvanlige typiſke form, hans afskrifter i reglen ellers har, og alt tyder på, at han har fået pålæg om at arbejde omhyggelig. Under ſådanne omſtændigheder er det påfaldende, at han har udeladt alle, eller så godt ſom

¹) Ligeledes er »hertug« om Skule på to steder en afskrivers ændring. Snorre ſkrev »jarl« (jfr. Mork.).

alle, kapiteloverskrifter, som mbr. har haft og som findes i 18. Han har så at sige kun medtaget sagaoverskrifterne. I det af Arne rettede parti er de tilføjede af ham.

Håndskriftet må i det hele siges at være vel bevaret; dog er 2. bind (36) en del medtaget af fugtighed, hvorved særlig bladene fra omtr. s. 353 til omtr. s. 454 er blevne flængede i midten; herved er enkølte bogstaver hist og her bortrevne eller ødelagte, uden at der dog i noget tilfælde kan være tvivl om den oprindelige læsemåde; i anmærkningerne er der intet hensyn taget hertil. I det hele er papiret i dette bind blevet noget gulnet og skørt. Af de sidste 8 blade er endelig den sidste halvdel på langs afklippet og nye halve blade limede på i stedet for. Som det er bemærket i katalogen, er kun de halve blade (i alle 3 dele) beskrevne. 35 er i det hele ubeskadiget og 63 så at sige ganske som nyt; det er da heller aldrig blevet benyttet før Unger.

35 og 36 er blevne stygt mishandlede, idet man uuder forberedelsen af den store Københavnske udgave har tilladt sig at bruge den som et slags kladde til det manuskript (af Oddur Jónsson), hvorefter teksten blev trykt. Kapitel- og overskrifter er overalt tilføjede; de findes i udgaven og er tildels selvavede og uklassiske, ligesom der også ofte findes en ny ordning af kapitlernes begyndelse og slutning. Dernæst er teksten selv mange gange rettet, i det dels andre håndskrifter læsemåder er optagne, dels sprogformer ændrede og moderniserede. Disse ændringer er ofte farlige, idet et uvant øje meget let kan overse dem; dog er blækket, hvormed de er skrevne, noget anderledes farvet og bogstavformerne lidt forskellige. Jeg tror med sikkerhed at kunne sige, at det — forhåbenlig allevegne — er lykkedes mig at opdage disse »rettelser«, så at Asgeirs tekst kan siges at være reddet, ti så snart jeg havde lagt mærke til disse tilskrevne ord og bogstaver og opdaget dem, havde jeg min særlige opmærksomhed rettet på dem. Disse betydningsløse og vilkårlige rettelser, der med rette kan kaldes forvanskninger,

har jeg selvfølgelig ikke omtalt i anmærkningerne¹). De forkortede ord er ofte udfyldte og ikke altid rigtig. I randen er endelig med forskellige hænder tilskrevet varianter fra de andre håndskrifter og Peringskiölds udgave med de tegn, der bruges i Khavner-udgaven. Der er ingen grund til her at komme nærmere ind på alt dette; det er alt lige betydningsløst og har intet at gøre med håndskriftet som sådant²).

Et vigtigt spørgsmål er det, hvorvidt Kringla også har haft Snorres fortale, hvoraf der nu i håndskrifterne ikke findes spor. Dette har været et meget omtvistet spørgsmål. I Arkiv f. nord. filol. I, 47—61 kom G. Storm til det resultat, at intet af håndskrifterne havde anført Snorre som forfatter, samt påviste, at den fortale, som findes foran Worms udgave af P. Claussöns oversættelse, stammer fra Laurents Hanssön. Man har været opmærksom på, at denne fortale havde visse ejendommeligheder, skönt den i det hele stemmer med teksten i Frisbók, det ene af de to håndskrifter, som vi véd Laur. Hanssön benyttede. Nu må endelig alle tvivl siges at være løste, efterat L. Hanssöns Sagaoversættelse er bleven udgiven af G. Storm (Christiania 1899). Han påviser her, at oversættelsen af fortalen er udarbejdet senere end selve hovedteksten, altså efter at L. Hanssön var kommen i besiddelse af sit andet håndskrift, der sikkert var Kringla (se herom indledn. til den fototyp. udg. af brudstykkerne). Storm har fremhævet et par ting, der tyder på, at det er Kringlas fortale, der er benyttet; således findes her »hafue talet. — *hafa mælt*, hvilke ord mangler i Fris.³). Men der er andre ting, som åbenbart beror på en grundtekst, der er lidt forskellig

¹) Den, der muligvis kommer til at sammenligne min udgave med håndskrifterne, må have dette i erindring.

²) Jfr. Arkiv f. nord. fil. IX, 363, ff.

³) Derimod må jeg ganske se bort fra L. Hanssöns *heidinge herrer*, da dette kun beror på hans misopfattelse af *heidum hæri*, og dette tilnavn findes jo også i Frisb.

fra Fris.s, og stemmer med Jsk.; dette beror på, at Jsk. har på de pågældende steder stemt med Kringla; således er »Aff hans nafne ere ynglinger kallede« ordret stemmende med Jsk. (*af hans nafni eru Y. kallaðir*), hvorimod Fris. har *af hans nafni eru síðan kallaðir Y.*; -tal (s. 418), um (51) mangler i Fris., men L. H. har haft ordene; *með spöðul-reiði* (512) svarer til L. Hs. »met sin ridthygh«; Fris. har *við þllu s.*; »hann haufde thet Aare tall først« svarer ordret til teksten i Jsk.; Fris. har: *ok hafði fyrst áratul*; »merckeligiste« ligeledes til Jsk., Fris. har *merkilig*; denne afvigelse var mig (jfr. udg.) særlig påfaldende, og jeg kunde dengang ikke finde den rigtige forklaring. Der kan således ikke længer være nogen tvivl om, at L. Hanssøn her har haft Kringlas egen fortale, og jeg tror, at det netop er denne, han helt eller hovedsaglig har holdt sig til i sin gengivelse, og ikke Frísbók's. Hvad der end yderligere bekræfter dette, er, at L. Hanssøn anfører i grundteksten begyndelsen til fortalen, og her står *þessi Bogk* (se nærv. udg.) for Fris.' *bók þessi*, og *frasogur f. frasagnir* (jfr. ndf.), samt den vigtige omstændighed, at L. Hanssøn ikke har taget det ringeste hensyn til Fris.s overskrift til 1. kap. i Yngl., men, tiltrods for den, angiver Snorre som forfatter til værket (Storms udg. s. 6 og 7). Heraf kan man da atter slutte, at det må have stået i Kringla-membranen, at Snorre var forfatteren (jfr. Storms Forord s. V). Denne fortale er trykt — foruden i Storms udgave — også i Arkiv I; det er derfor ikke nødvendigt, her at optage den.

Det var i året 1550, at L. Hanssøn fik membranen (Storm, Forord s. 1V); da har den altså endnu haft sin fortale; hvorvidt den også dengang endnu har haft de ovenfor omtalte to blade, der — da senere — er gåede tabt, er umuligt at afgøre. Længere tilbage kan vi heller ikke komme m. h. t. håndskriftets historie. Sikkert har det længe forud været i Norge. Hvorvidt det er udført i Norge eller Island,

bliver naturligvis tvivlsomt, men at skriveren var en Islænder, må betragtes som afgjort, og rimeligst, at det er skrevet i Island. Det er muligt, at håndskriftet med sit prægtige udstyr fra først af er udarbejdet for en høvding eller en fyrste. Hvorfra L. Hanssön fik det, oplyser han desværre ikke¹). Da P. Claussön 1599 udarbejdede sin oversættelse eller, rettere sagt, gengivelse af Snorre, benyttede han også Kringla, men da var sikkert allerede prologen tabt. 1633 udgav O. Worm P. Claussöns oversættelse; i mellemtiden var Kringla vistnok kommen til Danmark (således G. Storm f. ex. L. Hanssöns Sagaoversættelse s. V) og indlemmet i Universitetsbiblioteket, hvor den brændte 1728. Her var den dog til alt held gentagne gange bleven afskrevet og på forskellig måde benyttet f. ex. af Arne Magnusson, der altid kaldte den *«Codex Academicus primus»*. I AM, 761a, 4° (107 ff.) findes en afskrift af Ynglingatal *«exscriptum accurate»*, dog med opløste forkortelser²). I AM. 762b, 4°, findes enkelte andre vers afskrevne som v. 2 (I, 21), 16—17 (I, 42), 103 (I, 235), 104 (I, 236), 148 (I, 330), *o*: Háleygjatals-versene; fremdeles Hákonarmál *«accurate exscripta»*, og nidvisen om Harald blåtand. Alt dette stemmer ganske med Asgeirs afskrift; jfr. det lille stykke Unger — efter Arne — har aftrykt i sin fortale s. IV. Fremdeles har Arne afskrevet det mærkelige Skáldatal, der fandtes i slutningen af bogen (i 761a). Blandt de andre benyttede må særlig Th. Torfæus nævnes, der 1682 fik håndskriftet udlånt. Det leveredes tilbage 1704.

2. Stockh. 18, fol., pap. Dette håndskrift er en direkte afskrift af Kringla-mbr., foretaget af Islænderen Jón

¹) Noget senere end L. H. benyttede Mattis Störssön Kringla.

²) Teksten er ganske som i Asgeirs afskrift, undt. for så vidt som der i v. 14s (I, 39) skrives *daulingr*, v. 15s (I, 40) *afryðe*, v. 33r (I, 76) *forriotz*, v. 35s (I, 79) *byleisti* — alt rent uvæsenligt.

Eggertsson (d. 1689)¹⁾; ved slutningen af afskriften findes dateringen: „Actum Kiöbenhaffn d. 27 Januarji Anno 1682.“; den må altså være udarbejdet i sommeren og vinteren 1681. 1687 kom den til Sverrig. Afskriften begynder imidlertid, uvist af hvilken grund, først med Hakon d. godes saga. Foran er indhæftet en afskrift på kvartblade af alt det foranstående, skreven med en fin og smuk hånd, som sikkert er Islænderen Helge Ólafssons; fortalen er også her efter Jöfraskinna, medens det øvrige — Yngl. saga — Haralds s. hárf. — er skrevet efter Kringla; denne afskrift er foretagen med stor nøjagtighed og, hvad retskrivningen angår, endnu større end Asgeirs afskrift; her findes enkelte marginalbemærkninger af skriveren (som „NB. *v* et *ø* idem“).

Hvad Jón Eggertssons egen afskrift angår, har han medtaget kapiteloverskrifterne, hvilket må regnes ham til fortjæneste; det er dem, der i nærværende udgave så at sige overalt er optagne (bortset fra den moderne retskrivning); de er på flere steder rettede af Guðmundur Ólafsson; til disse vilkårlige rettelser er der intet hensyn taget. Jón Eggertsson søger i begyndelsen åbenbart at efterligne membranens hånd, men holder snart op med det. Hvad selve skriften ellers angår, er den stor og let læselig og overhovedet udadlælig. Hvad afskriften som sådan angår, kan der derimod rejses vægtige indvendinger. Lad det være tilgiveligt, at Jón omtrent ganske ser bort fra originalens retskrivning — undt. for så vidt som han beholder enkelte ham mindre forståelige skrivemåder (se Kr. og Jsk. fotot. s. I, III anm.) og runetegnet Ψ (= *maðr*) —; men uforsvarlig er den måde, hvorpå han har behandlet selve teksten. Hvis vi udelukkende var henviste til hans afskrift, var vi i sandhed ilde farne. Til hans mindste synder hører, at han vilkårlig omstiller ord eller ændrer en smule på syntaktiske forhold; værre er det,

¹⁾ Angående denne mand kan henvises til V. Gödel: Fornorsk-isländsk litteratur i Sverige I (1897).

når han læser originalen flygtig og selv laver eller tilføjer noget. Således ændrer han: *gerið eigi hárit í blóði* (I, 334₁₀) til *gerit—hárit blóðigt*; *grið* (335₁₀) til *lif ok grið*; *litt þat, ok var ljóst* (II, 157₈) til *litt, þat var ok ljóst* (han forstod ikke udtrykket *litt þat*), *kappsamligsta* (II, 205₄) til *ákafligsta*; II, 264₈₋₁₀ springes over *lét(2)—byggðina*; så tilføjer han, da han opdager fejlen, efter *váru* i l. 11: *þá er þeir sjá atgjörðir kgs, er hann lét brenna ok ræna ok þeir sáu* osv.; i slutningen af k. 175 tilføjer han: *frá Erlingi er þat at segja, at hann var mjök ákafr í eptirsókninni* osv. Ganske vilkårlig har Jón lavet den slette tekst — på grundlag af P. Claussöns oversættelse, jfr. Ungers udg. s. VII, — der findes i anmærkningen til nærværende udg. II, 345₂₂—346₁. Alt dette viser kun altfor tydelig, hvor ganske upålidelig afskriften er; dog gør den god tjeneste til, sammen med de andre afskrifter, at kontrollere den oprindelige læsemåde. Jeg har da helt igennem sammenlignet den med Kringla ord for ord. I begyndelsen, medens denne afskrifts sande karakter endnu ikke helt var gået op for mig, har jeg hyppigere noteret dens afvigelser, end senere; der er nemlig ingen tvivl om, at hvor Kringla og 18 er indbyrdes afvigende, fortjæner hin større tiltro, hvilket i de allerfleste tilfælde bekræftes af de andre håndskrifter. Kun undtagelsesvis er 18's læsemåder — bortset fra begyndelsen — anførte, nemlig hvor de kunde synes at have nogen betydning; dette sker også, hvor en fejl, der også forekommer hos Asgeir, foreligger; tilsammen viser de, at fejlen er originalens.

I marginen har Jón selv undertiden skrevet nogle bemærkninger, hvor han gør opmærksom på et eller andet særligt eller mærkværdigt i teksten. I reglen er de åbenbart bestemte for svenske læsere. Også Guðmundur Ólafsson har gjort forskellige antegnelser, særlig de omtalte kapiteloverskrifter (rettelser).

Ved slutningen findes også det Skáldatal, der stod i Kringla-mbr., skrevet tospaltet med fyrstenavnene på langs

af bladet ved siden af de dertil hørende skjaldenavne; tilnavne og fadernavne er i reglen skrevne ovenover hovednavnet. Dette er vistnok en direkte efterligning af originalen, men der er indløbet forskellige unøjagtigheder m. h. t. navnenes samhörighed. Afskriften står således langt tilbage for Arnes.

Det er dette håndskrift, der hovedsagelig er lagt til grund for Peringskiölds udgave.

3. A. M. 308, 4° indeholder — foruden fortalen efter Jsk. — en afskrift af Kringla fra begyndelsen af Harald gráfelds saga (jfr. Katalogen). Dette håndskrift, som jeg kun i begyndelsen har taget noget videre hensyn til, men helt igennem sammenlignet med Asgeirs afskrift, er sekundært og uden betydning. Det skal være skrevet af præsten Helge, vistnok H. Grimsson, præst til Húsafell 1651—91 (jfr. Katalogen¹).

4. A. M. 70, fol. Dette håndskrift, skrevet af Asgeir, indeholder kun en afskrift af Olaf d. helliges saga efter Kringla; en sammenligning viser uomtvistelig dette; til yderligere sikkerhed er Arnes egenhændige påtegning: »Ex codice Academico, optimæ notæ, qvem 1um voco» (jfr. Katalogen). Det er således næsten ufatteligt, at man har kunnet antage, at håndskriftet var skrevet efter en særskilt Olafs-saga, der skulde have stået i forbindelse med Frisbók (jfr. Cod. Fris. udg. s. IV; ifølge Maurer: Über die Ausdrücke s. 123 har man endogså tidligere antaget, at hdskr. var skrevet af Magnús Einarsson på Jörfi²). Her er den lakune antydet, der er fremkommet ved at Stockholmsbladet manglede, og udfyldt efter Jsk. Her er alle forkortelser opløste, men afskriften er foretagen med stor omhu — bortset fra ortografien — og gör fortrinlig nytte til at kontrollere Asgeirs anden

¹) »Ups.« i Halvd. svart. er »R. 697 III« (Gödel s. 45), en værdiløs afskrift af 18.

²) I fortalen til Khavnerudg. I, s. XXVI holdes dog 70 ude fra det hdskr., M. Einarsson skal have skrevet. I Grl. hist. Mind. II, 238 er sammenblandingen sket. Det er imidlertid 71 fol., M. E. har skrevet.

afskrift i 36, der sikkert er ældre. At 70 er direkte udarbejdet efter Kr.-mbr., er sikkert nok. I marginen har Arne tilføjet årstal; her findes også enkelte andre antegnelser uden betydning fra forrige århundrede. Også her har Asgeir udeladt alle kapiteloverskrifter.

Alle de her nævnte håndskrifter repræsenterer samlede den tabte membran, og man kan vistnok ved en kritisk behandling af dem og sammenligning med de andre håndskrifter med nogenlunde sikkerhed bestemme membranens læsemåder i enkelthederne.

5. Ungers håndskrift (jfr. hans udgave s. XVIII anm. 2; Arkiv f. nord. fl. IX), hvorom der har været så megen tvivl, findes nu i Kristiania Universitetsbibliotek, håndskriftsamlingen 521, fol. Da dette håndskrift en tid lang var forsvundet, har jeg kun kunnet benytte det ved Olaf d. helliges saga. Ved *G. Storms* godhed blev jeg underrettet om dets genfindelse, hvorpå det blev udlånt til mig. Det består af sagaerne om Ynglingerne til kong Olaf Tryggvason, efter Kringla, samt sagaen om Olaf d. hellige, efter *Jöfraskinna*. Skriveren er atter, som Unger rigtig oplyste, Asgeir. Denne hans afskrift er i det hele taget den mindst nøjagtige, men dog altid brugbar til sammenligning. Det er dette håndskrift, d. v. s. dets første del (Kringla), Unger lagde til grund for sin udgave; de afvigelser fra den rigtige Kringlatækt, som udgaven indeholder, beror på Ungers optagelse af læsemåder fra andre håndskrifter og hele den metode, han dengang anvendte. Men han burde hellere have lagt Asgeirs afskrift i AM 35 til grund.

Imidlertid er det let forståeligt, at han benyttede denne sin afskrift; den var jo af Asgeir og tilmed hans egen ejendom, så at han ved hjælp af dette håndskrift bedre og hurtigere kunde udarbejde teksten. Hvad håndskriftets historie angår, har Unger oplyst mig om følgende (i et brev, skrevet 14. maj 1893); jeg gengiver hans egne ord: »Det var [hdskr. var da ikke genfundet] min Eiendom, og blev mig

skjenket vel for omtrent en 30 Aar siden eller mere af nuværende General Mathiesen i Roskilde, og denne havde faaet det i Foræring under sit Ophold paa Island af en Præstefrue der. Det var skrevet med Asgeir Jonssons Haand, hvis Haand er jo aldrig til at tage Feil af. Da jeg var færdig med min Udgave af Heimskringla (bedrøvelig Ihukommelse havde jeg nær sagt), afgav jeg Haandskriftet til vort Universitetsbibliothek, og angav i Fortalen forud, at det tilhørte dette, da det syntes mig at være hyggeligere at omtale Bogen som tilhørende en offentlig Institution, end at den skulde være i privat Eie. Jeg har forsømt i rette tid at få en nærmere oplysning om, hvilken islandsk præstefrue det var, der var ejer af håndskriftet; i og for sig kan det være ligegyldigt, da man vistnok ikke var kommen videre m. h. t. dets historie. Der forekommer mig næppe at være nogen tvivl om, at det er en af disse afskrifter, Arne eller Torfæus lod udfærdige for at sende til en eller anden af sine bekendte på Island enten som gave eller i bytte for andre skrifter. Heraf forklares også dets ringere nøjagtighed.

6. **AM. 39, fol.** Dette håndskrift består af 43 blade, der er lutter brudstykker; de er af Arne møjsommelig samlede fra forskellige sider. Det er klart, at bogen i det 17. årh. må være bleven splittet ad og delvis ødelagt, hvilket er så meget mere bedrøveligt, som den har været — efter Kringla — et af de ældste og bedste håndskrifter af Heimskringla. Blad 1 og 4 og 5—6 fik Arne 1703 fra Skarð på Skarðsströnd, de var bleven benyttede til omslag om en bog, der havde tilhørt en præst i Hitardal¹⁾; blad 2 og 3 fandtes som omslag om Eyrbyggja, der stammede fra Hitardal²⁾; bl. 8 og 10 havde

---

¹⁾ Nemlig Jón Guðmundsson (1590—1634), der netop stammede fra Saurbær i Dalasyssel.

²⁾ Og som havde tilhørt den nævnte Jóns søn, præsten Þórður (1634—70).

været uden om en bog, der tilhørte Arnes fader (dette peger også mod Bredefjordsdalene), bl. 7 fik Arne 1704 fra »Mid-dalene» (samme egn); bl. 9 havde også været bogomslag, som Arne fik fra Sigrid, en datter af præsten Erlendur Ólafsson til Melstaðr. Om de øvrige blade savnes efterretning. Men det er klart, at håndskriftet har haft hjemme dels på Vestlandet (Dalasyssel), dels i nabosyslets vestligste del (Melstaðr er i Miðfjorden; Erlendur Ólafsson var her præst 1648—97, altså Arngrímur Jónssons eftermand). Da det nu er sikkert, at Arngrímur har haft et håndskrift af Snorre, kan der vistnok næppe være tale om andet end 39. Han anfører i sin *Crymogæa* s. 27 »hæc verba autoris» in præfatione veteris commentarii historiarum nostratium¹⁾: »*V* (trykfejl for *A*) þessa (vistnok fejl for þesse) *Bok latit* (trykfejl) *eg rita fórnar frasögur um hófðingia þa sem ríjk(!) hafa haft á Nordurlöndum, og á Danska tungu hafa maillt.* Begyndelsen stemmer mærkelig med de i 93 anførte begyndelsesord (o: Kringlas); da nu 39 overhovedet stemmer med Kringla, er det rimeligt, at vi hos Arngrímur har dette håndskrifts egenlige begyndelse. Han har da rimeligvis i sin tid haft det til låns; derefter er det blevet revet i stykker og misbrugt. Der er i øvrigt ingen randbemærkninger i håndskriftet selv, der kunde give nogen oplysninger om dets historie eller skæbne.

De brudstykker, håndskriftet består af, er følgende: Blad 1 begynder I, 191₆ og ender 199₁₄ (med *rad-* = *hrad-*); det er rent og let læseligt. Bl. 2 fortsætter bl. 1 og ender 207₁₄; det har omslagsfolder og er meget mørkt (sort); den venstre halvdel (spalte) har mange små huller. Det hele (undt. overskrifter) kan læses og hullerne gør teksten ingen væsenlig skade (jfr. dog anmærkningerne til 200₁₈, 201₇, 10, 206 v. 80₁, 6, 8). Bl. 3—4 = 228₂—247₆. Det første

¹⁾ Jfr. »Continet autem is liber orbis Auctoi(!) res gestas permultas«. — Jfr. *G. Storm*: Sn. St. Hist. skr. 1, Arkiv I, 48.

blad er blevet benyttet til omslag, hvorfor også det, navnlig på bagsiden, er blevet mærket, men i øvrigt er det for største delen ubeskadiget og, med undtagelse af overskrifter, let at læse. Det sidste blad er lyst og læseligt. Bl. 5 = 273₁₂—284₁ er lyst og let læseligt, men det har en mængde småhuller, der dog ikke gør nogen videre skade, undtagen for så vidt som begyndelsen af 3 linjer i den højre spalte på forsiden og slutningen af 2 linjer i den venstre spalte på bagsiden er bortrevet (jfr. I, 274₁, 277 v. 116₂. 4. s. 7, 279₁₃; *heim* i l. 14 er også for det meste bortrevet, v. 121₁). Bl. 6 = 305₄—315₆ er også lyst, men med småhuller. Bl. 7—8 = 324₈—343₁₄ er blevne benyttede til omslag og er derfor noget mørke, men for største delen ubeskadigede og let læselige. Bl. 9 = 376₁₇—385₆, også omslag, er meget medtaget, rødbrunt og slidt, navnlig på bagsiden, hvor endel er ulæselig (jfr. 377₈. 379₉. 14 og især 382₁ ff., 16 ff.); af bladets første linje er også noget bortrevet. Bl. 10 = 393₁₆—402₈, også omslag, er mørkstribet og har en gammel rift; bagsiden er mindre medtagen, og overhovedet er hele bladet let at læse (jfr. dog 394₂). Der kommer nu en række af sammenhængende blade, 11—26 = II, 519₂—III, 150₁₄; de er alle nogenlunde vel konserverede, skønt noget mørkede; den første side er mørk og slidt; på bl. 17 er der to huller; også findes mindre huller på bl. 18, 20, 22—25, uden at de dog gør nogen videre skade; kun enkelte bogstaver er hist og her bortrevne. Bl. 27—31 = III, 161₇—206₁₇ er vel konserverede; et par blade har nogle mindre huller. Det samme gælder bl. 32—42 = III, 217₁₆—332₂₄; heraf er navnlig bl. 39 meget hullet. Af bl. 37 er den nederste del bortskåret og dermed ordene i den inderste spalte beskadigede. Dog er teksten fuldstændig sikker. Endelig er der bl. 43 = III, 340₁₇—351₁; her er bagsiden noget slidt og bladet har nogle småhuller. Der er intet, der taler for, at dette håndskrift har indeholdt andet og mere end Heimskringla. Men det er et stort spørgsmål, om det ikke har manglet Olaf

d. helliges saga til kap. 239, hvor Eirspennill begynder, jfr. Fris. Det er mærkeligt, at der intet som helst er bevaret af den egl. Olafs saga, men ikke så lidt både foran og efter.

Håndskriftet er ikke ret meget yngre end 1300; hånden er fast, bogstaverne store og tydelige og retskrivningen i det hele særdeles god og i visse henseender temlig gammel-dags, f. ex. ved den hyppige brug af *þ* (f. *ð*), *-o* i endelser, men vistnok aldrig *e*. Der findes enkelte ordformer, der må bero på en særhed hos skriveren; således skriver han ofte *hofr* f. *kefir* (også f. *heft*: *hofr ec* bl. 8ra), *voldi* f. *vildi* (f. ex. III, 144₁); det er vanskeligt at forstå, hvorfor han har sådanne former. Han skriver ofte *fangit* f. *fengit* (en yngre virkelig form), vistnok i den tro, at denne form var gammel. Han skriver fremdeles ofte *bændi* i nominativ (f. *bóndi*); dette beror sikkert på en misforståelse af den skrivemåde, der så hyppig findes i Kringla: *bęndi*, hvor *ę* — som så ofte ellers — bruges for *ó*. I øvrigt er retskrivningen den, der findes i håndskrifter fra c. 1300.

Dette håndskrifts hovedbetydning er den, at det slutter sig så nær til Kringla; det er, med nogle undtagelser, hvor det særlig stemmer med Fris., så at sige ordret stemmende med Kr., og gør derfor fortrinlig nytte i tekstkritisk henseende. Men det er også af stor betydning for bedømmelsen af det indbyrdes forhold mellem håndskrifterne; jfr. nedenfor. Håndskriftet er, så vidt vi kan skønne, winterpoleret, undtagen for så vidt som kapitlet om Rettiburs sønner, der siges at stamme fra »Brimabók«, er optaget (se udg. III, 50₁); dette findes også i Fris. s. 183₂₈₋₃₂ og stemmer ordret med 39. På den anden side udelader 39 nogle af Kringlas jærtegn, k. 7 i Ól. kyrr. (III, 231), k. 21—22 i Magn. berf. (III, 259—60), k. 31 i Sig. Eyst. Ól. (III, 309—12).

7. I AM. 1056, 4°, findes et halvt blad, der sikkert har tilhørt et Heimskringlahåndskrift af en lignende alder og godhed som 39 og så godt som fuldstændig overensstemmende

med Kringla. Det er overskåret i midten, hvorved nogle bogstaver er beskadigede eller bortskårne. Det er noget slidt og ikke ganske let at læse. Det begynder i Ol. helg. k. 143, II, 340₁₈; forsiden går til 342₁₇; bagsiden svarer til 344₁₀ — 345₂₂. Bladene har omtrent haft samme størrelse som Kringla, men teksten er ikke tospaltet. Dette lille brudstykke aftrykkes her bogstavret. Prikker (. . .) betegner noget, der er bortrevet, ~~~~~ noget, der er udvisket, og [ ] hvad der er ulæseligt.

min til vetr vistar ok þat m[ed] [þer] alt þinf liðf . . . egr veri þa mere en að. karl .f. at hann | var ~~~~~ raðin at fara .t. leiff en ec m[unda] elligar fv[liga] þiggia þetta boð. þrandz fv'. þa | m[vn] leifi apit vegs mvna af [þ]eso. En . . nacv~~~~ aðir lvtur þa. þeir er ec mega fva gera at | vþr fe liðsemð at. karl .f. at honum þotti mikít i v[eitt] at þrandz ðregi faman scattin vm aultr ey | fva vm allar noðz eyiar. þrandz .f. [at] þat var scyft . . heimolt at hann veitti þan beina at oz | indi konungf. Gee þrandr þa aptr .t. bvdar .f. varð a þvi . . ingi eki fleira .t. tipinda. for carl til vi | ftar með ~~~~~ . . zvrar .f. ok var hann þar ~~~~~ vetrin ~~~~~ heimti leifr scatt faman of ftravmey | (~?) of allar eyiar fvðz þaðan. vm varit ~~~~~ i goto vanheilfo hafði augna þvnga | ok þe en cramar aðrar. En þo bioz hann at f~~~~ fem vandi hanf var. En er hann com a þingit ok bvð | hanf var tioldot. þa let hann tiallda vndir fvoztvm ti . . vm innan af til þes at þa veri sidz feidrept | En er dagar nacqvarir varv liðnir af þingino. þa ~~~~~ þeir leifr ok carl .t. bvdar þrandar ok varv fiolmen | nir. En er þeir coma at bvdinni. þa ftoðv þar ~~~~~ . . eqvarir menn. leifr spurði huart þrandz veri inni | i bvdini. þeir fogðo at hann var þar. leifr mælti ~~~~~ . . . yllði biðia þrand vt ganga eigo vit carl | evrindi vð(!) hann .f. hann. En er þeir menn como aptr. þa ~~~~~ þeir at þrandz hafði þa ~~~~~ na verc er hann | matti eigi vt koma. ok bað hann leifr at þv scyl~~~~

hamar~~~~ at æxin(?) stóð . . . . . þyfti þá fioldi manna vt yr
 bvð þrændar | karl var þaðan dæðr bozin. þrand: le . . . . .
 verki þeso ok bæð þo fe til fatta ~~~~~ | dr fina. leifr
 ok gilli gengo . . . . . ali ok com þar eigi febotum fvrir.
 Vard figurðr vt | lagr fyrir averka þan . . . . . næt gilla.
 En þorðr ok gatr fvrir vig carlf | æ vftmenn b~~~~ seip
 þat er . . . . . þangat ok foro afstr a fvnd Olafs k . . |
 ~~~~~cadi~~~~ . . . . . | .

Dette håndskrift synes at have haft en underlig skæbne, idet bladet er kommet fra Vennebjerg herred i Vendsyssel, hvor det brugtes til at indhæfte tingbogen (1632). Det er et meget stort tab, at dette håndskrift så helt er gået til grunde — på denne lille prøve nær.

8. **Codex Frisianus**, Frísbók, AM. 45 fol. Ud-gave ved Unger, Kristiania 1871. Dette håndskrift indeholder foruden Heimskringla også Hakon d. gamles saga. Hvad Heimskringla angår, kan det ikke helt og holdent regnes til håndskrifter af Snorres værk, på grund af den vilkårlige be-arbejdelse, teksten på sine steder har undergået. Som bekendt, har Olaf d. helliges saga aldrig stået i dette håndskrift. Noget oven for midten af spalten står efter afslutningen af Olaf Tryggvasons saga: *Her skal inn koma saga Olafs konvngs hins helga* (se udg. s. 167). Meningen hermed er klar nok, men mindre sikkert er det, hvorledes det hænger sammen med, at sagaen er af skriveren udeladt. Det er rimeligst, at den ikke har stået i originalen, men hvad enten dette har været tilfældet eller ikke, må det antages, at udeladelsen beror på kendskab til eller besiddelsen af den særskilte Olafssaga, der til den tid, da håndskriftet blev til, sikkert var udbredt i mange eksemplarer. Mindre sand-synligt er det, at selve skriveren skulde have skrevet sagaen i et særskilt hæfte. Cod. Fris. er skreven omkr. 1325, altså i en tid, da man ikke blot afskrev, men også i reglen be-arbejdede teksterne mere eller mindre. Håndskriftet bærer

også vidnesbyrd om en sådan bearbejdelse, især i visse partier af værkets sidste del. I Ol. Tr. k. 81 (I, 403) er et stykke udeladt og et andet indsat i stedet for (se anm. til stedet). Så findes det samme kapitel fra »Brimabók«, som også står i 39 (se udg. s. 193₂₈₋₃₂); jfr. »Hallarsteins« vers I, 292. Som det er bemærket, III, 231, anm. til l. 8, kan Frisb. ikke betragtes som et håndskrift af Hkr. fra slutningen af Olaf d. kyrres saga til slutningen af Inge-Sigurds saga. Grunden hertil er, at Snorres tekst for en stor del forlades og at afskriveren i stedet for følger den tekst, som Morkin-skinna nærmest repræsenterer. Der er ganske vist flere kapitler og mindre stykker, der er hættede fra Snorre, men for at undgå forvirring er i nærværende udgave ikke varianter anførte fra disse; derimod er der henvist til dem i parallelstederne ved hvert kapitel. Således er f. ex. slutningen af Magn. berf. identisk med Snorres fremstilling; ligeledes den første del af Sig. Eyst. Ól., slutningen af Inges s. osv. Flere af de interpolerede kapitler findes også i Jsk. Men foruden disse hovedafvigelser er der også i teksten større eller mindre afvigelser m. h. t. ordenes stilling, sætningsudvidelser tildels af en rent vilkårlig art, for ikke at tale om overskrifterne, der undertiden er urimelig lange, blot for at en tom plade skal fyldes. Således som udgaven viser, mangler overskrifter i øvrigt ofte, så at den dertil beregnede plads står åben (hvilket i nærværende udgave også er anført).

Håndskriftet er, som det forlængst og ofte er udtalt (f. ex. af K. Gíslason, Frumpartar s. VII), skrevet af en Islænder; dette er ubestrideligt; allerede den ganske unorske eller rettere sagt almindelig islandske retskrivning er et fuldgyldigt bevis herfor. Det er i og for sig rimeligst, at han har skrevet det på Island; (jfr. dog ndf.). K. Gíslason udtaler (l. c.) at det ikke vilde være en »usandsynlig formodning«, at skriveren havde skrevet bogen »mere for Nordmænd end for Islændere«. Denne »formodning« er imidlertid noget andet og mere. Der er ingen tvivl om, at bogen fra først

af er bestemt til at læses af Nordmænd, snarest til at være en mægtig Nordmands eller fyrstes bogskat. Der er enkelte steder eller rettere ændringer i teksten, der på det klareste viser dette. Således tilføjelsen af *hingat*¹⁾ i *þat kom norðr hingat í Nóreg* (III, 171₂₂); når det III, 420₂₁ hedder *við oss Islendinga*, udelades dette *oss*; det vilde en isl afskriver, der skrev for sine landsmænd, ingen grund have haft til at gøre; tværtimod. I en bog for Nordmænd var *oss* ulogisk og stødende. Enkelte steder tager skriveren parti for Nordmændene overfor de Danske, hvis færd han misbilliger, som når han (III, 45₂) ændrer *ráði* til *óráði*. Alt dette er talende nok og viser den rette opfattelse af håndskriftet. Men naturligvis er det forgæves at anstille formodninger om, for hvilken Nordmand det mulig er skrevet.

Om håndskriftets historie vides kun lidt. I årene 1548—50 benyttedes det af Laurents Hanssøn (senere af M. Störssøn); efter det oversatte han hovedsagelig sagaværket til Hakon jarls død (AM. 93 fol., udgivet af G. Storm, se ovf.). Fra ham stammer forskellige tilføjede bemærkninger i randen, for det meste på dansk. Arne Magnusson oplyser (se Katalogen), at for indbindingen stod der på et smudsblad foran i bogen navnet »Andreas Matthiæ Slangendorpius«, skrevet ved 1600 eller noget før. Denne mand er Anders Madsen Slangstrup, en dansk digter omkr. 1600; da må håndskriftet altså være kommet til Danmark. Senere kom det i adelsmanden Otto Friis' besiddelse, der døde 1699; deraf fik det sit navn Frisianus. Fra ham fik hans slægtning Jens Rosenkrantz (derfor kaldes det undertiden cod. Rosenkrantzianus), d. 1695, det, og efter ham købte Arne det 1696 (jfr. G. Storms bog om Snorre 210—11; fortalen til udgaven, og Sigurd Ranesøns proces s. 44)²⁾. Foruden L. Hanssøns randbemærkninger findes også

¹⁾ Dette behøver dog ikke at bevise, at bogen er skreven i Norge; der står da også *hér* III, 129₁₀. ²⁾ Det kan her bemærkes, at det håndskrift, Páll Vídalín havde af Hkr., var en afskrift af Frisb., som Arne Magnusson sendte ham; se ndf.

andre, mest på latin, der rimeligvis stammer fra en af de senere ejere,¹⁾ samt nogle på islandsk, skrevne af Jón Ólafsson d. ældre (disse især i Hakon d. gamles saga, se f. ex. udg. s. IV, anm.*). Arne selv har tilføjet årstal. Det i Katalogen omtalte runenavn er vistnok rigtig gengivet i Fms. IX, fortalen s. XV (þorkell).

9. **Jöfraskinna**, membranen. Denne membran, som Torfæus benyttede og ofte omtaler og som han gav navnet »Kongeskindbogen«, fordi der i den fandtes tegninger, der forestillede Olaf d. hellige og Magnus d. gode, er gået til grunde med undtagelse af 4 blade, der findes i Stockholms kgl. bibliotek, nr. 9, fol. perg., 1 blad, (mishandlet og beskåret), i den Arnamagn. samling 325, VIII 3d, og et halvt blad og en bladstrimmel i det norske Rigsarkiv 55a, b. Kun de 4 første blade vedkommer os her, da de øvrige tilhører Sverrissaga og Hakon d. gamles saga, der bægge var i håndskriftet. Alle disse brudstykker er fototypisk udgivne og udførlig beskrevne i »De bevarede brudstykker af skindbøgerne Kringla og Jöfraskinna« (1895), hvortil der i det hele henvises. Det er påvist her, at Jsk.-mbr. er fra tiden omkr. 1325 og skreven af en Nordmand med udprægede norske retskrivnings-øjendommeligheder. De bevarede blade svarer til udgavens II, 40_s—53₁, 131₄—156₁, 261₁₄—275₂. Disse blade må være komne bort fra hovedhåndskriftet efter 1568, medens dette endnu var i Norge, da de mangler i de senere afskrifter. På hvilken måde de er komne til Stockholm, vides ikke. Hvad der i øvrigt vides om håndskriftets historie, er kun lidt. Det dukker op i Norge kort efter midten af det 16. årh. og blev der afskrevet af Jens Nielsson (se nedenfor). Det må vistnok have hørt hjemme i egnen omkring Viken, måske netop i Oslo. Senere har måske P. Claussön benyttet det eller en afskrift (G. Storm)

¹⁾ Jfr. Fms. IX, s. XV.

i slutningen af århundredet. I Septembermåned 1655 blev det foræret Universitetsbiblioteket — hvorfor Arne Magnusson kaldte det *«Codex Academicus secundus»* — af Brostrup Gedde (d. 1668), der havde været oberberghauptmand i Norge 1653—55 (G. Storm, Sn. St. Hist.skr. 208). Året 1682 udlåntes det sammen med de andre håndskrifter til Th. Torfæus; under denne udlånsperiode blev det afskrevet af Asgeir (se nedenfor). Efter at være leveret tilbage til biblioteket 1704, opbevarede det her, til det brændte 1728.

10. AM. 37, fol. — J1, er den ældste bevarede afskrift af Jsk.; den er foretagen i årene 1567—8 af magister Jens Nielssøn, der senere blev biskop i Oslo og døde 1600. Selve afskriften er tildels foretagen på Rindin (nu Rinde) i Sannikedal (nordvest for Kragerø). Håndskriftet er nu kun et brudstykke; det begynder I, 52_a og går til II, 126₁₀. Det næstsidste blad er noget beskadiget og af det sidste er den øverste del bortreven; ellers er håndskriftet godt bevaret. Hånden er smuk, stor og kraftig. Men hvad der særlig gør denne afskrift så værdifuld, er at den overalt stræber efter nøjagtig at gengive originalen i alle dens enkeltheder, forkortelser osv. Dette har hovedsagelig sin grund i, at afskriveren ikke fuldt var oldsproget mægtig og derfor ikke kunde opløse forkortelserne rigtig; det er netop endelserne, der ses at have været hans svage side (jfr. den fotot. udg. s. I—II; særlig henvises til prøven s. II med de dertil knyttede bemærkninger; det vil deraf ses, at en fuldstændig nøjagtig bogstavret kopi er hans afskrift dog ikke). Det er et meget stort tab, at så meget af denne afskrift er gået tabt, så meget større, som originalen endnu dengang synes at have været fuldstændig. Afskriften kom senere til Danmark — og kaldtes på grund af dens norske oprindelse *«Norvegicus»* —, og kom i Chr. Worms eje — hvorfor den også kaldtes *«Wormianus»*. 1709 blev Arne Magnusson dens ejer (se Katalogen).

Begyndelsen, 11 blade (I, 3—52_a), er senere tilføjede og skrevet, prologen efter Jsk., resten efter Kringla med en hånd, der ikke er Asgeir Jónssons; den ligner meget Guðmundur Ólafssons; tidsforholdene hindrer ikke, at han kunde være kommen til at skrive den.

11. AM. 38, fol. — J2. Dette er en afskrift af hele Jsk., som den var i slutningen af det 17. årh. og under den periode, Torfæus havde den til låns. Afskriften er åbenbart udført hos og for ham af Ásgeir Jónsson, der ved dens slutning har skrevet følgende: *Þessi bok var confererut (þó obiter) við þær Membranas, Iofraskinnu, Kringlu og Gullínskinnu sem hun er efterskrifud Anno 1698.* Det er rimeligst at antage, at årstallet betegner afskrivningens, men ikke konfereringens tidspunkt. Afskriften er vistnok udført med Asgeirs vanlige nøjagtighed, hvad indholdet angår, derimod har han ganske og aldeles forladt originalens stavemåde og bruger sin egen. Næppe en eneste norskhed har fået lov til at blive stående. For så vidt danner hans afskrift den største modsætning til Jens Nielssøns.

Der er mange og store lakuner her, nemlig: I, 247₆—376₂ — udfyldt efter Kringla —, II, 40₈—53₄, 131₄—156₁, 261₁₄—275₂, 376₃—388₁₈, 512—525₁₂ (med fradrag af k. 242, 246, fordi disse kapitler var anderledes ordnede, se udg.), III, 91₁₂—203₂ — alle disse lakuner er udfyldte efter Kringla —, 241₇—244₁₂, 357₂—365₂, 403₇—449₂₀ — alle udfyldte efter Gullínskinna. Ser man på disse lakuner, svarer 6 af dem til et enkelt blad i originalen hver, en enkelt til 2, en enkelt til 3 og endelig den længste (den første) til 10 blade¹); det bliver i alt 21 blade. Den mindste af lakunerne (III, 241₇—244₁₂) svarer kun til en enkelt spalte i originalen, der af en eller anden grund har været

¹) Det er denne lakune, A. M. sigter til i 411, fol., p. 64—65, hvor han antager en »lacuna octo foliorum«.

ulæselig, da Asgeir afskrev bogen. Endelig bemærkes, at der i marginen findes enkelte rettelser hist og her, samt at Arne har tilføjet årstal.

Foruden ved hvad der senere vil blive fremhævet angående Jsk.s tekst, karakteriserer den sig ligesom cod. Fris. ved optagelsen af flere kapitler, der ikke oprindeligt har hørt til Snorres værk. Alle disse er i nærværende udg. trykte som tillæg. Hvad særlig Olafssaga helga angår, henvises til det følgende. Jsk. udelader så godt som alle jærtegn.

12. I Ungers håndskrift er, som ovenfor bemærket, Olaf d. helliges saga afskrevet efter Jsk. Denne afskrift er benyttet til sammenligning i udgaven og betegnet J3.

13. I den Salanske samling i Upsala Universitets bibliotek R, 685 findes en afskrift af prologen og Ynglingasaga, udført af J. G. Sparfwenfelt, = Sp. i anm., i marts 1682, altså noget efter at Jón Eggertsson var færdig med sin afskrift af Kringla og før Torfæus fik håndskrifterne udlånt. Til grund for sin afskrift lagde han Jsk., men som han selv oplyser i en bemærkning, hvis sprog skal være islandsk (men som kun viser, hvor lidt han kunde af sproget, se Gödels katalog s. 31—32), benyttede han både Jsk. og Kr.; fra dette sidste optager han enkelte afvigelser, som han udtrykkelig angiver, men ligeså ofte eller oftere er han kommen for skade at optage Kringlas læsemåder uden at bemærke det, måske blot ved uagtsomhed. Hans afskrift lider, som det af varianterne vil ses, af mange fejl, og er i det hele af meget liden betydning. At den dog ikke er falden værre ud, end den er, skyldes den hjælp, han efter eget sigende har fået af Þórðr Þorkelsson Vídalín. Som det ovenfor er bemærket kaldtes Jsk. sål. af de to kongetegninger; den ene heraf findes bl. 3 v. gengivet med underskriften: *Olafur kgr hin halghi*; tegningen er vistnok rigtig i hovedtrækkene.

Til det foranstående kan endnu føjes, at et lille sted af Ynglingasaga (se Ungers fortale s. IV) findes ordret afskrevet af Arne Magnusson, samt at der i AM. 411, fol. findes enkelte mindre stykker afskrevne og enkelte varianter anførte efter Jsk.; disse stykker vedrører særlig Are frode (II, 417_s står der her efter Jsk. *oc* foran *minnigr*).

Vi har nu tilbage nogle mindre brudstykker.

14. AM. 325 VIII, 1, 4°, 5 blade, og 325 IX, 2, 4 blade, i alt 9 blade af et håndskrift fra begyndelsen af det 14. årh. De er af et stort håndskrift med to spalter på siden, skrevet med en smuk hånd og forholdsvis god retskrivning.

a. 325 VIII. Bl. 1 = I, 161₄—172₁₁ er noget slidt på forsiden og har enkelte småhuller. Bl. 2 = I, 241_s—251_s; omtr. de første 6 linjer er bortskårne og den første (7.) linjes bogstaver beskadigede. Der er altså en lakune mellem spalterne og mellem første og anden side (se 246_s—_s, 249₁—₄). Ellers er bladet godt bevaret, bortset fra nogle småhuller. Bl. 3 = I, 282₁—293₁₆, har været brugt til omslag, så at forsiden er slidt; også her er nogle småhuller. Bl. 4 = I, 316₁₉—328_s, har flænger og huller; bagsiden er slidt; dog er omtrent alt sikkert. Bladet har været benyttet til omslag. Bl. 5 = I, 440₁₄—453₄. Af dette blad er den inderste og yderste kant afklippet, men kun et å to bogstaver er derved gåede tabt; teksten er derfor så at sige allevegne sikker (jfr. anm.). Bladet er meget tyndt, men let læseligt.

b. 325 IX, 2. Bl. 1, = II, 49₁₆—51₁₀, 42_s—53₁₀, 54_s—55₁₇, 56₁₂—58_s, er kun et halvt og med småhuller. Der mangler c. 11—12 linjer. Bl. 2—3 er sammenhængende, = II, 89₁—112₁₇; de er nogenlunde vel bevarede, uagtet de har været omslag. Bl. 4, = II, 354₂—367_s er lyst og let læseligt; med nogle småhuller.

Om disse blades historie vides meget lidet; Arne meddeler

om a, 1—2, at han har fået det ene 1703 fra en mand i «Garður á Suðrnesjum», men som stammede fra Nordlandet; han kunde ikke gøre rede for, hvor han havde fået det. Det andet fik Arne 1704 fra en Eyjólfur på Þorkótlustaðir i Grindavík (se Katalogen). Heraf kan man vistnok slutte, at håndskriftet har haft hjemme på Suðrnes, snarest Reykjanes, hvor både Garður (den nordvestligste del deraf) og Grindavík (vestlig på sydsiden) er. Om de andre blade savnes enhver oplysning. På b, 2^v findes en påtegning af en ejendommelig rørende art: *Jeg var ellefu vetra gamall Gíek mior yla* (= *illa*) *ad lesa hana* (α: *bókina*). Denne elleveårige saga-interesserede dreng er uden tvivl den, der bl. 3r har skrevet: *Hakon Þorsteinsson m; eigin hand*. Hvem denne Hakon er, kan jeg ikke oplyse bestemt.

15. **AM. 325, XI**, 1, 4°, 4 blade, har tilhørt et håndskrift omtrent fra samme tid som det foregående; det har ligeledes været tospaltet og skrevet med en smuk hånd; det er også et folio-håndskrift.

Bl. 1, = I, 258₁₂—266₁₃, er vel læseligt, men med småhuller og et større. Bl. 2 begynder omtrent II, 330₂₀; forsiden er meget slidt og kun læselig (dog er den vistnok flere steder ganske ulæselig) ved en uforholdsmæssig anvendelse af tid og ulejlighed; da udbyttet sikkert vilde have været meget ringe, har jeg ikke anset det for nødvendigt, at søge at læse den. Bagsiden, = II, 333₁₀—337₃, er derimod helt igennem let læselig. Bladet har småhuller. Bl. 3 er kun en stump, beskåret på begge sider; desuden er den øverste del til begge sider bortskåret på skrå, så at bladet er foroven en spidsvinklet trekant; her er der altså kun lidt tilbage af de enkelte linjer. Af den venstre spalte mangler kun et til to bogstaver, af højre spalte noget mere. Se II, 352₁₉—362₁₆. Man kan altså af varianterne ikke slutte, at noget står på dette blad, nægtet det ikke anføres som manglende. Hvad der nu står tilbage af den øverste del anføres neden-

for¹). Også på andre måder er bladet beskadiget. Bl. 4 er fortsættelse af bl. 3, — II, 362₁₆—371₁₃; det har været brugt til omslag og er derfor meget beskadiget; et stort stykke er skåret ud deraf i midten; det har flere huller og det indre hjørne er afrevet. I øvrigt er skriften tydelig så at sige allevegne.

Om disse blades historie kan intet oplyses.

16. I Stockholms kgl. bibliotek, nu Perg. 36, 4° (Gödels Katalog), findes et blad af en skindbog fra 14. årh.s første halvdel i kvartformat med to spalter på siden. Der er al sandsynlighed for, at det har tilhørt et håndskrift af Heimskringla, hvorfor det er benyttet ved nær-

¹) Forside.

kl | tor. hann sialfr haf | .lx.
var at ryma tali. | r bunaðr
skipanna var enn | or skip
höfðo þeir stor ok buin vel. |
i knvtz drapo. knutr var und
him | an farin frið fylkis nið
franeygr dana. | estan uiðr var
glæstr sa er bar vt andskota |
raðs þaðan. ok baro i byr bla
segl við ra dyr var dðglings |
[f]or osv.

ðr (o: maðr 355₁₈ | latið | ok
hafðe | knutr konungr va |
haurða knutr. ok | var komin
norþan | þeir til iotlandz. þviat
þat er | velldis. Skaro þeir
þa up | her miklom. þa spyria
þeir a | kominn með sín her.
osv.

Bagside.

nom(?) | aknutz | haufþingia |
fanz bratt | knutr inn gamli |
hans allr mvgr | t sitt allt.
Sa þa iarl | ii varv kostir firi
hendi. annar | fund knutz kon-
ungs. ok legia allt | a stefna
osv.

lo (3607) | ain helga | knutr
konungr for au(?) | sin ok toko
þat rað. at | no gek a land upp
ok allt a | helga fellr or.
Görðo þar i a | viðom ok torfi.
ok stemdo sva uppi | øv þeir
stora uiðo þeir varv i þesso
starfe | ok hafðe olafr konungr
ðll tilstilli vm brögð þessi |
konungr osv.

værende udgave. Det er meget afbleget på bagsiden og dog læseligt. Det begynder II, 473s og slutter 478s. Efter hvad der oplyses hos Arwidsson, har det udgjort et omslag om papirhåndskriftet 26, 4° (Bárðarsaga). Dette medbragtes af Rógman (1661, se V. Gødel: Fornnorsk och isl. litt. s. 169). Håndskriftet har da mulig oprindelig haft hjemme på Nordlandet. Jón Rógman var fra Øfjorden.

17. Andre håndskrifter. I A.M. 392 fol. findes et brudstykke af et engang stort og smukt foliohåndskrift, tospaltet; det bevarede brudstykke er imidlertid så hensmuldrende og medtaget, at det ikke har kunnet benyttes ved udgaven; teksten er af sagaen om Sigurd-Eystein-Olaf. — I Kristiania Rigsarkiv findes et brudstykke, der rimeligvis er af et Heims-kringla-hdskr. (fra c. 1325), tospaltet. Det, der er tilbage, svarer til udgavens III, 132₁₁—133₁₄, 135_e—136₁₀, 137_{1a}—138_{1a}, 139_{1a}—140_{1a}. Dette brudstykke er uden betydning; det stemmer godt med Kringla, har dog enkelte læsemåder tilfælles med Fris., men forkorter undertiden ganske vilkårlig teksten og ændrer den. I øvrigt skal kun bemærkes, at også dette brudstykke har læsemåden *níðri* (136_e).

Alle andre håndskrifter er fuldstændig værdiløse, i det de dels er direkte, dels indirekte afskrifter af et eller andet af de foran nævnte. Således Upsala håndskriftet R 697 III (til Halfdan svarte; mangler begyndelsen, skrevet af P. Salan efter Kringla), Stockh. pap. 30, 4° (til Halfdan svarte efter Kringla; skrevet af Hølge Olafsson), 39, 4° (Reenhjelms afskrift af Sp). Ísl. Bók.m.fjel. 37, fol., angives at være skrevet efter hr. P.s o: P. Vidalíns, membran, hvilket er urigtigt, da han ingen sådan ejede; han ejede derimod en afskrift af Fris., udført af Arne Magnusson selv (se Fornyrði s. 306), og det er en afskrift heraf, som her foreligger. Bask 24 (Magn. góð. osv.) beror på samme hdskr. I Det kgl. bibliotek i København Ny kgl. saml. 1020, fol. (Fris.), 1591, 4° (39), Thott 969, fol. osv.

Den såkaldte »Húsafellsbók«, Stockh. 22, fol. pap. (— 5, fol.) er kun en oversættelse af P. Claussöns danske oversættelse og altså værdiløs (jfr. G. Storm. Sn. St. Hist. skr. 215—16). I AM. 415 fol. er en apparatus edendi med Frisb. til grundlag og i 416 og 417, fol. latinske oversættelser osv.

Hvad andre recensioner angår, har jeg ikke kunnet betragte dem som håndskrifter af Heimskringla, uagtet de vistnok mere eller mindre direkte går tilbage til den. Således ikke Gullinskinna, en membran, der brændte 1728, men hvoraf der haves afskrifter, som i AM 42, fol. (Asgeir). Heller ikke Eirspennill, AM 47, fol. (hvoraf AM 40, fol. er en afskrift), skönt teksten i dette hdskr. er Snorres så at sige helt og holdent; den er skreven efter et godt håndskrift, der stod midt imellem Kr. og Jsk. På grund af håndskriftets vigtighed har jeg helt igennem sammenlignet det med Snorres tekst, men kun undtagelsesvis anført dets afvigelser fra Kr., da de som oftest falder sammen med Jsk. Dette håndskrift burde udgives, for så vidt som det ikke er sket i Konunga sögur 1873. Heller ikke har jeg kunnet betragte den særskilte Ólafssaga (Stockh. 2, fol. og en mængde andre håndskrifter), udg. 1853, som et håndskr. af Hkr.s Olafssaga; dog har jeg taget et lignende hensyn til den som til Eirspennill.

Da det er af stor vigtighed at klare sig forholdet mellem det sidstnævnte skrift og Snorres værk, vil vi, før vi går videre, betragte dette forhold nærmere. Som bekendt antog G. Storm (i Sn. St. Hist. skr.), at vi i den særskilte historiske Olafssaga havde en revideret udgave af Snorres egen Olafssaga, foretagen af ham selv, alt i tilslutning til udtalelser i fortalen til udgaven 1853¹⁾, hvor dets nøje forhold til Hkr.

¹⁾ Om håndskriftet og dets historie se G. Storms bog s. 220 ff. Om Snorres forhold til sagaen se særlig s. 6 f.

udferlig behandles. Denne »reviderede saga» er i følge G. Storm »Snorres seneste historiske arbejde», der adskiller sig fra andre Olafssagaer »ikke blot ved den længere indledning om de foregående konger og afslutningen med jærtegnene . . . . men også ved en afvigende fremstilling af enkelte dele af selve sagaen» (der anføres i så henseende k. 38; indskud i k. 26, 30, 140—46).

Det vilde nu i og for sig være ret mærkeligt, om Snorre selv havde foretaget en sådan særskilt udgave af en del af sit store arbejde med et udtog af det foranstående og tildels af det følgende. Are frodes virksomhed er ikke ganske analog med et sådant foretagende. Langt rimeligere er det i og for sig, at det er en anden end Snorre, der har udført arbejdet, og der er, som det her skal søges påvist, tilstrækkelig meget, der fører til dette resultat.

De første 17 kapitler og noget af det 18. er som bekendt et uddrag af Hkr. fra Harald hårfagres saga af med overskriften »Uphaf ríkis Norðmanna», idet forf. betragter Harald hårfagre som det norske riges grundlægger. Foran dette udtog, der skal danne en indledning til den egenlige Olafssaga, er Snorres prolog anbragt; men dens to hovedafsnit er ombyttede. Det er klart, hvorfor ombytningen er sket; stykket om Are frode (det sidste) gør særlig rede for kilderne til Olaf d. helliges saga; som sådant måtte det da passende stilles i spidsen. Det andet afsnit kunde egentlig godt være udeladt, men da det særlig gælder her at påvise kilderne til den ældre tids historie, hvoraf jo netop et udtog gives, var det ikke unaturligt, at det medtoges. I sin helhed kunde det da siges, at hele prologuen var på sin plads foran en således indrettet Olafssaga, som den pågældende er, men det er ingenlunde nødvendigt at antage, at optagelsen af den skyldes Snorre. I stykket om Are findes så godt som ingen afvigelse, undt. for så vidt som slutningsbemærkningen — om skjaldekvadene — er udeladt, ti her passede den ikke. Det sidste (Snorres første) afsnit indledes med ordene: »Jeg

har ladet skrive fra ophavet de kongers lævned, som har haft rige i Nordlandene og har talt den danske tunge- osv. Det er særlig disse ord, som har bevæget G. Storm til at antage Snorre selv for forfatteren (eller udgiveren), og det må indrømmes, at de har endel betydning. Forf.-jeget er så at sige gennemført i det følgende (»Nu skriver vi« osv., »at jeg har fortalt«, »men dog skriver jeg mest«). Men vi må her tage hensyn til oldtidens forfattervirksomhed og betragtning af den litterære ejendomsret; man afskrev ældre arbejder uden videre, enten uforandret, eller, som oftest, i det man bearbejdede dem mere eller mindre selvstændigt; herved brød man sig ikke det mindste om, hvorvidt den oprindelige forfatter fremtrådte med sit »jeg« eller øj; man tog en sådan subjektiv bemærkning med og lod den gå uforandret over i sin bearbejdelse. Dette gør jo Snorre selv bevislig (således er det Eiríkr Oddsson, og ikke Snorre, der taler i første person III, 390s, og det er Eiríkr, der i egenligst forstand kunde anføre Halls udtalelser i Ing.-Sig. k. 12). Det er ikke noget mærkeligt i, at andre gjorde ved Snorre, hvad han selv havde gjort ved ældre forfattere. Tænker vi os én, der også tog den første del af prologen med, er det en selvfølge, at sådanne ord som »I denne bog lod jeg skrive gamle frasagn om de høvdinge, som« osv. enten måtte ændres til »Snorre lod skrive« eller første person beholdes; om der stod »lod« eller »har ladet« er omtrent ligegyldigt, men det sidste fremhæver bedre modsætningen til det i Olafss. følgende »Nu«. Da man nu, som sagt, ikke brød sig om forfatter-jeget, er forholdet let forklarligt, og der er i og for sig ingen tvingende grund til at antage Snorre som forfatteren. Der måtte være noget andet, der støttede det. Men der er omstændigheder, der fører i modsat retning. I Hkr-prologen anføres som kilder (straks i begyndelsen) 1, »frode mænds udtalelser«, 2, slægtregistre som langfædgatal, 3, historiske digte. Denne ordning er fuldstændig rigtig og netop udmærket logisk. I prologen til Olafss. er 2 og 3 byttede om til skade for den

logiske ordning. Skulde det nu ikke snarere være en bearbejder end Snorre selv, der har ændret det oprindelige? Der findes udeladelser og udvidelser i det følgende, som Snorre ikke havde den ringeste grund til selv at gøre. I det hele er tekstsammenhængen her ofte udvisket eller i hvert fald forringet, hvad næppe kan skyldes Snorre. Omtalen af Tjodolf kommer her således mindre vel forberedt; der tilføjes den oplysning om denne, at »nogle kalder ham den hvinverske»; denne bemærkning vilde være højst besynderlig i Snorres mund, der selv i sin Yngl.saga atter og atter benytter denne betegnelse (s. 25, 26, 85, 135) eller slet ingen (undt. et eneste sted: i *Hvini* s. 150). [Fra Snorres standpunkt var der altså snarest grund til at sige »som nogle kalder »Tj. i Hvin(ir)«]. Den, der (af)skrev prologen til Olafssagaen, sigter åbenbart med sit »nogle» netop til Snorre. I Hkr.-prol. hedder Fjölfnis fader *Yngvifreyr*, og således også i Yngl.saga k. 11 (jfr. k. 10); her hedder han *Ingunarfreyr*. Det sidste stykke af Olafss.-prologen er en selvstændig tilføjelse. Der findes her en undskyldende forklaring af, hvorfor der tales så meget om islandske mænd; grunden hertil angives at være den, at »Islændinger, som hørte og så disse tidender, førte her til landet disse frasagn, og af dem har andre lært dem». Jeg kan ikke se rettere end, at denne begrundelse står i den mest skærende strid med Snorres uomtvistelige sagaprincipper, navnlig dog det, aldrig at optage noget, der ikke stod i den nøjeste sammenhæng med fortællingens hovedemne. At Snorre i Olafssaga fortæller om Islændinger er så sandelig ikke, fordi de har bragt efterretninger om Olaf til Island, men fordi deres virksomhed griber afgørende ind på sine steder. Motiveringen er med andre ord urigtig og Snorre aldeles uværdig. Således kan han ikke have skrevet. Prologen fører hermed netop beviset for, at den, som den foreligger i Olafssagaen, ikke er skreven (eller bearbejdet) af Snorre, men afgiver intet bevis for, at den »reviderede saga» skulde stamme fra ham. Den bearbejdelse, prologen helt igennem frembyder, tyder på

en og samme mand, der ikke var nogen dumrian, men som på den anden side heller ikke rigtig har forstået Snorres gennemførte sagaprincipper. Tager vi dernæst de første 17 kapitler — indledningen til Olafs saga — i betragtning, viser det sig, at de er dels en ordret gengivelse af Hkr.s tekst, dels en stærk forkortelse (uddrag) deraf med enkelte omstillinger; kun undtagelsesvis er noget tilføjet. I og for sig behøvede det ikke at være umuligt, at alt dette kunde stamme fra Snorre, skönt man på den anden side heller ikke kan se, hvorfor netop den eller hin afvigelse er foretagen. Men hvad der har en langt større, ja, afgørende betydning er et par sådanne afvigelser, som Snorre ikke kunde gøre, eller som det er højst usandsynligt at han har gjort. Der er således listen over Haralds børn i 1. kap. I Hkr. har Snorre ordnet denne liste åbenbart med kritik og med vilje fordelt børnene, som han der har gjort (se k. 17, 20, 21, 24 i Har. s.). I Ól. helg. er der de største afvigelser; det er egentlig kun Snæfridsøunnerne, der opregnes ens i bægge. Også navnene er enkelte gange noget afvigende. Og atter her findes der vistnok en bestemt hentydning til Snorres værk: «Gunnrød som nogle kalder Gudrød [dette er Snorres form]». Det er med andre ord klart, at her er en helt anden kilde fulgt end Hkr., men er der nogen tænkelig grund til, at Snorre selv skulde have gjort det? — I kap. 10 hedder det, at Hakon d. gode satte alle 3 landskabslove, medens Snorre udtrykkelig henfører Heidsævisløg til Halfdan svarte. Sagaens tekst beror på en flygtig læsning og et flygtigt uddrag, men det kunde den oprindelige forfatter ikke have gjort sig skyldig i. I k. 11 hedder det, at «det er de flestes fortælling», at nogle af Gunnhilds sønner deltog personlig i overfaldet på Sigurd jarl på Lade. I Hkr. fortæller Snorre dette uden noget som helst forbehold. I en Olafs saga var et forbehold endnu mindre på sin plads. Fremdeles er der den afvigelse i k. 13 (s. 11 øverst), at Hakon jarl, da han skal mødes med Tryggve, kommer syd fra Danmark; men i Hkr. kommer han nord fra

Trondhjem og Oplandene. En sådan ændring var umulig hos Snorre selv.

Heraf kan kun sluttes — og det, forekommer det mig, med stor sikkerhed —, at det er en anden end Snorre, der har skrevet indledningen til Olafs saga, med andre ord: foretaget udgaven af den særskilte saga om kong Olaf.

Hvad fortsættelsen af sagaen angår, c: k. 252—278, er den også kun et uddrag — for jærtegnenes vedkommende dog en ordret gengivelse — af Hkr., men ikke uden vigtige afvigelser. Jærtegnet med sværdet Hneitir, der står i Hkr. i Hák. herð. k. 20, findes i den egenlige Olafss. k. 246, vistnok flyttet herhen, fordi begyndelsen er nøje knyttet til Stiklestadslaget (jfr. Jsk.). Jærtegnet på Pezinavellir (Hák. herð. 21) står i k. 267 mellem to andre, der findes i Harald hårdr. (k. 54—6). Denne omflytning er mulig sket for at have to så ensartede (kamp-)jærtegn sammen som de i k. 266—7. Men Snorre, der med bestemte holdepunkter ordnede jærtegnene kronologisk, havde ingen grund til omflytningen. Jærtegnskapitlerne 30 og 31 i Sig.-Eyst.-Ól. er omflyttede, vistnok dog kun af vanvare. Foruden disse afvigelser er der også den, at der i k. 254 er tilføjet et vers af Sigvatr (det første), hvilket dog ikke har nogen videre betydning. Af langt større vigtighed er derimod slutningen af kap. 255. Her tales der om, at Harald [Harefod] var gift med Gunnhild, en datter af kejser Henrik; hun døde barnløs 3 år senere. En sådan datter og et sådant giftermål har ikke eksisteret. Men det er klart, hvad der ligger bagved; det er det, der fortælles i Hkr. Magn. góð. k. 17 slutn. om Knuds datter Gunnhild, der blev gift med kejser Henrik og var 3 år i Saxland før hun døde. Her foreligger der atter et håndgribeligt vidnesbyrd om en flygtig læsning af originalen, som Snorre umulig kan have gjort sig skyldig i.

Hverken indledningen eller fortsættelsen af Olafssaga (k. 252 ff.) kan være udarbejdet af Snorre. Men så er der heller ikke den mindste grund til at antage, at den egenlige

saga skulde være det. Ganske vist er sagaen ikke ret meget andet end en afskrift af Snorres Ólafssaga. Men der findes dog afvigelser, der ikke stammer fra Snorre. Disse har *G. Storm* fremhævet i sin bog s. 221 f. Det er nødvendigt, at se nærmere på dem her.

Den første består i et indskud i k. 26, der fortæller om jarleherredømmet i tiden mellem Olaf'erne; dette var det nødvendigt her at indskyde i den særlige Olafssaga. Her kaldes Sven og Hakon sønner af Erik jarl, naftet Sven er identisk med den forannævnte Sven Hakonsson. Da den samme fejl også foreligger i Jöfraskinna, hvor denne sætning også findes (II, 27), må den stamme fra bearbejderen; at Snorre skulde være dens ophavsmand er umuligt. I dette kap. findes også indskudet om Gangerrolf fra Har. hårf. s. k. 24 ordret.

Dernæst findes der en omstilling af stykker og kapitler, således at efter k. 27 (nærvær. udg. k. 21) følger nærvær. udgaves kapitler: 24—29 $\circ$: Olafssagaens k. 28—9; dette er åbenbart sket for at have alt om Erik jarl og Hakon forenet. Rigtignok er der så inkonsekvent og unødvendig medtaget fortsættelsen af fortællingen om kong Olaf, indtil han landede i Norge ved »Sæla«. Herpå følger i Ólafss. et kap. (30), der indledes med nogle bemærkninger om Olaf Tryggvason og hans forhold til Erling Skjalgason, der ægtede hans søster, samt om Norges skæbne efter Olafs fald, hvorpå så nærværende udgaves k. 22 og 23 indsættes (k. 30—31); k. 22 begynder med forholdet mellem Erik jarl og Erling. Derpå følger så den egenlige Olafssaga med k. 32 ($\circ$: nærvær. udg. k. 30). Det kan her bemærkes, at der i Jöfraskinna findes noget svarende til stykket om Olaf Tryggvason (I, 28 anm.), men kortere og udtogsmæssigt. I øvrigt er alt, hvad Olafss. indeholder, hæntet fra Ól. Tr. (Hkr.).

Her foreligger der en bevidst omredaktion eller omstilling. Spørger der, om der virkelig var nogen grund til at foretage en sådan, må svaret blive nægtende. Fremstillingen er, til trods for at hvad der fortælles om Erik jarl osv. rykkes

sammen, dog mindre naturlig end i Hkr., i det der her i stykket om Erling tales om Eriks forhold til ham efter at hans fald er fortalt, medens Snorre stiller Erik og Erling sammen, endnu medens Erik har magten i Norge. Hertil kommer, at fortællingen om Olafs ankomst til Norge og om hans umiddelbart derpå følgende møde med Hakon jarl adskilles på en højst stødende måde — ved afsnittet om Erling. I Hkr. er fremstillingen i alle henseender logisk og naturlig, i Olafssagaen er omstillingen ulogisk og ikke påkrævet af noget som helst særligt, den er kun et udslag af et lunefuldt indfald. Sagaens ordning står med andre ord langt tilbage for Hkr. Det er, forekommer det mig, ikke tænkeligt, at Snorre skulde være den, der således uden grund fordærvede sit eget værk.

Noget lignende som her er også sket ved Snorres k. 38—44. K. 43, der handler om Tord og hans søn Sigvat skjald, er flyttet, så at det i Olafss. står inde i Snorres kap. 38; dertil er det forkortet, især foran det sidste vers, så at anledningen til dette (se Hkr. II, 63₁₂₋₁₉) er ganske forsvunden. Efter dette følger slutningen af k. 38 stærkt forkortet (k. 39 udelades ganske), så 40, også stærkt forkortet og sammendraget; k. 44 danner en umiddelbar fortsættelse af k. 42 (Olafss. s. 37). Det er nu ganske vist således, at k. 43 hos Snorre adskiller det nærmest samhørende, og det er vel derfor, ombytningen er foretagen; men hvad der egentlig vindes derved, tabes på en anden kant; kapitlet adskiller nemlig også det sammenhørende, hvor det er anbragt i Olafss. Snorres grund til at anbringe kapitlet, hvor det står i Hkr., er nu god og gennemsigtig nok. Det er nemlig Snorres mening, at Sigvatr i Nidaros traf kong Olaf første gang (1015; jfr. II, 62_s ff.); fortællingen herom er altså af kronologiske grunde og i fuldstændig overensstemmelse med Snorres principper netop indsat der, hvor den bør stå. I følge Olafss. sker Sigvats møde med Olaf på et umuligt tidspunkt, nemlig før end denne kommer ned af fjældet til Opdal. Det er

umuligt, at Snorre således skulde have forvansket sin egen fremstilling. Det kan atter bemærkes, at Jöfraskinna er i fuld overensstemmelse med Olafss., men sammendraget blot endnu mere.

I k. 75, Hkr. k. 91, findes endnu en omflytning, nemlig af s. 174₁—176_e, der sættes ind s. 177₁₀ (således som også Jsk., der dog udelader 174₁₁—176_e o: versene 75—79). Kronologisk er Olafssagaens ordning her bedre, og Snorre kunde for så vidt selv have foretaget omflytningen. Ikke desto mindre er det klart, at han i Hkr. med forsæt ikke har villet adskille verscyklen.

Jeg tør af alt dette drage den slutning, at den særskilte Olafssaga i Stockholmshåndskriftet 2, 4° (udg. 1853) ikke er Snorres arbejde, men udarbejdet efter hans historiske værk, næppe før end efter hans død, omkring 1250, efter et håndskrift af omtrent samme art som Kringla, og tildels med de samme fejl som dette håndskrift. I så henseende skal det påpeges, at den i Kr. manglende sætning (II, 162₁₈) også mangler i Olafss. (s. 77, k. 72); ligeledes mangler ordene: *líkaði—verk* (II, 345—46) i Olafss.; der er en åben plads i K (Asgeir), hvilket skulde tyde på, at de havde manglet i K-mbr. I 70 har Arne indeat dem; hvorfra han har taget dem, er ikke let at sige; jeg antog (se anm.), at han havde læst dem i K-mbr., og at de havde været så utydelige, at Asgeir ikke havde kunnet læse dem; jeg indrømmer nu, at dette næppe kan have været tilfældet. Arne har snarere fået ordene fra et af de andre håndskrifter (jfr. Fms.). Men også disse fælles fejl taler kraftig imod, at det skulde være Snorre, der har revideret og udgivet Olafssagaen.

Der er i det foranstående bemærket, at Jöfraskinna stemmer på en påfaldende måde med den særskilte Olafssaga. Alle dennes ugrundede omstillinger genfindes i Jsk., ja, dennes fremstilling synes enkelte gange lige frem at være en forkortet gengivelse af Olafssagaens tekst; således netop i det

karakteristiske indskud fra Olaf Tryggvasons saga i k. 30, jfr. Jsk.s tekst i nærv. udg. II, 28 anm. til l. 15. Og i det hele vil en sammenligning vise, at teksten i Olaf den helliges saga er meget nærbeslægtet i Jsk.—Stockh. 2¹). Dette besynderlige forhold, som G. Storm også har været opmærksom på (»selv den, o: Jsk., viser sig påvirket af dem o: håndskrifterne af den særskilte saga, »den reviderede« Olafss.), trænger til en forklaring.

Det forekommer mig, at der kun er én forklaring mulig, nemlig den, at den, der skrev Jsk., har haft en original, hvor sagaen om Olaf d. hellige manglede, aldeles som tilfældet er med Cod. Frisianus (hvis original vistnok også har manglet Olafssagaen). Men skriveren vilde gerne have den med, have sin Norges historie fuldstændig; han fik så et eksemplar af den særskilte Olafssaga til låns og efter den afskrev han sin, ikke uden forkortelser og vilkårlige ændringer, og naturligvis uden at kunne se, hvilke mindre stykker var indskud eller gentagelser af, hvad der stod tidligere. Han har dog husket, at stykket om Gangerrolf og hans moders vers havde han engang skrevet før, og han udelod det derfor nu. Ved denne antagelse læses alle vanskeligheder på det simpleste og bedste.

Efter denne redegørelse skal vi nu gå over til at omtale forholdet mellem de enkelte hovedhåndskrifter, i det vi lægger Kringla til grund som det, der kommer originalen nærmest.

Hvad først 39 angår, stemmer det i det hele særdeles nøje med Kr. Men det viser på den anden side et umiskendeligt slægtskab med Frisbók. Man vil se, at de ofte går

---

¹) Man behøver ikke andet end sammenligne ÓH (53) med aumærkningerne i min udgave. Eksempler findes på hver side. De ovenfor anførte er i grunden tilstrækkelige. Jeg kan yderligere henvise til navnet »Brunason« (II, 64), men stedet er i Jsk. mishandlet. Ligeledes til, at legenden om Hneitir findes i Olafssagaen i Jsk, ligesom i ÓH (53) osv.

sammen og det ikke blot i betydningsløse småting. Således har de bægge, for blot at anføre nogle eksempler: *með hirð sína* (I, 194_b). *-trjám* (I, 202₁₈) osv.; fælles udeladelser vil findes I, 194₁, 338₁₈ ff., 397₁₀ osv.; fælles fejl og det af en særdeles betegnende art er der endvidere, som *skulason* f. *skálaglamm* (I, 236₉), *heróð*—*hervt* f. *heror* (I, 379₁₄), *geck* f. *gafz* (III, 196₂₁); her har Eirspennill samme fejl, osv., jfr. fejlen og sætningsomstillingen I, 307₁₀₋₁₁, 12-18. Som før bemærket, har Fris. og 39 også et interpoleret kapitel (fra «Brimabók»). Der er således ingen tvivl om, at Fris. og 39 beror på samme original. Men denne har igen været overordenlig nærbeslægtet med Kr., da der her findes fælles fejl og læsemåder; se f. ex. i verset I, 197 (nederst), 276 4-6 (en sætning udeladt i alle tre), 400₁₈ (skrivemåden *reyctiz*) osv. Selv har 39 — bortset fra åbenbare skrivefejl og ortografiske særheder — så at sige ingen selvstændige læsemåder. Det må således betegnes som en særdeles tro afskrift. Med Jsk. går 39 sjældent sammen, undtagen i nogle få tilfælde, hvor Fris. og Jsk. er ens (f. ex. I, 196_{1. 12}, 274₈, 278₈ vigtigt). Derimod er 39 yderst sjældent ens med Jsk. alene (som I, 195₃) og så at sige aldrig med 325 VIII.

Frísbók slutter sig i det hele meget nær til Kringla; slægtskabet med 39 er ovenfor belyst. Der er ingen tvivl om, at dette håndskrift beror på et søsterhåndskrift til Kr. Derpå beror de læsemåder, som det har fælles med 39. Men det går også hyppig sammen med Jsk., så at et fælles grundhåndskrift også her er uomtvisteligt; jfr. udeladelsen af en sådan sætning som den under I, 451₆₋₉ anførte. Men Frisb. har fjærnet sig fra grundteksten langt mere end 39, hvilket beror på skriverens egen vilkårlighed, hans lyst til at variere, tilføje eller udelade. Så godt som alle de varianter, der findes anførte fra F, hvor andre håndskrifter også haves, beror på denne vilkårlige behandling. De er altså som sådanne af ringe eller ingen værd for den oprindelige tekst. Også de fleste af overskrifterne i Frisb. er uoprindelige og sent

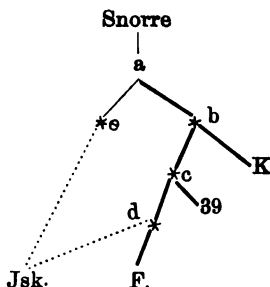
lavede, først og fremmest den til Yngl. s., hvor henvisningen til «Are frodes fortælling (*sgn*)» beror på en misforståelse af Snorres omtale af Are i prologen. Den betydning, som *Gudbr. Vigfússon* har villet tillægge denne overskrift, er ganske illusorisk. Som før bemærket, mangler Olaf d. helliges saga i Frisb., og i sagaerne fra Olaf kyrres saga til sagaen om Inge—Sigurd er der foretaget bearbejdelser og ændringer i Snorres tekst, så at Frisb. ikke her kan betragtes som et Hkr.-håndskrift, undt. da for enkelte kapitlers vedkommende.

Hvad endelig *Jöfraskinna* angår, er det klart, at den også er temlig nærbeslægtet med de andre hovedhåndskrifter. Men forholdet er dog her vistnok noget mere sammensat. Sammenlignes Jsk. med *Eirspennill*, der har enkelte læsemåder afvigende fra Kr. og fælles med Jsk., er der næppe tvivl om, at Jsk. beror på et hdskr., som ligger til grund for *Eirspennill* eller dannede et søsterhåndskrift til denne. Men i Jsk. har skriveren fjernet sig, på en lignende måde som *Frisbók*, fra originalen ved egne vilkårlige ændringer. Der er dog en stor forskel på Jsk.s enkelte dele. I den første del (til slutningen af Ól. Tr.s) består afvigelserne mest i omstillinger af ord, ændring i udtrykket uden at meningen forandres, tilføjelsen af småord eller ombytning af ensbetydende udtryk, altså temlig ubetydelige afvigelser. Derimod er der ingen større eller systematiske udeladelser af nogen påfaldende art. Det samme gælder den tredje og sidste del. Derimod forholder det sig noget anderledes med den anden del, Olaf d. helliges saga. Her er der større forandringer i teksten, navnlig udeladelser af hele sætninger og endogså stærke sammendragninger på sine steder. Det er åbenbart sket for at forminske skriverarbejdet; man har fundet, at denne ene saga var for lang. At det er skriveren af Jsk. selv, der, i hvert fald tildels, har foretaget disse forkortelser, viser en interessant omstændighed, jeg har fremdraget i den fototyp. udgave af de bevarede skindblade s. XII anm. Nederst på bl. 2 (af Jsk.), forsidens 2. spalte, er der skrevet nogle linjer

med en anden hånd, og her er det morsomt at se, hvorledes den nye skriver fortsætter den gamle; denne ender med ordene: *bioz hun skíott með mart manna ok hiallti með hænni*; så fortsættes der med: *rez ok til farar* osv. Den således fremkomne ord- og sætningsform er imidlertid umulig. Forklaringen ligger i, at originalen har omtrent haft Kringlas tekst: *ok bjósk hún með marga menn. Hjalti rézk til farar með henni* (= Ól. helg. 1853). Denne tekst har hovedskriveren forkortet (*ok Hjalti með henni*); den nye skriver lagde ikke mærke hertil, og ved at se i originalen så han der de udeladte ord: *rézk til farar* (eller *rézk ok t. f.*) og trode, at den anden af vanvare havde udeladt dem, hvorfor han selv tilføjede dem på en mindre behændig måde. Det er heraf klart, at skriveren må have haft i alt væsentligt den samme tekst som de andre håndskrifter og den særskilte Olafssaga. Der er i det foregående påvist, hvilket nøje forhold der er mellem Jsk.s Olafssaga og den særskilte, samt den antageligste grund til dette. Det er for så vidt således klart, hvorledes Jsk. er bleven til. Fremdeles må der vistnok allerede i dens original have været optaget de forskellige kapitler, der ikke har tilhørt Snorres værk, men som findes også i Frisb. og andre håndskrifter, samt Morkinskinna; de findes her trykte som Tillæg. Jærtegnene i de senere sagaer udelades for største delen i Jsk., som for så vidt er nærbeslægtet med Frisb. og 39. I så henseende er der senere berøringer, et sekundært slægtskab, mellem disse tre håndskrifter at konstatere. Hvorledes dette er gået for sig, er vanskeligt tilfulde at bedømme; men gensidig benyttelse eller en enkelt bearbejders benyttelse af to håndskrifter, hvoraf det ene var interpoleret, er rimeligst. En sammenligning mellem teksterne synes mig at gøre det sandsynligt, at det er afskriveren af Jsk., der har lånt sine kapitler fra et håndskrift som Frisbók (men dog ikke netop dette).

Hvad de mindre brudstykker angår, er for det første 1056 så godt som ganske stømmende med Kringla, 325 VIII, IX har flere selvstændige læsemåder, hvilke beror på skriverens ændringer; han udelader også så at sige hele kap. 70 i Olaf d. helliges saga (se II, 110₁₀). I begyndelsen af k. 67 (II, 100₁₄) findes et lille tillæg, der stemmer med Jsk. (II, 28₁₅). Dette viser et nært slægtskab med Jsk.-linjen, hvad da også mange fælles læsemåder bekræfter (f. ex. I, 245₁₂; et tillæg i bægge). Men teksten i 325 står dog på et langt ældre trin end i Jsk. og nærmer sig meget til den selvstændige Olafssaga. I øvrigt er det ikke muligt nærmere at betegne slægtskabsgraden. Tekstens ælde viser også et vist slægtskab mellem den og Frisb. (f. ex. I, 323₁₂, l. 2 i verset). — 325 XI viser sig at være overmåde nærbeslægtet med Jsk. (og 325 VIII, IX); det har næsten ingen selvstændige læsemåder og skriveren har vistnok holdt sig meget nøje til sin original. Men i Olafssaga helga slutter teksten sig nær til den særskilte saga; Jsk.s systematiske forkortelser findes ikke i 325 XI. Det står på et meget gammelt standpunkt og må betragtes som en tekst, Jsk. direkte går tilbage til. Kun skade, at der ikke haves mere af dette håndskrift, da vi vistnok derigennem vilde have fået beviset for Jsk.s tilblivelse. — Endelig er der Stockholmsbrudstykket (S). Det er i det hele af liden betydning. Dets tekst er vilkårlig ændret ved omstillinger og tilføjelser, samt udeladelser; det har enkelte læsemåder fælles med Jsk., men det må dog regnes til K-39-F-linjen. I øvrigt er det ikke ganske udelukket, at bladet har tilhørt et håndskrift af den særskilte Olafssaga.

Efter således at have gennemgået håndskrifternes indbyrdes forhold, vilde slægtskabet mellem hovedhåndskrifterne kunne opstilles på følgende måde:

a—e er tabte håndskrifter. Mellem a og e måtte 325 VIII—IX, XI være at anbringe eller dog der i nærheden; ligeledes den særskilte Olaf d. helliges sagas tekst og Eirspennill. Mellem e og Jsk. er der et ubestemmeligt antal mellemed. Nærvæd b (Kr.) er 1056 at stille, og endelig må S søges i nærheden af c, d. Forbindelsen mellem Jsk. og d betegner de lån, der findes i sagaerne om Olaf kyrre og hans efterfølgere; men det vilde vistnok være rigtigere at lade forbindelseslinjen udgå fra et punkt mellem e og Jsk.

Det vil heraf ses, at de læsemåder, 39, F, Jsk. har tilfælles i modsætning til Kr., nødvendigvis i de fleste tilfælde repræsenterer et håndskrift, der er nærmere ved Snorres original og lidt ældre end Kringla. I enkelte tilfælde beror dog overensstemmelsen på en tilfældighed.

Det er i det foregående blevet fremhævet, at håndskrifter af enkelte dele af kongesagaerne, uagtet de beror på Snorres arbejde, ikke derfor kan betragtes som håndskrifter af dette. Nærmest ved at være det er Stockh. 2 (den særskilte Olafs-saga) og Eirspennill, første del. Betydelig fjærnere er de håndskrifter, der haves af de enkelte kongesagaer, der er udgivne i Fornmannasögur; navnlig gælder dette de første. Hvad Olaf Tryggvasons saga angår, er det klart, at hvad der deri stammer fra Snorre beror på Jsk. eller et dermed nærbeslægtet håndskrift. Dens tekst er derfor så temlig værdiløs. Olaf d. helliges saga beror på en afskrift af den særskilte saga; og da er det dog det Stockholmske håndskrift,

der så at sige alene har betydning. De derpå følgende sagaer beror også for en stor del på Morkinskinna-teksten og tekst-kombinationer. Jeg tror at kunne udtale, at deres tekst i de færreste tilfælde vil kunne have betydning for Snorres, hvad der jo i og for sig heller ikke kunde ventes, eftersom vi har et så fortrinligt og så gammelt håndskrift som Kringla. Jeg kan derfor ikke gå så vidt, som G. Storm har gjort (Sn. St. Hist. skr. s. 223), at sige, at «kun en alsidig prøvelse af alle håndskrifter — og af de senere sagaværker, der har benyttet Heimskringla¹⁾», kan restituere os Snorres ægte tekst. Langt større betydning har de andre recensioner (Fagrskinna, Morkinskinna osv.), men forholdet til dem er spørgsmålet om Snorres forhold til hans kilder, og derom kan jeg henviser til G. Storms bog og min litteraturhistorie.

II.

Redegørelse for nærværende udgave.

Efter G. Storms undersøgelser angående Heimskringlas håndskrifter kunde der ikke være nogen tvivl, hvorledes udgaven skulde foretages. At Kringla måtte lægges til grund, var en given sag. For første gang foreligger da Heimskringla nu trykt efter dette, det bedste og ældste, håndskrift uden indblanding af fremmede bestanddele. Dets tekstordning er helt igennem uden undtagelse fulgt, eftersom den sikkert er den oprindelige. De to lakuner (se foran) er udfyldte efter Jsk. Det kunde synes, at Frisb. bedre havde egnet sig til at udfylde dem. Men den betragtning havde hurtig gjort sig gældende, at teksten i Frisb. er mere vilkårlig behandlet med hensyn til ordlyd, ordstilling og lign. end den i Jsk., hvorfor denne hellere valgtes. Men jeg burde have optaget i Jsk.s tekst nogle læsemåder fra Frisb., hvor denne åbenbart

¹⁾ Her udhævet af mig.

har det rigtige. Således er *vestra* rettere end *eystra* (I, 84e); *á haustdegi* (I, 113₁₂₋₁₃ anm.) har uden tvivl stået i Kr., da det findes i andre recensjoner og Egilssaga. Jeg har gennemgående også holdt mig til Kr., hvad ordlyden osv. angår, og kun optaget læsemåder fra de andre håndskrifter, hvor der forelå en åbenbar fejlskrivning, snarest stammende fra Asgeir, eller fejl i membr. Her har 18 (og 70) gjort god nytte, og der er taget særligt hensyn til de steder, hvor 18 går sammen med de andre håndskrifter. Denne omstændighed er dog ikke altid ufejlbar, da der gives steder, hvor 18 ved en tilfældighed er kommen til at stemme med de andre. På enkelte steder har jeg dog vistnok været for tilbøjelig til at fastholde Kr.s læsemåde, hvor den burde være ændret; men det er for det meste kun syntaktiske småting eller lign., det drejer sig om.

Som før påvist slutter 39, F, Jsk. sig i enkelte tilfælde sammen imod Kr., hvilket skulde tale for, at de læsemåder, som de er fælles om, var mere ægte end Kringlas og som sådanne burde være optagne i teksten. Jeg har dog som oftest holdt mig til Kr., fordi jeg i det hele har anset det for rigtigst at gengive dette håndskrift så nøje som muligt og fordi det også her i de fleste tilfælde kun er om sproglige småting at gøre. I hvert enkelt tilfælde kan den skønsomme læser selv, hvis han har lyst, konstruere den tekst, varianterne forudsætter. Hvad disse angår, er de fuldstændige, d. v. s. alle, endogså de mindste afvigelser fra alle de benyttede håndskrifter er optagne i anmærkningerne under teksten; dog er åbenbare skrivefejl kun undtagelsesvis anførte. Også noget afvigende grammatisk ordformer er i reglen optagne, da de fuldstændiggør billedet af håndskriftet; hvad Frisb. angår, er der dog gjort undtagelser, da dette håndskrift jo er særskilt udgivet, og man ved at slå op i udgaven vil se dets skrivemåde. Tekstrettelser efter andre recensjoner er yderst sjældnen foretagne; hvad der således er optaget, er trykt med kursiv. Hvor enkelte mindre stykker synes ved en skødesløshed hos

forfatteren at mangle (f. ex. fortællingen om Toste jarls fald i Stanfordelaget), har jeg ikke anset det for rigtigt at optage dem fra de andre bearbejdelser, da formålet ikke var eller kunde være det, at søge den oprindeligste og bedste tekst overhovedet, men kun Snorres tekst. Derfor har jeg også rettet så lidt som muligt ved de norske stednavne, hvor disse er urigtige. Det samme gælder skjaldekvadene. Jeg har her også kun søgt at give den tekst, Snorre formentlig har haft, ikke den absolut oprindelige. I øvrigt må det hævdes, at Snorres tekst af skjaldeversene har været god.

Ved en udgave som denne, der så at sige helt og holdent måtte bero på en papirafskrift, var jeg ikke et øjeblik i tvivl om, at retskrivningen måtte normaliseres. Ganske vist viser Åsgeirs afskrift, at han har stræbt efter at være nøjagtig; men at det ikke helt er lykkedes ham, viser Arne Magnussons rettelser (se foran). At beholde Åsgeirs — eller en hvilken som helst anden senere afskrivers — retskrivning i en sådan udgave, er simpelt hen meningsløst og forvirrende; Kringlas egen retskrivning — der langt fra er konsekvent — lærer man af det bevarede blad at kende. Man kunde måske synes, at retskrivningen burde indrettes efter dette blad, men da retskrivningen, som sagt, er vaklende, vilde man have stødt på vanskeligheder og gjort sig skyldig i vilkårligheder. Normaliseringen har i hvert tilfælde den fordel ikke at lægge an på at skuffe.

Normaliseringen er i det hele taget den, som anvendes for skrifter fra den første halvdel af det 13. årh. og i alt væsenligt den, som Wimmer i sin bekendte Læsebogs-foretale har behandlet og i sin læsebog anvendt. Jeg skal her i almindelighed bemærke, at den her anvendte normalisering særlig rammer endelser. Ordets hovedbestanddel har derimod i reglen altid den form, håndskriftet har, og der er i så henseende ikke nogen fuldstændig konsekvens søgt gennemført. Således beror *Stoks-* eller *Stokks-* på hdskr.; former som

sæ-, sjá-, nátt, nótt og lign. er bibeholdte, ligeledes *ritit*, *ritat*; i nogle tilfælde, hvor et håndskrift havde en ældre form, er denne foretrukket; dette er da bemærket i noterne. Det samme gælder former som *búand*-, *bónd*-; i dette ord i flertal dat., gen. anvendes ofte *o* eller *ø* i Kr. Jeg har her gennemført *ó*, da den anførte betegnelse ofte anvendes for *ó*. I det hele er skrivemåden enkelt konsonant, ikke dobbelt, foran en tredje gennemført, altså *kendi*, *alt*, *halda*; undt. *gg* foran *ð* (*byggð*-). I *up* i sammensætninger skrives i Kr. næsten altid *ét p*. Ved verbet *gera* har jeg gennemført skrivemåden *e* undtagen i partic. *görr*, som altid har fået *o*, dette nærmest i tilslutning til skjaldedigtene; en sådan adskillen er dog måske for gammel til Snorres tid; dog siger Snorre *görla* (Háttat. 12₃; jfr. 80₆). Jeg har gennemført *á* (ikke *ø*, undtagen i versene) efter *v* (*váru* etc.), men former som *ón* er bibeholdte. *Honum*, *hon* er gennemført, jfr. Háttat. 81₈, 93₂, der viser, at vokalen var kort; at Snorre dog også har anvendt lang vokal i dette ord, viser verset Sn. E. II, 204. For *-ðs-* er skrevet *z*, jfr. rimet *greizla: veizla* Háttat. 88₆. *H* er altid indsat foran *l* og *r*. Verberne *skolu* og *munu* er i reglen forkortede i håndskriftet, ligegyldigt, hvilke former der er tale om. Her måtte der altså normaliseres; jeg har da gennemført *skol-* med *o* (hvad der måske ikke burde være sket), og *y* i konjunktiv af *munu* (*myn- mynd-*), skönt der undertiden findes fuldt skrevet former som *mani*, men *myni* findes også. Jeg har gennemført skrivemåden *æ* og *œ*, ligeledes *ó-* som nægtende partikel, *y* i *yfir*, *fyrir*, *þykkja*, og endelig skelnet mellem *ø* og *o* efter de bekendte regler; håndskriftets betegnelse er upålidelig eller tvetydig eller der foreligger forkortelser (*r'u* = *røru* osv.). Artiklen, hvor hdskr.s inkonsekvens er meget stor, har jeg altid skrevet *inn* (uden *h*), mellemformen mellem *enn* (der måske burde være foretrukket) og *hinn*.

I afledningsendelsen *-ind-* har jeg altid skrevet *e* (*tíðendi*; i hdskr. ofte *-ind-* eller også hyppig forkortet); hvor

der derimod er skrevet *-ynd-*, er dette selvfølgelig bibeholdt. I verbalendelser som *-aðu-*, *-oðu-* (uden regel i hdskr.) er *u* (*-uðu-*) gennemført.

Hvad *endelser* angår, har jeg for det første altid skrevet *u* og *i* (ikke *o*, *e*; hdskr. inkonsekvent). Nominativ-*r* er altid skrevet, således i *sonr* og *vinr*, undt. hvor *-son* føjes til en gen. af et fadernavn (jfr. *vinr* Háttat. 547), samt i kvindenavne på *-riðr*; her sløjfes *r* ofte i hdskr. I gen. har jeg i tilslutning til hdskr.s så at sige konsekvente skrivemåde skrevet *z* (f. *s*) efter *ð* og *d* (*barðz*, *bandz*, jfr. *víz*), men hvor *t* står foran, er der skrevet *s* alene. I endelser er der skrevet *-t*, *-ð* efter de almindelige regler. I hdskr. skrives der enkelte gange *c(k)* foran *t* i endelsen *-ugt(igt)*; her er *g* gennemført. I substantiver og verber er der skrevet *ð* (*lykð* — således også i hdskr. —, *dæmða*, *skilða*, *siglða* osv.) efter de almindelige regler og de ældste håndskrifter — også hyppig Kringlas — skrivemåde. I verber efter første svage klasse på *-va* (senere *-ja*) er *v*-formerne gennemførte; ligeledes skrives *v* i de deraf afledede subst. (særlig *-byggvir*; jfr. noterne, hvor der altid angives, hvorledes ordene er stavede i håndskrifterne). Endelig bemærkes, at *-sk* — hvilket undertiden findes i Kr. — er gennemført i reflexiv-endelser; her skrives der i reglen *-z*; i superlativ, hvor også *z* hyppigst anvendes, er der derimod skrevet *-st*.

Bindestreg er anvendt i sammensætninger, hvor første led er genitiv; dette er dog ikke, navnlig ikke i den første del, konsekvent gennemført, idet jeg først mente at kunne skelne mellem to slags arter af sådanne ord, men jeg opgav denne adskillelse som uigennemførlig og for subjektiv.

Forkortelser er gengivne på sædvanlig måde og i overensstemmelse med de anførte grundsætninger; *s.* = *sonr* (selvstændigt); *h.* = *het*, *qv.* = *qvazk* (impf.), derimod *s.* = *segir*, altid undtagen i meget få tilfælde, hvor impf. *sagði* er syntaktisk krævet; det samme gælder *sv'*. = *svarar*; *aldr*

= *aldrigi*; jfr. beskrivelsen af Kringla-bladet i den fototypiske udgave.

I versene er, som antydet, retskrivningen noget mere gammeldags; således gennemføres *s* i relativ og verb. *vera*; i hdskr. skrives her aldrig *s*, undt. undtagelsesvis i impf. (jfr. noterne), samt *u*-omlyd af *á*.

I noterne vil man i øvrigt kunne finde de enkelte håndskrifters skrivemåde anført, hvor jeg antog, at det kunde have sin interesse eller betydning. Således er der bl. a. gjort opmærksom på aksenter over vokaler i visse ord (*óf*, et ord, der vistnok er sammentrukket af *ó(h)óf* = *ørhóf*; *Svási* osv.).

Hvad noternes indretning angår, er den vistnok ret gennemskuelig. Her kan bemærkes, at *ul.* betyder »udelader«, *omv.* = *omvendt* (o: i omvendt orden); hvor flere end to ord anføres, betegnes ordenen ved |, f. ex. *við K. | lengi—sumarit* betyder, at *við K.* står efter *sumarit* (eller ordene *lengi—s.*); hvor der er flere ord, der er ombyttede, betegnes rækkefølgen ved små tal efter hvert ord. Når i en note flere håndskrifters afvigelse anføres og der bagefter tilføjes en relativsætning (»der«, »som«), går relativet kun på det sidst betegnede håndskrift. Et tal i parentes efter et ord, betegner det »første«, »andet« eller »tredje« af de enslydende ord i den pågældende linje. Ved *bis* betegnes, at varianten gælder for begge steder, hvor det anførte ord findes i teksten. Alle varianter fra skindhåndskrifter er gengivne nøjagtig, d. v. s. med kursiverede opløsninger af forkortelser; hvor to (eller flere) skindhåndskrifters ordlyd er ganske ens, er kursivering ikke anvendt; de fra papirsaftskrifterne er gengivne med disses stavemåde, men uden kursivering af forkortelser.

Varianterne skulde være, som anført, så fuldstændige som muligt. Til betryggelse heraf har jeg ved korrekturlæsningen sammenlignet teksten i dens helhed med alle håndskrifter (og ikke blot de i mit manuskript optegnede varianter), undt.

18, fol. Alligevel er der indløbet enkelte — som jeg håber — meget få, fejl (jfr. Rettelser osv.).

For tydeligheds skyld er varianterne til versene satte for sig, og her er de enkelte håndskrifers skrivemåder nøjagtigere og fyldigere medtagne end ellers.

Med hensyn til udgavens øvrige indretning bemærkes følgende. I marginen findes for det første sidetal fra de tidligere udgaver, **H** = den store Københavnske udgave I—III (de enkelte dele er ikke særlig betegnede, da de falder sammen med denne udgaves), **U** = Ungers udgave, **F** = Frísbók, udgaven, **O** = Olaf d. helliges saga (1853).

Kapitelinddelingen beror helt igennem på Kr. og 18, og overskrifterne på det sidste (der ses bort fra yngre stavemåder og moderne former, der uden videre er rettede). Kun i Har. hárf. k. 24 (I, 132₁₈) er 18 forladt, hvad der ikke burde være sket. Ved hvert kapitel har jeg tilføjet henvisninger til parallelsteder i den islandske og norske historiske litteratur. Jeg håber, at det meste er medtaget, men det er næppe muligt, og i og for sig heller ikke nødvendigt, at få alle småstumper hist og her med; det er heller ikke lykkedes mig; jfr. Bemærkninger, tillæg og rettelser. Udenlandske kilder måtte principmæssigt udelukkes. Hensigten hermed er at lette brugerne af bogen opsejningen af parallelsteder, der i flere tilfælde kun består i ganske korte bemærkninger, men hensigten har ikke været den, at hævde, at alle de steder, hvortil der således er henvist, står i nogen indre sammenhæng med Snorres værk, enten som kilder dertil eller som lån derfra. I det parti, hvor Frísb. ikke er et håndskrift af Hkr., er der her (og ikke som ellers i marginen) henvist til udgaven deraf.

Endelig har jeg tilføjet årstal i marginen. Dette har været forbundet med en del besvær, navnlig i de partier, hvor tidsregningen er usikker, og hvor Snorres (og de gamles) tidsregning afviger fra den, der som rigtig kendes andre steder

fra. Jeg har bagefter opdaget nogle fejl, som jeg beder velvilligst undskyldte; jfr. Rettelser.

Som Tillæg er trykt de interpolerede kapitler i Jsk. efter J2 bogstavret, men uden kursiverede forkortelser.

Angående registreene er der lidet at bemærke. Første bind er ikke særlig betegnet, 2. og 3. bind ved II og III. Bindestreg betegner, at vedkommende navn idelig forekommer på de sider, den står imellem, at der her findes et sammenhængende stykke om en person eller begivenhed; når der er mange sådanne sider, kan det dog hændes, at navnet ikke står på en enkelt af dem. Hvor et navn findes to steder på en side, betegnes dette ved »bis«; findes det flere steder, betegnes det ved »pass.« — passim¹). At henvise til linjer, er næppe nødvendigt, hvor siderne er så korte som her. Hvor et navn optræder selvstændigt i en variant (og ikke tillige i teksten), er dette betegnet ved a efter tallet. Varianter af navne er satte i parentes efter sidetallet, eller, enkelte gange, efter selve navnet. — Med taknemlighed erkender jeg den nytte, som Stedsregistret i Ungers udgave, samt G. Storms oversættelse af Snorre i det hele har ydet mig.

III.

Oversigt over teksten og håndskrifterne.

Prologen,	I, 3—8, F, J1 (J2, K, 18)
Ynglingasaga, I,	9—52 _a , K (J1, 18), F, J2 (Sp.)
	52 _a —84 ₁ , K (18), F, J1 (J2, Sp.)
	84 ₁ —85, F, J1 (K, J2, Sp)

¹) I enkelte tilfælde kunde bis og pass. (f. ex. »død... bis«) synes uheldigt; de betyder da, at f. ex. en persons død omtales på den pågældende side, men at navnet findes to eller flere gange.

- Hálfð. svart. 86—95₁₁, F, J1 (K, J2)
 95₁₁—97, K (18), F, J1 (J2)
- Har. hárf. 98—106₁₄, K (18), F, J1 (J2)
 106₁₄—117₁₇, F, J1 (J2, K, 18)
 117₁₇—161₄, K (18), F, J1 (J2)
 161₄—164, K (18), F, J1 (J2), 325 VIII
- Hák. góð. 165—172₁₁, K (18), F, J1 (J2), 325 VIII
 172₁₁—191₆, K (18), F, J1 (J2)
 191₆—207₁₄, K (18), F, J1 (J2), 39
 207₁₅—222, K (18), F, J1 (J2).
- Har. gráf. 223—228₂, K (18), F, J1 (J2)
 228₂—241₅, K (18), F, J1 (J2), 39
 241₅—247₅₋₆, K (18), F, J1 (J2), 39, 325 VIII
 247₆—251₂, K (18, J2), F, J1, 325 VIII
 251₂—254, K (18, J2), F, J1
- Ól. Tryggv. 255—258₁₂, K (18, J2), F, J1
 258₁₂—266₁₃, K (18, J2), F, J1, 325 XI
 266₁₃—273₁₂, K (18, J2), F, J1
 273₁₂—281, K (18, J2), F, J1, 39
 282—284₁, K (18, J2), F, J1, 39, 325 VIII
 284₁—293₁₆, K (18, J2), F, J1, 325 VIII
 293₁₆—305₄, K (18, J2), F, J1
 305₄—315₆, K (18, J2), F, J1, 39
 315₆—316₁₉, K (18, J2), F, J1
 316₁₉—324₅, K (18, J2), F, J1, 325 VIII
 324₅—328₈, K (18, J2), F, J1, 325 VIII, 39
 328₈—343₁₄, K (18, J2), F, J1, 39
 343₁₄—376₂, K (18, J2), F, J1
 376₂—376₁₇, K (18), F, J1 (J2)
 376₁₇—385₆, K (18), F, J1 (J2), 39
 385₆—393₁₅, K (18), F, J1 (J2)
 393₁₅—402₃, K (18), F, J1 (J2), 39
 402₃—440₁₄, K (18), F, J1 (J2)
 440₁₄—453₄, K (18), F, J1 (J2), 325 VIII
 453₄—459, K (18), F, J1 (J2)

- Ól. helg., II, 3—40₆, K (18, 70.), J1 (J2, J3)¹⁾
 40₆—49₁₆, K (18, 70, J2), J (J1)
 49₁₆—53₁, K (18, J1, J2), J (J1), 325 IX
 53₁—58₂₋₃, K (18, 70), J1 (J2), 325 IX
 58₃—89₁, K (18, 70), J1 (J2)
 89₁—112₁₇, K (18, 70), J1 (J2), 325 IX
 112₁₇—126₁₀, K (18, 70), J1 (J2)
 126₁₀—131₄, K (18, 70), J2
 131₄—156₁, K (18, 70, J2), J
 156₁—261₁₄, K (18, 70), J2
 261₁₄—275₂, K (18, 70, J2), J
 275₂—333₁₀, K (18, 70), J2
 333₁₀—337₃, K (18, 70), J2, 325 XI
 337₃—340₁₈, K (18, 70), J2
 340₁₈—345₂₂, K (18, 70), J2, 1056
 345₂₂—352₁₉, K (18, 70), J2
 352₁₉—354₂, K (18, 70), J2, 325 XI
 354₂—364₉, K (18, 70), J2, 325 XI, 325 IX
 364₉—367₃, K-mbr.(18),J2(K,70),325 XI,325 IX
 367₃—371₁₃, K-mbr. (18), J2 (K, 70), 325 XI
 371₁₃—376₁, K-mbr. (18), J2 (K, 70).
 376₁₋₃, K (18, 70), J2.
 376₃—388₁₉, K (18, 70, J2).
 388₁₉—473₅, K (18, 70), J2
 473₅—478₆, K (18, 70), J2, 8.
 478₆—511, K (18, 70), J2.
 512—519₂, K (18, 70, J2)
 519₂—522₃, K (18, 70, J2), 39
 522₃—523₁₄, K (18, 70), J2, 39
 523₁₄—525₁₂, K (18, 70, J2), 39
 525₁₂—530, K (18, 70), J2, 39
 Magn. g6ð. III, 3—73, K (18), F, J2, 39
 Har. harðr. 74—91₁₂, K (18), F, J2, 39

¹⁾ Dette hdskr. udelades i det følgende, da det stemmer med J2, hvad lakuner angår.

- 91₁₂—149₆, K (18, J2), F, 39
 149₆—150₁₄, K (18, J2), 39
 150₁₄—153₇, K (18, J2).
 153₈—161₇, K (18, J2), F
 161₇—203₂, K (18, J2), F, 39
 203₂—206₁₇, K (18), F, J2, 39
 206₁₇—217₁₅, K (18), F, J2
 217₁₅—224, K (18), F, J2, 39
 Ól. kyrr. 225—231₈, K (18), F, J2, 39
 231₈—232, K (18), J2, 39
 Magn. berf. 233—241₇, K (18), J2, 39
 241₇—244₁₂, K (18), 39
 244₁₂—259₁₀, K (18), J2, 39
 259₁₂—260₁₁, K (18)
 260₁₂—266, K (18), J2, 39
 Sig. Eyst. Ól. 267—308₅, K (18), J2, 39
 308₆—309₇, K (18), 39
 309₉—312₂₄, K (18)
 312₂₅—314, K (18), J2, 39
 Magn. bl. Har. gill. 315—332₂₄, K (18), J2, 39
 332₂₄—340₁₇, K (18), J2
 340₁₇—347, K (18), J2, 39
 Ing. Sig. 348—351₁, K (18), J2, 39
 351₁—357₂, K (18), J2
 357₂—365₁, K (18)
 365₁—381₁₇, K (18), J2
 381₁₉—385₂₀, K (18)
 385₂₂—397, K (18), J2
 Hák. herð. 398—403₇, K (18), F, J2
 403₇—427₄, K (18), F
 427₆—429₇, K (18), J2
 429₉—431, K (18).
 Magn. Erl. 432—449₂₀, K (18), F
 449₂₀—492, K (18); F, J2.

Jeg anser det ikke for nødvendigt, her at komme ind på undersøgelser af Snorres kilder og benyttelse af disse, eller hans forfatterskab i det hele. I så henseende tillader jeg mig at henvise til G. Storms tit omtalte bog om Snorre, samt til den redegørelse for min opfattelse af sagen, der findes i min oldn.-oldisl. litteraturhistorie II. bind, 2. del.

En fortolkning af versene vil blive udgivet i et lille tillægsbind, hvor der også vil blive gjort rede for tolkningsprincipperne.

Det er mig en kær pligt, at bringe bestyrerne af de offentlige biblioteker i Stockholm, Upsala og Kristiania min bedste tak for det udlån af håndskrifter, de så liberalt har tilstået mig i den række af år, der er medgået til udgaven

Prof., dr. *G. Storm* beder jeg modtage min bedste tak for alle de vink og bemærkninger, han tid efter anden har givet mig; jfr. Bemærkninger og rettelser, — som jeg herved særlig vil henlede læsernes opmærksomhed på.

Endelig bringer jeg prof. dr. *L. Wimmer* og bibliotekar dr. *Kr. Kälund* min bedste tak for de råd og oplysninger af forskellig art, de under arbejdets gang velvilligst har ydet mig.

Khavn, i decbr. 1899.

Finnur Jónsson.

Efterskr. M. h. t. hvad der ovf. s. X er udtalt om P. Claussöns forhold til Kringla, bemærkes, at det dog næppe tør betragtes som sikkert, at han har benyttet Kr., men snarere et nu tabt hdskr.

KONUNGA SÖGUR

ERU HÉR RITAÐAR.

Prologus.

Í bók þessi lét ek rita fornar frásagnir um höfðingja þá, er ríki hafa haft á Norðrlöndum ok á danska

Prologus. Denne fortale findes ikke i Kringla; derimod i Jöfraskinna (38), Sp, Frisbók og AM 308 qv, men både i Jöfraskinna (37), Kringla (35) og Stockh. 18 er den senere tilskrevet, men den er her kun en afskrift middelbart eller umiddelbart efter 38. Desuden findes fortalen i forskellige håndskrifter af Olaf d. helliges saga (udg. 1853 og i Fms. IV—V), nemlig: Stockh. 2, 4o, Bergsbók, AM 325 V, 4o (forkortet), 325 VI, 73 fol. (papir); en oversættelse efter Frisb. — frit behandlet og, mod slutningen, stærkt forkortet — findes i L. Hanssöns oversættelse (AM 93) samt foran P. Claussöns oversættelse af Hkr., aftrykt af Storm i Arkiv f. n. fl. I 54—6. Som fortalen foreligger i den særskilte Olafssaga (1853) og den dertil hørende række af håndskrifter, kan den ikke betragtes som en fortale til Heimskringla, men kun til Olafssagaen; jeg er for det meste aldeles enig med G. A. Gjessing, når han (i Kongesagaens fremvæxt) hævder, at fortalen i Olavss. er omredigeret, forandret og forøget af Heimskringlas fortale, i overensstemmelse med den brug, som Snorre vilde gøre af den som fortale til hans særskilte udgave af Olafssagaen. I det følgende vil vi altså kun undtagelsesvis anføre læsemåder fra de nævnte hdskrr. af Olafssaga; særlig skal det bemærkes, at som fortalen foreligger i AM 73, er den ofte vilkårlig ændret m. h. t. enkelte udtryk og vendinger; de derved opståede læsemåder er det unødvendigt her at fremhæve. Prologen i Peringskiolds udgave er omtrent ordret overensstemmende med 37. Til slutning bemærkes, at stykket om Are findes afskrevet efter Frisb., med tilføjede varianter fra Jöfrask., af Arne Magnusson i hans samlinger af oplysninger om Are frode AM 364, 4o.

Overskrift: Prologvs F (og 93); Konunga sogn ero her ritaðar J2, Sp, J1, 18 (vistnok at betragte som en fællesoverskrift for hele værket og ikke for fortalen alene).

1. Í: A F(93). bók þessi: þessi bók 93. fornar: ul. K.

- tungu hafa mælt, svá sem ek hefi heyrt fróða menn segja, svá ok nokkurar kynkvíslir þeira, eptir því, sem mér hefir kent verit, sumt þat er finnsk í langfeðga-tali, því er konungar hafa rakit kyn sitt eða aðrir stór-
 5 ættaðir menn, en sumt er ritit eptir fornum kvæðum eða söguljóðum, er menn hafa haft til skemtanar sér, en þó at vér vitim eigi sannynði á því, þá vitum vér dæmi til þess, at gamlir fræðimenn hafa slíkt fyrir satt haft. Þjóðólfr inn fróði ór Hvini var skáld
 10 Haraldz ins hárfagra; hann orti ok um Rognvald konung heiðum-hæra kvæði þat, er kallat er Ynglingatal. Rognvaldr var sonr Óláfs Geirstaða-álfs, bróður Hálfðanar svarta. Í því kvæði eru nefndir xxx. langfeðga hans ok sagt frá dauða hvers þeira ok legstað.
 15 Fjólfrinn var sá nefndr, er sonr var Yngvifreys, þess H 2 er Svíar hafa blótat lengi síðan; af hans nafni eru Ynglingar kallaðir. Eyvindr skáldaspillir talði ok langfeðga Hákonar jarls ins ríka í kvæði því, er Háleygjatal

1. hafa mælt: *ul. F.* svá: *ul. J1, 18.* 2. -kvíslir: slóðir *F.* 4. því: þar *F.* konungar: *herefter har F:* eða—menn. 5. ritit: ritat *alle hðskrr.* fornum: *herefter tf. F:* frasaugnum eða. 7. en þó at: þott *F.* vitim: uitum *Sp;* witom *J1.* eigi: sei *J2, Sp.* sannynði: saðendi *J1.* vitum: vito *F.* 8. þess: *ul. F.* hafa: hafi *F.* 9. inn fróði: *ul. F;* et *sådant epitet er imidlertid netop her på sin plads og er sikkert sat (af Snorre) med velberåd hu.* Hvini: Hvin *J1, 18, Sp.* 10. Haraldz: *konungs tf. F.* ok: *ul. F og tf.:* kvæði og *ul. sá kvæði i l. 11.* 11. hæra: hæra *J2;* hærra *J1, Sp;* héra *18;* héra *F.* kvæði: *se l. 10, anm.* þat, er kallat er: ; þat er kallat *F, jfr anm. l. 10.* 12. sonr: son *F, J2, J1, Sp, K, 18.* 13. því: þesso *F.* nefndir: nemndir *F.* 14. -feðga: feðgar *J1, 18 (det foranstående tal altså at læse þrjátíu, nyisl.)* 15. var(1): er *F.* sonr var: var son *F.* sonr: son *K, 18, Sp, J1;* s. *J2.* 16. lengi: *ul. F.* nafni: *alle, undt. J2, der har ætt.* 17. Ynglingar kallaðir: síðan kallaðir Ynglingar *F.* 18. ríka: ríka *K, 18, Sp.* -tal: *ul. F ved linjeskifte.*

heitir, er ort var um Hákon. Sæmingr er þar nefndr
sonr Yngvifreys; sagt er þar ok frá dauða hvers þeira
ok haugstað. Eptir Þjóðólfs sögn er fyrst ritin æfi
Ynglinga ok þar við aukit eptir sögn fróðra manna.
U 2 In fyrsta öld er kǫlluð bruna-öld; þá skyldi brenna 5
alla dauða menn ok reisa eptir bautasteina, en síðan
er Freyr hafði heygðr verit at Upsölum, þá gerðu
margir hǫfðingjar eigi síðr hauga en bautasteina til
minningar eptir frændr sína, en síðan er Danr inn
mikilláti, Dana-konungr, lét sér haug gera ok bauð 10
sik þangat bera dauðan með konungs-skrúði ok her-
búnaði ok hest hans með sǫðulreiði ok mikit fé annat,
en hans ættmenn gerðu margir svá síðan, ok hófsk
þá haugs-öld þar í Danmǫrku, en lengi síðan helzk
bruna-öld með Svíum ok Norðmǫnnum. En er Haraldr 15
inn hárfagri var konungr í Nóregi, þá byggðisk Ísland.
Með Haraldi váru skáld ok kunna menn enn kvæði
þeira ok allra konunga kvæði, þeira er síðan hafa
verit at Nóregi, ok tǫkum vér þar mest dæmi af því,
er sagt er í þeim kvæðum, er kveðin váru fyrir sjálf- 20
F 2 um hǫfðingjunum eða sonum þeira; tǫkum vér þat

1. um: *ul. F.* Sæm-: *sǫm- J2, J1; sǫm- Sp; sǫm- F.* þar:
ul. F. 2. sonr: *son F, K, Sp, 18, J1; s. J2.* -freys:
freys *F (ur. i udg.).* þar ok: *ok þar F.* 3. sögn: *sǫgo*
J1, 18, ogsá i l. 4 (undt. i 18: faugn). ritin: *sál. F (ritin);*
rituð de øvrige. 5. kǫlluð: *ul. Sp.* 8. eigi: *ei J2.*
9. eptir: *vm F.* 11. sik—bera: *at bera sig þannig F.* her:
hans Sp. (ur.) 12. með: við *ollu F.* -reiði: *ræði J1*
(sál. ogsá P.), 18. 13. en—síðan: *sál. — anomalí — alle*
háskrr., for: síðan gerðu margir hans ættmenn svá. en:
ok F. 14. þá: *sál. J1; því 308, K; þar F, 18, J2, Sp.* þar:
ul. F. -mǫrko: *mork F.* 17. Haraldi: *hanom 308; konungi*
tf. F. kunna: *kunnu Sp.* 19. at: *i F.* tǫkum: *tokum J2;*
tokom F; taukum K, Sp; tacom J1; tǫkum 18; der er ingen
tviol om, at der ikke bør læses: tókum. því, er: *þat er F.*
20—21. sjálfum: *siolfum Sp.* 21. hǫfðingjunum: *-gum 308;*
-giom F. eða: *ok 308.*

alt fyrir satt, er í þeim kvæðum finnsk um ferðir þeira
eða orrostur; en þat er hátt skálda, at lofa þann
mest, er þá eru þeir fyrir, en engi myndi þat þora, H 3
at segja sjálfum honum þau verk hans, er allir þeir,
5 er heyrði, vissi, at hégómi væri ok skrök, ok svá
sjálfr hann; þat væri þá háð, en eigi lof.

Frá Ara presti inum fróða.

Ari prestur inn fróði Þorgilsson Gellissonar ritaði
fyrstr manna hér á landi at norrœnu máli frœði bæði
10 forna ok nýja; ritaði hann mest í upphafi sinnar bókar frá
Íslandz byggð ok laga-setning, síðan frá lögsummonnum,
hversu lengi hverr hafði sagt, ok hafði þat áratál fyrst
til þess, er kristni kom á Ísland, en síðan alt til sinna
daga; hann tók þar ok við mörg önnur dæmi bæði
15 konunga-æfi í Nóregi ok Danmörk ok svá í Englandi,
eða enn stórtíðendi, er gork höfðu hér í landi, ok
þykki mér hans sögn öll merkiligust; var hann forvitri

1. satt: sagt *Sp(ur.)*. 3. engi: *sál. alle, dog skrives ordet æ i J2 (sædvanl. = eigi), æigi Sp. þat: þ^o Sp. þora: gera F.* 4. hans: *ul. 308.* 5. skrök: *scræc J2; scræk J1; skrak F; skrauk K, 308 (sikkert intet = skræk).* 7. *Over-skriften findes kun i J2, Sp, J1; i 18 findes den tilskrevet i margen.* 9. fyrstr: fyrst *F.* norrœnu: *norœnu J2; norœno F (norœno St. 2 qv., norenv 325 V).* 10. ritaði: *ok ritaði F.* mest: *fyst St. 2, 325 V.* upphafi: *uphaf Sp. (-hafit J1).* frá: *sál. F (fra), St. 2 og kap.fortegnelsen i Ísl.b.; um J2, J1, K, 308, 18, Sp.* 12. hversu: *hversu K efter AM, Sp.* sagt: *i F er der først skr. haft, men den første streg i h er af skriveren selv rettet til i og den sidste del deraf underpunkteret; ved f er noget rettet (forsøgt omgjort til c el. k); F læsemåde er således utvivlsomt sagt.* þat—fyrst: *fyrst ara tal F.* 14. ok: *ul. F (og 325 V).* 15. ok Danm.: *ok i D. J1, 18, Sp. i: a F.* 16. í: *a J1, Sp, 308, 18.* í landi: *a islandi F.* 17. þykki: *þykkir F.* mér: *sál. J2, Sp, J1, K, sml. megh 93 (oss 73 og St. 2.); morgvum vitrvum monnvum F.* merkiligust: *merkilig F (merckeligiste 93).* 17. forvitri: *for er ud-raderet i 18.*

ok svá gamall, at hann var fœddr næsta vetr eptir fall Haraldz Sigurðarsonar. Hann ritaði, sem hann sjálf segir, æfi Nóregz-konunga eptir sögu Oddz Kols-sonar, Hallzsonar af Síðu, en Oddr nam at Þorgeiri afráðskoll, þeim manni, er vitr var ok svá gamall, at 5
 U 3 hann bjó þá í Niðarnesi, er Hákon jarl inn ríki var drepinn. Í þeim sama stað lét Óláfr konungr Tryggva-son efna til kaupvangs, þar sem nú er. Ari prestur kom vii. vetra gamall í Haukadal til Hallz Þórarins-
 H 4 sonar ok var þar xiiii. vetr. Hallr var maðr stórvitr 10 ok minnigr. Hann mundi þat, er Þangbrandr prestur skírði hann þrêvetran; þat var vetri fyrr, en kristni væri í lög tekin á Íslandi. Ari var xii. vetra gamall, þá er Ísleifr byskup andaðisk. Hallr fór milli landa ok hafði félag Óláfs konungs ins helga ok fekk af 15 því upreist mikla, var honum því kunnigt um ríki hans. En þá er Ísleifr byskup andaðisk, var liðit frá falli Óláfs konungs Tryggvasonar nær lxxx. vetra. Hallr andaðisk ix. vetrum síðarr, en Ísleifr byskup; þá var Hallr at vetra-tali níroæðr ok iiiii. vetra; 20

---

1. svá: þo *F.* at: *sva* at *F.* 2. Haraldz: *konungs* *tf. F (lígeledes 73, 325 V).* 6. í Niðarnesi: *sál. F, St. 2 (sml. i uikar nesi 325 V); undir nese J2 (unndir næsi AM); samme læsemáde i J1, K, 308, 18, Sp.* 7. konungr: *ul. F.* 8. kaupvangs: *sál. J2, J1, Sp, K, (308); kaupvangs F.* þar: þess *J1.* 8. prestur: þorgeils .s. *tf. F.* 10. xiiii: xv *F.* maðr: *ul. F.* stórvitr: storvitugur *J1.* 11. mundi: *sál. St. 2; mundi de øvrr.* prestur: *ul. F.* 13. væri: var *F;* var *J1 og St. 2.* uari *Sp (= væri).* í: *ul. J1, 308, 18 og skr. fylgelig: lögtekin. á: her a F.* Ari: prestur *tf. Sp, J1, 18 og AM.* 16. upreist mikla: mikla vpp reist *F;* up *Sp, de andre hðskrr. skr. -pp-.* því(2): af því *F* (þi *J2, AM).* um ríki: *konungríki F. (sml. um konungríki St. 2).* 17. þá: *ul. F.* 20. iiiii. vetra: *sál. F (o: vettra), 308; vetr J2, J1, Sp, K.*

hann hafði gørt bú í Haukadal þritøgr ok bjó þar lx. ok ii. vetr; svá ritaði Ari. Teitr, sonr Ísleifs byskups, var með Halli í Haukadal at fóstri ok bjó þar síðan. Hann lærði Ara prest ok marga fræði sagði hann 5 honum, þá er Ari ritaði síðan. Ari nam ok marga fræði at Þuriði, dóttur Snorra goða; hon var spök at viti; hon munði Snorra, fǫður sinn, en hann var þá nær hálf-fertøgr, er kristni kom á Ísland, en andaðisk einum vetri eptir fall Óláfs konungs ins helga. Þat 10 var eigi undarligt, at Ari væri sannfróðr at fornum tíðendum bæði hér ok útan landz, at hann hafði numit at gǫmlum mǫnnum ok vitrum, en var sjálfr námgjarn ok minnigr, en kvæðin þykkja mér sízt ór stað færð, ef þau eru rétt kveðin ok skynsamliga upp tekin.

1—2. hann—vetr: optaget efter *F* og *St. 2*; mgl. i de øvrr. hǫskrr.; der kan næppe være tvivl om, at denne sætning hører til *Hkr.-fortalen*; ellers måtte man antage, at *F* havde fået den fra fort. til *Olafssagaen*; men den passer ikke bedre dér end i en *Hkr.-fort.*; udeladelsen stammer sikkert fra en afskriver, der sprang fra vetra til vetr. gørt: gert *F*; gort *St. 2*. þritøgr: þritvgr *F*, (*xxx. St. 2*); þri togr 73; þritogr 325 *V*. vetr: vetr i *J2, J1, Sp, K* (se anm. til foreg. s. l. 20) betragter jeg som det sidste ord i den udeladte sætning; (i virkeligheden mangler der altså i disse 4 hǫskrr.: vetra; hann —iiii). Herved bliver det fuldkommen sikkert, at sætningen hører til *Hkr.-fort.* vetr har *St. 2* og 325 *V*, medens *F* urigt. har vettra. 2. Ari: prest *tf. F* her og 5 (sidste sted) og 10. sonr: s. el. son hǫskrr. 4—5. marga—honum: sagði honom marga fræði *F*. 5. Ari(2): se anm. til 2. 7. fǫður: feðr *F*, 18. 8. hálf-fertøgr: halfertogr *F*; -tugr *AM, Sp*; tygr *K, 18*; sml. -togr *St. 2*. 9. Þat: þvi *F*. 11—12. hafði—en: ul. *F*. 13. námgjarn: ok vitr *tf. F*. minnigr: enn hafði nmmit at gǫmlum mǫnnum froðom *tf. F*; sml. anm. til l. 11—12. þykkja: skrevet þikcia i 18 (*cfr. þiltia Sp.*). skyn-: ræk- *F*.

Med hensyn til denne fortæles bemærkninger om *Are* frøde sammenligne man *Ares* egne udtalelser i *Íslendingabók*, særlig kap. 1 og 9.

Ynglinga saga.

K. I. Hér segir frá landa-skipan.

[*Sml. Snorra-Edda, fort. kap. 3.*]

H⁵
U⁴
F³ Kringla heimsins, sú er mannfólkit byggvir, er mjök vágskorin; ganga hof stór ór útsjánum inn í jorðina. Er þat kunnigt, at haf gengr frá Nørvasundum ok alt út til Jørsala-landz; af hafinu gengr langr hafsbotn til landnorðrs, er heitir Svarta-haf. Þá 5 skilr heims-þriðjungana; heitir fyrir austan Ásíá, en fyrir vestan kalla sumir Európa, en sumir Énea. En norðan at Svarta-hafi gengr Svíþjóð in mikla eða in kalda; Svíþjóð ina miklu kalla sumir menn eigi minni en Serkland it mikla: sumir jafna henni við Bláland 10 it mikla; inn nørðri hlutr Svíþjóðar ligggr óbyggðr af

---

K. I. *Överskriften hentet fra J2 (= J1, Sp). I 18 findes blot Ynglinga saga (men i margen er J2s overskr. senere tilskreven). Her hefr vpp konunga bok eptir savgn ara prestz froða Oc héfr fyrst vm þriðvnga. skipti heimsins. en síðan fra avllvm noregs konungvm F (med rødt blæk). 1. Kringla —sú: K, F; Sva er sagt, at Kringla su J2, Sp. er—byggvir: ul. J1. byggvir: sál. F, J2; byggir K. 2. hof stór: stór haf F; stor haf J2, Sp. ór: vestann or J2, Sp. -sjánum: sænum J2, Sp; oc tf. J2, Sp. 3. frá: af F. Nørva: norva K, J1, osv.; naurfa- J2, Sp; níorva F. 4. ok alt: ul. 308. 5. Þá: ,sa er J2; ;sa F. 6. þriðjungana: þriðvnga (sál.) F. 7. Európa: sál. (o: eu-) AM i K og 18; evropá F, J2. 8. at: af F. Svíþjóð: sviðioþ AM i K, F (sál. ogsá l. 9, 11 og s. 10 l. 2. 8). 9. ina: enu J2. 10. sumir: en sumir J2, Sp. 11. nørðri: nørþri AM i K. (Ásg. nørðri), norþri J1, 18; neyrðri F; nørðri J2; nordri Sp.*

frosti ok kulða, svá sem inn syðri hlutr Blálandz er
 auðr af sólar-bruna. Í Svíþjóð eru stórheruð mörg;
 þar eru ok margs konar þjóðir ok margar tungur;
 þar eru risar ok þar eru dvergar, þar eru blámennt,
 5 ok þar eru margs konar undarligar þjóðir; þar eru
 ok dýr ok drekar furðuliga stórir. Ór norðri frá fjöll-
 um þeim, er fyrir utan eru byggð alla, fellr á um
 Svíþjóð, sú er at réttu heitir Tanais, hon var forðum
 kölluð Tanakvísl eða Vanakvísl; hon kœmr til sjávar
 10 inn í Svarta-haf. Í Vanakvíslum var þá kallat Vana- H 6
 land eða Vanaheimr. Sú á skilr heims-þriðjungana;
 heitir fyrir austan Asíá, en fyrir vestan Európa.

K. 2. Frá Óðni.

[*Sml. Snorra-Edda, fort. k. 4, beg., 8, slútn.;*

Háv. 154. 156.]

Fyrir austan Tanakvísl í Asíá var kallat Ásaland
 15 eða Ásaheimr, en höfuðborgin, er var í landinu, köll-

1. kulða: kulþa *AM* í *K*, *Sp*; kvþa *F*; kulda *J2*.
 svá: *ul. F.* inn syðri: einn *J2*. 2. bruna: híta *F*.
 stór—mörg: mörg stor herut *J2* (*hvilket viser, at stor herod
 og stor herot F er at opfatte som ét ord*). 3. þar eru: *ul. F.*
 ok(1): *ul. Sp.* þjóðir: vndarligar *tf. F.* 4. eru(1)—dvergar:
 ero dvergar. ok risar *F.* ok þar eru: *ul. Sp.* þar eru(3):
 ok *F*; oc þar eru *J2, Sp.* 5. þar eru(1): *ul. J2, Sp.* 5—6. margs
 —ok(1): *ul. F* (*jfr anm. til 3. þjóðir*). 5. þar eru: sva *J2*,
Sp. 6. furðuliga: furðu *J2*. 8—9. Tanais—kölluð: *ul. F.*
 9. kœmr: *sál. AM* í *K* (*f. kemr*); kemr *F, J2, Sp.* sjávar: *sál.*
AM í *K* (*f. siaf-*); siafar *F*; siofar *J2, Sp.* 11. Sú á: sva *J2*
 (*ved misforståelse*), sua *Sp.* þriðjungana: *sál. AM* í *K* (*f. -unga*).
 18, *J1*; þriðionnga *F*; þriþiunga *J2, Sp.* 12. heitir—Európa:
 heitir fyrir vestann Evropa, enn fyrir austann Asia *J2, Sp.*
 Európa *sál. AM* í *K* (*f. ev-*); evrópa *F*; sem fyr var sagt
tf. F. 13. *Overskriften fra F*; Fra Asia mönnum *AM* í *K*,
J1, 18; Her segir fra Óðni *J2, Sp.* 14. Tana-: vana- *J2*.
 Asa-: asia *F.* 15. var í: *sál. AM* í *K* (*f. í var*), *J1, 18*,
F, Sp; i var *J2*.

U 5 uðu þeir Ásgarð. En í borginni var höfðingi sá, er
 þar var blótstaðr mikill. Þat var
 þar siðr, at xii. hofgoðar vǫru æztir; skyldu þeir
 ráða fyrir blótum ok dómum manna í milli; þat eru
 diar kallaðir eða drótnar; þeim skyldi þjónostu veita 5
 ok lotning alt fólk. Óðinn var hermaðr mikill ok
 mjök víðfóruð ok eignaðisk mǫrg riki; hann var svá
 sigrsæll, at í hverri orrostu fekk hann gagn; ok svá
 kom, at hans menn trúðu því, at hann ætti heimilan
 sigr í hverri orrostu. Þat var háttr hans, ef hann 10
 F 4 sendi menn sína til orrostu eða aðrar sendifarar, at
 hann lagði áðr hendr í höfuð þeim ok gaf þeim bjának;
 trúðu þeir, at þá myndi vel farask. Svá var ok um
 hans menn, hvar sem þeir urðu í nauðum staddir á
 sjá eða á landi, þá kǫlluðu þeir á nafn hans, ok þótti 15
 jafnan fá af því fró; þar þóttusk þeir eiga alt traust,
 er hann var. Hann fór opt svá langt í brot, at hann
 dvalðisk í ferðinni mǫrg misseri.

H 7   **K. 3.** Frá Óðni ok bræðrum hans.

[*Sml. Gylf. k. 6; Lokas. 26.*]

Óðinn átti ii. bræðr; hét annarr Vé, en annarr 20

2. var kallaðr: er kallaðr *J2*; het *F*. blótstaðr: blót-
 skapr *F*. 3. hofgoðar: höfðingjar *F, J2, Sp*. 4. dómum:
 dǫma *J2, Sp. (som v.l.)*. milli: millom *J2, Sp (i mgl. i K, men*
er tf. af AM og fíndes i alle øvrr.) þat eru: þeir voro *J2,*
Sp. 6. ok—fólk: allt folk ok lótníng *F*. 8. at: *ul. J1, 18.*
 fekk: hafði *J2, Sp*. 11. -farar: *sál. alle*. 12. áðr: *ul. J2.*
 bjának: bianac *K, 18, J1*; biánac *308*; biának *F*; bannac
(sál. først skr., men i er senere af Ásg. indsat) J2; biannac
Sp. 13. þeir: þi *tf. J2, Sp*. myndi: þeim *tf. F*. var:
 þar *J2*. 14. urðu: voro *F*. 15. sjá: sio *J2, Sp*. á(1):
ul. F, J2. þótti: þóttuz *F, J2, Sp*. 16. fró: gagn *F*. 17. er:
 sem *F*. opt: iafnan *F*. brot: brott *J2, Sp*. 18. misseri:
 missǫre *J2*. 19. *Overskr. fra F; Fra Vǫnum ok Opne J2,*
Sp. [„alius“] (men i det følg. er kap. inddel. anderledes). I K
har AM skr. som overskr. Fra bræðrom oðens; denne overskr.
fíndes også i 18, 308, J1, Sp.

Vilir. Þeir bræðr hans stýrðu ríkinu, þá er hann var í brottu. Þat var eitt sinn, þá er Óðinn var farinn langt í brot ok hafði lengi dvalzk, at Ásum þótti ørvænt hans heim. Þá tóku bræðr hans at 5 skipta arfi hans, en konu hans, Frigg, gengu þeir báðir at eiga. En litlu síðarr kom Óðinn heim; tók hann þá við konu sinni.

K. 4. Ófriðr við Vani.

[*Sml. Gylf. k. 23; 57, beg; Sigrðr. 13—14; Völuspá 24.*]

Óðinn fór með her á hendr Vönum, en þeir urðu 10 vel við ok vörðu land sitt, ok höfðu ýmsir sigr; herjuðu hvárir land annarra ok gerðu skaða. En er þat leiddisk hvárum tveggjum, lögðu þeir milli sín sættar-stefnu ok gerðu frið ok seldusk gíslar; fengu Vanir sína ina ágæztu menn, Njörð inn auðga ok 15 son hans Frey, en Æsir þar í mót þann, er Hœnir hét, ok kolluðu hann allvel til höfðingja fallinn; hann

---

1. ríkinu, þá: þa ríkinu *J2, Sp.* þá er: meðan *F*; er *J2, Sp.* 2. brottu: brautu *J2, Sp.* þá: *ul. F, J2.* 3. brot: brautu *J2, Sp (tt).* lengi dvalzk: dvalzc lengi i (*sen. tilf. af Ásg.*) brott *J2, Sp;* lengi heiman verit *F.* 3—4. at—þótti: þa þótti asum *J2, Sp.* 4. ørvænt hans: hans ørvænt *J2, F, Sp.* 4—5. tóku—hans: skipto bræðr hans arfinom *F.* 5. arfi hans: arfinum *J2, Sp.* 6. síðarr: *säl. K, J2, F.* tók: ok tók *J2, F, Sp.* 8. *Overskr. fra K skr. af AM, 308, J1, 18; Sp (som v.l.):* om ofrid uid uane (*sic*); Sættir vana ok ása *F;* ingen kap. i *J2.* 9. með—Vönum: a hendr vönom með her. *F.* 10. höfðu: fengu *J2;* fingi *Sp.* 11. herjuðu: ok h. *J2, Sp.* skaða: a *tf. F.* 12. tveggjum: tvegia *J2 (i Sp. først skr. så, men a siden rettet til om).* milli: millum *J2, Sp.* 13. stefnu: fund *J2, Sp.* gíslar: gíslar *K;* gíslar *F;* gísla *J2;* gíslav *Sp.* 14. sína—menn: sinn inn ágæzta mann *J2.* ágæztu: agætozto *F.* 15. son—Frey: frey son hans *F.* 15—16. þar—hét: þann i mot er het Hœnir *J2;* þar i mót *ul. J1.* 16. hét: heitr *Sp;* h. *K.*

var mikill maðr ok inn vænsti; með honum sendu
 Æsir þann, er Mímir hét, inn vitrasti maðr, en Vanir
 U 6 fengu þar í mót þann, er spakastr var í þeira flokki;
 sá hét Kvasir. En er Hœnir kom í Vanaheim, þá
 var hann þegar höfðingi gorr; Mímir kendi honum 5
 ráð oll. En er Hœnir var staddr á þingum eða stefn-
 H 8 um, svá at Mímir var eigi nær, ok kœmi nokkur
 vanda-mál fyrir hann, þá svaraði hann æ inu sama—
 »ráði aðrir« kvað hann. Þá grunaði Vani, at Æsir
 myndi hafa falsat þá í manna-skiptinu; þá tóku þeir 10
 Mími ok hálshjoggju ok sendu höfuðit Ásum; Óðinn
 tók höfuðit ok smurði urtum þeim, er eigi mátti fúna,
 ok kvað þar yfir galdra ok magnaði svá, at þat mælti
 við hann ok sagði honum marga leynda hluti. Njorð
 ok Frey setti Óðinn blótgoða ok váru þeir diar með 15
 Ásum. Dóttir Njarðar var Freyja; hon var blótgyðja;
 hon kendi fyrst með Ásum seið, sem Vönum var títt.
 Þá er Njorðr var með Vönum, þá hafði hann átta
 systur sína, því at þat váru þar lög; váru þeira börn
 Freyr ok Freyja, en þat var bannat með Ásum at 20
 byggva svá náit at frændsemi.

1. inn vænsti: i *K* har der, som det af *AM* i *K.* 18, 308 fremgår, stået væsti (fejlskr.); vœn *F.* 2. inn: hann var hín *F.* 4. sá—Kvasir: er kvasir het *J2, Sp;* navnet skrives i *hdskrr.* uden nogen antydning af, at a er langt; jfr. *Árb. f. n. Oldkh.* 1891, side 151. 5. þegar: ul *J2.* 6. er: ef *F, J2, Sp.* var: varþ *F.* 7. nær: ner *K;* nær *F;* við *J2, Sp.* 8. þá: ul. *F.* 9. kvað: sagði *F.* Vani . . . Æsir: æse . . vanir *J2 (ur).* 10. myndi: mvndo *F.* skiptinu: sciftum *J2.* 11. Mími: hēni *F (ur).* ok(1): ul. *Sp.* -hjoggju det sidste i er i *K* tilf. af *AM* og bestyrkes ved 18; hioggu *F, J2, Sp.* höfuðit: hofod *F;* ul. *J2.* 12. mátti: sál. *K, F;* máttu *J2, Sp, J1, 308, 18 (ur).* 13. þar: ul. *J2, Sp.* 14. hluti: fyrir *tf. J2, Sp.* 15. blótgoða: hof goða *F.* 17. hon: ok *F;* oc hon *J2, Sp.* 18. þá: ul. *F.* 19. þeira börn: born þeira *F.* 21. byggva: sál. *F (bygg^{tt});* byggia *K, J2, Sp.* frændsemi: frensymi *Sp (frendsemi J2).*

K. 5. Frá Gefjun.

F 5

[*Sml. Snorra-Edda, fort. kap. 4, 8 slútn., 10, 11 beg., Gylf. k. 1, 2.*]

Fjallgarðr mikill gengr af landnorðri til útsuðrs; sá skilr Svíþjóð ina miklu ok önnur ríki. Fyrir sunnan fjallit er eigi langt til Tyrklandz; þar átti Óðinn eignir 5 stórar. Í þann tíma fóru Rúmverja-höfðingjar víða um heiminn ok brutu undir sik allar þjóðir, en margir höfðingjar flýðu fyrir þeim ófriði af sínum eignum; en fyrir því, at Óðinn var forspár ok fjölkunnigr, þá vissi hann, at hans afkvæmi myndi um norðrhálfu heimsins 10 byggva. Þá setti hann bræðr sína, Vé ok Vili, yfir H 9 Ásgarð, en hann fór ok diar allir með honum ok mikit mannfólk. Fór hann fyrst vestr í Garðaríki ok þá suðr í Saxland. Hann átti marga sonu. Hann eignaðisk ríki víða um Saxland ok setti þar sonu sína 15 til landz-gæzlu. Þá fór hann norðr til sjávar ok tók sér bústað í ey einni; þar heitir nú Óðinsey í Fjóni.

1. *Overskr. fra K (AM: Fra Gefjun), Sp (v.l.), J1, 18, (i alle: -an); Óðinn skipti ríki F; Fra sonum Óþins J2, Sp.* 2. mikill gengr: gengr mikill J2, Sp. af: fra J2, Sp. 3. sá: sa er F. Svíþjóð: Svið- AM i K, F. 4. eignir: eigur Sp. 5. Í: oc J2. fóru: voro J2 (ur.). 6—7. margir höfðingjar: margar þjóðir J2, Sp. 7. sínum eignum: eignom (-um) sínom F, J2, Sp. 8. því: þi J2. 9. at: af *tf.* J2, Sp. afkvæmi: afspreingi 308 (*vilkárl. ændr.*). myndi: ul. F; myndu dreyfaz J2, Sp (*dreifas*). hálfu: halfr J2, halfur Sp. 10. byggva: *sál. F; byggia K, Sp; ul. J2.* Þá—hann: Setti hann þa F. Vé ok Vili: vili ok vé F; Ve oc Vili J2, Sp (*vila v.l. vili*); *vila skr. K.* 11. diar—honum: með honum diar allir F, J2, Sp. 12. mann-: ul. F, J2, Sp. mannfólk: annat *tf.* F, J2, Sp. Fór hann: ul. F. 13. þá: þaðan F. marga s.: sono marga F. 14. ríki: ul. F. ríki... um: ul. J2, Sp. 15. sjávar: siofar F, J2. 16. sér: *sál. AM i K (for Ásg. þar), 18. J1, Sp, J2; ser þar F. þar: þat F. nú... i Fjóni: ul. J2; i Fj. ul. Sp. í: a F.*

U Þá sendi hann Gefjun norðr yfir sundit á landa-leitan; þá kom hon til Gylfa ok gaf hann henni eitt plógsland; þá fór hon í Jötunheima ok gat þar iii. sonu við jötni nokkurum; hon brá þeim í yxna-líki ok færði þá fyrir plóginn ok dró landit út á hafit ok 5 vestr gegnt Óðinsey, ok er þat kǫlluð Selund; þar byggði hon síðan. Hennar fekk Skjöldr, sonr Óðins; þau bjoggu at Hleiðru. Þar er vatn eða sjár eptir; þat er kallað Loqrinn; svá liggja firðir í Leginum, sem nes í Selundi; svá kvað Bragi inn gamli: 10

1. Gefjon dró frá Gylfa,
glöð djúpröðuls, óðla,
svát af rennirauknum
4 rauk, Danmarkar auka.
bǫru øxn ok átta
ennitungl, þars gingu 15

1. yfir: *vm F; i J2, Sp. á: i F, J2.* 2 þá—hon: hon kom *F.* 4. yxna: *oxna F, J2.* 5. dró: þá *tf. J2, Sp.* 6. ok—Selund: *ero þat kollvð sælund F; ok er þat land kallað sælund J2, Sp.* 7. sonr: *son F, J1, Sp; s. de øvrr.* 8. sjár: *sior F, J2, Sp(?)*. 9. þat—L.: *þvi kallaz lægrin J2, Sp. (forskr.); þat er loqrin kallí F. firðir: vikr J2.* 10. Selundi: *sælunde J2, Sp.*

1. *visa [findes også i Gylf. k. 1, SnE. I 32]:* 1. Gefjon: *sál. alle.* 2. glöð: *glæð K, J2, F (á), 18 (d), glaud Sp. djúpröðuls: divpræðvis F; diupræðul K, J2, Sp, Worm. (SnE).* 3. óðla: *sál. KGÍsl. (Skjalæd. besk. i form. hens. s. 26—8 [308—10]); æðla K, J2, 18, F, Reg. (SnE); auþla Sp; qðla cod. Worm. (SnE).* 4. svát: *sva at K, Sp; sva at J2, F, 18. rauknum: ræcnom K; ræknum J2, Sp (au); ræknom F (ræ-. rav- Reg. Worm.).* 5. rauk: *ræc K, J2; rækn F (dittogr.).* 6. auka: *hæca K, 18, J1.* 7. bǫru: *báro K; baru J2; baro F. øxn: æxn J2, Sp (au); yxn K, F; qxn Worm.* 8. átta: *atta F; viij K, J2, Sp; aatta Worm.* 9. þars: *þar er K, J2; þar ær Sp; þar er F. gingu: gengo K, Sp; gǫgo (-u) J2, F.*

fyr vineyjar víðri
s vallrauf, fjoður haufuð.

En er Óðinn spurði, at góðir landz-kostir váru austr
at Gylfa, fór hann þannok, ok gerðu þeir Gylfi sætt
5 sína, því at Gylfi þóttisk engi krapt til hafa til mót-
stoðu við Ásana. Mart áttusk þeir Óðinn við ok Gylfi H 10
í brögðum ok sjónhverfingum, ok urðu Æsir jafnan
ríkri. Óðinn tók sér bústað við Löginn, þar sem nú
eru kallaðar fornu Sigtúnir, ok gerði þar mikit hof
10 ok blót eptir siðvenju Ásanna; hann eignaðisk þar
lond svá vítt, sem hann lét heita Sigtúnir. Hann gaf
bústaði hofgoðunum; Njörðr bjó í Nóatúnum, en Freyr
at Upsolum, Heimdallr at Himinbjörgum, Þórr á Þrúð-
vangi, Baldr á Breiðabliki; öllum fekk hann þeim
15 góða bólstaði.

K. 6. Frá atgörvvi Óðins.

[*Sml. Háv. 148, jfr 151.*]

Þá er Ása-Óðinn kom á Norðrlond ok með honum

7. fyr: *fyr K; f J2, Sp; firi F.* vineyjar: *vineyjar (vi-) K, J2; uineyjar Sp; vin eyiār F; vinæyia Worm. Bór der skrives: vini-eyjar? s. vallrauf: sál. KGisl. (l.c.), valraf K, J2, F (cod. reg; valrof cod. Worm.); ualrauf Sp. fjoður: fjoður K, J2, Sp; fjoðvr F. haufuð: hæfuð K; hæfut J2; hofvt F; haufuð Sp.*

3. austr: *ul. J2, Sp.* 4. hann: *ul. K, 18.* þannok: *sál. K 18, J1; þannig F; þangat J2, Sp.* 4. gylfi: *gylfír F(=5).* 5. sína: *ul. F.* engi: *ongan F; engann J2, Sp; eigi J1.* til(2): *ul. F. 5—6. til(2)—Ásana: at standa moti asum J2.* 6. Ásana: *asvna F.* Óðinn—Gylfi: *Opinn ok æylfír við F; Gylfi oc Opinn við J2, Sp.* 7. urðu: *ul. F.* 8. ríkri: (*rikir ur. J1, 18, 308*); rikari *F, J2, Sp.* 9. eru kallaðar: *sál. K, F (kallaðir ur. J1, 18, 308); er kallat J2, Sp (kaullad).* Sigtúnir: *sigtun Sp.* ok: *hann J2, Sp.* 10. blót: *hofblot J2.* Ásanna: *þeira asa J2.* þar: *ul. F.* 11. lond: (*land 308*); *Yð F, Sp; land J2.* Sigtúnir: *sigtvn F, Sp.* 12. bústaði: *bú stað F.* en: *ul. F.* 13. Himin-: *hvn- J2.* 15. ból-: *bv- F, J2, Sp.* 16. *Overskr. fra K, J1, 18; Talpar iþrottir O. F; Fra Oðni oc Asum J2, Sp (Opin ur.).*

díar, er þat sagt með sannendum, at þeir hófu ok kendu íþróttir þær, er menn hafa lengi síðan með farit. Óðinn var gøfgastr af öllum, ok af honum námu F 6 þeir allar íþróttirnar, þvíat hann kunni fyrst allar ok þó flestar. En þat er at segja, fyrir hverja sök hann 5 var svá mjök tignaðr, þá báru þessir hlutir til: hann var svá fagr ok gøfugligr álitum, þá er hann sat með sínum vinum, at öllum hló hugr við. En þá er hann var í her, þá sýndisk hann grimligr sínum óvinum; en þat bar til þess, at hann kunni þær íþróttir, 10 at hann skipti litum ok líkjum á hverja lund, er hann vildi; önnur var sú, at hann talaði svá snjalt ok slétt, U 8 at öllum, er á heyrðu, þótti þat eina satt; mælti hann alt hendingum, svá sem nú er þat kveðit, er skáldskapr heitir; hann ok hofgoðar hans heita ljóðasmiðir, 15 H 11 þvíat sú íþrótt hófsk af þeim í Norðrlöndum. Óðinn kunni svá gera, at í orrostu urðu óvinir hans blindir eða daufir eða óttafullir, en vápn þeira bitu eigi heldr en vendir, en hans menn fóru brynjulausir ok váru galnir sem hundar eða vargar, bitu í skjöldu sína, 20 váru sterkir sem birnir eða griðungar; þeir drápu

-
1. sannendum: sannýndom *F*. hófu: hofpu *J2, Sp*
 2. menn—síðan: lengi síðan hafa menn *F, J2, Sp*. 3. af(2): at *J2, Sp*. 4. þeir: *ul. J2*. íþróttirnar: íþrottir *F*. fyrst: fyrstr *J2* (first *Sp*). 4—5. fyrst—flestar: fyrstr flestar allar *F*. 7. álitum: í alitom *F*; at al. *Sp*. 8. sínum v.: vinum sínum *F, J2*; ok *tf. K ur*. 9. þá: *ul. F, J2*. hann: *ul. K, 18*. sínum: oc hræðiligr *J2*. 10. þess: *ul. J2*; þui *Sp*. 11. á: *ul. J2* (tilf. over l. í *Sp*). 12. snjalt ok: *ul. J2*. 13. öllum: þaē (= þeim?) *tf. Sp*. á: *ul. J2, Sp*. 14. þat: *ul. F*; í *K* stár ordet efter sem, men her af *AM* udstreget og indsat efter er; her stár det ogsá í 18, *J1*. kveðit, er: er qveðit er, oc *J2, Sp*. 17. svá: oc sva *J2, Sp*; sva at *F*. orrostu: or *K* (oro 18, *J1*, orostu 308, *Sp*); orō *F*; orō *J2*; der skal dog muligvis læses orrostum. 18. eigi: engi *J1*. 19. fóru: voru *J2, Sp* (*ur.*). 20. bitu: oc bitu *J2, Sp*. 21. váru: en vorv *F*. birnir eða g.: griðungar eða birnir *J2*.

mannfólkit, en hvártki eldr né járn orti á þá; þat er kallaðr berserksgangr.

K. 7. Frá íþróttum Óðins.

[*Sml. Háv. 152. 154; SnE. Gylf. kap. 43 slútn.; Sigrðr. 13—14; Háv. 157. SnE. Gylf. kap. 38; Lokas. 24.*]

Óðinn skipti hómum, lá þá búkrinn sem sofinn
 5 eða dauðr, en hann var þá fugl eða dýr, fiskr eða
 ormr, ok fór á einni svipstund á fjarlæg lönð at sín-
 um erendum eða annarra manna. Þat kunní hann enn
 at gera með orðum einum at slökva eld ok kyrra sjá
 ok snúa vindum, hverja leið er hann vildi, ok hann
 10 átti skip þat, er Skiðblaðnrir hét, er hann fór á yfir
 hof stór, en þat mátti vefja saman sem dúk. Óðinn
 hafði með sér hofuð Mímis, ok sagði þat honum mörq
 tíðendi ór þórum heimum, en stundum vakði hann upp
 dauða menn ór jörðu eða settisk undir hanga; fyrir
 15 því var hann kallaðr drauga-dróttinn eða hanga-drótt-
 inn. Hann átti hrafna ii, er hann hafði tamit við mál;
 flugu þeir víða um lönð ok sögðu honum mörq tíðendi.
 Af þessum hlutum varð hann stórliga fróðr. Allar

2. kallaðr: *sól. F; kalí K, 18; callap J1; kallat J2, Sp.*
 3. *Overskr. fra K (AM), 18, J1, Sp; sagðar íþrottir Óþins J2;*
Sagt fra fiolkyngi O. F. 4—5. sofinn eða d.: dauðr eðr sofinn
J2. 5. dýr: eða tf. F. 6. svip-: ul. F. fjar-: fjar K
(AM), 18, F. 7. erendum: eyrinndom F; qrendum J2.
enn: ul. F. 8. at: ok at K, men ok er udstr. af AM. sjá:
sio J2, Sp. 9. ok hann: Óþinn F. 10. þat: ul. K, 18, J1;
J2, Sp foran skip. hét: h. K, 18; het F; heitir J2, Sp.
á: efter hof F. 11. hof stór: stór hæf F. 12. hafði—Mímis:
tok hæfut mímis ok hafði með ser sem fyr var sagt F.
Mímis: Mims J2 og tf.: sem fyr er ritat oc mælti þat við
hann (denne tilf. også i Sp). þat: ul. J2. mörq: ul. F, J2.
 13. ór: *æðrum lændum eðr tf. J2. vakði: vakði F; -ti de*
ævrr. 14. fyrir: ul. F. 16. átti: oc tf. J2, Sp. 17. flugu:
oc flagu J2, Sp. 18. þessum hlutum: því F.

þessar íþróttir kendi hann með rúnum ok ljóðum
 H 12 þeim, er galdrar heita; fyrir því eru Æsir kallaðir
 galdra-smiðir. Óðinn kundi þá íþrótt, er me-tr mátt
 fylgði, ok framði sjálf, er seiðr heitir, en af því mátti
 hann vita orlog manna ok óorðna hluti, svá ok at 5
 gera monnum bana eða óhamingju eða vanheilendi,
 svá ok at taka frá monnum vit eða afl ok gefa orðum.
 En þessi fjolkyngi, er framið er, fylgir svá mikil ergi,
 at eigi þótti karlmonnum skammlaust við at fara, ok
 var gyðjunum kend sú íþrótt. Óðinn vissi um alt 10
 U 9 jarðfé, hvar fólgit var, ok hann kundi þau ljóð, er upp
 lausk fyrir honum jorðin ok björg ok steinar ok
 haugarnir, ok batt hann með orðum einum þá, er
 fyrir bjoggu, ok gekk inn ok tók þar slíkt, er hann
 F 7 vildi. Af þessum krotum varð hann mjök frægr, 15
 óvinir hans óttuðusk hann, en vinir hans treystusk
 honum ok trúðu á krapt hans ok á sjálfan hann. En
 hann kendi flestar íþróttir sínar blótgoðunum; váru
 þeir næst honum um allan fróðleik ok fjolkyngi.
 Margir aðrir námu þó mikit af, ok hefir þaðan af 20
 dreifzk fjolkyngin víða ok haldizk lengi. En Óðin ok
 þá höfðingja xii. blótuðu menn ok kolluðu goð sín ok

---

2. fyrir: *ul. F.* Æsir: *æsirnir J2, Sp.* 3. er: *sva at F, J2*; *sa at Sp.* 5. at: *ul. J2.* 6. -endi: *-indi F*; *andi Sp.* 7. frá—vit: *vit fra monnum J2.* 8. er(1): *ef F, J2, Sp.* framið: *framin 308*; *framit alle øvrr. (ntr.?) svá mikil: su J2.* 9. skammlaust: *sál. F, J2, Sp. mgl. i de øvrr.* við: *með J2, Sp.* 10. um: *of F.* 11. hann kundi: *kvni hann F.* 12. ok(1)—steinar: *biorginn oc steinarnir J2.* 13. haugarnir: *hagar F.* 13—14. er . . bjoggu: *sem . . vorv F.* 14. slíkt: *allt slíkt F.* 15. þessum: *þeim F.* 16. hans(bis): *ul. J2.* 17. á(2): *tf. i K af AM; findes i alle øvrr.* 21. -kyngin: *kyngi J2.* víða: *ul. J2.* lengi: *síðan tf. F.* 22. höfðingja xii: *xii höfþingja J2, Sp*; *xij F.* kolluðu: *þa tf. F.* goð: *gud J2, Sp.*

trúðu á lengi síðan. Eptir Óðins nafni var kallaðr Auðon ok hétu menn svá sonu sína, en af Þórs nafni er kallaðr Þórir eða Þórarinn, eða dregit af qðrum heitum til, svá sem Steinþórr eða Hafþórr, eða enn 5 breytt á fleiri vega.

K. 8. Laga-setning Óðins.

H 13

[*Jfr. SnE. Gylf. kap. 23.*]

Óðinn setti lög í landi sínu, þau er gengit hofðu fyrr með Ásum; svá setti hann, at alla dauða menn skyldi brenna ok bera á bál með þeim eign þeira; 10 sagði hann svá, at með þvílíkum auðæfum skyldi hverr koma til Valhallar, sem hann hafði á bál; þess skyldi hann ok njóta, er hann sjálfr hafði í jorð grafit, — en qskuna bera út á sjá eða grafa niðr í jorð, en eptir gogfa menn skyldi haug gera til minningar, en 15 eptir alla þá menn, er nokkut mannz-mót var at, skyldi reisa bautasteina, ok helzk sjá siðr lengi síðan. Þá skyldi blóta í móti vetri til árs, en at miðjum vetri blóta til gróðrar, it þriðja at sumri, þat var sigr-blót. Um alla Svíþjóð guldu menn Óðni skatt, penning 20 fyrir nef hvert, en hann skyldi verja land þeira fyrir

1. á: þa *tf. F.* var: er *F.* kallaðr: *sál. F, J2, Sp;* caŕŕ *K, 18, J1.* 2. Auðon: *Auðun J2, F, Sp.* 3. kallaðr: *sál. J2, Sp;* caŕŕ *alle de øvrr.* 4. -þórr(*bis*): -ðor *F.* enn: *ul. J2.* 6. *Overskr. fra K (AM), J1, 18, J2, Sp;* Sagt fra laga setningo. | Óðins kongs. ok hverso með dauða menn skyldi fara *F* (Óðins—fara er sikkert skriverens eget tillæg, tilsat for at fylde spaltens sidste linje; *jfr. punktum efter setningo.* | 10. sagði hann: *hann sagði F.* 11. hafði: *hefði J2, Sp.* 12. sjálfr hafði: *hefði J2;* hefði sialfr *Sp.* 13. qskuna: *skyldi tf. F, J2, Sp.* út: *ul. J2, Sp.* 14. haug gera: *gera haug J2, Sp.* 15. menn: *ul. J2.* mannz: *mann F.* 16. sjá: *sa J2.* 17. Þá: *Þar J2, Sp.* í: *ul. F.* 18. blóta: *ul. J2, Sp.* 20. nef hvert: *hvert nef F.*

ófriði ok blóta þeim til árs. Njörðr fekk konu þeirar, er Skaði hét; hon vildi ekki við hann samfarar ok U 10 giptisk síðan Óðni; áttu þau marga sonu; einn þeira hét Sæmingr; um hann orti Eyvindr skáldaspillir þetta:

5

H 14 2. Þann «skjaldblætr»	skatna vinr	
skattfæri gat	3 ok Skaði byggðu.	
Ása niðr	Sævar beins.	
4 við járnviðju,	ok sunu marga	
þás þau meir	öndurdís	10
í Manheimum	12 við Óðni gat.	

Til Sæmings taldi Hákon jarl inn ríki langfeðga-kyn sitt. Þessa Svipjóð kölludu þeir Manheima, en ina miklu Svipjóð kölludu þeir Goðheima; ór Goðheimum sögðu þeir mörð tíðendi.

15

K. 9. Dauði Óðins.

[*Kap. slútn. jfr. SnE. Gylf. kap. 24. beg.*]

Óðinn varð sótt dauðr í Svipjóð, ok er hann var at kominn dauða, lét hann marka sik geirs-oddi ok

1. til: *ul. F.* þeirar: *ul. J2, Sp.* 2. ekki: *sál. AM* í *K* (*ög Ásg. og J2*) og *de øvrr.* við—samf.: samfaraR við hann *F.* ok: hon *J2, Sp.* 3. síðan: sidar *Sp.* áttu: oc attu *J2, Sp.* þeira: *ul. F.* 5. þetta: þessa visu 18 (*vilkárl.*).

6—11. 2. *visa.* 1. «skjaldblætr»: scialdblætr *K*; scialdblætr *J2, Sp*; skald blætr *F.* 2. skatt: scat- *K, J2, Sp.* 4. við járnviðju: í iarnviðe *J2, Sp* (-vidiu). 5. þás: þa er *K, F; J2, Sp.* meir: meir *F*; mér *K*; mær *J2, Sp.* 7. vinr: *sál. alle.* 8. byggðu: bygðu *K, F*; biogu *J2, Sp som v.l.* 11. öndurdís: øndør dis *K*; øndur dis *F*; øndorgna *J2, Sp.*

13. kölluðu: kalla *J2, Sp.* Man-: *sál. F* (*á*), *Sp*; mann-*alle øvrr.* 14. Svipjóð—þeir: *ul. J2, Sp.* Goðheima: Goðheim *J2*; en *tf. J2, Sp.* -heimum: -heimi *J2* (heimumi! *Sp*). 15. tíðendi: oc mörð undr *tf. J2, Sp.* 16. *Overskr. fra K* (*AM*), 18, *J1*; Andlat Óðins konungs *J2, Sp(v.l.)*; Óðinn konungr varþ sott davðr *F.* 17. er: þa er *J2, Sp.* 18. dauða: bana *F*; þa *tf. J2, Sp.*

eignaði sér alla vápndauga menn, sagði harðr sik F 8
 mundu fara í Goðheima ok fagna þar vinum sínum.
 Nú hugðu Svíar, at hann væri kominn í inn forna
 Ásgarð ok myndi þar lifa at eilífu. Hófsk þá af nýju
 5 átrúnaðr við Óðin ok áheit. Opt þótti Svíum hann
 vitrask sér, áðr stórar orrostur yrði; gaf hann þá
 sumum sigr, en sumum bauð hann til sín; þótti hvár- H 15
 tveggi kostr góðr. Óðinn var brendr dauðr, ok var
 sú brenna gøðr allveglig. Þat var trúa þeira, at því
 10 hæra, sem reykin lagði í loptit upp, at því háleitari
 væri sá í himninum. er brennuna átti, ok þess auðg-
 ari, er meira fé brann með honum. Njorðr af Nóa-
 túnnum gerðisk þá valdzaðr yfir Svíum ok helt upp
 blótum; hann kolluðu Svíar þá dróttin sinn; tók hann
 15 þá skattgjafar af þeim. Á hans dögum var friðr all-
 góðr ok allz konar ár, svá mikit, at Svíar trúðu því,
 at Njorðr réði fyrir ári ok fyrir fésælu manna. Á hans
 dögum dó flestir djar ok váru allir blótadjar ok brendir
 síðan. Njorðr varð sótt dauðr; lét hann ok marka sik
 20 Óðni, áðr hann dó; Svíar brendu hann ok grétu all- U 11
 mjök yfir leiði hans.

1. -dauða: -bitna J2, Sp. sik: þa *tf.* J2, Sp. 2. mundu
 fara: *sål. alle* (myndu J2, Sp) *undt. Ásg. i K* (*omv.; rettet af*
AM). -heima: *sål. F*; heim *alle øvrr.* 3. inn forna: forna
F; fornan J2, Sp. 4. af: *sål. F, Sp*; at *alle øvrr., undt. Ásg. i K*
(rettet af AM). 6. sér: fyrir ser *F, J2*. 7—8. hvár—góðr:
 þa hvartvegi góðr J2, Sp; þar góðr kostr hvartveggi *F*.
 9. gøðr allv.: allvirðulig gøðr, oc allveglig J2, Sp. var: þa
tf. Ásg. i K. slettet af AM; mgl. i alle øvrr. 10. lagði:
 legði *F*; lear J2, Sp. loptit: lopt J2. at: *ul. J2, Sp.*
 11. væri: var J2, Sp. í himn.: a himnum J2. 12 honum:
herefter kap. i J2 med overskr.: Aar mikit. 13. ok: han
tf. Sp. 14 Svíar þá: þa svíað *F*; þá *ul. Sp.* 15. -gjafar:
sål. F, J2, Sp; -giafir *de øvrr.* all-: *ul. J2*. 17. fyrir(2):
ul. J2. fé-: far- J2, Sp(*v.l.*). 18. blót. ok br.: brendir oc
 blotadjar J2, Sp. 20. all-: *ul. J2*. 21. yfir—hans: eptir
 hann J2, Sp. *Herefter ingen kap. i F.*

K. 10. Dauði Freys.

[*SnE. Gylf. kap. 24. 37, jfr. formáli 11 og Skáldsk. k. 43; Gylf. 35; Hist. Norw. 97; Ari Geneal. II.*]

Freyr tók þá við ríki eptir Njörð; var hann kallaðr dróttinn yfir Svíum ok tók skattgjafar af þeim. Hann var vinsæll ok ársæll, sem faðir hans. Freyr reisti at Upsölum hof mikít ok setti þar höfuðstað 5
 H 16 sinn, lagði þar til allar skyldir sínar, lönd ok lausan eyri. Þá hófsk Upsala-auðr ok hefir haldizk æ síðan. Á hans dögum hófsk Fróða-friðr; þá var ok ár um öll lönd; kendu Svíar þat Frey; var hann því meirr dýrkaðr, en önnur goðin, sem á hans dögum varð 10 landz-fólkit auðgara, en fyrr, af friðinum ok ári. Gerðr Gymis-dóttir hét kona hans; sonr þeira hét Fjólñir. Freyr hét Yngvi öðru nafni. Yngva nafn var lengi síðan haft í hans ætt fyrir tignar-nafn, ok Ynglingar vóru síðan kallaðir hans ættmenn. Freyr 15 tók sótt, en er at honum leið sóttin, leituðu menn sér ráðs ok létu fá menn til hans koma, en bjoggu haug mikinn ok létu dyrr á ok iii. glugga. En er Freyr var dauðr, báru þeir hann leyniliga í hauginn ok sögðu Svíum, at hann lifði, ok varðveittu hann 20

1. *Overskr. fra K (AM), 18, J1, Sp; Fra Yngvifrey J2, Sp(v.l.).* 2. við: *ul. J2, F, Sp.* var hann: hann var þa J2; var hann þa Sp. 3. tók: hann *tf. F.* -gjafar: *sál. J2, Sp; gjafir alle övrr.* 4. hans: *kap. i F med overskr.:* Vpphaf freys. 5. höfuð-: hof- J2, Sp. 6. allar—sínar: alla tolla J2, Sp. 6—7. lausan eyri: lösa æra F. 9. kendu: ok kendu F, J2, Sp. því: af þi J2. 10. goðin: goð J2. 11. landz-: land- F; *ul. J2.* ári: arinu F, J2. 12. sonr: son F, J2, Sp. 14. var lengi: er F. lengi síðan: *omv. J2.* 15. síðan: *ul. J2.* kallaðir—ættm.: *hans ött menn kalladír F.* 16. en: ok F. sóttin: *ul. J2, Sp.* menn: Svíar J2, Sp. 18. létu: *ul. J2.* iii.: *ijj. F, J2 (= s. 24 l. 1), Sp.*

þar iii. vetr, en skatt þollum heltu þeir í hauginn, í einn glugg gullinu, en í annan silfrinu, í inn iii. eirpenningum. Þá helzk ár ok friðr. Freyja helt þá upp blótum, þvíat hon ein lifði þá eptir goðanna, ok 5 varð hon þá in frægsta, svá at með hennar nafni skyldi kalla allar konur tígnar, svá sem nú heita, frúvur; svá hét ok hver freyja yfir sinni eigu, en sú húsfreyja, er bú á. Freyja var heldr marglynd. Óðr hét bóndi hennar; dætr hennar hétu Hnoss ok Gersimi; 10 þær váru fagrar mjök; af þeira nafni eru svá kallaðir F 9 inir dýrstu gripir. Þá er allir Svíar vissu, at Freyr^H 17 var dauðr, en helzk ár ok friðr, þá trúðu þeir, at svá myndi vera, meðan Freyr væri á Svíþjóð, ok vildu eigi brenna hann, ok kǫlluðu hann veraldar-goð, U 12 15 blótuðu mest til árs ok friðar alla ævi síðan.

K. II. Dauði Fjǫlnis konungs.

[*Hist. Norw. 97; Ari Gen. II.*]

Fjǫlnir, sonr Yngvifreys, réð þá fyrir Svíum ok Upsala-auð; hann var ríkr ok ársæll ok friðsæll. Þá var Friðfróði at Hleiðru. Þeira í millum var

---

1. þollum: allan J2, Sp. 2. en í: ul. J2. í inn: ul. J2. iii.: þriðia F, J2, Sp. 5. varð: var J1, J2. þá: ul. J2. frægsta: í þun tíma *tf.* F. 6. allar: *efter* tígnar í 18, J1. 7. frúvur: frovor F; fravor J2, Sp (*som v.l.*); (*freyur 308*). hét ok: heitir F. ok: ul. J2. eigu: eign F, J2, Sp. en: ul. J2. 8. húsfreyja: *sál. (med t) alle, undt. Sp(p).* á: atti J2, Sp. Óðr: Oddr F. 9. hétu: ul. F; voru J2, Sp. 12. en: þo *tf.* J2, Sp. 13. Freyr: hann F, J2. 15. blótuðu: blotaðu K, 18, J1; blotuðu hann J2, Sp; ok blotvöo F. 16. *Overskr. fra K (AM), 18, J1, 308; Druknun fjolnis J2, Sp; Drvknabi fjolnir í Avlkeri F.* 17. sonr: s. K, 18, J2; son J1, F, Sp. -freys: -freyrs F. 18. ok friðs.: ul. J2. 19. Hleiðru: hléðro F. í: *alle (undt Ásg. i K: a).* millum: milli J2, Sp.

heimboð ok vingan. Þá er Fjölfnir fór til Fróða á Selund, þá var þar fyrir búin mikil veizla ok boðit til víða um lönd. Fróði átti mikinn húsa-bœ; þar var gort ker mikit, margra álna hátt ok okat með stórum timbrstokkum; þat stóð í undirskemmu, en 5 lopt var yfir uppi ok opit gólfpilit, svá at þar var niðr helt leginum en kerit blandit fult mjaðar. Þar var drykkur furðu-sterkr. Um kveldit var Fjölfnir fylgt til herbergis í it næsta lopt, ok hans sveit með honum. Um nóttina gekk hann út í svalar at leita sér staðar; 10 var hann svefnærr ok dauða-drukkinn; en er hann snerisk aptr til herbergis, þá gekk hann fram eptir svölunum ok til annarra loptdura ok þar inn, misti þá fótum ok fell í mjaðar-kerit ok týndisk þar; svá segir Þjóðólfr inn Hvinverski. 15

H 18 3. Varð framgengt,   siklingi
           þars Fróði bjó,   svigðis geira
           feigðar-orð,   vágr vindlauss
           4 es at Fjölfnir kom.   8 of víða skyldi.

Sveigðir tók ríki eptir fœður sinn. Hann strengði 20 þess heit, at leita Goðheims ok Óðins ins gamla.

1. heimboð ok vingan: vinfengi mikit ok heimboð *J2, Sp.* fórn: var *J2*. 2. Selund: Sellund *J2*; Sællund *Sp.* búin: *ul. J2*. 4. ker mikit: *omv. F og tf. ok*. 6. lopt: loptus *J2*. var(1): *ul. J2, F*. 7. blandit: var blandit *F*; *ul. J2*; blandat *Sp*. 8. kveldit: *her punktum F ur*. 9. næsta lopt: mesta (*næ- Sp*) loptit: *J2, Sp*. 10. svalar: *sál. J2, Sp*; -ir *alle evrr*. 13. loptdura: lopt dyra *J2, Sp*. misti: hann *tf. J2, Sp*. 15. Hvin-: vin- *F*.

16—19. 3. vísa. (*l. s—s se K. Gíslason Yngl. s. 189—208*). 1. þars: þar er *K, J2, F, Sp*. 2. siklingi: *sál. FJ. (Krit. stud. 25)*; ok sicling *K*; ok sikling *J2, Sp*; ok sig-|ling *F*. 3. svigðis: svigðis *K* (*p f. ð AM*); suigðis *J2, Sp*; svigðir *F*. 7. vágr: vargr *F*. 8. of: *vm K*.

20. Sveigðir: *sál. F, J2, Sp*; Svegðir *K*. Kap. *J2, Sp*. með overskr. Sveigðir hliop. fœður: fœðr *F*; *f. J2*; fautr *Sp*. 21. -heims: *sál. alle (jfr 26.s)*.

Hann fór með xii. mann víða um heiminn; hann kom út í Tyrkland ok í Svíþjóð ina miklu ok hitti þar marga frændr sína ok var í þeiri fgr v. vetr; þá kom hann aptr til Svíþjóðar; dvalðisk hann þá enn heima 5 um hrið. Hann hafði fengit konu þá, er Vana hét, út í Vanaheimi; var þeira sonr Vanlandi.

K. 12. Frá Sveigði.

[*Hist. Norw. 97–8; Ari Gen. II.*]

Sveigðir fór enn at leita Godheims. Ok í austan-
verðri Svíþjóð heitir bær mikill at Steini; þar er
10 steinn svá mikill sem stórt hús. Um kveldit eptir
sólarfall, þá er Sveigðir gekk frá drykkju til svefn-
búrs, sá hann til steinsins, at dvergr sat undir stein- U 13
inum. Sveigðir ok hans menn váru mjök druknir ok
runnu til steinsins. Dvergrinn stóð í durum ok
15 kallaði á Sveigði, bað hann þar inn ganga, ef hann
vildi Óðin hitta. Sveigðir hljóp í steininn, en steinn- F 10
inn lausk þegar aptr ok kom Sveigðir eigi aptr; svá
segir Þjóðólfr inn Hvinverski:

---

1. Hann—heiminn: *ul. J2.* mann: *monnum (altsá tólf) J1, 308(ur.).* 2. í(1); a *J2.* 2 og 4. Svíþjóð-: *Svið- F.*
3. ok: *hann J2, Sp.* fgr: *ferð J2, Sp.* 4. enn: *ul. J2, Sp.*
6. -heimi: *heim J2.* sonr: *son Sp, J1, 18, F; s. K, J2.*
7. *Overskr. fra K, 18, J1 (sveg-); Sveigdir hvarf i stein F; ingen kap. i J2, Sp.* 8. Sveigðir: *sveg- K og allevegne i det følg.* Sv. fór: *þa for Sveigdir J2, Sp.* 9. heitir: *sál. J1, F, J2, Sp; h. K, 18; hiet 308.* 10. svá: *ul. F, J2.* stórt: *stor 18, F. J2, Sp.* 11. þá er—til: *gekk sveigdir til J2; þá er—gekk: gek sueigdr Sp.* 12. sá: *þa sa J2, Sp.* 14. durum: *dyrunum J2, Sp.* 15. bað: *oc bað J2, Sp.* 16. í: *inn i F, J2.* 17. ok—aptr: *mgl. K; optaget efter J2, Sp; ok kom Sveigdir all dri vt F.* 18. inn Hvinverski: *ul. F, J2.* Hvin-: *sál. J1, Sp; vin- K, 18.*

H 19 4.	En dagskjarr	Dusla konr	
	Durnis niðja	s ept dvergi hljóp	
	salvqrðuðr	ok salr bjartr	
4	Sveigði vélti,	«þeira» Sökmimis	
	þás í stein	jötunbyggðr	5
	enn stórgeði	12 við jöfri gein.	

K. 13. Frá Vanlanda.

[*Hist. Norw. 98; Ari Gen. II.*]

Vanlandi hét sonr Sveigðis, er ríki tók eptir hann ok réð fyrir Upsala-auð; hann var hermaðr mikill ok hann fór víða um lönd. Hann þá vetrvist á Finn-¹⁰ landi með Snjá inum gamla ok fekk þar dóttur hans, Drifu. En at vári fór hann á brot, en Drifa var eptir, ok hét hann at koma apr á þriggja vetra fresti, en hann kom eigi á x. vetrum. Þá sendi Drifa eptir Hulð seiðkonu, en sendi Visbur, son þeira Van-¹⁵ landa, til Svíþjóðar. Drifa keypti at Hulð seiðkonu, at hon skyldi síða Vanlanda til Finnlandz eða deyða hann at qðrum kosti. En er seiðr var framiðr, var

1—6. 4. vísa. 2. Durnis: dyrnis *Sp.* 3. þás: þa er *K, F, J2, Sp.* 4. enn: *sál. J2, Sp; hín F; hix K.* 5. Dusla: *sál. J2, Sp; dysla F; dulsa K.* 6. ept: *sál. J2; eft F; eptir K; ept? Sp.* 7. salr: *sal- K, F, J2; sial- Sp.* 8. þeira *söcmimis K; þeira söc mimis J2, Sp (-ok); þeira sök mímis F.* 9. -byggðr: *byggðr K; byggðir J2, Sp (men rettet til-or); byðr F.* 10. jöfri: *iofró (sál.) J2; iofro Sp.*

7. *Överskr. fra K (AM), 18. J1, Sp; Sipit at Vanlanda J2; Māra trað vanlanda til bana F.* 8. sonr: *sál. Sp, 18, J1; son F; s. K, J2.* 9. ríki: *rikit Sp.* 10. með: at *F.* 11. Snjá: *Snę J2; snia Sp.* 12. þar: *ul. F, J2.* 13. á brot: i bræt *F.* 14. Hulð: *AM i K (ð); hvlþ F; Huld J2, Sp.* 15. Hulð: *Hulþ K, F; Huld J2, Sp.* 16. seiðkonu: *ul. F, J2.* 17. deyða: *sál. K, F, J2, Sp; drepa 18, J1.* 18. hann: *ul. J2.* 19. var(2): *þa var J2. Sp.*

Vanlandi at Upsölum; þá gerði hann fúsan at fara til Finnlandz, en vinir hans ok ráða-menn þönnuðu honum ok sögðu, at vera myndi fjölkyngi Finna í fýsi hans; þá gerðisk honum svefnhöfugt og lagðisk 5 hann til svefns; en er hann hafði lítt sofnat, kallaði H 20 hann ok sagði, at mara trað hann; menn hans fóru til ok vildu hjálpa honum; en er þeir tóku uppi til höfuðsins, þá trað hon fótleggina, svá at nær brotnuðu; þá tóku þeir til fótanna, þá kafði hon höfuðit, 10 svá at þar dó hann. Svíar tóku lík hans ok var hann brendr við á þá, er Skúta hét; þar váru settir bauta- steinar hans; svá segir Þjóðólfr:

	5. En á vit	liðs grímhildr	U 14
	Vilja bróður	8 ljóna bága,	
15	vitta vétrr	ok sá brann	
	4 Vanlanda kom,	á beði Skútu	
	þás trollkund	menglötuðr,	
	of troða skyldi	12 es mara kvalði.	

2. en: ok *F.* ok ráða-m.: *ul. J2.* ok: *ul. Sp.* 3. honum: þat *J2, Sp.* sögðu, at: kvoðu *J2*; kodu at *Sp*; sögðu honum at *F.* myndi: myndu *Sp.* 3—4. í fýsi: til farfýsi *J2, Sp.* 4. þá gerðisk: því næst gerði *F*; þa gerði *J2, Sp.* 4—5. ok—svefns: oc sofnaði hann *J2.* 5. sofnat: sofit *F.* 7. uppi: *sál. AM i K (for upp), 18, J1*; *ul. F, J2, Sp (tf. som v.l.).* 8—9. brotnuðu: mundi brotna *J2, Sp.* 9. höfuðit: höfvð *F.* 11. Skúta: Skyta *J2, Sp.* hét: h. *K, 18, F*; heitir *J1, J2, Sp.* 13—18. 5. *visa.* 1. En: *EM K; Eñ J2; Eñ F.* vit: uitt *Sp.* 3. vitta vétrr: vitta vétrr *K*; vitta vettr *J2, Sp*; vítia vętr *F.* 8. þás: þa *K, F*; oc *J2, Sp.* -kund: se *K. Gíslason Yngl. 208—10.* 9. of: *sál. J2, F, Sp*; um *K.* troða: troþo *F.* 7. grímhildr: *sál. K, J2, Sp*; grímildr *F.* 8. bága: baka *J2, Sp.* 10. beði: bęþi *J2*; boði *Sp.* beði: se *K. Gíslason Yngl. 210.*

K. 14. Dauði Vísburs.

[*Hist. Norw. 98; Ari Gen. II.*]

Vísburr tók arf eptir Vanlanda fǫður sinn. Hann gekk at eiga dóttur Auða ins auða ok gaf henni at mundi iii. stórbœi ok gullmen; þau áttu ii. sonu, F 11 Gísl ok Qndur; en Vísburr lét hana eina ok fekk 5 annarrar konu, en hon fór til fǫður síns með sonu sína. Vísburr átti son, er Dómaldi hét; stjúpmóðir Dómalda lét síða at honum ógæfu. En er synir Vís- H 21 burs váru xii. vetra ok xiii., fóru þeir á fund hans ok heimtu mund móður sinnar, en hann vildi eigi 10 gjalda; þá mæltu þeir, at gullmenit skyldi verða at bana inum bezta manni í ætt hans, ok fóru í brot ok heim. Þá var enn fengit at seið ok síðit til þess, at þeir skyldu mega drepa fǫður sinn. Þá sagði Hulð vǫlva þeim, at hon myndi svá síða ok þat með, 15 at ættvíg skyldu ávalt vera í ætt þeira Ynglinga síðan; þeir játtu því. Eptir þat sǫmnuðu þeir liði ok kómu at Vísbur um nótt á óvart ok brendu hann inni; svá segir Þjóðólfr:

---

1. *Overskr. fra K (AM), 18, J1; Vísbur i þi brendr F; Fra Vísbur J2, Sp.* 2. Van-: vand- *F.* fǫður: fǫður *K* (þ for ð *AM*); feðr *F*; f, *J2*; fautr *Sp.* 5. Gísl: sál. *K, F* (i); Geisl *J2, Sp.* en: *ul. F.* fekk: *ul. F.* men er með henvisningstegn *tf.* i margin, som det synes, med en anden og senere hånd. 6. með: við *F.* 7. er: ok *AM* i *K.* Dóm. hét: *omv. J2, Sp.* 8. synir: seynir *F.* 12. í brot: brát *F.* 12—13. í—heim: heim síðan *J2, Sp.* 14. skyldu: skyldi *F = l. 16.* 15. Hulð: Hulðr *AM* (i *K*), 18, *J1, Sp*; hvlþ *F*; huld *J2.* þeim: *ul. F.* 16. ávalt: sál. *K, 18*; avallt *F, J1*; iafnan *J2, Sp.* þeira: *ul. F.* 19. segir: q. *J2*; quod *Sp.*

6.	Ok Vísburs	setrs verjendr
	vilja byrgi	8 á sinn fǫður,
	sævar niðr	ok allvald
4	svelga knátti,	í arinkjóli
5	þás meinþjóf	glóða garmr
	markar ǫttu	12 glymjandi beit.

K. 15. Dauði Dómalda.

[*Hist. Norw. 98; Ari Gen. II*]

Dómaldi tók arf eptir fǫður sinn, Vísbur, ok réð
 lǫndum. Á hans dögum gerðisk í Svíþjóð sultr ok
 10 seyra. Þá eflðu Svíar blót stór at Upsölum. It fyrsta
 haust blótuðu þeir yxnum, ok batnaði ekki árferð at H 22
 heldr; en annat haust hófu þeir mannblót, en árferð
 var sǫm eða verri. En it iii. haust kómu Svíar U 15
 fjölment til Upsala, þá er blót skyldu vera; þá áttu
 15 höfðingjar ráðagerð sína ok kom þat ásamt með
 þeim, at hallærit myndi standa af Dómalda, konungi
 þeira, ok þat með, at þeir skyldu honum blóta til
 árs sér ok veita honum atgöngu ok drepa hann ok
 rjóða stalla með blóði hans, ok svá gerðu þeir; svá
 20 segir Þjóðólfr:

1—6. 6. vísa. 1. Vís-: við- *F.* 2. byrgi: sál. *J2, Sp;*
 byrðe *K;* byrði *F;* se *K. Gíslas. Yngl. 210—11.* 3. sævar:
 sál. *J2, Sp (f);* siar var *K;* siafar *F.* 4. svelga: svelgia
alle; se K. Gísl. Yngl. 212. 5. þás: þa er (*er*) *alle.* mein-:
 men- *J2, Sp.* 7. setrs: sál. *F, J2, Sp (men her er s ur.*
stregat ud efter K); setr *K.*

7. *Óverskr. fra AM (i K), 18, J1;* Blotað domallda til
 bána *F;* Drepinn Domalldi til Aars *J2, Sp.* 8. fǫður sinn:
ul. J2, Sp. 9. sultr: mikill *tf. F.* 11. blótuðu: blotaðu
K; blotuðu *F, J2, Sp.* yxnum: æxnum *J2, Sp.* ekki:
 eī *K (ecke AM); J2, Sp.* árferð: *ul. J2, Sp.* 12. en:
ul. F. haust: sál. *F, J2, Sp; mgl. i K og de øvrr.* 13. sǫm:
 in sama *J2, Sp.* En: *ul. F, J2, Sp.* 14. skyldu: skyllði
F. 15. þat: *ul. F.* 16. konungi: hofþingia *J2, Sp.*
 17. skyldu: skyllði *F;* mundu *J2, Sp (y).* honum blóta:
omv. J2, Sp. 19. með: *ul. J2, Sp.*

7. Hitt vas fyrr,	dreyrug vöpn	
at fold ruðu	8 Dómalda bar,	
sverðberendr	þás árgjörn	
4 sínum drótni,	Jóta dolgi	
ok landherr	Svíá kind	5
af lifs vönum	12 of sóa skyldi.	

K. 16. Dauði Dómars.

[Hist. Norw. 98; Ari Gen. II.]

Dómarr hét sonr Dómalda, er þar næst réð ríki.

F 12 Hann réð lengi fyrir löndum, ok var þá góð árferð ok friðr um hans daga. Frá honum er ekki sagt 10 annat, en hann varð sótt dauðr at Upsölum ok var færðr á Fýrisvöllu ok brendr þar á árbakkanum, ok eru þar bautasteinar hans; svá segir Þjóðólfr:

H 23 8. Ok ek þess opt	hana Hóalfs	
of yngva hrør	8 of borinn væri.	15
fróða menn	Nú ek þat veit,	
4 of fregit hafðak,	at verkhitinn	
hvar Dómarr	Fjölnis niðr	
á dynjanda	12 við Fýri brann.	

1—6. 7. *visa.* 1. fold ruðu: folldrúða *K*; folldrýpa *J2*, *Sp.* 2. -berendr: riopendr *J2*, *Sp.* 3—5. *se K. Gísl. Yngl. 212—18.* 6. af lifs vönum: af lifs vönum *J2*, *Sp*; a lifs vönom *F*; a lifs vanan *K.* 7. dreyrug: drørug *K.* vöpn: vöpn *F*; vapn *K, J2, Sp.* 8. þás: þa er *alle.* 12. of: um *K.*
7. *Overskr. fra AM i K, 18, J1; Andlat Dómars konungs J2, Sp; Dómarr varð sóttá. F.* 8. sonr: *sál. K; son alle øvrr., undt. Sp; s. Dómalda, herefter står et k. (= konungs?) i Sp.* 9. var: varþ *F.* 10. ekki: *sál. AM i K, F, 18, J1, Sp; ei Ásg(K), J2.* 10—11. sagt annat: *omv. J2, Sp (sakt).* 11. var: hann *4. f. J2, Sp.* 13. svá—Þ.: sem Þiopolfr q. *J2, Sp.*

14—19. 8. *visa.* 1. of: um *K.* hrør: hrør *K; hreyr J2, Sp; reyr F.* 4. of: um *K.* hafðak: hafþac *J2, 18, J1; hafðag F; hafða K; hafþat Sp.* 7. Hóalfs: hálf *K; halfs J2, Sp; hafs (a rettet fra et andet bogstav) F.* 8. of: um *K.* 12. Fýri: *sál. K (ý); fyri J2, F, Sp.*

K. 17. Dauði Dyggva.

[*Hist. Norw.* 98; *Ari Gen. II*; *Rígsþ.* 48; *Bugge Norr. fornkr.* 149—50]

Dyggvi hét sonr hans, er þar næst réð löndum, ok er frá honum ekki sagt annat, en hann varð sótt-dauðr; svá segir Þjóðólfr:

5	9.	Kveðkat dul,	konungmann
		nema Dyggva hrør	8 kjósa skyldi,
		Glitnis gnó	ok allvald
	4	at gamni hefr,	Yngva þjóðar
		þvít jódis	Loka mær
10		Ulfs ok Narfa	12 of leikinn hefr.

Móðir Dyggva var Drótt, dóttir Danps konungs, sonar H24 U16 Rígs, er fyrstr var konungr kallaðr á danska tungu. Hans áttmenn höfðu ávalt síðan konungs-nafn fyrir it æzta tignar-nafn. Dyggvi var fyrst konungr kallaðr 15 sinna ættmanna, en áðr vóru þeir drótnar kallaðir, en

1. *Overskr. fra AM i K, 18, J1; Andlat Yngva J2, Sp; mgl. F.* 2. Dyggvi: *sál. Sp, men D er rettet fra Y; Yngvi, men understreget, og det rette skr. (af Ásg.) i margen J2.* sonr: s. *K, 18, J2, Sp; son de øvrr.* 3. ok er: er oc *J2, Sp.* sagt annat: *omv. F, J2.* 4. svá—Þ.: sem Þjóðólfr q. *J1, Sp.*

5—10. 9. *visa.* 1. Kveðkat: *Qveþcat ec K; Kveðcat ec J2; kveðkaða ek F; kuedkad ek Sp.* 2. hrør: *hrør K; hreyr J2, Sp; reyr F.* 4. gamni: *gafni J2, Sp.* hefr: *sál. F, Sp, AM (i K); hefir J2.* 5. þvít: *þt J2, F, Sp; þvi at K.* jódis: *iodis J2, Sp; íopis F; iopis K.* 6. all-: *alld Sp.* 12. of: *um K.* of leikinn: *at lekiom J2, Sp.* hefr: *K, J2, Sp; hófr F.*

11. Drótt: *dottur J2, men understr. og det rigt. skr. i margen; tf. over l. i Sp.* 11—12. sonar Rígs: *riks (altsá: Danps, konungs riks,) þess F.* 12. fyrstr: *fyrst F.* 13. átt-: *sál. K; ætt- 18, J1, J2, Sp; ótt- F.* ávalt: *(ll AM i K); iafnan F, J2, Sp.* 14. æzta: *agæzta J2, Sp.* konungr: *ul. F.*

konur þeira drótningar, en drótt hirðsveitin. En Yngvi eða Ynguni var kallaðr hverr þeira ættmanna alla ævi, en Ynglingar allir saman. Drótt drótning var systir Dans konungs ins mikilláta, er Danmörk er við kend.

5

K. 18. Frá Dag spaka.

[*Hist. Norw. 99; Ari Gen. II.*]

Dagr hét sonr Dyggva konungs, er konungdóm tók eftir hann; hann var maðr svá spakr, at hann skilði fugls rödd. Hann átti spörr einn, er honum sagði mörq tíðendi; flaug hann á ýmsi lönd. Þat var 10 eitt sinn, at spörrinn flaug á Reiðgotaland á bæ þann, er á Vörva hét; hann flaug í akr karls ok fekk þar matar; karl kom þar ok tók upp stein ok laust spörrinn til bana. Dagr konungr varð illa við, er spörrinn kom eigi heim; gekk hann þá til sonarblóts til fréttar 15 ok fekk þau svör, at spörr hans var drepinn á Vörva. Síðan bauð hann út her miklum ok fór til Gotlandz; F 13 en er hann kom á Vörva, gekk hann upp með her sinn ok herjaði; fólkít flýði víðs vegar undan. Dagr konungr sneri herinum til skipa, er kveldaði, ok hafði 20

1. en—hirðsv.: *ul. J2, Sp.* 2. eða Y.: *ul. F*; Yngvin *skr. 18, J1*; Yngunne *J2, Sp (-i)*. 6. *Overskr. fra AM i K, 18, J1, 308*; Fall Dags konungs *J2, Sp*; *mgl. i F.* 7. sonr: *s. K, 18, J2, Sp*; *son de øvrr.* 9. fugls: *fvgl. F.* einn: *ul. J2, Sp.* 10. hann: *ul. F.* 11. flaug: *kom F.* Reiðgota-
got-*F.* -land: *F tf. er.* á—þann: *oc kom þar fram J2, Sp (mulig har F ul. en lign. sætn.; se 3. anm. til l. 11).* 12. er: *sem Sp.* á: *ul. F.* Vörva: *jorfa J2, Sp.* hét: *heitir F, J2, Sp.* þar: *ser J2, Sp.* 14. konungr: *ul. J2, Sp.* 15. fréttar: *fretta F.* 16. svör: *andsvar J2, Sp.* Vörva: *jorfa J2, Sp = l. 18.* 17. hann: *Dagr J2, Sp.* 19. fólkít: *folk Sp.* undan: *ul. i K; tf. af AM; ándes i alle øvrr.*

drept mart fólk ok mart handtekit. En er þeir fóru yfir á nòkkura, þar sem hét Skjótansvað eða Vápna- H 25 vað, þá rann fram ór skógi einn verkþræll á árbakkann ok skaut heytjúgu í lið þeira, ok kom í höfuð kon- 5 ungi skotit; fell hann þegar af hestinum ok fekk bana. Í þann tíma var sá höfðingi gramr kallaðr, er herjaði, en hermenninir gramir. Svá segir Þjóðólfr:

	10. Frák at Dagr	11. Ok þat orð	U 17
	dauða-orði	á austrvega	
10	frægðar fúss	visa ferð	
	4 of fara skyldi,	4 frá vígi bar,	
	þás valteins	at þann gram	
	til Vörva kom	of geta skyldi	
	spakfrømuðr,	sløngvipref	
15	8 spørs at hefna.	8 sleipnis verðar.	

K. 19. Frá Agna.

[*Hist. Norw. 99; Ari Gen. II.*]

Agni hét sonr Dags, er konungr var eptir hann,

2. þar—Skjót.: er skiotans vað heitir *F.* hét: heitir *J2, Sp;* h. *K.* 3. einn verkþræll: verkmaðr einn *J2, Sp.* á: oc fram a *J2, Sp.* 4. ok(1): hann *J2, Sp.* -tjúgu: -tyio *F;* -tugu *J2;* tygu *Sp.* lið: liðit *J2, Sp(?)*. ok: skotit *F* (og ul. dette ord i følg. linje). kom: herefter har *J2, Sp* skotit. 4—5. konungi: konunginom *F;* Dag konunge *J2, Sp.* 5. fekk: þegar *tf. F.* bana: fóro menn hans apr til Sviþiðdar *tf. J2, Sp.* 6. þann: tenna(1) *Sp.* gramr: er gramr er *J2, Sp.* 7. segir: q. *J2, Sp.*

8—15^a. 10. visa. 1. Frák: fra ec (k) *alle.* 2. orði: yrðe *J2, Sp.* 3. frægðar: fremdar *J2;* fremþar *Sp.* 4. of: um *K,=11.* 5. þás: þa er (er) *alle.* valteins: sál. *K, F;* vakins *J2, Sp.* 6. Vörva: vorva *K;* vörva *F;* vörfa *J2, Sp.*

8—15^b. 11. visa. 2. á: i *F.* 6. geta: getta *J2;* geita *Sp;* gøta *F.* 7. sløngvipref: sleyngo þref *K;* slyngu þref *J2, Sp;* slongv þrefs *F.* 8. sleipnis: slefn... (*afrevet*) *J2;* slefnis *Sp.*

16. *Overskr. fra AM (i K), 18, J1;* Agni konungr heingdr *J2, Sp;* *mgf. i F.* 17. sonr: s. *K, J2, Sp;* son *F, 18, J1.*

rikr maðr ok ágætr, hermaðr mikill, atgervimaðr
 mikill um alla hluti. Þat var eitt sumar, er Agni
 H 26 konungr fór með her sinn á Finnland, gekk þar upp
 ok herjaði. Finnar drógu saman lið mikit ok fóru til
 orrostu; Frosti er nefndr höfðingi þeira. Varð þar 5
 orrosta mikil ok fekk Agni konungr sigr; þar fell
 Frosti ok mikit lið með honum. Agni konungr fór
 herskildi um Finnland ok lagði undir sik ok fekk
 stórmikit herfang; hann tók ok hafði með sér Skjálf,
 dóttur Frosta, ok Loga, bróður hennar. En er hann 10
 kom austan, lagði hann til Stokksunda; hann setti
 tjöld sín suðr á fitina; þar var þá skógr. Agni kon-
 ungr átti þá gullmenit, þat er Vísburr hafði átt. Agni
 konungr gekk at eiga Skjálf; hon bað konung at gera
 erfi eptir fjoður sinn; hann bauð þá til sín morgum 15
 ríkismönnum ok gerði veizlu mikla. Hann var all-
 frægr orðinn af fjo þessi. Þá váru þar drykkjur
 miklar. En er Agni konungr gerðisk drukkinn, þá
 bað Skjálf hann gæta mensins, er hann hafði á hálsi;
 hann tók til ok batt ramliga menit á háls sér, áðr 20
 hann gengi at sofa. En landtjaldit stóð við skóginn
 ok hátt tré yfir tjaldinu, þat er skýla skyldi við sólar-

1—2. atgervim.—alla: hann var ok mikill at gervi maðr
 um marga *F.* 2. mikill: *ul. J2, Sp.* sumar: sinn 18, *J1*
(fejlæsm.). er: at *F, J2, Sp.* 3. fór: kom *F, J2, Sp.*
 6. konungr: *ul. F, J2, Sp.* 7. mikit lið: *omv. F.* 8. um:
 víða um *J2, Sp.* ok fekk: fekk hann *F.* 9. stór-: *ul. J2,*
Sp. 11. kom: siglde *J2, Sp.* Stokk-. stokks *F;* stoc- *Sp.*
 setti: þar *tf. J2;* þi(1) *Sp.* 12. tjöld sín: tialld sitt *F.*
 suðr: *ul. J2, Sp.* 15—16. til—ríkism.: morgum mönnum til
 sin *J2, Sp.* 16. ríkismönnum: mönnum ríkom *F.* gerði:
 gerþo *Sp.* all-: al- *J2, Sp.* 17. fjo: ferð *J2, Sp (forskr.).*
 18. Agni: *ul. F.* 19. hann(1): *ul. F.* gæta: vel *tf. J2.*
 hálsi: ser *tf. J2, Sp.* 21. gengi: færi *J2.* 22. yfir: fyrir
J2, Sp. skýla: hlifa *J2;* *ul. F.* sólar: sol *Sp.*

hita. En er Agni konungr var sofnaðr, þá tók Skjálfr digrt snæri ok festi undir menit; menn hennar slógu þá tjaldstöngunum, en koptuðu lykkju snærisins upp í limar tréssins, drógu þá síðan, svá at konungr hekk 5 næst uppi við limar, ok var þat hans bani. Skjálfr ok hennar menn hljópu á skip ok reru í brot. Agni konungr var þar brendr ok er þar síðan kolluð F 14 Agnafir á austanverðum Taurinum vestr frá Stoks-sundi. Svá segir Þjóðólfr:

10	12.	Þat telk undr, ef Agna her Skjalfrar rjóð at sköpum þóttu, þás gæðing með gollmeni	Loga dís s at lopti hóf, hinns við Taur temja skyldi svalan hest 12 Signýjar vers.	U 18 H 27

K. 20. Frá Alreki ok Eiríki.

[*Hist. Norw. 99; Ari Gen. II.*]

Alrekr ok Eiríkr hétu synir Agna, er konungar váru eptir hann; þeir váru ríkir menn ok hermenn miklir ok íþróttamenn. Þat var síðvenja þeira, at

1. En—konungr: *ul. Sp.* Agni: *ul. J2.* Skjálfr: *skiolf J2 = l. 5, Sp.* 3. tjaldr: *landtialldr. F.* 3—4. upp—tréssins: *ul. Sp; tilskr. i randen i J2.* 4. tréss-: *alle.* þá: *ul. F.* 5. næst: *ul. J2, Sp.* var: *varþ F.* 6. á: þa a *J2, Sp.* í brot: *bratt F; i brott J2; brut Sp.* 7. þar(1): þa *Sp (ur.).* 8. Stoks-: *sál. K, F; Stock(s)- alle øvrr.*

10—15. 12. *visa.* 1. telk: *tel ec (-k F) K, F; tel J2, Sp.* 2. ef: *er J2, Sp.* 3. Skjalfrar: *Skiolfar J2.* rjóð: *rað alle (á K).* 4. þás: *þa er alle.* gæðing: *gæðing K; giðing J2, Sp (o); gæðing F.* 5. goll-: *gull- alle.* 6. Loga: *sál. K, F; lolka J2, Sp.* 7. hinns: *hinna er K, J2, Sp; hinn er F.* 12. Signýjar: *sál. K; Sigýniar J2, Sp; sigmar F.*

16. *Overskr. fra 18, J1; AM (i K) byttr navnene om; Drapuzc þeir bræðr J2, Sp; mgl. i F.* 18—19. ríkir menn . . hermenn miklir: *omv. J2.* 19. -venja: *vandi J2, Sp.*

riða hesta, temja bæði við gang ok við hlaup; kunnu þeir þat allra manna bezt; lögðu þeir á þat it mesta kapp, hvárr betr reið eða betri hesta átti. Þat var eitt sinn, at þeir bróðr riðu ii. frá qðrum mǫnnum með ina beztu hesta sína, ok riðu út á vǫllu nǫkk-5 ura ok kómu eigi apr, ok var þeira leita farit, ok funnusk þeir báðir dauðir ok lamit hǫfuð á báðum, en ekki vápn hǫfðu þeir, nema bitlana af hestunum, ok þat hyggja menn, at þeir hafi drepizk þar með; svá segir Þjóðólfr:

	13. Fell Alrekr,	Dags friandr	
	þars Eireki	8 of drepask kóðu.	
	bróður vǫpn	Frát maðr áðr	
	4 at þana urðu,	eykja greiði	
H 28	ok hnakkmars	Freys afspring	15
	með hǫfuðfetlum	12 í folk hafa.	

1. hesta: oc *tf. J2, Sp.* við(2): *ul. F, J2, Sp.* 2. lögðu þeir: þeir lægþo *F*; oc l. þ. *J2, Sp.* it: *ul. 18, J1.* 3. hvárr: þeira *tf. F.* betri hesta: betra hest *J2, Sp.* átti: ǫtti *F*; ætti *Sp.* 4. eitt: hvert *tf. J2, Sp.* frá: af *Sp.* qðrum: allum *J2, Sp.* 5. ok riðu: *ul. F.* 6. ok(2)—þeira: þeira var *F*; þa var þeira *J2, Sp*; ok *ul. Ásg. i K.* 7. funnusk: *sál. (-usk) K*; funduzt *F*; fund- *J2, Sp.* þeir: *ul. J2.* hǫfuð: hofuþit *F.* báðum: hvarom tvegia *J2, Sp.* 8. ekki: *ēi J2 og Ásg. i K*; ekci *Sp.* hestunum: hestvm sinom *F.*

11—16. 13. *visa.* 2. þars: þar er *K, F*; þar er *J2, Sp.* Eireki: Eiriki (-e) *alle.* 3. vǫpn: vapn *K*; vopn *F*; varn *J2, Sp.* 4. með: *ul. F, J2, Sp.* hǫfuð-: hofuð *K*; hofvð *F*; hafum *J2*; (?) *Sp.* 7. friandr: *sál. K. Gísl. Yngl. 218*; frændr *K*; frendr *J2, Sp*; frǫndr *F.* 8. of: um *K*; *ul. Sp.* kóðu: kvaðo *F*; qvoþo *K*; qvoðu *J2*; kuadu *Sp.* 9. Frát: frá-at *K*; fr^að *J2*; frad *Sp*; fermt *F.* 10. greiði: *sál. J2, Sp*; se *K. Gísl. Yngl. 219—21*; gerði *F*; gorvi *K.* 11. Freys: freyrs *F.*

K. 21. Frá Álfi ok Yngva.

[*Hist. Norw. 99; Ari Gen. II.*]

Yngvi ok Álfr váru synir Alreks, er konungdóm
 tóku í Svíþjóð þar næst. Var Yngvi hermaðr mikill
 ok allsigrsæll, friðr ok íþróttamaðr inn mesti, sterkr
 5 ok inn snarpasti í orrostum, mildr af fé ok gleðimaðr
 mikill; af slíku öllu varð hann frægr ok vinsæll.
 Álfr konungr, bróðir hans, sat at lönðum ok var ekki
 í hernaði; hann var kallaðr Elfsi; hann var maðr
 þøgull, ríklundaðr ok óþýðr; móðir hans hét Dageiðr,
 10 dóttir Dags konungs ins ríka, er Döglingar eru frá
 komnir. Álfr átti konu, er Bera hét, kvenna fríðust U 19
 ok skörungr mikill, gleðimaðr inn mesti. Yngvi
 Alreksson var þá enn eitt haust kominn ór vikingu
 til Upsala ok var þá inn frægsti. Hann sat opt við
 15 drykkju lengi um kveldum; Álfr konungr gekk opt F 15

1. *Överskr. fra AM i K, 18, J1; Drepinn Yngvi J2, Sp; mgl. F.* 2. váru: *AM i K (ul. Ásg.), 18, J1, F; hetu J2, Sp.* Alreks: *konungs tf. J2, Sp.* 3. í—næst: *eptir hann i Svíþjóð J2, Sp; Svið- skr. F.* 3—4. hermaðr—sæll: *all sigr sæll. ok mikill hermaðr F; sigrs- skr. J2.* 4. friðr—sterkr: *hann var sterkr ok íðrottamaðr micill J2, Sp; friþr synom ok hín mesti íþrotta maðr. sterkr F.* 5. ok(1): *ul. J2.* mildr: *oc (in Sp) mildazti J2, Sp,* 6. af: *ok af F.* varð: *var F.* frægr ok vinsæll: *omv. F, J2, Sp.* 7. sat: *sa hann(!) F.* 7—8. ok—hernaði: *ul. Ásg. i K; tf. af AM; i alle øvrr.* 8. hann(1): *ok Ásg. (ur.) i K.* Elfsi: *alfr elfsi F (ur.).* 8—9. maðr þøgull: *þøgvil maðr F.* 9. ríklundaðr: *ríklyndr J2, Sp efter óþýðr.* hans: *þeina J2, Sp.* Dageiðr: *sál. alle, undt. Sp: Dagheidr.* 10. konungs: *ul. J2, Sp.* ríka: *ríkia J2, Sp.* 11. Álfr: *konungr tf. F, J2, Sp.* konu: *þa conu J2, Sp.* hét: *er nefnd J2, Sp.* kvenna: *sál. K, 18, J1; kvenna de øvrr.* 12. mikill: *ok tf. J2, Sp.* inn mesti: *mikill J2, Sp.* 13. Alreksson: *ul. J2, Sp.* enn—haust: *ul. J2, Sp.* 14. opt: *iafnan J2, Sp; longom tf. F og ul. lengi (følg.).* 15. drykkju: *dryck J2, Sp.* um: *a J2, Sp.* opt: *oftaz J2, Sp.*

snimma at sofa. Bera drótning sat opt á kveldum ok
 hǫluðu þau Yngvi sín í millum; Alfr ræddi opt um,
 bað hana fara fyrr at sofa, sagði, at hann vildi ekki
 H 29 vaka eptir henni. Hon svarar ok segir, at sú kona
 væri sæl, er heldr skyldi eiga Yngva en Álf; hann 5
 reiddisk því mjök, er hon mælti þat opt. Eitt kveld
 gekk Álf inn í hǫllina, þá er þau Yngvi ok Bera
 sátu í háseti ok tǫluðusk viðr. Hafði Yngvi um kné
 sér mæki. Menn váru mjök druknir ok gáfu engan
 gaum at, er konungrinn kom inn. Álf konungr gekk 10
 at hásetinu, brá sverði undan skikkju ok lagði í
 gegnum Yngva, bróður sinn. Yngvi hljóp upp ok
 brá mækinum ok hjó Álf bana-hogg, ok fellu þeir
 báðir dauðir á gólfit. Váru þeir Alfr ok Yngvi
 heygðir á Fýrisvǫllum; svá segir Þjóðólfr: 15

14. Ok varð hinn,	es döglingr
es Alfr of vá	dreyrgan mæki
vörðr véstalls,	öfundgjarn
á of veginn liggja,	s á Yngva rauð.

1. opt: lengi *tf. J2, Sp.* 2. hǫluðu: tǫluðu *F, J2, Sp.*
 Yngvi: *konungr tf. F.* sín í m.: ser gaman *J2, Sp;* a *skr. F.*
 opt um: iafnan við *Bero F.* 3—4. bað—henni: við hana,
 at hon skyllde ei sitia sva lengi um aptna *J2, Sp.* 3. fara:
 ganga *F.* 4—5. svarar—sæl: qvað þa konu sæla *J2, Sp.*
 4. svarar ok segir: sagði *F.* 6—7. Eitt—Álf: þat barst at
 eitt kveld. at alfr gekk *F.* 7. þau: *ul. J2, Sp.* 8. háseti:
 hasætino *J2.* viðr: við *F, J2;* við *Sp.* 8—9. um kné sér |
 mæki: *omv. F.* 10. er: *sál. J2, Sp;* *ul. K.* er—inn: er
 þeir sa *konungin in ganga F.* konungr: *ul. J2, Sp.* 11. brá:
 ok brá *F, J2. Sp.* skikkju: skikkjóni *F;* skickio sinne *J2,*
Sp. 12. gegnum: gognom *F;* gaugnum *Sp.* Yngva: *konung*
tf. F. Yngvi: *konungr tf. F.* upp: við *tf. F.* 13. ok(2):
ul. F, J2, Sp. 14. Álf ok Yngvi: *omv. J2, Sp;* báðir *F.*

16—19. 14. *visa.* 1. Ok: *sál. K, F;* Avk *J2, Sp.* 2. of:
 um *K;* *ul. F.* 3. véstalls: *sál. K (-z);* vekallz *J2, Sp (s);*
 vétialldz *F.* 4. of: um *K.* 5. döglingr: *dæglingr K;* *dægl-*
inngr F; *dæglingar J2, Sp.* 6. dreyrgan: *drorgan K (ø AM).*

15. Vasa þat bært,	þás brœðr tveir
at Bera skyldi	at þonum urðusk
valsœfendr	óþurfendr
4 vígs of hvetja,	8 of afbrýði.

5   **K. 22.** Fall Hugleiks konungs.   H 30

Hugleikr hét sonr Álfs, er konungdóm tók yfir Svium eptir þá brœðr, þvíat synir Yngva váru þá þörn. Hugleikr konungr var engi hermaðr ok sat hann at lönðum í kyrrsæti; hann var auðigr mjök
 10 ok sinkr af fé; hann hafði mjök í hirð sinni allz konar leikara, harpara ok gígjara ok fiðlara; hann hafði ok með sér seiðmenn ok allz konar fjölkunnigt fólk. Haki ok Hagbarðr hétu brœðr ok váru ágætir mjök; þeir váru sæ-konungar ok höfðu lið mikit, U 20
 15 fóru stundum báðir samt, stundum sér hvárr. Margir kappar váru með hvárum tveggja þeira. Haki konungr fór með her sinn til Sviþjóðar á hendr Hugleiki

1—4. 15. visa. 1. bært: þert *AM* í *K* (*Ásg.* bert); bert *J2*, *Sp*; beitt *F*; se *K.Gísl. Yngl.* 221. 2. -sœfendr: sof- *K*; om hele ordet se *K.Gísl. Yngl.* 222—24. 3. of: um *K*. hvetja: vikía *F*. 4. þás: þa er *K. J2*, *Sp*, *F*. 5. urðusk: urðoz *K*, *Sp*; urðuz *J2*; vrþuzt *F*. 7. ó-: sál. alle. 8. of: um *K*.

5. *Overskr. fra AM* í *K*, 18. *J1*, *J2*, *Sp*; *mgl. F*. 6. sonr: s. *K*, 18, *J2*, *Sp*; son de øvrr. 7. þá(2): ul. *F*. 8. þörn: at aldri *tf. J2*, *Sp*, *F*. konungr: ul. *J2*, *Sp*. ok: ul. *F*. 9. var: varþ *J2*, *Sp*. mjök: ul. *J2*, *Sp*. 10. ok: kallaðr helldr *tf. J2*, *Sp*. hafði: streget ul í *K af AM*; *mgl. i 18 og har sál. mgl. i K-mbr.* 10—11. allz konar | leikara: omv. *J2*, *Sp*. 11. ok(2): ul. *J2*, *Sp*. 12. fjölkunnigt: fiolkingis *J2*, *Sp* (ky). 13. brœðr: ij *tf. J2*, *Sp*. 13—14. ágætir mjök: omv. *J2*, *Sp*. 14. sæ-: sál. *J2*, *Sp*; sia de øvrr. 15. stundum: enn stundum *F*, *J2*, *Sp*. hvárr: þeira *tf. F*, *J2*, *Sp*. 16. með: udstr. í *K af AM*; ul. 18, *J1*. þeira: ul. *J2*, *Sp*. Herefter nyt kap. í *F*. 17. Hugleiki: sál. *K*, *J2*; hvgt. *F*, *Sp*.

konungi, en Huggleikr konungr samnaði her fyrir. Þá kómu til liðs við hann bræðr tveir, Svipdagr ok Geigaðr, ágætir menn báðir ok inir mestu kappar. Haki konungr hafði með sér xii. kappa; þar var þá Starkaðr gamli með honum; Haki konungr var ok 5 inn mesti kappi. Þeir hittusk á Fýrisvöllum; varð þar mikil orrosta; fell brátt lið Huggleiks; þá sóttu fram kapparnir Svipdagr ok Geigaðr, en kappar Haka F 16 gengu vi. móti hvarum þeira, ok urðu þeir handteknir; þá gekk Haki konungr inn í skjaldborg at 10 Huggleiki konungi ok drap hann þar ok sonu hans ii; eptir þat flýðu Svíar, en Haki konungr lagði lönd H 31 undir sik ok gerðisk konungr yfir Svíum. Hann sat þá at löndum iii. vetr, en í því kyrrsæti fóru kappar hans frá honum ok í víking ok fengu sér svá fjár. 15

K. 23. Dauði Guðlaugs konungs.

Jörundr ok Eiríkr váru synir Yngva Alrekssonar; þeir lágu úti á herskipum þessa hrið alla ok váru hermenn miklir. Á einu sumri herjuðu þeir í Danmörk, ok þá hittu þeir Guðlaug Háleygja-konung ok 20 áttu við hann orrostu, ok lauk svá, at skip Guðlaugs

1. konungr—fyrir: samnar her miklum a moti *J2, Sp.*
 2. tveir: ok *tf. AM i K (ur.)*. 3. Geigaðr: Beigaðr *J2, Sp = l. 8.* 4—5. Haki—honum: *ul. J2, Sp.* 4. þar: *ul. F.*
 5. gamli: hinn *g. 18, J1.* 6. hittusk: hittaz *F.* 7. mikil orrosta: *omv. J2, Sp.* Huggleiks: konungs *tf. J2, Sp.* 8. kapparnir: kappar hans *J2, Sp, F (der stiller ordene efter Geigaðr).*
 9. móti: a moti *J2, Sp.* 11. Huggleiki: *sál. F, J2; hugi K, Sp.* þar: *ul. J2, Sp.* 12. þat: *ul. Sp.* lönd: land *J2; lð Sp.* 14. þá: *ul. J2, Sp.* 15. ok(1): *tf. of AM i K; 18, J1, F; ul. J2, Sp.* svá: *ul. J2, Sp.* 16. *Overskr. fra AM i K, 18, J1; Haki siglde dauðr a (i Sp) haf J2, Sp; mgl. F.*
 17. J. ok E.: *omv. J2, Sp.* váru: hetu *J2, Sp.* 18. á herskipum: i hernaðe *J2, Sp.* 20. Háleygja-: HALEYIA 18, *J1, F, J2, Sp.* 21. ok: *ul. F.* Guðlaugs: hans *F.*

var hroðit, en hann varð handtekinn; þeir fluttu hann til landz á Straumeyjarnes ok hengðu hann þar; urpu menn hans þar haug eptir hann; svá segir Eyvindr skáldaspillir:

5	16.	En Goðlaugr grimman tamði við ofrkapp 4 austrkonunga Sigars jó, 10 es synir Yngva menglötud 8 við meið reiddu.	17.	Ok náreiðr á nesi drúpir vingameiðr, 4 þars víkr deilir; þars fjólkunt of fylkis hrør, steini merkt, 8 Straumeyjarnes.

Eiríkr ok Jörundr bræðr urðu af verki þessu U21 H32
frægir mjök, þóttusk þeir miklu meiri menn en áðr.
15 Þeir spurðu, at Haki konungr í Svíþjóð hafði sent frá sér kapp sína; þá halda þeir til Svíþjóðar, ok draga síðan her at sér. En er Svíar spyrja, at Ynglingar eru þar komnir, þá drífr ógrynni liðs til þeira. Síðan leggja þeir í Löginn upp ok halda til Upsala
20 á hendr Haka konungi, en hann ferr í móti þeim á

1. hann varð: gvðlægr *F*. 2. -eyjar-: eyrar *F*, *J2* (*her* í *rettet til r*), *Sp*. 3. þar: *ul. F*.

5—12^a. 16. *visa*. 1. Goð-: gud- *alle*. 2. við: viðr *J2*, *Sp*; við *K*, *F*. 3. Sigars: sigrs *F*. jó: hio *J2*, *Sp*. 4. es: enn *F*, *J2*; e' *Sp*. 5. reiddu: reiðu *K* (*reido 18*); riðu *F*; riðu *J2*, *Sp*.

5—12^b. 17. *visa*. 4. þars: þar er *alle*. víkr: vicor (*k F*) *K*, *F*; viku *J2*, *Sp*. 5. þars: þar er *alle*. -kunt: kynt *J2*, *Sp*; kunr *K*, *F*. 6. of: um *alle*. hrør: hrør *K*; hrøðr *F*; hreyr *J2*, *Sp*. 7. merkt: sál. *J2*, *Sp*; merktr *K*, *F*. 8. Straum-: streym- *J2*, *Sp* (*æy*). -eyjar-: eyrar *F*; æyrar *J2*, *Sp*.

15. Svíþ-: svið- *F*. sent: latit fara *J2*, *Sp*. 16. þá: *ul. F*. Svíþ-: svið- *AM* í *K*, *F*, *18* og *J1* (*d*). 16—17. ok draga: draga þar *J2*; draga þeir *Sp*. 18. drífr: ferr *J2*. ógrynni: fioldi *J2*, *Sp*. liðs: *F*, *J2*, *Sp*; *ul. K*, *18*, *J1*. til: *ul. F*. 19. í Löginn | upp: *omv. J2*, *Sp*. 20. ferr í móti: for motí *F*; fer a mot *J2*, *Sp*.

Fýrisvöllu ok hafði lið miklu minna. Varð þar mikil orrosta, gekk konungr fram svá hart, at hann feldi alla þá, er honum váru næstir, ok at lykðum feldi hann Eirik konung ok hjó niðr merki þeira bræðra; þá flýði Jörundr konungr til skipa ok alt lið hans. 5 Haki konungr fekk svá stór sár, at hann sá, at hans lífdagar mundu eigi langir verða; þá lét hann taka skeið, er hann átti, ok lét hlaða dauðum mönnum ok vápnum, lét þá flytja út til hafs ok leggja stýri í lag ok draga upp segl, en leggja eld í tyrvið ok gera 10 bál á skipinu; veðr stóð af landi; Haki var þá at kominn dauða eða dauðr, er hann var lagiðr á bálit; siglði skipit síðan loganda út í haf ok var þetta allfrægt lengi síðan.

K. 24. Dauði Jörundar.

15

[*Hist. Norw. 100; Ari Gen. II.*]

F 17 Jörundr, sonr Yngva konungs, var konungr at
H 33 Upsölum; hann réð þá löndum ok var optliga á

1. Varð: verðr *F, J2, Sp.* 2. gekk konungr: Haki konungr gekk *F*; gekk Haki konungr *J2, Sp.* 3. honum váru | næstir: *omv. J2, Sp; fyrir honum voro F.* 4. ok—bræðra: *ul. J2, Sp.* þeira: *ul. F.* 5. þá: enn þa *J2, Sp;* Eftir þat *F.* skipa: sína *tf. F.* 6. fekk—sár: var orþinn sva sár *J2, Sp.* 6—7. hans lífd.: *omv. J2, Sp.* 7. mundu: mundi *18, F, J2.* eigi langir: skammir *J2, Sp.* verða: vera *J2, Sp.* hann taka: *ul. F.* 8. skeið: eina micla *tf. J2, Sp.* er—átti: *ul. J2, Sp.* hlaða: þar hlaða a *J2, Sp.* 9. lét: síðan let hann *F.* 10. ok(1): *ul. J2, Sp.* en: oc *J2, Sp; ul. F.* 11. veðr stóð: *omv. F.* landi: landino *F.* 12. lagiðr: lagiðr *J2, Sp.* 13. siglði—út: gekk scipit logandi ut um eyjar *J2, Sp.* ok: *ul. F.* var: er *J2, Sp.* 14. frægt: orðit *tf. J2, Sp.* 15. *Overskr. fra AM i K, 18, J1;* Hengðr Jorundr *J2, Sp; mgl. F.* 16—17. Jörundr—ok: Eptir þetta varþ Jorundr Yngvason konungr yfir Sviom; hann *J2, Sp.* 16. sonr: s. *K, 18;* son *J1, F.* 17. optliga: opt *F.*

sumrum í hernaði. Á einhverju sumri fór hann með her sinn til Danmerkr; hann herjaði um Jótland ok fór um haustit inn í Limafjörð ok herjaði þar; hann lá liði sínu í Oddasundi. Þá kom þar með her mikinn 5 Gýlaugr Háleygja-konungr, sonr Guðlaugs, er fyrr var getit. Hann leggur til orrostu við Jörund, en er landzmenn urðu þess varir, drífa þeir til öllum áttum bæði með stórum skipum ok smám; verðr þá Jörundur ofrliði borinn ok hroðit skip hans; hljóp hann þá á 10 sund ok varð handtekinn ok leiddr á land upp; lét þá Gýlaugr konungr reisa gálga, leiddir hann Jörundur U 22 þar til ok lætr hengja hann; lýkr svá hans ævi; svá segir Þjóðólfr:

18.	Varð Jörundr,	hana Guðlaugs
15	hinns endr of dó,	s of bera skyldi,
	lífs of latr	ok Hagbarðs
4	í Limafirði,	hersa valdi
	þás hábrjóstr	høðnu leif
	hørvra sleipnir	19 at halsi gekk.

1. einhverju: eino *F*, *J2*, *Sp*. 2. -merkr: *sál. alle, undt. AM* í *K* og *18*: -m'. 3. inn: *ul. F*. 5. -laugr: leigr *J2*; leygr *Sp*. Háleygja: *ul. J2, Sp*; *skr. i alle uden g.* sonr: *sál J1*; *s. K, J2, 18*; son *F, Sp*. Guðlaugs: konungs *tf. F, J2, Sp*. 6. Jörund: konungr(!) *tf. F*. 7. urðu: verða *J2, Sp*. drífa: þa drífa *J2, Sp*. til: or *tf. F*. áttum: megin *J2, Sp*. 8. bæði með: *ul. J2, Sp*. stórum: stor *Ásg. i K*. þá: *ul. F*. þa J.: Jörundur konungr þa *J2, Sp*; konungr *tf. F*. 10. varð: hann þa *tf. J2, Sp*. 11. -laugr: leygr *Sp*. konungr: *ul. F*. 11—12. reisa—lætr: *ul. J2, Sp*. 11. hann: *ul. F*. 12. lýkr—ævi: *ul. J2, Sp*. lýkr: ok lýkr *F*.

14—19. 18. *visa*. s. hinns: hinn er *alle*. of: um *K* = s = s. s. latr: *sál. K, F*; latr *J2, Sp*. s. þás: þa er *alle* (er *Sp*). hábrjóstr: *sál. K, J2, Sp*; hábiostr *F*. s. hørvra: hærva *K*; hurfu *J2, Sp*; hærpo *F*. 7. Guð-: guð- *alle*. s. høðnu: hæðno *K* (-u), *J2, Sp*; aðno *F*.

K. 25. Dauði Auns konungs.

[*Hist. Norw. 100; Ari Gen. II.*]

Aun eða Áni hét sonr Jorundar, er konungur var
 H 34 yfir Svíum eptir fǫður sinn; hann var vitr maðr ok
 blótmaðr mikill, engi var hann hermaðr, sat hann at
 lǫndum. Í þann tíma, er þessir konungar váru at 5
 Upsölum, er nú var frá sagt, var yfir Danmǫrku fyrst
 Danr inn mikilláti; hann varð allgamall; þá sonr
 hans, Fróði inn mikilláti eða inn friðsami, þá hans
 synir Hálfðan ok Friðleifr; þeir váru hermenn miklir.
 Hálfðan var ellri ok fyrir þeim um alt; hann fór 10
 með her sinn til Svíþjóðar á hendr Auni konungi,
 ok áttu þeir orrostur nokkurar ok hafði Hálfðan jafnan
 sigr ok at lýkðum flýði Aun konungr í vestra Gaut-
 land. Þá hafði hann verit konungr yfir Upsölum xxv.
 vetra; hann var ok í Gautlandi xxv. vetra, meðan 15
 Hálfðan konungr var at Upsölum. Hálfðan konungr
 varð sótt dauðr at Upsölum ok er hann þar heygðr.
 Eptir þat kom Aun konungr enn til Upsala, þá var
 hann lx.; þá gerði hann blót mikit ok blét til lang-

1. *Overskr. fra AM i K, 18, J1; Fra Avn enom gamla J2, Sp; mgl. F.* 2. sonr: s. *K, 18, J2, Sp; son F, J1.* Jorundar: konungs *tf. Sp.* 4. engi—hann: en engi *F.* sat hann: ok sat *F;* oc s. h. *J2, Sp.* 6. var(1): er *F, J2, Sp.* var(2): voro *F.* yfir: i *J2, Sp.* -mǫrku: -morc *J2; maurk Sp.* 7—8. sonr hans: *omv. J2, Sp; s. skr. K, 18, J2, Sp; son F; sonr J1.* 8. inn—eða: *ul. J2, Sp.* 10. um alt: at aullu *J2, Sp (forskr.); of allt F.* 11. Auni: *áni F; Aun de svrr.* 12. nokkurar: margar *J2, Sp. w* 14. verit kgr: *omv. J2, Sp.* 14—15. xxv. vetra: *sál. K (v: v); v. vetr. ok xx. F; xx. vetr. J2, Sp.* 15. hann var: *ul. F.* ok: *ul. J2, Sp.* xxv. vetra: *sál. K (= l. 14—15); halfan þriðia tæg vettra F; xx. vetr. J2, Sp.* 16. konungr var: *omv. J2, Sp.* konungr(2): *ul. J2, Sp.* 19. lx.: *sál. K; vi tigr J2, Sp(y); sextvgr at alldri F.* þá—hann: *hann gerði þa F; Avn gerpi þa J2, Sp.* ok blét: *ul. J2, Sp; ok blotaði F.*

lifis sér ok gaf Óðni son sinn ok var honum blótinn. Aun konungr fekk andsvör af Óðni, at hann skyldi enn lifa lx. vetra. Aun var þá enn konungr at Upsölum v. vetr ok xx. Þá kom Áli inn frækni með F 18
 5 her sinn til Svipjóðar, sonr Frilleifs, á hendr Auni konungi, ok áttu þeir orrostur, ok hafði Áli jafnan sigr; þá flýði Aun konungr í annat sinn ríki sitt ok fór í vestra Gautland. Áli var konungr at Upsölum xxv. vetra, áðr Starkaðr inn gamli drap hann. Eptir
 10 fall Ála fór Aun konungr aptr til Upsala ok réð þá U 28 ríkinu enn xxv. vetra. Þá gerði hann blót mikit ok blótaði qðrum syni sínum; þá sagði Óðinn honum, at hann skyldi æ lifa, meðan hann gæfi Óðni son
 sinn it tíunda hvert ár, ok þat með, at hann skyldi H 35
 15 heiti gefa nokkuru heraði í landi sínu eptir tólu sona sinna, þeira er hann blótaði til Óðins. En þá er hann hafði blótat vii. sonum sínum, þá lifði hann x. vetr, svá at hann mátti ekki ganga; var hann þá

1. blótinn: blot̄ *K*; blotinn 18, *J1*; blotat *F. J2, Sp.*
 2. fekk: þau *tf. J2, Sp.* 3. enn: *ul. K.* konungr: *efter Aun J2, Sp.* 4. v.—xx: *opt. fra F; ul. K. 18, J1; xx vetr J2, Sp.* Áli: *qli AM i K (f. Ásg.s oli).* 5. Svip-: *svið- F.* sonr: *sál. J1; s. K, 18, J2, Sp; son F.* Fril-: *frif- F; frid- J2, Sp; konungs tf. J2, Sp.* Auni: *sál. F; Aun de evrr.* 6. ok(2): *ul. F.* 7. í: *ul. J2, Sp.* 7—8. ok fór í: *i it J2; i Sp.* 9. xxv. vetra: *sál. J1, Ásg. i K (vetra slettet af AM; mgl. i 18); v. vetr ok xx F; xx. vetr J2, Sp.* 10. konungr: *en tf. F.* þá: *sál. F. J2, Sp; þar K.* 11. enn—vetra: *vetra overstr. af AM i K; mgl. 18, J1; v. vetr ok xx. F; xx. vetr J2, Sp.* 11—12. gerði—blótaði: *blótaði an konungr F.* 11. ok: *til langlifis ser; hann J2, Sp.* 12. blótaði: *þa tf. J2, Sp.* honum: *ul. F.* 14. it—ár: *a hveriom .x. vetrvm F.* með: *skyldi fylgia J2, Sp.* 15. heiti gefa: *omv. J2; heite ul. Sp.* nokkuru: *nockvað J2, Sp og tf. or.* 16. blótaði: *hafði blótat J2, Sp.* þá: *ul. J2, Sp.* 18. ekki: *eigi F.* var hann: *omv. F, J2.*

á stóli borinn; þá blótaði hann inum viii. syni sínum, ok lifði hann þá enn x. vetr ok lá þá í kǫr; þá blótaði hann inum ix. syni sínum ok lifði þá enn x. vetr; þá drakk hann horn sem lébarn. Þá átti Aun einn son eptir ok vildi hann þá blóta þeim, ok þá vildi 5 hann gefa Óðni Upsali ok þau heruð, er þar liggja til, ok láta kalla þat Tiundaland; Sviar þönnuðu honum þat, ok varð þá ekki blót. Síðan andaðisk Aun konungr, ok er hann heygðr at Upsölum. Þat er síðan kǫlluð Ánasótt, ef maðr deyr verklauss af elli. Svá 10 segir Þjóðólfr:

19. Knátti endr at Upsölum á nasótt 4 Aun of standa, ok þrálífr þiggja skyldi jóðs alað 8 ǫðru sinni.	20. Ok sveiðurs at sér hverfði mækis hlut 4 enn mjóvara, es okhreins ǫttunga hrjóðr lǫgðis odd 8 liggjandi drakk;	15

1. á stóli|borinn: *omv. F, J2, Sp. viii.: sál. K, J2, Sp; átta F. 1—2. syni—ok: ul. J2, Sp. 2. enn: ul. J2, Sp. 2—3. ok(2)—vetr: mgl. i K (Ásg.), men tf. af AM; fíndes i 18, J1. 3. hann: ul. F. ix: sál. K, J2, Sp; nívnda F. syni sínum: ul. J2, Sp. ok lifði: ok (ul. J2, Sp) lifði hann F, J2, Sp. 4. lé-: sál. K, 18, J1; le- J2, Sp; lǫ-F. Aun: ul. K, 18; hann alle *svrr.*; *efter āi (K^s skrivem.) er ábenbart ā oversprunget.* 5. þá(1): ok F. 7. kalla þat: *omv. F. 8. blót: blotið F. 9. hann: ul. F. 10. kǫlluð: kallat J2, Sp.**

12—19^a. 19. *visa. s. á nasótt: se Leffler i Arkiv III 188—89, 277—78. 4. Aun: sún K, F; un J2; aun Sp. of: J2, Sp; um K, F. 6. þiggja: licia J2, Sp. 7. alað: sál. J2, Sp; aðal K (þ AM); aðal F; se K.Gísl. Yngl. 220—25.*

12—19^b. 20. *visa. 1. sveiðurs: sveiðuðs K; sveiðors F; sveiðurs J2, Sp(r); jfr. K.Gísl. Yngl. 225. 2. mækis: mækis J2, Sp; mǫk F; mækil K. hlut: lut alle undt. Sp. 4. mjóvara: miavara K; miovara F, J2, Sp; se K.Gísl. Yngl. 226. 5. okhreins: okreins K; oc hreins J2, Sp; at reins F. 6. hrjóðr: riodr alle; se K.Gísl. Yngl. 226—29.*

máttit hárr
 hjardar mæki
 austrkonungr
 12 upp of halda.

5 **K. 26.** Dauði Egils konungs.

[*Hist. Norw. 100; Ari Gen. II.*]

Egill hét sonr Auns ins gamla, er konungr var
 eptir fōður sinn í Svíþjóð; hann var engi hermaðr
 ok sat at lōndum í kyrrsæti. Tunni hét þræll hans,
 er verit hafði með Ána inum gamla, féhirdir hans.
 10 En er Aun var andaðr, þá tók Tunni óf lausafjár ok
 gróf í jörð. En er Egill var konungr, þá setti hann
 Tunna með þrælum qðrum; hann kunni því stórilla U 24
 ok hljóp í brot ok með honum margir þrælar, ok
 tóku þá upp lausaféit, er hann hafði fólgit; gaf hann F 19
 15 þat mōnnum sínum, en þeir tóku hann til hōfðingja;
 síðan dreif til hans mart illþýðis-fólk, lágu úti á

1—4. (20. vísa.) 9. máttit: Máttit *K*; mattið *F*, *J2*, *Sp* (d).
 10. hjardar mæki: *omv. J2, Sp.* 12. of: *vm K*; at *F*, *J2*, *Sp.*
 5. *Overskr. fra AM i K, 18, J1*; *Fra liflati Egils*
konungs J2, Sp; mgl. F. 6. sonr: s. *K, 18, Sp*; *son de*
øvr. 7. -þjóð: -þjóðo *F.* 8. at lōndum: *ul. J2, Sp.*
 9. Ána—gamla: *sål. alle undt. J2, Sp*: Aun konunge raðagerþ-
 armaðr oc. 10. Aun: *Ani alle (undt. Ásg. i K: An og Sp*
auni(?), men vistnok ved påvirkning af den lige foranstående
dativ-form: ana, der må betragtes som en anomal form, da
ordets form og bøjning var så fremmed; K. Gíslason mente (i
sine forelæsninger over Yng.tal), at ordet oprl. hed (Ánn—)
Qnn, Æne, Ánar. óf: sål. (med aks.) AM i K; sml. ófin i
Málsh. kv. 15.s., hvor o-ets længde er betinget af versemålet.
 11. jörð: *niðr tf. F, J2, Sp.* þá: *ul. F.* 12. með: *hia F.*
 13. í brot: *i brott J2, Sp; a bræt F.* 13—14. ok tóku: *toko*
þeir F. 14. er hann: *þat er Tunne J2, Sp.* er: *þar er F.*
 gaf: oc gaf *J2, Sp.* 16. mart: *mikit 18, J1 (ur.)* illþýðis-
 fólk: *opjóðar lip J2, Sp.* lágu: *lagu þeir J2, Sp.* lágu úti:
Þeir lágu F. úti: *v K; við 18, J1 (fejlæs.).*

mörkum, stundum hljópu þeir í heruð ok ræntu menn eða drápu. Egill konungr spurði þetta ok fór leita þeira með liði sínu. En er hann hafði tekit sér náttstað á einni nótt, þá kom þar Tunni með liði sínu ok hljóp á þá óvara ok drápu lið mikit af konungi. 5 En er Egill konungr varð varr við ófrið, þá snørisk hann til viðtöku, setti upp merki sitt, en lið flýði mart frá honum. Þeir Tunni sóttu at djarfliga; sá þá Egill konungr engan annan sinn kost, en flýja; þeir Tunni ráku þá flóttann alt til skógar; síðan fóru 10

H 37 þeir aptr í byggðina, herjuðu ok ræntu ok fengu þá enga mótstöðu. Fé þat alt, er Tunni tók í heraðinu, gaf hann liðsmönnum; varð hann af því vinsæll ok fjölmennr. Egill konungr samnaði her ok fór til orrostu í móti Tunna; þeir þorðusk ok hafði Tunni sigr, en 15 Egill konungr flýði ok lét lið mikit. Þeir Egill konungr ok Tunni áttu viii. orrostur, ok hafði Tunni sigr í öllum. Eptir þat flýði Egill konungr landit ok út í Danmörk á Selund til Fróða ins frækna. Hann hét

1. stundum: en st. *J2, Sp.* heruð: heriað *F.* 2. eða: ok *F.* 2—6. ok fór—ófrið: *ul. F.* 2—3. leita þeira | með l. sínu: *omv. J2, Sp og skr.* at leita. 3—4. hafði—nótt: la i bole sinu eina natt *J2, Sp.* 5. drápu: felldu þar *J2, Sp.* af: *E. tf. K; uðstr. af AM.* 6. konungr: *ul. J2, Sp.* þá: *ul. J2, Sp.* 6—7. snerisk hann: *sneroz menn F.* 7. við-: viðr *J2, Sp.* setti: oc setti *J2, Sp; ok settv F.* 7—8. flýði mart: *omv. J2, Sp.* 8. at: *ul. F, Sp.* 9. Egill: *ul. F.* sinn: *ul. F.* 10. flóttann: *ul. J2, Sp (þá altsá acc.).* 11. herjuðu: heriaðo *K, 18, J1; ok heriuðu F. J2, Sp.* ok(2): *ul. F, J2, Sp.* 12. mót-: við *F.* heraðinu: hernaði *J2, Sp.* 13. -mönnum: sinom *tf. F, J2, Sp.* af: *ul. F.* 14. til orrostu: *ul. J2.* 15. í móti: i mot *18, J1; motí F, Sp.* 16. konungr: *ul. F, J2, Sp.* lið mikit: *omv. F.* 16—17. Þeir—viii: attu þeir fleiri *J2, Sp.* 17—18. sigr í öllum: iafnan sigr *F.* 18. konungr: *ul. J2, Sp = s. 50, l. 5.* 18—19. út í D.: hellt til Danmerkr *J2, Sp (forskr.).* 19. á Selund: *efter frækna J2, Sp og skr. sæ-*

Fróða konungi til liðs skatti af Svíum; þá fekk Fróði honum her ok kappa sína. Fór þá Egill konungr til Svíþjóðar; en er Tunni spyr þat, fór hann í móti honum með sitt lið; varð þá orrosta mikil; þar fell 5 Tunni, en Egill konungr tók þá við ríki sínu; Danir fóru aptr. Egill konungr sendi Fróða konungi góðar gjafar ok stórar á hverjum misserum, en galt engan skatt Dönum, ok helzk þó vinfengi þeira Fróða. Síðan er Tunni fell, réð Egill konungr ríkinu iii. vetr. 10 Þat varð í Svíþjóð, at griðungr sá, er til blóts var ætlaðr, var gamall ok alinn svá kappsamliga, at hann var mannýgr, en er menn vildu taka hann, þá hljóp hann á skóg ok varð galinn ok var lengi á viðum ok inn mesti spellvirki við menn. Egill konungr var 15 veiðimaðr mikill; hann reið um daga optliga á markir U 25 dýr at veiða. Þat var eitt sinn, at hann var riðinn á veiðar með menn sína; konungr hafði elt dýr eitt lengi ok hleypði eptir í skóginn frá öllum mönnum; þá verðr hann varr við griðunginn ok reið til ok villf

1. konungi: *ul. J2.* til liðs | skatti af S.: *omv. F og tf. s.r.* Svíum: Svíþjóð *J2, Sp.* þá: *efter* honum *F.* 2. her: lið *F.* 3. Svíþjóðar: svidjóðar með herin *F.* 4. sitt lið: *omv. J2, Sp.* þá: þar *J2, Sp.* þar: þa *J2, Sp.* 5. en: *ul. F.* við—sínu: ríki sitt. *en F;* við ríki, *en J2, Sp.* 6. aptr: heim *J2, Sp.* 6—7. góðar gj.: *omv. J2, Sp;* gjafir *skr. alle.* 7. ok stórar: *ul. J2, Sp.* 9. konungr: ein *F.* 10. Þat: *sál. F, J2, Sp;* þa *de øvrr.* Svíþjóð: Svidjóð *F;* Svíþjóðu *J2, Sp.* griðungr: næckur *tf. J2, Sp.* 11. var: *ul. J2.* 11—12. alinn—mannýgr: *øgr. þviat hann var alinn kapp samliga F.* 12. var: varþ *J2, Sp.* hann: *hændum tf. J2, Sp.* þá: *ul. F.* 13. viðum: scogum *J2, Sp.* 14. ok: *var tf. F.* Egill: enn *J2, Sp.* 15. um daga: *ul. J2, Sp.* 16. hann: konungr *F.* 17. á: *ut a J2, Sp.* með: við *F;* hirð- *tf. J2, Sp.* konungr: *sál. alle, undt. K:* hann. 18. í: *a J2, Sp (og skr. wr. skoginim!).* 19. þá—hann: varþ konungin *F.* ok(1): hann *J2, Sp.* til: hans *tf. J2, Sp.* vill: villdi *F.*

- drepa hann; gridungr snýr í móti ok kom konungr
 H 38 lagi á hann ok skar ór spjótit; gridungr stakk horn-
 unum á síðu hestinum, svá at hann fell þegar flatr
 ok svá konungr; þá hljóp konungr á fætr ok vill
 bregða sverði; gridungr stakk þá hornunum fyrir 5
 brjóst honum; svá at á kafi stóð; þá kómu at kon-
 ungs menn ok drápu gridunginn; konungr lifði litla
 hrið ok er hann heygðr at Upsolum; svá segir Þjóðólfr:
F 20	21. Ok lofsæll	22. Sás of austr	
	ór landi fló	áðan hafði	10
	Týs óttungr	brúna hǫrg	
	4 Tunna ríki,	4 of borinn lengi,	
	en flæming	en skíðlaus	
	farra trjónu	skilfinga nið	
	jǫtuns eykr	hæfis hjǫrr	15
	8 á Agli rauð.	8 til hjarta stóð.	

K. 27. Fall Óttars konungs.

[*Hist. Norw. 100—1; Ari Gen. II.*]

Óttarr hét sonr Egils, er ríki ok konungdóm tók
 eptir hann; hann vingaðisk ekki við Fróða; þá sendi

1. gridungr: *sál. K; griþ. F = l. 2, 5, 7; gridungrinn J2, Sp = l. 2, 5. snýr: sneyri J2, Sp. 3. hestinum: hæstzins J2, Sp (forskr.). fell: fellr J2, Sp. 4. konungr(1): med art. J2, Sp. vill: villdi F. 5. sverði: sverþino F. þá horn.: hornfno F. 6. honum: konunginóm F. 8. hann: ul. F. segir: q. J2, Sp. 9—16a. 21. vísa. 1. Týs: *sál. K; tyss J2, Sp; tyrs F. óttungr: attvnga F. 2. flæming: sál. K; fløming F; flæmingr J2, Sp; se K.Gísl. Yngl. 229—30.**

9—16b. 22. vísa. 1. Sás: *sa er alle. of: vm K. austr: østr K; hæst F; æstmærc J2, Sp. 2. brúna: brotna J2, Sp. 3. of: um K. 4. hæfis: hæfis K; hǫfis J2, Sp; hǫfis F. Om l. 1—4 se K.Gísl. Yngl. 231—32.*

17. *Overskr. fra AM í K, 18, J1; Fra falli ottars konungs J2, Sp; mgl. F. 18. sonr: s. K, 18, J2, Sp; son F, J1. ok konungdóm | tók: omv. F. 19. hann(1): Ásg. í K (udstr. af AM), ul. 18, J1. Fróða: konung tf. F.*

Fróði menn til Óttars konungs at heimta skatt þann, er Egill hafði heitit honum; Óttarr svarar svá, at Svíar hefði aldregi skatt goldit Dönum, segir, at hann H 39 myndi ok svá gera; fóru aptr sendimenn. Fróði var 5 hermaðr mikill. Þat var á einu sumri, at Fróði fór með her sinn til Svíþjóðar, gerði þar uprás ok herjaði, drap mart fólk, en sumt hertók hann; hann fekk allmiklit herfang; hann brendi ok víða byggðina ok gerði it mesta hervirki. Annat sumar fór Fróði kon- 10 ungr at herja í Austrveg; þaþ spurði Óttarr, at Fróði konungr var eigi í landinu; þá stígr hann á herskip ok ferr út í Danmørk ok herjar þar ok fær enga U 28 mótstöðu; hann spyr, at samnaðr mikill var á Selundi, stefnir hann þá vestr í Eyrarsund, siglir þá suðr 15 til Jótlandz ok leggir í Limafjörð, herjar þá á Vendli, brennir þar ok gerir mjök aleyðu. Vøttr ok Fasti hétu jarlar Fróða; þá hafði Fróði sett til landvarnar

1. Fróði: konungr *tf. J2, Sp.* 2. Egill: konungr *tf. F.* svarar: s. *K, 18*; svarar *F*; svarape *J2*; suar *Sp*; sagpe *J1*; seigir 308.

3. skat|t: *med sidste t begynder den egenlige norske afskrift af Jofraskinna; herefter betegner J1 altså denne; J2 anføres kun, hvor der er særlig grund dertil.*

3. segir: sagði *F, J1, Sp.* 4. ok: *ul. J1, Sp.* aptr sendimenn: *omv. F, J1, Sp, der (J1, Sp) tillige ul. sendi-* 6. Svíþ-: svið- *F.* gerði: hann *tf. J1.* -rás: -rásir *J1, Sp.* 7. hann fekk: fækk hann þar (*sa Sp*) *J1, Sp.* 9. sumar: sin *Sp.* 10. at herja | í A.: *omv. J1, Sp.* Óttarr: konungr *tf. F, J1, Sp og ul. kgr efter Fróði.* 11. landinu: landi *F, J1, Sp.* stígr: steig *F.* 13. mót-: við- *J1, Sp.* 13—14. Selundi: (ę 18); selunndi *F*; sælunndi *J1*; sæ- *Sp.* 14. Eyrar-: æyra- *J1, Sp.* 15. -fjörð: ok *tf. J1, Sp.* 16. aleyðu: sva a leyðu *J1, Sp*; sva al eyða landit þar sem þeir komv. *F og herefter kap. uden overskrift.* Vøttr: vøttr *K*; vøttr 18; vøttr 308; Uáttr *F*; Vautr *J1, Sp*; uagtet navnet, som verset viser, umulig kan have været Vøttr, er det dog muligt, at Snorre, hvad hðskrr. enstemmig antyder, har sagt Vøttr. 17. Fróði: hann *J1, Sp.*

í Danmörk, meðan hann var ór landi. En er jarlar spurðu, at Sviakonungr herjaði í Danmörk, þá samna þeir her ok hlaupa á skip ok sigla suðr til Lima-fjarðar, koma þar mjök á óvart Óttari konungi, leggja þegar til orrostu; taka Svíar vel í mót; fellr lið hvárna 5 tveggju, en svá sem lið fell af Dönum, kom annat meira þar ór heruðum, ok svá var til lagt öllum þeim skipum, er í nánd váru; lýkr svá orrostu, at þar fell Óttarr konungr ok mestr hluti liðs hans; Danir tóku lík hans ok fluttu til landz ok lögðu upp á haug 10 einn, létu þar rífa dýr ok fugla hræin. Þeir gera trékráku eina ok senda til Svíþjóðar ok segja, at eigi var meira verðr Óttarr konungr þeira. Þeir kölluðu síðan Óttarr vendilkráku. Svá segir Þjóðólfr:

H 40	23.	Fell Óttarr und ara greipar, dugandligr, á fyr Dana vöpnum,	þann hergammr hrægum fœti, vits borinn, á Vendli sparn.	15

1. í D.: *ul. J1, Sp.* var: for *F.* ór landi: í brot *J1, Sp.* 3. til: *ul. J1, Sp.* 4. þar: þa *J1, Sp.* 5. í: a *F.* fellr: fell *F.* 5–6 hvárna tveggju: *K;* hverra tveggja *F;* hvarratvegia *J1, Sp(r).* 6. lið: liðit *F.* 7. þar: *ul. J1, Sp.* heruð: af *AM rettet* í *K* til herið-. svá: *ul. F.* til lagt: *omv. J1, Sp.* 7–8. öllum—skipum: skipum aullum þeim *J1, Sp.* þeim skipum: *omv. F.* 8. nánd: *AM retter* í *K* til nðnd. 11. einn: ok *tf. J1, Sp.* þar: þa *F;* *ul. J1, Sp.* fugla: hrafna *F.* 12. trékráku: af tré kraku *F, J1, Sp.* senda: sendi *K, 18.* Svíþ-: svið *F, J1.* ok(2): *ul. J1, Sp.* segja: sagðu *F.* 14. segir: q. *J1, Sp.*

15–18. 23. *visa.* 2. und: undir *K, F;* unndir *J1, Sp.* 3. dugand-: dugan- *K.* 4. fyr: *K;* fi *J1;* firi *Sp;* firi *F.* 6. fœti: færi *J1, Sp.* 7. vits: vitz *K, J1, Sp;* viti *F.* 8. sparn: spáro *F.* Om l. 5–8 se *K.Gisl. Yngl. 232–34.*

24.	Þau frákk verk Váts ok Fasta scenskri þjóð á at sǫgum verða,	at eylands jarlar Fróða vígrǫmuð á of veginn hǫfðu.	F 21

5   **K. 28.** Kvánfang Aðils konungs.

[*Hist. Norw. 101; Ari Gen. II; Hrólfs. kap. 8—9.*

13. 14 ff.]

Aðils hét sonr Óttars konungs, er konungdóm
tók eptir hann; hann var lengi konungr ok mjök
auðigr. Var hann ok nokkur sumur í viking; Aðils
konungr kom með her sinn til Saxlandz; þar réð
10 fyrir konungr, er Geirþjófr hét, en kona hans hét
Álof in ríka; ekki er getit barna þeira; konungr var
eigi í landinu. Aðils konungr ok menn hans runnu
upp til konungs-bœjar ok ræntu þar, sumir reka ofan U 27
hjørð til strandar-höggs; hjarðarinnar hafði gætt ánauð-
15 igt fólk, karlar ok konur, ok hǫfðu þeir þat alt með
sér. Í því liði var mærl ein undarliga fǫgr; sú
nefndisk Yrsa. Fór þá Aðils konungr heim með her-
fang. Yrsa var ekki með ambáttum; brátt fannsk þat, H 41

1—4. 24. vísa. 1. frákk: fra ek *alle*. 2. Váts: vatz *F*;
nautz *J1, Sp*; vǫtz *K*. 3. jarlar: *F*; 4. *J1, Sp*; jarla *K*.
5. frǫmuð: *F, J1, Sp*; framað *K*. 6. of: um *K*. veginn:
K; uæg *J1, Sp* (vegít *J2*); vegít *F*.

5. *Overskr. fra AM i K, 18*; fra dauða aðils konungs *J1, Sp*;
mgf. F. 6. sonr: s. *K, J1, Sp*; son *F, 18*. konungs:
ul. F. 6—7. konungdóm tók: konungr var *J1, Sp*. kon-
ungdóm—konungr: konungr var eftir hann lengi *F*. 7. ok:
varð *tf. J1, Sp*. 8. viking: vikingo(-u) *F, J1, Sp*. 10. kon-
ungr: sa konungr *F*. hans: *ul. J1, Sp*. 11. Álof: *K, F*;
aluf *J1, Sp*; alǫf *18*; alǫf *308*. ríka: rikia *J1, Sp*.
12. í landinu: landi *J1, Sp*. menn hans: *omv. F*. 13. kon-
ungs-bœjar: bœjar ks *Áeg. i K (rettet af AM)*; biqarins(!) *J1, Sp*.
14. strandar-: strand- *F*. höggs: *ul. J1, Sp*. hafði:
haufðu *J1, Sp*. 18. fang: fangit *F*. brátt | fannzk þat: *omv. J1, Sp*. fannzk: fan *F*.

at hon var vitr ok vel orðum farin ok allra hluta vel kunnandi; fannsk mǫnnum mikit um hana ok þó konungi mest; kom þá svá, at Aðils gerði brullaup til hennar; var þá Yrsa drótning í Svipjóð ok þótti hon inn mesti skǫrungr.

5

K. 29. Dauði Aðils konungs.

[*SnE. Skáld. kap. 44 og ellers som ved foregående kap; *Skjöldungasaga.*]

Helgi konungr Hálfðanar-son réð þá fyrir Hleiðru; hann kom til Svipjóðar með her svá mikinn, at Aðils konungr sá engan annan sinn kost, en flýja undan. Helgi konungr gekk þar á land með her sinn 10 ok herjaði, fekk mikit herfang; hann tók hǫndum Yrsu drótning ok hafði með sér til Hleiðrar ok gekk at eiga hana; þeira sonr var Hrólfr kraki. En er Hrólfr var þrúvetr, þá kom Álof drótning til Danmerkr; sagði hon þá Yrsu, at Helgi konungr, maðr 15 hennar, var faðir hennar, en Álof móðir hennar. Fór þá Yrsa aptr til Svipjóðar til Aðils ok var þar drótning, meðan hon lifði síðan. Helgi konungr fell í hernaði. Hrólfr kraki var þá viii. vetra ok var þá til konungs

1. hon: Yrsa *J1, Sp.* vitr: kona *tf. F.* 1—2. ok—kunnandi: *ul. J1, Sp.* 2. fannzk: *K, 18.* mǫnnum: *ul. F.* þó: *ul. F.* 3. Aðils: konungr *J1, Sp;* konungr *tf. F.* brullaup: *K;* brúðlaup *J1, Sp (hl);* brúðkaup *F.* 4. þá Yrsa: *omv. J1, Sp.* 6. *Overskr. fra AM i K; ingen kap. i J1, Sp (sml. overskr. dér over k. 28); mgl. F.* 7. Hleiðru: hleiðro *F.* 8. svá mikinn: *omv. F.* 9. annan | sinn kost: *omv. F.* 11. fekk: hann *tf. F.* 12. drótning: *K;* drotn. *J1, Sp;* drótningo *F.* Hleiðrar: hleiðro *J1, Sp.* 13. hana: *ul. J1, Sp.* sonr: *K;* s. son *de øvrr.* 14. þá: *ul. F.* 15. -merkr: merkr *K, F;* m *de øvrr.* Yrsu: drotn. *tf. J1, Sp (-ing).* maðr: bondi *F.* 16. var: ok *tf. J1, Sp.* en—hennar: *ul. J1, Sp.* 17. aptr: heim *J1, Sp.* Svip-: svið- *F, J1, Sp.* Aðils: konungs *tf. F.* 18. síðan: *ul. F.* 19. ok var: var hann *F.*

tekinn at Hleiðru. Aðils konungr átti deilur miklar við konung þann, er Áli hét inn upplenzki; hann var ór Nóregi. Þeir áttu orrostu á Vænis ísi; þar fell Áli konungr, en Aðils hafði sigr; frá þessarri orrostu er langt sagt í Skjöldunga sögu, ok svá frá því, er Hrólfkraki kom til Upsala til Aðils. Þá sœri Hrólfkraki gullinu á Fýrisvöllu. Aðils konungr var mjök kær at góðhestum; hann átti ina beztu hesta í þann tíma; Slöngvir hét hestr hans, en annarr Hrafn; þann tók hann af Ála dauðum, ok þar undir alinn annarr hestr, er Hrafn hét; þann sendi hann til Hálogalandz Goðgesti konungi; þeim reið Goðgestr konungr ok fekk eigi stöðvat, áðr hann fell af baki ok fekk bana; þat var í Qmð á Hálogalandi. Aðils konungr var at disablóti ok reið hesti um disar-salinn; hestrinn drap fótum undir honum ok fell ok konungr af fram, ok kom höfuð hans á stein, svá at haussinn brotnaði, en heilinn lá á steininum; þat var hans bani; hann dó

1—7. Aðils—völlu: se *Hkr. (Unger), fort. IV—V.*
 2. konung þann: *omv. J1, Sp.* Áli hét: *omv. J1, Sp.* -lenzki: -lennzka *F.* 3. ór: af *J1, Sp.* Þeir: Aðils konungr ok ali konungr *tf. J1, Sp.* 4. Aðils: *konungr tf. F.* þessarri: þessi *F;* þesi *J1, Sp.* 6. til(2): *ul. J1, Sp;* i sin afakrift (i *AM 1eð II fol. se anm. til l. 1—7*) skriver Arne til uden forkortelse. til Aðils: *ul. 18;* konungs *tf. F, J1, Sp.* sœri: seri *K;* seyri *F, J1, Sp.* 7. kraki: *ul. J1, Sp.* Fýris: ý med aks. *K;* fyrri *Sp.* -völlu: vällvm *F.* 8. góð-: goðum *F, J1, Sp.* hann átti: *omv. F.* 9. Slöngvir: slong- *K;* slóng- *F;* släng- *18;* slungnir *J1, Sp.* 10. ok—alinn: var þar alinn vndir *F.* þar: var *tf. J1, Sp.* 11. hestr: *ul. J1, Sp.* þann: þa *K, 18, 308 (ur.).* 12. konungr: *ul. F, J1, Sp.* 14. þat var: *omv. F.* Qmð: amð *K;* amð *F;* a uinð *J1 (og ul. i);* i auinð *Sp.* 16. fótum: foti *J1, Sp.* undir honum: *ul. F.* fell: hestrinn *tf. J1, Sp.* ok(2): *ul. F. . . af fram: omv. J1, Sp.* 18. steininum: steinonom *F;* steinum *Sp.* þat var: *omv. F.* hann: Aðils *J1, Sp.*

at Upsölum ok er þar heygðr; kolluðu Svíar hann ríkan konung; svá segir Þjóðólfr:

25. Þat frá k enn, at Aðils fjörvi vitta véttr 4 of víða skyldi, ok dáðgjarn af drasils bógum Freys óitungr 8 falla skyldi.	26. Ok við aur ægir hjarna bragnings burs 4 of blandinn varð, ok dáðsæll deyja skyldi Ála dolgr 8 at Upsölum.	5 10

H 43

K. 30. Fall Hrólfs kraka.

Eysteinn hét sonr Aðils, er þar næst réð Svíaveldi. Á hans dögum fell Hrólfr kraki at Hleiðru. Í þann tíma herjuðu konungar mjök í Svíaveldi bæði Danir ok Norðmenn. Váru margir sækonungar, þeir 15 er réðu liði miklu ok áttu engi lönd; þótti sá einn með fullu mega heita sækonung, er hann svaf aldrégi undir sótkum ási ok drakk aldregi at arins-horni.

1. er: var *F, J1, Sp*; hann *tf. F* 2. ríkan konung: ríkan *J1, Sp*. segir: *q. Sp (s. J1)*.

3—10^a. 25. vísa. 1. frá k: fra ek alle. 2. fjörvi: *K, F með v*; fjörfi *J1, Sp*. 3. vitta: *K, Sp*; uita *J1*; vitra *F*. vettr: *K, J1, Sp*; vøtr *F*. 4. of: *vm K*. víða: *uip J1, Sp*. 5—8 oversprungne i *F*. 6. drasils: *sáledes K*; dralls *J1, Sp (drasils J2)*.

3—10^b. 26. vísa. 1. aur: *ær K, J1*; aur *Sp*; *ør F*. 2. ægir: *øgir F*; *ægis K, J1, Sp*. 3. bragnings: *K, F, Sp*; bragning *J1*. 4. of: *vm K*. 5. dáð-: dag- *J1*; *dág Sp*. 7. Ála: *óla F*. dolgr: *drengr F*.

11. *Overskr. fra AM i K, 18; mgl. F, J1, Sp*. 12. sonr: *s. K, 18, Sp*; son *F, J1*. er: *ul. J1*. 13. fell: var *J1, Sp*. kraki: *ul. J1, Sp*. 14. í: a *Áeg. i K*. 15. Váru: *sál. K, F*; þa voro *J1, Sp*; ok 18 (*ur.*). 17. mega heita: *omv. J1, Sp*. er: *ef J1, Sp*. 17 og 18. aldregi: *ald̄r K*; *alldri, alldri F*; *alldri J1, Sp (forskr.)*. 18. ási: *rafti J1, Sp*.

K. 31. Dauði Sölvá konungs.

[Hist. Norw. 101; Ari Gen. II.]

Sölvi hét sækonungr, sonr Högna í Njarðey, er þá herjaði í Austrveg; hann átti ríki á Jótlandi. Hann helt liði sínu til Svíþjóðar; þá var Eysteinn 5 konungr á veizlu í heraði því, er Lófund hét; þar kom Sölvi konungr á óvart um nótt ok tók hús á konungi ok brendi hann inni með hirð sína alla. Þá ferr Sölvi til Sigtúna ok beiðir sér konungs-nafns ok viðrtöku, en Svíar samna her ok vilja verja land sitt, 10 ok varð þar orrosta svá mikil, at þat er sagt, at eigi sleit á xi. dægum; þar fekk Sölvi konungr sigr, ok var hann þá konungr yfir Svíaveldi langa hríð, til þess er Svíar sviku hann, ok var hann þar drepinn. Svá segir Þjóðólfr:

15	27. Veitk Eysteins enda folginn lokens lifs á Lófundu,	ok sikling með Svíum kóðu józka menn s inni brenna.	H 44

1. *Overskr. fra AM í K, 18; mgl. F; ingen kap. J1, Sp.*
 2. *sonr: s. K, 18, J1, Sp; son F. í: or F. Njarð-: sál. K, F; í 18, J1 og Sp skrives snarest marð-. 3. átti: ok tf. F.*
 4. *Svíþ-: svið- F, J1, Sp.* 5. *heraði: heriadi J1, Sp.*
 Lófund: *lofand K, 18; lofvnd F; lofund J1, Sp.* hét: *h. AM í K.18; heitir Asg. í K, F, J1, Sp.* 6. *konungr: ul. J1. á óvart | um nótt: omv. J1, Sp.* 7. *alla: ul. J1, Sp.* 8—9. *ok viðrt.: ul. J1, Sp.* 9. *viðr-: við F.* land sitt: *hanum landit J1, Sp.* 10. *varð: var F.* sagt: *sakt J1, Sp.* 11. *dægum: dægum J1, Sp.* þar: *sál. F, J1, Sp; þa K, 18* 12. *var: varð F, J1, Sp.* þá: *ul. F.* Svíav.: *svium J1, Sp; ok var hann þa tf. J1, Sp.* til: *allt til J1, Sp.* 13. *þar: þa J1, Sp.* 14. *segir: q. J1, Sp.*

15—18. 27. *vísá. 1. Veitk: veit ek alle. 2. lokens: lokinn J1, Sp.* 3. *Lófundu: lofunde K, J1, Sp; lofðunngi F. Om l. 1—4 se K.Gísl. Yngl. 234—36* 4. *ok: at F.* 5. *kóðu: quabo K; kvádo F; kuodo J1, Sp.*

F 28 28. Ok bitsótt   þás timbrfastr
           í brandnói   toptar nokkvi,
           hlíðar þangs   flotna fullr,
           á hilmir rann,   s of fylki brann.

K. 32. Dráp Yngvars konungs. 5

[*Hist. Norw. 101; Ari Gen. II.*]

Yngvarr hét sonr Eysteins konungs, er þá var konungr yfir Svíaveldi. Hann var hermaðr mikill ok var opt á herskipum, þvíat þá var áðr Svíaríki mjök herskáttr bæði af Dönum ok Austrvegs-mönnum. Yngvarr konungr gerði frið við Dani, tók þá at herja 10 um Austrvegu. Á einu sumri hafði hann her úti ok fór til Eistlandz ok herjaði þar um sumarit, sem hét at Steini; þá kómu Eistr ofan með mikinn her ok áttu þeir orrostu; var þá landherrinn svá drjúgr, at Svíar fengu eigi mótstöðu; fell þá Yngvarr konungr, 15 en lið hans flýði; hann er heygðr þar við sjá sjálfan; þat er á Adalsýslu; fóru Svíar heim eptir ósigr þenna; svá segir Þjóðólfr:

1—4. 28. *visa.* 2. brandnói: brandvni *F.* s. þás: þa er *alle.* s. nokkvi: *necqui K; nóckiu J1; nôtkin Sp; nockvi J2; nokkví F.* s. of: um *K.*

5. *Overskr. fra AM i K; mgl. F, J1, Sp.* 6. sonr: s. *K. 18, J1, Sp; son F.* konungs: *ul. J1, Sp.* 7. Svíav.: Svium *F, J1, Sp.* 8. áðr: *ul. F, J1, Sp; men se kap. 30.* 9. mjök herskáttr: *omv. J1, Sp.* 10. gerði: setti *J1, Sp.* tók: hann *tf. J1, Sp.* 11. um: i *J1, Sp.* -vegu: -veigu *J1, Sp.* hann: Yngvarr konungr *J1, Sp.* 12. um: of *F.* 12—13. sem hét: þar sem heitir *J1, Sp; sem heitir F.* 13. Eistr: æstr *J1, Sp.* mikinn her: *omv. J1, Sp.* 14. var þá: varþ *F; varð þa J1, Sp.* 15. eigi: enga *Ásg. i K; eḡ og é alle andre.* mót-: við- *J1, Sp.* þá: þar *F.* 16. hann er: *omv. F.* 17. á: i *J1, Sp; ul. F.* eptir: við *J1, Sp.*

29.	Þat stökk upp, at Yngvari Sýslu kind 4 of sóit hafði; 5 ljóshönum við lagar hjarta	herra eistneskr 8 at hilmi vá, ok austmarr jöfri scenskum Gymis ljóð 12 at gamni kveðr.	H 45

K. 33. Frá Qnundi konungi.

[*Hist. Norw. 101; Ari Gen. II.*]

Qnundr hét sonr Yngvars, er þar næst tók konungdóm í Svíþjóð; um hans daga var friðr góðr í 10 Svíþjóð, ok varð hann mjök auðigr at lausafé. Qnundr konungr fór með her sinn til Eistlandz at hefna fōður síns, gekk þar upp með her sinn ok herjaði víða um landit ok fekk herfang mikit, ferr aptr um haustit til Svíþjóðar. Um hans daga var ár U 30 15 mikit í Svíþjóð; Qnundr var allra konunga vinsælstr. Svíþjóð er markland mikit, ok liggja þar svá eyðimerkr, at margar dagleiðir eru yfir. Qnundr konungr lagði á þat kapp mikit ok kostnað, at ryðja markir ok byggva eptir ruðin; hann lét ok leggja

1—6. 29. *vísa.* 4. of: um *K.* sóit: sóat *K*; soat *F*; sóit *J1, Sp* (*jfr.* sótt *J2*); *se K. Gtisl. Yngl. 236.* hafði: *sál. J1, Sp, F*; hefði *K.* 8. ljóshönum: ok lios . . . (*sál.*) *K*; ok lios haumom *J1, Sp*; ok lios hófvm *F.* 10. jöfri: *æfri F.* scenskum: *K*; fællnum *J1, Sp*; fiollum *F.* 12. gamni: *gafni J1, Sp.*

7. *Överskr. fra AM i K, 18; mgl. F, J1, Sp.* 8. sonr: *s. K, 18, J1, Sp*; son *F.* 9. Svíþ-: svið- *F = l.* 10. mjök: *ul. J1, Sp.* 12. fōður: feðr *F.* upp: a land *tf. J1, Sp.* 14. um: of *F.* 15. Svíþjóð: sviþ *F*; suiðioþv *J1, Sp.* Qnundr: *konungr tf. F.* -sælstr: -sælaztr *F*; -sælastr *J1, Sp.* 16. Svíþ-: *suid- J1. Sp (ð).* 18. kostnað: *kostað J1, Sp*; mikis *tf. F.* 19. byggva: *F*; byggia *K*; bygia *J1, Sp (gg).* eptir ruðin: *síðan F*; *ræðin skr. J1, Sp (au).* ok(2): *ul. J1, Sp.* leggja: *ryðia F, J1, Sp.*

vegu yfir eyðimerkr ok funnusk þá víða í mörkunum skóglaus lönð, ok byggðusk þar þá stór heruð; varð af þessum hætti land byggt, þvíat landz-fólkit var H 46 gnógt til byggðarinnar. Qnundr konungr lét brjóta vegu um alla Svíþjóð bæði um markir ok mýrar ok F 24 fjallvegu; fyrir því var hann Braut-Qnundr kallaðr. Qnundr konungr setti bú sín í hvert stórherað á Svíþjóð, ok fór um alt landit at veizlum.

K. 34. Upphaf Ingjaldz illráða.

[*Hist. Norw. 101—2; Ari Gen. II.*]

Braut-Qnundr átti son, er Ingjaldr hét. Þá var 10 konungr á Fjaðryndalandi Yngvarr; hann átti sonu tvá við konu sinni, hét annarr Álfr, en annarr Agnarr: þeir váru mjök jafnaldrar Ingjaldz. Víða um Svíþjóð váru í þann tíma heraðs-konungar Braut-Qnundar ok réð fyrir Tiundalandi Svípdagr blindi; 15 þar eru Upsalir; þar er allra Svía þing; váru þar þá blót mikil; sóttu þannug margir konungar; var þat

1. funnusk: fun(n)duz *F, J1, Sp.* þá: *ul. J1, Sp.* 2. ok: *ul. F.* þá: víða *tf. F, J1, Sp.* 3. þessum hætti: þessu vitt *J1, Sp.* land: landit *F.* landz-: land- *F.* 4. gnógt: nogt *F, J1, Sp.* til: landz *tf. J1, Sp.* byggðarinnar: land byveingar *F.* brjóta: bœta *F.* 5. um(1): of *F.* 6. fyrir: *ul. F.* því: þat *J1, Sp.* Braut-Q. kallaðr: *omv. F, J1, Sp.* 9. *Over-skr. fra AM i K, 18, 308; mgl. F, J1, Sp.* 10—12. var—annarr(2): voro konungar a fiadrinnda landi. yngvar ok *F.* 11. á: ifir *J1, Sp.* Fjaðrynda-: fiadrunda- *J1;* fiarðunda *Sp.* Yngvarr: *ul. J1, Sp.* 11—12. hann—Álfr: *sál. J1, Sp (dog annarr hét A.) og Ásg. i K; her udstreget af AM, mgl. 18.* 14—15. heraðs—blindi: heraðs konungar. Braut qnundr réð firir tiunda landi *Ásg. i K, men dette er af AM rettet, som teksten nu er; sál. også 18; heraz konung sar(!). brætaūn. réð firir tiunda landi J1, Sp; heraz konungar bræt aū firir tívnda landi réð svípdagr blindi F.* 16. er: var *F, J1, Sp.* Svía: konunga *tf. J1, Sp.* þá: *ul J1, F, Sp.* 17. mikil: stór *J1, Sp.* þannug: *K; þanig F; tangat(!) J1, Sp(þ).* var þat: ok v. þ. *J1, Sp; ul. F.*

at miðjum vetri. Ok einn vetr, þá er fjölment var komit til Upsala, var þar Yngvarr konungr ok synir hans; þeir váru ví. vetra gamlir. Álfr, sonr Yngvars konungs, ok Ingjaldr, sonr Qnundar konungs, þeir 5 eflðu til sveina-leiks, ok skyldi hvárr ráða fyrir sínu liði; ok er þeir lékusk viðr, var Ingjaldr ósterkari en Álfr, ok þótti honum þat svá ilt, at hann grét mjök; ok þá kom til Gautviðr, fóstbróðir hans, ok leiddi hann í brot til Svipdags blinda, fóstrföður hans, ok 10 sagði honum, at illa hafði at farit, ok hann var ósterkari ok óþrótkari í leiknum, en Álfr, sonr Yngvars konungs; þá svaraði Svipdagr, at þat væri mikil H 47 skömm; annan dag eptir lét Svipdagr taka hjarta ór vargi ok steikja á teini, ok gaf síðan Ingjaldr konungs- 15 syni at eta, ok þaðan af varð hann allra manna grimmastr ok verst skaplundaðr. Ok er Ingjaldr var rosk- U 31 inn, þá bað Qnundr konu til handa honum, Gauthildar, dóttur Algauta konungs, hann var sonr Gautreks

1—2. þá—komit: þa er komit var at miðiom vettri kom fjölment *F.* 1. þá: *ul. J1, Sp.* 2—3. var—gamlir: þar komv þeir *F.* 3. gamlir: *ul. J1, Sp.* 3 og 4. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F.* 4. ok: *ul. J1, Sp.* 5. ok: *ul. F.* 6. viðr: við *J1, Sp;* við *F.* 7. ok—honum: *hanum þotti F.* svá ilt: illt miog svá *J1, Sp (ul. honum).* mjök: af *F, J1, Sp;* þeir voro ví. vettra gamlir *tf. F; sml. l. 2—3.* 8. ok(1): *ul. F, J1, Sp.* 9. í brot: a brot ok *J1, Sp; ul. F.* -föður: broðir(1) *J1, Sp (ur); hans: sins Ásg. i K.* 10. illa: allhilla *J1, Sp.* 10—12. ok—konungs: er hann var osterkari í leikinom. en alfr. yngvars .s. ok óþrotkar. *F.* 11. ok óþrótk.: *ul. Ásg. i K.* í leiknum: *ul. J1, Sp.* 11—12. sonr—konungs: Yngvars .s. *J1, Sp;* s. *skr. K, 18.* 12. þá—mikil: svipdagr kvað þat vera mikla *J1, Sp.* svaraði: sv' *K;* sv' *F.* 14. steikja: steika *J1;* stekia *Sp.* ok(2): *ul. F.* 15. varð: var *J1, Sp.* 15—16. allra—skapl.: hín grimmastr. ok verst skaplundaðr (a kludret) *F.* 17. þá: *ul. F.* Qnundr: konungr *tf. F.* 18. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F.*

konungs ins milda, sonar Gauts, er Gautland er við kent; Algautr konungr þóttisk vita, at hans dóttir myndi vel gipt, ef hon væri syni Qnundar konungs, ef hann hefði skaplyndi fōður síns, ok var send mærin til Svíþjóðar ok gerði Ingjaldr brullaup til 5 hennar:

K. 35. Dauði Qnundar.

[Som ved kap. 33.]

Qnundr konungr fór milli búa sinna á einu hausti með hirð sína, ok fór þangat, sem kallat er Himinheiðr; þat eru fjalldalir nokkurir þröngvir, en há fjöll 10 tveim megin. Þá var mikit regn, en áðr hafði snæ lagt á fjöllin; þá hljóp ofan skriða mikil með grjóti ok leiri; þar varð fyrir Qnundr konungr ok lið hans, fær konungr bana ok mart lið með honum; svá segir Þjóðólfr:

15

---

1. konungs: *ul. J1, Sp.* sonar: *son(!) F, J1, Sp.* Gauts: *konungs tf. F.* 2. Algautr: *sál. F, J1, Sp;* alg' *AM i K, 18.* hans dóttir: *omv. F.* 3. vel: *alvell(!) J1, Sp (1).* konungs: *geffn tf. F.* 4—5. send mærin: *omv. J1, Sp.* 5. Svíþ-: *svið- F.* 5—6. ok—hennar: *ingjalldr gerði brúð-láup til hennar. þegar er tími er til þes F.* 5. Ingjaldr brullaup: *ingjaldr konungr brykaup(!) J1, Sp (u).* 7. *Overskr. fra AM i K; mgl. F; ing. kap. i J1, Sp.* 9. ok fór: *ul. F.* ok—kallat: *for þan veg er kallaðr J1, Sp.* kallat: *kalluð F.* 10. þat: *þar J1, Sp.* nokkurir: *ul. J1, Sp.* 11. tveim megin: *ul. J1, Sp.* snæ: *J1, Sp; snia K, F.* 12. lagt: *lakt J1, Sp.* þá hljóp: *þar hljóp J1, Sp; hliop þa F.* mikil: *ul. J1, Sp.* 13—14. þar—honum: *þat var bani ænvndar konungs ok margra manna at skriðan hliop a þa J1, Sp.* 14. fær: *fekk F.* konungr: *þar tf. F.* segir: *q. J1, Sp.*

30.	Varð Qnundr	heipt hrisungs	F25 H 48
	Jónakrs bura	8 at hendi kom,	
	harmi heptra	ok sá frömuðr	
	4 und Himinfjöllum,	foldar beinum	
5	ok ofvæg	Högna hrørs	
	Eistra dolgi	12 of horfinn vas.	

K. 36. Brenna at Upsöllum.

[*Hist. Norw. 101—2; Ari Gen. II.*]

Ingjaldr, sonr Qnundar konungs, var konungr at Upsöllum. Upsala-konungar váru ættir konunga í 10 Svíþjóð, þá er þar váru margir heraðs-konungar, frá því er Óðinn var höfðingi í Svíþjóð; váru einvaldz-höfðingjar þeir, er at Upsöllum sátu, um alt Svíaveldi, til þess er Agni dó, en þá kom ríkit fyrst í brœðra-skipti, svá sem fyrr er ritit, en síðan dreifðisk ríki p. 26
15 ok konungdómr í ættir, svá sem þær greindusk, en sumir konungar ruddu marklönd stór ok byggðu þar ok jóku þannug ríki sitt. En þá er Ingjaldr tók ríkit ok

1—6. 30. vísa. 4. und; *K, F*; vnder *J1, Sp* (uncr). Himin: Himinns *J1*. 5. ofvæg: *K*; of vëig *J1, Sp* (e); of vëgr *F*. 6. Eistra: *K*; eistrar *J1, F, Sp*. *Den gamle form var vel Eista*. 7. hrisungs: hrisings *J1* (-ungs *J2, Sp*). 11. hrørs: *K*; hreyrs *F, J1, Sp*. 12. of. um *K*.

7. *Overskr. fra AM i K, 18*; fra Ingiallde *J1, Sp*; *mgf. F*. 8—9. Ingjaldr—Upsöllum: Þa tok konungdóm Ingjaldr s. aundur konungs ifir suium *J1, Sp*. 8. sonr: s. *K, 18*; son *F*. 9. konunga: *ul. J1, Sp*. 10 og 11. Svíþ-: svið-*F*. 10—11. frá . . er: firi . . at *F*. 11—12. váru—Svíav.: þi at til vpsala sottv allir *J1, Sp*. einv.—þeir: *omv. F*. 12. um: of *F*. 13. Agni: inn ríki *tf. J1, Sp*. en þá: Síðan *F*. ríkit: ríki *J1, Sp*. fyrst: *ul. F*. 14. ritit: ritað *F*; r' *J1, Sp*. en síðan: Eftir þat *F*. dreifðisk: skiptiz *J1, Sp*. ríki: ríkit *F*. 17. jóku: *det første bogstav uklart i K*; toku 18. þannug: þannig *F*; þanninn *J1, Sp*. sitt: sin *J1, Sp*. þá: *ul. F*. ríkit ok: *ul. J1, Sp*.

p. 61 konungdóm, váru margir heraðs-konungar, sem fyrr er ritit. Ingjaldr konungr lét búa veizlu mikla at Upsølum ok ætlaði at erfa Qnund konung, fōður sinn; U 32 hann lét búa sal einn, engum mun minna eða óveg- ligra, en Upsalr var, er hann kallaði vii.-konunga- 5 sal; þar váru í gōr vii. hásæti. Ingjaldr konungr sendi menn um alla Svíþjóð ok bauð til sín kon- ungum ok jōrlum ok qðrum merkismōnnum; til þess erfis kom Algautr konungr, mágr Ingjaldz, ok Yngv- H 49 arr konungr af Fjaðryndalandi ok synir hans tveir, 10 Agnarr ok Álfr, Sporsnjallr konungr af Næríki, Sig- verkr konungr af Áttundalandi; Granmarr konungr af Suðrmannalandi var eigi kominn. Þar var vi. konungum skipat í inn nýja sal; var þá eitt hásæti autt, þat er Ingjaldr konungr hafði búa látit. Qllu 15 liði því, er til var komit, var skipat í inn nýja sal. Ingjaldr konungr hafði skipat hirð sinni ok qllu liði sínu í Upsal. Þat var siðvenja í þann tíma, þar er erfi skyldi gera eptir konunga eða jarla, þá skyldi sá, er gerði ok til arfs skyldi leiða, sitja á skōrinni fyrir 20

1—2. sem—ritit: *ul. J1, Sp*; sem fyr var sagt *F*.
 3. ætlaði: *ætlað F*. Q. konung: *ul. J1, Sp*. 5. er—kallaði: kallaði hann þat *J1, Sp* (þa). 6. þar váru: *omv. F*.
 8. merkis-: rikis *F, J1, Sp*. 9. Algautr: *F, J1, Sp*; -gauti *K, 18*; *jfr. ovf. 63.a*. Ingjaldz: konungs *tf. F, J1, Sp*. 9—
 10. Yngvarr: Ingvarr *K*. 10. Fjaðrynda: *K*; fjaðrinda *F*; fjaðrvnda *J1, Sp*. hans: *ul. K, 18*. tveir: *ul. J1, Sp*.
 11. Agn. ok Álfr: *omv. F, J1, Sp*. Spor-: for- *F*. Næríki: *næríki F*; *nerríki J1, Sp*. 11—12. Sigverkr: (*dog snarest: vertr*) *K, J1, Sp* (-ir); -hvatr *F*; -vatr *18*. 12. Áttunda-: attanda *F*. 13. vii: vii *AM i K* (*ur.*). 14—16. var—sal: *overspr. i F*. 16. var skipat: *ul. J1, Sp*. 17. hafði skipat: skipaði *F, J1, Sp*. 18. Upsal: vpsali *J1, Sp* (*ur.*). -venja: -vandí *J1, Sp*. þar: þa *J1, Sp*. er: sem *F*. 19. þá—sá: sa skyllði *F*. 20. gerði: erfit *tf. J1, Sp*. leiða: skyldi *tf. K* (*ur.*).

hásætinu. alt þar til er inn væri borit full, þat er kallat var Bragafull; skyldi sá þá standa upp í móti Bragafulli ok strengja heit, drekka af fullit síðan; síðan skyldi hann leiða í hásæti, þat sem átti faðir 5 hans; var hann þá kominn til arfs allz eptir hann. Nú var svá hér gørt, at þá er Bragafull kom inn, stóð upp Ingjaldr konungr ok tók við einu miklu dýrs-horni; strengði hann þá heit, at hann skyldi auka ríki sitt hálfu í hverja höfuðátt eða deyja ella, drakk 10 af síðan af horninu. Ok er menn váru druknir um kveldit, þá mælti Ingjaldr konungr til Fólkvíðar ok Hulvíðar, sona Svipdags, at þeir skyldu vápnask ok lið þeira, sem ætlat var, um kveldit; þeir gengu út ok til ins nýja sals, báru þar eld at, ok því næst tók 15 salrinn at loga, ok brunnu þar inni ví. konungar ok lið þeira alt, ok þeir, er út leituðu, þá váru skjótt F 28 drepnir; eptir þetta lagði Ingjaldr konungr undir sik ǫll þessi ríki, er konungar höfðu átt, ok tók skatta af.

---

1. full: fvlit *F*. 2. skyldi—þá: sa skyldi *F*; sk. þa sa *J1*, *Sp*. 3. Braga-: bragar- *J1*, *Sp*. heit: ok *tf. F*. fullit síðan: *omv. J1*, *Sp*. 4. síðan: Eftir þat *F*. hann leiða: *omv. J1*, *Sp*; leiði(!) *skr. F*. 4—5. þat—hans: þar(!) er faðir hans hafði átt *J1*, *Sp* (þat); faðvr hans. þar sem hann var vanr íáfnliga at sítia *F*. 5. arfs allz: *omv. F*. eptir hann: *ul. J1*, *Sp*. 6. Nú—hér: *sól. AM í K* (f. *Ásg.s* Nú er her svá), 18, *F*; *Sp* (þar f. hér *J1*, *Sp*). 7—8. miklu dýrs-h.: *omv. 18*; dýrs *ul. J1*, *Sp*. 9. -átt: átt *F*. 10. af(1): *ul. F*. af(2): *ul. J1*, *Sp*. váru: *míog tf. F*. 11. þá: *ul. F*. Fólk-: fol- *F*. Men skulde Folkvíðar ikke være en fejl for Gautvíðar *jfr. 62s* og *70s?* 12. Hul-: hyl- *Ásg. í K*, 18. 14. ok(1): *ul. F*. ins: *ul. K*, 18. eld at: *omv. F*. 16. ok: *en F*. þá: *ul. F*, *J1*, *Sp*. 18. ǫll | þessi ríki: *omv. J1*, *Sp*. konungar: -nir *tf. F*; þesir *tf. J1*, *Sp*.

U 33
H 50

K. 37. Kvánfang Hjörvarðs.

[*Lin. 67₁₂₋₁₆ sml. Egilss. 147_{16-17.}*]

Granmarr konungr spurði þessi tíðendi, ok þóttisk hann vita, at honum myndi slíkr kostur hugaðr, ef hann gyldi eigi varúð við. Þat sama sumar kœmr liði sínu Hjörvarðr konungr, er Ylfingr var kallaðr, 5 til Svíþjóðar, ok lagði í fjörð þann, er Myrkva-fjörðr hét. En er Granmarr konungr spyr þat, sendir hann menn til hans ok býðr honum til veizlu ok öllu liði hans; hann þekðisk þetta, þvíat hann hafði ekki herjat á ríki Granmars konungs; ok er hann kom til veizl- 10 unnar, þá var þar fagnaðr mikill; ok um kveldit, er full skyldi drekka, þá var þat síðvenja konunga, þeira er at lönðum sátu eða veizlum, er þeir létu gera, at drekka skyldi á kveldum tvímenning, hvár sér karlmaðr ok kona, svá sem ynnisk, en þeir sér, er fleiri 15 væri saman. En þat váru vikingalög, þótt þeir væri at veizlum, at drekka sveitar-drykkju. Hásæti Hjörvarðs konungs var búit gagnvart hásæti Granmars

1. *Overskr. fra AM i K, 18, 308* (hiorv', -varðar 308); kvánfang hiorfardar(!) konungs *J1, Sp; mgl. F.* 2. þessi: *ul. F.* ok: *ul. F;* ok suik þessi þa *J1, Sp.* 3. hann: þat *tf. F.* 4. varúð: varhvga *F.* 5. konungr—kallaðr: ylfingr *F.* var: er *Ásg. i K.* 6. Svíþ-: svið- *F.* 6—7. fjörð—hét: myrkva fiord *F.* Myrkva-fjörðr hét: myrkua fiordr heitir *J1, Sp; fjörðr mgl. K.* 7. þat: þa *tf. F.* 9. hann—þetta: þetta boð þektiz hann *F.* þetta: þat *J1, Sp.* 10. á: i *J1, Sp.* ok er: þa er *J1, Sp.* 11. þá: *ul. J1, Sp.* þá—ok: var þeim vel fagnat *F.* 12. þá: *ul. F.* síðvenja: síð(!) *J1; síðuandi Sp.* 13. at(1): *ul. F.* er(2): þeim er *J1, Sp.* 14. skyldi: skyldo *F.* hvár: hvar *K, 18; hvár F; hvár J1; haur Sp.* 16. væri: voro *F;* yrði *J1, Sp.* váru: var *18, 308.* vikinga- | lög: omv. *F og tf. log(1).* þeir: *ul. F.* 17. -drykkju: *K, Sp; dryckior F; drykkivm J1.* 18. Hjörvarðs: *sál. K; hiorv. 18; hiorvar. F; hioruarþ J1, Sp.* -vart: -vert *F.*

konungs, ok sátu allir hans menn á þann pall. Þá mælti Granmarr konungr við Hildigunni dóttur sína, at hon skyldi búa sik ok bera ǫl víkingum; hon var allra kvinna fríðust. Þá tók hon silfrkálk einn ok 5 fylði ok gekk fyrir Hjørvarð konung ok mælti: »Allir heilir Ylfingar at Hrólfs minni kraka«, ok drakk af til hálfis ok seldi Hjørvarði konungi. Nú tók hann kálkinn ok hǫnd hennar með ok mælti, at hon skyldi ganga at sitja hjá honum; hon segir þat ekki vikingasið at drekka hjá konum tvímenning. Hjørvarðr sagði, lét þess vera meiri ván, at hann myndi þat skipti H 51 á gera, at láta heldr víkingalögin ok drekka tvímenning við hana. Þá settisk Hildiguðr hjá honum ok drukku þau bæði saman, ok tǫluðu mart um kveldit.

15 Eptir um daginn, er þeir konungar hittusk, Granmarr ok Hjørvarðr, þá hóf Hjørvarðr upp bónorð sitt ok bað Hildigunnar. Granmarr konungr bar þetta mál fyrir konu sína, Hildi, ok aðra rikismenn, ok sagði, at þeim myndi vera mikit traust at Hjørvarði konungi, ok nú varð rómr at ok þótti þetta ǫllum ráðligt, U 34 ok lauk svá, at Hildiguðr var fǫstnuð Hjørvarði kon-

1. allir | hans menn: *omv. F.* 3. víkingum: *gestom F.*
 4. kvinna: *kve- F, J1, Sp.* Þá: *ul. F.* 5. fylði: *fyllti K, 18.*
 ok gekk: *geck hon F.* 5—6. Allir heilir: *omv. J1, Sp.* 7. ok seldi: *Síðan seldi hon F.* konungi: *ul. J1, Sp.* 9. ganga at: *ul. F;* ganga ok *J1, Sp.* segir: *s. K;* sagði *F;* kvað *J1, Sp.* ekki: *AM i K, J1, Sp;* *eg F, Ásg. i K.* 10. sagði: *ul. F, J1, Sp.* 11. vera: *ul. F.* ván: *vón alle (vǫn F).* 12. heldr: *ul. J1, Sp.* drekka: *hældr tf. J1, Sp.* 13. -guðr: *sál. K, J1, Sp;* -g' *F.* 14. um: *of F.* 15. konungar: -nir *tf. J1, Sp.* hittusk: *hittaz F.* 15—16. Granm.—þá: *ul. F.* 16. upp: *ul. F, J1, Sp.* 17. mál: *ul. J1, Sp;* vpp *tf. F.* 18—19. ok(2) —þeim: *Sogðo svmir at honum F.* 19. mikit traust: *styrkr mikill J1, Sp.* 20—21. ok nú—ráðligt, ok: *ok þótti þetta ráðligt vera F.* 20. varð: *verðr J1, Sp.* 21. -guðr: *sál. AM i K;* -g' *alle.*

ungi ok gerði hann brullaup til hennar; skyldi þá Hjörvarðr konungr dveljask með Granmar konungi, fyrir því at hann átti engan son til ríkis at varðveita með sér.

K. 38. Orrosta Ingjaldz konungs ok 5
Granmars.

Þat sama haust samnaði Ingjaldr konungr sér
F 27 liði ok ætlar á hendr þeim mágum; hann hefir her
af öllum þeim ríkjum, er áðr hafði hann undir sik
lagt. Ok er þeir spyrja þat mágar, samna þeir liði í 10
sínu ríki, ok kómr til liðs við þá Högni konungr ok
Hildir, sonr hans, er réðu fyrir eystra Gautlandi.
Högni var faðir Hildar, er átti Granmarr konungr.
Ingjaldr konungr gekk á land með öllum her sínum
ok hafði lið miklu meira; sígr þá saman orrosta ok 15
er hörð; en er litla hrið hafði barzk verit, þá flýja
þeir höfðingjar, er réðu fyrir Fjaðryndalandi ok vestr-
H 52 Gautum ok af Næríki ok Áttundalandi ok allr sá herr,
er af þeim lönðum hafði farit, ok fóru til skipa sinna.
Eptir þetta var Ingjaldr konungr staddr nauðuliga ok 20
feck sár mörq ok komsk við þetta á flótta til skipa

1. brullaup: brulʰ *K*, 18; brudlaup *F*, *J1*, *Sp*. þá: *ul. F*.
3. fyrir: *ul. F*, *J1*, *Sp*. 3—4. at varðveita | með sér: *omv. F*;
með sér: *ul. J1*, *Sp*. 5—6. *Overskr. fra J1*; orrosta i Svíþjóð
AM i K, 18; *mgl. F*, *Sp*. 8. her: *vti tf. F*. 9. ríkjum: *ul. J1*,
Sp. áðr—hann: *hann* hafði *F*. hafði: hefir *J1*, *Sp*. 10. spyrja
þat | mágar: *omv. F*. 12. sonr: s. *K*, 18, *J1*, *Sp*; son *F*.
13. átti | G. kgr.: *omv. F*. 14. land: *ýpp tf. F*. her
sínum: *herínom F*. 15. þá: þo *F*. orrosta: -n *tf. F*.
16. er hörð: *var hín harþazta F*. en: ok *J1*, *Sp*. barzk:
bariz *F*. flýja: flýðo *J1*, *Sp*. 17. Fjaðrynda-: *sál. K*,
J1 (ynð); fiadrinda *F*; fiadrunda- *Sp*. 18. Næríki: *næriki F*;
nerríki J1, *Sp* (nerr-). Áttunda-: *attanda F*. 19. þeim: þessum
F. fóru: þeir *tf. F*. 20—21. Eptir—mörq: *læʰ. konungr var*
staddr nauðvliga. feck hann mörq sár F. 20. var: varð *J1*, *Sp*.

sinna, en þar fell Svipdagr blindi, fóstri hans, ok synir hans báðir, Gautviðr ok Hulviðr. Ingjaldr konungr fór aptr við svá búit til Upsala ok unði illa sinni ferð, ok þóttisk þat finna, at honum myndi
 5 vera herr sá ótrúr, er hann hafði ór sínu ríki, því er hann fekk með hernaði. Eptir þetta var ófriðr mikill millum Ingjaldz konungs ok Granmars konungs. Nú er langar hriðir hafði þannug fram farit, kómu vinir beggja því við, at þeir sættusk, ok lögðu konungar
 10 stefnu með sér ok hittusk ok gerðu frið millum sín, Ingjaldr konungr ok Granmarr konungr ok Hjørvarðr konungr, mágr hans; skyldi friðr sá standa millum þeira, meðan þeir lifði iii. konungar; var þat bundit eiðum ok tryggðum. Eptir um várit fór Granmarr
 15 konungr til Upsala at blóta, sem siðvenja var til, móti sumri, at friðr væri; fell honum þá svá spánn, sem U 36 hann myndi eigi lengi lifa; fór hann þá heim í ríki sitt.

1. en: *ul. F.* 2. synir hans | báðir: *omv. F.* Hul-: *sál. F. J1 Sp;* hyl- *K. 18.* 3. fór: *ferr J1, Sp.* 4. sinni: við sína *J1, Sp.* 5. vera: *F efter ótrúr; ul. J1, Sp.* hann: *ul. J1.* sínu ríki: *omv. J1, Sp.* því er: þviat *F.* 6. mikill: *ul. F. J1, Sp.* 7. millum: milli *J1, Sp.* Nú: þa *F. J1, Sp.* 8. þannug: þanig *F;* sva *J1, Sp.* farit: þa *tf. J1, Sp.* 8—9. vinir beggja: *omv. F.* 9. því: þeira *J1, Sp.* at þeir: ok *J1, Sp.* sættusk: *sál. F. J1, Sp;* sættiz *K. 18;* þeir *tf. J1, Sp.* lögðu: *ul. F.* konungar: -nir *tf. F.* 10. ok hittusk: ok þeir hittaz *F;* *ul. J1, Sp.* millum sín: *sál. K. J1 (-i =) Sp;* með ser *F.* 11—12. Ingjaldr—hans: Ingjaldr konungr, Granmarr kgr ok Hjørvarþr kgr *J1, Sp;* *ul. F.* 12. skyldi—sá: friþr skyldi *F;* friðr sá *omv. J1, Sp.* millum: milli *J1, Sp.* 13. lifði iii. konungar: þeir konungar lifði. *ingv. k. u. k. hiorv. k. F.* 16. at: ef *F. J1, Sp.* þá: *ul. J1, Sp.* 17. eigi: æki *J1, Sp.* fór hann þá: Siþan for(!) *F.*

K. 39. Dauði Granmars konungs.

[*Af Upplendinga konungum kap. 1.*]

Um haustit eptir fór Granmarr konungr ok Hjørvarðr konungr, mágr hans, at taka veizlu í ey þeiri, er Síli hét, at búum sínum, ok þá er þeir váru at veizlunni, kœmr þar Ingjaldr konungr með her sinn 5 á einni nótt ok tók hús á þeim ok brendi þá inni H 53 með ǫllu liði sínu. Eptir þat lagði hann undir sik ríki þat alt, er átt hofðu konungar, ok setti yfir hofðingja. Hogni konungr ok Hildir, sonr hans, riðu opt upp í Svíaveldi ok drápu menn Ingjaldz konungs, 10 þá er hann hafði sett yfir þat ríki, er átt hafði Granmarr konungr, mágr þeira. Stóð þar langa hrið mikil deila millum Ingjaldz konungs ok Högna konungs. Fekk Hogni konungr þó haldit sínu ríki fyrir Ingjaldi konungi alt til dauðadags. Ingjaldr konungr 15 átti ii. börn við konu sinni ok hét it ellra Ása, en annat Óláfr trételgja, ok sendir Gauthildr, kona Ingjaldz konungs, sveininn til Bóva, fóstura síns, í vestra

1. *Overskr. fra AM i K;* ok Hjørvarðs konungs *tf. 18, 308;* brenna Granmars konungs ok hiorv *J1; ul. Sp, F.* 2. eptir: *ul. J1, Sp.* fór: *hann tf. F.* 3. konungr: *ul. J1.* veizlu: *uæitzl (= veitzlur) J1; væizli(!) Sp.* ey: *eyiu J1, Sp (forskr.).* 4. Síli: *den første vokals kvantitet er usikker.* hét: *h. K, 18; heitir F, J1, Sp.* þá: *ul. F.* 5. kœmr: *kom F.* 5—6. með her sinn | á einni nótt: *omv. F, J1, Sp.* 6. þá: *husit ok konungana J1, Sp.* 8. átt—kgr: *þeir haufou at J1, Sp.* konungar: *-nir tf. F.* 8—9. yfir hofðingja: *omv. J1, Sp (fyrir).* 9. sonr: *s. K; son F, J1, Sp, 18.* 10. upp: *ul. J1, Sp.* 11. hafði sett: *setti J1, Sp.* þat ríki: *omv. F, J1, Sp.* 12. þeira: *hans J1, Sp.* þar: *þa J1, Sp.* 13. mikil: *ul. F.* millum: *milli J1, Sp.* 13—14. konungs: *ul. J1, Sp.* 14. konungr: *ul. J1, Sp.* þó haldit: *omv. F.* sínu ríki: *omv. F, J1, Sp.* 15. alt: *ul. J1, Sp.* 16. ok: *ul. F.* 17—18. ok—konungs: *Kona ing'. konungs het gat-hilldr. hon sendi F.* kona—til: *Olaf son sin J1, Sp.* 18. síns: *sinum J1, Sp.*

Gautland. Hann var þar upp fœddr ok Saxi, sonr F 28 Bóva, er kallaðr var flettir. Þat er søgn manna, at Ingjaldr konungr dræpi xii. konunga ok sviki alla í griðum; hann var kallaðr Ingjaldr inn illráði; hann 5 var konungr yfir mestum hlut Svíþjóðar. Ásu dóttur sína gipti hann Guðræði konungi á Skáni; hon var skapglík feðr sínum; Ása olli því, er hann drap Hálfðan, bróður sinn. Hálfðan var faðir Ívars ins víðfaðma. Ása réð ok bana Guðræði bóanda sínum.

10 **K. 40.** Dauði Ingjaldz illráða.

[*Hist. Norw. 102.*]

Ívarr inn víðfaðmi kom á Skáni eptir fall Guð-
ræðar, fœðurbróður síns, ok dró þegar her mikinn
saman, fór þegar upp á Svíþjóð. Ása in illráða
var áðr farin á fund fœður síns. Ingjaldr konungr H 54
15 var þá staddr á Ræningi at veizlu, er hann spurði,
at herra Ívars konungs var þar nær kominn; þóttisk U 36
Ingjaldr engan styrk hafa til at berjask við Ívar;
honum þótti ok sá sýnn kostur, ef hann legðisk á

1. Hann var: var hann *F.* sonr: s. *K, 18*; son *F, J1, Sp.* 2. flettir: flæita *J1, Sp.* 3. konungr: *ul. J1, Sp.* 4. inn: *ul. F.* 6. Guðræði: *sál. AM i K (for roð)*; guðræði *F*; guðræði *J1, Sp.* 6—7. hon .. skapglík: hann ... skaplikr *K, 18 (ur.)*. 7. -glík: *J1, Sp*; -lík- *de övrr.* feðr: fœður *F*; faður *J1, Sp.* Ása olli: hon réð *J1, Sp.* er hann: at guðf. *J1, Sp.* 9. bana: rað *tf. F.* Guðræði: godræði *AM i K (for roð)*; godræði *18*; gvðræði *F*; guþræði *J1, Sp, som tf. konungi.* bóanda: bonda *F.* 10. *Overskr. fra AM i K, 18; mgl. F*; fra líflati Ingjaldz konungs *J1, Sp.* 11. fall: drap *F.* 11—12. Guðræðar: *AM i K (f. roð)*; -ræðar *18*; gvðræðar *F*; guðf. *J1, Sp.* 12. dró: dregr *F.* 13. þegar: síðan *F, J1, Sp.* 14. áðr: þa *J1, Sp*; *ul. F.* farin: komin *J1, Sp.* 15. á R.—spurði: a væitzlu ær hæitir a ræningi (*ræ-Sp*) hann spvrdi þa *J1, Sp.* Ræningi: reiniþingi *F.* 16. konungs . . þar: *ul. F.* 17. Ingjaldr: konungr *tf. F, J1, Sp.* hafa til: til hafa *F, J1, Sp.* 17—18. við—honum: *ul. J1, Sp.* 18. sýnn—legðisk: kostur sýn at legiaz *F.*

flóttu, at hvaðanæva mundu fjandmenn hans at drífa. Tóku þau Ása þat ráð, er frægt er orðit, at þau gerðu fólk alt dauða-drukkit, síðan létu þau leggja eld í höllina; brann þar höllin ok alt fólk, þat er inni var, með Ingjaldi konungi; svá segir Þjóðólfr: 5

31. Ok Ingjald	32. Ok sá urðr	
ifjörvan trað	allri þjóðu	
reyks røsuðr	sanngorvastr	
á Ræningi,	með Svíum þótti,	
þás húsbjófr	es hann sjalfr	10
hyrjar leistum	sínu fjörvi	
göðkynning	fræknu fyrstr	
á i gognum sté.	á of fara skyldi.	

K. 41. Frá Ívari víðfaðma.

[Þátr af Upplend. konungum kap. 1; jfr. Sögubrot k. 3; Herv. k. 16.]

Ívarr víðfaðmi lagði undir sik alt Svíaveldi; hann 15 eignaðisk ok alt Danaveldi ok mikinn hlut Saxlandz

1. hans: *ul. F, J1, Sp.* 2. frægt: víðfrægt *J1, Sp.*
3. létu þau: *ul. F.* þau: *ul. J1, Sp.* 4—5. alt—var: allt folk inni *J1, Sp;* folk allt inni *F.* 5. konungi: ok asu *tf. F, J1, Sp.* segir: kuað *J1, Sp.*

6—13^a. 31. vísa. 1. ifjörvan: i fjörvan *K;* i fjör van *J1, Sp;* ifjörván (*v rettet fra n*) *F.* 4. Ræningi: *K, J1, Sp;* reiningi *F.* 5. þás: þa er *alle.* 6. leistum: *K, F;* listum *J1, Sp (ly- J2).* 7. -kynning: kynng *J1, Sp;* kg *K, F.* 8. gognum: gognom *K;* gognvm *J1, Sp;* gognom *F.* sté: steig *K, J1, Sp;* stoð *F.* Om l. 1.—8 se *K.Gisl. Yngl. 236—42.*

6—13^b. 32. vísa. 1. urðr: yrðr *F, J1, Sp.* 2. sanngorvastr: sangeyrvaztr *J1, Sp;* sangeraztr *F;* siallgætastr *K.* Om l. 1.—4 se *K.Gisl. Yngl. 242—43.* 3. es: es *F.* 4. of: um *K.* skyldi: villdi *F, J1, Sp.*

14. *Onverskr. fra AM i K; mgl. 18, F;* fra Iuari hinum víðfaðma *J1, Sp.* 15. Ívarr—Svíaveldi: Suia veldi allt lagði vndir sig Ivar víðfaðmi ok *J1, Sp.* Ívarr: hín *tf. F.* 16. ok(1): *ul. J1, Sp.*

ok alt Austrriki ok inn v^{ta} hlut Englandz. Af hans ætt eru komnir Dana-konungar ok Svía-konungar, þeir H 55 er þar hafa einvald haft. Eptir Ingjald illráða hvarf Upsala-veldi ór ætt Ynglinga þat er langfedgum mætti 5 telja.

K. 42. Frá Óláfi trételgju.

[Af *Upplendinga konungum kap. 1; Hvers. Nor. byggð. kap. 1; Hist. Norw. 102; Ari Gen. II.*]

Óláfr, sonr Ingjaldz konungs, þá er hann spurði fráfall fōður síns, þá fór hann með þat lið, er honum vildi fylgja, þviat allr múgr Svía hljóp upp með einu F 29 10 samþykki at rækja ætt Ingjaldz konungs ok alla hans vini. Óláfr fór fyrst upp á Næríki; en er Svíar spurðu til hans, þá mátti hann ekki þar vera. Fór hann þá vestr markleiði til ár þeirar, er norðan fellr í Væni ok Elfr hét; þar dveljask þeir, taka þar at 15 ryðja morkina ok brenna ok byggva síðan; urðu þar brátt stór heruð; kōlluðu þeir þat Vermaland; þar váru góðir landz-kostir. En er spurðisk til Óláfs í U 37 Svíþjóð, at hann ryðr markir, kōlluðu þeir hann

1. v^{ta}: fimta F, J1, Sp. 2. eru: síðan *tf. F, J1, Sp.* 3. illráða: in illraða J1, Sp; konung F. 4. ætt Ynglinga: *omv. F.* langfedgum mætti: at langfedgvm mati J1, Sp. 6. *Overskr. fra AM i K, 18, J1, Sp; mgl. F.* 7. sonr: s. K, 18, J1, Sp; son F. þá—hann: *ul. F.* 8. þat lið: *omv. J1, Sp.* 9. fylgja: a ne. ríki *tf. J1, Sp.* Svía: *sál. F, J1, Sp; sia K, 18.* 11. Óláfr—Næríki: *ul. J1, Sp; jfr. anm.1 til l. 9.* 13. norðan: norðr J1, Sp. 14. í: or F. ok: er J1, Sp. hét: h. K, 18; heitir F, J1, Sp. 14—15. taka—ryðja: ok *rvddo F.* 15. ok(1): *ul. F.* byggva: *sál. F; byggia K, 18; byggðu þar J1, Sp.* urðu þar: *omv. J1, Sp.* 16. heruð: ok *tf. F.* þar: þat K. 17. váru: orv J1, Sp. góðir: allgopir J1, Sp. landz-: land- F. 17—18. spurðisk—markir: Svíar spvrðu til Olafs þa J1, Sp. í Sv.: til svíþjóðar F. 18. ryðr: ryddi F.

trételgju, ok þótti hæðiligt hans ráð. Óláfr fekk þeirar konu, er Sólveig hét eða Sólva, dóttir Hálfðanar gulltannar vestan af Sóleyjum. Hálfðan var sonr Sólva Sólvarssonar, Sólvasonar ins gamla, er fyrstr ruddi Sóleyjar. Móðir Óláfs trételgju hét Gauthildr, en 5 hennar móðir Álof, dóttir Óláfs ins skygna, konungs af Næríki. Óláfr ok Sólva áttu ^{ii.} sonu, Ingjald ok Hálfðan; hann var upp fœddr í Sóleyjum með Sólva móðurbrœðr sínum; hann var kallaðr Hálfðan hvítbeinn. 10

H 56 **K. 43.** Brendr inni Óláfr trételgja.

[*Jfr. Af Uppl. kon. kap. 1; Flat. II, 3.]*

Þat var mikill mannfjöldi, er útlagi fór af Svíþjóð fyrir Ívari konungi. Þeir spurðu, at Óláfr trételgja hafði landz-kosti góða á Vermalandi, ok dreif þannug til hans svá mikill mannfjöldi, at landit fekk eigi 15 borit; gerðisk þar hallæri mikit ok sultr; kendu þeir þat konungi sínum, svá sem Svíar eru vanir at kenna konungi bæði ár ok hallæri. Óláfr konungr var lítill blótmaðr; þat líkaði Svíum illa ok þótti þaðan mundu

---

1—2. þeirar konu: *omv. J1, Sp.* 2. Sólveig: *sál. AM i K; sol-alle øvrr.* eða Sólva: *sál. J1, Sp; d. S. K (AM: „corr. e.“), 18 (ved rett.); ul. F.* dóttir Hálfðanar: *d. sælua halfðanar s. (ð: sonar) F.* 3. af: *or J1, Sp.* sonr: *son F; s. alle øvrr.* 6. Álof: *olof F.* konungs: *ul. J1, Sp.* 7. Næríki: *nerriki J1, Sp (neri-).* Sólva: *solveig F.* 8. hann: *Halfðan F, J1, Sp.* 9. -brœðr: *broðr (det samme?) J1, Sp (ð?).* 11. *Overskr. fra J1, Sp; fra Halfd. hvitbein AM i K (men overstreget med rødkridt);* Fra Olafi tretelgio ok Halfdani hvitbein 18; *mgl. F.* 12. útlagi: *ýt laga F.* 13. Þeir spurðu: *omv. F.* 14. landz-: *land- F.* Verma-: *Verm- J1, Sp.* ok: *ul. F.* þannug: *ul. F; þangat J1, Sp.* 16. hallæri—sultr: *þa svlltr ok hallæri mikit F.* 19. þat | líkaði Svíum: *omv. F.* mundu: *AM i K, F, J1, Sp; mundi Áeg. i K, 18.*

bein; þeir taka hann til höfðingja yfir sik ok gefa honum konungs-nafn. Lagði hann þá undir sik Sól-eyjar; síðan fór hann með herinn út á Raumaríki ok herjar þar ok fekk fylki þat af hernaði.

K. 44. Frá Hálfðani.

5

[Af Upplend. kon. kap. 1; Hist. Norw. 102; Ari Gen. II.]

F 30 Hálfðan hvítbeinn var konungr ríkr; hann átti Ásu, dóttur Eysteins ins harðráða Uplendinga-konungs; hann réð fyrir Heiðmörk. Þau Hálfðan áttu ii. sonu, Eystein ok Guðrøð. Hálfðan eignaðisk mikit af Heiðmörk ok Þótn ok Haðaland ok mikit af Vestfold. 10 Hann varð gamall maðr; hann varð sótt dauðr á Þótni ok var síðan fluttr út á Vestfold ok heygðr þar, sem hét Skæreið í Skíringssal; svá segir Þjóðólfr:

H 58	34. Þat frá hverr,	þjóðkonung	
	at Hálfðanar	8 á Þótni tók.	15
	søkmiðlendr	Ok Skæreið	
	4 sakna skyldu,	í Skíringssal	
	ok hallvarps	of brynjalfs	
	hlífinauma	12 beinum drúpir.	

1. þeir: ok *F*. til: *ul. J1, Sp*. 2. þá: *ul. J1, Sp*.
 3. út: *ul. F*. 4. fylki þat: hann þat fylki *J1, Sp*. 5. *Over-
 skr. fra AM i K, 18 (som tf. hvítbein), J1, Sp; mgl. F;*
-dani fuldt udskr. i J1, Sp. 6. Hálfðan: *F, Sp; Halfdā AM*
i K; Halð J1. hvítbeinn: *ul. J1, Sp*. var: varþ *J1, Sp*.
 konungr ríkr: *omv. F, J1, Sp*. 9. Guðrøð: *sål. K (ø); -røð F;*
guðrøþ J1, Sp. 11. maðr: *míog F*. hann: ok *F, J1, Sp*.
 12. ok var síðan: *Síðan var hann F*. 13. hét: *h. K; heitir*
F, J1, Sp. Skæreið: *Scæreið AM i K (f. sær-); skæreið F;*
ul. J1, Sp. Skíringss-: *sål. F, J1, Sp; skiris- K*. segir: *q.*
J1, Sp.

14—19. 34. vísa. 1. Þat frá: *ul. F*. hverr: *J1, Sp;*
hvr K, F. 2. sök-: *socc K; sakk F; sök J1, Sp (au)*.
 3. hallvarps: *sål. K, J1 (-varðs J2), Sp; at hál varps F*.
 10. Skíringss-: *F, J1, Sp; sciris K*. 11. of: *um K*. -alfr:
-alfr F.

K. 45. Frá Ingjalði.

Ingjaldr, bróðir Hálfðanar, var konungr í Vermalandi, en eptir dauða hans lagði Hálfðan konungr Vermaland undir sik ok tók skatta af ok setti þar 5 jarla yfir, meðan hann lifði.

K. 46. Dauði Eysteins konungs.

[Af *Upplend. konungum* kap. 2; *Hist. Norw.* 102—3; *jfr. Sögubrot fin.*]

Eysteinn, sonr Hálfðanar hvítbeins, er konungr var eptir hann á Raumaríki ok á Vestfold, hann átti Hildi, dóttur Eiríks Agnarssonar, er konungr var á 10 Vestfold. Agnarr, faðir Eiríks, var sonr Sigtryggs konungs á Vindli. Eiríkr konungr átti engan son; hann dó, þá er Hálfðan konungr hvítbeinn lifði. Tóku þeir feðgar, Hálfðan ok Eysteinn, þá undir sik alla Vestfold; réð Eysteinn Vestfold, meðan hann lifði. H 59
15 Þá var sá konungr á Vörnu, er Skjöldr hét; hann U 39 var allmjök fjölkunnigr. Eysteinn konungr fór með herskip nokkur yfir á Vörnu ok herjaði þar, tók slíkt, er fyrir varð, klæði ok aðra gripi ok gogn bóanda, ok hjoggu strandhogg; fóru í brot síðan. Skjöldr

1. *Overskr. fra AM i K, 18; ingen kap. i J1, Sp; mgl. F.* 3. en: *ul. F.* konungr: *ul. J1, Sp.* 4. Vermaland | undir sik: *omv. F, J1, Sp.* 6. *Overskr. fra AM i K, 18 308; fra eysteini konungi J1, Sp; mgl. F.* 7. sonr: *s. K, 18, J1, Sp; son F = l. 10.* 7—8. er—var: *var konungr F.* 8. á(2): *ul. Ásg. i K.* 8—10. hann(2)—Vestfold: *ul. Sp.* 11. á: *af F, J1, Sp.* 12. konungr: *ul. F, J1, Sp.* 14. Vestfold(2): þar firir *J1, Sp.* 15. hét: *er nefndr J1, Sp.* 17. nokkur: *sin F.* tók: *ok tok F; ok toku J1, Sp.* 17—18. slíkt, er: *þat sem F; slíkt sem J1, Sp.* 18—19. klæði—strandhogg: *ul. J1, Sp.* 18. ok(2)—bóanda: *ul. F.* 19. fóru í brot: *ok foro brat J1, Sp.*

konungr kom til strandar með her sinn, var Eysteinn konungr þá í brottu ok kominn yfir fjörðinn, ok sá Skjöldr segl þeira; þá tók hann mottul sinn ok veifði ok blés við; þá er þeir siglðu inn um Jarlsey, sat Eysteinn konungr við stýri; skip annat siglði nær 5 þeim; báru-skot nökkut var í; laust beitiássinn af öðru skipi konung fyrir borð; þat var hans bani. Menn hans náðu líkinu; var þat flutt inn á Borró, ok orpinn haugr eptir á rððinni út við sjá við Vöðlu; svá segir Þjóðólfr:

F 31 35. En Eysteinn	rekks lōðuðr	
fyr ási fór	s á raðar broddi,	
til Býleists	þars élkaldr	
4 bróður meýjar,	hjá jofur gauzkum	
ok nú liggir	Vöðlu straumr	15
und lagar beinum	12 at vági kœmr.	

1—2. Eyst. k. | þa: *omv. J1, Sp.* 2. brottu: brætu *J1, Sp.* 3. þá—hann: hann tok *J1, Sp.* 4. um: of *F.* 4—5. sat | E. kgr.: *omv. J1, Sp (og altsá punktum foran).* 5. skip annat: *omv. F.* 6. þeim: hanum *J1, Sp.* 6—7. laust—konung: *bar svá til at beiti ásið læst konungin F.* 6. laust: ok læst *J1, Sp.* 7. skipi: -nv *tf. J1, Sp.* borð: af öðrv skipino *tf. F.* þat var: ok varþ þat *F.* 7—9. hans—rðð-inni: *ul. J1, Sp.* 8. Borró: boro *K, 18;* bórró *F.* 9. eptir: hann *tf. F.* rððinni: ár eyriní *F.* 10. segir: q. *J1, Sp.*

11—16. 35. vísa. 2. fyr: f *K;* f̄ *F, Sp;* ul. *J1;* f̄ *J2.* 3. Býleists: byleistz *K, F (1);* blylestz *J1, Sp (by- J2).* 4. meýjar: meýir *J1, Sp.* 5. ok: en *J1, Sp.* nú: ny *J1, Sp.* 6. und: vndir *F.* 7. rekks: reks *J1, Sp;* reiks *K, F, Sp.* 8. broddi: braddi *J1, Sp;* branði *F.* 9. þars: þar er *K, J1, Sp;* þa er *F.* 12. kœmr: komr *J1, Sp;* kemr *F.* *Herefter tf. J1, Sp:* menn hans náðv líkino ok var hann heygd̄r a borro.

K. 47. Dauði Hálfðanar konungs.

H 60

[Af *Upplend. konungum kap. 2; Hist. Norw. 103;*
Fms. I, 1; Flat. I, 39.]

Hálfðan hét sonr Eysteins konungs, er konungdóm tók eptir hann; hann var kallaðr Hálfðan inn mildi ok inn matar-illi; svá er sagt, at hann gaf þar 5 í mála mǫnnum sínum jammarga gullpenninga, sem aðrir konungar silfrpenninga, en hann svelti menn at mat. Hann var hermaðr mikill ok var lǫngum í vikingu ok fekk sér fjár. Hann átti Hlíf, dóttur Dags konungs af Vestmǫrum. Holtar á Vestfold var höfuð-10 þær hans; þar varð hann sótt dauðr ok er hann heygðr á Borró; svá segir Þjóðólfr:

36.	Ok til þings	norna dóms
	þriðja jofri	s of notit hafði.
	hveðrungs mæR	Ok buðlung
15	4 ór heimi bauð,	á Borrói
	þás Hálfðanr,	sigrhafendr
	sás Holtum bjó,	12 síðan fǫlu.

1. *Overskr. fra AM i K, 18; fra hálfðani konungi J1, Sp; mgl. F.* 2. sonr: s. *K, 18, J1, Sp; son F, 308.* konungs: *ul. J1, Sp.* 3. tók: *ul. F.* 4. at: *ul. F.* þar: *ul. F.* 5. í mála | mǫnnum sínum: *omv. F.* 6. konungar: gafv *J1, Sp.* 6—7. at mat: a mati (*el. matt*) *J1, Sp (mat).* 7. ok: *ul. J1.* 8. ok—fjár: *ul. J1, Sp.* 9. Vestfold: *sál. F, J1, Sp, 18 (ved rettelse); endelig har K vestmarom, men over marom har Ásg. selv skrevet folld.* 10. þar: ok þar *J1, Sp.* hann(2): *ul. Ásg. i K, 18.* 11. Borró: þarog *K, 18; borog F; borv J1, Sp (boru).* segir: q. *J1, Sp.*

12—17. 36. *visa.* s. hveðrungs: hveðr yngs *J1.* s. þás: þa er *K, J1, Sp, F.* -ðanr: -ðan *K; -ðan F; -ð J1, Sp.* s. sás: sa er *K, F, J1, Sp.* Holtum: a holti *K; i holti F; hokum J1; holtum J2, Sp.* s. of: um *K. Om l. e—s se K. Gisl. Yngl. 243—45.* s. buðlung: bvðlvngs *F.* 10. Borrói: borog *K; borror J1, Sp; borv i F.*

U 40

K. 48. Dauði Guðrøðar.

[*Af Upplend. kon. kap. 2; Þáttr af Hálfð. svarta kap. 1; jfr. Fsk. kap. 1; Óláfs þ. Geirst. álfs; Hist. Norw. 103.*]

Guðrøðr hét sonr Hálfðanar, er konungdóm tók
 H 61 eptir hann; hann var kallaðr Guðrøðr inn mikilláti,
 en sumir kǫlluðu hann veiðikonung. Hann átti þá
 konu, er Álfhildr hét, dóttir Alfarins konungs ór 5
 Álfheimum, ok hafði með henni hálfa Vingulmǫrk;
 þeira sonr var Óláfr, er síðan var kallaðr Geirstaða-
 álfr. Álfheimar vǫru þá kallaðir millum Raumelfar
 ok Gautelfar. En er Álfhildr var ǫnduð, þá sendi
 Guðrøðr menn sína vestr á Agðir til konungs þess, 10
 er þar réð fyrir; sá er nefndr Haraldr inn granrauði;
 skyldu þeir biðja Ásu, dóttur hans, til handa konungi,
 en Haraldr synjaði. Kómu sendimenn aptr ok sǫgðu
 konungi sitt erendi. En nǫkkurri stundu síðarr skaut
 Guðrøðr konungr skipum á vatn, fór síðan með liði 15
 miklu út á Agðir, kom mjök á óvart ok veitti
 uprás, kom um nótt á bæ Haraldz konungs; en

1. *Overskr. fra AM i K, 18; fra Guðrøde konungi J1, Sp; mgl. F.* 2. Guðrøðr: Guðreyðr *K, 18; Gvðræðr F = l. 3; Gvðreðr J1, Sp (ð).* sonr: s. *K, 18, J1, Sp; son F.* 3. hann: Ok *F.* mikil-: gæfug- *J1, Sp.* 4—5. þá—konungs: alfhilde d. alfvarins *J1, Sp.* 7. sonr: s. *alle.* er—kallaðr: *ul. F.* 8. Álfh.—millum: Alfheimr var þá kalð milli *J1, Sp (kallaðr).* 10. Guðrøðr: guðreyðr *K, 18; gvðr F; gr J1, Sp; konungr tf. F, J1, Sp.* 10—12. konungs—þeir: haralldz konungs hins granræða. at *F.* 11. er nefndr: het *J1, Sp.* 12. skyldu þeir: *omv. J1, Sp.* handa: guðr. *tf. J1, Sp.* 13. Haraldr: konungr *J1, Sp.* Kómu: foro *J1, Sp.* aptr: *ul. J1, Sp.* 14. sitt erendi: sin æyrendislok *J1, Sp.* 14—15. En—vatn: enn gæðr. konungr skæt skipum a vatn litlu síþar *J1, Sp.* 14. En—síðarr: Nokkurv síðar *F.* 15. -røðr: ræðr *K; forkortet 18. F.* vatn: sía *F og tf. ok.* 15—16. liði miklu: *omv. F, J1, Sp.* 16. kom: ok kom *F; þar tf. J1, Sp.* mjök: *vm nótt F.* 16—17. ok—konungs: a bæ haralldz konungs. ok veitti þar vpprás *F.* 16. ok veitti: veitti þegar *J1, Sp.* 17. á: at *J1, Sp.*

er hann varð varr við, at herra var kominn á hendr
 honum, þá gekk hann út með þat lið, sem hann hafði;
 varð þar orrosta, ok liðs-munr mikill. Þar fell Har-
 aldr ok Gyrðr, sonr hans; tók Guðrøðr konungr her- F 32
 5 fang mikit; hann hafði heim með sér Ásu, dóttur
 Haraldz konungs, ok gerði brullaup til hennar; þau
 áttu son, er Hálfðan hét; en þá er Hálfðan var vetr-
 gamall, þat haust fór Guðrøðr konungr at veizlum;
 hann lá með skipi sínu í Stiflusundi; váru þar drykkjur
 10 miklar; var konungr mjök drukkinn; ok um kveldit,
 er myrkt var, gekk konungr af skipi; en er hann kom
 á bryggju-sporð, þá hljóp maðr at honum ok lagði
 spjóti í gognum hann; var þat hans bani; sá maðr
 var þegar drepinn. En um morguninn eptir, er ljóst
 15 var, þá var maðr sá kendr, var þat skósveinn Ásu H 62
 drótningar; dulði hon þá ekki, at þat váru hennar
 ráð; svá segir Þjóðólfr:

1—2. er—hann(1): ha^r. konungr gek þegar *J1, Sp.*
 1. hann: ha^r. konungr *F.* 1—2. hendr—þá: h^{er}in *F.*
 2. þat lið: *omv. F.* sem: er *F, J1, Sp.* hann hafði: þa
 var með honum *J1, Sp.* 3. varð: ok varþ *F.* ok—mikill:
 en liðz mvnr var all mikill *F.* liðs-: lið- *J1, Sp (lið').*
 Þar fell: *omv. F.* 3—4. Haraldr: konungr *tf. F, J1, Sp.*
 4. Gyrðr: sál. *F, J1, Sp;* gyðr *K, 18.* sonr: s. *K, 18, J1,*
Sp; son *F.* tók: þar *tf. J1, Sp.* -røðr: -reyðr *J1, Sp;* for-
 kortet i de *øvr.* 5—6. dóttur—konungs: konungs dottur *J1,*
Sp. 6. brullaup: brvðlap *F;* b^í *J1, Sp.* 7—8. vetr-
 gamall: þre vetr *J1, Sp.* 8. þat haust: ul. *J1, Sp.* -røðr:
K; fork. i de *øvr.* 9. váru þar: þar voro þa *J1, Sp.*
 10. var—drukkinn: ul. *J1, Sp.* drukkinn: drvknir(1) *F.*
 um kveldit: eit kveld *J1, Sp.* 12. þá: ul. *F.* at: i moti
J1, Sp (mot). 13. hann: *efter lagðe J1, Sp;* konungin *F.*
 bani: bana sar *J1, Sp.* 14. um: of *F.* morgun-: morgin-
F. eptir: ul. *J1, Sp.* 14—15. er—sá: varþ sa maðr *F.*
 15. maðr sá: *omv. J1, Sp.* var þat: þar var *J1, Sp.*
 16. þá: ok *J1, Sp.* þat: þetta *F.* váru: væri *J1, Sp.*
 17. segir: q. *J1, Sp.*

U 41 37. Varð Goðrøðr, enn gofugláti, lómi beitr, 4 sás lǫngu vas, ok umbrǫð, at qlum stilli, hǫfuð heiptrækt 8 at hilmi dró.	38. Ok launsigr enn lómgeði Ósu ǫrr 4 af jǫfri bar, ok buðlungr á beði fornur Stiflusunds 8 of stunginn vas.	5

K. 49. Dauði Óláfs konungs.

[*Af Upplend. kon. kap. 2; jfr. Óláfs þ. Geirst. álf.*]

Óláfr tók konungdóm eftir föður sinn; hann var 10 ríkr maðr ok hermaðr mikill; hann var allra manna fríðastr ok mestr vexti. Hann hafði Vestfold, þviat Álfgeirr konungr tók þá undir sik Vingulmörk alla; setti hann þar yfir Gandálf konung, son sinn. Þá gengu þeir feðgar mjök á Raumaríki ok eignuðusk 15 mestan hlut þess ríkis ok fylkis. Hogni hét sonr Eysteins ins ríka Uplendinga-konungs; hann lagði þá

1—8a. 37. *vísa.* 1. Goðrøðr: guðrøðr *K*; gvdredr *J1, Sp*; gvðrøðr *F*. 2. enn: en *J1, Sp*; hin *K, F*. 3. sás: sa er fyr ($\frac{1}{2}$ *J1, Sp, F*) alle. 4. umbrǫð: vm ráþ *K*; vmrað *J1, Sp, F*. 5. qlum: qlom *K*; wlum *J1*; aullum *Sp*; élum *F*. 6. -rækt: *J1, Sp*; -rǫct *K*; -rǫk *F*; se *K.Gisl. Yngl. 245—47*.

1—8b. 38. *vísa.* 1. laun: lænn- *J1, Sp*. 2. enn: en *J1, Sp*; hin *K*; hin er *F*. lómgeði: lóm gerði *F*. 3. Ósu ǫrr: aso (á *K*) ár *K, F*; asv ar *J1, Sp*. 4. af: *K*; of *F*; at *J1, Sp*. bar: *K*; bar *J1, Sp*; bár *F*. 5. of: um *K*.

9. *Overskr. fra AM i K, 18; fra olauí konungi J1, Sp; mgl. F.* 10. tók: ríki ok tǫ. *F.* föður: feðr *F.* 11. maðr: ul. *F.* hann var: ul. *J1, Sp.* manna: ul. *K, 18.* 12. ok—vexti: ok sterkaztr ok mikill vexti *F.* þviat: þeir *J1, Sp.* 13. tók þá: toku *J1, Sp.* Vingul: vingvl- alle. 14. konung: ul. *F, J1, Sp.* 15. eignuðusk: eignaðiz *F.* 16. ríkis ok: ul. *J1, Sp.* sonr: s. *K, 18, J1, Sp*; son *F.* 17. ríka: ríkiá *J1.* Upl.-konungs: ul. *J1, Sp.* þá: ul. *F.*

J undir sik Heiðmörk alla ok Þótn ok Haðaland. Þá H 63
 hvarf ok undan þeim Guðrøðar-sonum Vermaland, ok
 snørusk þeir þá at skattgjöfum til Svía-konungs. Óláfr
 var þá á tvítögs-aldri, er Guðrøðr andaðisk; en er
 5 Hálfðan, bróðir hans, gekk til ríkis með honum, þá
 skiptu þeir ríkinu með sér; hafði Óláfr innvæpstra
 hlut. en Hálfðan inn syðra. Óláfr konungr hafði
 atsetu á Geirstöðum; hann tók fótar-verk ok andaðisk þar
 af, ok er hann heygðr á Geirstöðum; svá segir Þjóðólfr:
 10 39. Ok niðkyísl réð Áleifr
           í Nóregi   Ofsa forðum
           þróttar Þrós   viðri grund
           ok of þróazk hafði;   ok Vestmari,

1. alla: her ophører AM^s rettelser i K med tegnet [; bl. 48^b forekommer der efter er menn voro til (Halfd. s. s. 95.10) et — senere halvt — udvisket tegn], som uden tvivl svarer til det første. og det så meget sikrere, som der i margen på bægge steder (af Arne eller Ásgeir) er anbragt et og det samme tegn: τ. Hermed er uden tvivl en lakune i K betegnet. I 18 hedder det i margen: Deest et membranæ puræ 2 folia impacta og der tilføjes med anden hånd: Qvæ hic deficiunt in alia membrana reperta. Denne alia membrana er sikkert nok Jöfra-skinna (jfr. „Msc. W.“ et par steder i margen i 18). K^s oprindelige tekst er, da også Peringskiölds udg. udfylder lakunen med J, altså at anse for tabt. 2. -røðar: -reyþar J1, Sp; -ræðar F. Guðr.: konungr tf. F. 5. Hálfðan: konungr tf. F. 6. ríkinu: vest folld F. eystra: vestra F. 7. syðra: iðra F. 8. atsetu | á G.: omv. F og at (f. á). 9. segir: s. F; q. J1, Sp.

10—13. 39. vísá. Versets s—s findes også i Óláfs þáttir Geirstaða-álfs i følgende háskrr: Flat. (udg. II, 6), AM 61 fol; 73 A fol. (Fms. IV, 29—30).

s. Þrós: þ^os J1 (þros K), Sp; þvrs F. 4. hafði: naði F. 5. Áleifr: oY J1 (Olafr K), Sp; olafr F og alle øvrr. 6. Ofsa: J1, Sp, F, 61; upsa Flat; vfsa 73. 7. viðri grund: J1, Sp, F; víða frægr Flat. 61, 73. 8. ok: of J1, Sp (K). Vest: vestr 73. Til l. s tf. Flat. endnu 2 linjer: goðum líkr | ok Grenlands fylki.

F 33 40.	unz fótverkr við foldar þrom virða vin 4 of víða skyldi;	liggr gunndjarfr á Geirstoðum herkonungr 8 haugi ausinn.

K. 50.

5

[*Af Upplend. kon. kap. 2; jfr. Óláfs þ. Geirst. álfis.*]

Rognvaldr hét sonr Óláfs konungs, er konungr
H 64 var á Vestfold eptir fœður sinn; hann var kallaðr
U 42 heiðum-hæri; um hann orti Þjóðólfr inn hvinverski
Ynglinga-tal; þar segir hann svá:

41.	Þat veitk bazt und blóum himni kenninafn, 4 svát konungr eigi,	es Rognvaldr reiðar stjóri heiðum-hárr 8 of heitinn es.	10

1—4. 40. *visa.* Findes også i *Flat.*, 61. 73. 3. virða vin: *sál. 61*; vigmiðlung *J1, Sp*; vigniðiong *F*; uigs fromozstum *Flat.*; vigfrómuzstum 73. 4. of—skyldi: um víða naði 61; af víða teði 73; uard at grande *Flat.* 5. liggr: nu liggr *alle.* 7. -konungr: sea *tf. Flat.* 8. ausinn: *sál. J1, Sp, F*; orpinn *Flat.*, 73. 61 (uo-).

5. *Ingen kap. i J1, Sp; overskr. mgl. F.* 6. sonr: s. *J1, Sp*; son *F.* konungs: *ul. F.* 7. fœður: feðr *F.* 9. Ynglinga—svá: *ul. F.*

10—13. 41. *visa.* 1. veitk: veit ek *alle.* bazt: *J1, Sp, K*; bezt *F.* 2. blóum: blam *alle.* 4. svát: sva at *alle.* 5. Rogn-: ræg- *J1*; raugn-*Sp. J2*; rogn- *F.* 7. heiðum-hárr: heiðum hár *J1. Sp*; heiðom héri *F.* 8. of—es: of heitinn er *F*; of hætum (-iñ *J2*) der *J1, Sp. F tilf. endnu to linjer*: ok mildd gedr | markar drottín.

Saga Hálfðanar svartar.

K. I. Hálfðan bersk við Gandálf ok Sigtrygg. H 65

[Hálfð. svart. Flat. Ó. Tr. k. 450; Fsk. k. 1;
Hist. Norw. 103.]

Hálfðan var vetrgamall, þá er faðir hans fell. c. 810
Ása, móðir hans, fór þegar með hann vestr á Agðir
5 ok settisk þar þegar til ríkis þess, er átt hafði faðir
hennar. Þar óx upp Hálfðan ok var brátt mikill ok
sterkr ok svartr á hár; hann var kallaðr Hálfðan
svarti. Þá var hann xviii. vetra, er hann tók kon- c. 827
ungdóm á Ögdum; fór hann þegar á Vestfold ok
10 skipti ríki við Ólaf, bróður sinn. Sama haust fór
hann með her á Vingulmörk á hendr Gandálfi kon-
ungi, ok áttu þeir margar orrostur ok höfðu ýmsir
sigr, en at lýkðum sættusk þeir, skyldi Hálfðan hafa
Vingulmörk hálfa, sem áðr hafði haft Guðrøðr, faðir
15 hans. Eptir þat fór Hálfðan upp á Raumaríki ok c. 830

---

1. *Overskr. fra K*; Her hefr upp saugv fra halfdani konungi suarta faudur haraldz konungs hins harfagra J1, Sp; mgl. F. Til kap. 1 findes ingen overskrift i hdskr., undt. i 308 og Ups., den. der her er anbragt. 3. var: þa tf. F og ul. þá foran er. 5. þegar: ul. F. ríkis: a agðom tf. F. hafði: skr. 2 gg. i F, der også tf. haralldr. 6. Þar—var: halfðan ox þar vpp var hann F. 7. hann var: omv. F. 8. Þá—xviii: hann var xix. F. 9 hann: þa tf. F. á(2): in a F. 10. sinn: sva sem fyr er ritað tf. F (3: Yngl. s. s. 84.5-7). 11. hann: ul. F. 13. þeir: ok tf. F. 14. hálfa: sál. F; hafa J1, 18 (i margen: „corrigenda membr. hálfa“); mgl. K. Guðrøðr: gvðrøðr F; guðr. de øvrr. 15. Hálfðan: konungur tf. F.

lagði undir sik. Þat spurði Sigtryggr konungr, sonr Eysteins konungs; hann hafði atsetu á Heiðmörk ok hafði áðr Raumariki undir sik lagt. Fór þá Sigtryggr konungr með her móti Hálfðani konungi ok var þar orrosta mikil ok hafði Hálfðan sigr; en er flótti brast, 5
 H 66 þá var Sigtryggr konungr lostinn oru undir höndina vinstri, ok fell hann þar. Síðan lagði Hálfðan undir sik alt Raumariki. Eysteinn hét annarr sonr Eysteins U 43 konungs, bróðir Sigtryggs konungs; hann var þá konungr á Heiðmörk. En er Hálfðan var farinn út á 10 Vestfold, þá fór Eysteinn konungr með her sinn út á Raumariki, lagði þar þá víða land undir sik.

K. 2. Orrosta Hálfðanar ok Eysteins.

[Hálfð. svart. Flat. Ó. Tr. k. 450.]

Hálfðan svartu spurði, at ófriðr var á Raumariki; dró hann þá her saman ok fór til móts við Eystein 15
 F 34 konung, ok áttu þeir orrostu, ok hafði Hálfðan sigr, en Eysteinn flýði upp á Heiðmörk. Hálfðan konungr fór með her sinn eptir honum upp á Heiðmörk, ok áttu þeir aðra orrostu, ok hafði Hálfðan sigr, en Eysteinn flýði norðr í Dala á fund Guðbrandz hersis; 20 hann eflðisk þaðan at liði, fór síðan um vetrinn út á

1. sonr: son *F*; s. *de øvrr.* = l. 8. 2. hafði: þa *tf. F.*
 3. R.—lagt: lagit vndir sig ráma riki *F.* 4. með her: *ul. F* og *tf. i.* var: varþ *F.* 5. Hálfðan: konungr *tf. 18, Ups.* flótti: flóttis *F.* 6. þá: *ul. F.* 6—7. höndina vinstri: vinstri hond *F.* 7. Hálfðan: *sál. alle. undt. K:* hann (*Ásg. fejlæning*). 9. konungs(2): *ul. F.* þá: *ul. F.* 10. var farinn: konungr *kon.* 12. lagði: ok l. *F.* land: *ul. F.* 13. *Overskr. fra J1. 18, Ups (der har orrostar); mgl. F.* 15—16. til—konung: a *ramariki* a *hendr eysteini konungi F.* 16. ok(2): *ul. F.* 18. fór: þa *tf. F.* eptir honum | . . á Heiðmörk: *omv. F (og J1. 18), der ul. upp.* 19. þeir: þar *tf. F.* 21. um vetrinn: *ul. F.* út: *ul. K.*

Heiðmörk; hann hitti Hálfðan svarta í eyinni miklu, er liggir í Mjors; áttu þeir þar orrostu; þar fell mikit fólk af hvárum tveggja, ok hafði Hálfðan sigr; þar fell Guthormr, sonr Guðbrandz hersis, er mannvænstr 5 þótti vera á Uplöndum; þá flýði enn Eysteinn norðr í Dala. Þá sendi hann Hallvarð skálk, frænda sinn, til Hálfðanar konungs, at leita um sættir; en fyrir frændsými sakir, þá gaf Hálfðan upp Eysteini konungi hálfá Heiðmörk. Hálfðan lagði undir sik Þótn, ok H 67
10 þar sem Land heitir; þá eignaðisk hann ok Haðaland; var hann þá ríkr konungr.

K. 3. Kvánfang Hálfðanar konungs.

[*Hálfð. svart. Flat. Ó. Tr. k. 450; Fsk. k. 1; jfr.*

Flóam. init.; Ldn. 300. 325.]

Hálfðan svarti fekk konu, er nefnd er Ragnhildr, dóttir Haraldz gullskeggs; hann var konungr í Sogni.
15 Þau áttu son, er Haraldr konungr gaf nafn sitt, ok fœddisk sá sveinn upp í Sogni með Haraldí konungi móðurfeðr sínum; en er Haraldr var orðinn ørvasi, var hann sonlauss; þá gaf hann Haraldí, dóttursyni sínum, ríki sitt ok lét hann taka til konungs; litlu
20 síðarr andaðisk Haraldr. Þann sama vetr andaðisk

---

1. eyinni: ey hini *F.* 2. áttu: ok atto *F.* 2—3. þar(2) —fólk: ok fell mart manna *F.* 3. tveggja: tvegiom *F.* Hálfðan: konungr *tf. F = l. 8, 9.* 4. sonr: son *F;* s. *de øvrr.* 5. enn Eysteinn: *omv. F og tf. konungr efter E.* 7. til: a fvnd *F.* 8. frændsými sakir: *omv. F (-semi).* þá: *ul. F.* 9. -mörk: *sva sem þeir frændr hófo fyrir átt EN tf. F.* 10. þá—hann: *ul. F.* 10—11. Haðaland: þviat hann heriadi víða *tf. F.* 11. ríkr: ok allríkr *F.* 12. *Óverskr. fra J1, 18 (der ul. konungs); mgl. K, F.* 13—14. konu—dóttir: ragnhildar. dottor *F.* 17. móðurfeðr sínum: *ul. F.* 17—18. var—þá: *konungr var ørvasi (sál. skr. også J1) at alldri þa atti hann ongan son, ok F.* Haraldí: *ul. K.* 20. Haraldr: gvllskegr *F.*

- c. 845 Ragnhildr, dóttir hans; eptir um várit varð sótt dauðr Haraldr konungr ungi í Sogni; hann var þá x. vetra.
- U 44 Þegar er Hálfðan svartí spurði andlát hans, þá byrjar hann ferð sína með liði miklu ok ferr norðr til Sogns; var þar við honum vel tekit; taldi hann þar til ríkis 5 ok arfs eptir son sinn, ok var þar engi viðstaða; lagði hann undir sik ríki þat. Þá kom til hans Atli jarl inn mjóvi af Gaulum; hann var vin Haraldz konungs; konungr setti Atla jarl yfir Sygnafylki at dæma þar landz-lög ok heimta saman skatta. Hálfðan kon- 10 ungr fór þaðan til Uplanda.

H 68 K. 4. Orrosta Hálfðanar ok Gandálfs-sona.

[Hálfð. svart. Flat. Ó. Tr. k. 451.]

Hálfðan konungr fór um haustit út á Vingulmörk; þat var á einni nátt, er Hálfðan var á veizlu, at um miðnætti kom til hans sá maðr, er hestvörð hafði 15 haldit, ok sagði honum, at herr var kominn nær bænum; konungr stóð þegar upp ok bað menn vápna sik, gengr þegar út ok fylkir. Því næst kómu þar synir Gandálfs, Hýsingr ok Helsingr, með lið mikit. Varð þar orrosta mikil, en fyrir því, at Hálfðan kon- 20

1. Ragn-: Rag- *F.* eptir: *Eftir F.* 2. hann—þá: þá var hann *F.* vetra: gamall *tf. F.* 4. liði miklu: *omv. F.* 5. við honum | vel: *omv. F.* 6. ok(2): *ul. F.* var: varð 18. viðr-: mót *F.* 7. ríki þat: *omv. F.* 8. Gaulum: gulom. 9. Konungr—jarl: setti konungr hann *F.* 10—11. saman—Uplanda: skatta til handa konungi. for þa konungr til vplanda i ríki sítt *F.* 12. *Óverskr. fra J1, 18, Ups; mgl. K, F.* 14. nátt: nótt *F.* er: þar sem *F.* Hálfðan: konungr *tf. F.* 15. -nætti: -natt *K.* sá maðr: *omv. F.* 15—16. hafði haldit: hells *F.* 17. þegar upp: *omv. F.* menn: hirðmenn sína *F.* 18. gengr—fylkir: Síþan gengr hann út ígarðin ok fylkti *F.* 19. synir *G.*: *omv. F.* 20. Varð—mikil: ok tokz þegar orrosta *F.* fyrir því: fyrði *J1, 18, Ups.*

ungr var ofriði borinn, þá flýði hann til skógs ok F 35
 lét mart manna; þar fell Qlvir inn spaki, fóstrfaðir
 Hálfðanar konungs. Eptir þat dreif lið til Hálfðanar
 konungs, fór hann þá at leita Gandálfs-sona, ok hitt-
 5 usk á eiði við eyna ok berjask þar; þar fell Hýsingr
 ok Helsingr, en bróðir þeira, Haki, kom á flóttu.
 Eptir þat lagði Hálfðan konungr undir sik alla Vingul-
 mörk, en Haki flýði í Álfheima.

K. 5. Hálfðan konungr fekk Ragnhildar.

[*Hálfð. svart. Flat. Ó. Tr. k. 451; Fsk. k. 2; Ragn-
 sona þ. k. 5; Flóam. init.; Ldn. 300. 325; Fms. I, 2;
 Flat. I, 39; *Sigurð. s. hjart.]*

10 Sigurðr hjörtr er nefndr konungr á Hringariki,
 meiri ok sterkari, en hverr maðr annarra; allra manna
 var hann ok friðastr sýnum; faðir hans var Helgi inn
 hvassi, en móðir hans Áslaug, dóttir Sigurðar orms- H 69
 í-auga Ragnars sonar loðbrókar. Svá er sagt, at þá
 15 var hann xii. vetra, er hann drap Hildibrand berserk
 í einvígi ok þá xii. saman; mörq vann hann þrek-
 virki, ok er lönq saga frá honum. Hann átti ii. börn;
 Ragnhildr hét dóttir hans; hon var allra kvenna U 45
 skörunligust; hon var þá á tvítögs-aldri, en Guthormr

1. þá: *ul. F.* skógs: skogar *F.* 3. Hálfðanar *ks.*:
 hans *K.* Hálfðanar(2): *ul. F.* 4—5. hittusk: þeir *tf. K.*
 5. eyna: *eyia J1, 18. Ups.* þar(1): *ul. F.* 6. bróðir þeira
 | Haki: *omv. F.* 9. *Overskriften fra J1, 18 (hvor ogsá den
 fra Ups. findes i margen);* Sijþara quantfäng Halðdanar köngs
 suarta, er hann feck Ragnhilldar. dottur Sigurþar Hiartar *Ups.*;
mgl. K, F. 10. -riki: hann var *tf. F.* 11. maðr: *ul. F.*
 11—12. allra—ok: hann var ok manna *F.* 13. hans: var
tf. F. 14—15. þá—hann(1): sigurðr var þa *F.* 15. vetra:
 gamall *tf. F.* 17. hann: Sigurþr *F.* 19. hon var: *omv. F.*
 19. -tögs: togs *K;* tvögs *J1. F.* en: *ul. F.* Guth.: h. (= *hét) tf. F.*

bróðir hennar á ungmennis-aldri. En þat er at segja frá dauða Sigurðar, at hann reið einn saman út á eyðimerkr, sem vandi hans var til; hann veiddi stór dýr ok mannskœð; lagði hann á þat kapp mikit optliga; en er hann var langa leið riðinn, kom hann 5 fram í rið nokkur í nánd Haðalandi; þá kom þar móti honum Haki berserkr með xxx. manna; þar þorðusk þeir; fell þar Sigurðr hjörtr, en af Haka xii. menn, en sjálfr hann lét hõnd sína ok hafði iii. sár önnur. Eptir þat reið Haki til bús Sigurðar ok tók 10 þar Ragnhildi, dóttur hans, ok Guthorm, bróður hennar, ok hafði braut með sér ok fé mikit ok marga dýrgripi, ok hafði heim á Haðaland; þar átti hann bú stór. Þá lét hann efna til veizlu ok ætlaði at gera brúðlaup til Ragnhildar, en þat dvalðisk, fyrir því at 15 sár hans hõfðusk illa. Haki Haða-berserkr lá í sárum um haustit ok öndurðan vetr, en of jól var á Heiðmörk Hálfðan konungr; hann hafði spurt öll þessi tíðendi. Þat var einn morgin snimma er konungr H 70 var klæddr, at hann kallaði til sín Hárek gand, sagði; 20 at hann skyldi fara yfir á Haðaland ok færa honum

1. hennar: hann var *tf. F.* 1—2. at—dauða: sagt fra at ferð *F.* 2. einn: ein-*K.* 3. sem—til: *ul. F.* 4. lagði hann: *omv. F.* 4—5. optliga: iafnan *F* og *tf.*: Þat var ein dag. at sigurþr reið einn saman vt a merkr. sem vandi hans var til. 5. en: Ok *F.* leið: hrið *F.* riðinn, kom: comin reið *K.* 6. í(1): *ul. J1.* rið nokkur: riðr nokk' *F*; ryð *skr. J1* (= ruð? *rigtigere?*). nánd: nandir *K, F.* 7. honum: sál. *F, Ups*; *ul. de övrr.* 7—8. þar—þeir: *ul. F.* 8—9. af Haka | xii. menn: *omv. F.* 10. Haki: við menn sína *tf. F.* 11. þar: i brát *F.* 12. ok(1)—sér: *ul. F.* fé mikit: *omv. F.* 13—14. þar—stór: sál. *F*; *mgf. i de övrr.* 15. því at: þat *K*; at *F.* 17. of: *vm F.* 17—18. á—konungr: hálfðan konungr a veizlo a heiðmörk *F.* 18. hann: ok 18, *Ups.* 19—20. er—klæddr: *ul. K.* 20. at—kallaði: kallaði hann *F.* 21. færa honum: fýr mer *F.*

dóttur Sigurðar hjartar, Ragnhildi. Hárekr bjósk ok hafði c. manna, stilti svá ferðinni, at þeir kómu yfir vatnit í óttu ok til bæjar Haka, tóku dyrr allar á skála, þar er menn sváfu í; síðan gengu þeir til 5 svefnbúrs þess, er Haki lá í, ok brutu upp ok tóku braut Ragnhildi ok Guthorm, bróður hennar, ok alt fé þat, er þar var, en þeir brendu skálann ok alla menn, þá er inni váru. Þeir tjoðuðu vagn allveg- ligan ok settu þar í Ragnhildi ok Guthorm, fóru síðan 10 til issins. Haki stóð upp ok gekk eptir þeim um F 36 hrið, en er hann kom at vatsísinum, þá snøri hann niðr hjoltum á sverðinu, en lagðisk á blóðrefilinn ok stóð sverðit í gognum hann; fekk hann þar bana ok er hann þar heygðr á vatsbakkanum. Hálfðan kon- 15 ungr sá, er þeir fóru um vatsisinn; hann var manna skygnstr; ok hann sá vagn tjaldaðan, ok þóttisk hann vita, at erendi þeira myndi orðit vera, þat sem hann U 46 vildi; lét hann þá setja borð sitt ok sendi menn víða um byggðina ok bauð til sín mǫrgum mǫnnum, ok 20 var þar þann dag veizla góð, ok at þeiri veizlu fekk c. 848 Hálfðan Ragnhildar, ok var hon síðan rik drótning. Móðir Ragnhildar var Þyrni, dóttir Klakk-Haraldz

1. dóttur—hjartar | Ragnh.: *omr. F.* 3. vatnit: *vætinn F.* ok: *ul. F.* á: *ok K (ur.)*. 4. þar—menn: *þeim er húskarlar F.* 5. lá: *svaf K, F.* ok(2): *ul. F.* 6. braut: *i brot K, F.* 7. er: *sem F.* 8. vagn: *eín tf. F.* 9. Guthorm: *b. hennar F.* fóru síðan: *ok foro F.* 10. issins: *En tf. F.* 12—13. ok—sverðit: *sva at sverþit stoð F;* (sverð *K*). 14. þar: *ul. F.* Hálfðan: *här J1 (ur.)*. 15. er: *at F.* -isinn: *þviat tf. F.* var: *allra tf. F.* 16. ok(1): *ul. K, F.* hann(2): *ul. F.* 17. þeira: *hareks tf. F.* vera: *hafa Ups; ul. F.* 18. sendi: *senda F.* 20. góð: *mikil ok pryðiliga ger F.* 21. Hálfðan: *konungr tf. F.* 22. Þyrni: *þyrni K; þýrnj J1; þýrin (eller -ni eller -m) 18; þýrrin Ups; þorny F.*

konungs af Jótlandi, systir Þyri Danmarkar-bótar, er átti Gormr inn gamli, er þá réð Danaveldi.

H 71   **K. 6.** Frá draumum Ragnhildar.

Ragnhildr drótning dreymði drauma stóra; hon var spök at viti; sá var einn draumr hennar, at hon 5 þóttisk vera stödd í grasgarði sínum ok taka þorn einn ór serk sér, ok er hon helt á, þá óx hann svá, at þat varð teinn einn mikill, svá at annarr endir tók jörð niðr ok varð brátt rótfastr, ok því næst var brátt annarr endir trésins hátt í loptit upp; því næst 10 sýndisk henni tréit svá mikit, at hon fekk varla sét yfir upp; þat var furðu digrt; inn nezti hlutr trésins var rauðr sem blóð, en þá leggrinn upp fagrgröenn, en upp til limanna snjóhvitt; þar váru kvistir af trénu margir stórir, sumir ofarr, en sumir neðarr; 15 limar trésins váru svá miklar, at henni þóttu dreifask um allan Nórege ok enn víðara.

K. 7. Draumr Hálfðanar.

[Hálfð. svart. Flat. Ó. Tr. k. 451 fm., 452; Fsk. k. 3. 2.]

Hálfðan konungr dreymði aldri; honum þótti þat

2. gamli: *dana konungr tf. F.* -veldi: *í þan tíma tf. F.*
 2. *Overskr. fra J1, 18, Ups, 308; mgl. K, F.* 4. Ragnhildr drótning: *forkortet í K, F, J1; Ragnhildi drötningu 18, Ups, 308.* hon: *en hon F.* 5. hennar: *er hana dreymþi F.*
 6. ok: *þottiz tf. F.* 7. ór—sér: *sál. K, F; ok serks ser J1; ok (lata tf. með anden hånd over l.) serk sinn 18; ok láta í serk sinn Ups.* ok: *en F.* á: *hanum tf. F.* 8. einn: *ul. F.* 9. tók: *í tf. F.* niðr: *ul. F.* 9—10. ok(2)—trésins: *en anar endir tok F.* 10. loptit: *loft F.* upp: *Ok tf. F.*
 11. tréit: *træð K.* 12. var: *ok tf. F.* 13. þá: *ul. F.* 13—14. upp—snjóhv.: *limarnar hvítar sem snjár F.* 14. þar: *sál. 18, Ups; þ K, J1; þa F.* af: *a F.* margir: *ok tf. F.*
 17. enn: *myklu tf. F.* 18. *Overskr. fra J1, 18, Ups; mgl. F, K.*
 19. Hálfðan konungr: *fork. í alle, undt. Ups. (og 308); H. kong.*

undarligt, ok bar þat fyrir þann mann, er nefndr er Þorleifr inn spaki, ok leitaði ráða, hvat at því myndi mega gera. Þorleifr sagði, hvat hann gerði, ef hann forvitnaði at vita nokkurn hlut, at hann færi í svína-
 5 bæli at sofa, ok brásk honum eigi draumr, — ok konungr gerði þat ok birtisk honum draumr þessi, honum sýndisk, at hann væri allra manna bezt hærðr H 72
 ok var hár hans alt í lokkum, sumir síðir til jarðar, sumir í miðjan legg, sumir á kné, sumir í mjöðm,
 10 sumir miðja síðu, sumir á háls, en sumir ekki meir U 47
 en sprotnir upp ór hausi sem knýflar, en á lokkum hans var hvers kyns litr, en einn lokkr sigraði alla með fegrð ok ljósleik ok mikilleik. Þorleifi sagði hann þann draum, en hann þýddi svá, at mikill af- F 37
 15 springr myndi af honum koma ok myndi sá lönðum ráða með mīklum veg ok þó eigi allir með jammiklum, en einn myndi sá af hans ætt koma, at öllum myndi meiri ok æðri, ok hafa menn þat fyrir satt, at sá lokkr jartegnði Ólaf konung inn helga. Hálfðan kon-
 20 ungr var vitr maðr ok sannenda-maðr til jafnaðar ok setti lög ok helt sjálfr, ok lét aðra halda, svá at eigi

1. bar: var *Jl.* þat: *ul. F.* 2. inn: *ul. F.* hvat: er *tf. F.* 2—3. myndi mega: mœtti *F.* 4. at vita: *ul. F.* 5 -bæli: bol *K.* honum: þa *tf. F.* draumr: draumar *K.* ok(2): *ul. F.* 7. at: sem *F.* 8. í: með *K.* síðir: sva at tok *tf. F.* 9. í(2): a *K.* 10. sumir(1): eða *F.* sumir(2): eigi lengra. en *tf. F.* 13. með: við *F.* fegrð ok: *ul. K;* með *tf. F.* ok mikilleik: *ul. K.* 13—14. Þorleifi—draum: Þessa dram sagði hann þorleifi spaka *F.* 14. þann: *ul. K.* hann(2): þorleifr *F.* 15. af honum | koma: *omv. F.* m. sá: mundo hans øtt menn *F.* 16. jammiklum: iafnri frögð *F.* 17. at: er *F.* 18. æðri: frógari *F.* hafa—satt: hygja menn þat *F.* 19. jartegnði: iartefni *F.* Ól. kg. | inn helga: *omv. F;* her-
 after *kap. i F uden overskr.* 20. vitr: vizko *F.* maðr: mikill *tf. F.* sannenda: *sál. Jl (-inda K); sawynda F.* maðr(2): *ul. F.* til: ok *F.* 21. helt: gœtti *F.* lét—svá: brysti ollvm til at gœta. ok *F.*

mætti ofsi steypa lögnum; hann gerði ok sjálf saktal ok skipaði bótum hverjum eptir sínum burð ok met-
 850 orðum. Ragnhildr drótning ól son; var sá vatni aus-
 inn ok nefndr Haraldr; hann var brátt mikill ok inn
 fríðasti; óx hann þar upp ok gerðisk brátt íþrótta- 5
 maðr mikill, vel viti borinn; móðir hans unni honum
 mikit, en faðir hans minna.

K. 8. Stolit vistum.

[*Hálfð. svart. Flat. Ó. Tr. k. 453; Ágr. init. (udg. s. 97—8).*]

Hálfdan konungr var á jólavist á Haðalandi. Þar
 varð undarligr hlutr jóla-aptan, þá er menn váru til 10
 borða gengnir, ok var þat allmikil fjölmenni, at þar **K**
 H 73 hvarf vist öll af borðum ok alt mungát; sat konungr
 hryggr eptir, en hverr annarra sótti sitt heimili, en
 til þess at konungr mætti viss verða, hvat þessum
 atburð olli, þá lét hann taka Finn einn, er margfróðr 15
 var, ok vildi neyða hann til saðrar sögu ok pindi
 hann ok fekk þó eigi af honum. Finnurrinn hét þannug
 mjök til hjálpar, er Haraldr var, sonr hans, ok Har-

1. hann gerði: *omv. F.* ok: *ul. F.* sak: *skak- J1, K, 18.* 2. skipaði: *hann tf. F.* 2—3. metorðum: *metnaði F.* 3. son: *ok tf. F.* sá: *svein tf. F.* 4. nefndr: *kallaðr F.* 5. brátt: *þegar F.* 6. mikill: *snimma ok F.* 8. *Over-skr. fra J1; Matar hvarf Hálfdanar kongs Ups; mgl. K, F, 18.* 9. var—Haða-: *tok iola veizlo a harða F.* 10. varð: *þa tf. F.* hlutr: *at burðr F.* þá: *ul. F.* til: *her sluttur lakunen (fra 84.1) i K, sá at teksten herefter er K's egenlige tekst.* 11. þat: *þar F.* all-: *ul. J1.* at: *ul. J1.* 12. vist öll: *omv. J1.* af borðum: *ul. J1.* sat kgr: *omv. F.* 14—15. hvat—olli: *ul. J1.* 15. þá: *ul. F.* 15—16. er—var: *marg froþan J1.* 16. vildi... hann: *ul. J1.* saðrar: *sannrar J1, F.* pindi: *pina J1.* 17. fekk: *fezk J1.* eigi: *eki J1.* 17—18. hét—hans: *sál. K (s.); bað ser hialpar harald konungs son F;* bað har. hialpa ser *J1.*

aldr það honum eirðar ok fekk eigi, ok hleypði Har-
aldr honum þó í brot at óvilja konungs ok fylgði
honum sjálf. Þeir kómu þar farandi, er höfðingi
einn helt veizlu mikla. ok var þeim at sýn þar vel
5 fagnat, ok er þeir höfðu þar verit til várs, þá var
þat einn dag, at höfðinginn mælti til Haraldz: »furðu
mikit torrek lætr faðir þinn sér at, er ek tók vist
nökkura frá honum í vetr; en ek mun þér þat launa U 48
með feginsögu. Faðir þinn er nú dauðr ok skaltu
10 heim fara, muntu þá fá ríki þat alt, er hann hefir
átt, ok þar með skaltu eignask allan Nóreg».

K. 9. Dauði Hálfðanar svarta.

[*Hálfð. svart. Flat. Ó. Tr. k. 456; Fsk. k. 4; Ldn. 326;
Hist. Norw. 103.*]

Hálfðan svartí ók frá veizlu á Haðalandi, ok bar
svá til leið hans, at hann ók um vatnit Rønd; þat
15 var um vár; þá váru sólbráð mikil; en er þeir óku
um Rykinsvík — þar höfðu verit um vetrinn nauta-
brunnar, en er mykrin hafði fallit á ísinn, þá

1. eirðar: fripar *F*. fekk: fekz *J1*. 1—2. ok(2)—
Haraldr: hañ. hleypti *F*; þa leifði hañ vngi *J1*. 2. þó: þa
F. þó—óvilja: bræt at fara at óleyfi *J1*. 3. farandi: ul.
F. er: sem *F*. 3—4. höfð. einn: omv. *F*. 4. mikla:
eína mikla *F*; ul. *J1*. 4—5. at sýn | þar vel fagnat: omv. *F*.
5. fagnat: *F*, *J1*; fengit *K*, 18. þar verit: omv. *J1*, 18.
5—6. var—mælti: mælti höfðinginn ein dag *F*. 7. lætr faðir:
gerir *F*. 8. frá honum | í vetr: omv. *J1*. þér | þat launa:
omv. *F*. 9. nú: ul. *F*. skaltu: nu *tf. F*, *J1*. 10. fara: ok *tf.*
F. þá: ul. *F*, *J1*. ríki þat: omv. *J1*. hann: faðir þinn *F*.
12. *Overskr. fra F og 18, Ups (der dog bægge har konungs
for svarta)*; tynnðr h. *K* *J1*. 13. ók frá: tok *F*; for fra *J1*.
15. váru: var *F*. sólbráð mikil: solbraðir miklar *J1*. þeir
óku: hann ok *J1*. 16. um(1): yfir *F*, *J1*. Ryk-: ryn- *J1*.
þar—verit: þa höfðu þar verit *F*, *J1*. um vetrinn: ul. *F*;
efter -brunnar *J1*. 17. mykrin: mykin: *F*, *J1*. þá: ul. *F*.

F38 H74 hafði þar grafit um í sólbráðinu —, en er konungr ók þar um, þá brast niðr issinn, ok týndisk þar Hálfðan konungr ok lið mikit með honum; þá var hann fertøgr at aldri; hann hafði verit allra konunga ársælstr. Svá mikit gerðu menn sér um hann, at þá er þat 5 spurðisk, at hann var dauðr, ok lík hans var flutt á Hringaríki ok var þar til graptar sætlat, þá fóru ríkismenn af Raumaríki ok af Vestfold ok Heiðmörk ok beiddusk allir at hafa líkit með sér ok heygja í sínu fylki, ok þótti þat vera árvænt, þeir er næði. En 10 þeir sættusk svá, at líkinu var skipt í fjóra staði, ok var höfuðit lagit í haug at Steini á Hringaríki, en hverir fluttu heim sinn hluta ok heygðu, ok eru þat alt kallaðir Hálfðanar-haugar.

1. -bráðinu: -bráðini *F*. 2. þá . . niðr: *ul. F*. brast: þar *tf. J1*. 3. lið mikit: *omv. F, J1*. -tøgr: -tøgr *K*; -tugr *F, J1*. 4. konunga: *ul. K, 18, Ups*. -sælstr: sælastr *F, J1, 18, Ups*. 5. sér: at *tf. F*. 5—6. at—at: þa er *J1*. 8. at(2): *sál. F, 18, Ups, J1; ul. K*. 9. líkit: lík konungs *J1*. 10. þótti: *ul. F*. vera: *ul. J1*. þeir: þeim *F, J1*; at þeir *Ups*. 11. svá: *ul. F*. 12. lagit: lagt *F, J1*. 13. hluta: lutt *J1*.

Haraldz saga ins hárfagra.

H 75

K. I. Haraldr tók konungdóm.

[*Ágr. k. 2; Fsk. k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 1; ÓTr. (Flat.) k. 2; Upphaf k. 1, 2; Egilss. k. 3, 26; Tjodrek k. 1.]*

Haraldr tók konungdóm eptir föður sinn, þá er hann var x. vetra gamall; hann var allra manna mestr 860
5 ok sterkastr ok fríðastr sýnum, vitr maðr ok skörungur mikill. Guthormr, móðurbróðir hans, gerðisk forstjóri fyrir hirðinni ok fyrir öllum landráðum; hann var U 49 hertogi fyrir liðinu. Eptir líflát Hálfðanar svarta gengu margir höfðingjar á ríkit, þat er hann hafði 10 leift; var inn fyrsti maðr Gandálfr konungr ok þeir bræðr, Högni ok Fróði, synir Eysteins konungs af Heiðmörk, ok Högni Káruson gekk víða yfir Hringaríki. Þá byrjar ferð sína Haki Gandálfsson út á c. 861
15 Vestfold með ecc. manna, ok fór it øfra um dali nokkura ok ætlaði at koma á óvart Haraldi konungi,

---

1. *Sagaens overskr. er hæntet fra 18 (= 308); den er måske dannet i henhold til F's overskrift: Her hefr vpp sagv haralldz konungs harfagra; mgl. K, J1. 2. Overskr. er hæntet fra J1; mgl. i de øvrr. 3. föður: fedr F. 3—4. þá—var: þa var hann J1, F, 18. 4. gamall: ul. J1. 5. sýnum: sionvm J1. 6. Guthormr: sál. J1, F; Goddormr K, 18. 8. -togi: -tvgi J1. liðinu: sál. J1, F; hirðliðinu K, 18. 9—10. þat—leift: ul. J1. 9. hann: halfdan F. 10. var: þat tf. J1. 13. Þá—Gand.: Haki gandalfs .s. byriar ferþ sína F. 14. ok: hann F.*

en Gandálfr konungr sat í Løndum með her sinn, ok þar ætlaði hann at flytjask yfir fjörðinn á Vestfold. En er þat spyrr Guthormr hertogi, samnar hann her ok ferr með Haraldi konungi, ok vendir fyrst móti Haka upp á land ok finnask þeir í dal nokkurum; 5
 H 76 varð þar orrosta ok fekk Haraldr konungr sigr; þar fell Haki konungr ok mikill hluti liðs hans; þar heitir síðan Hakadalr. Eptir þat vanda þeir aptr, Haraldr konungr ok Guthormr hertogi, en þá var Gandálfr konungr kominn á Vestfold, ok fara nú hvárir móti 10
 qðrum, ok er þeir finnask, verðr orrosta hörð; þaðan flýði Gandálfr konungr ok lét mestan hluta liðs síns ok komsk við svá búit í ríki sitt. Ok er þessi tíðendi spyrja synir Eysteins konungs á Heiðmörk, væntu þeir sér skjótt hers. Þeir gera orð Högna Kárusyni 15
 ok Guðbrandi hersi ok leggja stefnu sína á Heiðmörk á Hringisakri.

1. í Løndum: *sál. K (ogsá með stort L); at londom F; ad lændum 18; i leyndvm J1. At der her foreligger stedsnavnet Lønd er sikkert, se Munchs Norges Beskrivelse 144, 145.*
 2. þar—hann: *ætlaði þa F. þar . . at flytjask: ul. J1. fjörðinn: með her sinn tf. F.* 3. er þat: *þa er þetta J1.*
 3—4. Guthormr—fyrst: *haralldr konungr fara þeir guthormr J1.* 4. konungi: *ul. F.* 5. land: *landit F.* ok—þeir: *þeir finaz F.* 6. varð: *ok varþ F, der så ul. det følg. ok. fekk . . kgr: ul. J1.* 6—7. þar(2)—liðs: *en haki fell ok nær allt lið J1. þar(2)—konungr: en haki konungr fell F.* 8. Eptir þat: *Síðan F.* aptr: *ul. J1 her og stiller det efter Guthormr og ul. hertogi.* 9. en—var: *var þa F; ok var þa J1.* 10. ok: *ul. F, J1. hvárir: hverir K.* 11. ok: *en J1. þaðan: þa F.* 12. liðs síns: *liðsins J1.* 14. synir: *seynir F; þeir synir J1.* 15. hers: *ofriþar J1. Þeir gera: omv. F. Káru-: kara- J1. 16. leggja: þeir tf. J1. 17. Hringis-: sál. J1; ringis K, 18; ringins F.*

K. 2. Fall Eysteinsona.

[Upphaf k. 2; Egilss. k. 3.]

Eptir þessar orrostur ferr Haraldr konungr ok Guthormr hertogi ok alt lið þat, er þeir fá, ok vanda til Uplanda ok fara mjök markleið. Þeir spyrja, hvar 5 Uplendinga-konungar hafa lagt stefnu sína, ok koma F 39 þar um miðnætti, ok verða eigi varðmenn fyrr varir við, en lið var komit fyrir þá stofu, er inni var Högni Káruson, ok svá þá, er Guðbrandr svaf í, ok lögðu eld í hvára-tveggju, en Eysteinssynir kómusk út með 10 sína menn ok þorðusk um hrið ok fellu þar báðir, Högni ok Fróði. Eptir fall þessa iii. höfðingja eignaðisk Haraldr konungr með kragt ok framkvæmd U:50 Guthorms, frænda sins, Hringariki ok Heiðmörk, H 77 Guðbrandzdali ok Hadaland, Þótn ok Raumariki, 15 Vingulmörk, allan inn nærðra hlut. Eptir þat höfðu þeir Haraldr konungr ok Guthormr hertogi ófrið c. 862 ok orrostur við Gandálf konung, ok lauk með því, at Gandálfr konungr fell í inni síðurstu orrostu, en Haraldr konungr eignaðisk ríki alt suðr til Raum- 20 elfar.

1. *Overskr. fra J1; haralldr van hrin. ríki F; ul. K, 18.*
 2. þessar orr.: orrostu þessa J1. 2—3. ok—venda: með lidi sinu J1. 3. ok alt: með F. er: sem F. ok vanda: ul. F. 4. ok—markleið: ul. F; -leiðir skr. J1. 5. lagt: lag (o: lagit) F. sína: milli sin J1; með ser F. 6. eigi varðm.: omv. J1. 7. þá stofu: omv. F. 7—8. er—Kárus.: er hægni karo son svaf íni F. 8—9. ok(2)—tveggju: ul. J1. 10. sína menn: omv. J1. um: of F. ok fellu: fello þeir F. 11. þessa: þessaða F. 12. kragt ok: ul. J1, F. 13. ok: ul. J1. 14. ok(bis): ul. J1. Þótn: ul. J1. 15. nærðra: norðra K; nórdra J1; neyrðra F. Eptir þat: Síþan F. höfðu: attv J1. 16. ok—hertogi: ul. F; hertogi ul. J1. 17—18. ok(1)—orrostu: við gandálf konung ok ottu orrostvr saman ok í inni síþustu fell Gandálfr konungr J1. 19. ríki alt: omv. F.

K. 3. Frá Gyðu Eiríksdóttur.

[(*Jfr. Fsk. k. 15—16*); *ÓTr. (Fms.) k. 1, (Flat.) k. 2*;
Upphaf k. 3.]

- c. 865 Haraldr konungr sendi menn sína eptir meyju einni, er Gyða er nefnd, dóttir Eiríks konungs af Hordalandi — hon var at fóstri á Valdresi með rikum bóanda — er hann vildi taka til frillu sér, þvíat hon 5 var allfríð mæð ok heldr stórlát; en er sendimenn kómu þar, þá báru þeir upp erendi sín fyrir meyna; hon svaraði á þessa lund, at eigi vill hon spilla meydómi sínum, til þess at taka til mannz þann konung, er eigi hefir meira ríki, en nokkur fylki, til forráða, 10
- en þat þykki mér undarligt, segir hon, er engi er sá konungr, er svá vill eignask Nóreg at vera einvaldi yfir, sem hefir Gormr konungr at Danmörku eða Eiríkr at Upsölum. Sendimönnum þykkir hon svara furðu-stórliga ok spyrja hana máls um, hvar til svör 15 þessi skulu koma, segja, at Haraldr er konungr svá ríkr, at henni er fullræði í, en þó at hon svari á annan veg þeira erendum, en þeir mundu vilja, þá
- H 78 sjá þeir engan sinn kost til þess at sinni, at þeir mundu hana í brot hafa, nema hennar vili væri til þess, 20

1. *Overskr. fra 18*; Bonorð haraldz konungs *F*; fra gyðu eiríks d. ok haraldi konungi *J1*; *mgl. K. 3.* er nefnd: het *J1, F. 4.* at: *ul. J1.* 5. bóanda: *sál. K, 18*; bonda *F, J1.* er-frillu: villdi konungr hana hafa til friþlo *F.* taka: hana *tf. J1 (máske oprl.).* 6. mæð: kona *F.* 7. þá: *ul. F.* erendi sín: *omv. J1.* 11. en: ok *J1.* segir hon: *ul. J1.* 12. vill: vili *F.* at: ok *F, J1.* 13. hefir: *ul. J1.* konungr: *ul. J1.* 14. Eiríkr: konungr *tf. F.* 15. furðu: *ul. J1.* máls um: *ul. F, J1.* 15—16. svör þessi: *omv. F, J1.* 16. koma: horfa *F.* 16—17. Haraldr—i: henni er haraldr konungr fullkosta *J1.* 16. er kgr.: *omv. F.* 17—18. þó at—vilja: þótt þeir kiosi egi svar þessi moti eyrindom sínom *F*; þótt hon suaf ædru vis en þeir villdi *J1.* 19. sinn kost: *omv. F, J1.* at sinni: *ul. J1.* 19—20. þeir(2)—hafa: hafa hana bræt *F*; lata hana fara *J1.* 20. hennar—þess: þat væri hennar vilia(!) *J1.*

ok búask þeir þá ferðar sinnar. En er þeir eru búnir, leiða menn þá út. Þá mælti Gyða við sendimenn, það þá bera þau orð sín Haraldi konungi, at hon mun því at einu játa at gerask eigin kona hans, ef 5 hann vill þat gera fyrir hennar sakir áðr, at leggja undir sik allan Nóreg ok ráða því ríki jafnfrjálsliga, sem Eiríkr konungr Svía-veldi eða Gormr konungr Danmörku, þviat þá þykki mér, segir hon, hann mega heita þjóðkonungr.

10 **K. 4.** Heitstrenging Haraldz konungs. U 51

[*Fsk. kap. 12, 17, 18; ÓTr. (Fms.) k. 1, (Flat.) k. 2; Upphaf k. 3; Egilss. k. 3.]*

Sendimenn fara nú apr til Haraldz konungs ok segja honum þessi orð meyarinnar ok telja, at hon er furðu-djörf ok óvitr, ok telja þat makligt, at konungr sendi lið mikit eptir henni við ósæmð. Þá svarar 15 Haraldr konungr, at eigi hefði þessi mæer illa mælt, eða gørt svá, at hefnda væri fyrir vert, það hana hafa F 40 mikla þökk fyrir orð sín — þhon hefir mint mik

1. ok—sinnar: *ul. F.* þá: *ul. J1.* En . . . eru: ok . . . voru *J1.* búnir: þa *tf. J1.* 2. út: i brát *F.* 3. það—Haraldi: Segit þer þau min orð *J1.* hon: ek *J1.* 4. mun: *munni F.* einu: eins *J1.* játa: iatta *F.* hans: haraldz konungs *J1.* 5. hennar: minar *J1.* áðr: *ul. F, J1.* 6. jafn-: *ul. J1.* 7. Eiríkr—eða: *ul. J1.* konungr(2): *ul. J1.* 8. -mörku: *sál. F; -mörk J1; forkort. K, 18.* þá: eino *F.* segir hon: *ul. J1; efter þjóðkgr F.* 9. mega heita | þjóðkgr: *omv. J1.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K; heitstrenging konungs F; ingen kap. J1.* 11. nú: *ul. F, J1.* 12. telja: segia *J1.* 12—13. telja—er: hon veri *F.* 13. ok telja: segia *F, J1 (der beholder ok).* 14. lið mikit: með fiolmenni *J1 efter henni. við: ok geri til hennar nækcura J1.* 15. at—hefði: eigi hefir *F. J1.* 16. eða gørt: *ul. J1.* svá—væri: ok eigi er hefnda *F.* væri: sé *J1.* vert: ok *tf. J1.* 17. mikla: *ul. J1.* mint mik: *omv. F.*

þeira hluta, segir hann, er mér þykkir nú undarligt, er ek hefi eigi fyrr hugleitt«, ok enn mælti hann: »þess strengi ek heit, ok því skýt ek til guðs, þess er mik skóp ok öllu ræðr, at aldri skal skera hár mitt né kemba, fyrr en ek hefi eignazk allan Nóreg með 5 sköttum ok skyldum ok forráði, en deyja at öðrum H 79 kosti«. Þessi orð þakkaði honum mjök Guthormr hertogi ok lét þat vera konungligt verk at efna orð sín.

K. 5. Orrosta í Orkadal.

10

[*Upphaf k. 4; Egilss. k. 3; Grett. k. 2.]*

866 Eptir þetta samna þeir frændr liði miklu ok búa ferð sína á Uplönd ok svá norðr um Dali ok þaðan norðr um Dofrafjall, ok þá er hann kom ofan í byggðina, þá lét hann drepa menn alla ok brenna byggðina; en er fólkit varð þessa víst, þá flýði hverr, 15 er mátti, sumir ofan til Orkadals, sumir til Gaulardals, sumir á markir, sumir leituðu gríða, ok þat fengu allir, þeir er á konungs fund kómu, ok gerðusk hans menn. Þeir fengu enga mótstöðu, fyrr en þeir kómu til Orkadals; þar var samnaðr fyrir þeim; þar áttu 20 þeir ina fyrstu orrostu við konung þann, er Grýtingr

1. þeira—hann: a þat *J1*. 2. hefi: þetta *tf. J1*. 6. en: á *J1* (eða?). 7—8. honum—hertogi: Guth. honum miog *J1*. 8. lét: kvað *J1*. verk: *ul. J1*. 10. *Overskr. fra 18; hernaðr har. konungs F; mgl. K; ingen kap. J1*. 11. miklu: *ul. J1*. 12—13. Dali—Dofra-: *ul. F*. 13. þá: *ul. F*. þá—ofan: er þeir koma *J1*. 14—15. þá—byggðina: taka þeir at brenna en drepa menn alla *J1*. 14. þá: *ul. F*. ok: *en F*. 15. varð: verþr *F*. þessa víst: *omv. F*. þá: *ul. F*. flýði: vndan *tf. J1*. 16. sumir til G.: *ul. J1*. 17. þat fengu: *omv. F*. 17—18. gríða—kómu: a fvnð haraldz konungs ok fengv þeir allir gríð *J1*. 19. mót-: við- *J1*. 20. samnaðr—þeim: firir þeim samnaðr mikill *J1*. 20—21. þar—þeir: ok atto (þeir *tf. J1*) þar *F, J1*.

hét. Haraldr konungr fekk sigr, en Grýtingr var handtekinn ok drepit mikit lið af honum, en hann gekk til handa Haraldi konungi ok svarði honum trúnaðar-eiða. Eptir þat gekk alt fólk undir Harald konung í 5 Orkdælafylki ok gerðusk hans menn.

K. 6. Landz-skipti ok ríkis-stjórn.

[*ÓH* (53) k. 1; *ÓH* (*Fms.*) k. 1; *ÓTr.* (*Fms.*) k. 2, (*Flat.*) k. 3; *Upphaf* k. 4; *Egilss.* k. 4; *Gíslas.* (*II*) p. 83.]

Haraldr konungr setti þann rétt alt þar, er hann vann ríki undir sik, at hann eignaðisk óðul öll ok lét H 80 U 52 alla bóendr gjalda sér landskyldir bæði ríka ok óríka; 10 hann setti jarl í hverju fylki, þann er dæma skyldi lög ok landz-rétt ok heimta sakeyri ok landskyldir, ok skyldi jarl hafa þriðjung skatta ok skylda til borðz sér ok kostnaðar. Jarl hverr skyldi hafa undir sér 15 iii. hersa eða fleiri, ok skyldi hverr þeira hafa xx. marka veizlu; jarl hverr skyldi fá konungi í her lx. hermanna, en hersir hverr xx. menn. En svá mikit hafði Haraldr konungr aukit álög ok landz-skyldir, at jarlar hans höfðu meira ríki, en konungar höfðu fyrrum.

1. Haraldr kgr. | fekk: *omv. F.* Grýtingr: konungr *tf.* 18. var: varþ *J1.* 2. ok: en *J1.* mikit—honum: lið hans *J1.* af honum: *hans F.* 4—5. gekk—menn: lagði Haraldr konungr vndir sig iorkðela (*sál.*) fylki *J1.* 5. Ork-: orkn- *F.* 6. *Overskr. fra F.*; haraldr vann þrandheim *J1.*; í 18 *findes overskr.* Landsrettur H. k., men den er næppe skr. af skriveren selv; *mgf. K.* 8. óðul öll: all opøll *J1.* ok: *ul. F.* 9. bóendr: bændr (*bo- 18*) *K.* 18; bændr *F.*; bendr *J1.* ríka: ríkiá *J1.* 10—11. þann—rétt: lög at dema *J1.* 11. ok landsk.: *ul. J1.* 12. ok—jarl: Iarl skyldi *F.* ok skylda: *ul. J1.* 13. sér(1): *ul. 18.* hverr: *ul. J1.* skyldi hafa: hafði *F.* undir sér: sig(1) *J1.*; undir sic *J2.* 14. eða fleiri: *ul. J1.* 16. her-: *ul. F.* hermanna: af sinvm einum kostnadi *tf. J1.* 17. álög: a lægor *F.* 18. höfðu fyrrum: fyr *J1.*

En er þetta spurðisk um Þrándheim, þá sóttu til Haraldz konungs margir ríkismenn ok gerðusk hans menn.

K. 7. Orrosta í Gaulardal.

[Upphaf k. 4; Egilss. k. 3.]

Þat er sagt, at Hákon jarl Grjótgarðzson kom 5 til Haraldz konungs útan af Yrjum ok hafði lið mikit
 F 41 til fulltings við Harald konung. Eptir þat fór Haraldr konungr inn í Gaulardal ok átti þar orrostu ok feldi þar ii. konunga ok eignaðisk síðan ríki þeira, en þat var Gauldœlafylki ok Strindafylki. Þá gaf hann Há- 10 koni jarli yfirsókn um Strindafylki. Eptir þat fór Haraldr konungr inn í Stjóradal ok átti þar ina iii. orrostu ok hafði sigr ok eignaðisk þat fylki Eptir þat sǫmnuðusk saman Innþrændir ok váru komnir saman iii. konungar með her sinn; sá einn, er réð 15
 H 81 Veradal, annarr réð fyrir Skaun, iii. Sparbyggvafylki, iii. af eyinni iðri, sá átti Eynafylki. Þessir iii. konungar fóru með her í mót Haraldi konungi, en hann helt orrostu við þá ok fekk sigr, en þessir konungar fellu sumir, en sumir flýðu. Haraldr konungr átti 20

1. þá: *ul. F.* 1—2. Haraldz: *sál. 18, F, J1; ul. K.*
 2. ok gerðusk: með því at ganga til handa ok geraz *F.*
 4. *Overskr. fra 18; Orrosta a yrivm. F; mgl. K; ingen kap. J1.*
 5—6. Þat—konungs: þa kom til hans hakon iarl griotgarðz son *J1.* 7. Eptir þat: *Sipan F.* 8. ok(2): *hann F.* 9. síðan: *ul. J1.* 10. var: *er F.* hann: *haraldr konungr F.* 10—11. Hákon: *ul. J1.* 13. fylki: ríki ok *J1.* 13—14. Eptir þat: *þvi næst F.* 14. váru: *þar tf. F.* 15. réð: *firi tf. J1.* 16. réð: *ul. J1.* iii.: *a tf. J1.* -byggva: *sál. F; -ia de øvrr.* 17. iðri—Eynaf.: *ul. J1.* 18. með her í móti H. k.: *moti haraldi konungi með her sinn J1.* her í mót: *her sín, moti F.* en: *ul. F.* en hann: *haraldr konungr J1.* 19. helt: *attv(!) J1.* 20. H. kgr | átti: *omv. J1.*

allz í Þrándheimi viii. orrostur eða fleiri, ok at feldum viii. konungum eignaðisk hann allan Þrándheim.

K. 8. Haraldr vann Naumdœlafylki.

[*Jfr. Fsk. k. 12; Upphaf k. 6; Egilss. k. 3.*]

Norðr í Naumudal vǫru brœðr ii. konungar, 867
 5 Herlaugr ok Hrollaugr. Þeir höfðu verit at iii. sumur
 at gera haug einn; sá haugr var hláðinn með grjóti U 53
 ok lími ok viðum gorr; en er haugrinn var algorr, þá
 spurðu þeir brœðr þau tíðendi, at Haraldr konungr
 fór á hendr þeim með her; þá lét Herlaugr konungr
 10 aka til vist mikla ok drykk. Eptir þat gekk Herlaugr
 konungr í hauginn með xii. mann; síðan lét hann
 kasta aptr hauginn. Hrollaugr konungr fór upp
 á haug þann, er konungar vǫru vanir at sitja á,
 J ok lét þar búa konungs háseti ok settisk þar í; þá
 15 lét hann leggja dýnur á fótballinn, þar er jarlar vǫru
 vanir at sitja; þá veltisk konungr ór hásetinu ok í
 jarls-sæti, ok gaf sér sjálfr jarls-nafn. Eptir þat fór
 Hrollaugr á móti Haraldri konungi ok gaf honum alt
 riki sitt ok bauð at gerask hans maðr ok sagði honum
 20 alla sína meðferð. Þá tók Haraldr konungr sverð ok H 82

1. viii.: vi *J1*. 3. *Overskr. fra 18; fra herlaugi ok hrollaugi F, J1; mgl. K*. 5. Þeir: brœpr *tf. J1*. 7. viðum gorr: *omv. F*. 9. með her: *ul. J1*. konungr: *ul. F*. 10. til: haugsins *tf. J1, F*. 11. með: við *J1*. síðan—hann: let síþan *F*. 12. kasta—hauginn: aptr lykja *J1*. 13. er: þeir *tf. J1*. á(2): *ul. J1*. 14. ok(1): *ul. F*. þar(1): herefter er der i *K* tegn, som antyder en lakune i mbr.; i 18 findes et lignende med følgende randbemærkning: Deest unum folium | qui defectus e msc. Wormiano completus. Den følg. tekst til lýst (117.17) er altså *J*². kgs háseti: *omv. F*. 14—15. þá—hann: hann let *F*. 15. þar: *ul. F*. 16. sitja: á *tf. K*. konungr: hann *K*; hrollagr konungr *F*. ór: konungs *tf. F*. 18. Hrollaugr á: hann *F*. 19. hans: *ul. J1*. honum: konungi *F*. 20. sverð: *ul. J1*; i 18 understreget, så at det har *mgl. i J*.

festi á linda honum, þá festi hann skjöld á háls honum ok gerði hann jarl sinn ok leiddi hann í háseti; þá gaf hann honum Naumdælafylki ok setti hann þar jarl yfir.

K. 9. Frá skipan Haraldz konungs. 5

[*Jfr. Fsk. k. 7; Upphaf k. 6; Grett. k. 2; Vatsd. k. 9.*]

Haraldr konungr fór þá aptr til Þrændheims ok 867—8
dvalðisk þar um vetrinn, ok kallaði heimili sitt jafnan
síðan; þar setti hann inn mesta höfuðbæ, er Hlaðir
heita. Þann vetr fekk hann Ásu, dóttur Hákonar
jarls Grjótgarðzsonar, ok hafði Hákon þá mestan 10
868 metnað af konunginum. Um várit réð Haraldr kon-
ungr sér til skipa. Hann hafði gera látit um vetrinn
dreka mikinn ok búinn it vegligsta; þar skipaði
hann á hirð sinni ok berserkjum; stafnbúar váru mest
F 42 vandaðir, þvíat þeir höfðu merki konungs. Aptr frá 15
stafninum til austrúms var kallað á rausn; þat var
skipat berserkjum. Þeir einir náðu hirðvist með
Haraldi konungi, er afreksmenn váru bæði at afli ok
hreysti ok allz konar atgervi; þeim einum var skipat
hans skip; en hann átti þá góð vöð at kjósa 20

1. þá—hann: ok hann hengði *F*. 2. þá: með því *F*.
3. Naumdælafylki: at yfir sókn *tf. F (og Upphaf)*. 5. *Over-
skr. fra 18, J1; ingen kap. F*. 6. þá: *ul. 18*. 7. ok: *sál.
18; ul. K, F, J1, som alle har istf. det: iafnan síðan*.
7. kallaði: hann *tf. F*. 7—8. jafnan síðan: *sál. 18, J1
(iannan síðan); i þrandheími F*. 8. er: sín sem *F*.
9. heita: *herefter kap. i F med overskr.: haraldr konungr hafði
vti leidangr. hann: haraldr konungr F*. 10. þá: j. (=jarl)
F. 11. konunginum: *art. ul. F*. 12. sér: *ul. F*. gera
látit: *omv. F*. 13. búinn—vegl.: all vel búinn *F*. þar: þat
K og ul. det følg. á. 14. ok: *ul. 18, J1*. 16. stafninum:
stafnrvmi *F*. var: þat var *F*. þat var: var þar *F*. 18. bæði:
ul. F. 19. þeim: sliksom *F*. 19—20. var—en: varu þa
skipvt herskipin. þvíat *F*. 20. vöð: a *tf. F*.

ór hverju fylki sér hirðmenn. Hann hafði her mikinn ok mǫrg stórskip ok margir rikismenn fylgðu honum. Þess getr Hornklofi í Glymdrápu, at Haraldr konungr U 54 hafði fyrr barzk á Updals-skógi við Orkndœlinga, en 5 hann hefði leiðangr þenna úti:

42. Hilmir réð á heiði. H 83
 hjaldr-seiðs, þrimu, galdra
 óðr við æskimeiða
 4 ey vébrautar, heyja,
 10 áðr gnapsólar Gripnis
 gnýstærandi færi
 rausnarsamr til rimmu
 8 riðviggs lagar skíðum.
43. Gerði glamma ferðar
 15 gný drótt jǫru Þróttar
 helkannanda hlenna
 4 hlymræks of trøð glymja,

1. ór—fylki | sér hirðm.: *omv. F.* Hann: *haraldr konungr F.* 3. Hornklofi: *skald tf. F.* Glym-: *gyrn J1; geyru 18, feyllæsn.* 4. hafði: *hæfði J1.* barzk: *barízt F. -dœlinga: K; -dǫf J1 ([Orka]dal! 18); dǫli F.*

6—13. 42. *vísa (se Krit. stud. 66—9):* 1. -seiðs: *scyþz K, 18; skiðs J1; seiðz F.* þrimu: *þrimo F, J2; þrimu de øvrr. (dog skr. J1 þrunu = þrimu?).* galdra: *at giallda F.* 2. óðr: *oþr F; oþ K; oð J1, 18.* -meiða: *meiði K.* 4. vébrautar: *sál. J1, 18; vegbrotar F; varbratar K.* 5. -sólar: *salar alle.* Gripnis: *sál. K, J1, 18; grimnis F.* 6. riðviggs: *riðvigs F; riþvigs K. 18 (ð), J1 (ðu).*

14—17. 43. *vísa (se Krit. stud. 69—73):* 1. Gerði: *gerðiz alle (io J1; iǫ 18; o K; ey F).* 2. drótt: *þrottr alle.* jǫru: *forv F; iǫro de øvrr.* þróttar: *drottar alle.* 3. -kannanda: *kannandi F, K; kañaði J1; kañapi 18.* hlenna: *hlæna K.* 4. of: *um alle.* trøð: *træð F; truð de øvrr. (l. s.—s ogsá i Sn.E. I, 494 II 449, 598).*

áðr út á mar mœtir
 mannskœðr lagar tanna
 ræsinaðr til rausnar
 8 rak vébrautar ñokkva.

K. 10. Orrosta við Sólskel.

5

[Upphaf k. 6; Egilss. k. 3.]

868 Haraldr konungr helt liði sínu út ór Þrándheimi ok snœri suðr á Mœri. Húnþjófr er nefndr konungr, sá er réð fyrir Mœrafylki; Sölvi klofi hét sonr hans; þeir váru hermenn miklir. En sá konungr, er réð fyrir Raumsdali, er nefndr Nökkvi; hann var móður- 10 faðir Sölva. Þessir höfðingjar drógu saman her mikinn. er þeir spyrja til Haraldz konungs, ok fara móti honum, ok hittask við Sólskel: varð þar orrosta ok hafði Haraldr konungr sigr; svá segir Hornklofi:

H 84

44. Þar svát barsk at borði,
 borðhokvi rak norðan,
 hlifar valdr til hildar,
 4 hregg, döglinga tveggja,

15

8. -skœðr: sál. F; skiðr de øvrr. tanna: ranna 18.
 7. -naðr: sál. F; maðr de øvrr. (Y K). til: ok F. 8. ñokkva: nækva J1, K, 18; nokkva F.

5. Overskr. fra J1, 18; mgl. K, F. 6. helt - sínu: for F.
 7. er nefndr: h. F. 8. sá: ul. F; sia 18. hét: er (sidst i l., mgl. nefndr?) F. sonr: son J1, F; s. K, 18.
 10. -dali: sál. F; -dal de øvrr. Nökkvi: nækui J1; Nockvi K; nokkvi F. hann var: ul. F. 11. saman—mikinn: her saman F. 12. spyrja: spvrðo F. 13. ok(1): þeir F. hittask: hittvz F. orrosta: mikil tf. F. 14. svá segir: Þessar orrosto getr F.

15—18. 44. visa (se Krit. stud. 73—75): 1. svát: sva at alle. barsk: barz J1, K, 18; barðz F. 2. -hokvi: hækvis alle (-nis 18). 3. hregg: sál. K, J1, 18; hregs F.

ok allsnœfrir jofrar
 orðalaust at morði
 (endisk rauðra randa

» rødd) dynskotum kvøddusk.

- 5 Bádír konungar fellu, en Sólvi komsk með flótta undan; lagði Haraldr konungr þá undir sik þessi tvau fylki ok dvalðisk þar lengi um sumarit ok skipaði þar réttum með mǫnnum, en um haustit bjósk hann at 868 fara norðr til Þrándheims. Røgnvaldr Mœra-jarl, sonr 10 Eysteins glumru, hafði þá gørzk maðr Haraldz konungs. Haraldr konungr setti hann hofðingja yfir þessi F 43 ii. fylki, Norð-Mœri ok Raumsdal, ok fekk honum þar styrk til bæði af ríkis-mǫnnum ok bóndum, svá ok skipa-kost at verja landit fyrir ófriði. Hann var 15 kallaðr Røgnvaldr inn ríki eða inn ráðsvinni, ok U 55 segja menn, at hvártveggja væri sannnefni. Haraldr konungr var um vetrinn eptir í Þrándheimi. 868—9

K. II. Fall Arnviðar ok Auðbjarnar konungs.

[Upphaf k. 6; Egilss. k. 3, 4.]

- Eptir um vârit bjó Haraldr konungr her mikinn 869 20 ór Þrándheimi ok sagði, at hann mundi þeim her stefna á Sunn-Mœri. Sólvi klofi hafði um vetrinn legit úti á herskipum ok herjat um Norð-Mœri ok H 85

s. allsnœfrir: alsnœfrir J1, 18; allz næfrir K; allsnœfrir F. s. kvøddusk: kvæddr(!) K.

5. Bádír—fellu: þar fello báðir konungar F. með: við F. 7. um: of F = l. 8. 8. mǫnnum: ok setti þar fór raða menn ok treysti ser folkit *tf.* F. 9. Þrándheims: *kap. i F uden overskr.* sonr: s. alle. 10. þá: of svmarit *tf.* F. 11. Haraldr: *ul.* F. 11—12. þessi ii. | fylki: *omv.* F. 15. eða: ok F. 16. segja: kalla F. 18. *Overskr. fra 18; samme med udeladelse af Arnviðar (-viðs 18) ok J1; mgl. F.* 19. Eptir: *En F.* 20. sagði: J1, F; s. K, 18. hann—her: þeim her mundi hann F. 22. ok(1): hafði *tf.* F. um: a K.

drept þar marga menn Haraldz konungs, en suma rænta, en stundum um vetrinn hafði hann verit á Sunn-Mœri með Arnviði konungi frænda sínum. En er þeir spyrja til Haraldz konungs, þá samna þeir liði ok verða fjölmennir, þviat margir þóttusk eiga 5 Haraldí konungi heiptir at gjalda. Sólvi klofi fór suðr í Fjörðu á fund Auðbjarnar konungs, er þar réð fyrir, ok bað hann liðs, at hann skyldi fara með her sinn til styrks við þá Arnvið konung — segir hann svá: »Öllum er oss sjá kostr nú auðsærr, at vér 10 rísim allir upp móti Haraldí konungi; munu vér þá hafa nógan styrk, ok mun þá auðna ráða sigri, en hitt er ella, ok er þat engi kostr þeim mǫnnum, er eigi eru ótignari at nafni, en Haraldr, at gerask þrælar hans. Þótti fǫður mínum betri sá kostr, at falla í 15 bardaga í konungdómi sínum, en gerask undirmaðr Haraldz konungs«. Kom Sólvi svá ræðum sínum, at Auðbjörn hét ferðinni, ok dró hann þá her saman ok fór norðr til fundar við Arnvið konung; hófðu þeir

1. þar—konungs: mart manna fyrir haraldi konungi *F.*
 1—2. suma rænta: *omv. F* og *tf.*: ok brent fyrir svmom. ok gert hit mesta hervirki, hvilket mäske ogsá har været *K's læse-måde.* 2. um: *of F.* hafði—verit: var hann *F.* 4. spyrja: spurðo *F.*; *ul. J1.* til H. konungs: at haraldr konungr var a skip komin. ok hafði her mikin *F.* 6. Haraldí—heiptir | at gjalda: *omv. F.* 8. fyrir: *ul. K.* með: við *F.* 9. sinn: sinom *K.* 9—11. segir—rísim: er þa eigi olikligt a(!) vár ferþ takiz vel. ef ver risom *F.* 10. nú: efter oss er (*sál.*) *K.* 11. upp: *ul. F.* móti: í mót *F.* 11—12. munu—nógan: þviat ver hofvm þa þrin *F.* 12. mun þá: ma *F.* 12—13. en—ella: hin er anarr kostr *F.* 13. þat: þo *tf. F.* 14. at nafni: *ul. F.* Haraldr: konungr *tf. F.* 15. fǫður: feðr 18, *F.* betri: foran Þótti *F.* 16—17. gerask—konungs: ganga sialf-krafa í þionustv við harald konung eða þola eigi vapn sem næmdøla konungar gerþo *F.* 17. ræðum sínum: ræðo síni *F.* 18. Auðbj.: konungr *tf. F.* ok(1): *ul. F.*

þá allmikinn her. Þeir spurðu þá til Haraldz konungs, at hann var þá norðan kominn. Þeir hittusk 869 fyrir innan Sólskel. Þat var þá siðvandí, er menn þorðusk á skipum, at tengja skyldi skipin ok berjask 5 um stafna. Var þá svá gort; lagði Haraldr konungr skip sitt móti skipi Arnviðar konungs; varð sú orrosta in snarpasta, ok fell mikit fólk af hvárum tveggjum, H 86 ok at lýkðum varð Haraldr konungr svá óðr ok reiðr, at hann gekk fram á rausn á skipi sínu, ok barðisk 10 þá svá snarpliga, at allir frambyggvar á skipi Arn- U 56 viðar hrukku apr til siglu, en sumir fellu, gekk Haraldr konungr þá upp á skipit, leituðu þá menn Arnviðar konungs á flóttu, en hann sjálfr fell á skipi sínu; þar fell Auðbjörn konungr, en Sólvi flýði; svá 15 segir Hornklofi:

45. Háði gramr, þars gniðu,
geira hregg við seggi,
(rauð fnýsti ben blóði)
4 bryngogl í dyn Skoglar,
þás á rausn fyr ræsi
(réð eggliuðr) seggir

F 44

20

1—2. til—þá: at Haraldr konungr var *F*. 2. kominn: *kap. uden overskr. F*. 2—3. Þeir—S.: *ul. F*. 3. þá: *ul. F*. -vandi: *vani K; -venia F*. 5. þá: þar *F*. lagði | H. kgr.: *omv. F*. 6. Arnviðar: *sál. K, F, J1; -viðs 18*. 7. mikit: *mart F*. 8. óðr... reiðr: *omv. F*. 10. snarp-: *diarf. F*. -byggvar: *sál. K, F; -iar J1, 18*. 10—11. Arnviðar: *-viðs K; fork. i de øvrr.; konungs tf. F*. 11—12. H. kgr | þá: *omv. F*. 12. konungr: *ul. K*. skipit: skip arnv^l. *konungs F*. 12—13. Arnviðar: *sál. F; fork. i de øvrr.* 13. hann sjálfr: *omv. F*. 14. fell: ok *tf. F, 18*. flýði: kom a flóttu *F*.

16—21. 45. *visa*. 1. þars: þar er *alle*. gniðu: *sál. F; gnuðu de øvrr.* 2. fnýsti: *K, J1, 18; fnysto F*. 4. bryngogl: *sál. K, J1 (-gaul), 18; bengagl F*. 5. þás: þa er *alle*. rausn: *raunsn J1, 18*. fyr: *firi J1; fyrir 18; fyr K; † F*. 6. -lituðr: *litaðr F*.

— æfr gall hjörr við hlífar —

s hnigu fjörvanir (sigri).

Þar fell ór liði Haraldz konungs Ásgautr ok Ásbjörn, jarlar hans, Grjótgarðr ok Herlaugr, mágar hans, synir Hákonar Hlaða-jarls. Sölvi var síðan víkingr mikill 5 langa hrið ok gerði opt mikinn skaða á ríki Haraldz konungs.

K. 12. Brenna Vémundar konungs.

[*Fsk. k. 10—12; Upphaf k. 5, 6; Land. V k. 9; Egilss. k. 4; Flóam. k. 1.*]

Haraldr konungr lagði undir sik Sunn-Mœri. Vémundr, bróðir Auðbjarnar konungs, helt Firðafylki. 10
869 Þetta var síðla um haust ok gera menn þat ráð með Haraldi konungi, at hann skyldi eigi fara suðr um Stað. Þá setti Haraldr konungr Rognvald jarl yfir Mœri hvára-tveggju ok Raumsdal ok hafði hann þá H 87 um sik mikit fjölmenni. Haraldr konungr fór þá til 15
869—70 Þrándheims. Þann sama vetr fór Rognvaldr jarl it iðra um Eið ok svá suðr um Fjörðu; hann hafði njósn af Vémundi konungi ok kom um nótt, þar sem heitir Naustdalr; var Vémundr konungr þar á veizlu; Rognvaldr jarl tók hús á þeim ok brendi konung inni með 20 níu tigu manna. Eftir þat kom Berðlu-Kári til Rogn-

7. hjörr: *sál. F*; her *de øvrr*.

3. fell—konungs: fello af haraldi konungi *F*. Ásbjörn: arnbjörn *F*. 4. hans(1): konungs *K*; ok *tf. F*. Herl.: hrollagr *K*. 5. Hlaða: *ul. F*. 6. opt: optlaga *F*. 8. *Overskr. fra J1, 18; mgl. K, F*. 9. Har.—lagði: Eftir þat lagði haraldr konungr *F*. 10. Firðaf.: ok gerþiz konungr yfir *tf. F*. 11. um: of *F*. 12—13. um Stað: *ul. K*; a *hæst degi tf. F*. 13. Har. kgr.: hann *F*. 14. Mœri: Mæra *K* (*dittogr.*). ok(2) . . . þá: *ul. F*. 15. fór þá: sneri þa norðr aftr *F*. 17. um Eið: *ul. F*. um(2): of *F*. 20. konung inni: þar inni. vemund konung *F*. 21. níu tigu: *sál. K*; níu tigi *J1*; xc 18; .lxxx. *F*.

valdz jarls með langskip alskipat, ok fóru þeir báðir norðr á Mœri; tók Rognvaldr jarl skip þau, er átt hafði Vémundr konungr, ok alt lausafé, þat er hann fekk. Berðlu-Kári fór norðr á fund Haraldz konungs 5 ok gerðisk hans maðr; hann var berserkr mikill. Um U 57 vart eptir fór Haraldr konungr suðr með landi ok 870 lagði undir sik Firðafylki. Síðan siglði Haraldr konungr austr með landi ok kom fram í Vík austr, en hann setti eptir Hákon jarl Grjótgarðzson ok fekk honum 10 yfirsókn í Firðafylki. Þá sendi Hákon jarl orð Atla jarli inum mjófa, at hann skyldi fara á braut ór Sogni ok vera jarl á Gaulum, sem hann hafði fyrr verit, en kvað Harald konung hafa veitt sér Sygnafylki. Atli jarl sendi þau orð í mót, at hann mun 15 halda Sygnafylki ok svá Gaulum, þar til er hann finnr Harald konung. Jarlarnir þreyttu þetta með sér, þar til er báðir samna her; þeir hittusk á Fjølum í Stafanessvági ok áttu þar orrostu mikla. Þar fell H 88 870 Hákon jarl, en Atli jarl varð sárr til ólífis ok fóru 20 þeir með hann til Atleyjar ok andaðisk hann þar; svá segir Eyvindr skáldaspillir:

4. norðr: til þrandheims *tf. F.* 5. mikill: *kap. 18 með overskr. fall Haconar jarls ok Atla jarls ens miofa; F uden overskr.; ingen kap. J1, K.* 6. landi: með skípa her *tf. F.* 7. Har. kgr.: *hann F.* 8—9. en—eptir: Haraldr konungr setti eftir í fiordom *F.* 9. Grjótg. ok: *ul. J1; G. s. ul. 18.* 10. yfirsókn í F.: firða fylki at yfir sokn *F og tf.: En er konungr var æstr farin (hvilket mulig også har stået i K).* 11. á braut: 18, *J1; brat F; brot K.* 12. hann: *ul. F.* 13. verit: haft *F.* 13—16. kvað—finnr: atli sagði harald konung hafa veitt ser sygna fylki ok kvez því munda halda til þess er hann fyndi *F.* 16. þreyttu: þreyta *F.* 17. hittusk: hittaz *F, K.* 18. þar: *ul. F.* orrostu mikla: *omv. F.* 19. jarl(2): *ul. K.* 19—20. ok—þar: foro menn hans til atleyjar með hann ok þar andaþiz hann *F.*

F 45 46. Varð Hǫkunn, Hogna meyjar viðr, vápnberr, 4 es vega skyldi, ok sinn aldr í odda gný Freys óttungr 8 á Fjølum lagði.	47. Ok þar varð, es vinir fellu magar Hallgarðs, 4 manna blóði Stafaness við stóran gný vinar Lóðurs 8 vágr of blandinn.	5

K. 13. Frá Haraldi konungi ok Eiríki Svía-
konungi. 10

- 870 Haraldr konungr kom liði sínu austr í Vik ok lagði inn til Túnsbergs; þar var þá kaupstaðr; hann hafði þá dvalzk í Þrándheimi iii. vetr ok komit ekki á þeiri stundu í Vikina. Hann spurði þar þau tíðendi, at Eiríkr Svía-konungr Eymundarson hafði lagt undir 15 sik Vermaland ok hann tók þar skatta af öllum markbyggðum, ok hann kallaði vestra Gautland alt norðr til Svínasundz, ok it vestra alt með hafi, þá kallaði
- H 89 Svía-konungr þat alt sitt ríki ok tók skatta af. Hann
- U 58 hafði þar sett yfir jarl, er kallaðr var Hrani gauzki; 20 hann hafði ríki í milli Svínasundz ok Gautelfar; hann var ríkr jarl. Haraldi konungi var sagt frá orðum Svía-konungs, at hann skyldi eigi fyrr af láta, en hann hefði jammikit ríki í Vikinni, sem fyrr hafði

1—8a. 46. visa. 4. es: er *alle*. 8. á: at *F*.

1—8b. 47. visa. 1. þar: þar *F*; þ *K*; þi *J1* (þ *J2*), 18.

2. es: er *alle*. 3. -garðs: gar *K*; garz *J1*, 18; garðz *F*.

7. Lóðurs: lóðrs *K*. 8. blandinn: blasin *F* (*rettet fra blasno*).

9—10. *Överskr. fra J1, 18; mgl. K, F*. 12. hann: Haraldr konungr *F*. 13. dvalzk: verit *F*. 14. þar: ul. *F*. 15. son: *J1*; s. *K, F*. 16. hann: ul. *K*. þar: ul. *F*. af: *K, F*; þ *J1*, 18 (= frá?). 18. hafi: hafino *F*. þá: þat *F* og ul. *det følg. þat*. 20. yfir: ul. *F*. Hrani: hin *tf. F*. 21. í milli: millom *F*. 22. var(2): sva *tf. F*. 23. af láta: letta *F*. 24. jam-: *K*; iafn *J1, 18*; sva *F*. hafði: þar haft *tf. F*.

Sigurðr eða Ragnarr loðbrók, sonr hans, en þat var Raumaríki ok Vestfold, alt út til Grenmars, svá Vingulmörk, ok alt suðr þaðan hafði snúizk til hlýðni við Svía-konung. Þetta líkaði Haraldi stórilla; hann 5 stefndi þar þegar þing við bændr þar á Foldinni ok bar sakar á hendr þeim um landráð við sik. Bændr kómu þar sumir syn fyrir sik, sumir guldu fé, sumir sættu refsingum: fór hann svá um sumarit um þat fylki. Um haustit fór hann upp á Raumaríki ok fór 870 10 þar alt at sama hætti. Þá spurði hann ǫndverðan vetr, at Eiríkr Svía-konungr reið um Vermaland at veizlum með hirð sína.

K. 14. Dráp Áka.

[*Jfr. Egilss. k. 70.*]

Haraldr konungr býsk austr um Eiðaskóg ok kom 870 15 fram í Vermalandi; lét þar búa veizlur fyrir sér. Áki hét maðr; hann var ríkastr bóndi á Vermalandi, stórauðigr ok þá gamall at aldri; hann sendi menn til Haraldz konungs ok bauð honum til veizlu; konungr hét ferðinni at ákveðnum degi. Áki bauð ok H 90 20 Eiríki konungi til veizlu ok lagði honum inn sama F 46 stefnudag. Áki átti mikinn veizlu-skála ok var þá forn;

1. Sigurðr: hringr *tf. F.* sonr: son *K*; s. *de øvrr.*
2. svá: ok *tf. F.* 3. hafði: þa *vm* oll þessi fylki *tf. F* (og *punktum foran* hafði). 4. -konung: *margir hofþingiar. ok mikit folk aæt tf. F.* Haraldi stórilla: *omv. F og tf. (lígesom også K): konungi.* 4—5. hann—þegar: ok stefndi hann *F.* 5—6. ok bar: bar hann þa *F.* 6. þeim: bondom *tf. F.* um: er hann kenði *F.* 7. kómu—sik: gerðo skyn firir *F.* 8. um(2): of *F.* 10. at: með *F.* hætti: at hann lagði vndir sig þat fylki *tf. F.* 13. *Overskr. fra J1, 13; mgl. K, F.* 14. býsk: byr ferþ sína *F.* 15. lét: hann *tf. F.* veizlur: veizlo *F.* 16. -landi: ok *tf. F.* 19. ferðinni: ferþ síni *F og ul.* at—degi. ok: *F efter* konungi. 21. veizlu: *ul. F.* ok—forn: ok fornan *F.*

hann lét þá gera annan nýjan skála eigi minna ok vanda sem mest; hann lét þann skála tjalda allan nýjum búnaði, en inn forna með fornum búnaði. En er konungar kómu til veizlunnar, þá var skipat Eiríki konungi með sínu liði í inn forna skála, en 5 Haraldí í inn nýja skála með sínu liði; þannug var skipt öllum borðbúnaði, at Eiríks-menn höfðu forn ker ok horn ok þó gylt ok vel búin, en Haraldz konungs menn höfðu öll ný ker ok horn ok búin öll U 59 með gulli; þau váru öll skyggð ok líkuð, en drykkur 10 var hvártveggi inn bezti. Áki hafði fyrr verit maðr Hálfðanar svartá. En er sá dagr kom, er veizlan var öll, þá bjoggusk konungar til brautferðar; váru þá reiðskjótar búnir. Þá gekk Áki fyrir Harald konung ok leiddi eptir sér son sinn, xii. vetra gamlan, sá hét 15 Obbi. Áki mælti: »ef yðr þykkir herra vináttu vert fyrir góðvilja minn, er ek hefi lýst fyrir þér í heim- K boði mínu, þá launa þat syni mínum; hann gef ek

1. hann—þá: þa let hann *F.* nýjan skála: veizlo skala nýfan ok *F.* 2. sem mest: at ollu *F.* 3. en—búnaði: *ul. K.* með: skala *F.* 4. þá: *ul. F.* 5. með—liði: ok hans lípi *F* eftir skála. sínu liði: sinni hirð *K.* 6. Haraldí: konungi *tf. F.* sínu liði: sitt líp *F.* 6—7. þannug—skipt: Mæð sama hœtti var skipat *F.* 7. öllum borðb.: *omv. F.* Eiríks: eiríkr konungr ok hans *F.* höfðu: oll *tf. F.* 8. ok(1): *sua tf. F.* gylt ok: all- *F.* 8—9. Har. kgs: haraldr konungr ok hans *F.* 9—10. öll(2)—gulli: vel *F.* 10. þau váru: *omv. F.* skyggð ok líkuð: *omv. F* og *tf.* sem glér. en: *ul. F.* 11. Áki: bondi *tf. F.* fyrr verit: *omv. F.* 12. svartá: konungs *F.* 13. þá(1): *ul. F.* braut-: brot- *K.* 15. eptir: með *F.* vetra: *ul. F.* 15—16. sá—Obbi: sál. *K* (*dog U-*), *J1, 18;* er vbbi h. *F.* 16. yðr . . herra: þer konungr *F.* vináttu: nokkurrar v. *F.* 17—18. góðvilja—mínu: heimboðit *F.* 17. lýst: hermed ender det fra *J* hæntede, i *K* manglende stykke (*jfr. ovf. 106.11*). fyrir þér: við yðr *J1.* 18. launa: lænið þer *J1.* þat: *ul. F.* syni: seyni *F.* ek: *ul. J1* (*ikke J2*).

þér til þjónostu-mannz. Konungr þakkaði honum með mörgum fögnum orðum sinn fagnað ok hét honum þar í mót fullkominni sinni vináttu; síðan greiddi hann fram stórar gjafar, er hann gaf konungi. Síðan 5 gekk Áki til Svía-konungs; var þá Eiríkr konungr klæddr ok búinn til ferðar ok var hann heldr ókátr. Áki tók þá góða gripi ok gaf honum. Konungr svarar fá ok steig á bak hesti sínum. Áki gekk á leið með H 91 honum ok talaði við hann; skógr var nær þeim ok 10 lá þar vegrinn yfir; en er Áki kom á skóginn, þá spurði konungr hann: »hví skiptir þú svá fagnaði með okkr Haraldi konungi, at hann skyldi hafa af öllu inn betra hlut, ok veiztu, at þú ert minn maðr. »Ek hugða, segir Áki, at yðr, konungr, ok yðra menn 15 mundi engan fagnað skort hafa at þessarri veizlu, en er þar var forn búnaðr, er þér drukkuð, þá veldr þat því, at þér eruð nú gamlir, en Haraldr konungr er nú í blóma aldrs; fekk ek honum af því nýjan búnað; en þar er þú mintir mik, at ek væra þinn 20 maðr, þá veit ek hitt eigi síðr, at þú ert minn maðr. Þá brá konungr sverði ok hjó hann banahogg, reið

1. þér: yðr *J1*. 2. með—orðum: *ul. J1*. mörgum: *ul. F.* ok: *ul. F.* 3. þar—fullk.: *ul. J1*. 4. hann(1): aki *J1*. gjafar: *sál. J1*; gjafir *de øvrr.* Síðan: mintiz Áki við konung *tf. J1*; Eftir þat *F.* 5. Áki: hann þa *J1*. 5—6. var—ókátr: var einíkr konungr þa ferþar buinn *J1*. 7. þá: *ul. F.* honum: konungi *J1*. 7—8. svarar—sínnum: steig a hest sinn (*sál. ogsá F*) ok svarar fa *J1*. 8. ok—sínnum: *ul. 18*. 9. honum: konungi *J1*. þeim: þonum *J1*. 10. þar vegrinn: *omv. F.* á: i *J1*. þá: *ul. F.* 12. hafa | af öllu: *omv. J1*. af: i *F.* 13. minn maðr: *sál. J1, F*; *omv. K, 18*. 14. segir Áki: Áki svar. *F foran Ek*. 15. þessarri: þessi *J1, F.* 16. þar—búnaðr: forn bvn. var þar *J1*. er(2): sem *F, J1*. þá: *ul. F.* 17. konungr: *ul. J1*. 18. nú: *ul. F.* aldrs: síns *tf. F.* 19. þú mintir: þer mintvð *J1*. mik: a *tf. F, J1*. væra: veri *F*; em *J1*.

braut síðan. En er Haraldr konungr var búinn at stíga á hest sinn, þá bað hann kalla til sín Áka bóanda, en er menn leituðu hans, þá runnu sumir þannug, sem Eiríkr konungr hafði riðit; fundu þeir þar Áka dauðan, fóru síðan aptr ok sögðu konungi. 5
 En er hann spyr þetta, heitr hann á menn sína, at þeir skolu hefna Áka bóanda; riðr þá Haraldr konungr þannug, er áðr hafði riðit Eiríkr konungr, til
 U 60 þess er hvárir verða varir við aðra; þá riða hvárir, sem mest megu, til þess er Eiríkr konungr kœmr á 10 skóg þann, er skilr Gautland ok Vermaland. Þá snýr Haraldr konungr aptr á Vermaland; leggrr þá land
 F 47 þat undir sik, en drap menn Eiríks konungs, hvar 870—71 sem hann stóð þá. Fór Haraldr konungr um vetrinn aptr á Raumaríki. 15

H 92 K. 15. Ferð Haraldz konungs til Túnsbergs.

[*Jfr. Fsk. k. 5—6.*]

870—1 Haraldr konungr fór um vetrinn út til Túnsbergs til skipa sinna; býr hann þá skipin ok heldr austr yfir fjörðinn, leggrr þá undir sik alla Vingulmörk.

1. braut: i brót *F*; brott *J1*. 1—2. at stíga: ok hann steig *J1*. 2. hest sinn: *sál. J1, F*; *omv. K, 18*. þá: *ul. F, J1*. 3. bóanda: *sál. K, 18*; *bonda F*; *b. J1*. 4. þannug: til þannvg *J1*; þanig *F*. þeir: *ul. F*. 5. síðan aptr: *omv. F*; þeir aptr *J1*. sögðu: *haraldi tf. J1*. 6. hann(2): *ul. J1*. 7. skolu: *sfo K, J1*; *skylldi F*. Áka bóanda: *ul. J1*; *bonda skr. F*. 8. þannug: *sáledes K, 18*; þanig *F*; þann veg *J1*. er—konungr: er eir. kgr. hafði aðr riðit *J1*. 9. verða—við: *sía F*. þá riða: *riðu þa F*. 10. megu: *mega F, J1*. kœmr: *kom F*. 11. snýr: *sneri F*. 12. leggrr: hann *tf. J1*. 13. þat: *allt J1*. 14. stóð: *fan F*. 15. aptr: *vt J1*. -ríki: *ok dvalþiz þar vm hrið tf. F*. 16. *Overskr. fra 18; haraldr konungr vann vingulmorc. F*; *fra haraldi konungi inum harfagra J1; mgl. K*. 19. leggrr: hann *tf. J1 og ul. þá; haraldr konungr tf. F*. alla: *ul. J1*.

Hann er úti á herskipum allan vetrinn ok herjar á Ránriki; svá segir Þorbjörn hornklofi:

48. Úti vill jól drekka,
 ef skal einn ráða,
 fylkir enn framlyndi
 4 ok Freys leik heyja;
 ungr leiddisk eldvelli
 ok inni at sitja,
 varma dyngju
 10 s eða vottu dúns fulla.
 Gautar höfðu samnað fyrir alt um landit.

K. 16. Orrösta á Gautlandi.

Um várit, er ísa leysti, stikuðu Gautar Gautelfi, 871 at Haraldr konungr skyldi eigi mega leggja skipum sínum upp í landit. Haraldr konungr helt skipum sínum upp í elfina ok lagðisk við stikin, herjaði þá á bæði lönd ok brendi byggðina; svá segir Hornklofi:

49. Grennir þröng (at gunni)
 gunnmóss fyr haf sunnan
 20 (sá vas gramr) ok gumnum
 4 (geðharðr) und sik jörðu,

1. Hann—hersk.: er hann vti *F*. 2. Þorbjörn hornklofi: þiöð. *F*; þ *J1*.

3—10. 48 *visa*. 1. vill: vil *J1*. s. enn: inn *J1*; hið *K*, *F* (*i*). 4. heyja: heygia *J1*. s. leiddisk: leiddiz *K*, *F*; læiddz *J1* (-iz *J2*). -velli: visi *F*. s. ok: æ' *J1* (eþr *J2*). at: ul. *J1*. s. eða: sál. *F*; eþ *K*: æ' *J1*.

11. Gautar—landit: ul. *F*. 12. *Overskr. fra 18*; hernaðr haraldz konungs *F*; ingen kap. *J1*; mgl. *K*. 13. Um: en um *J1*. leysti: þa *tf. J1*. 14. at: sva at *F*. 15. helt: lagði *K* (*Ásg.s fejskr.?*). 16. ok lagðisk: ul. *J1*.

18—21. 49. *visa*. (*Se Krit. stud. 75—6*). s. -móss: mál *K*; márs *F*. fyr: f' *K*; f' *F*; f'i *J1*. s. vas: var *K*, *F*; uar *J1*. 4. geðharðr: geðvorðr *F*; goðvarðr *K*; goðuvarðr *J1*. und: alle. sik: sig *F*.

H 98

ok hjalmtamiðr hilmir
 holmreyðar lét olman
 lindihjört fyr landi
 s lundprúðr við stik bundinn.

Stíðan riðu Gautar með her mikinn ok heldu orrostu 5
 við Harald konung, ok varð þar allmikit mannfall ok
 hafði Haraldr konungr sigr; svá segir Hornklofi:

50. Ríks (þreifsk reiddra øxa
 rymr; knóttu spjör glymja)
 svartskyggð bitu seggi 10
 s sverð þjóðkonungs ferðar,
 þás (hugfyldra hólða)
 hlaut andskoti Gauta
 (hór vas sǫngr of svírum)
 s sigr (flugbeiddra vigra). 15

U 61 K. 17. Haraldr konungr fór til Uplanda.

[Fsk. k. 19, 20; ÓH (53) k. 1; ÓH (Fms.) k. 1; Upp-
 haf k. 8.]

871 Haraldr konungr fór víða um Gautland herskildi
 ok átti þar margar orrostur tveim megin elfarinnar
 ok fekk hann optast sigr, en í einni hverri orrostu

s. -reyðar: -reiðar K (rey- 18). 7. fyr: f^u K, F; f'i J1.
 s stik: stig J1.

5. Gautar: ofan tf. J1. 6. ok—all: þar varð J1.
 mannfall: her tf. J1 (men ikke J2) atter mikit (ur.). ok(2):
 læk sva at (H. k. h.) F.

8—15. 50. visa. (Se Krit. stud. 76.) 1. þreifsk: þreifz
 K; þræifs J1; þreifst F. reiddra: ræidra J1. øxa: auxa
 J1, F; eyxa K. 2. knóttu: knatto K, F; knatu J1. 3. þás:
 þa er alle (æ- J1). hólða: hállda alle. 4. and-: an- K.
 7. hór: hár F; har J1; ár K. of: sál. J1, F; vm K.
 8. flug: sál. K, J1, F; flæg J2.

16. Overskr. fra F; Fall Rana gatzka 18; mgl. K; ingen
 kap. J1. 18. elfar-: sál. J1, F; elf- K, 18. 19. en: ok F.
 J1. einni hverri: sál. J1; einhverri K; eini F.

fell Hrani gauzki. Síðan lagði Haraldr konungr land alt undir sik fyrir norðan elfina ok fyrir vestan Væni ok Vermaland alt. En er hann snørisk þaðan í brot, þá setti hann þar eptir til landz-gæzlu Guthorm 5 hertoga ok lið mikit með honum, en hann snørisk þá til Uplanda ok dvalðisk þar um hríð; fór síðan norðr um Dofrafjall til Þrándheims ok var þar enn langar hríðir. Hann tók þá at eiga börn; þau Ása áttu sonu þessa: Guthormr var ellztr; Hálfðan svartí, F 48 10 Hálfðan hvítí — þeir váru tvíburar, Sigfrøðr inn H 94 iii.; þeir váru allir upp fœddir í Þrándheimi með miklum sóma.

K. 18. Orrosta í Hafrsfirði.

[Ágr. k. 2; Fsk. k. 13; Upphaf k. 7; Land. II k. 19, III k. 2; Egilss. k. 9; Vatsd. k. 8, 9; Grett. k. 2.]

Tíðendi þau spurðusk sunnan ór landi, at Hørdar 872 15 ok Rygir, Egðir ok Þilir sǫmnuðusk saman ok gerðu upreist bæði at skipum ok vápnum ok fjölmenni; váru þeir uphafsmenn Eiríkr, Hørdalandz-konungr, Súlki konungr af Rogalandi ok Sóti jarl, bróðir hans, Kjǫtvi inn auðgi, konungr af Ögðum, ok Þórir hak-

1. Hrani: Rani K. 3. Verm. alt: omv. J1. 4. þá: ul. F. landz-: land F. 5. hann: konungr F; haraldr konungr J1. 6—7. fór—Dofr.: síþan snori hann J1. 7. enn: ul. J1. 8. langar hríðir: lengi F. Hann: Haraldr konungr F. 9. sonu þessa: íij. sonv F. G. var: omv. F. svartí: ok_w tf. J1 og ul. þeir. 10. Sigfrøðr: sál. F; sigfrøðr K; sigþ (= sigrøðr?) J1. 10—11. inn iii.: ul. F. 11. þeir váru: omv. F. upp: ul. J1. 11—12. með—sóma: ok varu enir efniligtv J1. 13. Overskr. fra 18, J1; haraldr konungr barþiz iháfrs firði F; mgl. K. 14. Tíðendi þau: omv. J1. 15. Rygir: ok tf. F. Egðir: egðar K. 17. Hørd.-kgr: konungr af hørðalandi F. 18. ok: ul. J1. 19. ok: ul. J1.

langr. sonr hans; af Þelamork bræðr ii., Hróaldr hrygg
ok Haddr inn harði. En er Haraldr konungr varð
þessa tíðenda viss, þá dró hann her saman ok skaut
skipum á vatn, bjósk síðan með liðit ok ferr með
landi suðr ok hafði mart manna ór hverju fylki. En 5
er hann kómr suðr um Stað, þá spyr þat Eiríkr
konungr; hafði hann þá ok saman komit því liði, er
honum var ván; ferr hann þá suðr í móti því liði,
er hann vissi at austan myndi koma til fultings við
hann. Mœttisk þá herrinn allr fyrir norðan Jaðar, ok 10
leggja þá inn til Hafrsfjarðar. Þar lá þá fyrir Haraldr
konungr með her sinn; teksk þar þegar orrosta mikil,
var bæði hörð ok löng, en at lýkðum varð þat, at
Haraldr konungr hafði sigr, en þar fellu þeir Eiríkr
U 62 konungr ok Súlki konungr ok Sóti jarl, bróðir hans. 15
Þórir haklangr hafði lagt skip sitt í móti skipi Haraldz
konungs ok var Þórir berserkr mikill; var þar allhörð
atsókn, áðr Þórir haklangr fell; var þá hroðit alt
skip hans. Þá flýði Kjotvi konungr ok í hólma
nökkurn, þar er vígi var mikit; síðan flýði alt lið 20

1. sonr: son *J1*; s. *de ovrr.* af Þ. | bræðr ii.: *omv. J1*.
Hróaldr: *uden h K, F.* 2. er: *ul. J1.* 2—3. varð—þá:
fretti þetta F; þá ær hann uarð þessa uiss *J1.* 3. hann:
ul. J1. 4. vatn: *ok tf. F.* 4—5. bjósk—suðr: for síðan
suðr með landi *J1.* 4. liðit: lið mikit *F.* 6. þá: *ul. F.*
spyr þat: s. *J1.* 7. ok . . komit: *ul. F.* því liði: *omv. J1.*
7—8. er—var: sem hann atti *F.* 8. í: *ul. F, J1.* 10. þá
—allr: þar herr þeira *J1*; allr herrin *F.* 11. þá(1): þeir *F.*
11—12. Þar—konungr: Haraldr konungr la þar firi *F.*
11. þá(2): *ul. J1.* 12. her sinn: *omv. F.* teksk: tokz *J1.*
13. var: sia orrosta *tf. F.* 13—14. varð—hafði: hafði har-
aldr konungr *F.* 14—15. þar—E. konungr: þeir eiríkr kon-
ungr fello þar *F.* 16. í: *ul. J1, F.* 16—17. skipi | H. k.:
omv. F. 17. ok: *ul. J1, F.* var Þórir: *omv. F.* 18. Þórir:
ul. J1. 19. Þá—ok: Kjotvi konungr flýði *F.* ok: *sól. K*;
ut 18; *ul. J1.* 20. er—mikit: var vígi gótt *F.* mikit: gott
J1. síðan: því næst *F.*

þeira, sumt á skipum, en sumt hljóp á land upp ok H 96
svá it øfra suðr um Jaðar; svá segir Hornklofi:

51. Heyrðir í Hafrsfirði, 53. Freistuðu ens framráða,
hvé hizug barðisk es þeim flýja kendi,
5 konungr enn kynstóri allvalds austmanna,
4 við Kjötva ennaudlagða; 4 es býr at Utsteini;
knerrir kómu austan, stóðum Nøkkva brá,
kaps of lystir, es vas styrjar væni;
með ginöndum höfðum hlömmun vas á hlífum,
10 8 ok gröfnum tinglum. 8 áðr Haklangr felli.
52. Hlaðnir vöru hólða 54. Leiddisk þá fyr Lúfu
ok hvíttra skjalda, landi at halda
vigra vestroenna hilmí inum halsdigra,
4 ok valskra sverða; 4 holm lézk at skjaldi;
15 grenjuðu berserkir, slógusk und sessþiljur,
guðr vas á sinnum, es sárir vöru,
emjuðu ulfheðnar létu upp stjölu stúpa, H 96
8 ok isörn dudu. 8 stungu í kjöl höfðum.

1. hljóp: *ul. J1.*

3—10^a. 51. *visa.* 1. Heyrðir: þv *tf. alle.* 2. hizug: *sál. K;* hizig *J1;* hitzig *F.* 3. enn: inn *J1;* hin *K;* hin *F.* kynstóri: kostsami *J1.* 4. enn: inn *J1;* hin *K, F (i).* audlagða: *K, J1;* æða *F.* 6. kaps: haps *J1 (J2).* of: vm *K.* lystir: fylldr (-ir *J2).* 7. ginöndum: *sál. K, F (-ond);* ginendum *J1.*

11—18^a. 52. *visa.* 1. vöru: þeir *tf. K, J1.* hólða: hólða *K;* hólpa *J1, F.* 6. vas: var þeim *K, J1;* varþ *F.* á sinnum: at sinni *J1.* 7. -heðnar: -heiðnar *J1.* 8. isörn: isornn *J1 (jfr. randbemærkn. i 18: „Msc. W. isorn“);* isarn *K;* isárn *F.* dudu: *sál. J1;* glumdo *K;* gvllu *F.*

3—10^b. 53. *visa.* 1. ens: ins *J1;* hins *K, F.* 2. flýja: fylgia *F.* 3. -valds: *sál. 18, F;* vast *J1, J2 (fejlæs. for vatz?);* valldr *K.* 5. stóðum: stöðvm *J1 (sta- J2);* stöðom *K, 18;* staðom *F.* Nøkkva: *nocq̄ K;* nokk *F;* *nœcq̄ 18;* nækua *J1.* brá: stillir *tf. alle.* 6. es: hanum *tf. alle.*

11—18^b. 54. *visa.* 1. fyr: f *K;* f *F. J1.* 3. hilmí inum: hilminom *K;* hilmí inum *J1;* hilmí hinom *F.* 4. lézk: let ser *alle.* 5. und: *sál. F;* undir *K, J1.* 7. stjölu: stælu *J1.* stúpa: stvfa *J1 („Msc. W.“ i 18).*

F 49 55. Á baki létu blíkja, æstusk austkylfur
 barðir vóru grjóti, ok of Jaðar hljópu
 Sváfnis salnæfrar heim ór Hafrsfirði,
 seggir hyggjandi; s hugðu á mjöðdrykkju,

K. 19. Haraldr konungr varð einvaldr at 5
 Nóregi.

[*Upphaf k. 7; Egilss. k. 4 (fm.); Vigl. k. 1.*]

Eptir orrostu þessa fekk Haraldr konungr enga
 mótstöðu í Nóregi; váru þá fallnir allir inir mestu
 fjáðmenn hans, en sumir flýðir ór landi, ok var þat
 allmikill mannfjöldi, þviat þá byggðusk stór eyðilönd; 10
 þá byggðisk Jamtaland ok Helsingjaland ok var þó
 áðr hvártveggja nokkut byggt af Norðmönnum. Í þeim
 ófriði, er Haraldr konungr gekk til landz í Nóregi,
 þá funnusk ok byggðusk útlönd, Færeyjar ok Ísland;
 þá var ok mikil ferð til Hjaltlandz, ok margir ríkis- 15
 U 68 menn af Nóregi flýðu útlaga fyrir Haraldi konungi ok
 fóru í vestrvíking, váru í Orkneyjum eða Sudreyjum
 á vetrum, en á sumrum herjuðu þeir í Nóreg ok

1—4. 55. vísa, s. ogá i *Gylf. kap. 2.* 1. blíkja:
 blika *K*; blikia *J1, F, SnE.* 2. Sváfnis: sváfnis *F*;
 svolnis *V (SnE).* sal-: sval- *J1 (sal- J2).* 3. æstusk: æstiz
J1. austkylfur: austkylpor *K (18)*; æstr kylfvr *J1 (-kylfr J2)*;
 æðkylfor *F.* 4. of: *J1, F*; um *K.* 5. beg. i alle með ok.

5—6. *Overskr. fra 18; einualld Haraldz konungs J1; Haraldr
 konungr settiz vm kyrt F; mgl. K.* 8. allir: motstöðv menn
 ok *tf. J1.* inir: *ul. K (er i 18).* 9. flýðir: flýit *J1*; flýðv
F. 10. -mikill mannfj.: -mikít fíolmenni *F.* byggðusk:
 byggðiz *J1.* 11. ok(2): *ul. F.* 12. áðr hvártv.: hvervettna áðr
J1. nokkut: nakvað *J1.* bygt: bykt *J1.* 14. þá: *ul. F.*
 funnusk: funduz *J1, F.* ok(2): *ul. J1.* 15. ferð: af Noregi *tf.*
J1. Hjalt-: hiat- *J1.* 16. flýðu útlaga: vrðo vtlagar *J1.*
 útlaga: *ul. F.* 17. váru: *ul. J1.* eða: *K*; ok alle øvrr.
 (ogá 18). Sudreyjum: varu þar *tf. J1.* 18. Nóreg: sál. *F*;
 fork. noř. i de øvrr.

gerðu þar mikinn landz-skaða; margir váru þeir ok ríkismenn, er gengu til handa Haraldi konungi ok gerðusk hans menn ok byggðu lönð með honum.

K. 20. Frá börnum Haraldz konungs. H 97

[*ÓH* (53) k. 1; *ÓH* (*Fms.*) k. 1; *ÓTr.* (*Fms.*) k. 1 (*fin.*), (*Flat.*) k. 2 (*fin.*); *Fsk.* 20; *Upphaf* k. 8.]

5 Haraldr konungr var nú einvaldi orðinn allz Nóregs. Þá mintisk hann þess, er mærin sú in mikilláta hafði mælt til hans; hann sendi þá menn til hennar ok lét hana hafa til sin ok lagði hana hjá sér; þessi váru börn þeira: Álof var ellzt, þá var
10 Hrcækr, þá Sigtryggr, Fróði ok Þorgils.

K. 21. Kvánfang Haraldz konungs.

[*Ágr.* k. 2; *Fsk.* k. 19, 20; *ÓH* (53) k. 1; *ÓH* (*Fms.*) k. 1; *ÓTr.* (*Fms.*) k. 2, (*Flat.*) k. 3; *Upphaf* k. 8; *Hist. Norw.* 104—5.]

Haraldr konungr átti margar konur ok mörg börn; c. 975—90 hann fekk þeirar konu, er Ragnhildr hét, dóttir Eiríks c. 895 konungs af Jótlandi; hon var kolluð Ragnhildr in
15 ríka, þeira sonr var Eiríkr blóðøx. Enn átti hann Svanhildi, dóttur Eysteins jarls; þeira börn váru

---

1. landz-: land- *J1*. 1—2. váru þeir ok | ríkism.: *omv. J1*.
4. *Overskr. fra 18; capitulum F; ingen kap. J1; mgl. K.*
5. Haraldr—nú: þa var haraldr konungr *J1*. 7. hann: *ul. F.* hann sendi: *omv. J1*. menn: *sína tf. F.* 8. til hennar: *K; eptir henni de øvrr. (ogsá 18)*. hana hafa: *hann flytia hana F.* 9—10. þessi—Þorgils: *ok atto þw born saman. þessir varv ss. þeira sigtrygr. froþi. þorgils. hrærekr. Olof d. þeira ok var hon ellzt F.* 9. var(2): *efter det næste þá J1*.
11. *Overskr. fra 18; fra konum haraldz konungs J1; Fra ss. h konungs ok mæð þeira F; mgl. K.* 13. Ragn-: *Rag- F.*
15. ríka: *rikia J1*. sonr: *s. K; son de øvrr.* 16. jarls: *konungs F.* þeira—váru: *þessir varu ss. þeira F.*

Óláfr Geirstaða-álfr, Björn ok Ragnarr rykkill. Enn átti Haraldr konungr Áshildi, dóttur Hringa Dagssonar ofan af Hringaríki; þeira börn váru Dagr ok Hringr, Guðrøðr skirja, Ingigerðr. Svá segja menn, at þá er Haraldr konungr fekk Ragnhildar ríku, at hann léti 5 þá af íx. konum sínum; þess getr Hornklofi:

56. Hafnaði Holmrýgjum ok Hólga ættar
ok Hørða meyjum konungr enn kynstóri,
s hverri enni heinversku s es tók konu danska.

F 50 Börn Haraldz konungs váru þar hver upp fœdd, sem 10 móðerni áttu. Guthormr hertogi hafði vatni ausit inn ellzta son Haraldz konungs ok gaf nafn sitt; hann H 98 knésetti þann svein ok fóstraði ok hafði með sér í Vik austr; fœddisk hann þar upp með Guthormi hertoga. Guthormr hertogi hafði alla stjórn landzins 15 um Vikina ok um Uplöndin, þá er konungr var eigi nær.

1. ok: *ul. F, J1*. 1—2. Enn—kgr: H. k. atti *en F*.
2. Ás-: al- *J1* (Alfhildr í *ÓH* (53) k. 1). 3. váru: þar *tf. F*. ok: *ul. F, J1*. 4. -røðr: *sål. K*; -røðr *F*; -reþr *J1*.
5. fekk: *ul. F*. ríku: ríki *J1*. 5—6. at—sínur: let hann einar íx. konur sínar *F*. 6. þá: *ul. J1*.

7—9. 56. *visa*. 1. Hafnaði: hamnaðe *J1*. 2. enni: *sål. J1*; hini *K, F*. 3. Hólga: hólga *K*; hólga *F*; hólpa *J1*.
4. enn: inn *J1*; hinn *K, F*. 5. konu danska: conona (k . . u . . *J1*; k . . v . . *F*) dansco (ko *F*; kv *J1*) *alle*.

10. Börn—fœdd: Hvert barn haraldz konungs var vpp fœðt þar *F*. 11. móðerni: mæþr *J1* (mæðr *J2*). 13. ok fóstraði: *ul. J1*. 14. hann: guthormr *J1*. 15. Guth. hert. | hafði: *omv. F*. stjórn landzins: landz stjórn *F*. 16. um Uplöndin: vpp vm landit *F*; vppíð *J1* (uplönd *J2*). er: haraldr *tf. F*.

K. 22. Vestrfærð Haraldz konungs.

U 64

[ÓTr. (Fms.) k. 95, (Flat.) k. 179, 180; Upphaf k. 7; Orkn. k. 4; Land. I k. 11, IV k. 8; Vatsd. k. 9.]

Haraldr konungr spurði, at víða um mitt landit herjuðu víkingar, þeir er á vetrum váru fyrir vestan haf. Hann hafði þá leiðangr úti hvert sumar ok c. 878—80
 5 kannaði eyjar ok útsker, en hvar sem víkingar urðu varir við her hans, þá flýðu allir ok flestir á haf út, en er konungi leiddisk þetta, þá varð þat á einu c. 891
 sumri, at Haraldr konungr siglði með her sinn vestr um haf, kom hann fyrst við Hjaltland ok drap þar
 10 alla víkinga, þá er eigi flýðu undan. Síðan siglir hann suðr til Orkneyja ok hreinsaði þar alt af vikingum. Eptir þat ferr hann alt í Suðreyjar ok herjar þar; hann drap þar marga víkinga, þá er fyrir liði réðu áðr; hann átti þar margar orrostur ok hafði
 15 optast sigr. Þá herjaði hann á Skotland ok átti þar orrostur; en er hann kom vestr í Møn, þá hófðu þeir áðr spurt, hvern hernað hann hafði gort þar í landi, þá flýði alt fólk inn á Skotland ok var þar aleyða af mönnum; braut var ok flutt alt fé þat, er
 20 mátti; en er þeir Haraldr konungr gengu á land, þá fengu þeir ekki herfang; svá segir Hornklofi:

1. *Overskr. fra 18; fra haraldi konungi J1; haraldr konungr herjaði vestr vm háf F; mgl. K.* 2. at: þat at J1. 6. her hans, þá: harald konung F. haf: hafit J1. 7. þetta: starf tf. J1. 7—8. þá—siglði: for hann eítt svmar F. 7. varð: var J1. 8. siglði: siglir J1. 9. við Hj.: til hjaltlandz J1. 11. hann: h. konungr J1. 13. hann: ok F. þar: ul. F. 14. áðr: ul. J1. 15. optast: iafnan F. 16. orrostur: $\overline{oro}^f$ J1 ($\overline{oro}$ J2); $\overline{or}$ K, 18; $\overline{oro}$ F. vestr: ul. F. 16—18. þá—þá: ul. J1. 17. hann: haraldr konungr F. gort: fyrom tf. F. 18. þá—fólk: flyðo þeir F. 19. alt | fé þat: omv. F. 20. Haraldr: ul. F. þá: ul. F.

H 99

57. Menfergir bar margar
margspakr (Niðar varga
lundr vann sókn á sandi)

4 sandmens í bý randir;
áðr fyr eljunprúðum
allr herr Skota þverri
lögðis eiðs af láði
8 læbrautar varð flæja.

5

Í þessu bili fell Ívarr, sonr Rognvaldz Mœra-jarls, en í bætr þess gaf Haraldr konungr Rognvaldi jarli, er 10 hann siglði vestan, Orkneyjar ok Hjaltland, en Rognvaldr gaf þegar Sigurði, bróður sínum, bæði löndin, ok var hann vestr eptir, þá er konungr siglði austr; gaf hann áðr Sigurði jarldóm. Þá kom til lags við hann Þorsteinn rauðr, sonr Óláfs hvíta ok Auðar 15 innar djúpúðgu. Þeir herjuðu á Skotland ok eignuðusk Katanes ok Suðrland alt til Ekkjalsbakka. Sigurðr jarl drap Melbrigða tønn, jarl skožkan, ok

1—8. 57. *visa*. (Se *Nj. II*, 380—88, 964—68; *Krit. stud.* 76—79). 1. -spakr: spakar *J1* (-r *J2*). 2. lundr: lunnð *F*; lunz *J1*. 4. sandmens: land mēns *J1* (-mēgs *J2*). 5. eljunprúðum: *sál. J1*; ælianfroðom *K*; elion froðom *F*. 7. eiðs: æiðs *J1*; seið *K, F*. 8. læ-: læ- *K, J1*; lę *F*. flæja: flóia *K*; flóia *F*; flegia *J1*.

9. þessu bili: þessi ferð *F*; þessum orostum *J1*. sonr: s. *alle*. Mœra-jarls: j. af mœri *F*; j. *J1*. 9—11. en—vestan: En er Haraldr konungr siglði vestan. þá gaf hann Rognvaldi j. i sonar bœtr *F*. 10. jarli: *ul. J1*. 12. þegar: bęði löndin *J1*; löndin *tf. F*; bægge *ul. sá det følg. bæði l.* bróður: brępr *J1*. 13. hann: *ul. J1*. 13—14. þá er—jarldóm: Haraldr konungr gaf sigurþi jarldom áðr konungr siglði austr *F*. 13. þá: En þa *J1*. siglði: siglir *J1*. 14. áðr: *ul. J1*. 15. rauðr: *sál. F, J1*; ræði *K*. sonr: son *J1*; s. *de øvrr.* Auðar: aðnar *K, 18*; ánar *F*; annr *J1*; annar *J2*. 16. innar: *ul. J1*; -úðgu: *sál. alle, undt. J2*: aðgu (*fejløkr.*). 17. Katanes—Suðrland: suðrland katanes *J1*. -bakka: *ul. J1*.

batt höfuð hans við slagálar sér ok laust á kykva-
 vöðva sínum á töninna, er skagði ór höfðinu; kom U 65
 þar í blástr ok fekk hann þar af bana, ok er hann
 heygðr á Ekkjalsbakka. Þá réð lönðum Guthormr,
 5 sonr hans, einn vetr ok dó barnlauss. Síðan settusk
 í lönðin víkingar, Danir ok Norðmenn.

K. 23. Skorit hár Haraldz konungs. F 51

[*Ágr. k. 1; Fsk. k. 5, 14; Hist. Norw. 103.*]

Haraldr konungr var á veizlu á Mæri at Rogn-
 valdz jarls; hafði hann þá eignazk land alt; þá tók
 10 konungr þar laugar ok þá lét Haraldr konungr greiða
 hár sitt, ok þá skar Rognvaldr jarl hár hans, en ádr
 hafði verit óskorit ok ókembt x. vetr. Þá kolluðu 875
 þeir hann Harald lúfu, en síðan gaf Rognvaldr honum H 100
 kenningar-nafn ok kallaði hann Harald inn hárfagra,
 15 ok sögðu allir, er sá, at þat var it mesta sannnefni,
 þvíat hann hafði hár bæði mikit ok fagrt.

K. 24. Gøngu-Hrólftr útlægr gørr.

[*Ágr. k. 3—4 (Svási); ÓH (53) k. 1 (Snæfríðs börn);*
ÓH (Fms.) k. 1; ÓTr. (Fms.) k. 95, (Flat.) k. 179; ÓH

1. hans: *ul. F.* slagálar: slag' J1 (slağ J2). 1—2. á—
 sínum: *ul. J1*. 1. á: *ul. F.* 1—2. kykva-vöðva: kvikva voð-
 vanom F. 2. höfðinu: kyka voðfanum ok *tf. J1* (voðvanum
 J2). 3. í blástr ok: blastr í fotinn J1. þar af: af þi J1.
 4. lönðum: landinu J1. 5. sonr: s. *alle*. dó: hann *tf. J1*.
 settusk: enn *tf. J1*. 6. Danir—N.: *margir danir*. sva
 hit sama norð men. F. 7. *Overskr. fra 18, F (der dog tf.*
harfagra); kenningar nafn h. konungs J1; *mgl. K.* 8. á(1):
 at 18. 9. hafði hann | þá: *omv. J1*. tók: *haraldr tf. F.*
 10. þar: *ul. F, 18*. ok—konungr: *hann let þa ok F.*
 12. verit—ókembt: *oskorit verit J1*. 12—13. Þá—lúfu: *var*
hann ádr kallaðr lúfa F. 13. Rognvaldr: j. *tf. F, J1*.
 15. er: þat *tf. J1*. var: *veri F.* 16. bæði: bæði J1 (*ul.*
J2). 17. *Overskr. fra 18; Fra hernaði gangv hrólfs F;*
ingen kap. J1; mgl. K.

(*Fms.*) k. 38, (*Flat.*) k. 28; *Hauk. hábr.* k. 5 (*Svási*);
Fsk. k. 210; *Orkn.* k. 4; *Land. IV* k. 8.]

Rognvaldr Mœra-jarl var inn mesti ástvin Haraldz konungs, ok konungr virði hann mikils. Rognvaldr átti Hildi, dóttur Hrólfs nefju; synir þeira váru þeir Hrólfr ok Þórir. Rognvaldr jarl átti ok frillusonun; hét einn Hallaðr, annarr Einarr, inn iii. Hrollaugr; 5 þeir váru rosknir, þá er inir skírbornu bræðr þeira váru börn. Hrólfr var víkingr mikill; hann var svá mikill maðr vexti, at engi hestr mátti bera hann, ok gekk hann, hvargi sem hann fór; hann var kallaðr Gøngu-Hrólfr. Hann herjaði mjök i Austrvegu. Á 10
 c. 910 einu sumri, er hann kom ór viking austan i Vikina, þá hjó hann þar strandhögg. Haraldr konungr var i Vikinni; hann varð mjök reiðr, þá er hann spurði þetta, þvíat hann hafði mikit bann á lagt at ræna innan landz. Konungr lýsti því á þingi, at hann 15 gerði Hrólfr útlaga af Nóregi. En er þat spurði Hildir, móðir Hrólfs, þá fór hon á fund konungs ok bað friðar Hrólfi; konungr var svá reiðr, at henni týði ekki, at biðja; þá kvað Hildir þetta:

U 66

58. Hafnið Nefju nafna,
 nú rekið gand ór landi,
 horskan hólða barma,
 4 hví bellið því stillir?

20

1. Mœra-: *ul. J1*. 2. kgr virði: *omv. J1*. 2—3. Rognv.: *j. tf. F*. 3. synir: *seynir F*. 4. frillusonun: *fríplo sono .iiij. F*. 5. inn iii: þripi *F*; .iii. *J1*. 6. skírbornu: *skilgetno F*. 7—8. hann—maðr: *ul. J1*. 8 maðr: *ul. F*. 9 hvargi: *hvert F, J1*. hann var: *omv. F*. 10. Austr-: *aust K, 18*. -vegu: *veg J1 og tf. ok*. 11. víking: *vikingo F*; *vikingv ok J1 (ok tf. ogsá 18)*. 12. 17. þá: *ul. F*. var: *þa tf. J1*. 13. hann varð: *omv. F*. þá: *ul. F, J1*. 16. af Nóregi: *of allan noreg F*. 17. Hrólfs: *hans F, J1*. fund kgs: *omv. J1*. 18. friðar Hr.: *omv. J1*. 18—19. henni—biðja: *þat tiaði ekci J1*. 18. týði: *tioði F*.

20—23. 58. *visa. (Se Krit. stud. 94—5)*. 1. rekið: *rek K, J1*; *rekom F*. ór: *af J1*. 2. hólða: *halpa F*; *halda K, J1 (II)*.

ilt 's við ulf at ylfask,
 yggr valbrikar, slíkan;
 muna við hilmis hjarðir
 s hægr, ef renn til skógar.

- 5 Gøngu-Hrólfur fór síðan vestr um haf í Suðreyjar, ok þaðan fór hann vestr í Valland ok herjaði þar ok eignaðisk þar jarls-ríki mikit ok byggði þar mjök Norðmönnum, ok er þar síðan kallat Norðmanní. Af Hrólfs ætt eru komnir jarlar í Norðmanní. Sonr
- 10 Gøngu-Hrólfs var Viljálmr, faðir Ríkarðar, fòður annars Ríkarðar, fòður Roðberts løngum-spáða, fòður Viljálms bastarðar Engla-konungs; frá honum eru síðan komnir Engla-konungar allir. Ragnhildr drótning ríka lifði F 52 síðan iii. vetr, er hon kom í Nóreg, en eptir dauða
- 15 hennar fór Eiríkr, sonr þeira Haraldz konungs, til c. 898 fòstrs í Fjórðu til Þóris hersis Hróaldzsonar ok fæddisk hann þar upp.

Haraldr konungr fór einn vetr at veizlum um

s. 's: er *alle*. s. yggr: ygs *K. F*; ygs *J1*. slíkan: sliks *J1*. 7. muna: *sál. K*; *mvnad J1*; *mænat F*. s. hægr: *høgr K*; *hegr J1*; *høgr F*; *jfr. K. Gísl. Udvalg s. 49*. ef: er *J1*; hann *tf. alle*. renn: *sál. K*; kemr *J1*; gengr *F*.

7. þar(1): *ul. F, J1*. þar(2): þat *F*. 8. þar: þat *F, J1*. -manní: *sál. K, F*; *mandi J1*. 8—9. Af—Norðmanní: *ul. F*. 9. Hrólfs: hans *J1*. Sonr: s. *K, 18, J1*; son *F*. 10. Viljálmr: *sál. K, J1*; *vilhjálmr F = l. 11*. 10—11. annars—Roðberts: roðbert *F*. 11. Roðberts: Hrólfs *K*; rothberstz *J1*. spáða: *sál. K (á)*; spáða *F*; speða *J1*. 12. bastarðar: *sál. K, J1*; bastarðz *F*. síðan komnir: *omv. J1*. 13. Engla-kgar allir: *omv. J1*; *F tf. endnu (jfr. anm til l. 8—9)*: af hans øtt ero ok komnir iarlar í norðma-ði; *herpá er kap. i F uden overskr.* ríka: hín ríka *F*; ríkia *J1*. 14. síðan | iii. vetr: *omv. J1 og ul.* er. 15. sonr: s. *alle*. 15—16. til fòstrs³ | í Fjórðu² | til Þ. hersis¹: *omv. F og ul.* Hróaldzsonar. 17. upp: *kap. i 18 (overskr.: fra Svava iotni) og J1 (overskr.: fra suasa iotni ok h. konungi)*.

Uplönd ok lét búa sér til jólaveizlu á Þoptum. Jólaptan kom Svási fyrir dyrr, þá er konungr sat yfir borði, ok sendi konungi boð, at hann skyldi út ganga til hans; en konungr brásk reiðr við þessum sendibodum, ok bar inn sami maðr reiði konungs út, sem honum hafði borit boðin, en Svási bað bera eigi at síðr annat sinn erendit, ok kvað sik vera þann finninn, H 102 er konungr hafði játat at setja gamma sinn annan veg brekkunnar þar, en konungr gekk út ok varð honum þess jázi at fara heim með honum ok gekk 10 yfir brekkuna með áeggjan sumra sinna manna, þótt sumir letti. Þar stóð upp Snæfríðr, dóttir Svása, kvinna fríðust, ok byrtaði konungi ker fult mjaðar, en hann tók alt saman ok hǫnd hennar, ok þegar var sem eldz-hiti kvæmi í hǫrund hans, ok vildi þegar hafa 15 samræði við hana á þeiri nótt, en Svási sagði, at U 67 þat myndi eigi vera, nema at honum nauðgum, nema konungr festi hana ok fengi at lǫgum, en konungr festi Snæfríði ok fekk, ok unni svá með ǫrslum, at

1. lét: hann *tf. J1.* -veizlu: vistar *J1.* Þoptum: *sál. (ū) K, 18, J1;* þotni *F.* 2. Svási: *sál. (á) K, 18.* 3. bordi: borðum *F, J1.* ok: *hann F.* hann: konungr *J1.* út ganga: *omv. J1.* 4. en: *ul. J1.* þessum: þeim *F, J1.* 5. maðr: *ul. J1.* reiði kgs | út: *omv. J1.* 6. honum: *ul. J1.* boðin: *in tf. F, og J1 foran orðet.* at: *ul. F.* 7. erendit: til konungs *F.* 8. konungr: *hann F.* játat: *iattað F.* setja: *sekia J1, J2.* sinn: þar *tf. F, J1.* 9. þar: *ul. F, J1.* varð: *verðr J1.* 10. þess: *ul. J1.* jázi: *iatzi F; iati J1, J2.* ok gekk: *Gekk konungr F.* 11. brekkuna: *i gamma hans tf. J1.* sinna manna: *omv. F.* 12—13. Þar—fríðust: Snæfríðr het dottir suasa hon var kvenna venst hon stóð vp *J1.* 13. en: *ul. J1.* hann: *konungr F.* 14. saman: *kerit tf. F.* 15. hans: *hanum J1.* 16. samræði—hana: *hennar J1 (hana J2).* nótt: *natt J1.* 17. vera: *ul. J1.* 18. ok—en: *ul. J1.* fengi: *hennar tf. F.* en: *haraldr F.* 19. Snæfríði: *ul. J1.* fekk: *hennar tf. F, J1.* svá: *mikit ok tf. J1.* með—at: *mikit at með ǫrslum var þviat F.*

riki sitt ok alt þat, er honum byrjaði, þá fyrir lét hann. Þau áttu iii. sonu, einn var Sigurðr hrísi, Hálfðan háleggr, Guðrøðr ljómi, Rognvaldr réttillbeini. Síðan dó Snæfríðr, en litr hennar skipaðisk á engan 5 veg, var hon þá jamrjóð, sem þá, er hon var kvik. Konungr sat æ yfir henni, ok hugði, at hon myndi lifna. Fór svá fram iii. vetr, at hann syrgði hana dauða, en allr landz-lýðr syrgði hann villtan; en þessa villu at lægja kom til lækna Þorleifr spaki, er með 10 viti lægði þá villu fyrst með eptirmæli með þessum hætti: »eigi er, konungr, kynligt, at þú munir svá fríða konu ok kynstóra ok tignir hana á duni ok á guðvefi, sem hon bað þik, en tign þín er þó minni, en hæfir, ok hennar í því, at hon liggr ofrlengi í 15 sama fatnaði, ok er miklu sannara, at hon sé hræð, ok sé skipt undir henni klæðum«. En þegar er hon H 103 var hræð ór rekkjunni, þá slær ýldu ok óþefani

1. sitt: s^o *K* (*ur.*). 1—2. ok—hann: fyrir lét hann ok allt þat er konungs tign byrjaði *F*. 1. honum: hans tign *J1*. 2. einn var: *ul. F*; en *skr. K, J1*. hrísi: *sál. F, J1*; risi *K, 18*. 3. Hálfð. hálf. | G. lj.: *omv. J1*. 4. á: *ul. F*. engan: ongan *F*; angan *J1*. 5. þá(1): *ul. F, J1*. jamrjóð: iafn *F*. sem—kvik: þá sem meþan hon lifðe *J1*. þá—var: hon veri *F*. 7—8. hana dauða: hennar dauþar *J1* (dauða *J2*). 8. en(1): *ul. F*. allr landz-l.: *omv. J1*. syrgði: harmaði *F*. 9. kom: koma *F, J1*. lækna: *sál. K, 19, F* (lækna); *ðette er gen. af fem. lækni (ikke lækn, som Fritznér's mener)*; læknanar *J1*. Þorl. spaki: þorleifs spaka *J1*. 10—11. með —hætti: sva mælande *J1*. 11. konungr. kynligt: *omv. F*; kynligt herra *J1*. þú munir: þer munið *J1*. 12. konu | ok kynst.: *omv. J1*. á(2): *ul. J1*. 13. þik: *ul. J1*. þín: yðor *J1*. þó: *ul. F*. 14. en hæfir: *ul. J1*. ok: sva hit sama *F*. at: er *J1*. ofr-: of *F, J1*. 15. sama fatnaði: sæmum klæðum *J1*. ok: *ul. J1*. sannara: sannligra *F, J1*. sé: *ul. J1*. 16. undir henni | klæðum: *omv. F*. klæðum: fætunum *J1*. En: Oc *J1*. er: *ul. F, J1*. 17. ór rekkjunni: *ul. J1*. óþefani: *sál. F*; óþefan *K* (-i 18); óþefani *J1* (-an *J2*).

ok hvers kyns illum fnyk af líkamanum; var þá hvatat at báli ok var hon brend; blánaði áðr allr líkaminn ok ullu ór ormar ok eðlur, froskar ok þóddur ok allz kyns illyrmi. Seig hon svá í þsku, en konungrinn steig til vizku ok hugði af heimsku, stýrði síðan ríki 5 sínu ok styrkðisk, gláðisk hann af þegnum sínum, en þegnar af honum, en ríkit af hváru tveggja.

F 53

K. 25. Frá Þjóðólfi ór Hvini.

Eptir þat er Haraldr konungr hafði reynt svik finnunnar, varð hann svá reiðr, at hann rak frá sér 10 sonu sína ok finnunnar ok vildi eigi sjá þá. En Guðrøðr ljómi fór á fund Þjóðólfs ins hvinverska, fóstfróður síns, ok bað hann fara með sér til konungs, þvíat Þjóðólfr var ástvinr konungs, en konungr var þá á Uplöndum. Þeir fara síðan, en er þeir kómu 15 til konungs síð aptans, ok settusk niðr útarliga ok dulðusk; konungr gekk á gólfinu ok sá á bekkina, en U 68 hann hafði veizlu nokkura ok var mjóðr blandinn; þá kvað hann þetta fyrir munnni sér:

1. ok—kyns: *ul. J1.* fnyk: *fryk F; ul. J1.* 2. at . . var: *ul. J1.* áðr—líkaminn: þa allr hennar bukr *J1.* 3. ór: þar or *F; vt or J1.* 4. Seig: *sál. J1; steig K, F (jfr. G.Storm: Sn. Sturl. 223).* í: til *F.* -inn: *ul. F, J1.* 5. steig: *ul. F.* heimsku: *konungr tf. F.* 6. ok styrkðisk: *omv. J1; ok tf. F.* 7. en(1): ok *J1.* þegnar: -nir *tf. F.* hváru: *hvarum J1.* 8. *Overskr. fra 18; fra þjóðólfi J1; mgl. K, F.* 9. varð: þa v. *J1.* 10. En: *ul. F.* 11. -røðr: *røðr K; røðr 18, F; reðr J1.* 12. -nir *tf. F.* 13. ástvinr: *sál. F; -vin de øvrr.; haraldz tf. F.* en: *ul. J1.* 14. fara—þeir: *foru er þeir voro hvnir ok F.* fara: *foru 18, J1.* en er: *ul. J1.* 15. til kgs | síð aptans: *omv. F.* aptans: *vm aftan J1.* 16—17. settusk . . dulðusk: *settiz . . dvlþiz F; niðr ul. F.* 17. sá: leit *J1.* en: *ul. J1.* 18. nokkura: *hvna tf. F.* 19. þá—hann: *konungr kvað F.* hann: *konungr J1.*

59. Mjök eru mínir rekkar
 til mjöðgjarnir fornir
 ok hér komnir hárir;
 4 hvi eruð ævar margir?

5 Þá svaraði Þjóðólfr:

H 104

60. Höfðum vér í höfði
 högg at eggja leiki
 með vellbrota vitrum;
 4 váruma þá til margir.

- 10 Þjóðólfr tók ofan höttinn, ok kendi konungr hann þá ok fagnaði honum vel. Þá bað Þjóðólfr konung, at hann skyldi eigi fyrir líta sonu sína — þvíat fúsir væri þeir at eiga betra móðerni, ef þú hefðir þeim þat fengit. Konungr játaði honum því ok bað hann hafa
- 15 Guðrøð heim með sér, svá sem hann hafði fyrr verit, en Sigurð ok Hálfðan bað hann fara á Hringaríki, en Rognvald á Haðaland. Þeir gera svá sem konungr bauð, gerðusk þeir allir vaskligir menn ok vel búnir at íþróttum. Haraldr konungr sat þá um kyrt
- 20 innan landz, ok var friðr góðr ok árferð.

1—4. 59. *visa.* 1. Mjök: Miodr *J1.* 2. fornir: bornir *K, 18.* 4. eruð: ervt *F*; erot er *K*; erv þer *J1.* ævar: æfar *K, J1*; øfar *F.*

6—9. 60. *visa.* 1. Höfðum: Hofðu *J1*; Hofðu *F.* 2. högg: hæsk *K, 18.* eggja: eiga *J1* (eigia *J2*). 4. váruma: voruma *K*; várom at *F*; vorvm ver *J1.*

10. tók: þa *tf. F, J1.* höttinn: hattinn *F, J1,* *der tf.:* af höfðe ser. ok: *ul. F.* kendi *kgr: omv. F.* 11—12. konung, at hann: at konungr *F* (*sál. også 18*). 12. væri: mundi *J1.* 14. játaði: iattaði *F.* því: þ *J1.* ok: *ul. F.* 14—15. hafa *G.: omv. J1.* 15. -røð: røð *18, F*; røð *K*; reð *J1.* heim: *ul. F.* svá—verit: *ul. J1.* 17. Rognv.: bað hann fara *tf. J1.* Haða-: hæða- *F.* gera: gerðu *J1.* svá: *ul. F, J1.* 18. gerðusk—vaskligir: voru þeir miklir *J1.* vaskligir: vaskir *F.* 18—19. vel búnir: *omv. J1.* 19. konungr: *ul. J1.* 20. ok var: var þa *F, J1.* ok árferð: *ul. J1.*

K. 26. Upphaf Torf-Einars jarls í Orkneyjum.

[ÓTr. (Fms.) k. 96, (Flat.) k. 181, 182; Orkn. k. 5—7;
Land. IV k. 8.]

- c. 875 Rognvaldr jarl á Mæri spurði fall Sigurðar bróður
sins ok þat, at þá sátu í lǫndunum vikingar. Þá
sendi hann vestr Hallað, son sinn, ok tók hann jarls-
nafn ok hafði lið mikit vestr, en er hann kom til 5
Orkneyja, þá settisk hann í lǫndin; en bæði á haust
ok um vetr ok um vár fóru vikingar um Eyjar, námu
nesnám ok hjoggu strandhogg. Þat leiddisk Hallaði
jarli at sitja í eyjunum; veltisk hann þá ór jarldóm-
H 105 inum ok tók hǫlds-rétt; fór hann síðan austr í Nóreg. 10
En er Rognvaldr jarl spurði þetta, lét hann illa yfir
ferð Hallaðar, sagði, at synir hans myndi verða ólíkir
forellri sínu. Þá svaraði Einarr: »ek hefi lítinn metnað
af þér, á ek við litla ást at skiljask. Mun ek fara
F 54 vestr til Eyja, ef þú vill fá mér styrk nokkurn. Mun 15
ek því heita þér, er þér mun allmikill fagnaðr á vera,
at ek mun eigi aprt koma til Nóregs«. Rognvaldr

1. Overskr. fra 18; fra torf einari j. J1; mgl. K, F.
2. jarl á M.: ul. J1. 3. þat: með tf. F. þat. at: ul. J1.
lǫndunum: londom F. 3—4. Þá—hann(1): sendir hann þa F.
4. hann(2): aðr tf. J1. 5. vestr: með ser F; ul. J1. 5—
6. til—þá: vestr J1. 6. þá: ul. F. í lǫndin: vm kyrt J1.
6—7. á . . um—um(2): ul. J1. 6. á: of F. 7. um(1): ul.
F. um(2): a F. Eyjar: eyjarnar ok J1. námu: þar tf.
J1. 8. ok—hogg: ul. J1. Þat: þa J1. 9. jarli: ul. J1.
sitja í eyj.: vera þar J1. 10. hann: ul. J1. 11. lét: þa
let J1. 12. ferð H.: hans ferð J1. myndi: munda F.
verða: vera J1. 13. Þá—E.: E. suaraði þa J1. 14. ást:
her tf. J1. Mun: man F, J1 = 16, 17, og 15 J1. 15. vill:
sál. J1; vilt de øvrr. nokkurn: til J1. 16. þér(1): ul. F.
all-: ul. J1. fagnaðr: fagnodr F. 17. Rognv.: j. tf. J1 =
s. 138, l. 4.

segir, at þat líkaði honum vel, at hann kvæmi eigi U 69
 apr — þviat mér er lítils ván, at frændum þínum sé
 sœmd at þér, þviat móðurætt þín ǫll er þrælbörin.
 Rognvaldr fekk Einari eitt langskip ok skipaði þat til
 5 handa honum. Siglði Einarr um haustit vestr um c. 880 (?)
 haf, en er hann kom til Orkneyja, þá lágu þar fyrir
 víkingar ii. skipum, Þórir tréskegg ok Kálfr skurfa;
 Einarr lagði þegar til orrostu við þá ok sigraðisk, en
 þeir fellu báðir; þá var þetta kveðit:

10 61. Þá gaf hann Tréskegg trollum,
 3 Torf-Einarr drap Skurfu.

Hann var fyrir því kallaðr Torf-Einarr, at hann lét
 skera torf ok hafði þat fyrir eldivið, þviat engi var
 skógr i Orkneyjum. Síðan gerðisk Einarr jarl yfir
 15 eyjunum ok var hann ríkr maðr; hann var ljótr
 maðr ok einsýnn ok þó manna skygnastr.

K. 27. Andlát Eiríks konungs Emundarsonar. H 106

[Jfr. Fsk. k. 19.]

Guthormr hertogi sat optast i Túnsbergi ok hafði
 yfirsókn alt um Vikina, þá er konungr var eigi nær,

1. segir: svarar J1. 1—2. at(1)—lítills: vel licar mer
 þat at þu komir eigi apr þi at mer er litil J1. 1. vel: allvel
 F. at(2): þótt F. 2. lítills: litil F. sé: verþi F. 3. ǫll
 er: omv. F, J1. 4—5. Einari—honum: eit langskip alskipat
 einari J1. 4. þat: ul. F. 5—6. um haustit | vestr um haf:
 omv. J1. 6. þá: ul. F. 8. þegar: ul. J1. sigraðisk:
 hafði sigr F, J1.

10—11. 61. vísa. 1. trollum: sál. K (tröllom 18); trállom
 F; ta øllum J1 (træ- J2).

12. fyrir: ul. F. 13. ok—eldivið: til eldi viðar J1.
 14. Orkneyjum: eyionum J1. 15. ok—hann(1): hann var
 J1. maðr: ok tf J1. hann(2)—ljótr: liotr var hann F, J1.
 16. maðr: ul. F, J1. skygnastr: skygnstr J1. 17. Over-
 skr. fra 18; fra suia konungum J1; mgl. K. F. 19. alt: alla
 F; ul. J1.

ok hafði þar landvörn; var þar mjök herskáttaf vikingum, en ófriðr var upp á Gautland, meðan Eiríkr 882 konungr lifði Emundarson; hann andaðisk, þá er Haraldr konungr inn hárfagri hafði verit x. vetr konungr í Nóregi. 5

K. 28. Dauði Guthorms hertoga.

Eptir Eirík var konungr í Svíþjóð Björn, sonr hans, l. vetra; hann var faðir þeira Eiríks ins sigrsæla ok Óláfs, fǫður Styrbjarnar. Guthormr hertogi varð sóttfauðr í Túnsbergi. Þá gaf Haraldr konungr 10 yfirsókn ríkis þess allz Guthormi syni sínum ok setti hann þar höfðingja yfir.

K. 29. Dauði Rǫgnvaldz Mœra-jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 97, (Flat.) k. 183; Orkn. k. 8.]

890 Þá er Haraldr konungr var xl. at aldri. þá váru margir synir hans vel á legg komnir; þeir váru allir 15 U 70 bráðgǫrvir. Kom þá svá, at þeir unðu illa við, er konungr gaf þeim ekki ríki, en setti jarl í hverju fylki, ok þótti þeim jarlar vera smábornari, en þeir váru. Þá fóru til á einu vári Hálfðan hálegg ok

1. ok—landvörn: *ul. J1.* var—herskátta: þar var þa herskat miog *J1.* 2. var: *ul. J1.* 3. lifði E.: *omv. F.* Emundarson: *ul. J1.* 4. kgr—hárfagri: *ul. J1.* verit: *efter konungr F.* 4—5. x. vetr | kgr: *omv. J1.* 6. *Overskr. fra 18; mgl. K, F; ingen kap. J1.* 7. Eirík: *konungr tf. F.* -þjóð: -þjóðo *F; fork. J1.* 7—8. sonr hans: *ul. J1; s. skr. de øvrr.* 8. þeira: *ul. J1.* 9. Óláfs, fǫður: *ul. 18 (og P).* 12. setti: *mgl. K.* 13. *Overskr. fra 18; fra sonum haraldz konungs J1; mgl. K, F.* 14. xl.: *fertvgr J1.* þá(2): *ul. F, J1.* 15. komnir: *þviat tf. F.* 15—16. þeir—bráðg.: *ul. J1.* 16. Kom: *Gerðiz J1.* Kom þá: *omv. F.* við: *ul. J1.* er: *haraldr tf. J1.* 18. ok: *ul. F.* þótti þeim: *þottv J1.* 19. váru: *ul. J1.* Þá—vári: *A eino ári foro þeir F.* fóru: *þeir tf. J1.*

Guðrøðr ljómi með mikla sveit manna ok kómu á óvart Rognvaldi Mœra-jarli ok tóku hús á honum ok H 107 brendu hann inni við lx. manna. Þá tók Hálfðan langskip iii. ok skipaði ok siglir síðan vestr á haf, F 55 5 en Guðrøðr settisk þar at lönðum, sem áðr hafði haft Rognvaldr jarl. En er Haraldr konungr spurði þetta, þá fór hann þegar með liði miklu á hendr Guðrøði, ok sá Guðrøðr engan annan sinn kost, en gefask upp í vald Haraldz konungs, ok sendi konungr hann austr 10 á Agðir. En Haraldr konungr setti þá yfir Mœri Þóri, 890 son Rognvaldz jarls, ok gipti honum Álofu, dóttur sína, er kölluð var árbót. Þórir jarl þegjandi hafði þá ríki þvilíkt, sem haft hafði Rognvaldr jarl, faðir hans.

15 **K. 30.** Dauði Hálfðanar háleggs.

[*Jfr. Fsk. k. 210; ÓTr. (Fms.) k. 97, (Flat.) k. 183; Orkn. k. 8; Hist. Norw. 109.*]

Hálfðan háleggur kom vestr til Orkneyja ok mjök 890 á óvart, ok flýði Einarr jarl þegar ór eyjunum ok kom aptr þegar sama haust ok kom þá óvart Hálfðani.

1. með: við *J1*. manna: at Rognvaldi mœri(!) *j. tf.* *F* og *ul. det følg.* R. M.-j. 2. Mœra: *ul. J1*. ok—honum: *ul. F.* ok(1): *ul. J1*. 3. við: með *F, J1*. 4. langskip iii.: *omv. J1*. ok(2): *hann F.* siglir síðan: siglði *J1*. á: um *F, J1*. 5. -røðr: røðr *K, 18; røðr F; fork. i J1*. þar: *foran sem F.* 5—6. sem—jarl: *ul. J1*. 7. fór: ferr *F.* liði miklu: *omv. F.* 8. ok: *ul. F, J1*. sá Guðr.: *efter kost J1; þa tf. F.* 9. í: *sál. 18, F, J1; a K.* Har. kgs: foður sins *J1*. ok: *ul. J1*. 10. Har. kgr: *hann J1*. þá: *ul. F, J1*. 11—12. Álofu | dóttur sína: *omv. J1; olofv skr. F.* 12. er—var: *hon var kœlluð A. (sál.) J1*. þegjandi: *ul. J1*. 13. ríki þvilíkt: *omv. F.* Rognv. jarl: *ul. J1*. 15. *Overskr. fra 18; fall hálfðanar hálegs J1; mgl. K, F.* 16. ok: *ul. F, J1*. 17. ok—jarl: *Einarr j. flyði F.* ór eyjunum: *yfir a nes J1*. 18. þegar: *hft tf. F.* sama haust: *vm hæstið J1*. ok—þá: *a F; a tf. J1*.

Þeir hittusk ok varð skömm orrosta ok flýði Hálfðan ok var þat við nótt sjálfa; lágu þeir Einarr tjaldalausir um nóttina, en um morgininn, er lýsa tók, þá leitudu þeir flóttamanna um eyjarnar, ok var hverr drepinn, þar er staðinn varð. Þá mælti Einarr jarl: »eigi veit ek, segir hann, hvárt ek sé út á Rínansey mann eða fugl, stundum hefsk upp, en stundum leggsk niðr«. Síðan fóru þeir þannug til ok fundu þar Hálfðan hálegg ok tóku hann höndum. Einarr jarl kvað vísu þessa um aptaninn, áðr hann lagði til orrostu: 10

H 108

62. Sékat ek Hrólfs ór hendi
né Hrollaugi fljúga
ðorr á dolga mengi,
4 dugir oss fōður hefna;
en í kveld, meðan knýjum, 15
of kerstraumi, rómu,
þegjandi sitr þetta
8 Þórir jarl á Mœri.

U 71 Þá gekk Einarr jarl til Hálfðanar; hann reist orñ á baki honum við þeima hætti, at hann lagði sverði 20 á hol við hrygginn ok reist rifin ǫll ofan á lendar,

1. hittusk: borðoz *F*. 1—2. ok(2) . . ok: *ul. F*.
2. nótt: natt *J1* = 3 (nattina). Einarr: *j. J1*. tjalda-
tialld- *J1*. 3. morgininn: morgvniñ *F*; myrgininn *J1*.
lýsa—þá: líost var *F*. 3—4. leitudu þeir: foru þeir at leita
J1. 4. um eyjarnar: *ul. J1*. 5. þar—staðinn: er fvndiñ *F*.
er . . varð: sem . . var *J1*. 6. segir hann: *ul. F*. 7. upp
. . . niðr: *ul. J1*. leggsk: setz *F*. 8. þannug: þaxig *F*;
þangað *J1* og *ul.* til.

11—18. 62. *visa.* (*Jfr. Krit. stud. 96*). 1. Sékat: *sál. K*;
Sekað *J1, F*. 2. dolga: dōla *K*. 3. meðan: *sál. J1*; þar
er *K, F*. knýjum: knifom *J1* (knyi- *J2*). 4. of: at *F*.
ker-: her- *J1*. 5. sitr: rér *J1* (*J2*).

19. Einarr: *ul. F*. hann: ok *F*. 20. við þeima: með
þeim *F, J1*. 21. ǫll ofan: ofan allt *F*. lendar: lendarnar
ok *J1*.

dró þar út lungun; var þat bani Hálfðanar; þá kvað Einarr:

- 5   63. Rekit hefk Rognvalds dauða,
                      rétt skiptu því nornir,
                      nú 's folkstuðill fallinn,
                      4 at fjórðungi mínum;
                      verpið snarpir sveinar,
                      því sigri vér róðum
                      (skatt velk hönnum harðan),
10   8 at Háfætu grjóti.

Síðan settisk Einarr jarl at Orkneyjum, sem fyrr hafði hann haft. En er tíðendi þessi spyrjask í Nóreg, þá kunnu þessu stórilla bræðr hans ok tölðu hefnda fyrir vert, ok margir sönnuðu þat aðrir. En er Einarr jarl 15 spyr þetta, þá kvað hann:

64. Eru til mins fjörs margir
                      menn of sannar deilðir
                      ór ýmissum áttum
                      4 ósmábornir gjarnir;
20   en þat vitu þeygi
                      þeir, áðr mik hafi feldan,
                      hverr ilþorna arnar
                      8 undir hlýtr at lúta.

1. þar: *ul. J1.* var: *ok var F.* 2. Einarr: *.v. tf. F.*
3—10. 63. *visa.* 1. hefk: hefi ek *alle.* 2. rétt skiptu: en reðu *K.* 3. 's: er *alle.* 4. at: af *F.* 5. verpið: hlætet *J1* (hlæþ- *J2*). snarpir: snotrir *J1.* 6. þvít—róðum: þan sigr hofum fengit *J1.* 7. at: af *J1.* Háfætu: haföto *K;* hafættv *J1;* hafötto *F.*

12. tíð. þessi: *omv. J1.* spyrjask: spurðoz *F.* 13. þessu: þi *J1.* hans: hálfðanar *J1.* tölðu: kaulluðu *J1.* 14. ok—þat: sarnöðo þat ok margir *F.* aðrir: *ul. J1.* 15. spyr: spurði *F.* þá: *ul. F.* hann: *.v. tf. F.*

16—23. 64. *visa.* (Se *Krit. stud. 97*). 1. of: um *K, F.* 2. þat: þo *alle.* vitu: vita *J1, F.* 3. hafi: hafa *J1.* 4. -þorna: -þorní *F.* 5. lúta: standa *J1, F.*

F56 H109 K. 31. Sætt Haraldz konungs ok Einars jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 97, (Flat.) k. 183; Orkn. k. 8.]

891 Haraldr konungr bauð liði út ok dró saman her mikinn ok fór síðan vestr til Orkneyja, en er Einarr jarl spurði, at konungr var austan kominn, þá ferr hann yfir á Nes; þá kvað hann visu: 5

65. Margr verðr sekr of sauði

seggr með fōgru skeggi,

en ek at ungs i Eyjum

4 allvalds sonar falli;

hætt segja mér hōlðar

við hugfullan stilli,

Haralds hefk skarð i skildi

8 (skala ugga þat) hōggvit.

Þá fóru menn ok orðsendingar millum konungs ok jarls; kom þá svá, at þar var á komit stefnulagi, ok 15 finnask þeir sjálfir ok festi þá jarl alt i konungs dóm; Haraldr konungr dæmði á hendr Einari jarli ok öllum Orkneyingum at gjalda lx. marka gullz; bóndum þótti gjald ofmikit; þá bauð jarl þeim, at hann myndi einn saman gjalda ok skyldi hann eignask þá ódul öll 20

1. *Overskr. fra 18, J1; mgl. K, F.* 2—3. her mikinn: lið mikit *J1*. 3. ok: *ul. F, J1*. en: *Ok F.* 4. at: *haraldr tf. F.* þá: *ul. F.* 5. þá: *ok F.* hann: *ul. F.* visu: þessa *tf. J1*.

6—13. 65. *visa.* 1. of: *um K.* 2. at: *af J1.* 4. -valds: *valdz K; valldz F; valz J1.* 5. hōlðar: *haldar K; hælþar J1; hælþar F.* 7. hefk: *hefi ek alle.*

14. ok orðsendingar: *i F.* millum: *milli J1; þeira tf. F.* 15. þá: *þat J1.* var á komit: *varð komið a J1; varþ komit varþ(!) a F.* 16. ok: *ul. F.* jarl: *jarlin F; ul. J1 (ikke J2).* i: *a J1.* 18. at gjalda: *ul. F, J2.* 19. þá—jarl: *J. bæð F.* myndi: *skyldi F.* 20. saman: *ul. J1.* þá: *ul. F; foran eignask J1.*

í eyjunum; þessu játuðu þeir mest fyrir þá sök, at inir snauðu áttu lítlar jarðir, en inir auðgu **U** 72 hugðusk mundu leysa sín óðul, þegar er þeir vildu; leysti jarl alt gjaldit við konung; fór konungr þá 5 austr eptir um haustit. Var þat lengi síðan í Orkn-891 eyjum, at jarlar áttu óðul öll, alt þar til er Sigurðr Hlǫðvesson gaf aprt óðulin.

K. 32. Kvánfang Eiríks konungs. H 110

[ÓTr. (Fms.) k. 2, 3, (Flat.) k. 3. 4: Upphaf k. 8; Egilss. k. 37; Ágrip k. 5; Fsk. k. 24, 28; Hist. Norw. 105.]

Guthormr, sonr Haraldz konungs, hafði landvörn 10 fyrir Vikinni ok fór hann með herskipum it ýtra, en er hann lá í Elfarkvíslum, þá kom þar Sólvi klofi ok lagði til bardaga við hann; þar fell Guthormr. Hálf-dan svartí ok Hálf-dan hvítí lágu í víking ok herjuðu um Austrveg. Þeir áttu orrostu mikla á Eistlandi; 15 þar fell Hálf-dan hvítí. Eiríkr var at fóstri með Þóri hersi Hróaldzsyni í Fjörðum; honum unni Haraldr konungr mest sona sinna ok virði hann mest. Þá er Eiríkr var xii. vetra gamall, gaf Haraldr konungr 908 honum v. langskip, ok fór hann í hernað, fyrst í 20 Austrveg ok þá suðr um Danmörk ok um Fríslanð

1. eyjunum: orkneyjum *J1*. játuðu: iatado *K*; iattvdo *F*; iatydo *J1*. þeir: bændr *F*. mest: *ul. J1*. 2. at: allir *tf. J1*. snauðu: fatækio *F*. 3. mundu leysa: *omv. F*. óðul: óðol *K* (-öf 6, 7); öpvl *F*; óðal *J1* = 6. 7. er: *ul. F, J1*. vildu: villði *F*. 4 þá: *ul. F*. 5. eptir: aprt *F, J1*. Var þat: *omv. J1*. 6. öll: i eyionum *tf. J1*. alt: *ul. F, J1*. 7. Hlǫðves-: *uden h K, F*. 8. *Overskr. fra 18*; hertekinn gunnhilldr *J1*; *mgf. K, F*. 9. sonr: s. *alle*. 11. hann: *ul. J1* (*ikke J2*). þá: *ul. F*. 12. til—hann: þegar til orostv *J1*. 13. víking: hernaðe *J1*. 15. Eiríkr: haraldz s. *tf. F*. 16. í Fjörðum: *ul. J1*. 16—17. H. kgr. | mest: *omv. J1*. 17. ok—mest: *ul. J1*. 18. gamall: *ul. J1*. gaf: feck *F*. 19. v.: fimm *K*.

- 908—12 ok Saxland, ok dvalðisk í þeiri ferð iii. vetr. Eptir þat fór hann vestr um haf ok herjaði um Skotland ok
- 912—16 Bretland, Írland ok Valland ok dvalðisk þar aðra iii. c. 918 vetr. Eptir þat fór hann norðr á Finnmörk ok alt til Bjarmalandz ok átti hann þar orrostu mikla ok 5 hafði sigr. Þá er hann kom apr á Finnmörk, þá fundu menn hans í gamma einum konu þá, er þeir höfðu enga sét jamvæna; hon nefndisk fyrir þeim Gunnhildir ok sagði, at faðir hennar bjó á Hálogalandi, er hét Qzurr tóti — »ek hefi hér verit til þess, 10
- H 111 segir hon, at nema kunnostu at finnum tveim, er hér eru fróðastir á mörkinni; nú eru þeir farnir á veiðar, F 57 en báðir þeir vilja eiga mik, ok báðir eru þeir svá vísir, at þeir rekja spor sem hundar bæði á þá ok á hjarni, en þeir kunnu svá vel á skiðum, at ekki má 15 forðask þá, hvarki menn né dýr, en hvatki er þeir skjóta til, þá hœfa þeir; svá hafa þeir fyrir komit U 73 hverjum manni, er hér hefir komit í nánd, ok ef þeir verða reiðir, þá snýsk jörð um fyrir sjónum þeira, en ef nokkut kvikt verðr fyrir sjónum þeira, þá fellr 20 dautt niðr. Nú meguð þér fyrir engan mun verða

1. ok(2): hann *F*. 2. Skotland: *herefter har F*; valland. ok(2): *ul. F, J1*. 3. ok(1)—þar: *ul. F*. 5. hann: *ul. F, J1*. orrostu mikla: *orrorstor F*; *orv J1*. 6. Þá—kom: þei næst kom hann *F*. 8. enga: *onga F*; *avngva J1*. jamvæna: *iafn vœna F*; *iafnriþa J1*. 9—10. ok—tóti: d. *szvrrar tóta (ogsá med aksent K)* er bío a haloga landi *F*. 9. ok: *ul. J1*. 10. er: ok *J1*. til þess: *ul. J1*; *efter hon F*. 11. segir: *sagðe J1*. nema: *fiolkynngi ok tf. F*. at: af *K* (at 18). tveim: þeim *tf. F*. 12. fróð-: *froz- J1*. nú | eru þeir: *omv. F*. 13. ok—þeir: en þeir *erv J1*. 14. á(2): *ul. F*. 15. en: *ul. J1*. en—kunnu: þeir *kvæa ok F*. 16. þá: *ul. K* (i 18). en: ok *J1*. hvatki er: hvat sem *F*. 18. nánd: *nandir F*. 19. þá: *ul. J1*. 20. nokkut: *nockot K*; *nackvat F, J1*. þá fellr: *fellr þat F*. 20—21. fellr—niðr: *deyr þegar J1*.

á veg þeira, nema ek fela yðr hér í gammanum; skuluð þér þá freista, ef vér fáim drepit þá. Þeir þekðusk þetta, at hon fal þá. Hon tók línsekk einn, ok hugðu þeir, at aska væri í; hon tók þar í hendi
 5 sinni ok sœri því um gammann útan ok innan. Lítlu síðarr koma finnar inn; þeir spyrja, hvat þar er komit; hon segir, at þar er ekki komit; finnum þykkir þat undarligt, er þeir höfðu rakit spor alt at gammanum, en síðan finna þeir ekki. Þá gera þeir sér eld ok
 10 matbúa, en er þeir váru mettir, þá býr Gunnhildr rekkju sína; en svá hafði áðr farit iii. nætr, at Gunnhildr hefir sofit, en hvárr þeira hefir vakat yfir oðrum fyrir ábrýðis sakir. Þá mælti hon: »farið nú hegat ok liggi á sína hlið mér hvárr ykkarr«; þeir urðu þessu
 15 fegnir ok gerðu svá; hon helt sinni hendi um háls hvárum þeira. Þeir sofna þegar, en hon vekr þá, ok enn brálliga sofna þeir, ok svá fast, at hon fær varliga vakit þá, ok enn sofna þeir, ok fær hon þá fyrir engan mun vakit þá, ok þá setr hon þá upp ok enn
 20 sofa þeir; hon tekr þá selbelgi tvá mikla ok steypir yfir höfuð þeim ok bindr at sterkliga fyrir neðan H 112

1. nema: man *J1*. gammanum: gamma minvm *J1*.
 2. skuluð þér: skolvvm ver *F, J1*. freista—drepit: leita at drepa *F*. 3. þekðusk: þágo *F*; vilia *J1*. at—fal: síþan fall hon *J1*. Hon tók: *omv. J1*. 4. hon tók: *omv. F*. 5. sœri: seyri *F, J1*. því: *ul. J1*. útan: hœði vtan *F*. 6. koma: komu *F, J1*. inn: heim *F, J1*. 8. er: þar sem *F*; þar er *J1*. höfðu: hafa *J1*. 9. Þá: Eftir þat *F*. sér: *ul. F, J1*. 10. þá: *ul. F*. 11. hafði: hefir *F, J1*. 13. ábrýðis: abbryde *J1*. hon: til sína *tf. F*. hegat: hingat *F, J1*. 14. ykkarr: ykr *J1* (*yckr J2*). 17. brálliga: brabluga *F*; þegar *J1*. ok: þa sofa þeir *tf. F*. 17—18. hon—varliga: varla fær hon *F*. varliga: trat *J1*. 18. ok(2)—fyrir: hon fær þa *F*. þá(2): *ul. J1*. 19. mun: veg *F*. ok—hon: hon setr *F*. 20. hon tekr þá: þa tekr hon *F, J1*. mikla: *ul. F*.

hendrnar; þá gerir hon bending konungs-mönnum, hlaupa þeir þá fram ok bera vápn á finna ok fá hlaðit þeim, draga þá út ór gammanum. Um nóttina eptir váru reiðar-þrumur svá stórar, at þeir máttu hvergi fara, en at morni fóru þeir til skips ok höfðu Gunn- 5 hildi með sér ok færðu Eiriki. Fóru þeir Eiríkr þá suðr til Hálogalandz. Hann stefndi þá til sín Qzuri 918 tóta; Eiríkr segir, at hann vill fá dóttur hans; Qzurr játir því, fær þá Eiríkr Gunnhildar ok hefir hana með sér suðr í land. 10

K. 33. Frá sonum Haraldz.

[ÓH. (53) k. 1; ÓH. (Fms.) k. 1; ÓTr. (Fms.) k. 2; (Flat.) k. 3; Upphaf k. 8 (fin.).]

900 Haraldr konungur var þá l. at aldri, er synir hans U 74 váru margir rosknir, en sumir dauðir. Þeir gerðusk margir ofstopa-menn miklir innan landz ok váru sjálfir ósáttir; þeir ráku af eignum jarla konungs, 15 en suma drápu þeir. Haraldr konungur stefndi þá þing fjölmennt austr í landi ok bauð til Uplendingum. Þá gaf hann sonum sínum konunga-nöfn ok setti þat í lögum, at hans ættmenn skyldi hverr konungdóm taka

---

1. hendrnar: hendr þeim *F*. þá: Eftir þat *F*. 2—3. ok(2) —þeim: fa þw með þessi drepit þa *F*. 3. Um: of *F*. 4. þrumur: þrimur *F*; þrymur *J1*. svá stórar: omv. *J1*. 6. færðu: hana *tf*. *F*, *J1*. 6—7. fóru—Hálogal.: for þa eiríkr svör a halogaland *J1*. 7. þá: ul. *F*. 8. tóta: sál. *K*, *F* (18). Eiríkr: ok *F*. segir: hanum *tf*. *J1*. 9. játir: iatar 18, *J1*; iatti *F*. hana: sál. 18, *F*, *J1*; ul. *K*. 11. Over-skr. fra 18; en fra sonum haraldz konungs *J1*; mgl. *K*, *F*. 12. l.: fimtogr *F*; fimtugr *J1* (lx. har ÓH (53)). 13. gerðusk: þa *tf*. *J1* (og ÓH (53)). 14. miklir: ul. *J1*. 15. jarla: haraldz *tf*. *F*. 16. stefndi: stefnir: *J1*. 17. austr: svör *F*. til: allvm *tf*. *J1*. 18. sínum: ul. *K*, 18; allum *tf*. *J1* (sál. ogsá ÓH (53)). 19. -menn: m̄ *J1* (*J2*; ettmanna ÓH (53)). taka: foran kgdóm *J1*; efter fōður (148.) 18, *F*.

eptir sinn fǫður, en jarldóm sá, er kvensifr væri af **F 53**
 hans ætt kominn. Hann skipti landi með þeim, lét
 hafa Vingulmörk, Raumaríki ok Vestfold, Þelamörk,
 þat gaf hann Óláfi, Birni, Sigtryggvi, Fróða, Þorgíslí,
 5 en Heiðmörk ok Guðbrandzdali, þat gaf hann Dag ok
 Hring ok Ragnari; Snæfríðarsonum gaf hann Hringa-
 ríki, Haðaland, Þótn ok þat, er þar liggir til; Guthormi
 hafði hann gefit til yfirsóknar frá Elfi til Svínasundz
 of Ránríki; hann hafði hann sett til landvarnar austr **H 113**
 10 við landz-enda, sem fyrr er ritat. Haraldr konungr p. 139¹⁰⁻¹¹
 sjálfr var optast um mitt land, Hróerekr ok Guðrøðr
 váru jafnan innan hirðar með konungi ok höfðu
 veizlur stórar á Hróðalandi ok Sogni. Eiríkr var með
 Haraldi konungi feðr sínum; honum unni hann mest
 15 sona sinna ok virði hann mest; honum gaf hann
 Hálogaland ok Norðmæri ok Raumsdal. Norðr í
 Þrándheimi gaf hann yfirsókn Hálf-dani svarta ok Hálf-
 dani hvíta ok Sigrøði. Hann gaf sonum sínum í
 hverju þessu fylki hálfar tekjur við sik, ok þat með,
 20 at þeir skyldu sitja í háseti, skǫr hæra en jarlar, en
 skǫr lægra, en hann sjálfr, en þat sæti eptir hans dag
 ætlaði sér hverr sona hans, en hann sjálfr ætlaði þat
 Eiríki, en Þrændir ætluðu þat Hálf-dani svarta, en

1. kvensifr: kvensift *J1 (J2; og sál. ÓH (53))*; or kven
 kné *F*. væri: var *J1*. 2. skipti: ok *tf. F*. 2—3. lét
 hafa: *ul. F*. 3. ok: *ul. F, J1*. 4. -tryggvi: trygi *F*; -trygð
J1. -gíslí: *sál. F*; -gílsi *de øvrr*. 5. þat: *ul. F, J1*. ok(2):
ul. F. 6. ok: *ul. F, J1*. 6—7. Snæfr.—Þótn: þotn ok
 haða land ok hringa ríki gaf hann snæfríðar .ss. *F*. 8. til
 yfirsóknar: *ul. J1*. 9. of: 18, *J1 (ÓH 53)*; ok *K, F*.
 Ránr.: á *J1 (J2)*. 9—10. hann(1)—ritat: *ul. J1*. 9. hann(1):
 konungr *F*. hann sett: *omv. 18*. 11. sjálfr: *ul. J1*. 12. jafnan:
 optast *J1*. 13. á—Sogni: vm hárdaland ok sogn *J1*. ok: í
tf. F. 14. feðr: f. *K*. 14—15. honum—mest: *ul. F*.
 16. ok(1): *ul. J1*. 18. -røði: røði *K*; røði 18; roði *F*; 'eðe *J1*.
 21. hann sjálfr: *omv. F, J1*. 21—22. eptir—dag | ætlaði—
 hans: *omv. J1*. 22. hann sjálfr: sialfr konungr *J1*. 23. en:
ul. J1. þat: *ul. F, J1*.

p. 144b.13
 Víkverir ok Uplendingar unnu þeim beztr ríkis, er þar
 vǫru þeim undir hendi. Af þessu varð þar mikit
 sundrþykki enn af nýju milli þeira bræðra. En með
 því at þeir þóttusk hafa litit ríki, þá fóru þeir í
 hernað, svá sem sagt er at Guthormr fell í Elfarkvíslum 5
 fyrir Sólva klofa. Eptir þat tók Óláfr við því ríki,
 er hann hafði haft. Hálfðan hvíti fell á Eistlandi,
 Hálfðan háleggr fell í Orkneyjum. Þeim Þorgísl ok
 Fróða gaf Haraldr konungr herskip, ok fóru þeir í
 vestrvíking ok herjuðu um Skotland ok Bretland ok 10
 U 75 Írland. Þeir eignuðusk fyrst Norðmanna Dyflinni.
 Svá er sagt, at Fróða væri gefinn banadrykk, en
 Þorgísl var lengi konungr yfir Dyflinni ok var svikinn
 af Írum ok fell þar.

H 114   **K. 34.** Dauði Rognvaldz réttilbeina.   15

[*Jfr. Ágr. k. 2; ÓH (53) k. 1; ÓH (Fms.) k. 1; ÓTr.
 (Fms.) k. 3 (beg.), 4, (Flat.) k. 4 (beg.), 5; Hist. Norw.
 104—5, 109.*]

Eiríkr blóðøx ætlaði at vera yfirkonungr allra
 bræðra sinna, ok svá vildi ok Haraldr konungr vera
 láta; vǫru þeir feðgar lǫngum ásamt. Rognvaldr
 réttilbeini átti Haðaland; hann nam fjǫlkyngi ok
 gerðisk seiðmaðr. Haraldr konungi þóttu illir seið- 20
 menn. Á Hordalandi var sá seiðmaðr, er hét Vitgeirr;

1. -verir: -veriar *F, J1*. 1—2. ok U.—hendi: ætluðu
 þeim er þeir voru vndir *J1*. 1. ríkis: *ul. F*. þar: *ul. F*.
 2. vǫru | þ. u. h: *omv. F*. þar: *ul. F, J1 (og ÓH (53))*.
 3. milli: millom *F*. 4. þóttusk hafa: höfðu *F*. litit ríki:
omv. J1. þá: *ul. F*. 5. sem—er: er sagt (sakt *íkr. J1*) *F*.
 8. -gísl: *sól. F; gísl K, J1*. 9. ok: *ul. J1*. 10. ok(1): *ul. J1*.
 12. bana-: *dauða J1*. 13. -gísl: *sól. F; -gíls de øvrr.* ok:
 hann *F, J1*. 15. *Óverskr. fra 18; brendr raugvallör J1; mgl.
 K, F*. 17. ok(2): *efter kgr J1; ul. F*. 21. hét Vitgeirr: *omv. F*.

vindbýsna skalt, vísi
viðfrægr, heðan bíða;
vesið með oss, unz verði
s veðr, nú 's brim fyr Jaðri.

Guðrøðr fór sem áðr, hvat sem Þjóðólfr mælti; en er 5
þeir kómu fyrir Jaðar, þá kafði skipit undir þeim, ok
létusk þar allir.

U 76 **K. 35.** Fall Bjarnar kaupmannz.

[ÓH (53) k. 2; ÓH (Fms.) k. 2; ÓTr. (Fms.) k. 5,
(Flat.) k. 6; Ágrip k. 5; Fsk. k. 24.]

Björn, sonr Haraldz konungs, réð þá fyrir Vest-
fold ok sat optast í Túnsergi, en var lítt í hernaði. 10
Til Túnsergs sóttu mjök kaupskip bæði þar um Vik-
ina ok norðan ór landi ok sunnan ór Danmørk ok af
Saxlandi. Björn konungr átti ok kaupskip í ferðum
til annarra landa ok aflaði sér svá dýrgripa eða
annarra fanga, þeira er hann þóttisk hafa þurfa. 15
Bræðr hans kølluðu hann farmann eða kaupmann.
Björn var vitr maðr ok vel stilltr ok þótti vænn til
höfðingja; hann fekk sér gott kvánfang ok makligt;
hann gat son, er Guðrøðr hét. Eiríkr blóðøx kom ór
H 116 Austrveg með herskip ok lið mikit; hann beiddisk af 20
Birni bróður sínum, at taka við sköttum ok skyldum
þeim, er Haraldr konungr átti á Vestfold, en hinn var

s. skalt: skaltu *alle*. 7. vesið: verit *alle*. unz: *säl*.
K; unnz J1; vnd F. s. 's: er *alle*. fyr: f^v K; fⁱ F; fⁱ J1.
5. áðr: hann *øtlaði F*. 6. þá: *ul. F*. 7. létusk þar:
tyndvz þeir F; forvz þar J1. 8. *Overskr. fra 18, J1; mgl.*
K, F. 9. sonr: s. *alle*. 10. ok: hann F. 11. kaupskip:
køpmenn J1. 12. ok(2): *ul. J1*. af: *ul. K*. 13. ok: *ul.*
J1. -skip: *ul. F*. 15. annarra—þeira: þeira hluta J1.
hafa: *ul. F*. 16. hann: biorn *tf. F og ombytter de følg. 3*
ord. 17. Björn: hann J1. vel stilltr: *omv. J1*. 18. ok
makligt: *ul. F, J1*. 19. hann gat: þø gáto F. 20. -veg:
uægi J1. 21. bróður: brøðr F; brøpr J1 (*säl. ÓH (53)*).

áðr vanði, at Björn færði konungi skatt eða sendi menn með; vildi hann enn svá ok vildi eigi af höndum greiða. En Eiríkr þóttisk vista þurfa ok tjalda ok drykkjar. Þeir bræðr þreyttu þetta með kapp-
 5 mælum, ok fekk Eiríkr eigi at heldr ok fór brot ór býnum. Björn fór ok brot ór bænum um kveldit ok upp á Sæheim. Eiríkr hvarf aptr, fór upp um nóttina á Sæheim eptir Birni, kom þar, er þeir sátu yfir drykkju; Eiríkr tók hús á þeim, en þeir Björn gengu
 10 út ok þorðusk; þar fell Björn ok mart manna með honum; Eiríkr tók þar herfang mikit ok fór norðr í land. Þetta verk líkaði stórilla Víkverjum, ok var Eiríkr þar mjök óþokkaðr, fóru þau orð um, at Óláfr konungr myndi hefna Bjarnar, ef honum gæfi færi á.
 15 Björn konungr liggr í Farmannz-haugi á Sæheimi.

K. 36. Sætt konunga.

[ÓH (53) k. 3; ÓH (Fms.) k. 3; ÓTr. (Fms.) k. 5, (Flat.) k. 6.]

Eiríkr konungr fór um vetrinn eptir norðr á Mœri ok tók veizlu í Sólva fyrir innan Agðanes; en er þat spurði Hálfðan svartí, fór hann til með her F 60

1. vanði: vandi *alle*. færði: sialfr *tf. J1* (og ÓH (53)). skatt: *ul. J1*. 2—3. ok—greiða: vera lata *F*; nadi eia. ekki *J1*. 3. En: *ul. J1*. vista þurfa: *omv. F, J1*. 5. fekk—heldr: naðe hann þo eigi *J1*. brot: bræt *J1*; brát *F*. 6. býnum: bøn- *F*; bøn- *J1*. fór: reþ *J1*. brot: *ul. F, J1*. um: of *F*. ok: *ul. F*. 7. Sæheim: *sál. F, J1*; sæim *K*. fór upp: ok for *F*; *ul. J1*. nótt-: natt- *J1*. 8. á Sæheim: *ul. J1*; sæim *skr. K*. eptir B.: *ul. F*. kom þar: ok kom a sæ heim *J1*. þeir: bíorn *tf. F*. 8—9. yfir drykkju: við dryck *F*. 10. þar fell: *omv. F*. 11. Eiríkr tók: *omv. F*. ok fór: for síðan *F*. 12. stórilla V.: *omv. J1*. 14. konungr: *ul. F*. Bjarnar: broður *sins tf. F*. 15. Sæheimi: sæimi *K*. 16. *Overskr. fra 18*; fra halfðan svartá *J1*; *mgl. K, F*. 17. eptir: *ul. F*.

ok tók hús á þeim. Eiríkr svaf í útiskemmu ok komsk út til skógar við v. mann, en þeir Hálfðan U 77 brendu upp bæinn ok lið alt, þat er inni var; kom Eiríkr á fund Haraldz konungs með þessum tíðendum. Konungr varð þessu ákaflika reiðr ok samnaði her 5 H 117 saman ok fór á hendr Þrændum; en er þat spyrr Hálfðan svarti, þá býðr hann út liði ok skipum ok verðr allfjölmennr ok lagði út til Staðs fyrir innan Þórsbjörg. Haraldr konungr lá þá sínu liði út við Reinsléttu. Fóru þá menn milli þeira. Guthormr 10 sindri hét einn gøfugr maðr; hann var þá í liði með Hálfðani svarta, en fyrr hafði hann verit með Haraldri konungi ok ástvinr beggja þeira. Guthormr var skáld mikit; hann hafði ort sitt kvæði um hvárn þeira feðga; þeir höfðu honum boðit laun fyrir, en hann 15 neitti ok beiddisk, at þeir skyldu veita honum eina bæn, ok höfðu þeir því heitit. Hann fór þá á fund Haraldz konungs ok bar sættar-orð millum þeira ok bað þá hvárn tveggja þeira bænar ok þess, at þeir skyldu sættask, en konungar gerðu svá mikinn metnað 20 hans, at af hans bæn sættusk þeir. Margir aðrir gøfgir menn fluttu þetta mál með honum. Var þat

2. út: *ul. F.* v. mann: fimta mann *J1*; v. *m. F.*
 3. upp: *ul. F.* lið alt: *omv. J1.* alt, þat: *omv. F.* 3—
 4. kom E.: Eiríkr konungr kom *F.* 4. tíðendum: *haraldr tf. F.* 5. ákaflika: akafa *F*; storlika *J1.* 7. þá: *ul. F.* ok(2): *hann F.* 9. sínu liði: *omv. F.* 10. -sléttu: -slíto *F.* milli: millom *F.* 11. þá: *ul. F.* 13. ok: var hann *F*; uar *tf. J1.* -vinr: -uin *J1.* var: uarð *J1.* 15. feðga: -nna *tf. J1.* honum boðit: *omv. F, J1 (ÓH (53)).* fyrir: *ul. K.* 16. neitti: því *tf. F.* beiddisk: þes *tf. J1.* skyldu: skyldi *F.* 16—17. eina bæn: bæn (bæn *J2*) eiði (eina *J2*) *J1.* 18. -orð: i *tf. F, J1.* ok(2): *ul. F.* 19. hvárn: hvar-*K, 18.* þeira: þeirar *J1.* ok þess: *ul. J1.* ok—at: þeirar *er F.* 20. skyldu: skyldi *F.* 21. af: fyrir *J1.* 22. mál: *ul. F.* Var: varð *F, J1.*

at sætt, at Hálfðan skyldi halda ríki öllu, því er áðr hafði hann haft; skyldi hann ok láta óhætt við Eirík bróður sinn. Eptir þessi sögu orti Jörunn skáldmær nokkur erendi í Sendibít:

- 5   68. Haralds frákr Hálfðan spyrja
herðibrögð, en lögðis
sýnisk svartleitr reyni
á sjá bragr, ins hárfagra.

K. 37. Fæddr Hákon góði.

[*ÓH* (53) k. 1, 4; *ÓH* (*Fms.*) k. 1, 4; *ÓTr.* (*Fms.*)
k. 6, 7, (*Flat.*) k. 7, 8.]

- 10   Hákon Grjótgarðzson Hlaða-jarl hafði alla yfirsókn
í Þrándheimi, þá er Haraldr konungr var annarstaðar
í landi, ok hafði Hákon mestan metnað í Þrændalögum af konungi. Eptir fall Hákonar tók Sigurðr, H 118
sonr hans, ríki ok gerðisk jarl í Þrándheimi; hann
15 hafði atsetu á Hlødum. Með honum fæddusk upp
synir Haraldz konungs, Hálfðan svarti ok Sigræðr, en
áðr váru þeir undir hendi Hákonar, fœður hans. Þeir
váru mjök jafnaldrar, synir Haraldz ok Sigurðr. Sig-

1. sætt: sát *J1*. Hálfðan: svarti *tf. F.* ríki: sino *tf. F.* öllu, því: *omv. J1*. 1—2. áðr hafði hann: *omv.* (hann h. a.) *J1*. 2. skyldi hann: *omv. F.* 4. erendi: qrendi *K*; eyrinndi *F*; eyrende *J1*. -bít: *sál. K, F*; bit *J1*.

5—8. 68. visa. (*Se K.Gisl. Uðvalg, s. 96*). 1. Haralds: harald *alle* (-alds *ÓH* (*Fms.*)). frákr: fra ek *alle*. 2. -leitr: -lêkr *J1* (leikr *J2*). 4. ins hárfagra: *sál. ÓH* (*Fms.*), *Flat*; hinn Hárfagra *K*; enn harfagra *J1*; hín hárfagri *F*.

9. *Overskr. fra 18*; fæddr hacon ápalst. f. *J1*; *mgf. K, F*.
10. Hákon: j. a hlæðom *tf. F* og ul. Hlaða-jarl. alla: *ul. J1*.
11. annar-: annars *J1*. 12. Hákon: j. *tf. F*. 12—13. í Þr. | af kgi: *omv. J1*. 13—14. Sigurðr—ríki: ríki sonr hans Sigurþr *J1*. 14. sonr: s. *K, F*. ok gerðisk: gerþiz han þa *J1*. 15. á: at *F*. 16. -ræðr: røþr *K, J1*; -ræðr *F*. 17. undir—Hákonar: með hakoni *F*. hendi Hákonar: hakoni *J1*. 18. -aldrar: -alldra *F*. synir Haraldz: *omv. J1*; konunga *tf. F*.

U 78 urðr jarl fekk Bergljótar, dóttur Þóris jarls þegjanda; móðir hennar var Álof árbót, dóttir Haraldz hárfagra. Sigurðr jarl var allra manna vitrastr. En er Haraldr konungr tók at eldask, þá settisk hann optliga at stórbúum, er hann átti á Hǫrðalandi á Alreksstöðum 5 eða á Sæheimi, á Fitjum, eða á Utsteini, ok í Kǫrmt 919 á Ögvaldznesi. Þá er Haraldr konungr var nær lxx., gat hann son við konu þeiri, er Þóra er nefnd morstr- F 61 stöng; hon var æzkuð ór Morstr; hon átti góða frændr; hon var í frændsemis-tölu við Hǫrða-Kára; hon var 10 kvinna vænst ok in fríðasta; hon var kǫlluð konungs ambátt. Váru þá margir þeir konungi lýðskyldir, er vel váru ættbornir, bæði karlar ok konur. Sá var siðr um gǫfugra manna börn, at vanda menn mjök til at ausa vatni eða gefa nafn. En er at þeiri stefnu 15 kom, er Þóru var ván, at hon myndi barn ala, þá vildi hon fara á fund Haraldz konungs; hann var þá norðr á Sæheimi, en hon var í Morstr. Hon fór þá norðr á skipi Sigurðar jarls; þau lágu um nóttina

1. jarl: *ul. F.* 2. Álof: *sál. K, F, J1; alof 18.* ár: *a- J1 (ar- J2).* Haraldz: *konungs tf. F; ens tf. J1.* 4. konungr: *ul. J1.* þá—optliga: *sát hann iafnann F.* 5. -búum: *þeim tf. F.* Alreks-: *alræks- J1.* 6. eða(1): *ok F. á(1): ul. F, J1.* Sæheimi: *sæimi K = l. 18.* á(2): *æða J1.* á Fitjum: *ul. F.* eða á: *eða F; ok a rogalandi at J1.* 6—7. ok í K. | á Ögv.: *sál. F; omv. K.* 6. ok: *æða J1.* 7—8. í K. | á Ö. *omv. J1.* nær: *ul. F.* lxx.: *siaurþum J1.* 8. Þóra er nefnd: *þóra het F; omv. (n. e. þ.) J1.* 8—9. morstr-stöng: *sál. K; morstaung J1 (og ÓH (53)); mostr stöng F.* 9. æzkuð: *ættuð F, J1.* ór: *ul. J1 (i J2).* Morstr: *sál. F; mostr K, J1 = l. 18.* hon(1): *ok F.* 11. kvinna: *kvenna F; quænna J1.* vænst: *mæst J1.* ok—fríðasta: *ul. F.* 12. þá—lýðskyldir: *þeir m. l. þá k. F.* þeir: *ul. J1.* 13. Sá var: *þat uar þa J1; þa tf. F.* 14. menn mjök: *omv. J1.* 15. eða: *ok F.* stefnu: *stundu J1.* 16. ván: *von F, J1.* ala: *fæða F.* 17. hann var: *omv. J1.* 18. þá: *ul. J1.* 19. nóttina: *nótt F.*

við land; þar ól Þóra barn uppi á hellunni við bryggju-sporð, þat var sveinbarn. Sigurðr jarl jós sveininn vatni ok kallaði Hákon eptir feðr sínum, Hákonu Hlaða-jarli; sá sveinn var snimma friðr ok 5 mikill vexti ok mjök líkr feðr sínum. Haraldr konungr lét sveininn fylgja móður sinni, ok váru þau at konungs-búum, meðan sveinninn var ungr.

K. 38. Orðsending Aðalsteins konungs. H 119

[*Fsk. k. 21; ÓTr. (Fms.) k. 8, (Flat.) k. 8.*]

Aðalsteinn hét þá konungr í Englandi, er þá hafði 10 nýtekit við konungdómi; hann var kallaðr inn sigrsæli ok inn trúfasti. Hann sendi menn til Nóregis á c. 926 fund Haraldz konungs með þess konar sending, at sendimaðr gekk fyrir konung; hann selr konungi sverð gullbúit með hjoltum ok meðalkafla, ok öll umgerð 15 var búin með gulli ok silfri ok sett dýrligum gimsteinum; helt sendimaðrinn sverðz-hjoltunum til konungsins ok mælti: »hér er sverð, er Aðalsteinn konungr mælti at þú skyldir við taka«. Tók konungr meðalkaflann, ok þegar mælti sendimaðrinn: »nú tóktu svá, U 79 20 sem várr konungr vildi, ok nú skaltu vera þegn hans,

3. feðr: *sál. K, F; faður J1.* 4. Hákonu Hl.-j.: *ul. J1.* sveinn: *ul. F.* snimma: *snemma F, J1.* friðr: *synom tf. F.* 5. vexti: *ul. F, J1.* feðr: *sál. F, J1; f. K.* 6. ok: *ul. F.* 7. búum: *bum F, J1.* ungr: *allungr J1.* 8. *Overskr. fra 18; hacon sendr til englandz J1; mgl. K, F.* 9. kgdómi: *i englandi tf. F.* 10. sendi: *sendir F.* 11. hann: *ok F.* konungi: *hanum F.* 12. öll umgerð: *omv. F; gíorð skr. F, g'þ J1, K.* 13. var: *ul. F.* ok silfri: *ul. J1.* 14. dýrl. gimst.: *omv. J1.* 15. helt sendimaðrinn: *Sendi maðr (sál. uden art. også J1) vendi F.* -hjoltunum: *hiolltom F.* 16. -ins: *ul. F, J1.* konungr: *sænnði þer ok tf. J1.* 17. Tók konungr: *omv. J1.* 18. ok þegar: *þa J1.* svá: *ul. J1; við sverþino tf. F.*

er þú tókt við sverði hans. Haraldr konungr skilði nú, at þetta var með spotti gort, en hann vildi enskis mannz þegn vera, en þó mintisk hann þess, sem hans hátr var, at hvert sinn er skjót eði eða reiði hljóp á hann, at hann stillti sik fyrst ok lét svá renna 5 af sér reiðina ok leit á sakar óreiðr; nú gerir hann enn svá ok bar þetta fyrir vini sína, ok finna þeir allir saman hér ráð til, þat it fyrsta, at láta sendimenn heim fara óspillta.

K. 39. Ferð Hauks til Englandz. 10

[*Fsk. k. 21, 22; ÓH (53) k. 4; ÓH (Fms.) k. 4; ÓTr. (Fms.) k. 8, (Flat.) k. 9; Tjodrek k. 2; Hist. Norw. 104, 105.*]

c. 927 Annat sumar eptir sendi Haraldr konungr skip vestr til Englandz ok fekk til stýrimann Hauk hábrók; hann var kappi mikill ok inn kærsti konungi; hann H 120 fekk í hǫnd honum Hákon, son sinn. Haukr fór þá vestr til Englandz á fund Aðalsteins konungs ok fann 15 hann í Lundúnum; þar var þá boð fyrir ok veizla F 62 virðilig. Haukr segir sínum mǫnnum, þá er þeir koma at hǫllinni, hvernug þeir skolu háttá inngöngunni,

1. skilði: skilþi *F*; skildi *de øvrr.* 2. með spotti: til spóttz *F.* vildi: vill *J1.* enskis: *K*; engis *F*; enkis *J1.* 3. mintisk: minniz *J1.* 4. hans hátr: *omv. F, J1.* er: æf *J1.* 6. óreiðr: *ul. J1.* nú gerir: gerþi *J1.* 7. enn: ok *F.* ok(1): *ul. F.* 8—9. sendimenn heim | fara: *omv. J1.* 9. heim: *ul. F.* óspillta: frialsa *F.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K, F; ingen kap. J1.* 11. sendi: sendir *F.* 12—15. ok fekk—fann: a fund aðalsteins konungs. hækr er sa nemfdr er firi þeim var þeir finna *J1.* 14. í hǫnd: til ferðar með *F.* þá: *ul. F.* 16. hann: konung *J1.* þar—ok: var þar firi *F.* boð—ok: *ul. J1.* 17. virðilig: a geit *J1.* 17—18. þá—hǫllinni: *efter in gongo síni (sál.) F.* 18. hvernug: hvernig *F*; hvíh *J1* (hverninn *J2*).

segir, at sá skal síðarst út ganga, er fyrst gengr inn, ok allir standa jafnfram fyrir borðinu ok hverr þeira hafa sverð á vinstri hlið ok festa svá yfirhöfnina, at eigi sé sverðit. Síðan ganga þeir inn í höllina; þeir 5 váru xxx. manna. Gekk Haukr fyrir konung ok kvaddi hann. Konungr biðr hann velkominn. Þá tók Haukr sveininn Hákon ok setr á kné Aðalsteini konungi. Konungr sér á sveininn ok spyr Hauk, hví hann ferr svá. Haukr svarar: »Haraldr konungr 10 bað þik fóstura honum ambáttar-barn«. Konungr varð reiðr mjök ok greip til sverðs, er var hjá honum, ok brá svá, sem hann vildi drepa sveininn. »Knésett hefir þú hann nú, segir Haukr, nú máttu myrða hann, ef þú vill, en ekki mantu með því eyða öllum sonum 15 Haraldz konungs«. Gekk Haukr síðan út ok allir hans menn, ok fara leið sína til skips ok halda í haf, er þeir eru at því búnir, ok kómu aptr til Nóregs á fund Haraldz konungs, ok líkaði honum nú vel, þvíat þat er mál manna, at sá væri ótignari, er öðrum U 80 20 fósturaði barn. Í því líkum viðskiptum konunga fannsk þat, at hvárr þeira vildi vera meiri en annarr ok varð

1. segir, at: *ul. F.* fyrst: fyrstr *F, J1*. 2. ok(2): skal *tf. F.* 4. sé: seai *F*; siai *J1*. sverðit: sverþin *J1*. inn: *ul. F.* 4—5. þeir váru: *ul. F*; saman *tf. J1*. 5. manna: saman *tf. F.* 6. biðr: bað *J1*. Þá: þvi næst *F.* 7. setr á: setti í *J1*. 9. ferr: fari *J1*. svarar: *sól. F, J1*; s. *K.* 10. barn: son *F.* 11. greip—sverðs: þreif sverþ *F.* var: lá *F.* 12. brá svá: let *J1*; latandi *tf. F.* sveininn: hækr mælti *F* og *ul.* segir Haukr; *ligel. J1, men tf.* þa. 13. hann nú: nu sueninn *J1*. nú(2): ok *F.* nú máttu: *omv. J1.* hann: *nv tf. F.* 14. vill: vilt *K, 18*; en *F, 18, J1*; *ul. K.* mantu: mátt þo *F.* með því: *ul. F.* 16. ok(1): *ul. F, J1.* fara: foru *J1*. leið sína: þa *F, J1*. halda: sigla *F.* 17. er —búnir: *ul. F.* eru—þvi: voru *J1*. ok: *ul. J1*. kómu: koma *F.* 18. ok: *ul. J1*. 21. þat: a *tf. J1*. vildi: *sól. F, J1*; vill *K.* varð: var *J1*; þo *tf. F.*

ekki misdeili tignar þeira at heldr fyrir þessar sakar; hvárr-veggi var yfirkonungr síns ríkis til dauða-dags.

H 121

K. 40. Skirðr Hákon.

[ÓTr. (Fms.) k. 9, (Flat.) k. 10; jfr. Ágrip k. 5; Fsk. k. 25; Tjodrek k. 4.]

Aðalsteinn konungr lét skíra Hákon ok kenna rétta trú ok góða siðu ok allz konar kurteisi. Aðal- 5 steinn konungr unni honum svá mikit, meira en öllum frændum sínum, ok út í frá unni honum hverr maðr, er hann kunni. Hann var síðan kallaðr Aðalsteinsfóstri. Hann var inn mesti íþróttamaðr, meiri ok sterkari ok friðari, en hverr maðr annarra, hann 10 var vitr ok orðsnjallr ok vel kristinn. Aðalsteinn konungr gaf Hákonni sverð þat, er hjöltin váru ór gulli ok meðalkaflinn, en brandrinn var þó betri; þar hjó Hákon með kvernstein til augans; þat var síðan kallat Kvernbitr; þat sverð hefir bezt komit til Nóregs; 15 þat átti Hákon til dauða-dags.

1. misdeili t. þ. | at h.: *omv. F.* misdeili: gert *tf. J1.* fyrir—sakar: þviat *F.* sakar: sakir *K, J1.* 3. *Overakr. fra 18 og J1, der tf.:* aðalsteins fostri; *mgl. K, F.* 4. Hákon: *ul. J1.* 5. trú: hakoni *tf. J1.* ok(2): með *F.* kurteisi: *sál. K, J1;* íþrottom *F.* 5—6. Aðalst.: *ul. F, J1.* 6. honum: hakoni *F.* svá mikit: *ul. F.* 7. ok: þar *F.* 7—8. út—kunni: þar alþyða all út ifra *J1.* 8. Hann var: *omv. F.* kallaðr: hakon *tf. F.* 9. meiri: *ul. F.* 10. ok friðari: *ul. J1.* 11. vitr: maðr *tf. F.* 12. ór: af *F, J1.* 13. -kaflinn: -kafl *F.* þar: *sál. J1;* þa *K, 18.* 13—14. þar—með: hakon hio með þesso sverþi *F.* 14. með: þvi *tf. 18.* -stein: einn *tf. J1.*

K. 41. Leiddr Eiríkr til ríkis.

[*Fsk. k. 23; ÓH (53) k. 5, 6; ÓH (Fms.) k. 5, 6; ÓTr. (Fms.) k. 10, (Flat.) k. 11; Egilss. k. 57.*]

Haraldr konungr var þá áttæðr at aldri, gerðisk 930 hann þá þungfærr, svá at hann þóttisk eigi mega fara yfir land eða stjórna konungs-málum. Þá leiddi 5 hann Eirik, son sinn, til hásetis síns ok gaf honum vald yfir landi öllu. En er þat spurðu aðrir synir Haraldz konungs, þá settisk Hálfðan svartí í konungs-hásæti; tók hann þá til forráða allan Þrándheim; hurfu at því ráði allir Þrændir með honum. Eptir 10 fall Bjarnar kaupmannz tók Óláfr bróðir hans ríki yfir Vestfold ok til fósturs Guðrøð, son Bjarnar. Tryggvi F 63 hét sonr Óláfs, ok váru þeir Guðrøðr fóstbræðr ok mjök jafnaldra ok báðir inir efniligstu ok atgørvi-menn miklir; Tryggvi var hverjum manni meiri ok 15 sterkari. En er Víkverjar spurðu, at Hørdar høfðu H 122 tekit til yfirkonungs Eirik, þá tóku þeir Ólaf til yfir-konungs í Víkinni, ok helt hann því ríki. Þetta líkaði U 81 Eiríki stórilla. Tveim vetrum síðarr varð Hálfðan 932 svartí bráðdauðr inn í Þrándheimi at veizlu nokkurri, 20 ok var þat mál manna, at Gunnhildr konunga-móðir hefði keypt at fjölkunnigri konu, at gera honum bana-drykk. Eptir þat tóku Þrændir Sigrøð til konungs.

1. *Overskr. fra 18; fra sonum haraldz konungs J1; mgl. K, F.* 2. Haraldr: Sva er sakt at haraldr J1. 4—5. Þá —hann: leiddi konungr þa F. 6. aðrir: *efter* konungs F. 7—8. Hálfðan—hásæti: í hasætv(!) halfðan J1. 8. hann: ok *tf. K (efter þá 18; ul. F, J1, ÓH (53))*. 9. honum: *kap. í J1 med overskr. andlat halfðanar svartá*. 10. Bjarnar: *konungs tf. F.* 11. ok—fóstrs: *hann fostrápi F. -røð: -røð K; røð 18, F; fork. J1.* 12. sonr: son 18, F; s. K, J1. ok(1): *ul. F, J1.* 13. mjök: nær F, J1. -aldra: -alldrar F, J1. efniligstu: *menn tf. F.* 16—17. Ólaf—í: til konungs olaf ífir J1. 17—18. Þetta—Eiríki: Eiríki konungi líkaði þetta F. 22. Sigrøð: sigrøð K, F; sigurð J1.

K. 42. Dauði Haraldz konungs.

[*Ágr.* k. 4 *fin.*; *Fsk.* k. 5, 23; *ÓH* (53) k. 1, 6 (*fin.*); *ÓH* (*Fms.*) k. 1, 5 (*fin.*); *ÓTr.* (*Fms.*) k. 11, (*Flat.*) k. 12; *Hauk. hábr.* k. 5; *Egilss.* k. 57; *Tjodrek* k. 1.]

Haraldr konungr lifði iii. vetr, síðan er hann hafði Eiriki gefit einvald ríkissins; var þá á Rogalandi eða á Hordalandi at stórbúum, er hann átti. Eiríkr ok Gunnhildr áttu son, er Haraldr konungr jós 5 vatni ok gaf nafn sitt, segir svá, at sá skyldi konungr vera eptir Eirík fǫður sinn. Haraldr konungr gipti flestar dætr sínar innan landz jǫrlum sínum, ok eru þaðan komnar miklar kynkvíslir. Haraldr konungr 988 varð sótt dauðr á Rogalandi, er hann heygðr á Haugum 10 við Karmtsund. Í Haugasundi stendr kirkja, en við sjálfan kirkjugarðinn í útnorðr er haugr Haraldz konungs ins hárfagra; fyrir vestan kirkjuna liggr legsteinn Haraldz konungs, sá er lá yfir legi hans í hauginum, ok er steinninn hálf fǫgrtánda fets langr ok nær ii. 15 álna breiðr. Í miðjum hauginum var leg Haraldz konungs; þar var settr steinn annarr at hǫfði, en annarr at fótum, ok lögð þar hellan á ofan, en hlaðit grjóti tveim megin útan undir. Þeir steinar standa

1. *Overskr. fra 18, J1 (der dog har andlat); mgl. K. F.*
 2—3. hann—ríkissins: hafði eir' ein valld ríkis *F.* 3. Eiriki gefit: *omv. J1.* var: hann *tf. F, J1.* 4. á: *ul. F, J1.* átti: *hermed begynder frgm. 325^{viii}.* 6. segir: sagði *F, J1;* oc sagði 325. 6—7. kgr vera: *omv. J1.* 7. Eirík: *ul. 325.* 9. kynkvíslir: ættir 325. 10. er: ok er *J1, 325.* hann: *ul. K, 18.* 11. Karmt-: karm- *J1.* stendr: nu *tf. J1, 325.* 13. ins: *ul. J1.* hárfagra: *EN tf. F.* kirkjuna: *kǫio J1.* 14. legi hans: leginu *J1.* hauginum: *hægnum J1.* 15. ok(1): *ul. F.* fǫgrtánda: *sðl. K, 18 (fǫ-); fortanda F; xiiij. J1, 325.* ok(2): *en F.* 18. ok—þar: var þar lögð *F.* þar: *ul. 325.* hellan: hella *F.* á ofan: *omv. 325.*

nú þar í kirkju-garðinum, er þá váru í hauginum ok nú var frá sagt. Svá segja fróðir menn, at Haraldr inn hárfagri hafi verit allra manna fríðastr sýnum ok H 123 sterkastr ok mestr, inn qrvasti af fé ok allvinsæll við 5 sína menn; hann var hermaðr mikill qndverða æfi, ok þýða menn þat nú, at vitat hafi um tré þat it mikla, er móður hans sýndisk í draumi fyrir burð hans, er inn neðsti hlutr tréssins var rautt sem blóð, en þá var leggrinn upp frá fagr ok gröenn, at þat 10 jartegnði blóma rikis hans, en at ofanverðu var hvítt tréit; þar sýndisk þat, at hann myndi fá elli ok hæru; kvistir ok limar tréssins boðaði afkvæmi hans, er um U 82 alt land dreifðisk, ok af hans ætt hafa verit jafnan síðan konungar í Nóregi.

15 **K. 43.** Fall Óláfs ok Sigrøðar.

[*ÍOH* (53) k. 6 (*fn.*), 7, 9 *fn.*; *ÓH* (*Fms.*) k. 6, 8; *ÓTr.* (*Fms.*) k. 12, (*Flat.*) k. 13; *Egilss.* k. 57; *Ágrip* k. 5; *Fsk.* k. 24; *Hist. Norw.* 105.]

Eiríkr konungr tók allar tekjur þær, sem konungr átti um mitt land, inn næsta vetr eptir andlát Haraldz 933—4 konungs, en Óláfr austr um Vikina, en Sigrøðr, bróðir F 64

1. nú þar: *omv. J1.* ok: er *F.* 2. fróðir menn: sumir menn froþir *J1.* Haraldr: *konungr tf. F.* 3. inn hárfagri: *konungr 325.* sýnum: *sionum F, J1.* 4. all-: *al- F.* 5. æfi: *sina tf. F, 325.* 6. þat nú: *omv. 325.* 8. inn: *ul. 325.* rautt: *rauðr F, J1, 325.* 9. en—var: *ul. F.* frá: *var tf. F; ul. 325.* ok: *ul. J1, 325 (altsá fagrgröenn).* at: *en F.* 10. rikis: *tignar J1.* 11. tréit: *tre K, 18.* þar: *þa J1.* elli ok hæru: *omv. J1.* 12. boðaði: *sál. F, J1, 325;* boðuðu *K, 18.* afkv. hans: *omv. 325.* um: *of J1.* 13. dreifðisk: *dreifiz F.* 14. síðan: *ul. J1.* 15. *Overskriften fra 18, J1 (der tf. þeira foran Ól.); mgl. K, F; fra eiriki konungi oc breðrvum hans 325.* 16. sem: *er 325.* 17. land: *landit F.* 18. Óláfr: *konungr tf. J1; tok tf. 325.* Sigrøðr: *navnet er allevegne skr. enten -røðr eller røðr eller raðr eller roðr eller endelig forkortet.*

þeira, hafði alt um Þrændalög. Eiríki líkaði þetta stórilla, ok fóru þau orð um, at hann myndi með styrk eptir leita við bræðr sína, ef hann mætti fá einvaldz-ríki yfir landi öllu, svá sem faðir hans hafði gefit honum. En er Óláfr ok Sigrøðr spyrja þetta, 5 þá fara sendimenn milli þeira; því næst gera þeir stefnulag sitt, ok ferr Sigrøðr um várit austr til Víkr, 934 ok finnask þeir Óláfr bræðr í Túnsbergi ok dvöldusk þar um hrið. Þat sama vár býðr Eiríkr út liði miklu ok skipum ok snýr austr til Víkr. Eiríkr konungr 10 fekk svá mikit hraðbyri, at hann sigldi dag ok nótt, ok fór engi njósn fyrir honum, ok er hann kom til Túnsbergs, þá gengu þeir Óláfr ok Sigrøðr með lið H 124 sitt austr ór bænum á brekkuna ok fylkðu þar. Eiríkr hafði lið miklu meira ok fekk hann sigr, en 15 þeir Óláfr ok Sigrøðr fellu þar bæðir, ok er þar haugr hvárs tveggja þeira á brekkunni, sem þeir lágu fallnir. Eiríkr fór um Víkina ok lagði undir sik ok ðvalðisk 934 þar lengi sumars. Tryggvi ok Guðrøðr flýðu til Up-

1. Þrændalög: Þrandheim *J1*. Eiríki: *konungi tf. 325*.
 1—2. þetta stór: þat stórum *F*. 2—3. með styrk | eptir leita: *omv. 325*. 3. fá: na *325*. 3—5. fá—honum: sva heldr na ríkinu *J1*. 4. svá: *ul. 325*. 5. spyrja: *spyrði 325*. 6. fara: *forv 325*. milli: *millum F*. gera: *gerðv 325*. 7. sitt: *sín a milli F*. ferr: *for 325*. 8. finnask: *fvndvz 325*. Óláfr: *ul. 325*. bræðr: *ul. J1*; vm varit *tf. 325*. Túnsb.: *olaftr oc sigroðr tf. 325*. 9. um: *of F*. hrið: *stvnd 325*. býðr: *havð 325*. Eiríkr: *konungr tf. 325*. miklu: *ul. J1*. 10. snýr: *sneri 325*. Eir. kgr: *hann F*. 11. svá mikit hraðbyri: *sál. F, J1, 325, ÓH (53)*; hr. s. m. *K, 18*. hann: *ul. K*. nótt: *natt J1*. 13—14. gengu—þar: *fylkto þeir Olaftr ok sigraðr lípi síno fyri astr a brekkvni or bænom F*. 15. lið: *ul. K, 18*. 16. þar(1): *ul. F, 325*. 17. á brekkunni: *ul. F*. 18. Eiríkr: *konungr tf. F, 325*. fór: þa *tf. J1 (og ÓH (53))*. 19. sumars: vm sumarit *J1*. flýðu: þa *tf. F, J1, 325 (og ÓH (53))*.

landa. Eiríkr var mikill maðr ok friðr, sterkr ok hreystimaðr mikill, hermaðr mikill ok sigrsæll, ákafa-
maðr í skapi, grimmr, óþýðr ok fálátr. Gunnhildr,
kona hans, var kvinna fegrst, vitr ok margkunnig,
5 glaðmælt ok undirhyggju-maðr mikill ok in grimm-
asta. Þau váru börn þeira Eiríks ok Gunnhildar:
Gamli var elztr, Guthormr, Haraldr, Ragnfróðr, Ragn-
hildr, Erlingr, Guðrøðr, Sigurðr sleva. Öll váru börn
Eiríks frið ok mannvæn.

1. Eiríkr: *konungr tf. 325.* friðr: *síonvm ok tf. F.*
ok(2): *ul. J1, 325.* 2. her-: *heraðar J1.* 3. -maðr:
mikill *tf. J1.* í skapi: mikill *325.* grimmr: *ok tf. F, J1.*
ok: *ul. J1.* 4. kona hans: *ul. F.* kvinna: *kvenna F, J1,*
325. 5. ok(1): *ul. J1, 325.* 6. Þau: *Þessi F.* Eiríks ok
G.: *ul. F; J1 og 325 tf. konungs efter Eiríks.* 7. elztr: þa
tf. J1. Ragnfróðr: *Þripr F; -freyðr J1 (-froðr K); fróðr*
325. 8. Erlingr: *ul. J1.* Guðrøðr: *-røðr K; -ræðr F; -ræðr*
J1; -roðr 325. sleva: *slefa F, 325.* váru: *þw tf. J1.*
börn: *þeira tf. J1.* 9. Eiríks: *konungs tf. 325.* -væn:
-venlig J1.

Uphaf sögu Hákonar góða.

K. I. Hákon Aðalsteinsfóstri til konungs tekinn.

[*Jfr. Ágrip k. 5; Fsk. k. 26; ÓH (53) k. 8; ÓH (Fms.) k. 7; ÓTr. (Fms.) k. 13, (Flat.) k. 14; Egilss. k. 59; Gísl. s. 83—4; Tjodrek k. 2; Hist. Norw. 105—6.*]

Hákon Aðalsteinsfóstri var þá á Englandi, er hann spurði andlát Haraldz konungs, fǫður síns; bjósk 5 hann þá þegar til ferðar. Fekk Aðalsteinn konungur honum lið ok góðan skipa-kost ok bjó hans fǫr all-
984 vegliga, ok kom hann um haustit til Nóregs. Þá spurði hann fall bræðra sinna ok þat, at Eiríkr konungur var þá í Vikinni; sigldi þá Hákon norðr til 10 Þrándheims ok fór á fund Sigurðar Hlaða-jarls, er allra spekinga var mestr í Nóregi, ok fekk þar góðar viðtǫkur, ok bundu þeir lag sitt saman; hét Hákon honum miklu ríki, ef hann yrði konungur. Þá létu þeir stefna þing fjölment, ok á þinginu talaði Sigurðr 15 jarl af hendi Hákonar ok bauð bǫndum hann til

---

1. *Overskr. alene i K.* 2—3. *Kap. overskr. fra F;* gefit hakoni konungs nafn *J1*; *mgl. K;* hakon adalsteinsfostri tekinn . . . 325; hacon til konungs tekinn 18 (*marg.*). 5. Har. kgs.: *ul. J1.* 5—6. bjósk—þá: hann biozt *F;* *utydel. i 325.* 6. þá: *ul. 325.* ferðar: oc *tf. 325.* 7. honum: þa *tf. K;* *mgl. i de øvrr., også i 18.* góðan: *ul. J1.* fǫr: ferð *F, J1.* 8. ok: *ul. J1.* ok—hann: hakon kom 325. 9. þat: með *tf. F.* 10. þá(1): *ul. 325.* þá Hákon: *omv. 325.* 11. fór: þa *tf. J1.* Hlaða-: *ul. J1.* 12. góðar: allgoðar *J1.* 13. -tǫkur: -tekior *F.* þeir: þar *F.* 14—15. Þá | létu þeir: *omv. F.* 16. af hendi: fyr hænd *J1.* bǫndum: londom *K;* bǫndom *F;* bǫnnum *J1* (bondum *J2*); bændvm 325.

konungs. Eptir þat stóð Hákon sjálfur upp ok talaði: mæltu þá ii. ok ii. sín á milli, at þar væri þá kominn Haraldr inn hárfagri ok orðinn ungr í annat sinn. Hákon hafði þat uphaf sins máls, at hann
 5 beiddi bændr at gefa sér konungs-nafn ok þat með, at veita sér fullting ok styrk til at halda konungdóminum, en þar í mót bauð hann þeim, at gera alla bændr óðalborna ok gefa þeim ódul sín, er byggja. En at þessu ørendi varð rómr svá mikill, at **F 65**
 10 allr búanda-múgr æpði ok kallaði, at þeir vildu hann til konungs taka, ok var svá gort, at Þrændir tóku Hákon til konungs um alt land; þá var hann xv. **H 126**
 vetra; tók hann sér þá hirð ok fór yfir land. Þau tíðendi spurðusk á Uplönd, at Þrændir höfðu sér
 15 konung tekit slíkan at öllu, sem Haraldr inn hárfagri var, nema þat skildi, at Haraldr hafði allan lýð í landi þrælkat ok áþjåt, en þessi Hákon vildi hverjum

1. Hákon | sjálfur upp: *omr. J1* (upp sj. *H. J2*); siafr *skr. F*; sjálfur *ul. 325*. ok talaði: *ul. 325*. 2. mæltu þá: *omv. F*; ok mæltv þat *J1, ÓH (53)*; for-mæltu *har 325* tolvðv. á: i *J2 (ul. J1). 325*. 2—3. þá . . . inn: *ul. F*. 3. inn: *ul. 325*. 5. at: við tæko ok *F*; *ul. J1*. 6. fullting: fylgð *F, 325, ÓH (53)*. fullting ok: *ul. J1*. til: þes ok fylgð *tf. J1; ul. 325*. 7. -dóminum: -domi *325, ÓH (53)*. í: a *18*. 9. byggja: a bioggu *F, J1, 325*. En: *ul. F, J1, 325*. 10. búanda: *sál. J1, ÓH (53)*; bõnda *K, 18, F*; bõnda *325*. -múgr: -inn *tf. F, J1, 325, ÓH (53)*. vildu: villdi *F*. hann: *hakon 325*. 11. var svá: *omv. J1, 325*. 12. Hákon: hann *J1*. þá | var hann: *omr. F*; hacon var þa *J1*. 13. vetra: Sþan *tf. F* og *ul. det folg*. þá. land: landit *F*. 14. á: at *K, 18*. á Upl.: til vplanda *325*. at: ok *K*. Þrændir: Þrenðr *J1*. 14—15. sér kg | tekit: *omv. F, 325*. 15. Haraldr: konungr *tf. F*. 16. var: *ul. F*. 16—17. í—áþjåt: a þiað (*sál. skr. ogsá K, F*) þar i landi *J1*. 17. þrælkat ok áþjåt: þiát oc þrælkat *325*. þessi: maðr *tf. F*.

manni gott ok bauð apr at gefa bóndum óðul sín, þau er Haraldr konungr hafði af þeim tekit. Við þau tíðendi urðu allir glaðir, ok sagði hverr qðrum, flaug þat sem sinu-eldr alt austr til landz-enda.

U 84 Margir bæendr fóru af Uplöndum at hitta Hákon kon-
ung, sumir sendu menn, sumir gerðu orðsendingar ok jartegnir, allir til þess, at hans menn vildu gerask. Konungr tók því þakksamliga.

K. 2. Frá Hákonni konungi.

[*Jfr. Ágr. k. 5; Fsk. k. 26; ÓH (53) k. 9; ÓH (Fms.) k. 8; ÓTr. (Fms.) k. 14, 15 (beg.), (Flat.) k. 15, 16 (beg).*]

934—5 Hákon konungr fór qndurðan vetr á Uplönd, 10
stefndi þar þing, ok dreif alt fólk á hans fund, þat er komask mátti; var hann þá til konungs tekinn á qllum þingum; fór hann þá austr til Vikr. Þar kómu til hans Tryggvi ok Guðrøðr, bræðra-synir hans, ok margir aðrir, er upp tölðu harma sína, þá er hlotit 15

1. apr—bóndum: at gefa bondom aftr *F*; hverium manni apr at gefa *J1*; 325 *tf.* apr igen efter gefa. óðul: oðal *F*; oþal *J1*; oðvl 325. 2. þau—tekit: *ul. J1*; *EN tf. F*. 3. þau: þessi 325. glaðir: fegnir *J1*. 5. hitta: finna *J1*. 6. menn: *en tf. 325*. sumir gerðu: æða *J1*. 7. jartegnir: *ul. F*. allir: *ul. J1*; en aller 18; oc allir 325; *jfr. F*. 7—8. hans—þakksamliga: allir villdv geraz hans menn *J1*. 8. Konungr: hann 325. þakksamliga: vel ollu ok letlīga *F*. 9. *Overskr. fra 18, J1, 325; mgl. K, F; i margen i 18 er skr. yfirferþ Hak. k.* 10. -urðan: -verþan *F, 325*; urþan *J1*. vetr: vetrin 325. Uplönd: ok *tf. F, 325*. 11. ok: *ul. F*. þar: *ul. 325*. 11—12. á—mátti: til hans *J1*. 12. þá: *ul. J1*. 13. þá: sva *J1, 325*. 14. hans(1): þeir *tf. J1*. bræðra: broðr *F, 325*. 15. er: þeir er 325. upp tölðu: *omv. F*. þá: *ul. J1, 325*. er(2): *ul. K, 18*. hlotit: sál, *F, J1, 325. ÓH (53)*; hlotiz *K*; i 18 skrives ordet hlotz, der mulig er at læse hlotit.

höfðu af Eiríki, bróður hans. Eiríks óvinsæld óx æ því meir, sem allir menn gerðu sér kærri við Hákon konung ok heldr höfðu sér traust til at mæla, sem þótti. Hákon konungr gaf konungs-nafn Tryggva ok 5 Guðrøði ok ríki þat, sem Haraldr konungr hafði gefit feðrum þeira; Tryggva gaf hann Ránríki ok Vingulmørk, en Guðrøði Vestfold, en fyrir því, at þeir váru ungir ok bernskir, þá setti hann til gófga menn ok H 127 vitra at ráða landi með þeim, gaf hann þeim land 10 með þeim skildaga, sem fyrr hafði verit, at þeir skyldi hafa helming skylda ok skatta við hann. Fór Hákon konungr norðr til Þrándheims, er váraði, it 935 øfra um Uplönd.

K. 3. Ferð Eiríks ór landi.

[*Jfr. Ágr. k. 5, 7; Fsk. k. 26; ÓH (53) k. 9; ÓH (Fms.) k. 8; ÓTr. (Fms.) k. 15, (Flat.) k. 16; Egilss. k. 59; Tjodrek k. 2; Hist. Norw. 105—6.]*

15 Hákon konungr dró saman her mikinn í Þrándheimi, er váraði, ok réð til skipa; Vikverjar höfðu 935 ok her mikinn úti, ok ætluðu til móts við Hákon.

1. bróður hans: *konungi 325. æ: ul. J1. 2. menn: ul. J1. 3. konung: ul. J1, 325. 3—4. konung—Hákon: overspr. 18. 3. heldr höfðu: omv. F og ul. sér. til: ul. F, J1, 325. 5. ok: ul. J1. 6. feðrum: feðgvm 325. 6—7. Tryggva—Vestfold: Gvðr. gaf hann vestfolld en trvgua ranríki ok vingulmork J1. 7. Guðr.: gaf hann tf. 325. fyrir: með F, 325. 8. ungir ok bernskir: benskv (bensku J2) menn ok vngir J1. hann: konungr F. 9. ráða—þeim: styra með þeim rikino J1. gaf—land: hann gaf landit F. 11. skyldi: skylldv J1, 325. skylda ok skatta: omv. F; skylldna skr. J1. 12. konungr: sidan tf. J1. 12—13. it—Uplönd: ul. J1. ÓH (53). 13. Uplönd: land F. 14. Over-skr. fra 18; eiríkr blodaux stök or landi J1; mgl. K, F; liðsamnaðr hakonar k 325. 15—16. í Þr. | er váraði: omv. F, J1. 17. her—úti: mikinn her J1. Hákon: konung tf. F, J1.*

Eiríkr bauð ok liði út um mitt land, ok varð honum
ilt til liðs, þviat ríkismenn margir skutusk honum ok
fóru til Hákonar, en er hann sá engi efni til mót-
stöðu í móti her Hákonar, þá siglði hann vestr um
haf með því liði, er honum vildi fylgja, fór hann 5
fyrst til Orkneyja ok hafði þaðan með sér lið mikit;
þá siglði hann suðr til Englandz ok herjaði um Skot-
F 66 land, hvar sem hann kom við land; hann herjaði ok
alt norðr um England. Aðalsteinn Engla-konungur
U 85 sendi orð Eiríki ok bauð honum at taka af sér ríki 10
í Englandi, sagði svá, at Haraldr konungr, faðir hans,
var mikill vinr Aðalsteins konungs, svá at hann vill
þat virða við son hans. Fóru þá menn í milli þeira
konunganna, ok sættusk á þat með einkamálum, at
Eiríkr konungr tók Norðimbraland at halda af Aðal- 15
steini konungi ok verja þar land fyrir Dönum ok

1. Eiríkr: *konungr* *tf. F.* út: *ul. 18.* um: *of F.*
land: *landit F, 235.* 2. ríkism. margir: *omv. 325.* skutusk:
brvgðvz 325; vndan tf. F; fra tf. J1. 3. Hákonar: *motz við*
hakon 325. hann: *Eiríkr konungr F; eiríkr 325.* efni: *sin*
tf. J1 og 325 foran efni. mót: *við- J1, 325.* 4. í: *ul.*
J1, 325. í—Hákonar: *við hakon F; konungs tf. J1.* 4—
6. um—fyrst: *ul. 325.* 7. þá: *Sipán F.* hann: *þaðan tf.*
18. 7—9. ok—England: *ul. J1.* 8. ok: *ul. F.* 9. norðr:
norðan 325. Engla (*englandz 18*): *ul. F, J1.* 10. orð
Eiríki: *omv. J1; konungi tf. F, 325.* af sér | ríki: *omv. J1.*
11. sagði: *segir F.* 12. var: *sva tf. J1.* vinr: *sál. F; vin de*
øvr. svá: *ul. J1.* svá at: *oc 325.* svá—vill: *vill hann F.*
12—13. hann . . þat: *omv. 18.* 13. í: *ul. F, 325.* milli: *millum*
J1. þeira: *ul. F, J1, 325.* 14. konunganna: *konunga F.*
sættusk á: *semz F, J1; samðiz 325.* 15. konungr: *ul. J1.*
tók—halda: *skal hallda norðimbra land F.* -imbr-: *yubr*
325 = s. 170, l. 4. 16. ok—land: *skylldi hann þa veria*
landit J1. land: *landit F.*

5 qðrum víkingum. Eiríkr skyldi láta skírask ok kona
 hans ok börn þeira ok alt lið hans, þat er honum
 hafði fylgt þangat. Tók Eiríkr þenna kost, var hann
 þá skírðr ok tók rétta trú. Norðimbraland er kallað **H 128**
 5 fimtungr Englandz. Hann hafði atsetu í Jórvið, þar
 sem menn segja, at fyrr hafi setit Loðbrókar-synir.
 Norðimbraland var mest byggt Norðmönnum, síðan er
 Loðbrókar-synir unnu landit; herjuðu Danir ok Norð-
 menn optliga þangat, síðan er vald landzins hafði
 10 undan þeim gengit. Mörg heiti landzins eru þar
 gefin á nórœna tungu, Grímsbœr ok Hauksfljót ok
 mörg önnur.

K. 4. Fall Eiríks konungs.

[Ágr. k. 7; Fsk. k. 27, 28; jfr. ÓH (53) k. 9 fin;
 ÓH (Fms.) k. 8 fin.; ÓTr. (Fms.) k. 15, 16, (Flat.)
 k. 16; Hist. Norw. 106.]

Eiríkr konungr hafði fjölmenni mikit um sik,
 15 helt þar fjöldi Norðmanna, er austan hafði farit með
 honum, ok enn kómu margir vinir hans síðan af

---

1. Eiríkr: konungr *tf.* 325. skyldi: þa *tf.* F, 325; ok *tf.*
J1. 1—2. kona—þeira: gunhildr *J1.* 2. þeira . . . hans:
ul. 325. 2—3. þat—þangat: *ul.* *J1.* 3. hafði—þangat:
 fylgði (*sál.* ogsá 325) þanig F. Eiríkr: konungr *tf.* 325.
 4. þá: *ul.* 18. 5. Hann: eiríkr *J1.* 6. hafi: hefði 325.
 6—7. Loðbrókar—er: *ul.* 18. 7. var: er *J1.* byggt: *sál.*
 F, *J1,* 325; bygd af K. 8. Danir ok N.: *omv.* *J1.* 9. opt-
 liga: opt 325. þangat: þanig F. 11. tungu: sem *tf.* 325.
 ok(1): *ul.* *J1;* eða 325. 13. *Overskr. fra* 18; *mgf.* K, F,
J1 (*her er dog overskr. fra eiríki konungi, men overstregit; den*
samme findes ogsá i J2); *liflat hakonar(1) engla konungs adalat...*
 325. 15. helt: hann *tf.* *J1;* oc hellt 325. þar: fjölmenni
 mikit um sik hellt hann þar *tf.* *J1* (*ikke J2*). fjöldi: fjöl-
 menni F; miklum *tf.* *J1.* Norð-: *sál.* 18, F, *J1,* 325; aust-K.
 hafði: hefði F. farit: komit 325. 16. síðan: *ul.* 325.

Nóregi. Hann hafði land lítit. Þá fór hann jafnan í
 936—50 hernað á sumrum, herjaði á Skotland ok Suðreyjar,
 Írland ok Bretland, ok aflaði sér svá fjár. Aðal-
 940 steinn konungr varð sótt dauðr; hann hafði verit kon-
 ungr xiv. vetr ok viii. vikur ok iii. daga. Síðan var 5
 940—7 konungr í Englandi Játmundr, bróðir hans; var honum
 ekki um Norðmenn; var Eiríkr konungr eigi í kær-
 leikum við hann, ok fóru þá þau orð um af Játmundi
 konungi, at hann myndi annan höfðingja setja yfir
 Norðimbraland. En er þat spurði Eiríkr konungr, 10
 þá fór hann í vestríking ok hafði ór Orkneyjum
 með sér Arnkel ok Erlend, sonu Torf-Einars. Síðan
 fór hann í Suðreyjar ok váru þar margir víkingar ok
 herkonungar, ok réðusk til liðs með Eiríki konungi.
 H 129 Helt hann þá öllu liðinu fyrst til Írlandz ok hafði 15
 þaðan lið slíkt, er hann fekk; síðan fór hann til
 Bretlandz ok herjaði þar. Eptir þat sigldi hann suðr
 U 86 undir England ok herjaði þar sem í öðrum stöðum,

1. Nóregi: En er *tf. J1.* land lítit: lond litil *J1, 325.* Þá: *ul. F, 325.* 1—2. jafnan | í hernað: *omv. J1.* 2. sumrum: *hann tf. F. á(1): vm 325. á(2): vm J1* 3. fjár: *herafter nyt kap- með overskr. fall eiríks konungs J1.* 4. hann hafði: þa hafðe hann *J1;* þa er h. h. *325.* 5. vetr: ar *J1, 325.* viii.: *atta J1.* var: varð *J1, 325.* 6. Ját-: *ead- F, 325.* 6—7. var —Norðmenn: var hann eki vin nordmanna *J1, 325 (vinr).* 7. var | Eir. kgr.: *omv. F.* 8. ok . . . þá: *ul. F, 325.* þá: *ul. J1.* 8—9. af—myndi: at *eadmóndr konungr mendi þa (ogsá tf. 325) F;* þa *tf. 18;* Ját-: *Ead- 325 = s. 172, l. 5.* 9. annan höfð. | setja: *omv. J1.* höfðingja: *konung F.* 10. -imbr-: -ymbr- *325.* En: ok *J1.* 11. þá: *ul. F.* 11—12. ór O. | með sér: *omv. J1.* 12. Erlend: *jarla tf. J1.* -Einars: *iarls tf. F, J1.* 13—14. ok herkonungar: *ul. J1.* 14. konungi: *ul. F, J1, 325.* 15. öllu liðinu | fyrst: *omv. J1.* 15—16. ok—fekk: *ul. J1.* 16. lið—er: slíkt lið sem *F.* 17. Eptir þat: *Sípan J1, 325.* 18. í—stöðum: *annar- staðar F, J1.*

en alt lið flýði, þar sem hann fór. Ok með því at Eiríkr var hreystimaðr mikill ok hafði her mikinn, þá treystisk hann svá vel liði sínu, at hann gekk langt á land upp ok herjaði ok leitaði eptir mǫnnum.

5 Óláfr hét konungr sá, er Játmundr konungr hafði þar sett til landvarnar; hann dró saman her óvígjan ok fór á hendr Eiríki konungi ok varð þar mikil orrosta, fellu mjök enskir menn, ok þar sem einn fell, kómu iii. af landi ofan í staðinn, ok inn øfra

10 hluta dagsins snýr mannfallinu á hendr Norðmǫnnum, F 67 ok fell þar mikit fólk, ok at lýkðum þess dags fell c. 950 Eiríkr konungr ok v. konungar með honum; þessir eru nefndir: Gothormr ok synir hans ii., Ívarr ok Hárekr; þar fell ok Sigurðr ok Rognvaldr; þar fell

15 ok Arnkell ok Erlendr, synir Torf-Einars. Þar varð allmikit mannfall af Norðmǫnnum, en þeir, er undan kómusk, fóru til Norðimbralandz ok sögðu Gunnhildi ok sonum hennar þessi tíðendi.

1. flýði: vñðan *tf. J1*. 1—2. Ok—mikinn: *ul. J1*. 2. hafði: *ul. 325*. 3. treystisk: *treysti 325*. liði sínu: *omv. J1*. 4. langt: *ul. K, 18*. ok(2)—mǫnnum: *ul. J1*. 5. sá: *ul. J1*. Ját: *ead- F*. 6. þar: *ul. 325*. her: *ul. F*. óvígjan: *sól. K, F, 325 (-vigan 18)*; mikinn *J1*. 7. fór—konungi: *hellit til moz við eigik konung J1; konungi ul. F. ok(2): ul. J1*. varð: *verþr F*. 7—8. mikil orrosta: *omv. J1*. 8. fellu: *þar tf. 325*. ok: *en J1, 325*. sem: *ul. K, 18*. 9. af—ofan: *ul. F*. ok: *EN F*. 10. hluta: *lut F, J1, 325*. dagsins: *dags J1*. snýr: *sneri F, 325*. -fallinu: *falli F*. 11. fell: *fellr K, 18*. fólk: *mannf . . . 325, der ender hermed. ok(2): ul. F*. þess dags: *ul. F*. 12. konungar: *aðrir F*. 13. eru nefndir: *ul. J1*. Goth: *ævth- F; guth- J1*. 14. þar—ok(1): *ok en J1; ul. F*. 14—15. þar(2)—ok(1): *þar fellu ok J1; ul. F; þar fell ul. 18 og tf. fellu þar efter Torf-Einars*. 15. Þar varð: *omv. F, J1; ok tf. K*.

K. 5. Ferð Gunnhildarsona.

[ÓTr. (Fms.) k. 16, (Flat.) k. 16.]

En er þau Gunnhildr urðu þessa vqr, at Eiríkr konungur var fallinn, ok hann hafði áðr herjat land Engla-konungs, þá þykkjask þau vita, at þeim mun c. 951 þar vera eigi friðvænt; búask þau þá þegar í brot af 5 Norðimbralandi ok hafa skip þau ǫll, er Eiríkr konungur hafði átt, hǫfðu lið þat ok alt, er þeim vildi fylgja, ok of lausafjár, er þar hafði saman dregizk í sköttum á Englandi, en sumt hafði fengizk í hernaði.

H 130 Þau halda liði sínu norðr til Orkneyja ok staðfestusk 10 c. 951—54 þar um hrið. Þá var þar jarl Þorfiðr hausakljúfr, sonr Torf-Einars. Tóku þá synir Eiríks undir sik Orkneyjar ok Hjaltland ok hǫfðu skatta af, ok sátu þar um vetricum, en fóru í vestríking á sumrum, herjuðu um Skotland ok Írland; þess getr Glúmr 15 Geirason:

69. Hafði fqr til ferju
fróðr Skáneyjar góða
blakkriðandi bekkja
4 barnungr þaðan farna.

20

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, F; ingen kap. J1.* 2. *Gunnh. —vqr: frettu þetta J1. urðu: verða F. vqr: vís F.* 3. *land: ríki F.* 4. *þá: ul. F.* 4—5. *þeim—þar: þar munda(!) J1. þeim—vera: þar mvn F; vera efter eigi 18.* 5. *þá: ul. F, J1. í brot: a bræt F; brott J1.* 6. *hafa: hofðu J1. þau ǫll: omv. J1.* 6—7. *Eir. kgr³ | hafði² | átt¹: omv. J1.* 7. *hǫfðu: ok J1; þæ tf. F; ok tf. 18 og ul. det fǫlg. ok alt: ul. J1. ok: ul. F.* 8—9. *þar—sumt: ul. J1.* 9. *hafði fengizk: omv. J1.* 10. *sínu: því K. 18. norðr: fyrst J1. -festusk: -festaz J1.* 11. *-fiðr: -finr J1; -finr F.* 12. *sonr: s. alle.* 14. *um: of J1. sumrum: ok tf. F.* 16. *-son: s. alle.* 17—20. **69. vísa.** s. *blakk: blac- K; blak J1; blik F. bekkja: sál. FJ.; blacka F; backa K; barka J1; jfr. K.Gtsl. (Oldnord. skj. kv. 127.)*

Rógeisu vann ræsir
 ráðvandr á Skotlandi
 sendan seggja kindar
 s sverðbautinn her Gauti.

- 5   70. Dolgeisu rak disar, U 87
                             drótt kom mǫrg á flóttá,
                             gumna vinr at gamni
                             4 gjóðum írskar þjóðir;
                             foldar rauð ok feldi
 10   Freyr i manna dreyra
                             sunnr, á sigr of hlynninn,
                             s seggi mækis eggjar.

K. 6. Orrosta á Jótlandi.

[*Fsk. k. 29; ÓTr. (Fms.) k. 17, (Flat.) k. 17;*
Egilss. k. 63, 76.]

Hákon konungr Aðalsteinsfóstri lagði undir sik
 15 allan Nóreg, þá er Eiríkr, bróðir hans, hafði brot
 flýit. Hákon konungr sótti inn fyrsta vetr vestr í 935—6
 landit, eptir þat norðr í Þrándheim ok sat þar. En
 fyrir þær sakir, at eigi þótti friðligt, ef Eiríkr kon-

s. ráðvandr: randullr *F, J1.* 7. sendan: *sál. FJ;*
 sendi *alle.*

5—12. 70. *vísa.* 1. Dolg: Dock *K.* 2. vinr: *sál. alle.*
 4. írskar: *iskrar F; irskrar de øvrr.* þjóðir: *sál. FJ;* þjóðar
alle hðskrr. 5. ok: a 18. 6. dreyra: *drøra K.* 7. sunnr:
 sverþ *J1.* sigr: *sígrs F.* of: um *K.* hlynninn: *hlunninn*
J1, F; hlinn K (hlu- 18).

13. *Óverskr. fra 18;* einvalld hakonar konungs *J1; mgl.*
K, F. 14. Aðalsteinsfóstri: *ul. F, J1.* 15. bróðir hans:
 konungr *J1.* brot: brott *J1.* 16. flýit: stokit *J1.* H. kon-
 ungr: *hann F.* 16—18. sótti—friðligt: var inn næsta vetr eptir
 vm mit land þi at eki þótti friðvænligt *J1.* 18. eigi: ecki
F. friðligt: friðvænligt *F.*

H 181 ungr leitaði vestan um haf með her sinn, sat hann fyrir því með lið sitt um mitt land í Firðafylki ok Sogni, á Hǫrðalandi ok Rogalandi. Hákon setti Sigurð Hlaða-jarl yfir öll Þrændalög, svá sem hann hafði fyrr haft ok Hákon, faðir hans, af Haraldí konungi 5 inum hárfagra. En er Hákon konungr spurði fall Eiríks konungs, bróður síns, ok þat, at synir Eiríks konungs hófðu ekki traust í Englandi, þá þótti honum F 68 lítil ógn af þeim standa, fór þá með liði sínu á einu c. 952 sumri austr í Vík. Í þann tíma herjuðu Danir mjök 10 í Víkina ok gerðu þar opt mikinn skaða, en er þeir spurðu, at Hákon konungr var þar kominn með her mikinn, þá flýðu allir undan, sumir suðr til Hallandz, en þeir, er nærr meirr vǫru Hákoní konungi, stefndu út á hafit ok svá suðr til Jótlandz. En er Hákon kon- 15 ungr varð þessa varr, þá sigldi hann eptir þeim með allan her sinn, en er hann kom til Jótlandz ok menn urðu við þat varir, þá draga þeir her saman ok vilja verja land sitt ok ráða til orrostu við Hákon konung; varð þar orrosta mikil, bardisk Hákon konungr svá 20 djarfliga, at hann var fyrir framan merki ok hafði hvárki hjálm né brynju. Hákon konungr hafði sigr

1. leitaði: kvæmi *F*. haf: hafit *J1*. hann: hakon konungr *F, J1*; hō(?) *19*. 2. með—land: ul. *J1*. land: landit *F*. Firðaf. ok: ul. *J1*. ok: eða *F*. 3. á: sál. *F, 18*; ok *K*; æða *J1*. ok: eða *F, J1*. Hákon: h̄ *F*; h̄ *J1* (hann *J2*). 5. Hákon: j. *tf. F*. 6. inum hárf.: ul. *F, J1*. konungr: ul. *J1*. 7. þat: með *tf. F*. 7—8. Eir. kgs: hans *J1*. 9. fór: hakon konungr *tf. F*. 9—10. með—sumri: vm svmarit *J1*. 13. til: iotlandz eða *tf. F*. Hall-: hall l- *F*. 14. þeir: ul. *J1, J2*. stefndu: þa stefndu þeir *J1*. 15. hafit: haf *F*. ok—Jótlandz: ul. *J1*. varð: verþr *F*. 16. þessa: þess *F*. sigldi: siglir *F, J1*. 16—17. með—sinn: allum herinum *J1*. 17. ok menn: þa heriar hann þar En er landzmenn *J1*. 18. við—varir: varir við ofriþ *J1*. 20. þar: ul. *J1*. 21. var: geck *F*. 22. hvárki: hvartki *F*.

ok rak flóttu langt á land upp; svá kvað Guthormr
sindri í Hákonardrápu:

71. Bifrauknum trað bekkjar
blárøst konungr ára;
5 mætr hlóð mildingr Jótum
4 mistar vífs í drifu;
svangæðir rak síðan,
sótti, Jalfaðs flóttu,
hrókr »giljaðar« hylja
10 s hrafnvíns at mun sínum.

K. 7. Orrosta í Eyrarsundi.

U 88
H 132

[*Ágr. k. 5; Fsk. k. 30; ÓTr. (Fms.) k. 18, (Flat.)
k. 17; Egilss. k. 76.*]

Síðan helt Hákon konungr liði sínu sunnan til
Selundar ok leitaði vikinga; hann ræri með ii. snekkjur
fram í Eyrarsund; þar hitti hann xi. víkinga-snekkjur
15 ok lagði þegar til orrostu við þá, ok lauk svá, at
hann hafði sigr ok hrauð öll vikinga-skipin; svá segir
Guthormr sindri:

1. flóttu: flottann *F*. 2. í Hákonardr.: *ul. J1*.

3—10. 71. *visa*. 1. -rauknum: rácnom *K*; ræknvm *J1*;
ræcnom *F*. 2. konungr: konungr *F*; k *K, J1*. ára: *sál.*
FJ.; árum *alle*. 3. sótti: sot!, 18; sot *K* (*i orig. har der*
vel stæet som i 18; Ásg. har opfattet¹ som fordoblingsmærke;
jfr. Krit. stud. 83); sott *J1*; sklott *F*. Jalfaðs: *se Krit.*
stud. est.; ialfaðar *alle*. 4. hrókr: *se Krit. stud. anf. st.*; hvat
K; hrot *J1*; hrót *F*. giljaðar: giliapar *K*; giliaðar *F*; gyli-
aðar *J1*. hylja: hyljaþra *J1*, = *J2*. 5. hrafn: hramn *F*.

11. *Overskr. fra 18*; orrosta hakonar konungs *J1*; *mgf.*
K, F. 13. Selundar: *sál. K, F*; sælunnz *J1*. ræri: reyri
F, J1. með—snekkjur: .ij. snekkiom *F*. 14. Eyrar-: *sál.*
F, J1; eyra *K*. -snekkjur: skip *F*. 16. hafði: þegar
tf. J1. skipin: skip *J1*.

72. Almdrósar fór eisu
 élrunnr mǫrum sunnan
 trjónu tings á græna
 4 tveimr einum selmeina,
 þás ellifu allar 5
 allreiðr Dana skeiðar
 valsendir hrauð vandar,
 8 viðfrægr at þat síðan.

K. 8. Hernaðr Hákonar konungs í Danmǫrk.

[*Ágr. k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 18, (Flat.) k. 17;*
Njála k. 5 (beg.)]

Eptir þat herjaði Hákon konungr víða um Selund 10
 ok rænti mannfólkit, en drap sumt, en sumt hertók
 hann, tók gjöld stór af sumum, fekk þá enga mót-
 stöðu; svá segir Guthormr sindri:

- H 133 73. Selund náði þá síðan
 sóknheggr und sik leggja 15
 vals ok Vinða frelsi
 4 við, Skáneyjar síðu.

Síðan fór Hákon konungr austr fyrir Skáneyjar-

1—8. **72. vísa.** 1. mǫrum: morv *J1* (og *J2*). 2. trjónu: triona *18*. tings: *sál. K, 18, J2*; tuiðs *J1*; tíngs *F*. 3. tveimr: tveimr *alle*. einum: eino *F*. 4. þás: þa er *alle*. ellifu: *.xi. F*. 7. hrauð: rauð *alle*. vandar: vindar *J1* (og *J2*). 8. þat: þvi *18*.

9. *Overskr. fra 18; ingen kap. i J1; mgl. K, F.* 10. um: of *F*. Selund: sælvnd *J1*. 11. ok: ul. *F, J1*. mannfólkit: *sál. F, J1*; mart folk *K, 18*. 12. tók—sumum: (ok *if. F*) af sumum tok hann giolld stor *F, J1*. fekk: ok fek *J1*; feck hann *F*. mót-: við- *J1*. 13. sindri: ul. *J1*.

14—17. **73. vísa.** 1. Selund: sælund *J1* (*se-J2*). 2. sik: þic *K* (sic *18*). 3. Vinða: vinda *alle*. 4. við: við *K, F*; viðr *J1*. síðu: *sál. J1*; síða *K, 18, F*.

18. -eyjar-: eyrar *F*.

síðu ok herjaði alt, tók gjöld ok skatta af landinu ok drap alla víkinga, hvar sem hann fann, bæði Dani ok Vinðr; fór hann alt austr fyrir Gautland ok F 69 herjaði þar ok fekk þar stór gjöld af landinu; svá 5 segir Guthormr sindri:

74. Skattgilda vann skyldir
skautjalfaðar Gauta;
gollskýflir vann gjöflastr
4 geirveðr í for þeiri.

10 Hákon konungr fór aprt um haustit með lið sitt ok hafði fengit ógrynni fjár. Hann sat um vetrinn í 952—53 Víkinni við áhlaupum, ef Danir ok Gautar gerði þar.

K. 9. Frá Tryggva konungi.

[*Fsk. k. 30; ÓTr. (Fms.) k. 18, (Flat.) k. 17; Egilss. k. 76.*]

Þat haust kom Tryggvi konungr Ólafsson ór 952 15 vestrvíking; hafði hann þá áðr herjat um Írland ok Skotland. Um vartit fór Hákon konungr norðr í land 953 ok setti Tryggva konung, bróðurson sinn, yfir Víkina, at verja fyrir ófriði ok eignask slikt af þeim lönðum

1. alt: ok *tf. J1.* gjöld ok skatta: *omv. J1.* ok(3): en *F, J1.* 2. alla: allt *J1.* hvar: þar *J1.* bæði: *ul. J1.* 3. Vinðr: *sál. F, J1; vindr K, 18.* 4. herjaði: heriar (*bis + þar*) *J1.* þar(2): *ul. F.* 5. sindri: *ul. J1.*

6—9. 74. *vísá. s. goll-: gull alle.* skýflir: *scyflir K; skyflir F; skylfir J1.* 4. geirveðr: *ul. J1 (gjöflastr understreget J2 og geirveðr skr. udenfor lin., vistnok Ásgeirs rettelse).*

10. lið sitt: lípi síno *F.* 11. um: of *F.* 12. ef—þar: *dána eða gata F; dana J1.* 13. *Overskr. fra 18; mgl. K, F; ingen kap. J1.* 14. Þat: sama *tf. F.* Ólafsson: *sál. 18, F, J1; ul. K.* 15. hafði—þá: hann hafði *F.* 17. ok: en *J1.* konung—sinn: *ul. J1.* -son: *sál. F (svn); ul. K, 18.* 18. slikt: er hann mætti *tf. F;* slikt er hann mætti *ind-sætter J1 efter lönðum.*

U 89 í Danmörku, er Hákon konungr hafði it fyrra sumarit skattgild; svá segir Guthormr sindri:

75. Ok sóknhattar setti
svellrjóðr at því fljóði
Ónars, eiki grónu, 5
4 austr geðbœti hraustan,
þann es áðr frá Írum
íðvandr of kom skíðum
salbrigðandi Sveigðis
8 svanvangs liði þangat. 10

H 134 **K. 10.** Frá Gunnhildar-sonum.

[*Ágr. k. 7 fn.; Fsk. k. 27, 28 fn.; ÓH (53) k. 9 fn.; ÓTr. (Fms.) k. 19, (Flat.) k. 18; Egilss. k. 59, 69; Hist. Norw. 106.]*

Haraldr konungr Gormsson réð þá fyrir Danmörku; honum líkaði stórilla þat er Hákon konungr hafði herjat í land hans, ok fóru þau orð um, at Dana-konungr myndi hefnask vilja, en þat varð þó 15 ekki svá bráðliga. En er þetta spurðu Gunnhildarsynir hvártveggja, at ófriðr var millum Danmerkr ok 954 Nóregs, þá byrja þau ferð sína vestan. Þau giptu

-
1. -mörku: *sál. K, F; forkortet J1.* Hákon: *ul. J1.*
 2. -gild: *F; gilt K, 18; forkortet (g') J1.* sindri: *ul. J1.*
 3—10. 75. vísa. 1. -hattar: hvattr *F.* 2. svell-: svel-
J1 og J2. 3. Ónars: einars *J1.* grónu: *K, 18, J1, F;*
gröno J2. 4. -bœti: bópi *J1* (bœti *J2*). 5. of: *vm K.*
 skíðum: *sál. F; skeiðom K, J1.* 7. Sveigðis: *sál. F, J1;*
 svegðis *K.* 8. -vangs: fangs *J1.*
 11. *Overskr. fra 18; fra haraldi konungi gorms syni J1;*
mgl. K, F. 13. -mörku: *sál. K, F, 18; fork. J1.* konungr:
ul. J1. 14. land: ríki *J1.* at: *ul. J1* (*ikke J2*). 15. hefnask
 vilja: þesa hefna *J1.* 15—16. en—bráðliga: *ul. J1.*
 16—17. spurðu—tveggja: spurði gunnhildir ok synir hennar
F, J1. 17. millum: milli *F, J1.* 17—18. Danmerkr ok N.:
omv. J1; -merkr: K, F, 18; fork. J1. 18. giptu: gipta *J1.*

Ragnhildi, dóttur Eiríks, Arnfinni, syni Þorfinnz hausa-
 kljúfs; settisk þá enn Þorfiðr jarl at Orkneyjum, en
 Eiríkssynir fóru í brot. Gamli Eiríksson var þá nökk-
 uru elztr ok var hann þó eigi roskinn maðr. En er
 5 Gunnhildr kom til Danmerkr með sonu sína, þá fór
 hon á fund Haraldz konungs ok fekk þar góðar við-
 tekjur; fekk Haraldr konungr þeim veizlur í ríki sínu,
 svá miklar, at þau fengu vel haldit sik ok menn sína,
 en hann tók til fóstrs Harald Eiríksson ok knésetti
 10 hann; fœddisk hann þar upp í hirð Dana-konungs.
 Sumir Eiríkssynir fóru í hernað, þegar er þeir hófðu
 aldr til ok öfluðu sér fjár, herjuðu um Austrveg; þeir
 váru snimma menn fríðir ok fyrr rosknir at afli ok
 atgörvi en at vetra-tali; þess getr Glúmr Geirason í
 15 Gráfeldardrápu:

76. Austrlǫndum fórsk undir
 allvaldr, sás gaf skǫldum,

F 70

1. Eiríks: *konungs* *tf. F*; ok *gunhildar* *tf. J1*. Þorfinnz:
 jarls *tf. F, J1* (*der ul. hausakljúfs*). 2. -fiðr: -finnr *18, F, J1*.
 Orkneyjum: *eyionom F, J1*. en: er *F, J1*. 3. í
 brot: i brótt *F*; brøt *J1*. þá: *ul. F, J1*. 3—4. nökkuru:
 þeira *F*. 4. elztr: *sál. F, J1*; ellri *K, 18*. er: þw *tf. J1* og
skr. komu. 5. -merkr: *sál. F, 18*; *fork. K, J1*. með—sína:
ul. J1. þá: *ul. F*. 5—6. fór hon: foro þw *J1*. 6. á: þegar
 a *J1*. fund—konungs: konungs fund *J1*. Haraldz: dána *F*.
 fekk: fengu þw *J1*. 7. -tekjur: -tækvr *J1*. 8. sik ok: *ul. J1*.
 9—10. en—hann(1): haraldr konungr knesetti haralld eiríks
 son *J1*. 10. þar: *ul. F, J1*. 11. Sumir—hernað: *Seynir*
eiríks varv í hernaði *F*; *det samme J1, men indskyder þegar*
efter varv. þegar er: þa(!) *18*. 12. fjár: þeir *tf. F*.
 13. snimma: snemma *F, 18*; *ul. J1*. menn fríðir: *omv. F*.
 14. at: *ul. F*.

16—17. 76. *visa*. 1. fórsk: fezk *K*; feck *18*; forsk *J1*
(men skr. sammen med det følgende ord); forst *F*. undir:
 yndir *J1* (u- *J2*). 2. sás: sa er *alle*.

H 135

(hann fekk gagn at gunni)
 4 gunnhørga, sløg, mǫrgum;
 slíðrtungur lét syngva
 sverðleiks reginn; ferðir
 sendi gramr at grundu
 5
 8 gollvarpaða snarpar.

Eirikssynir snørusk þá ok með her sinn norðr í
 Víkina ok herjuðu þar, en Tryggvi konungr hafði her
 úti ok helt til móts við þá, ok áttu þeir orrostur
 U 90 margar ok höfðu ýmsir sigr. Herjuðu Eirikssynir 10
 stundum í Víkina, en Tryggvi stundum um Halland
 ok Sjaland.

K. II. Fæddr Hákon inn ríki.

[Ágr. k. 5 (sp. 10, 12); Fsk. k. 29; ÓH (53) k. 10;
 ÓH (Fms.) k. 9; ÓTr. (Fms.) k. 20, (Flat.) k. 19;
 Hist. Norw. 106.]

Þá er Hákon var konungr í Nóregi, var friðr
 góðr með bóndum ok kaupmönnum, svá at engi 15
 grandaði öðrum né annars fé; þá var ár mikit bæði
 á sjá ok á landi. Hákon konungr var allra manna
 glaðastr ok málsnjallastr ok litillátastr; hann var maðr
 stórvitr ok lagði mikinn hug á laga-setning. Hann

4. sløg: læg J1. mǫrgum: mǫrgū J1 (mǫrgum J2).
 5. syngva: syngva F; syngia K, J1, 18. 6. reginn: regin K;
 regin F; regin J1. ferðir: firþir J1. 8. gollvarpaða: sál.
 K. Gtisl. Aarbøger 1866, 190—4; gullvarpaðar K, F; gun
 varpaðar J1.

7. þá ok: þa J1; ok þa 18. norðr: ofan J1. 9. þeir:
 ul. J1. 11. í Víkina: ul. J1. 11—12. Halland ok Sjal.:
 omv. K, 18. 13. Overskr. fra 18 (her seneve overstr. og Lund
 ok lagasetning hakonar konungs skr. i margen); laga sætning
 J1; mgl. K, F. 15. bóndum: sál. J1; bóndom K, 18;
 bondom F. 16. öðrum—fé: annars eign J1. var: ok tf.
 J1. 17. á(2): ul. F.

setti Gulapingslög með ráði Þorleifs spaka ok hann c. 940
 setti Frostapingslög með ráði Sigurðar jarls ok ann-
 arra Þrœnda, þeira er vitrastir váru. En Heiðsævis-
 lög hafði sett Hálfðan svarti, sem fyrr er ritit. Hákon ifr. p. 94-95
 5 konungur hafði jólaveizlu í Þrándheimi, hafði Sigurðr
 jarl búit fyrir honum á Hlǫðum. Ina fyrstu jólanótt
 ól Bergljót, kona jarls, sveinbarn. Eptir um daginn c. 943
 jós Hákon konungur svein þann vatni ok gaf nafn H 136
 sitt, ok óx sveinn sá upp ok varð síðan ríkr maðr
 10 ok gøfugr. Sigurðr jarl var inn kærsti vinr Hákonar
 konungs.

K. 12. Frá Eysteini illa.

Eysteinn Uplendinga-konungur, er sumir kalla
 inn ríkja en sumir inn illa, hann herjaði í Þránd-
 15 heim ok lagði undir sik Eynafylki ok Sparbyggva-
 fylki, ok setti þar yfir son sinn, er hét . . . . En
 Þrœndir drápu hann. Eysteinn konungur fór annat
 sinn herfǫr í Þrándheim ok herjaði þá víða ok lagði
 undir sik. Þá bauð hann Þrœndum, hvárt þeir vildu

1—2. ok | hann setti: *omv. J1.* 2—3. ok—váru: *ul. J1.*
 3. Heiðsævis: *heiðsøfis F; heitsefis J1.* 4. hafði: fyrst *tf. J1.*
sem—ritit: ul. J1. er ritit: *var ritat F (rit skr. K. 18).*
 5. -veizlu: *-veizlor J1.* Þrándh.: *þessa veizlo tf. F.*
 6. fyrir honum: *ul. F.* 7. Eptir: en eptir *J1.* 9. ok—sá:
sa svein ox F. sveinn sá: *omv. J1.* 9—10. síðan—gøfugr:
gøufugr maðr J1; herþá tf. K, 18; ok varð jarl eptir Sigurð.
fǫður sinn. 10. kærsti: *kǫrazti F.* vinr: *sál. F; vin K.*
18; við J1 (vin J2). 12. *Overskr. fra 18; fra eysteini inum*
illrada J1; mgl. K, F. 13. sumir: *menn tf. F.* 14. ríkja:
J1; ríka K, F. en sumir: *eða F, J1.* 15. -byggva: *byð*
K, 18; bygia F, J1. 16. þar: *ul. J1.* hét: *áben plads for*
navnet i alle. 17. konungur: *ul. J1.* 18. sinn: *sinni J1.*
 í Þrándh.: *til þrandheims J1.* þá: *þar J1.* 18—19. ok(2)
 —sik: *ul. F.* 19. Þá—hann: *hann bæð F; bæð hann þa*
J1. vildu: *villdi F.*

heldr hafa at konungi þræl hans, er hét Þórir faxi, eða hund, er Saurr hét, en þeir kuru hundinn, þvíat þeir þóttusk þá mundu heldr sjálfráða. Þeir létu síða í hundinn iii manna vit, ok gó hanu til tveggja orða, en mælti it þriðja. Helsi var honum gort ok 5
 U 91 hirðmenn hann á herðum sér; háseti var honum búit, ok hann sat á haugi sem konungar ok bjó í eyjunni iðri ok hafði atsetu, þar sem hét Saurshaugr. Þat er sagt at honum varð at bana, at vargar lögðusk 10
 F 71 á hjörð hans, en hirðmenn eggjuðu hann at verja fé sitt; hann gekk af hauginum, ok fór þangat til, sem vargarnir váru, en þeir rifu hann þegar í sundr. Morg undr önnur gerði Eysteinn konungr við Þrændi. Af þeim hernaði ok ófrið flýðu margir hofðingjar ok 15
 H 137 mart fólk flýði ódul sín. Ketill jamti, sonr Qnundar jarls ór Sparabúi, fór austr um Kjøl ok mikill mannfjöldi með honum ok hofðu búferli sín með sér. Þeir ruddu markir ok byggðu þar stór heruð; þat var

1. hafa: *ul. J1.* hafa—þræl: at *konungr væri þræll F.* Þórir: þorþr *J1.* 2. hund: *hvndr hans F.* Saurr hét: *omv. J1.* en: *ul. F.* 3. mundu heldr: *omv. F, J1.* sjálfráða: *vera tf. F.* 4. iii.: þrigia *J1;* þriv *F.* ok: *ul. J1.* 5—6. ok viðjar: *ul. 18.* 6. silfri ok gulli: *omv. J1.* en: *ul. J1.* var: þa *tf. J1.* 7. hirðmenn: þeir *J1;* hans *tf. F.* 8. á: *ul. J1 (i J2).* 9. hét: h. *K;* h^t *18;* heitir *F;* nu h. *J1 (nu heitir J2).* 10. Þat—at(1): Fra því er sagt hvat *F.* varð: yrðe *J1.* at(2): til *F.* vargar lögðusk: vargr lagðez *J1.* 10—11. lögðusk á: hloðvz at *F.* 12. gekk: hliop *J1.* 12—13. þangat—váru: moti værgenom *F.* 12. þangat til: þannog *J1.* 13. þegar: *ul. J1;* efter sundr *F.* 15. hernaði ok: *ul. J1.* ok(1): *ul. F.* ófrið: ofriþi *F, J1.* 15—16. hofðingjar—sín: menn opvl sín bæði lýð menn ok hofðinng^r *F.* 16. mart: mikit *J1.* flýði—sín: *ul. J1.* sonr: son *J1;* s. de øvrr. 17. Spara-: spar- *J1.* 17—18. mikill mannfjöldi: mikit mannfólk *J1.* 18. sín: sitt *F, J1.* 19. heruð: hierauð *J1.* þat var: *omv. F.*

síðan kallat Jamtaland. Sonar-sonr Ketils var Þórir
 helsingr; hann fór fyrir víga sakir af Jamtalandi ok
 austr yfir markir þær, er þar verða, ok byggði þar,
 ok sótti þannug fjöldi mannz með honum, ok þat er
 5 kallat Helsingjaland; gengr þat alt austr til sjávar.
 Helsingjaland byggðu Svíar alt it eystra með hafinu.
 En er Haraldr konungr inn hárfagri ruddi ríki
 fyrir sér, þá stókk enn fyrir honum fjöldi mannz c. 870
 ór landi, Þrændir ok Naumdælir, ok gerðusk þá enn
 10 byggðir austr um Jamtaland, ok sumir fóru alt í
 Helsingjaland. Helsingjar hófðu kaupferðir sínar til
 Svíþjóðar ok váru þannug lýðskyldir at öllu, en Jamtr
 váru mjök allz í millum, ok gaf engi at því gaum,
 fyrr en Hákon setti frið ok kaupferðir til Jamtalandz
 15 ok vingaðisk þar við ríkismenn; þeir sóttu síðan
 austan á hans fund ok játuðu honum hlýðni sinni ok
 skattgjöfum ok gerðusk hans þegnar, þvíat þeir
 spurðu gott til hans, vildu þeir heldr þýðask undir
 hans konungdóm, en undir Svía-konung, þvíat þeir
 20 váru af Norðmanna-ætt komnir, en hann setti þeim
 lög ok landz-rétt. Svá gerðu ok allir Helsingjar,
 þeir er æzkaðir váru um Kjöl norðan.

1. sonr: *sál. F*; *s. de evrr.* 3. yfir: um *J1.* ok: *hann F.*
 4. ok(1): *ul. J1.* þannug: þanig *F*; þangat þa ænn *J1.* fjöldi
 —honum: mart folk *J1.* ok(2): *ul. F, J1.* þat er: var þat *J1.*
 5. austr: norþr *J1.* 7. konungr: *ul. J1.* 8. stókk: stvckv *F.*
 8—9. fyrir—landi: *fiolþi manna (sál. J1)* or *landi fyrir hanvm F.*
 9. ok(2): *ul. F.* 10. byggðir: allt *tf. F.* 10—11. ok—Hels.:
ul. 18. 10. ok: *ul. J1.* i: a *J1.* 12. þannug: þanig *F*;
 þangat *J1.* 13. mjök: *ul. J1.* millum: milli *J1.* ok—þvi:
 gaf þeim ængi *J1.* engi: eng (= enginn?) *F.* 14. Hákon:
konungr tf. F. frið: *ul. K, 18.* ok—Jamtalandz: milli
 iamtalandz ok noregs *J1.* 15. vingaðisk: vingiodiz (o *J2*)
J1. þeir sóttu: *omv. F*; fóru *J1.* 16. austan: *ul. J1.*
 ok(1): *ul. J1.* játuðu: iattoðo *F.* sinni: *ul. F, J1.*
 18. undir: *ul. 18.* 20. en: *ul. F.* 21. ok(2): *ul. F.*
 21—22. allir H. þeir: *helsingr þeir allir J1*; allir *helsingr F* (-g
 18). 22. æzkaðir: ættaðir *F, J1.* um—norðan: *ul. 18.*

U92 H138

K. 13. Frá Hákonni konungi.

[*Jfr. Ágr. k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 21, (Flat.) k. 20; Hist. Norw. 106.*]

Hákon konungr var vel kristinn, er hann kom í Nóreg, en fyrir því at þar var land alt heiðit ok blót-skapr mikill ok stórmenni mart, en hann þóttisk liðs þurfa mjök ok alþýðu-vinsæld, þá tók hann þat ráð, 5 at fara leyniliga með kristninni, helt sunnudaga ok frjádaga fõstu; hann setti þat í lögum, at hefja jólahald þann tíma, sem kristnir menn, ok skyldi þá hverr maðr eiga mælis-öl, en gjalda fé ella, ok halda heilagt, meðan öl ynnisk, en áðr var jólahald hafit 10 hõku-nótt, þat var miðsvetrar-nótt, ok haldin iii.-náttajól. Hann ætlaði svá, er hann festisk í landinu ok hann hefði frjálsliga undir sik lagt alt land, at hafa þá fram kristniboð; hann gerði svá fyrst, at hann lokkaði þá menn, er honum váru kærstir, til kristni: 15 kom svá með vinsæld hans, at margir létu skírask, en sumir létu af blótum. Hann sat lögum í Þrándheimi, þvíat þar var mestr styrkr landzins. En er

F 72 Hákon konungr þóttisk fengit hafa styrk af nokkurum rikismönnum at halda upp kristninni, þá sendi hann 20

1. *Overskr. fra 18; hakon boþaðe kristni J1; mgl. K, F. 4. ok: en F; ul. J1. en: ul. F, men tf. ok efter þóttisk. 4—5. liðs³ þurfa³ mjök¹: omv. J1. 5. ok—þá: ul. J1. 7. fõstu: ok minning inna stærstu hætiða J1. 7—8. jólahald | þann tíma: omv. F. 8. þá: ul. J1. 9. ok: en F. 10. meðan: meðal F (*dittog. fejl*). öl: ol F (*først skr. iol, men i er udvaderet*); øll J1; ioliw K, 18. hafit: haft K, 18. 11. hõku: hõgo F; háku J1. haldin: hallda J1. iii.: þrigia F. 12—14. svá—kristniboð: at hafa fram kristni bopit þa er hann fæstiz i landinu J1. 12. er: ef F. 13. lagt: ul. F. land: it tf. F. 14. þá: ul. F. gerði: for J1. svá: at tf. J1. at: ul. K, 18. 15. kærstir: kærastir J1. kristni: -nnar tf. F, J1. 16. at: miog tf. J1. 17. en—blótum: ul. J1. 19. fengit hafa: omv. J1. af nokkurum: nokkurn F, J1. 20. rikism.—kristninni: ul. J1. sendi: sendir J1*

til Englandz eptir byskupi ok þórum kennimönnum, c. 940—50
 ok er þeir kómu í Nóreg, þá gerði Hákon konungr þat
 bert, at hann vildi bjóða kristni um alt land, en
 Mœrir ok Raumdœlir skutu þannug sínu máli, sem H 139
 5 Þrændir váru. Hákon konungr lét þá vigja kirkjur
 nokkurar ok setti þar presta til, en er hann kom í
 Þrándheim, þá stefndi hann þing við bændr ok bauð
 þeim kristni. Þeir svara svá, at þeir vilja þessu
 máli skjóta til Frostapings, ok vilja þá, at þeir komi
 10 ór öllum fylkjum þeim, sem eru í Þrændalögum,
 segja, at þá munu þeir svara þessu vandmæli.

K. 14. Frá blótum.

Sigurðr Hlaða-jarl var inn mesti blótmaðr, ok
 svá var Hákon faðir hans; helt Sigurðr jarl upp blót-
 15 veizlum öllum af hendi konungs þar í Þrændalögum.
 Þat var forn siðr, þá er blót skyldi vera, at allir
 bændr skyldu þar koma, sem hof var, ok flytja þannug U 93
 fong sín, þau er þeir skyldu hafa, meðan veizlan
 stóð. At veizlu þeiri skyldu allir menn öl eiga; þar
 20 var ok drepinn allz konar smali ok svá hross, en

1. til E. | eptir b.: *omv. J1*. 2. ok: *EN F*. 2—3. gerði
 . . . vildi: gerir . . . vill *F, J1*. 3. alt land: *omv. J1*.
 4—5. þannug—váru: sinu mali til þrenda *J1*; þanig *skr. F*.
 5. Hákon: *ul. J1*. 6. setti þar: fek *J1*. 8—9. Þeir—
 skjóta: bönðr skutu *J1*. 9. Frostá: *sál. alle með undt. af*
K: frosto-. ok—komi: ok (*vilia J1*) at þa komi þar (*menn*
tf. J1) *F, J1*. 10. sem: er *J1*. 11. segja—þeir: ok munv
 þa *J1*. segja: segiandi *F*. munu: *munvo F*. 12. *Overskr.*
fra 18; fra sigurde j. J1; mgl. K, F. 13. Hlaða: *ul. F*.
 14. jarl: *ul. J1*. 16. þá: þar *J1*. skyldi: skyldu *J1, 18*.
 17. sem—var: *ul. J1*. hof: hofit *F*. þannug (-og 18):
 þanig *F*; þangat *J1*. 18. skyldu: skyldi *J1*. veizlan:
 blótveizlan *J1*. 19. veizlu þeiri: *omv. F*. 19—20. þar—
 ok(1): var þar *F*. 20. svá: *ul. J1*. en: ok *J1*.

blóð þat alt, er þar kom af, þá var þat kallat hlaut, ok hlautbollar þat, er blóð þat stóð í, ok hlautteinar, þat var svá gort sem stóklar, með því skyldi rjóða stallana öllu saman, ok svá veggi hofsins útan ok innan, ok svá stökkva á mennina, en slátr skyldi 5 sjóða til mannfagnaðar; eldar skyldu vera á miðju gólfi í hofinu ok þar katlar yfir; skyldi full um eld bera, en sá er gerði veizluna ok hofðingi var, þá skyldi hann signa fullit ok allan blótmatinn, skyldi H 140 fyrst Óðins full — skyldi þat drekka til sigrs ok ríkis 10 konungi sínum — en síðan Njarðar full ok Freys full til árs ok friðar. Þá var mörögum mönnum títt, at drekka þar næst Braga full, menn drukku ok full frænda sinna, þeira er heygðir hofðu verit, ok váru þat minni kolluð. Sigurðr jarl var manna orvastr; 15 hann gerði þat verk, er frægt var mjök, at hann gerði mikla veizlu á Hlòðum ok helt einn upp öllum kostnaði; þess getr Kormákr Ögmundarson í Sigurðar-drápu:

77. Hafit maðr ask né eskis
afspring með sér þingat

20

1. þá: þat *F*. þat(2): *ul. K, F*. 2. ok(1): *en F*. blóð þat: blóðit *F*; hlautið *J1*. ok(2): *en F, J1*. hlaut-: hlats- *J1*. 3. stóklar: stokr *J1* (stockr *J2*). því: þat(1) *K*. 5. stökkva: hlätinu *tf. J1*. slátr: slatrit (-riþ *F*) *F, J1*. 6. -fagnaðar: *en tf. J1*. 7. í hofinu: *ul. 18*. yfir: vppi *J1*; vppi. ok *F*. um: of *J1*. 8—9. en sá—skyldi(2): *ul. J1*. 8. hofðingi: hófgodín *F*. 8—9. þá . . . hann: *ul. F*. 10. skyldi þat: *omv. J1*; *ul. F*. 12. mönnum: *ul. J1*. 14. heygðir: gofgir *F, J1*. ok: *ul. J1*. 16. frægt: frækt 18; frekt *J1*. var: er *J1*. at: *ul. F*. 17. veizlu: blotveizlo *F, J1*. á: at 18. Hlòðum: agðom *K, 18*. ok: hann *F*.

20—21. 77. *visa*. 1. Hafit: háfi *J1*. ask né: er *J1*; ne *J2*. eskis: *F*; eskils *J1*; eski *K, 18*. 2. þingat: þangað *J1*.

- fésæranda at fœra
 4 fats. *Véltu goð Þjaza.*
 Hver myni vés við valdi
 vægi kind of bægjask;
 5 því fúr-Rognir fagnar
 8 fens. *Vá Gramr til menja.*

K. 15. Þing á Frostu.

[ÓTr. (Fms.) k. 22, 23, (Flat.) k. 21, 22.]

- Hákon konungr kom til Frostapings ok var þar komit allfjölmennt af bóndum. En er þing var sett,
 10 þá talaði Hákon konungr, hóf þar fyrst, at þat væri F 73
 boð hans ok bœn við bœndr ok búþegna, ríka ok óríka, ok þar með við alla alþýðu, unga menn ok gamla, sælan ok vesælan, konur sem karla, at allir menn skyldu kristnask láta ok trúa á einn guð, Krist
 15 Máriu son, en hafna blótum ǫllum ok heiðnum goðum, halda heilagt inn vii. dag hvern við vinnum ǫllum, fasta ok inn vii. hvern dag. En þegar er kon- H141 U94

3. -særanda: sǫrandi *F*. 4. fats: fǫz *F*; fetz *K*, *J1*. véltu: *K*, *F* (ll). 18; veizlo *J1*. 5. myni: moni *K*, 18; mani *F*; muni *J1*. við: firi 18. valdi: vallda *J1*. 6. vægi: sál. *FJ*.; vægia *K*, 18, *J1* (ǫ *J2*); vǫggia *F*. of: *F*; vm *K*; at *J1*. 7. því: sál. *FJ*.; þviat *K*, 18, *F*; þi at *J1*. fúr: fun *J1*. Rognir: ragni *F*, *J1*.

7. *Overskr. fra* 18; boðin kristni i noregi *J1*; *mgl. K*, *F*. 8. þar: ul. *J1*. 9. all-: al *K* (*rettet til* all). bóndum: bændom *F*; bændum *J1*. sett: fest(!) 18. 10. hóf: hefr *K*, 18. væri: var *F*, *J1*. 12. við: ul. *J1*. 12—13. unga—gamla: vngan mǫn (ul. *J1*) ok gamlan *F*, *J1*. 13. vesælan: vsælan *J1*; fatǫkian *F*. konur—karla: kallar sem konur *J1* (kalla oc konr *J2*). 14. skyldu: skulu *F*, *J1*. á: ul. 18. 14—15. Krist—son: iðm xpm son mário *F*. 16. dag hvern: hvern dag *F*, *J1*, 18. við: fra *F*. 17. fasta ok: omv. *J1*.

ungr hafði þetta upp borit fyrir alþýðu, þá var þegar mikill kurr, kurruðu böendr um þat, er konungr vildi vinnur taka af þeim, ok sagði, at við þat mátti landit eigi byggva, en verkalýðr ok þrælar kolluðu þat, at þeir mætti eigi vinna, ef þeir skyldi eigi mat 5 hafa, — sögðu ok, at þat var skaplöstr Hákonar konungs ok fōður hans ok þeira frænda, at þeir vāru illir af mat, svá þótt þeir væri mildir af gulli. Ásbjörn af Meðalhúsum ór Gaulardal stóð upp ok svaraði ørendi hans ok mælti: þat hugðu vér böendr, Hákon kon- 10 ungr, segir hann, at þá er þú hafðir it fyrsta þing haft hér í Þrándheimi ok höfðum þik til konungs tekinn ok þegit af þér óðul vár, at vér hefðim þá hōndum himin tekit, en nú vitum vér eigi, hvárt heldr er, at vér munum frelsi þegit hafa, eða muntu nú 15 láta þrælka oss af nýju með undarligum hætti, at vér mynrim hafna átrúnaði þeim, er feðr vārir hafa haft fyrir oss ok alt forellri, fyrst um bruna-öld, en nú haugs-öld, ok hafa þeir verit miklu gōfgari en vér,

1. borit: kveðit *F.* var: varð *F, J1.* 1—2. þegar | mikill | kurr: *omv. 18.* 2. mikill kurr: *omv. F, J1.* 3. vinnur taka: *omv. F.* sagði: *sål. J1;* sva *K;* sva atrunaf (*for* at við: ok) *18;* ok s. *ul. F.* 4. landit eigi: *omv. J1.* byggva: byggia *K, 18.* ok þrælar: *ul. J1 og skr.* kallade. 5. þat: *ul. F.* skyldi: skyldo *K, 18.* 6. ok: *ul. F, J1.* 7. ok(1): *sem F.* 8. svá: *sinum F, J1.* gulli: *kap. i F (uden overskr.), J1, overskr.:* fra hakoni konungi ok þrændum. 9. stóð upp: *ul. J1 (stóð—ok ul. J2).* 10. hans: *konungs F, J1.* ok mælti: *ul. J1.* 10—11. Hákon—hann: *ul. F.* 11. segir hann: *ul. J1.* þú: *konungr tf. F.* 11—12. hafðir . . . haft hér: *attir her F (foran it).* 12. haft: *ul. J1 (att 18).* ok: *ver tf. F.* höfðum: *hofum J1.* 13. tekinn: *tekit 18; tek F; ul. J1.* óðul: *oþvl F; oþæl J1.* 14. hōndum himin: *omv. K.* 15. frelsi: *frelsit F, J1.* 16. láta: *vilia J1.* nýju: ok *tf. J1.* 17. mynrim: *munum J1.* þeim: *vārom. þeim F.* hafa haft: *hofðo F.* 18. en nú: ok nu *J1;* um *tf. F, J1.* 19. haugs: *haga J1.*

ok hefir oss þó dugat þessi átrúnaðr. Vér höfum lagt til yðar svá mikla ástúð, at vér höfum þik ráða látit með oss öllum lögum ok landz-rétt. Nú er þat vili várr ok samþykki bóndanna, at halda þau lög, 5 sem þú settir oss hér á Frostapingi ok vér játuðum þér; viljum vér allir þér fylgja ok þik til konungs halda, meðan einn hverr er lífs bóndanna, þeira er hér eru nú á þinginu, ef þú, konungr, vilt nokkut hóf við hafa, at beiða oss þess eins, er vér megum 10 veita þér ok oss sé eigi ógeranda. En ef þér vilið þetta mál taka með svá mikilli freku, at deila afli H 142 ok ofriki við oss, þá höfum vér bændr gort ráð vart, at skiljask allir við þik ok taka oss annan höfðingja, þann er oss haldi til þess, at vér megim í 15 frelsi hafa þann átrúnað, sem vér viljum. Nú skaltu, konungr, kjósa um kosti þessa, áðr þing sé slitit. At ørendi þessu gerðu bændr róm mikinn ok segja, at þeir vilja svá vera láta.

1. þessi átrúnaðr: *ul. J1.* 2. lagt: lakt *J1*; *ul. F.* svá—ástúð: mikinn asthug svá *J1.* 3. lögum: i landino *tf. F.* 4. bónd-: bønd- *K, 18, J1*; bænd- *F.* 5. sem: er *J1.* játuðum: iaðom *F.* 7. hverr: vár *tf. J1.* er lífs | bóndanna: *omv. F (bønd- K; bønd- 18, J1; bønd- F).* 7—8. þeira . . . nú: *ul. J1.* 7. er(2): sem *F.* 8. vilt: vill *F*; vil *J1.* nokkut: *ul. J1.* 9. at beiða: ok beiðda *J1.* eins: *ul. F, J1.* megum: megim vel *F.* 10. ok—ógeranda: *ul. J1.* oss sé: *omv. F.* 11. mál: *ul. J1.* at: ok *F.* 12. oss: her *indsætter F det følg. bændr (ø).* 14. megim: *sál. F, J1*; munim *K, 18.* 15. sem—viljum: sem ós er at skapí *F.* 16. konungr: *ul. J1.* um: of *J1.* þing: þingit *F, J1.* 18. láta: sem nv er sagt *tf. F.*

K. 16. Svör Sigurðar jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 23, (Flat.) k. 22.]

En er hljóð fekksk, þá svaraði Sigurðr jarl, sagði,
 F 74 at þat er vili Hákonar konungs at samþykkja við yðr,
 U 95 bæendr, ok láta aldri skilja yðra vináttu. Bæendr segja,
 at þeir vilja, at konungr blóti til árs þeim ok friðar, 5
 svá sem faðir hans gerði. Staðnar þá kurrinn ok
 slíta þeir þinginu. Síðan talaði Sigurðr jarl við kon-
 ung, at hann skyldi eigi fyr taka með öllu, at gera,
 sem bæendr vildu, segir, at eigi myndi annat hlýða —
 þer þetta, konungr, sem sjálfir þér meguð heyra, vili 10
 ok ákafi höfðingja ok þar með allz fólks. Skolu
 vér, konungr, hér finna til gott ráð nokkut — ok samðisk
 þat með þeim konungi ok jarli.

K. 17. Frá blótum.

[ÓTr. (Fms.) k. 23, (Flat.) k. 22.]

952 Um haustit at vetri var blótveizla á Hlõðum, ok 15

1. *Overskr. fra 16; ingen kap. J1; mgl. F.* 2. þá: *ul. F.* 2—3. sagði, at: *ul. F, J1.* 3. samþykkja: *allt tf. J1.* 4. láta—vináttu: *skili(!) aldri við yðr bondvra J1.* yðra: *sál. 18, F; i K er først skrevet yðar, men dette er rettet til yðra, uden at det kan ses, om rettelser er af Ásgeir selv eller en anden.* 5. vilja: *vili J1.* 6. svá: *ul. F; með dette ord begynder 39.* 6—7. Staðnar—þinginu: *tok þa at staðna kyr þonða ok slitu þeir þingit J1.* 7. slíta: *slito F.* þinginu: *þingit 39.* Síðan: *þvi næst F.* Sigurðr: *ul. J1.* 7—8. konung: *-inn tf. J1.* 8. at—taka: *ok það hann eigi nemaz J1.* fyr—gera: *gera með öllu F.* fyr: *sál. 39; fork. K.* 9. vildu: *villdi F.* segir: *ok sagði F; sagðe J1.* hlýða: *en segja til nokkut við bæendr tf. F.* 10. konungr: *ul. J1.* sjálfir: *ul. F!* meguð: *megit F, 39; mattuð J1.* 10—11. vili—fólks: *ul. J1.* 11. Skolu: *skolom F, 39.* 12. vér—hér: *við her hera J1.* nokkut: *ul. F, J1.* ok: *ul. J1.* samðisk: *staddiz F.* 13. þat: *þa J1.* þeim: *ul. J1.* 14. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; mgl. K, F, 39.* 15. vetri: *vetrnottum F, J1.* á: *at 18.*

sótti þar til konungr. Hann hafði jafnan fyrr verit vanr, ef hann var staddr, þar er blót váru, at matask i litlu húsi með fá menn, en bæendr tölðu at því, er hann sat eigi í háseti sínu, þá er mestr var mannfagnaðr; sagði jarl, at hann skyldi eigi þá svá gera; var ok svá, at konungr sat í háseti sínu. En er it H 143 fyrsta full var skenkt, þá mælti Sigurðr jarl fyrir ok signaði Óðni ok drakk af horninu til konungs. Konungr tók við ok gerði krossmark yfir. Þá mælti Kárr af Grýtingi: »hvi ferr konungrinn nú svá; vill hann eigi enn blóta?«. Sigurðr jarl svarar: »konungr gerir svá, sem þeir allir, er trúa á mátt sinn ok megin ok signa full sitt Þór. Hann gerði hamars-mark yfir, áðr hann drakk«. Var þá kyrt um kveldit. Eptir um 15 daginn, er menn gengu til borða, þá þustu bæendr at konungi, sögðu, at hann skyldi eta þá hrossa-slátr. Konungr vildi þat fyrir engan mun. Þá báðu þeir hann drekka soðit. Hann vildi þat eigi. Þá báðu þeir hann eta flotit. Hann vildi þat ok eigi, ok var 20 þá við atgöngu. Sigurðr jarl segir, at hann vill

1. hafði—verit: var iafnan *F*. 2. ef: er *F*. staddr: *ul. F*. er: *sál. K, 39, J1*; sem *F, 18*. 3. með: við *J1*. 4. sínu: sva *K, 18*. 6. ok: þa *J1*. 7. fyrsta: fyrsta fusta *J1*. fyrir: mísi *tf. F*. 8. Óðni: þór *F*. 9. krossmark yfir: *omv. J1*. 11. eigi enn: *omv. F, J1, 39*. 12. þeir: gera *tf. F*. þeir allir: *omv. J1*. ok megin: *ul. J1*. ok(2): at *J1*. 13. sitt: sin *J1*. hamars-mark: hamar *J1*. 14. Var: þat *tf. F, 39*. 15. þustu: þurstv *J1*; þeystoz *F*; þæysto *39*. 16. hann—þá: þa skyldi hann eta *F*. eta þá: *omv. 39*. þá: *ul. J1*. 17. fyrir—mun: vist eigi *J1*. 17—18. þá—hann: þeir badv hann þa *J1*. 18. Hann: konungr *F, J1*. vildi—eigi: vil eigi þat *J1*. Þá: því næst *F*; *ul. 39*. 19. Hann—eigi: eigi vill hann ok þat *F*. Hann vildi: vill hann *39*. vildi—eigi: vil ok eigi þat *J1*. 19—20. ok(2)—þá: þa hellt *F*. Sigurðr—vill: jarl qvaz vildu *J1*. segir—vill: villdi *F*.

sætta þá, ok bað þá hætta storminum ok bað hann konung gina yfir ketilhødduna, er soðreykinn hafði lagt upp af hrossa-slátrinu, ok var smjör haddan. Þá gekk konungr til ok brá líndúk um hødduna ok gein yfir ok gekk síðan til hásetis ok líkaði hvárigum vel. 5

U 96

K. 18. Blótveizla á Mærini.

[Ágr. k. 5; Fsk. k. 29; ÓTr. (Fms.) k. 23,
(Flat.) k. 22.]

Um vetrinn eptir var búit til jóla konungi inn á 952 Mærini; en er at leið jólunum, þá lögðu þeir stefnu með sér átta höfðingjar, er mest réðu fyrir blótum í öllum Þrændalögum. Þeir váru iii. útan ór Þrándheimi: 10 Kárr af Grýtingi ok Ásbjörn af Meðalhúsum, Þorbergr H 144 af Varnesi, Ormr af Ljoxu, en af Innþrændum Blót-ólfr af Ölvishaugi, Narfi af Staf ór Veradal, Þrándr F 75 haka af Eggju, Þórir skegg af Húsabœ í eyjunni iðri. Þessir viii. menn bundusk í því, at þeir iii. af 15

1. hætta: letta *F.* ok(2): *ul. F.* 39. hann: *ul. J1.*
2. konung: at *tf.* 18. ketil: *ul. F.* 2—3. er—haddan: *ul.* 18. 2. soð-: svþ- *J1* (soþ- *J2*); reykrinn *J2* (og *J1?*, en *streg* over k = r?). 3. lagt: lagit *J1.* smjör: *sál. K.* *J1,* 39 (af *adj.* smjör); smíorvg *F.* 4. um: ketil *tf. F.*
5. ok(1): hann *F.* gekk: *ul.* 39. há-: *ul. J1.* hvárigum: hvargom 39. 6. *Överskr. fra 18. der dog har:* mori; hakon kastaðe kristne *J1*; fra blotum iþrænda. *F;* neyddr hakon konungr til blota 39; *mgl. K.* 7. jóla: veizlo *tf. F.* *J1.* konungi: *ul. J1.* 8. Mærini: *sál. J1;* mæri (ø) *K.* 18, 39, *F.* at—jólunum: dro at iolum *J1.* þá: *ul. F.* 9. átta: vij. *F.* öllum: *ul. J1;* efter Þr. *F.* 11. ok: *ul. F.* *J1.* Þorbergr: bergöorr *F.* 12. Ljoxu: *sál. J1,* 39; Lioxn *K* (ligru 18); lyxo *F.* Blót-: *sál. K.* 18, 39; bot- *F.* *J1.* 13. Staf—Veradal: staf- | veria dal *F.* ór: i *J1.* 39. 14. í: af *J1.* eyjunni: *sál. 39. F;* eynni *K.* 18, *J1.* 15. í: af *K.* 18; at (*el. ar*) 39.

Útþrændum skyldu eyða kristninni, en þeir iii. af Innþrændum skyldu neyða konung til blóta. Útþrændir fóru iii. skipum suðr á Mæri ok drápu þar presta iii. ok brendu kirkjur iii., fóru aptr síðan. En er Hákon 5. konungr ok Sigurðr jarl kómu inn á Mærini með her sinn, þá váru þar bændr komnir allfjölment. Inn fyrsta dag at veizlunni veittu bændr honum atgöngu ok báðu hann blóta, en hétu honum afarkostum ella. Sigurðr jarl bar þá mál í millum þeira, kœmr þá 10 svá, at Hákon konungr át nokkura bita af hrosslifr, drakk hann þá öll minni krossalaust, þau er bændr skenktu honum. En er veizlu þeiri var lokit, fór konungr ok jarl þegar út á Hlaðar; var konungr allókátr ok bjósk þegar í brot með öllu liði sinu ór Þránd- 15 heimi, ok mælti svá, at hann skyldi fjölmennari koma í annat sinn í Þrándheim ok gjalda þá Þrændum þenna fjándskap, er þeir höfðu til hans gort. Sigurðr jarl bað konung gefa Þrændum þetta ekki at sök,

1. Útþr.—af: *ul. F, 39.* 1—2. eyða—skyldu: *ul. K, 18, 39 (Sml. GStorm Sn. St. Hist. 223—4).* 2. skyldu: *skylldi F.* 4. ok: *þeir F.* brendu: ok *tf. F.* fóru—síðan: *sál. F, J1, 39; ul. K, 18.* er: *sál. F, J1, 39; ul. K, 18.* 5. Mærini: *sál. J1, 39 (ú); mæri K, 18, F.* 5—6. með—sinn: *ul. J1;* með hirð sina *39, F.* 6. þá: *ul. F.* þar bændr: *omv. F.* bændr: *ul. J1.* komnir: ok *hofðu tf. F.* all-: *al- 39.* Inn: *þegar inn J1;* En *hin 39.* 7. at—atgöngu: þa herðu *bændr at konungi J1.* honum: *konungi F, 39.* 8. ella: *elligar J1.* 9. mál: *satt máll J1.* kœmr: ok *kom J1;* *kom F.* 10. Hákon: *ul. J1.* 11. drakk hann: *omv. F og tf.: ok.* þau: *þa(!) 39.* 12. skenktu: *skenkti F;* *scento 39.* er: *þa 18.* þeiri: *ul. J1.* fór: *foro K, 18.* 13. út: *ul. F, 39.* Hlaðar: *sál. K, 18;* *hlaðir F;* *laðir 39;* *hlaþ J1.* 14. í: *ul. F, J1.* 14—15. með—sinu | ór Þr.: *omv. J1.* 15. ok—svá: *sva segiandi F.* 16. í—sinn | í Þrándh.: *omv. F. i(1): ul. F, J1.* í Þr.: *til þrandheims J1.* þá: *ul. F, J1.* Þrændum: *þöndum F, J1.* 17. til hans | gort: *omv. F.* 18. konung: *her tf. 18, F, J1 eigi (ekki 18).* gefa: *gafa(!) 39.*

segir svá, at konungi myni ekki þat duga at heitask eða herja á innanlandz-fólk, ok þar sízt, er mestr styrkr er landzins, sem í Þrándheimi var. Konungr var svá reiðr, at ekki mátti orðum við hann koma; fór hann í brot ór Þrándheimi ok suðr á Mœri, 5
952—3 dvalðisk þar um vetrinn ok um várit; en er sumraði, dró hann lið at sér; váru þau orð á, at hann myndi fara með her þann á hendr Þrændum.

U 97   **K. 19.** Orrosta á Ögvaldznesi.

H 145

[Ágr. k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 24, (Flat.) k. 23.]

Hákon konungr var þá á skip kominn ok hafði 10
953 lið mikit. Þá kómu honum tíðendi sunnan ór landi, þau at synir Eiríks konungs váru komnir sunnan af Danmörk í Vikina, ok þat fylgði, at þeir höfðu elt af skipum Tryggva konung Óláfsson austr við Sótanes; höfðu þeir þá víða herjat í Víkinni, ok höfðu margir 15 menn undir þá gengit. En er konungr spurði þessi tíðendi, þá þóttisk hann liðs þurfa; sendi hann þá

1. segir: sagðe *J1*. myni: mundi *F*, *J1*; myndi 39. 1—2. heitask eða: *ul. J1*. 1. heitask: hataz *F*, 39 (*hvað jeg oppfatter som = hãtaz, ikke hãtaz = heitaz*). 2. á: *ul. 39*. ok—er: *sãl. J1, 39, F*; þar sem er (*ul. 18*) *K, 18*. 3. er: var *J1, 39*. sem—var: *ul. J1*; *sva sem þrandheimr var F*. 4. var: þa *tf. F*. 5. í: *ul. F, J1*. brot: brãt *J1*. 6. um(1) —várit: a varið fram *J1*. 7. hann(1): hacon konungr *J1*. sér: ok *tf. F, J1, 39*. 9. *Overskr. fra 18*; Bardagi a avgvalldz n. *F*; orosta eiríks sona ok hakonar *J1*; orosta... (?) 39; *mgl. K*. 10—11. Hákon—honum: En er hakon konungr var a skip kominn með her mikinn. komv þw *F*. 10. þá: *ul. 39*. 11. honum: þw *tf. J1*. 12. þau: *ul. F, J1*. synir—kgs: eiríks synir *F*. synir Eir.: *omv. 39*. váru: væri *F*. sunnan: *ul. J1*. 13. fylgði: með *F*. 14. konung: *ul. J1*. Sóta-: kata- *J1*. 15. höfðu þeir: *omv. F*. þeir: *ul. 39*. í Vikinni: vm vikina *J1*. 16. er: hakon *tf. F*. 17. þá(1): *ul. F*. hann(2): *ul. F, 39*.

orð Sigurði jarli at koma til sín ok þórum höfð-
 ingjum, þeim er honum var liðs at ván. Sigurðr jarl
 kom til Hákonar konungs ok hafði allmikil lið; váru
 þar þá allir Þrændir, þeir er um vetrinn höfðu mest
 5 gengit at konunginum, at pynda hann til blóta; váru
 þeir þá allir í sætt teknir af fortölum Sigurðar jarls.
 Fór Hákon konungr þá suðr með landi, en er hann
 kom suðr um Stað, þá spurði hann, at Eiríkssynir
 váru þá komnir á Norðr-Agðir; fóru þá hvárir í móti
 10 þórum; varð fundr þeira á Kqrmt. Gengu þá hvárir
 af skipum ok börðusk á Ögvaldznesi; váru hvárir- 953
 tveggju þá allfjólmenntir; varð þar orrosta mikil, sótti
 Hákon konungr hart fram, ok var þar fyrir Gothormr
 konungr Eiríksson með sinni sveit, ok eigask þeir
 15 höggvaskipti við. Þar fell Gothormr konungr ok var F 76
 merki hans niðr höggvit; fell þar þá mart lið um
 hann; því næst kom flótti í lið Eiríkssona, ok flýðu
 þeir til skipanna ok røru í brot ok höfðu látit mikit
 lið; þess getr Guthormr sindri:

-
1. þórum: sva (*ogsá tf. F, 39*) ællum J1. 2. at: af J1, F.
 3. Hákonar: ul. F. konungs: ul. 39. all-: ul. J1. 5. at(2)
 —blóta: ul. F. at pynda: til at neyða J1. 6. í sætt
 teknir: teknir í frið ok sætt F. í: frið oc i tf. 39. 7. þá:
 ul. F. 9. þá(1): sál. alle, undt. K (ul.). í: ul. F. 10. á:
 i J1. þá hvárir: hvarir tvegio F. 12. þá: ul. F, J1, 39.
 varð þar: þar var F, 39; omv. J1. orrosta mikil: omv. F.
 12—13. sótti | H. kgr.: omv. F. 13. ok: ul. F. Goth.:
 Guth- F, J1, 39. 14. sinni: sina F, J1, 39. eigask: eiga
 F. 15. Goth-: sál. 18; gvth- de andre; a. 39. 16. hans
 niðr: þat niðr J2 (*forskr. i J1; þsuþ*). þá: ul. F, J1. 17
 —18. kom—skipanna: flyðu eriks synir til skipa J1. 17. ok:
 ul. 39. 18. røru: rero K, 18, 39; roro J1; reyro F. í:
 ul. F. brot: brout J1. 18—19. mikit lið: omv. F, J1.
 19. þess getr: sva s. F.

- H 146   78. Valþagnar lét vegnum
vignest saman bresta
handar vafs of hofðum
4 hlymmildingum gildir;
þar gekk Njorðr af Nirði   5
nadds hámana raddar
valbrands víðra landa
8 vápnunduðum sunða.

Hákon konungr fór til skipa sinna ok helt austr eptir Gunnhildarsonum; fóru þá hvárir-tveggju, sem mest 10 máttu, þar til er þeir kómu á Austr-Agðir. Þá siglðu Eirikssynir á haf ok suðr til Jótlandz; þess getr Guthormr sindri:

- U 98   79. Almdrógar varð ægis
(opt sinn ek þess minnumk)   15
barma öld fyr Baldri
4 bensíks vita ríkis;

1—8. 78. *visa*. Se *Krit. stud.* 85—90. 1. -þagnar: þaugnir *K*, 39; ragnir *F*; þamar *J1* (þanar *J2*). 2. -nest: næst *J1*; nestr (-or 18) *de øvrige*. saman: sama *J1* (-an *J2*). 3. vafs: nafs *F*, 39 (*med prik over n*). of: sál. *J1*; af *de øvrr*. hofðum: hofðo 39. 4. -mild-: miñd- 39. gildir: gilldít *F*. 5. nadds: nandz *J1* (dd *J2*).

9. til—helt: ul. *F*. 10. Gunnhildar-: eiríks *F*. fóru: fara *F*, 39. 11. máttu: ul. *J1*. kómu: koma *F*. á Austr: æstr a *F*. Þá: þaðan *F*.

14—17. 79. *visa*. 1. -drógar: droggar *K*, 18, 39; drógar *F*; drágar *J1*. varð: sál. *J1*; var *de øvrr*. 2. sinn: en *tf*. 39; enn *tf*. *K*, *J1*; er *tf*. *F*. minnumk: miñumz *K*, *F*, *J1*; minnumzc 39. 3. barma: sál. *J1*; harma *K*, 18, *F*; halma 39, *men l er underprikket, og r skrevet over a*. Baldri: sál. *J1*; halldri 39; halldi *K*, *F*. 4. ben-: sál. *J1*; hen 39; hein *K*, *F*.

bjðsækir helt brikar,
bræðr, sínum, ok flæðu
undan, allar kindir

s Eireks, á haf snekkjum.

5 Síðan fór Hákon konungr norðr aptr til Nóregs, en Eirikssynir dvöldusk þá enn í Danmörk langa hrið.

K. 20. Laga-setning Hákonar konungs.

[Fsk. k. 32.]

Eptir þessa orrostu setti Hákon konungr þat í 953
logum um alt land með sjá ok svá langt upp á land,
10 sem lax gengr ofarst, at hann skipaði allri byggð ok
skipti í skipreiður, en hann skipti skipreiðum í fylki. H 147
Í hverju fylki var þá á kveðit, hversu mǫrg skip váru
eða hversu stór skyldi út gera ór hverju fylki, þá er
almenningr væri úti, ok skyldi almenningr vera skyldr
15 út at gera, þegar er útlendr herr væri í landi. Þat
skyldi ok fylgja útboði því, at vita skyldi gera á hám
fjollum, svá at hvern mætti sjá frá qðrum. Segja

s. bræðr: brøðr *K, F* (ø); bredr 39; brøþ *J1*. sínum: *sál. FJ*; sins *alle*. ok: rak *tf. alle, undt. J1*. flæðu: floþo *K*; flæðo 39; floðu *J1*; fløðo *F*. s. Eireks: Eiriks *K, 39*; eí *J1*; eirik *F*.

5. norðr: *ul. 18*. aptr: *ul. J1*. til Nóregs: i noreg *F, J1*. 6. í D. | langa hrið: *omv. F, J1*. 7. *Overskr. fra 18*; fra landz stíorn konungs *F*; laga setning *J1*; *mgf. K*; *ulæselig* í 39. 8. þessa orrostu: *omv. F*. 9. alt land: *omv. J1*. land: landit *F*. svá: *ul. 39*; foran sem *F*. upp | á land: *omv. J1*. 10. ofarst: i uatn *tf. J1*. 11. hann skipti: *ul. F*. 11—12. í fylki—þá: i fylki hverio. þa var *F*. 11. fylki: hverio *tf. 39*. 12. Í—fylki: *ul. J1, 39*. á kveðit: *omv. J1*. váru: *ul. J1*. 13. hversu: *ul. F*. út: *ul. F*. hverju fylki: *omv. F, J1*. 15. út—gera: til ut gerda *J1*. er: *ul. F*. 16. hám: ha- *J1*. 17. hvern: hverr- (*sál. ved side-skifte*) *F*; hvær (eller -r?) 39.

menn svá, at á vii. nóttum fór herboðit frá inum synzta vita í ina nærztu þinghá á Hálogalandi.

K. 21. Frá Eiríkssonum.

[*Fsk. k. 28 fn.*]

Eiríkssynir váru mjök í hernaði í Austrvegi, en stundum herjuðu þeir í Nóreg, svá sem fyrr er ritat, 5 en Hákon konungr réð Nóregi; var þá ok árferð góð í landi ok góðr friðr; hann var ok inn vinsælasti.

K. 22. Ferð Eiríkssona til Nóregs.

[*Fsk. k. 31, 32; ÓTr. (Fms.) k. 25, (Flat.) k. 24.*]

955 Þá er Hákon hafði verit konungr í Nóregi xx. vetr, kómu sunnan ór Danmørk synir Eiríks ok höfðu 10 allmikit lið. Þat var mikit lið, er þeim hafði fylgt í hernaði, en þó var miklu meiri Dana-herr, er Haraldr Gormsson hafði fengit þeim í hendr. Þeir fengu hraðbyri mikit ok sigldu út af Vendli ok kómu útan

1. vii.: sioð (av) *F*, *J1*. -boðit: -boð *F*, 39. 3. *Over-skr. fra 18*: fra hernaði eiríks svna *F*; ulæselig 39; *mgf. K*; ingen kap. *J1*. 4. váru—hernaði: foro miog i hernað *F*. í Austrvegi: um austruæg *J1*. en: ul. *J1*. 5. Nóreg: forkortet i alle. svá: ul. *J1*. ritat: sál. *F* (ð), *J1*; *fork. K*, 39; herefter kap. i *J1* med *overskr.* fra uitum i noegi. 6—7. en—vinsælasti: ul. *J1*. 6. en: er *tf. F*. Nóregi: var hann hín vinsølasti *tf. F* og ul. hann—vins. (l. 7); oc var hinn vinsælasti *tf. 39*. 7. ok góðr friðr: i *K* og 18 *skr. efter* vinsælasti, men i *K* af Ásgeir betegnet som noget, der skal indsættes efter landi; i orig. for *K* (mbr.) har det hele været skrevet på en utydelig måde ved kap.skifte, og muligvis er den oprindelige tekst at søge i *F* og 39. 8. *Over-skr. fra 18*; ingen kap. *F*; *mgf. K*; ulæselig 39. 9. Þá: Ok *F*. Hákon: konungr *tf. F* og ul. det følg. 9—10. í N. | xx. vetr: omv. *F*. i: yfir 39. 10—11. Danmørk—lið(1): danmorkv með allmikinn her *F*; danmaurku *skr. J1* og 39. 10. höfðu: hafði *J1*. 11—14. Þat—ok(1): ul. *J1*. 12. Dana-: danskr *F*, 39. Haraldr: konungr *tf. F*. 13. þeim | í hendr: omv. 39. í hendr: ul. *F*. 14. ok(1): ul. *F*, 39.

at Qgdum, heldu síðan norðr með landi, ok siglðu F 77
síðan dag ok nótt, en vitum var ekki upp skotit,
fyrir þá sök, at sú var síðvenja, at vitar fóru austan
eptir landi, en austr þar hafði ekki orðit vart við
5 ferð þeira. Þat bar enn til, at konungr hafði viðr-
lög mikil, ef vitar væri rangt upp bornir, þeim U 99
mönnum, er kunnir ok sannir urðu at því, fyrir þá H 148
sök, at herskip ok vikingar fóru um úteyjar ok herj-
uðu, ok hugðu landzmenn, at þar mundu fara synir
10 Eiriks; var þá vitum upp skotit ok varð herhlaup
um land alt. En Eiríkssynir fóru aptr til Danmerkr
ok hófðu engan Dana-her haft, nema sitt lið, en
stundum váru þat annars konar vikingar. Varð
Hákon konungr þessu mjök reiðr, er starf ok fékostn-
15 aðr varð af þessu, en ekki gagn; bæendr töldu ok at
fyrir sína hönd, er svá fór, ok var þessi sök til, er
engi njósn fór fyrir um ferð Eiríkssona, fyrr en þeir
kómu norðr í Úlfasund; þeir lágu þar vii. nætr, fór
þá sögn it øfra um eiðit norðr um Mœri, en Hákon

1—2. ok—síðan: *ul. J1.* 2. síðan: *ul. F, 39.* 4. orðit
vart: *omv. 39.* 5. ferð þeira: þa *J1*; *ferð eiriks sona ok*
F. bar: ok *tf. J1, 39.* viðr-: *uiþ- J1.* 6. mikil: *ul. J1.*
ef: at *F, 39.* 7. kunnir ok: *ul. J1.* urðu: *yrþi J1.*
7—8. fyrir—fóru: þvi at *eiriks synir* haufðu sva farit ok
aprir uikingar *J1.* 8. sök: at þat varð *tf. F, 39.* 8—
11. ok(2)—fóru: at þeir hurfu *J1.* 9—10. synir Eiriks:
omv. F. 11. land alt: *omv. F, 18.* -merkr: *sál. F, 39*;
forkortet K, J1. 12—13. ok—vikingar: ok varþ þa uitum
rangt upskotit ok *J1.* 13. váru: var *F, 39.* konar: *kostar*
F, 39. 14. Hákon: *ul. J1.* fé-: *ul. K.* 15. varð—þessu:
ul. J1 (af þessu *ul. J2*). 16. ok—sök: þæssi sauk uar nu *J1.*
17. njósn fór: *omv. F, 39.* um: of *F, 39.* um—Eir s: *eiriks*
sonum J1. ferð: *ferþir F.* 18. kómu: þeir *tf. 39.* norðr:
ul. J1. Úlfa-: *aulfa J1.* þeir... þar: *omv. F, J1.* vii.: *hul*
i 39. 18—19. fór—um(2): foru þa niosnir norðr (*efter eið*
39) hit øfra vm eið a (*vm 39*) *F, 39*; foru þa niosnir et øfra
um æiþ vm *J1.* 19. en: *ul. F, J1.* Hákon: *höc. J1.*

konungr var þá á Sunn-Mæri í ey þeiri, er Fræði heitir, þar sem heitir Birkiströnd at búi sínu, ok hafði ekki lið nema hirð sína ok böendr þá, er verit höfðu í boði hans.

K. 23. Frá Agli ullserk.

5

[Fsk. k. 31; ÓTr. (Fms.) k. 25, (Flat.) k. 24.]

955 Njósarmenn kómu til Hákonar konungs ok sögðu honum erendi, at Eirikssynir váru með her mikinn fyrir sunnan Stað; þá lét hann kalla til sín þá menn, er þar váru vitrastir, ok leitaði ráðs við þá, hvárt hann skyldi berjask við sonu Eiriks, þótt liðsmunr sé 10 mikill, eða skal hann fara norðr undan ok fá sér lið meira. Egill ullserkr er nefndr bóndi einn, er þar var þá, gamlaðr mjök ok hafði verit meiri ok sterkari H 149 hverjum manni, ok inn mesti orrostumaðr. Hann hafði lengi borit merki Haralds konungs ins hárfagra. 15 Egill svaraði ræðu konungs: »var ek í nokkurum orrostum með Haraldi konungi, feðr yðrum, barðisk

1. Sunn-Mæri: *sál. alle hðskrr., men ur. for Nord-Mæri (sál. Flat., Fsk.; G.Storm Sn. Sturl. 127, anm. 1).* 2. heitir(*bis*): *sál. F, J1, 39; h. K.* 3. þá—höfðu: *ær uoru J1.* 5. *Over-skr. fra 18; hacon konungr fek niosn of ferð eiriks sona F; en fra hakoni konungi ok gunhildar sonum J1; ulæselig 39; mgl. K.* 7. erendi: *sín eyrindi F, 39; ul. J1.* váru: *hul 39.* 7—8. með—mikinn | fyrir—Stað: *omv. J1.* 8. hann: *konungr 39.* 9. þar: *ul. F, 39.* váru vitrastir: *omv. F, 39.* leitaði: *leita J1.* 10. hann: *sál. alle, undt. K:* þeir. skyldi: *skal F, J1, 39.* berjask: *hul 39.* við—Eiriks: *ul. J1; við eiriks sonv F.* sé: *væri F, 39.* 11. eða: *ok(!) F.* skal hann: *ul. J1.* hann: *konungr F.* 12—13. er(1)—ok(1): *het ein gamall bondi er þar var. hann F.* 13. þá, gamlaðr: *hann var þa gamall J1.* gamlaðr: *gamall 39.* ok: *en J1.* 14. ok—orrostumaðr: *ul. F.* 15. ins hárfagra: *ul. J1.* ins: *ul. F.* 16. ræðu konungs: *konungi F.* 17. konungi: *ul. J1, 39.* feðr: *J1, 39; fork. i de øvrr.*

hann stundum við meira liði, stundum við minna; hafði hann jafnan sigr; aldri heyrða ek hann leita þess ráðs, at vinir hans skyldu kenna honum at flýja. Munum vér ok eigi þér þat ráð kenna, konungr, þvíat 5 vér þykkjumk eiga höfðingja røskvan; þér skoluð ok eiga trausta fylgð af oss«. Margir aðrir studdu ok þá þetta mál. Konungr sagði ok svá, at hann var þess U 100 fúsari at berjask með þat, er til fengisk. Var þat þá ráðit. Lét konungr þá skera upp heror ok senda alla 10 vega frá sér ok lét draga lið saman, slikt er hann fekk. Þá mælti Egill ullserkr: »þat óttuðumk ek um hrið, er friðr þessi inn mikli var, at ek mynda verða ellidauðr inni á pallstrám mínum; en ek vilda heldr falla í orrostu ok fylgja höfðingja mínum; kann 15 nú vera, at svá megi verða«.

K. 24. Orrosta við Fræðarberg.

F 78

[*Ágr. k. 5; Fsk. k. 31; Hist. Norw. 106—7.*]

Sønir Eiríks heldu norðr um Stað, þegar er lægi

1. við(1): með *F, J1; ul. 39.* liði: liþ en *F; lið ok 18; en tf. J1.* við(2): *ul. F; með J1, 39.* 2. aldri: *efter hann J1; aldregi 39.* 2—3. leita | þess ráðs: *omv. J1.* 3. at—skyldu: við uini sina at þeir skyldi (*sál. også F*) *J1.* honum: þat ráð *tf. J1.* 4. þér: *ul. F, J1, 39.* kenna: gefa *F, J1, 39.* 5. eiga höfðingja: *omv. J1.* røskvan: *øruggan J1, F (foran höfð.), 39.* þér skoluð: *omv. J1; en (er 18) þer skolut (oc tf. 39) þá F, 39.* 6. fylgð: fylgpina *J1.* ok þá: *omv. J1; þá ul. F.* 8. með—fengisk: *J1; ul. K, 18; með liþ þat er fengiz F, 39.* 9. senda: sendir *J1.* 9—10. alla vega | frá sér: *omv. J1.* 10—11. ok—fekk: feck hann bratt mikit lið *F.* ek: nu *tf. J1.* 12. um: of *F.* er: at *39.* 13. inni: *alle undt. K: inn.* -strám: tríam *F, 39.* 14. ok fylgja: með *F.* 15. nú: *alle, undt. K: ok.* vera: verða *39.* verða: vm þat er lykr *tf. J1.* 16. *Over-skr. fra 18; Bardagi hia frøðar bergi F; fra agli ok einiks sonvm J1; ulæsel. 39; mgl. K.* 17. Sønir E.: *omv. F; synir skr. J1, 39.* er: *ul. F.* lægi: leiði *F, J1, 39.*

gaf. En er þeir kómu norðr um Stað, þá spyrja þeir, hvar Hákon konungr var, ok halda til móts við hann. Hákon konungr hafði ix. skip; hann lagðisk norðr undir Fræðarberg í Féeyjar-sundi, en Eiríkssynir lögðu at fyrir sunnan bergit. Þeir höfðu meirr en xx. skip. 5
 H 150 Hákon konungr sendi þeim boð ok bað þá á land ganga, segir, at hann hafði þeim völl haslat á Rastarkálf; þar eru sléttir vellir ok miklir, en fyrir ofan gengr brekka löngr ok heldr lág. Gengu Eiríkssynir þar af skipum sínum ok norðr yfir hálsinn fyrir innan 10 Fræðarberg ok svá fram á Rastarkálf. Egill mælti þá til Hákonar konungs, bað hann fá sér x. menn ok x. merki; konungr gerði svá; gengr þá Egill með menn sína upp undir brekkuna, en Hákon konungr gekk upp á völlinn með sitt lið, setti upp merki ok 15 fylkði ok sagði svá: »vér skolum hafa fylking langa, svá at þeir kringi eigi um oss, þótt þeir hafi lið meira«. Gerðu þeir svá, varð þar orrosta mikil ok in snarpasta. Egill lét þá setja upp merki þau x., er hann hafði, ok skipaði svá mönnum þeim, er báru, 20 at þeir skyldu ganga sem næst brekkunni ok láta stundar-hríð í millum hvers þeira. Þeir gerðu svá

1. En—Stað: *ul. F.* um Stað: *ul. J1.* þá: *efter þeir F.* 2. konungr: *ul. J1.* 3—4. lagðisk—undir: lagði nordan við *J1* (firi *J2*). 4. Fræðar-: friðar- *J1* (*J2*). Fé-: fgr *F*; frek- *J1*; fær- 39. -sundi: sund *J1.* 6. boð: orð *J1.* 7. segir: sagðe *J1*; s. *F.* hafði: hefðe *J1.* 8. -kálf: kalfi *J1.* sléttir vellir: *omv. F.* en: *ul. J1.* 9. þar: þa *F*, 39. 11. Fræðarberg: bergit *J1.* 12. þá: *ul. J1.* bað—sér: fadu mer herra *J1.* 13. gengr: gekk *F*, *J1*, 39. 14. menn sína: *omv. J1.* 15. sitt lið: *omv. J1*; ok *tf. F.* 15—16. ok fylkði: *ul. J1.* 16. sagði: segir *F.* 18. Gerðu—svá: ok *sva gerðu þeir F.* þeir: ok *tf. J1.* varð þar: þar var *J1.* 19. snarpasta: sokn *tf. F.* Egill: vllserkr *tf. J1.* setja upp: *omv. J1.* 20. er—hafði: *ul. 18.* 21. ganga: fara *J1* *efter næst.* 22. í millum: milli *J1.*

ok gengu fram með brekkunni sem næst, svá sem þeir mundu vilja koma á bak þeim Eiríkssonum. Þat sá þeir, er øfstir stóðu í fylkingu Eiríkssona, at merki mǫrg fóru óðfluga ok gnæfuðu fyrir ofan brekk-
 5 una, ok hugðu, at þar myndi fylgja lið mikit, ok U 101 myndi vilja koma á bak þeim milli ok skipanna. Gerðisk þar þá kall mikit, sagði hverr þóðrum, hvat titt var. Því næst kom flótti í lið þeira; en er þeir sá, konungarnir, þá flýðu þeir; Hákon konungr sótti
 10 þá hart fram, ok ráku flóttann okfeldu lið mikit.

K. 25. Frá Eiríkssonum.

[Fsk. k. 31.]

Gamli Eiríksson, þá er hann kom upp á hálsinn fyrir ofan bergit, þá snørisk hann aprt ok sá þá, at H 151 ekki lið fór eptir, meira en þat, er þeir höfðu áðr
 15 barzk viðr, ok þetta var prettr einn; þá lét Gamli konungr blása herblástr ok setja upp merki, ok skaut á fylking; hurfu at því allir Norðmenn, en Danir flýðu til skipanna; en er Hákon konungr ok hans lið

1. með—svá: sem næst breckvni *F*. 2. mundu: myndi *J1*. á—þeim: i opna skioldu *J1*. 3. øfstir: efstir *F*, 39 (s); øfstir *J1*. fylkingu: *K*, 39, *J1*; fylking *F*, 18 (der *tf*. þeira). 4. óðfluga: óðliga *F*, 39. ok gnæfuðu: *ul. J1*. gnæfuðu: 39; gnæfo *K* (18), *F* (gnæfo-|). 5. fylgja lið: *omv. J1*. 7. þar: *ul. J1*. þar þá: *omv. F*. sagði: þetta *tf. F*. 7—8. hvat—var: *ul. F, J1*. 8. þeir: þat *F, J1*. 9. -nir: *ul. F, J1*. þá: *ul. F*. 10. þá: *ul. F*. fram: með sinom monnum *tf. F*. ráku: þeir *tf. F, J1*, 39. lið mikit: *omv. J1*. 11. *Overskr. fra 18; bardagi F; ulæsel. 39; orosta gamla ok hakonar J1; mgl. K*. 12. Eir.son: sneri aftir *tf. F og ul. þá—aptr l. 13*. þá: sa *J1 (J2)*. 13. snørisk: sneri 39. þá(2): *ul. F*, 39. 14. eptir: þeim *tf. J1*. en þat: *ul. J1*. er: sem *F*. áðr: *ul. F*. 15. barzk: bariz *F*; bariðz *J1*. viðr: við *F, J1*. 16. merki: sitt *tf. F*. skaut: skiota *J1*. 17. allir Norðmenn: *omv. J1*. 18. ok—lið: *ul. J1*.

kom at, þá varð þar orrosta í annat sinn in snarpasta. Hafði þá Hákon konungr meira lið. Lauk svá, at Eiríkssynir flýðu; sóttu þeir þá suðr af hálsinum, en sumt lið þeira opaði suðr á bergit, ok fylgði Hákon konungr þeim. Völlr slétt er austan af hálsinum ok 5 vestr á bergit, ok þá hamrar brattir vestr af. Þá opuðu menn Gamla upp undan á bergit, en Hákon konungr sótti at þeim svá djarfliga, at hann drap F 79 suma, en sumir hljópu vestr af berginu ok váru hvárir-tveggju drepnir, ok skilðisk konungr svá fremi 10 við, er hvert barn var dautt.

K. 26. Fall Gamla konungs.

[Fsk. k. 31; ÓH (53) k. 10; ÓH (Fms.) k. 9;
ÓTr. (Fms.) k. 25, (Flat.) k. 24; Þórð. hreð. s. 5.]

Gamli Eiríksson flýði ok af hálsinum ok ofan á jöfnu fyrir sunnan bergit. Þá snørisk Gamli konungr enn í mót ok helt upp orrostu, kom þá enn lið til 15 hans; þá kómu ok allir bræðr hans með miklar sveitir. Egill ullserkr var þá fyrir Hákonar mǫnnum ok veitti harða atgöngu, ok skiptusk þeir Gamli konungr höggum við. Fekk Gamli konungr sár stór, en

1. at: þar J1. þá: ul. F, J1. í—snarpasta: hín harþazta anat sín F. 4. opaði: hopaði J1, 39 = l. 7 (h). bergit: ok flýði *tf.* 18 (*dittogr. af det fölg.*) 5. austan: austr 18. 6. ok: en J1. 7. upp undan: *omv.* J1. 8. svá... at: ul. F. djarfliga: snarþliga J1. hann drap: *omv.* F. 9. ok: ul. F. 10. hvárir—drepnir: hvartvegia dædir J1. ok: ul. F. skilðisk: skilði J1; hakon *tf.* F. fremi: fremmi 18. 11. hvert—dautt: *hverr maðr var drepin* F. 12. *Overskr. fra* 18; Orrosta h. konungs ok gamla eiríkssonar F; *ulæsel.* 39; fall gamla eiríks sonar J1; ul. K. 13. Eiríksson: konungr J1. ok(1): ul. J1. ok(2): ul. F. 14. snørisk: sneri F, J1, 39. 15. í: a F. 16. þá: þar F; ul. J1. ok: þar þa *tf.* J1; þar *tf.* 39. 17. sveitir: manna *tf.* J1.

Egill fell ok mart lið með honum. Þá kom at Hákon konungr með þær sveitir, er honum höfðu fylgt; varð þá enn ný orrosta. Sótti þá enn Hákon konungr hart fram ok hjó menn til beggja handa sér ok feldi U 102 5 hvern yfir annan; svá segir Guthormr sindri:

80. Hræddr fór hjörva raddar H 152

herr fyr malma þverri;

rógeisu gekk ræsir

4 ráðsterkr frammar merkjum;

10

gerra gramr í snerru

geirvifa sér hlífa,

hinn's yfrinn gat jöfra

8 óskkvánar byr mána.

Eirikssynir sá menn sína alla vega falla frá sér; þá 15 snúask þeir á flótta til skipa sinna, en þeir, er fyrri höfðu flýit á skipin, þá höfðu þeir út hrundit skipunum, en sum skipin váru þá uppi fjöruð. Þá hljópu allir Eirikssynir á sund ok þat lið, er þeim fylgði; þar fell Gamli Eiriksson, en aðrir bræðr hans náðu

---

2. þær—fylgt: sini sveit *J1*. þær sveitir: þa sveit *F*. höfðu fylgt: fylgði *F*. varð: var *F*. 3. ný: ul. *J1*. Sótti—kgr: gek hacon konungr þa en *J1*; Sotti hacon konungr en *39*. 4. menn... sér: ul. *J1*. 5. svá segir: þa(!) qvað *F*; sva .q. *J1*, *39*. Guthormr: evð. *39*.

6—13. 80. vísa. 1. hjörva: hiorfa *J1*; hiarta *K*, 18, *F* (iá); .. arta *39*. 2. herr: hverr *J2*. 3. gerra: geyra *F*. 4. -vifa: fifa *J1* (v-*J2*). hlífa: .. ifa *39*. 5. hinn's: hinn er alle. yfrinn: vfrin *39*. gat: gatt *J1* (gat *J2*). 6. óskkvánar: osk kvanar *F*; ós kvanar (ar *beskadiget*) *39*; oskvánar *K* (18); ols kuanar *J1*.

14. sá: falla her *F*, *J1*, *39*. menn sína: omv. *J1*. frá sér: ul. *J1*; fyr ser *K*, 18. 14—15. þá—sinna: Snavz þeir þa til skipana a flótta *F*. 15. skipa sinna: skipanna *J1*, *39*. 16—17. á—skipunum: höfðu hrvædit út skipinom(!) *F*. 17. váru þá: ul. *J1*. Þá hljópu: omv. *F*.

skipunum ok heldu brot síðan með þat lið, er eptir var, ok heldu síðan suðr til Danmarkar.

K. 27. Heygðr Egill ullserkr.

[Fsk. k. 31 fin.]

Hákon konungr tók þar skip þau, er uppi hafði fjarat, er átt höfðu Eiríkssynir, ok lét draga á land 5 upp. Þar lét Hákon konungr leggja Egil ullserk í skip ok með honum alla þá menn, er af þeira liði höfðu fallit, lét bera þar at jörð ok grjót. Hákon konungr lét ok fleiri skip upp setja ok bera á valinn, ok sér þá hauga enn fyrir sunnan Fræðarberg. 10 Eyvindr skáldaspillir orti visu þessa, þá er Glúmr Geirason hældisk í sinni visu um fáll Hákonar konungs:

H 153

81. Fyrr rauð Fenris varra
 flugvarr konungr sparra 15
 (malmhríðar svall meiðum
 4 móðr) í Gamla blóði,
 þás óstirfinn arfa
 Eiriks of rak (geira

1—2. ok—var: *ul. J1*. 2. síðan: þeir *F*; *ul. 39*. Danmarkar: danmerkr *F* og *tf.*: ok dvalþoz þar vm hriþ ok vndo illa við sína ferþ; danm *J1* og *tf.*: með þi liðe er hanvm(!) fylgðe. 3. *Overskr. fra 18*; Drap(!) egils vllserks *F*; fra hakoni konungi *J1*; *ulæselig 39*; *mgf. K*. 4. þau: oll *tf. F*. 4—5. uppi—Eiríkssynir: eiriks *synir* höfðu át. ok varv vppi fiordvð *F*. 4. hafði: hefir *J1*. 7—8. af—fallit: fallit höfðu af þeira liði *F, 39*. 8. lét: *ul. J1*. 8—9. Hákon—setja: vp lett hann (*sál. også F, 39* for Hákon kgr) setia fleiri skip *J1*. 9. valinn: vallin *39*. 10. ok—Fræðarberg: *ul. J1*; -berg er i *F* udraderet og intet skr. i steden. 11. Eyvindr—þessa: sva s. eyv. skallda spillir *F*. 12. í—visu: *ul. 18*.

14—19. 81. *visa*. 1. varra: hermed slutter de første sammenhængende to blade af 39. s. þás: þa er alle. e. of rak: *ul. J1* (i *J2* har Ásgeir *tf.* disse ord [o: ok rak] i margen). of: *sál. F*; ok de øvrr.; jfr. foranstående anm.

nú tregr gætigauta
 s grams fall) á sæ alla.

Háfir bautasteinar standa hjá haugi Egils ullserks.

K. 28. Hersaga til Hákonar konungs. F 80

[*Ágr. k. 6; Fsk. k. 32; ÓH (53) k. 10 fin.; ÓH (Fms.) k. 9 fin.; ÓTr. (Fms.) k. 26, (Flat.) k. 25.*]

5 Þá er Hákon konungr Aðalsteinsfóstri hafði verit konungr í Nóregi xxvi. vetr, síðan er Eiríkr bróðir hans fór ór landi, þá varð þat til tíðenda, at Hákon 961 konungr var staddr á Hordalandi ok tók veizlu í Storð U 103 á Fitjum; hafði hann þar hirð sína ok bændr marga 10 í boði sínu. En er konungr sat yfir dagverðar-borði, þá sá varðmenn, er úti váru, at skip mörg siglðu sunnan ok áttu eigi langt til eyjarinnar. Þá mælti hverr við annan, at segja skyldi konungi, at þeir hugðu, at herr myndi at þeim fara, en þat þótti 15 engum dælt, at segja konungi hersögu, þvíat hann hafði þar mikit við lagt, hverjum er þat gerði, en þat þótti þó ógeranda, at konungr vissi eigi þetta; en þá gengr einn hverr þeira inn í stofuna ok bað Eyvind Finnsson ganga út með sér skjótt, segir, at in

s. sæ: sia alle. *Verset findes også senere, Har. gráf. kap. 1, in extenso i F uden nogen afvigelse.*

3. ullserks: *ul. J1.* 4. *Overskr. fra 18; Savgð hersaga F; hersaga: eyvindar J1; mgl. K.* 5—6. verit kgr: *omv. J1; kgr ul. 18.* 6. í: at *J1.* xxvi. vetr: vi. vetr ok xx. *F, J1.* Eiríkr: *konungr tf. F.* 7—8. varð—staddr: var hakon *konungr F.* 9. bændr marga: *omv. F.* 10. dagverðar-borði: *dagverði F; -borðum J1.* 11. þá: *ul. F.* -menn: þeir *tf. F.* siglðu: *foru J1.* 12. eigi langt: *skamt J1.* 14. hugðu: *hygði F.* at þeim | fara: *omv. J1.* 15. engum: *aungan(t) J1; ēi J2.* 16—17. en—þó: þeim þótti ok *J1.* þat—en: þeim þótti þó næðsyn at *konungr vissi þetta F.* 17. vissi—en: yrðe þesa eigi var *J1.* 18. hverr: *ul. J1.* þeira: *ul. F, 18.* 19. skjótt: *ul. J1.* segir: *sagðe J1; s. K, F.*

mesta nauðsyn var á. Eyvindr gekk þegar, er hann kom út, þar er sjá mátti til skipanna; þá sá hann þegar, at þar fór herr mikill, gekk aptr þegar í stofuna H 154 ok fyrir konung ok mælti: »lítill er líðandis stund, en lönq matmáls-stund«. Konungr leit móti honum ok 5 mælti: »hvat ferr? Eyvindr kvað:

82. Blóðøxar téa beiða
brakþings fetilstinga
(oss gerask hnept) ens hvassa
4 hefnendr (setu-efni). 10
Heldr es vant, en ek vilda
veg þinn konungr, segja
(fám til fornra vápna
8 fljótt) hersögu drótni.

Konungr segir: »ertu svá góðr drengr, Eyvindr, at 15 þú mant eigi hersögu segja, nema sönn sé«. lét þá konungr taka ofan borðit; gekk hann þá út ok sá til skipanna, sá þá, at þat váru herskip, mælti þá til manna sinna, hvert ráð taka skyldi, hvárt berjask

1. Eyvindr gekk: hann gek vt ok *J1*. 1—2. er—þar: þanig *F*. 3. þar—mikill: herr mikill for at þeim *F*. aptr þegar: eyvindr *F*; omv. *J1*. stofuna: stofv *F*. 4. ok—kg: ul. 18. líðandis: sál. *J1*; líþandi *K, F*. 5. lönq: er *tf. F*. matmáls-stund: matlaung(!) *J1*; mals stund *J2*. móti: imót *J1*. 5—6. ok mælti: segir konungr *F* efter ferr. 6. hvat: hvart *J1* (hvat *J2*). kvað: visv *tf. F*.

7—14. 82. vísa. 1. téa: tia alle. 2. brak-: sál. *K. Gfsl. Údvalg, indledn. XXVI*; bryn- hðskrr. fetil-: fetils *F* (o: s þðr udgå). 3. es: er alle. 4. -sögu: svgv *J1* (sögu *J2*).

15. svá góðr | drengr: omv. *J1*. 16. þú—segja: eigi mvinðir þv segja hersögu *F*. sé: væri *F*; þa s. margir at sv saga var sönn. *tf. J1*. 16—17. lét þá: omv. *J1*. 17. þá kgr: omv. *F*. ofan: vp *J1*. borðit: borðin *F, J1*. 18. sá(2): þeir *tf. F*. herskip: hann *tf. J1*. 18—19. mælti—sinna: konungr spvrði menn sina *F*. 19. sinna: spyrr *tf. J1*. taka skyldi: þa skal taka *J1*.

skal með lið þat, er þeir hafa, eða ganga til skipa ok
 sigla norðr undan. »Er oss þat auðsætt, segir kon-
 ungr, at vér munum nú berjask við liðs-mun miklu
 meira, en fyrr höfum vér átt, ok hefir oss opt þó þótt
 5 mikill misjafnaðr liðs várs, þá er vér höfum orrostu
 átt við sonu Gunnhildar«. Menn veittu hér ekki
 skjótan órskurð; þá segir Eyvindr:

83. Samira, Njörðr, enn norðarr,
 naddregns, hvötum þegni
 10 (vér getum bili at þolva)
 4 borðmærar skæ færa;
 nú's þats rekr á Rakna
 rymleið flota breiðan
 (grípum vér í greipar
 15 8 gunnborð) Haraldr sunnan.

Konungr svarar: »hraustliga er þetta mælt ok nær U 104
 skaplyndi mínu, en þó vil ek heyra fleiri manna ór- H 155
 skurð um þetta mál«. En er menn þóttusk skilja,
 hversu konungr vildi vera láta, þá svöruðu margir,
 20 sögðu, at heldr vildu falla með drengskap, en flýja
 fyrir Dönum at óreyndu, sögðu, at opt höfðu þeir

1. er: sem *F*. þeir hafa: þar var *J1*. ganga—ok:
ul. F. 2—3. segir kgr: *ul. J1*. 3—4. liðsmun | miklu
 meira: *omv. F*. 4. höfum vér: hafum mer *J1*. opt þó:
omv. F; 18; þó iafnan *J1*. 5—6. þá—Gunnhildar: *ul. J1*.
 5. orrostu: orrostor *F*. 6. sonu G.: eiriks sonv *F*. hér:
ul. F. 7. órskurð: mali konungs *tf. J1*. segir: *qvæð F*.

8—15. 83. vísa. 1. Njörðr: norðr *K, F*. 2. naddregns: *K, F*; naddregns *J1* (-gns *J2*). 3. vér: var *J1* (ver *J2*). 4. borð-
 bla 18. skæ: kæ (*mulig skæ K*) *K, 18*. 5. nú's þats: nu er þat er
K, J1; nv er þat *F*. rekr á: røtt eð *F*. 6. rymleið: rím seið *F*.

16. svarar: sv' *K*; s. *F, J1*. hraustliga: drengiliga *J1*.
 mælt: eyvindr *tf. F, J1*. 18. um: of *F*. 19. hversu—
 láta: hvat konungr vill *F*. vera láta: *ul. J1*. svöruðu:
 sögðu *F*; s. *J1* og *ul. det fölg.* sögðu. 20. vildu: þeir *tf. F, J1*.
 með drengskap: *ul. F*.

sigr fengit, þá er þeir höfðu barizk við minna lið. F 81 Konungr þakkaði þeim vel orð sín ok bað þá vápnask, ok svá gera menn. Konungr steypir brynju á sik ok gyrðir sik með sverðinu Kvernbit, setr á höfuð sér hjálm gullroðinn, tekr kesju í hönd sér ok skjöld á 5 hlið; þá skipar hann hirðinni í eina fylking ok bóndum þar með ok setti upp merki sín.

K. 29. Frá fylking Eiríkssona.

[*Ágr. k. 6; Fsk. k. 32, 33; ÓTr. (Fms.) k. 27, (Flat.) k. 26.*]

Haraldr Eiríksson var þá höfðingi yfir þeim bræðrum eptir fall Gamla. Þeir bræðr höfðu þar her 10 mikinn haft sunnan af Danmörku. Þar váru þá í liði með þeim móðurbræðr þeira, Eyvindr skreyja ok Álfr askmaðr; þeir váru sterkir menn ok hraustir ok inir mestu manndrápa-menn. Eiríkssynir heldu skipum sínum til eyjarinnar ok gengu á land upp ok 15 fylkðu, ok er svá sagt, at eigi myndi vera minni liðsmunr, en vi. menn mundu vera um einn, at Eiríkssynir mundu fjölmennari.

1. barizk við: haft *J1*. 2. þakkaði: þakkar *J1*. 3. menn: þeir *J1*. brynju | á sik: *omv. J1*. 4. gyrðir: gyrði *F*. með sverðinu: *ul. F*. sverðinu: *ul. J1*. 5. í—sér: *ul. F*. 6. þá—hann: *hann skipaði F*. 6—7. bóndum: bóndom (*ø F*) *alle*. 7. sín: *sítt ok var liðz mvr mikill F*. 8. *Overskr. fra 18; Liðsamnaðr eiríks sona F; fra haraldi eiríkssyni J1; mgl. K*. 9. Haraldr: konungr *tf. J1*. yfir: fyrir *J1*. 10—11. þar—mikinn: *mikinn her F*. 11. haft: *ul. F, J1*. af: or *F*. -mörku: *sól. F; fork. i K, J1*. þá: *ul. F*. 12. með þeim | móðurbræðr þeira: *omv. J1*. 13. sterkir menn: *omv. J1*. 15. skipum sínum: *ul. J1*. ok(1): *ul. F*. 16. ok—svá: *sva er F*. myndi vera: *væri F, J1*. 17. menn: *ul. J1*. menn—vera: *væri F*. 18. mundu fjölmennari: *höfðu meira fjölmenni F*.

K. 30. Frá fylking Hákonar konungs. H 156

[*Ágr. k. 6; Fsk. 33, 25; ÓTr. (Fms.) k. 28, (Flat.) k. 27; Egilss. k. 78; Tjodrek k. 4; Hist. Norw. 107.*]

- Hákon konungr hafði þá fylkt liði sínu, ok segja menn svá, at konungr steypði af sér brynjunni, áðr orrosta tóksk; svá segir Eyvindr skáldaspillir í Hákonar-
5 málum:
84. Bróður fundu Bjarnar   gótt hafði enn gjofli
    í brynju fara,   gengi Norðmanna
    konung enn kostsama   egir Eydana,
    4 kominn und gunnfana,   8 stóð und árhjalmi.
10 drúpðu dolgráar,   86. Hrauðsk ór hervórðum,   U 105
    en darraðr hristisk,   hratt á vøll brynju
    7 upp vas þá hildr of hafð.   vísi verðungar,
                                                    4 áðr til vígs tæki.
85. Hét á Háleygi   Lék við ljóðmogu,
15   sems á Holmrygi   skyldi land verja
    jarla einbani,   gramr enn glaðværi,
    4 fór til orrostu,   8 stóð und gollhjalmi.

1. *Overskr. fra 18; Bardagi istorð afítium F; særðr hakon konungr J1; mgl. K. 2. þá: ul. F, J1. 3. konungr: hann F, J1. 4. orrosta: -n tf. F, J1. skáldaspillir: ul. J1.*

6—12^a. 84. *visa. 1. fundu: funno J1; þær tf. K; þr(1) tf. J1 (þr J2); þar tf. F. 2. í: or F. 3. enn: inn J1; -in F; hin K. 4. und: við F. gunn-: guð- J1. 5. drúpðu: F; drupto (u J1) K, J1. dolgráar: dólgrár K (dólgr 18); dolgr F; dolgarar J1. 6. darraðr: darrar J1. 7. of: J1, F; um K. hafð: J1; hafit K, F.*

14—17^a, 6—9^b. 85. *visa. 1. Háleygi: holmrygi J1. 2. sems: K, 18; sem F. sems—Holmrygi: sa er her kallar J1. 3. -bani: -dani F. 4. enn: inn J1; hin K, F. gjofli: sál. F, J1; gofgi K. 5. egir: eðgir F; egir J1; eyðir K. 6. und: alle. ár-: gvll- F.*

10—17^b. 86. *visa. 1. Hrauðsk: Hraðz (á K) K, F; hrauz J1. 2. vísi: vis J1 (visi J2). 3. tæki: tókiz K (ikke 18). 4. Lék: Leik J1. 5. verja: vera K, 18. 6. gramr: gram K. 7. enn: J1; hin (í F) K, F. 8. und: alle. goll-: gull alle.*

H 157 Hákon konungr valði mjök menn í hirð með sér at afli ok hreysti, svá sem gort hafði Haraldr konungr, faðir hans. Þórálfr inn sterki Skólmsson var þar ok gekk á aðra hlið konungi; hann hafði hjálm ok skjöld, kesju ok sverð, þat er kallat var Fetbreiðr. Þat var 5 kallat, at þeir Hákon konungr væri jamsterkir; þess getr Þórðr Sjáreksson í drápu þeiri, er hann orti um Þórálf:

- F 82   87. Þars þoðharðir þoðrusk
                                  bands jódraugar landa,   10
                                  lystu gekk herr til hjorva
                                  4 hnuts í Storð á Fitjum,
                                  ok gimslengvir ganga
                                  gifrs hlémána drifu
                                  nausta blakks et næsta   15
                                  8 Norðmanna gram þorði.

En er fylkingar gengu saman, varð þar orrosta óð ok mannskœð; en er menn hófðu skotit spjótum, þá brugðu menn sverðum, gekk þá Hákon konungr ok Þórálfr með honum fram um merkit ok hjó til beggja 20 handa; svá segir Eyvindr skáldaspillir:

2—3. svá—hans: *ul. J1.* 3. inn sterki | Skólmsson: *omv. F.* inn sterki: *ul. J1.* 3—4. ok gekk: *ul. J1.* 4. skjöld: ok *tf. J1.* 5. sverð—Fetbreiðr: gyrdur þi sverpi er feitbreiðr (*fet- J2*) het *J1.* 5—6. Þat—kallat: *sva er sagt F.* 6. kallat: mælt *J1.* jam-: *iafn- F. J1.* 7—8. drápu—Þórálf: þoralfs *drapo F.* 9—16. 87. *visa.* 1. Þars: þar er *alle.* 2. bands: *brandz F.* -draugar: *ðragar F;* ðrugr (*-ar J2*) *J1.* 4. hnuts: *hnizt J1.* 5. gim-: *gvn- F.* -slengvir: *sleyngvir K;* slongvir *F. J1.* 6. hlé-: *lø F.* 7. et: *hít F.* 17. varð: *verþr J1.* 18. en: ok *F, J1.* menn—skotit: *skotið var J1.* 20. með honum: *ul. J1.* merkit: *merkin F;* merki *J1.* hjó: *hiogu J1.* 21. skáldaspillir: *ul. J1.*

88.	Svá beit þá sverð ór siklings hendi váðir Váfaðar 4 sem í vatn brygði; 5 brøkuðu broddar, brotnuðu skildir, glumruðu glymringar 8 í gotna hausum.	89. Trøddusk torgur fyr Týs ok bauga hjalta harðfótum 4 hausar Norðmanna; róma varð í eyju, ruðu konungar skirar skjaldborgir 8 í skatna blóði.	H 158

Hákon konungr var auðkendr, meiri en aðrir menn,
10 lýsti ok af hjálminum, er sólin skein á; var vápna-
burðr mikill at honum; þá tók Eyvindr Finnzson hött
ok setti yfir hjálm konungs.

K. 31. Fall Eyvindar skreyju.

[Ágr. k. 6; Fsk. k. 33; Hist. Norw. 107.]

Eyvindr skreyja kallaði þá hátt: »leynisk Norð-
15 manna-konungr nú, eða hefir hann flýit, eða hvar er
nú gullhjálmrinn? Gekk Eyvindr þá fram ok Álfr U 106
bróðir hans með honum, ok hjoggu til beggja handa
ok létu, sem óðir eða galnir væri. Hákon konungr
mælti hátt til Eyvindar: »haltu svá fram stefnuni,

1—8a. 88. vísa. 4. vatn: of *tf. F.* 5. brøkuðu broddar:
brykvdo oddar *J1.* 6. skildir: skillir *F.* 7. glumruðu:
glæmroðu *F.* glymringar: *K;* glymhringar *F;* gylfringa *J1.*
8. gotna: iotna *J1.*

1—8b. 89. vísa. Verset *mgl. i J1.* 9. fyr: fyr *K;* þ *F.*
4. hausar: ok hasar *F.* 6. konungar: firar margir *F.*

9. var: *ul. J1 (ikke J2).* 11. hött: hátt *F, J1.* 12. hjálm:
-inn *tf. J1.* konungs: -ins *tf. F.* 13. *Overskr. fra 18; h. konungr*
fecc sigr ok sár F; mgl. K; ingen kap. J1. 14. skreyja:
ul. J1. hátt: ok mælti *sva F.* 15. konungr: -in *tf. F.*
nú: *ul. J1.* 16. Gekk Eyv.: *omv. J1.* 17. ok: þeir *F.*
18. eða galnir | væri: *omv. F, J1.* 19. svá: *ul. J1.*

ef þú vilt finna Norðmanna-konung; svá segir Eyvindr skáldaspillir:

90. Baðat valgrindar vinda
veðrheyjandi Skreyju,
gumnum hollr né gollu, 5
4 gefnar sinni stefnu —
ef svipkenni svinnan
sigminnigr vilt finna,
fram halt, Njóts, at nýtum
8 Norðmanna gram þannig. 10

Var þá ok skamt at bíða, at Eyvindr kom þar, reiddi
H 159 upp sverðit ok hjó til konungs. Þórálfr skaut við
honum skildinum ok stakraði Eyvindr við, en konungr
tók sverðit Kvernbit tveim hǫndum ok hjó til Ey-
vindar ofan í hjálminn, klauf hjálminn ok höfuðit alt 15
í herðar niðr. Þá drap Þórálfr Álf askmann. Svá
segir Eyvindr skáldaspillir:

- F 83 91. Veit 'k at beit enn bitri
byggving meðaldygguan
bulka skiðs ór bǫðum 20
4 benvǫndr konungs hǫndum;

1. vilt: vill *J1*. 1—10. svá—þannig: *ul. J1*.

3—10. 90. *visa. Mgl. i J1*. 3. gollu: gulli (*i F*) *K, F*.
5. svipkenni: *F*; sæckspeni *K*. 6. sig-: sigr *K, F, 18*.
7. halt: haltu *K*; hallto *F*. Njóts: niotr *hðskrr.* 8. gram:
ǫgm *K*. þannig: hræna *K*.

11. ok: *ul. J1*. skamt: skampt *J1*. at: aðr *F*.
þar: ok *tf. F, J1*. 12. upp: *ul. F*. 13. stakraði: stakaði
F; stakar *J1*. 15. hjálminn(1): hann *tf. F*; ok *tf. J1*.
hjálminn(2)—höfuðit: hann *J1*; ok *tf. F*. 16. niðr: ofan *J1*.
Þá: I þessi svípan *F*. 17. segir: qvað *J1*.

18—21. 91. *visa*. 1. 'k: ek *alle*. enn: inn *F, J1*; hinn
K. bitri: *ul. K (18)*. 3. bulka: buska *J1 (1 J2)*. skiðs:
skið *F*. 4. benvǫndr: beinvāðr *J1*; beinvǫndr *J2*.

ófælinn klauf Ála
 éldraugs skarar hauga
 gollhjöltudum galtar

8 grönduðr Dana brandi.

5 Eptir fall þeira bræðra gekk þá Hákon konungur svá
 hart fram, at þá hrökk alt fólk fyrir honum. Slær
 þá í lið Eiríkssona felmt ok flótta því næst, en Hákon
 konungur var í öndverðri sinni fylking ok fylgði fast
 flótta-mönnum ok hjó titt ok hart; þá flaug or ein,
 10 er fleinn er kallaðr, ok kom í hönd Hákonu konungi
 upp í músina fyrir neðan orl, ok er þat margra
 manna sögn, at skósveinn Gunnhildar, sá er Kispingr
 er nefndr, hljóp fram í þysinum ok kallaði: »gefi rúm
 konungs-bananum«, ok skaut fleininum til Hákonar
 15 konungs, en sumir segja, at engi viti, hverr skaut;
 má þat vel ok vera, þvíat orvar ok spjót ok allz
 konar skotvápn flugu svá þykt sem drifa; fjöldi mannz
 fell af Eiríkssonum bæði á vígvellinum ok á leið til
 skipanna ok svá í fjörinni, ok fjöldi hljóp á kaf;
 20 mart komsk á skipin, allir Eiríkssynir, ok røru þegar
 undan, en Hákonar-menn eptir þeim; svá segir Þórðr
 Sjáreksson:

s. ófælinn: ufælin *K*; vfælin *F*; vfallum *J1* (-inn *J2*).
 6. él-: ell- *J1*. -draugs: draugr *hdakrr*. 7. goll-: gull *alle*
 (v *F*). 8. grönduðr: grandaðr *alle* (grand daðr *J1*). brandi:
 branda *F*.

5. þá: *ul. F, J1, 18*. 6. þá—fólk: allt folk hrök *F*.
 7. í: a *J1*. flótta | því næst: *omv. F*. en: *ul. F*. 10. hönd:
 handleg *F*. konungi: ok kom *tf. J1*. 11. upp—músina:
ul. F. þat: *ul. J1*. 12. sá: *ul. F*. Kispingr: *alle, undt.*
K: Kilp-. 13. er nefndr: h. *F*. þysinum: þysnum *J1*.
 14. ok: hann *F*. Hákonar: *ul. J1*. 15. segja: sua *J1*. viti:
 vissi *F*. 16. vel ok: *omv. F, J1*. 17. þykt: þækt *J1* (og *J2*; *for-*
vansk. af þiokt?). 19. ok svá: *omv. F*. svá: *ul. J1*. ok(2):
 enn *J1*; *ul. F*. hljóp: ok *tf. F*. 20. allir Eiríkssynir:
 þeir eiríks synir allir komvz a skip *F*; allir konungarnir *J1*.

U 107
H 160

92. Varði varga myrðir
vitt, svá skal frið slíta,
(jöfur vildut þann eldask)
4 öndurt folk (at löndum).
Starf hófsk upp, þás arfi 5
(óttu valdr á flóttu
golls en gramr vas fallinn)
8 Gunnhildar kom sunnan.
93. Þrot vas sýnt, þás settusk
sinn róðrs við þrom stinnan 10
(mannr lét önd ok annarr
4 ófár) búendr sárir.
Afreks veit, þats jofri
allrikr í styr slikum
göndlar Njörðr, sás gerði, 15
8 gekk næst, hugins drekku.

K. 32. Dauði Hákonar konungs.

[Ágr. k. 6; Fsk. k. 33, 34; ÓH (53) k. 10 fn.; ÓH
(Fms.) k. 9 fn.; ÓTr. (Fms.) k. 29, (Flat.) k. 28;
Egilss. k. 78; Tjodrek k. 4; Hist. Norw. 107.]

Hákon konungr gekk út á skeið sína, lét þá binda

1—8. 92. *visa*. 1. varga: viga *J1*. myrðir: myrði *K*.
s. vildut: villduþ *J1*; villdo *K, F*. 4. öndurt: aundurt *J1*;
öndvert *K*; andvert *F*. s. hófsk: hofz *alle* (ó *K*). þás:
þa er *F, J1*; þar er *K*. arfi: arfa *J1*. s. valdr: *sál. 18*;
valdi *K*; vanr *F, J1*. 7. golls: gullz *K, F* (v); gvlz *J1*.

9—16. 93. *visa*. 1. Þrot: þrott *K, J1*; Þreytt *F*. þás:
þa er *K, J1*; þar er *F*. 2. sinn: sin *J1* (ñ*J2*). róðrs:
róðr *J1, F* (þ). þrom: þrø *J1*; þrøm *J2*. stinnan: stuiña
J1 (stiñan *J2*). s. mannr: maðr *F*; mñ *K, J1*. s. þats:
þat er *F*; þar er *K*; þa *J1*. 7. Njörðr: morðr *18*. sás: sa
er *alle*. s. drekku: dreckio *J2*.

17. *Overskr. fra 18*; Andlat h. konungs *F*; liflat hakonar
konungs *J1*; mgl. *K*. 18. skeið sína: skip sitt *F*.

- sár sitt, en þar rann blóð svá mjök, at eigi fekk stöðvat, ok er á leið dag, þá ómætti konung, sagði hann þá, at hann vill fara norðr á Álreksstaði til bús sins, en er þeir kómu norðr at Hákonarhelli, þá 5 lögðu þeir þar at, var þá konungr nær lífláti, kallaði hann þá á vini sína, ok segir þeim skipan þá, er hann vill hafa á um ríkit; hann átti dóttur eina barna, er Þóra er nefnd, ok engan son; hann bað þá senda þau orð Eiríkssonum, at þeir skyldu konungar vera 10 yfir landi, en hann bað af þeim virkða vinum sínum ok frændum, — »en þótt mér verði lífs auðit, segir hann, H 161 þá mun ek af landi fara ok til kristinna manna ok bæta þat, er ek hefi brotit við guð, en ef ek dey hér í heiðni, þá veiti mér hér grøpt þann, er yðr sýnisk«.
- 15 Ok lítlu síðarr andaðisk Hákon konungr þar á hell-981 unni, sem hann hafði fæddr verit. Hákon konungr F 84 var svá mjök harmaðr, at bæði vinir ok óvinir grétu dauða hans ok kolluðu, at eigi myndi jafngóðr konungr koma síðan í Nóreg. Vinir hans fluttu lík hans

1. en þar: or sarino *F.* þar: þa *J1.* mjök: mikit *F.* eigi fekk: enginn gat *F.* fekk: varþ *J1.* 2. dag: daginn *J1;* d. *F.* þá: ul. *F.* konung: -in *tf. F.* 3. hann þá: þa monnum sínum *F.* -staði: -stað *J1* (st: *J2*). 4. kómu: koma *F.* at: til *F.* þá: ul. *F.* 5. at: ok *tf. F.* þá kgr: omv. *J1.* líf-: and- *J1.* 6. á: til sín *J1.* segir: sagðe *J1.* 7. vill hafa: villde *J1.* hafa—um: gera of *F.* barna: ul. *F.* 8. er nefnd: het *F, J1, 18.* ok: en *F, J1.* hann: konungr *F.* þá: ul. *F, J1.* 9. kgr vera: omv. *J1.* 10. hann: ul. *F, J1.* af þeim: ul. *F.* 11. segir hann: ul. *J1;* s. konungr *F.* 12. af landi . . . ok(1): ul. *J1.* ok(1): ul. *F.* manna: landa *F.* 14. veiti: veitit *F.* hér: ul. *J1.* þann er: slíkan sem *F.* 15. Ok: ul. *F, J1.* andaðisk: do *J1.* 17. vinir: hans *tf. F.* 18. dauða hans: hann *F.* kolluðu: s. *F.* eigi: engi *J1.* 19. síðan: aptr 18 (og *tf.* síðan *efter* Nóreg); ul. *F.*

norðr á Sæheim á Norðrhörðaland ok urpu þar haug mikinn ok lögðu þar í konung með alvæpni sitt ok inn bezta búnað sinn, en ekki fé annat; mæltu þeir svá fyrir grepti hans, sem heiðinna manna siðr var til, vísuðu honum til Valhallar. Eyvindr skáldaspillir 5 orti kvæði eitt um fall Hákonar konungs, ok svá þat, hversu honum var fagnat; þat eru kǫlluð Hákonarmál ok er þetta uphaf:

U 108 94.	Gǫndul ok Skǫgul sendi Gautatýr s at kjósa of konunga, hverr yngva ættar,	5. Svá beit þá sverð... (s. 214)	10
H 162	skyldi með Óðni fara ok í Valhǫll at vesa. [2. Bróður fundu þær Bjarnar... (s. 212) 3. Hét á Háleygi... (s. 212) 4. Hrauðsk ór her- vǫðum... (s. 212)	6. Trǫddusk tǫrgur... (s. 214) 7. Brunnu beneldar í blóðgum undum, lutu langbarðar at lýða fjǫrvi, svarraði sárgymir á sverða nesi, fell flóð fleina s í fjǫru Stordar.	15 20

1. Sæheim: sæim *K*. Norðr: norð- *K*. 1—2. haug mikinn: *omv. F*. 2. ok(1): *ul. F*. 4. svá fyrir: *yfir F*. 4—5. heiðinna manna | siðr—til: *omv. F og tf. ok. siðr—til: var siðr J1*. 6. þat: *ul. F*. 7. hversu: *hvernug J1*. var: þar *tf. J1*. eru kǫlluð: er kallat *J1*. 8. uphaf: i uphafi *J1*. *Herefter har F overskr. Haconar mal er eyvindr orti; overskr. i 18: Hákonarmál.*

9—14^a. 94. vísa. 1. Gǫndul: Gǫndvill *J1*. 2. of: *F*; um *K, J1*. 3. Óðni: *oþin J1; oþni J2*. 4. ok: *ul. J1*. -hǫll: -hollu *J1*. at: *ul. F*.

15^a—12^b. 2—6. vísa. 2. fundu: *funno J1*. þær: þar *F*. 3. Hrauðsk: *hrauðz K, F; hrauz J1*. hervǫðum: *h J1 (her-vaþum J2)*.

13—20^b. 7. vísa. 1. beneldar: *benelld. J1 (-ar J2)*. 2—5. í—Stordar: *ul. F, J1*.

8. Blendusk við roðnum
und randar himni
Sköglar veðr, léku
4 við ský of bauga,
5 umðu oddláar
í Óðins veðri,
hné mart manna
8 fyr mækis straumi.
9. Sötu þá döglingar
10 með sverð of togin,
með skarða skjöldu
4 ok skotnar brynjur,
vasa sá herr
í hugum ok átti
15 7 til Valhallar vega.
10. Göndul þat mælti,
studdisk geirs skapti:
8 vex nú gengi goða,
es Hókoni hafa
20 með her mikinn
6 heim þönd of boðit.
11. Vísi þat heyrði,
hvat valkyrjur mæltu
8 mærar af mars baki,
hyggiliga létu
ok hjalmaðar sötu H 163
6 ok höfðusk hlifar fyrir.
12. Hví þú svá gunni—
kvað Hákon,
skiptir geir-Skögul,
8 vörum þó verðir gagns
frá goðum.
Vérþvívöldum—kvað U 109
Skögul,
es þú velli helt,
6 en þínir fiandr flugu.
13. Riða vit skolum,
kvað en ríkja Skögul,
8 grænna heima goða,
Óðni at segja,
at nú mun allvaldrkoma
6 á hann sjalfan at séa.

1—8^a. 8. *vísa*. 1—8. Blendusk—straumi: *ul. F.* við—straumi: *ul. J1.* roðnum: roðnar *K.* 4. ský: skys *K.* 5. -láar: lár *K.* 7. hné: hneig *K.*

9—15^a. 9. *vísa*. 1. dögling: dögling *alle.* 2. of: *F;* um *K,* *J1.* 4. skotnar: skornar *F.* 6. ok: er *K.*

16—21^a. 10. *vísa*. 2. geirs: *F;* geir- *K, J1.* skapti: a *tf.* *J1.* 3. goða: go (*ved linjens slutn.*) *J1* (goða *J2*). 4. Hókoni: hakon *F.* 6. þönd: þöndr *F.* of: *F, J1;* vm *K.*

1—6^b. 11. *vísa*. 3. af: a *J1.* 5. sötu: satu *J1;* stöðu (*þ K*) *F, K.* 6. fyrir: fyr *F;* $\frac{1}{2}$ *K;* $\frac{1}{2}$ *J1.*

7—15^b. 12. *vísa*. 2. geir-: i gær *J1.* 3. vörum: vörum *K;* vorum *J1;* várum *F.* 5. helt: hellz *K, F;* hellzt *J1.* 6. en: en *F;* fiandr: fiandmenn *F.*

16—21^b. 13. *vísa*. 1. vit: nu *tf. K.* 2. en: in *J1;* hin (*i F*) *K, F.* ríkja: *J1;* ríka *K, F.* Skögul: skaugull *J1.* 3. grænna: græna *F;* græna *K;* gróna *J1.* 5. nú: her *K.* 6. á: ok *K.* sjalfan: sialfr *J1.* séa: sia *alle* (*i K, F*).

14. Hermóðr ok Bragi, kvað Hroptatýr,	hjalm ok brynju skal hirða vel,	F 85
3 gangið í gogn grami, alls konungr ferr, sás kappi þykkir,	6 gótt es til gors at taka. 18. Þá þat kyndisk, hvé sá konungr hafði 5	
6 til hallar hinig. 15. Ræsir þat mælti, vas frá rómu kominn,	3 vel of þyrmt véum, es Hókon bóðu heilan koma	
3 stóð allr í dreyra drifinn, illúðigr mjok þykkir oss Óðinn vesa,	6 rjóð ǫll ok regin. 19. Góðu dægri 10 verðrságramr of borinn,	
6 séumkvér hans of hugi. 16. Einherja grið skalt þú allra hafa,	3 es sér getr slíkan sefa; hans aldar mun æ vesa	
3 þigg þú at Ósum ǫl, jarla bági, þú átt inni hér	6 at góðu getit. 15 20. Mun óbundinn á ýta sjot	
6 átta bræðr—kvað Bragi. 17. Gerðar órar, kvað enn góði konungr,	3 Fenrisulfr of fara, áðr jafngóðr á auða tröð 20	
H 164 3 viljum vér sjalfir hafa,	6 konungmaðr komi.	

1—6^a. 14. *vísa*. 3. -týr: tyr *K*, *F*; tyr *J1*. 3. gogn: *K*; gegn *F*; ggn *J1*. 4. alls: *F*; þviat *K*, *J1*. 5. sás: sa er alle. þykkir: þikkir *K*, *F* (1); þikir *J1* (þykkir *J2*).

7—12^a. 15. *vísa*. 3. dreyra: dræra *K*. 4. mjok: os *F*. 5. þykkir: þikkir *K*, *F*; þikir *J1*. oss: ul. *F*. * 6. séumk: siam *K*, *J1*; sia *F*. vér: var *F*. hans of: *F*; of (um *K*) hans *K*, *J1*.

13—18^a. 16. *vísa*. 1. Einherja: Enhveria *J1* (ikke *J2*). 3. skalt þú: skaltu *F*, *J1*; þu skalt *K*. 3. þigg þú: þigdu *J1*.

19^a—3^b. 17. *vísa*. 1. órar: varar (vo-) alle. 3. enn: inn *J1*; hin *K*, *F* (1). 3. sjalfir: sialfr *J1* (sialfir *J2*). 6. gors: gors *K*; geyrs *F*, *J1*.

4—9^b. 18. *vísa*. 3. of: um *K*. véum: ytum(?) *J1* (veum *J2*). 6. regin: regni *J1* (regin *J2*).

10—15^b. 19. *vísa*. 3. of: vm *K*. 3. mun: man *F*, *J1*; mun *K*.

16—21^b. 20. *vísa*. 1. Mun: sál. *K*, *J1*; Man *F*. 3. of: *F*; ul. *K*, *J1*. 6. konung-: *K*, *F*; konungr *J1* (ikke *J2*).

21. Deyr fé,
 deyja frændr,
 3 eyðisk land ok láð,
 sits Hókon fór
 5 með heiðin goð
 6 mǫrg es þjóð of þeuð.]

1—6. 21. *vísa.* 2. frændr: *K*; frændr *J1*; frændr *F*.
 4. sits: sizzt *K*, *J1*; siti *F*. fór: *ul.* *K*, *F*. 6. of: *vm* *K*.
 þeuð: þiað *alle* (*i K*).

Sagan af Haraldi konungi gráfæld.

H 165
U 110

K. I. Uphaf Eiríkssona.

[*Ágr. k. 8; Fsk. k. 35; ÓH (1853) k. 11; ÓTr. (Fms.) k. 30, 31, (Flat.) k. 29, 30; Tjodrek k. 4; Hist. Norw. 107; ÓH (Fms.) k. 10; Nord. Oldskr. 27, s. 98—9.*]

961 Eiríkssynir tóku þá konungdóm yfir Nóregi, síðan er Hákon konungr var fallinn. Var Haraldr mest fyrir þeim at virðingu ok hann var ellztr þeira, er þá 5 lifðu. Gunnhildr, móðir þeira, hafði mjök landráð með þeim; hon var þá kölluð konunga-móðir. Þá váru höfðingjar í landi: Tryggvi Ólafsson austr í landi ok Guðrøðr Bjarnarson á Vestfold, Sigurðr Hlaðajarl í Þrándheimi, en Gunnhildarsynir höfðu 10
961—2 mitt land. Inn fyrsta vetr þá fóru orð ok sendimenn milli þeira Gunnhildarsona ok þeira Tryggva og Guðrøðar, ok var þar alt mælt til sætta, at þeir skyldu

---

1. *Overskr. tilföjet af udgiv.; jfr. Peringsk. og Unger.*
2. *Kap. overskr. fra K, 18; Einualld eiriks sona J1 (uden nogen nærmere betegnelse af en ny sagas begyndelse); Vpphaf svna Eiriks. ok Gvnhildar F med en derpå følgende større initial.* 3. þá: *ul. F.* yfir: *i F.* 4. konungr: *ul. J1.* 5. þeim: *brøðrum tf. F.* 7. þá: *ul. F.* 8. landi: *landino F.* 9. Guðrøðr: *konungr tf. J1.* 11. land: *ingen interpunktion i K, 18, F; hvorimod punktum findes i disse efter vetr, hvilket uden tvivl er en fejltagelse; J1 har da også (ganske vist uden punktum efter land): inn fyrsta vetr foru uden þa, hvilket viser den rette sammenhæng (i J2 står komma efter land).* þá fóru: *omv. F.* ok sendimenn: *ul. J1.* 12. þeira(1): *ul. J1.* þeira(2): *ul. F.* 13. ok: *ul. F.* þar alt: *ul. J1;* alt *ul. F.* skyldu: *skyldi F.*

hafa þvilíkan hlut ríkis af Gunnhildarsonum, sem þeir hófðu áðr haft af Hákonu konungi. Glúmr Geirason er maðr nefndr; hann var skáld Haraldz konungs ok hreystimaðr mikill; hann orti visu þessa eptir fall 5 Hákonar:

95. Vel hefr hefnt, en (hafna H 166
 hjørs berdraugar fjörvi)
 folkrakr of vant fylkir
 4 framligt, Haraldr Gamla,
 10 es dökkvalir drekka
 dolgbrands (fyr ver handan
 roðin frá k benja rauðra
 8 reyr) Hókonar dreyra.

Þessi vísa varð allkær, en er þetta spyr Eyvindr 15 Finnzson, kvað hann visu, er fyrr er ritin:

96. Fyrr rauð Fenris varra — —
 Var sú vísa ok mjök flutt. En er þat spyr Haraldr konungr, þá gaf hann Eyvindi þar fyrir dauða-sök,

1. af Gunnh. s.: *ul. J1*. 2. áðr haft: *omv. F.* af H. kgi: *ul. J1*. 3. er—hann: *ul. F.* Haraldz: *ul. J1*. 5. Hákonar: *konungs tf. F.*

6—13. 95. vísa. 1. hefr: hefir *alle*. 2. berdraugar: bendragar *J1*; benndingar *F.* 3. of: *vm K.* 4. dökk-: dökk-*K*; dæck-*F*; dök-*J1*. 5. -brands: *säl. F, J1*; bandz *K* (18 forkortet bds). 6. frá k: fra ek *alle*. benja rauðra: *säl. K. Gíslason Nj. 213—14; omv. alle*.

14. varð: var *J1*. en: ok *K, 18*. spyr: spurði *F, J1*. 15. kvað—visu: þa qvað hann visu þa *J2*; *J1 overspringer* þa—visu. er—ritin: *ul. F.* ritin: ritvö *J1*.

16. 96. vísa. *K, J1 indeholder kun den 1. linje; F har hele verset, der skrives:* Fyr ræð fenris varra flvgvarr konungr spara malm riðar svall meidom móðr i gamla bloði. þa er vstirfin arfa eiriks of rak geira nv tregr gæti gæta grams fall a sía alla; *jfr. ovfr. s. 207—8.*

17. vísa—flutt: þa enn ok miog borin (born *J1*) *J1*. spyr: spurði *F, J1*. 18. þá: *ul. F.* Eyvindi—fyrir: þat æyuinde at *J1*.

F 86 alt til þess at vinir þeira sættu þá með því, at Eyvindr skyldi gerask skáld hans, svá sem hann hafði U 111 áðr verit Hákonar konungs; var frændsemi milli þeira mikil, svá at Gunnhildr var móðir Eyvindar, dóttir Hálfðanar jarls, en móðir hennar var Ingibjörg, dóttir 5 Haraldz konungs ins hárfagra. Þá orti Eyvindr vísu um Harald konung:

97. Lítt kvóðu þik láta
landvörðr, es brast, Hórða,
benja hagi á brynjum, 10
4 (bugusk almar) geð falma,
þás ófolgin ylgjar
endr ór þinni hendi
fetla sveill til fyllar
s-fullegg, Haraldr, gullu. 15

Gunnhildarsynir sátu mest um mitt land, þvíat bæði H 167 þótti þeim ekki trúligt, at sitja undir hendi Þrændum eða Vikverjum, er mestir hófðu verit vinir Hákonar konungs, en stórmenni mart í hvárum tveggja stað. Þá fóru menn at bera sættarboð í milli þeira 20

1. at(1): er *F*, *J1*; *ul.* 18. 2—3. svá—áðr: sem fyrr hafðe hann *J1*. 3. verit: skalld *tf.* *F*. 3—4. var—mikil: ok var *sva* mikil frænd semi milli þeira *F*; var ok frendsymi mikill(!) milli þeira *J1*. 4. svá: *ul.* *F*. var | móðir *E*: *omv.* *J1*. 6. ins: *ul.* *F*. Þá—*E*: Eyvindr orti þa *F*.

8—15. 97. vísa. *L.* 1—4 *ogsá* í *SnE. I*, 432. s. á brynjum: í benjum *SnE*. s. þás: þa er *alle*. ófolgin: ofólgin *K*; vfolgin *F*; ofolginn *J1*. 7. fyllar: fullar *J1*. s. Haraldr: forkortet í *F*, *J1*.

16. Gunnhildarsynir: *hermed beg. F et nyt kap. med overskr.*: sætt Sigvörðar j. ok Gvnhildar sona; *J1 ligeledes med overskr.*: Fra gunhildar sonum. sátu: rodv *J1* (reðu *J2*). 17. sitja—hendi: vera hia *J1*. 18—19. mestir—mart: mart var stormenni *J1*. 20. at—boð: með settar boðum *J1*. í: *ul.* *F*, *J1*. milli: millum *J1*, 18.

Gunnhildarsona ok Sigurðar jarls, þviat þeir fengu engar skyldir áðr ór Þrándheimi, ok varð þat at lýkðum, at þeir gerðu sætt sína, konungar ok jarl, ok bundu swardögum. Skyldi Sigurðr jarl hafa slíkt ríki af þeim í Þrándheimi, sem hann hafði fyrr haft af Hákonu konungi; váru þeir þá sáttir kallaðir. Allir synir Gunnhildar váru kallaðir sínkir, ok var þat mælt, at þeir fæli lausafé í jörðu; um þat orti Eyvindr skálda-spillir:

- 10   98. Bórum, Ullr, of alla,
                              ímunlauks, á hauka
                              fjöllum Fýrisvalla
                              4 fræ Hákonar ævi;
                              nú hefr folkstriðir Fróða
15   fáglyjaðra þýja
                              meldr í móður holdi
                              8 mellu dolgs of folginn.
99. Fullu skein á fjöllum
                              fallsól bráa vallar
20   Ullar kjóls of allan
                              4 aldr Hókonar sköldum;

1. Gunnh. sona ok: *ul. J1.* þeir: gunhildar synir *J1.*
2. engar—áðr: áðr aungar skyldor *J1.* 2—3. ok—gerðu: gerðu þeir *J1.* 4. bundu: þat *tf. J1.* Sigurðr: *ul. J1.* 4—5. slíkt—þeim: ríki slíkt *J1.* 5. fyrr: áðr *J1.* 5—6. af—kallaðir: *ul. J1.* 6—7. synir G.: *omv. F.* 7. kallaðir: menn *tf. J1.* ok: *ul. F.* 8. lausafé: fe sitt *J1.* 9. -spillir: *v. tf. F.*

10—17. 98. vísa. *L.* 1—4 *ogsá i SnE. I 398; II 108(1-2).*
1. of: *vm K, 18.* 2. á: ok *K.* 3. fjöllum: *skr. to gg. F.* -valla: *vallar F, 18.* 5. hefr: hefir *alle.* 6. fá: *fiol- J1.* 8. of: *vm K.*
18—21. 99. vísa. 1. Fullu: *sál. K. Gísl. Udvalg i henhold til SnE. I 346, hvor l. 1—4 findes; Fyllar K, F; fullar J1 (J2).* á: af *F, 18.* 2. bráa: *sál. K. Gísl. Nj. 309; bra F, J1; bla K, 18.* 3. of: *vm K.*

nú's alfrøðull elfar
 jøtna dolgs of folginn
 (rjóð eru ramrar þjóðar
 s rík) í móður líki.

H 168 Þá er Haraldr konungr spurði um vísur þessar satt, 5
 þá sendi hann orð Eyvindi, at hann skyldi koma á
 fund hans, en er Eyvindr kom, þá bar konungr sakar
 á hann ok kallaði hann óvin sinn, — ok samir þér þat
 illa, segir hann, at veita mér ótrúnað, þvíat þú hefir
 áðr gørzk minn maðr. Þá kvað Eyvindr vísu: 10

U 112 100. Einn dróttin hefk áttan,
 jøfurr dyrr, an þik fyrra
 (bellir bragningr elli),
 4 biðkat mér ens þriðja;
 trúr vask tyggja dýrum, 15
 tveim skjöldum lékk aldri,
 fyllik flokk þinn stillir,
 s fellr á hendr mér elli.

F 87 Haraldr konungr lét festa sér fyrir mál þetta sinn
 dóm. Eyvindr átti gullhring mikinn ok góðan, er 20

s. nú's: nu er *alle*. -rjóðull: ræðvl *F*. s. of: vm *K*.
F; of *J2*; † *J1*. s. í: ul. *J1*, *J2* (*men her senere tf.*).

5. um: ul. *F*, *J1*. 5—6. satt, þá: ul. *F*. 5. satt: ul.
J1. 6. sendi: sendir *J1*. 6—7. at—hans: það hann koma
 a sín fvnd *F*. 7. fund hans: omv. *J1*. en—kom: eyvindr
 gerþi sva *J1*; a konungs fvnd *tf.* *F*. þá bar: berr *F*.
 sakar: sakir *F*, *J1*, 18. 8. hann(1): hendr eyvindi *J1*.
 hann(2): vera *tf.* *J1*. 9. segir hann: ul. *J1*. 10. áðr: ul.
J1. þá—vísu: æyvindr qvað *J1*.

11—18. 100. vísa. 1. hefk: hefi ek *alle* (*dog J1*; hef).
 2. an: en *alle*. fyrra: sál. *J1* (*J2*); fyrri *de andre*. 3. bellir:
 bellt *K*; belli *F*, *J1* (*J2*); bellr 18. 4. biðkat: bið ek eigi
alle (ei *F*). ens: hins *F*; ins *J1*. 5. trúr: trygr *F*; tryr
J1 (trur *J2*). vask: var ek *alle*. tyggja: tiggia *alle*. 6. lékk:
 lék ek *alle* (leik *J1*, *J2*). 7. fyllik: fylli ek *alle* (fyllek 18).

19—20. Haraldr—dóm: konvngr let eyvind festa ser sinn
 dom a mali þesv *J1*.

kallaðr var Moldi; hann hafði verit tekinn löngu áðr
ór jörðu; hring þann segir konungr at hann vill
hafa, ok var þá engi annarr kostur á. Þá kvað Eyv-
indr:

- 5   101. Skyldak, skerja foldar
              skiðrennandi, síðan
              þursa >tös< frá þvísa
              þinn góðan byr finna,
10   es, valjarðar, verðum,
              veljandi, þér selja
              lyngva mens, þats lengi,
              s látr, minn faðir átti.

Fór þá Eyvindr heim, ok er ekki þess getit, at hann
fyndi síðan Harald konung.

- 15   **K. 2. Frá Gunnhildarsonum.** H 169

[*Ágr. k. 8; Fsk. 35; Oddr I k. 1; ÓH (1853) k. 12;*
ÓTr. (Fms.) k. 32, (Flat.) k. 31; Hist. Norw. 107—8.]

Gunnhildarsynir tóku kristni á Englandi, sem fyrr p. 170.
var ritit. En er þeir kómu til forráða í Nóregi, þá

1. verit—áðr: aðr laungu tekinn verit (*veritnn J1 J1*
(*J2*). 2—3. hring—ok: Segir_konungr at hann vill hringin
hafa *F*. 2. segir—vill: vill konvng *J1*; með segir *beg. 39*
bl. 3. vill: uilldi *39*. 3. ok: *ul. J1*. þá—á: þat (*þar J2*)
engi kostur annar *J1*. engi: *eg K* (*eng 18*).

5—12. 101. vísa. 1. Skyldak: skylda ek *alle*. 1. renn-
andi: renndandæ *J1* (-e *J2*). síðan: vm síþir *J1*. 1. tös:
sdl. K, 39, 18; tös F; tys J1. frá: *ul. 39; en F*. 1. es:
ef *K, 18*. 7. þats: þat er *alle*. 1. látr: lattr *J1*.

13. þá E.: *omv. F, 39*. Eyv. heim: *omv. J1*. 13—
14. ok—konung: ok fan eki konvng síþan *J1*. 13. þess:
ul. F. 14. fyndi: fíxi *39*. 15. *Overskr. fra 18, 39, F*; fra
eiríks sonum *J1*; *agl. K*. 17. var: er *39*. ritit: *sdl. 39*;
ritat 18; ritað F; *fork. i de øvrr*. forráða—þá: *noregs F*.

fengu þeir ekki áleiðis komit, at kristna menn í landi, en alt þar, er þeir kómu því við, þá brutu þeir niðr hof ok spiltu blótum ok fengu af því mikla óvináttu; var þat á þeira dögum, at árferð spiltisk í landi, þvíat konungar váru margir, ok hafði hvern þeira hirð um 5 sik, þurptu þeir mikils við um kostnað, ok váru þeir inir féggjornustu, en ekki heldu þeir mjök lög þau, er Hákon konungr hafði sett, nema þat er þeim þótti fellt. Þeir váru allir inir fríðustu menn, sterkir ok stórir, íþróttá-menn miklir; svá segir Glúmr Geirason 10 í drápu þeiri, er hann orti um Harald Gunnhildarson:

102. Kunni tolf, sás, tanna,
 tíðum, Hallinskiða
 ógnar stafr, of jofra,
 † íþróttir, framm sótti.

15

Optliga fóru þeir bræðr allir saman, en stundum sér hvern; þeir váru menn grimmir ok hraustir, orrostu-menn miklir ok mjök sigrsælir.

1. ekki áleiðis: aungv a (*forskr.*) leið *J1*. landi: -no *tf. F.* 2. því: *ul. J1*. þá: *ul. F.* 3. ok(2): *ul. F.* fengu: þeir *tf. F.* óvináttu: ouingan *J1*. 4. var: varþ *39, J1*. var þat: *ul. F.*; því *skr. 39*; brat *tf. J1*. at—landi: spilltiz ár ferþ i landino *F.* þvíat: *ul. J1*. 5. þeira: *ul. 39, J1*. 6. mikils—um: margan (*ul. J2*) mikinn(!) *J1*. við: ok *tf. K, 18*. 6—7. ok—en: *ul. J1*. 7. inir féggj.: míog fegiarnir *F.* en: *ul. F.* 8. sett: skípat *F.* 8—9. nema—fellt: *ul. J1*. 9. fellt: fallit *F.* 9—10. inir—stórir: miklir ok sterkir ok frípir sionum *J1*. 9. menn: sionvm *tf. F.* 10. Geirason: *ul. J1*. 11. drápu—G.: haraldzdrapu *F, J1*. Harald: konung *tf. 39*.

12—15. 102. *visa*. 1. sás: sa er *alle*. 2. Hallin-: halm *J1 (J2)*. 3. of: um *K, 18*. 4. framm: $\frac{w}{f}$ *J1 (fram J2)*.

16. Optliga: Jamnan *F.* fóru: varu *F, J1, 39*. saman: samt *J1*. 17. hvern: hverir *F, 39*. menn: *ul. F.* 18. miklir—sigrsælir: *ul. J1*. mjök: miðlung *J2*.

K. 3. Ráðagörðir Gunnhildar ok sona hennar.

H 170
U 118

[ÓTr. (Fms.) k. 32, (Flat.) k. 32]

Gunnhildr konunga-móðir ok synir hennar váru opt á tali ok málstefnum ok réðu landráðum, ok eitt 5 sinn spyr Gunnhildr sonu sína: »hvernug ætli þér at láta fara um ríki í Þrándheimi?; þér berid konunga-
nøfn, svá sem fyrr höfðu haft langfedgar yðrir, en þér hafid litit lið ok land ok eruð margir til skiptis. Vikina austr hafa þeir Tryggvi ok Guðrøðr ok hafa 10 þeir þar nokkura tiltölu fyrir ættar sakir, en Sigurðr jarl ræðr öllu í Þrændalögum, ok veit ek þat eigi, hver skylda yðr berr til þess, at láta jarl einn ráða ríki svá mikit undan yðr; þykki mér þat undarligt, er þér farið hvert sumar í viking á önnur lönd; en 15 látið jarl innan landz taka af yðr fðurleifð yðra. F 88
Litit myndi Haraldi þykkja, er þú ert eptir heitinn, fðurfður þínum, at setja jarl einn af ríki ok lífi, er

1—2. *Overskr. fra F; i J1 (J2) det samme, kun står der -gerp og hennar mgl. i J1; i 39 ses intet undt. . . erð a. . . ; mgl. K; Rabagerp Gh. ss. 18.* 4—5. *ok(2)—Gunnh.: gvnhíldr spyr F.* 4. *ok(2)—landráðum: eða raðom 39.* 5. *sína: eitt sín tf. F.* *hvernug: hvernig F, 39.* *ætti: øtlið F.* *ætli þér: þeir ætli J1; til tf. 39.* 6—7. *þér—en: optag. efter J1, 39, 18, der dog har konungs; þar K.* 7. *fyrr—haft: haft hafa fy F; haft hafa J1.* *sem: ul. 39.* 8. *þér: ul. J1.* *lið—land: af landi J1.* *ok(2): en F.* *til skiptis: ul. J1.* 10. *nökkura: nackueria 39.* 11. *ræðr: ein tf. F; einn fyri tf. J1.* *öllu i: sál. K; öllum de øvrr.* *þat: ul. F, 39.* 12. *yðr: ul. K (ikke 18).* *berr—þess: er a þi J1.* *jarl einn: omv. J1.* *ráða: hafa J2; ul. J1.* 13. *ríki: ul. 18.* *mikit: miklo F.* 14. *er: at F.* *farið—á: hafid hvert sumar leip- angr vti ok herit i J1.* 15. *látið: lata J1.* *jarl: ul. J1; ein tf. F.* *fðurleifð: frændleifð 39; frøndleif F.* 16. *Har- aldi: konvngi tf. J1.* *þykkja: ul. F.* *heitinn: kallaðr F.* 17. *þínum: þickia þat tf. F.* *ok: æða J1.* *ok lífi: þar F.* *lífi er: lífi(1) 39.*

hann vann allan Nóreg undir sik ok réð síðan til elli. Haraldr segir: »þat er eigi svá, segir hann, at taka Sigurð jarl af lifðogum, sem at skera kið eða kálf. Sigurðr jarl er ættstórr ok frændmargr, vinsæll ok vitr; vætti ek, ef hann spyr með sonnu, at 5 hann á ófridar ván af oss, þá eru þar allir Þrændir, sem hann er; eigum vér þar þá ekki ørendi, nema ilt eina; lízk mér svá, sem engum várum bræðra þykki tryggt, at sitja undir hendi þeim Þrændum. Þá segir Gunnhildr: »vér skolum þá fara alt annan 10 H 171 veg með váru ráði, gera oss minna fyrir. Haraldr ok Erlingr skolu sitja í haust á Norð-Mœri; mun ek ok fara með yðr; skolu vér þá ǵl saman freista, hvat at sýslisk. Nú gera þau á þessa leið.

K. 4. Ráðagorð Gunnhildarsona ok 15
Grjótgarðz.

[ÓH (1853) k. 11; ÓTr. (Fms.) k. 33, (Flat.) k. 33;
ÓH (Fms.) k. 10.]

Bróðir Sigurðar jarls hét Grjótgarðr; hann var

1. réð síðan: lifði hann þo F. 2. segir(1): svarar F, 39. svá: mopiir *tf.* J1. segir hann: *ul. F, J1.* 3. at: *ul. F.* 4. kálf: hafr J1. Sigurðr jarl: *hann F.* 5. vætti: veit F; vænti 39, J1. með: at J1, 18. 6. þá: ok J1. 7. er: *ul. F.* þar: *ul. F, 39.* 8. eina: eitt F. svá: a *tf.* J1. sem: at F. 9. tryggt: trúligt F; trvt J1. hendi: vndi(1) 39; *ul. F.* 10. Þá—G.: Gvnhíldr mælti F. 10—11. fara | alt—veg: *omv. F.* 11. váru: þesu J1. ráði: ok *tf. F.* 12. Norð-: *ul. K, 18.* mun: má K, 18 (*misforst. mā = man som má.*) 13. ok: þa F. 14. sýslisk: hafr J1. Nú—leið: gera þa nv þanig F. 15—16. *Overskr. fra 18; Griotgardr til har. es F; Velræði (i J1 skr.: vfræðr) við S. (i J1: h.) jarl J1 (J2); mgl. K; ulæsel. i 39.* 17. Bróðir—Grj.: Griotgarðr er nefndr broþir Sig. j. J1. hét: er nefndr 39.

yngri miklu þeira ok virðr minna, hafði hann ok ekki
 tignar-nafn, en hann helt þó sveit ok var í víking á
 sumrum ok fekk sér fjár. Haraldr konungr sendi
 menn inn í Þrándheim á fund Sigurðar jarls með
 5 vingjöfum ok vinmælum, segir, at Haraldr konungr
 vill leggja við hann þvilíka vináttu, sem áðr hafði U 114
 Sigurðr jarl haft við Hákon konung: þat fylgði ok
 orðsending, at jarl skyldi koma á fund Haraldz kon-
 ungs, skyldu þeir þá binda at fullu vináttu sína.
 10 Sigurðr jarl tók vel sendimönnum ok vináttu kon-
 ungs, segir þat, at hann mátti ekki fara á fund kon-
 ungs fyrir fjölskyldum sínum, en sendi konungi vin-
 gjafir ok orð góð ok blið í móti vináttu hans. Fóru
 sendimenn í brot. Þeir fóru á fund Grjótgarðz ok
 15 fluttu til hans it sama ørendi, vináttu Haraldz kon-
 ungs ok heimboð ok þar með góðar gjafir. En er
 sendimenn fóru heim, þá hét Grjótgarðr ferð sinni.
 Ok at ákveðnum degi kœmr Grjótgarðr á fund Haraldz
 konungs ok Gunnhildar; var þar við honum tekit
 20 allfeginsamliga; var hann þar hafðr í inum mestum H 172

1. miklu: *ul. J1.* þeira: *ul. F;* breðra *tf. J1.* virðr:
 miklu *tf. J1.* 1—2. hafði—sveit: þó helt hann sveit manna *J1.*
 1. hafði hann: *omv. F.* 2—3. í vík. | á sumrum: *omv. J1.*
 3. ok—fjár: *ul. J1.* 5. -mælum: mælum *F, 39.* segir:
 sagði *F, 39* (= *l. 11*); ok sægja *J1.* konungr: *ul. J1.*
 6. þvilíka: sína *J1;* slyka *18.* 6—9. sem—fullu: ok vill at
 hann komi á hans fund ok trygvi þa *J1.* 7. Sigurðr jarl...
 H. kg.: *omv. 18* (altsá Sigurð). 8. orðsending: *konungs tf. F.*
 9. vináttu s.: *omv. F.* 11. segir þat: en s. *F;* en sagði *J1.*
 11—12. fund kgs: *omv. F, 39.* 12. en: *Sigurðr j. F.*
 13. ok blið—hans: *ul. J1.* í: a *J1.* 14. Þeir fóru: ok *F.*
 15. Haraldz: *ul. J1.* 17. þá: *ul. F.* ferð sinni: ferðinni
J1. 18. ákveðnum: nefndum *J1;* stefno *tf. F, 39.* kœmr:
 kom *F.* Grjótg.: hann *J1.* Haraldz: *ul. J1.* 19—20. Gunnh.
 —allfeg.: fek þar allgöpar vittakur *J1.* 19. þar: *ul. F.*
 20. -feginsamliga: vel ok *F.* hafðr: *ul. F.*

kærleikum, svá at Grjótgarðr var hafðr við einkamál ok marga leynda hluti, kœmr þar niðr, at sú rœða var uppi hofð til Sigurðar jarls, sem þau hofðu áðr samit, konungr ok drótning, tölðu þau fyrir Grjótgarði, hversu jarl hafði hann lítinn mann gort, en ef hann vildi vera í þessu ráði með þeim, þá segir konungr, at Grjótgarðr skyldi vera jarl hans ok hafa ríki þat alt, er áðr hafði Sigurðr jarl haft; kom svá, at þau sœmdu þetta með einkamálum, at Grjótgarðr skyldi halda njósn til, nær líkast væri at veita atferð Sigurði jarli ok gera þá orð Haraldi konungi. Fór þá Grjótgarðr heim við svá búit ok þá gjafir góðar af konungi.

F 89

K. 5. Dauði Sigurðar jarls.

[*Fsk. k. 35; ÓH (1853) k. 11; ÓTr. (Fms.) k. 34, (Flat.) k. 33; ÓH (Fms.) k. 10; Nord. Oldskr. 27, s. 98; jfr. Ágr. k. 9.*]

963

Sigurðr jarl fór um haustit inn í Stjóradal ok var þar á veizlum. Þaðan fór hann út á Qgló ok 15

1. Grjótg.: hann *J1*. 1—2. einkamál—hluti: leyndar tall *J1* (tal *J2*). 2. kœmr: kom *F*; kom þa *J1*. 2—5. sú—Grjótg.: þau konungr ok drotning saugðo *J1*. 3—5. sem—Grjótg.: *ul. F*. 4. þau: þa *18*. 5. jarl: jarlin *F*; sigurðr iarl *J1*. hann: lengi *tf. F*. gort: lengi *tf. 39*; gorfann *J1*; tolþv þa þetta fyri griotgarði iafnan *tf. F*. 5—8. en—haft: eþa hvart hann mundi vilia fara at iarli með þeim breprum segir konungr at þa skylldi griotgarðr vera iarl hans ok hafa eigi minna (*forskr. J1*) ríki en nv hefði Sigurðr iarl *J1*. 6. þessu ráði: raðom *F*. þá: *ul. F*. 8. alt, er: sem *F*. áðr: foran haft *F*. hafði | Sig. j.: *omv. F*. 10. atferð: atfar *J1*. 10—11. atferð | S. j.: *omv. F*. 10. Sigurði: *ul. K, 18*. 11. þá(1): *ul. F, 39 (og J2)*. þa(2): *ul. J1*. 12. gjafir góðar: *omv. J1*. af: haraldi *tf. J1*. 13. *Overskr. fra 18 (over Dauði, der er understreget, er her skrevet Brenna); haraldr konungr brendi iní S. j. F; drap Sigurdar j. J1; mgl. K; ulæsel. i 39.* 14. um: of *F = s. 234, l. 9*. Stjóra-: stora *J1* (sti- *J2*). 14—15. ok—veizlum: *ul. K, 18*. 15. út: *ul. F*. Qgló: oglo *K, 18, F, 39*; vglu *J1 (og J2)*.

skyldi þar taka veizlur. Jarl hafði jafnan mikit fjölmenni um sik, meðan hann trúði illa konungum. Með því at þá höfðu farit vináttu-mál með þeim Harald konungi, þá hafði hann nú ekki mikla sveit 5 manna. Grjótgarðr gerði þá njösn til Haraldz konungs, at eigi myndi í annat sinn vænna at fara at jarli. Ok þegar á sömu nótt fóru konungarnir, Haraldr ok Erlingr, inn eptir Þrándheimi ok höfðu skip iiiii. ok lið mikit, sigla um nóttina við stjörnuljós. H 173
U 115
10 Kom þá Grjótgarðr til móts við þá, kómu ofanverða nótt á Ögló, þar sem Sigurðr jarl var á veizlu, lögðu þar eld í hús ok brendu bæinn ok jarl inni með öllu liði sínu, fóru braut árdegis um morgininn út eptir firði ok svá suðr á Mæri ok dvöldusk þar langa 15 hríð.

1. þar taka: *omv. F.* veizlur: *veizlo J1.* Jarl: *-in tf. F.* 1—2. jafnan | m. fj.: *omv. J1 og ul.* um sik. 2. um sik: *F, 39, 18;* með ser *K.* meðan: þi at *J1.* konungum: *konunginóm F;* konungunum *J1;* en *tf. F, J1.* 3. Með: *fyri J1.* 3—4. með—konungi: millum þeira *J1.* 4. þá: *ul. F.* nú: *ul. F;* fyri þi *J1.* 5—6. til—kgs: *haraldi konungi F, J1.* 6. í: *ul. F, J1.* 7. Ok: *ul. J1; fara(!) 39.* fóru: *fara F;* þeir *tf. J1.* -nir: *ul. F.* 8—9. skip iiiii.: *omv. F, J1.* 9. ok—mikit: *ul. J1.* sigla: *Sigldo F;* inn *tf. J1.* 10. Kom—þá: *ul. F.* þá(1): *ul. 39.* 11. Ögló: *öglo J1; óglo F, 39; ögló K, 18 (ud. aks.)* þar—veizlu: *Griotaqarðr kom til motz við þa. Þeir F.* 12. þar—ok(2): *þegar elld i þginn ok brendo F.* 13. braut: *brot J1, 39; þegar tf. F, 39.* um morgininn: *ok J1.* 14. dvöldusk: *dvalpv þeir F.*

K. 6. Uphaf Hákonar jarls Sigurðarsonar.

[Fsk. k. 35; ÓH (1853) k. 11; ÓTr. (Fms.) k. 35,
(Flat.) k. 33, 34; Tjodrek k. 6; ÓH (Fms.) k. 10.]

Hákon, sonr Sigurðar jarls, var þá inn í Þrændheimi
963 þok spurði þessi tíðendi; var þegar herhlaup mikit um
till allan Þrændheim; var þar á vatn dregit hvert skip, er
til jarls ok höfðingja yfir liðit Hákon, son Sigurðar
jarls. Heldu þeir liði því út eptir Þrændheimi. En
er þetta spyrja Gunnhildarsynir, þá fara þeir suðr í
Raumsdal ok á Sunn-Mœri; halda þá hvárir njósnum
til annarra. Sigurðr jarl var drepinn ii. vetrum eptir 10
fall Hákonar konungs; Eyvindr skáldaspillir segir svá
í Háleygja-tali:

103. Ok Sigurð,	farmatýs,	
· hinn's svönum veitti	fjörvi næmðu	
hrókabjór	jarðráðendr	15
4 Haddingja vals	s á Öglói.	

1. *Overskr. fra K, 18; Vpphaf hakonar j. rika F; i 39 synes vpph. at være sikkert, men der er ikke plads i linjen til ret meget mere, resten har stået i slutningen af følg. linje; sætt gunhildar sona ok haconar J1. I K har Ágeir ladet en halv side stå ubeskreuet; i 18 plads til en større initial; en sådan findes i J1 (ikke i J2); i F er en stor og smuk initial gennem 6 linjer og i 39 en gennem 3; alt tyder på, at der her skal begynde et nyt, vigtigere afsnit.* 2. *sonr: sál. K, 18; son J1; fork. i de øvrr. þá: ul. J1.* 3. *ok: er hann F, J1. þessi tíðendi: omv. F. var: varþ J1. herhlaup mikit: omv. F. 5. þá: ul. F. 6. jarls ok höfð.: sál. også J2, hvorimod J1 har: konungs ok j. iarl's ok höfþingia(!).* 6—7. *yfir—jarls: hacon sigurðar son J1.* 7. *þvi: ul. J1.* 8. *spyrja: spurðu J1. þá fara: forv F; 39 har vel også forv (f. fara); foru 18.* 9. *þá: ul. F, 39.* 11. *Eyv. sk. | segir | svá: omv. (svá s. osv.) J1.* 12. *í Hál-tali: ul. K (ikke 18).*

13—16. 103. *vísá. s. hinn's: hinn er alle. s. hróka: sál., með aks., K. s. næmðu: namv J1. s. Öglói: óglóe K, F; óglói 39; óglóe J1.*

104. Ok þólingr   lífs of latr,
           í þlun jarðar   þars landrekar
 H 174   alnar orms   Týs óttung
           4 ófælinn varð   s í tryggð sviku.

5   Hákon jarl helt Þrándheim með styrk frænda
 sinna iii. vetr, svá at Gunnhildarsynir fengu engar 963—6
 tekjur í Þrándheimi. Hann átti nokkurar orrostur
 við Gunnhildarsonu, en drápusk marga menn fyrir;
 þess getr Einarr skálaglamm í Velleklu, er hann orti
 10 um Hákon jarl:

105. Ok oddneytir úti
           eiðvandr flota breiðan
           (glaðr) í Gøndlar veðrum
 15   4 (gramr svafði bil) hafði;
           ok rauðmána reynir
           rógsegl Heðins bóga
           upp hóf jöfra kappi
           s etju lund at setja.

20   106. Vasat ofbyrjar qrva
           odda vífs í drifu

F 90
 U 116

1—4. 104. vísa. 1. þólingr: æðlingr *K. F*; auþlingr 39; odlingu *J1* (-i *J2*). s. í þlun: í ælun *K, F* (-vn); í æulun 39; ælun *J1* (í ælun *J2*). 4. varð: var *J1*. s. lífs: líf *K, 18*. of: um *K*. s. þars: þar er *alle*. landrekar: lofpungar *J1*. s. tryggð: tryg *J1* (-ð *J2*).

5—6. með—sinna | iii. vetr: *omv. F* og ár *f.* vetr. 6. iii. vetr, | svá: *omv. J1*. 7. í: or *J1, 39*. í Þrándh.: þaðan *F*. Hann: hacon *J1*. nokkurar orrostur: *omv. J1*. nokkurar: margar *F*. 8. Gunnh. sonu: þa *J1*. en: ok *F*; þeir *tf. J1*. 9. þess getr: *sva s. F*. skálaglamm: skula *s. (!) F, 39*. 9—10. í—jarl: *ul. J1*. er—jarl: *ul. F*.

11—18. 105. vísa. 1. oddneytir: óþneyþir *J1*. s. veðrum: veiðrum *J1*. s. bóga: bogra *K*. 7. kappi: kapi *J1*. s. at setja: at segia (*bis*) *J1* og *tf.*: ok en qvað hann.

19—20. 106. vísa. *L. s—s findes også i Sn-Edda I, 430*. 1. Vasat: Varat *F*; Varað 39; Vant *J1*; Vara *K*. s. í: op-taget efter *AM 61 fol., 325 IX, 4°, Bergsb.*; ne alle háskrr.

- sverða sverrifjarðar
 4 svangljáði at frýja;
 brakrøgnir skók bogna
 (barg ofþyrmir varga)
 hagl ór hlakkar segli 5
 8 hjørs (rakkliga fjörvi).
107. Mart varð él, áðr, Ála,
 austr lønd at mun banda
 randar lauks, af ríki,
 4 rækilundr of tæki. 10
- H 175**
 Enn getr Einarr, hvernug Hákon jarl hefndi fòður
 síns:
108. Berk fyr hefnd, þás hrafna
 (hljóm) lof (togins skjóma
 hann nam) vörðr (at vinna) 15
 4 vann síns fòður hranna.
109. Rignði (hjørs) á hersa
 (hríðremmir) fjör víða

1. sverri-: sværi 39; svóri F; sverþri J1. 4. svangl.:
 svalglyiðri F. 5. brak-: brag F. røgnir: røgnir K; røknir
 J1; ræyntir (e F) 39, F; ravna cod. Ups. (SnE.) bogna:
 alle hðskrr. af Hkr. og Edda, undt. cod. Worm.: bognum.
 6. barg: biarg 39, F. of-: sál. FJ.; o- alle. 7. segli: sál.
 AM 61 fol.; seglum alle hðskrr. af Hkr.—Edda. 8. rakk-:
 med ét k alle, undt. Worm.

7—10. 107. visa. 1. lønd: fork. i J1. banda: branda
 J1. 4. of: um K.

11. hvernug: hvernvg 18; hvernig F; hvern 39; hversv
 J1. jarl: ul. F, J1.

13—16. 108. visa. 1. Berk: Ber ek (c) alle. þás: þa
 er K, J1, 39; er F. 2. hljóm: sál. FJ.; hlioms alle. lof: lop
 39, F. togins: sál. AM 325, IX, 4°; toginn alle. skjóma:
 skiozna 39. 3. hann: sál. FJ.; þat alle. 4. síns: sinn 39; sin F.
 hranna: ranna 39.

17—18. 109. visa. 1. hríð-: heið K(?). -remmir: sál.
 FJ.; remmis alle.

- (þrimlyndr of jök Þundi
 4 þegns gnótt) méilregni;
 ok haldviðurr hólða
 haffaxa lét vaxa
 5 laufa veðr at lifi
 8 lifkøld Hóars drifu.

Eptir þetta fóru milli beggja vinir ok báru sættar-orð milli þeira, þviat bóndum leiddisk hernaðr ok ófriðr innan landz, ok kœmr svá með ráði ríkra manna,
 10 at sætt var gør milli þeira, svá at Hákon jarl skyldi 966 hafa þvilíkt ríki í Þrándheimi, sem haft hafði Sigurðr jarl faðir hans, en konungar skyldu hafa þvilíkt ríki, sem Hákon konungr hafði haft fyrir þeim, ok var þat þá bundit fullum trúnaði. Þá gerðisk kærleikr mikill
 15 með þeim Háconi jarli ok Gunnhildi, en stundum beittusk þau vélræðum; leið svá fram aðra iii. vetr; 966—69 sat þá Hákon um kyrt í ríki sínu.

2. þrimlyndr: þrimlundr *K*; þrimlundar *J1*; þverlyndr *39*; þverlyndr *F*. of: um *K*; ok *J1*. 4. þegns: þegn *39*, *F*. méil-: mæil *K*; meil *J1*; ok meil *39*; ok men *F*. *Jfr. K. Gisl. Nj. 321—2.* 5. hólða: hólða *K*; hóllda *F*; haulþa *39*; hallða *J1*. 7. lifi: lifum (o) *J1*, *39*, *F*. 8. lif.: lifð *39*. Hóars: hárs *K*; hars *39*, *F*; hars *J1*.

7. þetta: þat *F*. milli: millum *F*; i millom *18*. ok báru: baro þeir *F*. 7—8. sættar—milli: sat mal i millum *J1*; satt-*skr. F*. 8—9. þviat—landz: ul. *J1*. 8. bóndum: sál. *F*; bændom *K*, *18* (o); bændom *39*. 9. ok kœmr: kom þa *F*. ríkra: vitra *J1*. 10. milli: millom *F*; i milli *39*. svá: su *J1*. 11. haft: ul. *K*, *18*. 11—12. Sigurðr jarl: ul. *J1*. 12—13. en—þeim: ul. *J1*. 12. þvilíkt: slikt *F*. 13. ok: ul. *F*. 14. þá: ul. *J1*. Þá gerðisk: omv. *F*, *J1*. 15. Háconi—Gunnh.: gunhildi ok hakoni *J1*. en: ok *K*, *18*. 17. þá Hákon: omv. *J1*; j. *tf. F*.

H 176

K. 7. Frá Gráfeld.

Haraldr konungr sat optast á Hørdalandi ok Rogalandi, ok svá þeir fleiri bræðr. Þeir sátu optliga c. 965 í Harðangri. Þat var á einu sumri, at hafskip kom af Íslandi, er áttu íslenzkir menn. Þat var hlaðit af 5 vararfeldum, ok heldu þeir skipinu til Harðangrs, þvíat þeir spurðu, at þar var fjölmenni mest fyrir. En er menn kómu til kaupa við þá, þá vildi engi kaupa vararfeldina. Þá ferr stýrimaðr á fund Haraldz konungs, þvíat honum var hann áðr málkunnigr, 10 ok segir honum til þessa vandræða. Konungr segir, at hann mun koma til þeira, ok hann gerir svá. Haraldr konungr var maðr litillátr ok gleðimaðr mikill.

U 117 Hann var þar kominn með skútu alskipaða. Hann leit á varning þeira ok mælti við stýrimann: »viltu 15 gefa mér einn gráfeldinn«? »Gjarna, segir stýrimaðr, þótt fleiri sé«. Þá tók konungr einn feldinn ok skikði. Síðan gekk hann ofan í skútuna. En áðr þeir røru í brot, hafði hverr hans manna feld keyptan. Fám

1. *Overskr. fra 18; fra haraldi (konungi tf. F) grafellð F, 39, J1; mgl. K.* 2. *optast: iafnan F.* 3. *ok—bræðr: ul. J1.* 4. *á: ul. J1 (ikke J2).* 5. *af: ul. F.* 6. *ok—þeir: þeir helldu F, J1.* 7. *þeir—at: ul. J1.* 8. *við þá: ul. J1.* 9. *varar- vara J1 (varar J2).* 10. *honum . . . hann: omv. F.* 11. *vend-: vand- F, J1.* 12. *hann . . . svá: omv. F.* 13. *var—kominn: kom J1.* 14. *Hann(2): konungr F; ok J1.* 15. *varning: -inn tf. 18.* 16. *ok: hann J1.* 17. *sé: væri F.* 18. *Þá . . . kgr.: omv. F.* 19. *konungr: haraldr J1; hann 18.* 20. *skikði: sig tf. J1.* 21. *Síðan—ofan: gek síðan J1.* 22. *Síðan | gekk hann: omv. F.* 23. *røru: røri J1; færi F, 39.* 24. *keyptan: keypt K, F, 39, 18.*

ðögum síðarr kom þar svá mart manna, þeira er F 91
hverr vildi feld kaupa, at eigi fengu hálfir, þeir er
hafa vildu. Síðan var hann kallaðr Haraldr gráfeldr.

K. 8. Fœddr Eiríkr jarl.

[Ágr. k. 10; Fsk. k. 37, 65; ÓTr. (Fms.) k. 36, (Flat.)
k. 35.]

5 Hákon jarl fór einn vetr til Uplanda ok á nòkkura c. 968
gisting ok lagðisk með konu einni, ok var sú litillar
ættar. En þá er þaðan liðu stundir, gekk sú kona
með barni, en er barn þat var alit, var þat sveinn, H 177
ok var vatni ausinn ok hét Eiríkr. Móðirin flutti
10 sveininn til Hákonar jarls ok segir, at hann var faðir-
inn. Jarl lét sveininn upp fœðask með manni þeim,
er kallaðr var Þorleifr inn spaki; hann bjó upp í
Meðaldal; hann var ríkr maðr ok auðigr ok vin mikill
jarls; var Eiríkr brátt mannvænn, inn fríðasti sýnum,
15 mikill ok sterkr snimma. Jarl lét fátt um til hans.
Hákon jarl var ok allra manna fríðastr sýnum, ekki
hár maðr, vel sterkr ok íprótta-maðr mikill, spakr at
viti ok hermaðr inn mesti.

1. þeira: *ul. J1*. 2. hálfir, þeir: *þeir halft F*. 3. hafa
vildu: *kæpa villdi F*. 4. *Overskr. fra 18*; Fœddr eiríkr
hakonar son *F, J1*; *ulæsel. í 39*; *mgf. K*. 6. ok(1): *hann*
F; þa varþ sa at burðr at hann *J1*. 7. þá: *ul. F*. gekk:
var *F*. 9. ok—ausinn: *ul. J1*. hét: *kallaðr F*. 10. segir:
sagði F, J1. var: *ul. J1 (ikke J2)*. 11. fœðask: *fjþa J1*.
12. kallaðr var: *.h. F*. inn: *ul. F*. upp: *uppi J1, 39*.
13. hann: ok *J1*. hann—ríkr: *var hann vítr F*. vin: *sál.*
alle = s. 241, l. 7. 13—14. mikill jarls: *omv. F*. 14. var
Eiríkr: *omv. F, J1*. brátt mannv.: *omv. F*; brátt *ul. J1 og*
tf. ok. inn—sýnum: *fríþr síonom F*. 16. ok: *ul. J1*.
sýnum: *síonom F*. 17. ok: *ul. J1*. 18. ok—mesti: *ul. J1*.

K. 9. Dráp Tryggva konungs.

[Ágr. k. 9, 13; Fsk. k. 35; Oddr I, k. 1; ÓH (1853) k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 36, (Flat.) k. 37; Hist. Norv. 110—11; Tjodrek k. 4; Nord. Oldskr. 27, s. 98.]

c. 968—9 Þat var á einu hausti, at Hákon jarl fór til Up-
landa, en er hann kom út á Heiðmörk, þá kœmr þar
í móti honum Tryggvi konungr Óláfsson ok Guðrøðr
konungr Bjarnarson; þar kom ok Dala-Guðbrandr. 5
Þeir áttu stefnulag með sér ok sátu lengi á einmæli,
en þat kom upp, at hverr þeira skyldi vera vin annars,
ok skiljask síðan. Fór hverr heim til síns ríkis.
Þetta spyr Gunnhildr ok synir hennar, ok er þeim
grunr á, at þeir myni hafa gørt landráð nokkur við 10
konungana. Tala þau optliga þetta sín á milli. En
969 er váraði, þá lýsa þeir Haraldr konungr ok Guðrøðr
U 118 konungr, bróðir hans, at þeir munu fara um sumarit
í víking vestr um haf eða í Austrveg, sem þeir váru
vanir. Þá draga þeir lið at sér ok hrinda skipum á 15
vatn ok búask. En er þeir drukku brotferðar-öl sitt,

1. Overskr. fra 18, J1; drepin trygvi konungr F; ulæsel.
i 39; mgl. K. 2. at: er F. 3. út: ul. F, 39. þá: ul. F.
kœmr þar: koma þeir J1. 3—4. þar í: ul. F. 4. móti:
mot J1. konungr: ul. 39. 5. ok: ul. J1. Guðbrandr:
hermed beg. 2. blað af 325, VIII. 6. með sér: sín ímíllvm
325. -mæli: -tali F, 325. 8. skiljask: skilía F; skilðvz
325. hverr: þeira tf. F. 9. spyr: spurði 325. 10. hafa:
ul. F. hafa gørt: omv. 39, J1. 11. konungana: konunga J1,
325. Tala: toloðv 325. þau: nu J1. optliga þetta: þetta
iafnan F; þetta opt 325. sín á milli: milli sín J1. á: í 325.
12. váraði: varaz J1. þá: ul. F. lýsa: lystv 325. 13. kon-
ungr: ul. F, 325. hans: yfir því tf. 325. munu: maní F.
fara | um sum.: omv. J1. um: of F. 14. í(2): ul. 39.
15. Þá... þeir: Þeir F, 39. draga: drogv 325. lið: her 325.
hrinda: skiota F; renndv 325. 16. búask: byggvz 325; síþan
tf. F. þeir: ul. 325. brot-: bræt F. brotferðar-: bræt-
farar J1.

þá vǫru drykkjur miklar ok mart mælt við drykkinn; þá kom þar, er mannfjofnuðr varð ok þá var røtt um H 178 konunga sjálfa, mælti maðr, at Haraldr konungr væri framast þeira brøðra at öllum hlutum. Því reiddisk 5 Guðrøðr mjök, segir svá, at hann skal í engu hafa minna hlut en Haraldr, segir ok, at hann er búinn, at þeir reyni þat; var þá brátt hvártveggi þeira reiðr, svá at hvárr bauð öðrum til vígs ok hljópu til vápna. En þeir, er vitrir vǫru ok miðr druknir, stöðvuðu þá 10 ok hljópu í milli, fóru þá hvárir til skipa sinna, en engi var ván þá, at þeir mætti allir saman fara; sigldi þá Guðrøðr austr með landi, en Haraldr stefndi til hafs út, sagði, at hann myndi sigla vestr um haf, en er hann kom út um eyjar, þá stefndi hann austr 15 hafleið með landi. Guðrøðr konungr sigldi þjóðleið austr til Víkr ok svá austr yfir Foldina. Þá sendi F 92 hann Tryggva konungi orð, at hann skyldi koma til

1. þá: *ul. F.* ok: *var ok F;* ok *var J1.* við drykkinn: *ul. 325.* 2. þá... þar: þar (*foran* kom) *F.* er: at *J1.* -jofnuðr: *sál. J1;* iafnaðr *de øvrr.* varð: *var J1.* ok: *ul. F.* þá(2): *ul. 325.* 3. mælti: *eín tf. F;* oc m. *325.* 4. framast: *framast 39;* fremztr *F.* reiddisk: *reiðiz K;* ok *tf. J1.* 5. Guðrøðr: *konungr tf. F, J1, 325.* segir: *sagði J1;* oc *sagði 325.* skal: *skyllði F.* 6. ok: *ul. J1, 325.* 7. var: *varþ F, 39.* brátt: at *tf. J1;* *sva.* at *tf. 325.* þeira: *var tf. J1, 325.* 9. vitrir: *vítrari F.* miðr: *varv tf. 325.* druknir: oc *tf. 325.* 10. í: *ul. F, J1;* a *325.* milli: *þeira tf. F.* 11. var ván: *omv. J1, 39, 325.* þá: á *tf. 325.* allir—fara: *fara allir samt J1.* saman fara: *omv. 325.* 12. þá Guðr.: *omv. 325.* stefndi: *sigldi 325.* 12—13. til hafs: a *haf J1.* 13. út: *foran* til *325;* ok *tf. F, 325, J1.* myndi: *maní F.* haf: *Herþá nyt kap. í 325 með overskr.:* fra tryggva konungr ok haraldi konungr. 14. þá: *ul. F.* 15. hafleið | með landi: *omv. K (ikke 18).* Guðr.—sigldi: þá *fer gvðr.* konungr *J1.* sigldi: *siglir F;* stefndi *325.* þjóðleið: *avstr með landi, oc tf. 325.* 17. Tr. k. | orð: *omv. 325.*

móts við hann, ok færi þeir báðir um sumarit í Austrveg at herja. Tryggvi konungr tók því vel ok líkliga. Hann spurði, at Guðrøðr hafði lítit lið. Fór þá Tryggvi konungr á fund hans með eina skútu. Þeir funnusk fyrir austan Sótanes við Veggina. En er þeir gengu 5 á málstefnu, þá hljópu at menn Guðrøðar ok drápu 969 Tryggva konung ok xii. menn með honum, ok liggir hann þar, sem nú er kallat Tryggva-hrør.

K. 10. Fall Guðrøðar konungs.

(*ÓH* (1853) k. 12; *ÓTr.* (*Fms.*) k. 37, (*Flat.*) k. 38; *Nord. Oldskr.* 27, s. 98.]

Haraldr konungr sigldi mjök útleið; hann stefndi 10 inn í Víkina ok kom um nótt til Tünsbergs. Þá spurði hann, at Guðrøðr konungr var á veizlu þar H 179 skamt upp á land. Fóru þeir Haraldr konungr upp þannug, kómu þar um nóttina ok taka hús á þeim. Þeir Guðrøðr konungr ganga út, varð þar skömm 15 U 119 viðtaka, áðr Guðrøðr konungr fell ok mart manna 969

1. hann: *ul.* 325. 1—2. um sumarit | í A. at herja: *omv. F, der skr. of.* 1. um sumarit: saman 325. 1—2. í—herja: i hernað *J1.* 2. ok líkliga: *ul. J1.* 3. Guðrøðr: konungr *tf. J1, 325.* 4. fund hans: *omv. 39.* funn-: fund- *de øvrr.* 5. austan: vestan *J1.* 6. mál-: *lakune* í 325 til spurði l. 12. Guðr.: *konungs tf. F.* 8. er kallat: heitir *J1.* hrør: hrør *K, 18;* hrér *39;* hreyr *F;* reyð *J1.* 9. *Overskr. fra 18;* har konungr dráp gvrðráp konung. *F;* fall gvðrøðar 39 (*afbleget*); drap gudaðþar *J1;* lak. í 325; *mgl. K.* 10. útleið: út leiði *F.* stefndi: sigldi *F;* *ul. 39.* 11. um: of 39, *F.* nótt: nat *J1.* 11—12. Þá —hann: hann spyð *F.* 12. konungr: *ul. J1;* Biarnar son *tf. F, 325.* 12—13. þar—land: skamt i brót a land vpp *F.* 13. upp | á land: *omv. 325.* upp(2): *ul. F.* 14. þannug: þannig *F, 39, 325;* þannog *J1;* oc *tf. 325.* þar: þeir *J1.* um: of *F.* ok: *ul. 325.* taka toku *F, J1, 325.* 15. ganga: gengv 325. út: ok *tf. F, 39.* varð: var 39. 16. viðr-: við *J1.*

með honum. Ferr þá Haraldr konungr heim, ok til fundar við Guðrøð konung bróður sinn; leggja þeir þá undir sik Víkina alla.

K. II. Frá Haraldi grenska.

[*ÓH* (1853) k. 12, 13, 15; *ÓTr.* (Fms.) k. 38, (*Flat.*) k. 39, 40; *ÓH* (Fms.) k. 11; *Hist. Norw.* 109; *ÓH* (*Flat.*) k. 2.]

5 Guðrøðr konungr Bjarnarson hafði sér fengit gott kvánfang ok makligt. Þau áttu son, er Haraldr hét; 958 hann var sendr til fóstrs upp á Grenland til Hróa ins hvíta, lenzz mannz. Sonr Hróa var Hrani inn víðforli; vǫru þeir Haraldr mjök jafnaldrar ok fóst- 10 bræðr. Eptir fall Guðrøðar, fōður síns, flýði Haraldr, 969 er kallaðr var inn grenski, fyrst til Uplanda ok með honum Hrani, fōstri hans, ok fáir menn með þeim. Dvalðisk hann þar um hríð með frændum sínum. Eirikssynir leituðu mjök eptir þeim mōnnum, er í 15 sōkum vǫru bundnir við þá, ok þeim öllum mest, er

1. Ferr: for 325. þá: ul. J1. heim: þa i brot J1. heim, ok: ul. F, 325. 2. konung: ul. 39, 325, 18. leggja þeir: logðv 325. 3. Víkina alla: omv. F, J1. 4. Overakr. fra 18, J1; i 39 sikkert den samme; i F den samme og tf. konungi foran grenska; sigrið gipt eiriki svia konungi 325; mgl. K; kap. indledes i 18 med Þá er. 5. sér: ul. 325. sér fengit omv. F; fangit skr. 39. 6. ok: ser tf. 325. Har. hét: omv. J1, 325. 8. Sonr: son F, J1; Svn 325. Hróa: rana(!) 325. Hrani: rói(!) 325. 9. -aldrar: aldar(?) J1; alldra F, 39. 10. fōður síns: konungs F. 11. var: haralldr tf. F. fyrst: ul. 325. 12. fōstri: fostbroðir (= fōstri) J1. ok: ul. J1 (i J2 senere tilf. af Aeg.) menn: adrir tf. J1. 13. Dvalðisk hann: dvalðusk þeir J1, 325. hann: haralldr F. þar: ul. J1. um: of F. með: við 39. 15. bundnir: ul. J1.

þeim var upreistar af ván. Þat réðu Haraldi frændr hans ok vinir, at hann færi ór landi í brot. Haraldr grenski fór þá austr til Svíþjóðar ok leitaði sér skipanar, ok at koma sér í sveit með þeim mǫnnum, er í hernað fóru, ok fá sér fjár. Haraldr var inn gǫrvi- 5
ligsti maðr. Tósti hét maðr í Svíþjóð, er einn var ríkastr ok gǫfgastr í því landi, þeira er eigi bæri tignar-nafn. Hann var inn mesti hermaðr ok var lǫngum í hernaði; hann var kallaðr Skǫglar-Tósti.

H 180 Haraldr grenski kom sér þar í sveit ok var með Tósta 10
um sumarit í vikingu, ok virðisk Haraldr hverjum manni vel. Haraldr var eptir um vetrinn með Tósta. Sigríðr hét dóttir Tósta, ung ok fríð ok svarkr mikill. Hon var síðan gipt Eiríki Svía-konungi inum sigrsæla, ok var þeira sonr Óláfr sænski, er síðan var konungr 15
998 í Svíþjóð. Eiríkr varð sótt dauðr at Upsölum x. vetrum síðarr en Styrbjǫrn fell.

---

1. var: þotti noktorar 325. af: at 39, F, 325. Haraldi: grenska *tf.* 325. 1—2. frændr . . . vinir: *omv.* J1. 2. ór: af J1. í: *ul.* 325. í brot: bræt F, J1. 2—3. Har. gr.: hann 325. 3—4. skipanar: skipan K, 18, 39. 4. ok: *ul.* J1. at: *ul.* F. 5. í hernað | fóru: *omv.* J1, 325. ok fá: at afla J1, 325. Haraldr: hann F. 6. maðr: iarl F. 6—8. er—nafn: ríkr ok gǫfvgr F. 7. bæri: baru J1. 9. -Tósti: *herþá har 325 sætningin*: sigriðr—mikill (*l.* 13) og *ul.* ok(2). 10. með: Skǫgul(1) (Sk. J2) *tf.* J1. 11. í vikingu: *ul.* J1; viking *skr.* F, 39, 325. Haraldr: *ul.* J1. 11—12. hverjum manni: *ul.* F. 12. eptir: *ul.* F. Tósta: Haraldr hafði verit ii. vetr a uplondum en (oc 325) v. vetr (*ul.* 325) með Tosta *tf.* J1, 325. 13. Tósta: hans J1. ung—ok(2): hon var J1. ung . . . fríð: *omv.* F. 14. Hon: Sigríðr 325. 15. sonr: son (svn) F, 325; *forkortet i de øvrr.* 16. Eiríkr: konungr *tf.* J1, 325. -dauðr: i suidþjóð *tf.* J1. 17. Styrbjǫrn: hinn sterki *tf.* 325.

K. 12. Frá Hákonni jarli.

[ÓTr. (Fms.) k. 39, (Flat.) k. 41.]

984 Gunnhildarsynir buðu út liði miklu ór Víkinni, F 93
 fara svá norðr með landi ok hafa lið ok skip ór hverju
 fylki, gera þat bert, at þeir munu her þeim stefna
 5 norðr til Þrándheims á hendr Hákonni jarli. Þessi U 120
 tíðendi spyr jarl ok samnar her saman ok ræðr til
 skipa. En er hann spyr til hers Gunnhildarsona,
 hversu mikinn þeir hafa, þá heldr hann liði sínu suðr
 á Mœri, ok herjar alt þar er hann fór ok drap mikit
 10 mannfólk, ok þá sendi hann áþtr Þrœnda-her ok
 bóanda-liðit alt, en hann fór herskildi um Mœri hvára-
 tveggju ok Raumsdal ok hafði njósnir alt fyrir sunnan
 Stað um her Gunnhildarsona, ok er hann spurði, at
 þeir váru komnir í Fjörðu ok biðu byrjar at sigla
 15 norðr um Stað, þá siglði Hákon jarl norðan fyrir Stað H 181
 ok útleið, svá at ekki sá af landi segl hans, lét svá
 ganga hafleiðis austr með landi ok kom fram í Dan-
 mörk; siglði þá í Austrveg ok herjaði þar um sum-

1. Overskr. fra 18, 39 (utydel., men synes sikker); hernaðr
 h. j. ok gunhildar sona F; bardagi a fiolum i stafanes vagi
 J1; leiðangr 325; mgl. K. 2. liði miklu: omv. 325. 3. fara:
 oc forv 325. hafa: hoföv 325. 3—8. skip—hafa: bortskáret
 i 325. 4. þat: þa tf. J1. munu: maní F. 6. jarl: hakon
 j. F; jarllinn J1. ok(1): hann F. 7—8. En—hann: helldr
 þa F. 8. heldr hann: hellt hann því 325. sínu: ul. 325.
 9. herjar: heriaði J1, 325. er: sem F, J1. 9—10. mikit—
 -fólk: mikit mannfólpa F; mannfólkít (-folk 325) bæði (ul.
 325) ríka ok uríka J1, 325. 10. ok þá: sípan F, J1; ul.
 325. Þrœnda-her: omv. J1. 10—11. ok—liðit: bænda lið F,
 39, 325, J1 (der beholder ok). 12. ok(2) .. alt: ul. J1. fyrir
 sunnan: svðr vm 325. 13. her: ferðir 325. -sona: oc vm
 her þeira tf. 325. ok: en J1, 325. 15—16. norðan—útleið:
 útleiði norðan fyri stað F. 15. norðan: norðr(!) J1, 39.
 16. ok: ul. J1. af landi | segl hans: omv. J1; oc tf. 325.
 17. hafleiðis: allt hafleið J1. 18. herjaði: herivðv 325.

arit. Gunnhildarsynir heldu liði sínu norðr til Þrándheims ok dvöðusk þar mjök lengi, tóku þar skatta alla ok skyldir, en er á leið sumarit, þá settusk þar eptir Sigurðr sleva ok Guðrðr, en Haraldr ok aðrir þeir bræðr fóru þá austr í land, ok leiðangrs-lið þat, 5 er farit hafði um sumarit.

K. 13. Frá Hákon jarli ok Gunnhildarsonum.

[*Ágr. k. 10; ÓTr. (Fms.) k. 40, (Flat.) k. 42.*]

964 Hákon jarl fór um haustit til Helsingjalandz ok setti þar upp skip sín, fór síðan landveg um Helsingjaland ok Jamtaland ok svá austan um Kjøl, kómu ofan í Þrándheim; dreif þegar lið til hans ok réð hann til skipa. En er þat spyrja Gunnhildarsynir, þá stiga þeir á skip sín ok halda út eptir firði; en 964—5 Hákon jarl ferr út á Hlaðir ok sat þar um vetrinn, 15 en Gunnhildarsynir sátu á Mæri ok veittu hvárir þóðrum árásir ok drápusk menn fyrir. Hákon jarl

2. lengi: um svmarit *tf. J1*. þar(2): þeir *J1*. 3. alla: *ul. J1, 325*. þá: *ul. F, K (ikke 18)*. 4. Sig. sl. . . Guðr.: *omv. 325; sleva skr. K, 39; slefa de øvrr. (sle. 325)*. Haraldr: *konvngr tf. 325*. 4—5. aðrir | þeir br.: *omv. F*. 5. þá: *ul. F, J1, 18*. leiðangrs: *ul. J1; -angs skr. 39; fra og med dette ord er der en lakune i J2, der går til norðr á ÓTr. k. 63, l. 4 og er af Aeg. udfyldt efter K*. 6. hafði: með þeim *tf. F*. um: of *F*. sumarit: *hermed slutter 4. blad i 39*. 7—8. *Overskr. fra 18; fra eikrks sonum ok gunhilldar J1; drap sigvrðar konungs slev 325; mgl. K, F*. 9. fór: sigldi *J1, 325*. 10—11. setti—Jamtaland: *iamtalandz 325*. 11. svá: for landveg *325*. kómu: ok kom *J1*; oc komv *325*. 12. þegar þar *325*. lið: mikit *tf. J1, 325*. 13. hann: *sål. F, 18, J2; ser K; þegr(!) J1; hann þar 325*. spyrja: spvrðv *F, 325*. 14. þá: *ul. F*. stiga . . . halda: stign . . . helldv *325*. 15. ferr: for *J1, 325*. út: *ul. 325*. 16. en—ok: *ul. 325*. ok: *ul. F*. hvárir: opt *tf. 325*. 17. þóðrum: *hanvm(!) F*.

helt ríki sínu í Þrándheimi, ok var þar optast á
vetrum, en fór á sumrum stundum austr á Helsingja-
land ok tók þar skip sín ok fór í Austrveg ok herjaði
þar á sumrum, en stundum sat hann í Þrándheimi
5 ok hafði her úti, ok heldusk þá Gunnhildarsynir ekki
fyrir norðan Stað.

K. 14. Dráp Sigurðar slevu.

H 182

U 121

[*Ágr. k. 8; Fsk. k. 36, 35; ÓH (1853) k. 13; ÓTr. (Fms.) k. 40, (Flat.) k. 42; Hist. Norw. 108; Sig. slev. (Flat. I); ÓH (Fms.) k. 12; Þórð. hreð. s. 5—6; Korm. k. 25.*]

Haraldr gráfeldr fór á einu sumri með her sinn c. 965
norðr til Bjarmalandz ok herjaði þar ok átti orrostu
10 mikla við Bjarma á Vínu-bakka. Þar hafði Haraldr
konungr sigr ok drap mart fólk, herjaði þá víða um
landit ok fekk ófa-mikit fé; þess getr Glúmr Geirason:

110. Austr rauð jofra þrýstir
orðrakk fyr bý norðan
15 brand, þars bjarmskar kindir,
4 brennanda, sák renna;
gótt hlaut gumna sættir,
geirveðr, í for þeiri,
öðlingi fekksk ungum
20 s orð, á Vínu bordi.

F 94

1. optast: iafnan *F*. 2. sumrum: svmrvnm 325.
stundum: ul. 325. 4. þar: ul. *J1*. þar á sumrum: ul. 325.
hann: þar *tf*. 325. 5. hafði: þa *tf*. *J1*. Gunnh. s. ekki:
omv. *J1*; við *tf*. 325. 7. *Overskr. fra 18, J2; ingen kap. i*
J1, 325; mgl. K, F. 8. Haraldr: konungr *tf*. 325. á—
sumri | með—sinn: omv. 325. 9. ok(2): hann *F*. 10. Bjarma:
bjaráni(!) *J1*. Þar: ok *F*. 11. konungr: ul. *J1*. mart
fólk: folk mikit 325; hann *tf*. *F*. 12. ófa: sál. (med 6) alle
(undt. *J2, 18*). mikit fé: omv. *J1*.

13—20. 110. vísa. s.—s. þars—bordí: lakune i 325. s. þars:
þar *J1*; þar er *K, F*. 4. brennanda: brennande *J1*. sák:
sál. (sa ek) *K, F*; let *J1*.

Sigurðr konungr sleva kom til bús Klypps hersis; hann var sonr Þórðar Hørða-Kárasonar; hann var ríkr maðr ok kynstórr. Klyppr var þá eigi heima, en Álof, kona hans, tók vel við konungi, ok var þar veizla góð ok drykkjur miklar. Álof, kona Klypps hersis, 5 var Ásbjarnar-dóttir, systir Járnскеggja norðan af Yrjum; Hreiðarr var bróðir Ásbjarnar, faðir Styrkårs, fòður Eindriða, fòður Einars þambarskelfis. Konungr gekk um nóttina til hvilu Álofar ok lá þar at óvilja hennar. Síðan fór konungr í brot. Eptir um haustit 10 fóru þeir Haraldr konungr ok Sigurðr, bróðir hans, upp á Vørs ok stefndu þar þing við bændr. En á þinginu veittu bændr þeim atfór ok vildu drepa þá, en þeir kómusk undan ok fóru í brot síðan; fór Haraldr konungr í Harðangr, en Sigurðr konungr fór á 15

H 183 Álreksstaði. En er þat spyrr Klyppr hersir, þá heimtask þeir saman frændr ok veita atferð konungi; var höfðingi fyrir ferðinni Vémundr vólubríotr; en er þeir koma á bæinn, þá ganga þeir at konungi. Klyppr

1—4. Sigurðr—kona: *lakune i 325*. 1. konungr: *ul. F*. 2. sonr: *s. alle*. Hørða: *harda J1*. 3. Álof: *K, 325*; Olof *F = l. 5, 9*; aluf *J1*. 4. ok: *ul. F*. 5. kona—hersis: *sál. 325, J1*; kona hans *K, 18*; *ul. F*. 6—7. systir—Ásbjarnar: *ul. 18*. 7. faðir: *sál. 325, J1*; *f. K, F*. 8. fòður Eindr.: *optaget fra J1*; *ul. alle øvrr*. þambarskelfis: *sál. J1*; þambarskelmís *325*; þamba- *K, F*. 9. um: of *F*. hvilu: *rekkiu J1, 325*. ok—þar: *ul. J1*; *vm nottina tf. 325*. 10. haustit: *ul. J1*. 11. Haraldr . . . Sigurðr: *omv. J1*. konungr: *ul. K, 18*. bróðir hans: *konvngr 325*. 12. Vørs: *sál. K, 325*; vørs *F*; uors *J1*. við bændr: *ul. J1*. 12—13. á—bændr: *bændr villtu(!) J1*. 13. atfór: at gaungu *J1*. 14. í brot: a brott *J1 og interpungerer herefter*. 16. En: Ok *F*. spyrr: spurði *J1, 325*. þá: *ul. J1, 325*. 16—17. heimtask: heimtvz *325*. 17. veita: *veittv 325*. atferð: at faur *J1*; sigvrði *tf. 325*. 18. ferðinni: *liðíno F*. 19. koma: *komv 325*. á bæinn: at þonum *J1*. þá: *ul. F*. ganga: *gengv 325*; veita *J1*. at kgi: *konungi atsokn J1*; er sva sagt. at *tf. F*.

lagði konung með sverði í gognum ok varð þat bani hans, en þegar í stað drap Erlingr gamli Klypp.

K. 15. Fall Grjótgarðz.

[*OTr. (Fms.) k. 41, (Flat.) k. 43; ÓH (Fms.) k. 12.*]

Haraldr konungr gráfeldr ok Guðrøðr konungr, c. 969
5 bróðir hans, draga saman her mikinn austan ór landi
ok heldu liði því norðr til Þrándheims. En er þat
spyrir Hákon jarl, þá samnaði hann liði at sér ok helt
suðr á Mœri ok herjar. Þá var þar Grjótgarðr, fōður- U 122
bróðir hans, ok skyldi hafa landvorn af Gunnhildar-
10 sonum. Hann bauð her út, svá sem konungar höfðu
orð til sent. Hákon jarl helt til fundar við hann ok
til bardaga; þar fell Grjótgarðr ok tveir jarlar með
honum ok mart lið annat; þessa getr Einarr skála-
glamm:

- 15 111. Hjalmsgrápi vann hilmir
harðr, Loptz vinar, barða,
því kom vōxtr í Vínu
4 vínheims, fiandr sína,

1. konung—ok: gognum konungin með sverði *F.* 1—
2. ok—hans: *ul. J1.* 1. varð: var *F, 325.* 1—2. bani
hans: *omv. F, 325.* 2. í stað: *ul. F.* gamli Klypp: *omv. J1.*
3. *Overskr. fra 18, 325, J1; mgl. K, F.* 4. konungr(2): *ul.*
J1, 325, 18. 5. draga: þeir drogv *325.* saman her: *omv.*
F. 6. ok: þeir *F.* Þránd-: þrond *325.* 7. spyrir: spurði
J1, 325. þá: *ul. F, 325.* 8. herjar: heriði *J1 (og tf. þar),*
325. Þá—þar: þar var þa *F, J1, 325.* 9. af: fyrir *F,*
325; hendi tf. J1 og skr. ss. = sona. Gunnhildar: *eirike*
325. 10. her út: *sál. F, J1, 325, 18; omv. K.* svá: *ul.*
F, J1, 325. 11—12. ok—bardaga: varþ þar bardagi *F; oc*
tf. 325; við hann tf. J1. 12. ok: aðrir *tf. J1.* 13. annat:
ul. F. þessa: þes *J1.* þessa getr: *sva .s. F.*

15—18. III. *visa.* 2. harðr: harð *J1 og skr. ordet sammen*
með lopz (sál. J1). Loptz: lopt *F, K, 18, J2; loptz 325.*

at forsnjallir fellu
 fúrs í Þróttar skúrum,
 (þat fær þjóðar snytri)
 s þrir jarlssynir (tírar).

Síðan siglði Hákon jarl út til hafs ok svá útleið suðr 5
 með landi. Hann kom fram suðr í Danmørk, fór þá
 á fund Haraldz Gormssonar, Dana-konungs, fær þar
 H 184 góðar viðtøkur, dvalðisk með honum um vetrinn. Þar
 969—70 var ok með Dana-konungi maðr sá, er Haraldr hét;
 hann var sonr Knúts Gormssonar, bróðursonr Haraldz 10
 konungs; hann var kominn ór víking, hafði lengi
 herjat ok fengit þar óf lausafjár; hann var kallaðr
 Gull-Haraldr; hann þótti vel til kominn at vera kon-
 ungr í Danmørk.

F 95

K. 16. Fall Erlings konungs.

15

[*Fsk. k. 35, 36; ÓH (1853) k. 13; ÓTr. (Fms.) k. 42, (Flat.) k. 44; ÓH (Fms.) k. 12; Nord. Oldskr. 27, s. 99.*]

Haraldr konungr ok þeir bræðr heldu liði sínu
 norðr til Þrándheims ok fengu þar enga mótstöðu,
 tóku þar skatt ok skyld ok allar konungs tekjur ok
 létu bændr gjalda stór gjöld, þvíat konungar höfðu

s. at: *sál. J1; ok F, K, 18, J2.*

5. suðr: *ul. J1.* 6. fór þá: ok for *F, 325.* þá: *ul. 325.*
 7. Haraldz: konungs *tf. J1 og ul. Dana-kgs. Gormss. Dana-*
kgs: omv. F. fær: oc fekk 325; fek J1; hann tf. F. 8. við-
tøkur: ok tf. F, J1. dvalðisk: þar tf. 325. með honum: þar
J1; með konungi F. Þar: þa J1, 325. 9. ok: ul. J1; hermed
ender 2. blad í 325. Dana: ul. F. maðr sá: omv. F, J1.
 H. hét: *omv. J1.* 10. sonr: son *K; s. de øvrr. -sonr: s.*
alle. 11. var: ok *tf. J1. víking: ok tf. F, 18 (ikke J2);*
hann tf. J1. 12. þar: ul. F, J1, 18 (ikke J2). óf: sál. K;
of F, J1 (J2), 18. 15. Overskr. fra 18, J2, J1; mgl. K, F.
 16. ok—heldu: *grafelldr heldr F.* 17. norðr | til Þr.: *omv.*
F (dog med et punkt under þrandh., omfytningstegn?) og tf.:
ok bræðr hans. 18. tóku: taka F. 19. höfðu: hafa J1.

þá langa hríð lítit fé fengit ór Þrándheimi, er Hákon jarl hafði þar setit með fjölmenni miklu ok átt ófrið við konunga. Um haustit fór Haraldr konungr suðr 969 í land með þat lið flest, er þar átti heimili, en Erlingr 5 konungr sat þar eptir með sínu liði. Hann hafði þá enn miklar krafir við bændr ok gerði harðan rétt þeira, en bændr kurrudu illa ok báru eigi vel skaða sinn. Ok um vetrinn sǫmnudusk bændr saman ok 969—70 fá lið mikit, stefna síðan at Erlingi konungi, þar sem 10 hann var á veizlu ok halda við hann orrostu; fell Erlingr konungr þar ok mikil sveit manna með honum. Þá er Gunnhildarsynir réðu fyrir Nóregi, gerðisk U 123 hallæri mikit, ok var því meira at, sem þeir höfðu lengr verit yfir landi, en búendr kendu þat konungum, H 185 15 ok því með, at konungar vǫru fégjarnir ok varð harðr réttir bónda. Svá kom um síðir, at nálíga misti landfólkit víðarst korns ok fiska. Á Hálogalandi var svá mikill sultr ok seyra, at þar óx nálíga ekki korn, en snjár lá þá á öllu landi at miðju sumri, ok bú alt 20 var inn bundit at miðju sumri; svá kvað Eyvindr skáldaspillir; hann kom út ok dreif mjök:

1. fé: *ul. J1*. 4. þar: þannog *J1*. 5. þar: *ul. J1*. sínu liði: *omv. F*. 6. krafir: kraufur *J1*. við bændr: a bǫndum *J1*. 7. bændr: bondr *J1 = l. 8 (dog ó)*. 8. sǫmnudusk: samnaz *J1*. 9. lið mikit: þeir mikit lið *F*. stefna síðan: ok fara *J1*. konungi: *ul. J1*. 11. Erl. kgr | þar: *omv. F, J1*. manna: *ul. J1*. 11—12. honum: *herefter kap. i J1 með overskr.:* fra eyvinde ok islendingvm. 13. at: *ul. J1; bragð at F*. 14. en—kendu: kendo bændr *F*. búendr: *sál. J1; bændr K*. 15. ok—at: þr *J1 (fejl for þt = þviat)*. því: *sál. 18, F; þat K*. harðr: *gea tf. J1*. 16. bónda: bǫnda *K, F; buandanna J1*. um: of *F*. nálíga: nær *J1*. -fólkit: folk *J1, 18*. korns: *ul. J1*. 18. nálíga: vendiliga *J1*. 19. snjár: sníor *J1*. þá: þar *F*. öllu: *ul. F*. 19—20. ok—sumri: *ul. F, 18*. 20. var ... at—sumri: *ul. J1*. kvað: *s. J1*. 21. -spillir: *er tf. F*. mjök: *her tf. F sætn. ok—sumri (l. 19—20), men ul. var.*

112. Snýr á Svølnis vøru,
svá høfum inn sem Finnar
birki hind of bundit
4 brums, at miðju sumri.

Eyvindr orti drápu um alla Íslendinga, en þeir laun- 5
uðu svá, at hverr bóndi gaf honum skattpenning;
sá stóð iii. penninga silfrs vegna ok hvítir í skor. En
er silfrit kom fram á alþingi, þá réðu menn þat af,
at fá smiða til at skíra silfrit; síðan var gørr af feldar-
dálkr, en þar af var greitt smiðar-kaupit, þá stóð 10
dálkrinn l. marka; hann sendu þeir Eyvindi, en Eyvindr
lét hoggva í sundr dálkinn ok keypti sér bú með.
Þá kom ok þar um vár við útver nõkkurr broddr af
sild. Eyvindr skipaði róðrar-ferju húskørlum sínum
ok landz-búum ok røri þannug til, sem sildin var 15
rekin; hann kvað:

113. Løtum langra nóta
løgsóta verfötum
at spáþernum sporna
4 sporðfjøðrudum norðan,

H 186

20

1—4. 112. *visa.* 1. Svølnis: *sål. K*; svølnis *J1, F*.
2. sem: *ok F*. 3. of: *um K, F*.

5. drápu: *lofdrapu J1*. 7. silfrs vegna: *omv. F*. hvítir:
huit *J1*. skor: *skaur J1*. 9. smiða: *smiðu J1*. at(2): *ok*
F, J1. 10. af var: *omv. F*; var *ul. J1*. 10—11. þá—
dálkrinn: *omv. F* (d. st. þ.), 12. hoggva: *briota J1*. dálk-
inn: *sål. F, J1, 18*; *ul. K*. 13. Þá kom | ok: *omv. F*. þar:
ul. J1. vár: þ (þat el. þar?) *tf. J1*. útver: *ul. J1*. nõkkurr
broddr: *omv. J1*. 14. skipaði: *skipar J1*. 15. landz-: *land-*
F, J1. þannug: þáning *F*; þangat *J1*. 16. rekin: *tekin J1*.
hann: *eyvindr F*. kvað: *v. tf. F*.

17—20. 113. *visa.* (Se *K. Gisl. Aarb. 1866, 188—90*).
1. ver-: *ver K, J1* (som et ord for sig); *nøgr F*. 3. -þernum:
-þornvm *F*. 4. sporð-: *ok tf. K* (ikke *J2* el. 18).

vita ef akrmurur jökla,
 ölgerðr, falar verði,
 ítr, þærs upp of róta
 s unnsvín, vinum mínum.

5 Ok svá vendiliga var upp gengit alt lausafé hans, er F 96
 hann hafði keypt til bús sér, at hann keypti síldina
 með bogaskoti sínu; hann kvað:

10 114. Fengum feldar stinga
 fjörð- ok galt við -hjörðu,
 þanns álhímíns- útan
 4 oss -lendingar sendu;
 mest selda ek mínar
 við mæ-örum sævar
 — hallæri veldr hvöru —
 15 s hlaupsildr Egils gaupna.

s. -murur: mutur *K* (ikke *J2* el. 18); mvrur *F*; Yror(1) *J1*.
 6. öl-: öl *K*; auls *J1*; elld *F*. 7. þærs: þær er *K*; þr er
J1; þar er *F*. of: um *K*, *J1*. of róta: hafa rótað *F*.
 s. unn-: vnd *J1*. svín: síg *F*. mínum: sinum *J1*.
 5. Ok: ul. *F*. upp gengit | alt—hans: omv. *F*. alt: ul.
J1. er: sál. *J1*; at *K*. 5—6. er—sér: ul. *F*. 6. bús:
 sál. *J1*; borðz *K* (18, *J2*). at: sál. *J1*; ul. *K* (18, *J2*).
 síldina: til borðz síns *tf. F*. 7. hann: eyvindr *F*.

8—15. 114. vísa. 1. feldar: folðar *J1*. 2. galt: dalk *J1*.
 við: fyrir *J1*. hjörðu: iorðu *F*; iordv *J1*. 3. þanns: þann
 er alle. 4. oss: is (altsá islendingar) *J1*. 5. mínar: minnar
J1. 6. mæ-: den oprl. læsemáde er vel mæv-. 7. hallæri:
 alle hðskerr. *tf. artiklen (-t)*. 8. gaupna: kæpa *F*.

Hér hefr upp sögu Óláfs konungs Tryggvasonar.

K. I. Fœddr Óláfr Tryggvason.

[*Ágr. k. 9; jfr. Hist. Norw. 111; Fsk. k. 68; Oddr I k. 1 fm., 2; ÓTr. (Fms.) k. 48, (Flat.) k. 45, 46; jfr. ÓH (53) k. 12.*]

Ástriðr hét kona sú, er átt hafði Tryggvi konung
Ólafsson; hon var dóttir Eiríks bjóðaskalla, er bjó 5
969 á Oprostöðum, ríks mannz. En eptir fall Tryggva,
þá flýði Ástriðr á brot ok fór á launungu með lausafé
þat, er hon mátti með sér hafa. Henni fylgði fóstr-
faðir hennar, sá er Þórólfr lúsarskegg hét; hann
skildisk aldregi við hana, en aðrir trúnaðar-menn hennar 10
fóru á njósn, hvat spurðisk af óvinum hennar eða
hvar þeir fóru. Ástriðr gekk með barni Tryggva
konungs. Hon lét flytja sik út í vatn eitt, ok leynd-
isk þar í hólma nokkurum ok fáir menn með henni;
969 þar fœddi hon barn, þat var sveinn. En er hann var 15
vatni ausinn, þá var hann kallaðr Óláfr eptir fœður-

1—2. *Sagaens overskr. fra K, 18, J2; mgl. i de øvrr.*
3. *Kap. overskr. fra J1; mgl. i de øvrr.* 5. -son: s. *alle.*
5—6. er—stöðum, | ríks mannz: *omv. F, J1.* 6. Opro-: *sál.*
F, 18, J1; ofro- K, J2 (men her oppro- i margen). 7. þá:
konungs F. flýði: flæði F. á(1): i F, J1. 8. þat: þi *J1;*
allt tf. F. 9. sá er . . . hét: sa het *F; sa er nemdr J1.*
lúsar-: lúsa F. 11. hvat: er *tf. F.* 14. í—henni: við fa
menn *J1. nokkurum: einom F. ok—henni: með fá menn*
18. með: við F. 15. þat var: *omv. F.* En: *ok F.*
16. þá: *ul. F. kallaðr Ól.: omv. F.*

foður sínum. Þar leyndisk hon um sumarit, en er nótt myrkði ok dag tók at skemma, en veðr at kólna, þá byrjaði Ástriðr ferð sína ok Þórólfr með henni ok fátt manna, fóru þat eina með byggðum, er þau 5 leyndusk um nætr, ok funnu enga menn. Þau kómu fram einn dag at kveldi til Eiríks á Oprostöðum, foður Ástriðar. Þau fóru leyniliga, sendi Ástriðr menn til bæjarins at segja Eiríki, en hann lét fylgja þeim í eina skemmu ok setja þeim borð við inum 10 beztum fongum. En er þau Ástriðr höfðu þar dvalzk H 188 litla hríð, þá fór brot forneyti hennar, en hon var eptir ok ii. þjónostukonur með henni ok sonr hennar Óláfr, Þórólfr lúsarskegg ok Þorgils, sonr hans, vi. vetra gamall; þau váru þar um vetrinn.

15 **K. 2. Frá Gunnhildarsonum.**

[ÓTr. (Fms.) k. 44, (Flat.) k. 47.]

Haraldr gráfeldr ok Guðrøðr, bróðir hans, fóru eptir dráp Tryggva Ólafssonar til búa þeira, er Tryggvi hafði átt, en þá var Ástriðr í brott ok spurðu þeir U 125 ekki til hennar. Sá pati kom fyrir þá, at hon myndi

1. um: of *F* = l. 5. 2. nótt myrkði ok: nat tok at dimma en *J1*. tók: ul. *J1*. 3. byrjaði: byriar *J1*. 4—5. fóru—leyndusk: þæ leyndoz með byggðom *F*. 4. fóru: for *J1*. 5. ok: en *J1*. funn-: fund- *F*, *J1*. 6. einn dag: eins dags *J1*. Opro-: sál. *F*, *J1*, 18 (pp); offr- *K*, *J2*. 7. Þau: ul. *J1*. sendi Ástr.: omv. *J1*; Ástriðr sendi fyrir *F*. 8. en: ul. *F*. 9. ok: ul. *J1*. við: með *J1*. 10. þau Ástr.: azstriðr ok þæ *J1*. 10—11. dvalzk | litla hríð: omv. *F*; dvalíz skr. *F*. 11. þá fór: for i *F*. brot: brat *J1*. 12. með henni: hennar *F*. 12—13. sonr h. | Ól.: omv. *F*; son skr. *F*, *J1*; s. *K*, 18. 13. lúsarskegg: ul. *F*. Þorgils: þorgísl *F*. sonr: son *K*; s. *de øvrr*. 14. þau: ul. *K*, 18. þau váru: omv. *J1*. 15. *Overskr.* fra 18; fra azstriðe *J1*; mgl. *de øvrr*. 17. Ólafssonar: konungs *F*, *J1*. Tryggvi: hann *F*, *J1*. 18. en—var: var þa *F*. í brott: i brotto *F*, 18; brotu *J1*.

vera með barni Tryggva konungs. Fóru þeir um
 969 haustit norðr í land, svá sem fyrr er ritit. En er p. 250.
 þeir funnu Gunnhildi, móður sína, sögðu þeir alla
 atburði um þessi tíðendi, er þá höfðu görzk í fgr
 þeira. Hon spurði at vendiliga, þar sem var Ástriðr. 5
 F 97 Þeir segja slíkan kvitt þar af, sem þeir höfðu heyrt.
 En fyrir þá sök, at þat haust it sama áttu Gunnhildar-
 synir deilu við Hákon jarl ok svá um vetrinn eptir,
p. 251-2 sem fyrr er ritit, varð þá engi eptirleitan höfð um
 Ástriði ok son hennar á þeim vetri. 10

K. 3. Ferð Ástriðar.

[*Jfr. Ágr. k. 14; Tjodrek k. 4; jfr. Hist. Norw. 112;*
Fsk. k. 68; Oddr I k. 3, 4; ÓTr. (Fms) k. 44, (Flat.)
k. 47, 48.]

970 Eptir um várit sendi Gunnhildr njósarmenn til
 Uplanda ok alt í Vikina, at njósna um þat, hvat um
 hag Ástriðar myndi vera. En er sendimenn koma
 apr, þá kunnu þeir þat helzt at segja Gunnhildi, at 15
 Ástriðr myndi vera við feðr sínum Eiríki, segja ok
 H 189 þess meiri ván, at hon mun þar upp fœða son þeira
 Tryggva konungs. Þá gerir Gunnhildr þegar sendi-

1. um: of *F*. 2. ritit: rit̄ *K*; r' *J1*; ritat *F*, 18.
 3. funn-: fund- *F*, *J1*. 4—5. fgr þeira: omv. *F*. 5. at—
 Ástriðr: vandlīga at astriði *F*. 6. segja: sögðu *J1*, 18;
 s. *F*. þar af: ul. *J1*. 7. þá sök: þvi *F*, *J1*. haust—
 sama: sama hæst *J1*. 8. um vetrinn | eptir: omv. *J1*.
 9. er ritit: var sagt *F*; rit̄ skr. *K*; r' *J1*; ritap 18. varð:
 var *J1*. þá: ul. *F*. eptirleitan höfð: grynd at grafinn *J1*.
 10. ok: eða *F*, *J1*. 11. *Overskr. fra 18; ingen kap. i J1;*
mgf. K, F. 12. Eptir: En eptir *J1*. 13—14. njósna—vera:
 víta vm hag astriðar *F*. 14. koma: komv *F*. 15. þá: ul.
F. at(1): ul. *J1*. 16. myndi: mœni *F*. við: með *F*, *J1*.
 feðr: alle (*undt. 18; fœpur*). Eiríki: ul. *J1*. 16—17. ok
 þess: omv. *F*. 17. þess: þat at þes er *J1*. mun: mani *F*;
 muni *J1*, 18. 18. Þá: ul. *F*.

menn ok býr þá vel at vápnum ok hestum, ok hafa þeir xxx. manna, ok var þar til forráða ríkr maðr, vinr Gunnhildar, er Hákon er nefndr. Hon bað þá fara á Oprostaði til Eiríks ok hafa þaðan son Tryggva 5 konungs ok fœra Gunnhildi. Þá fara sendimenn alla leið sina. En er þeir áttu skamma leið til Oprostaða, þá verða varir við ferð þeira vinir Eiríks ok báru honum njósn um ferð sendimanna at kveldi dags. En þegar um nóttina bjó Eiríkr brotferð Ástriðar, fekk 10 henni góða leiðtoga ok sendi hana austr til Svíþjóðar á fund Hákonar ins gamla, vinar síns, ríks mannz. Fóru þau í brot, er mikit lifði nætr. Þau kómu at kveldi dags í herað, er Skaun heitir, ok sá þar bæ mikinn ok fóru þannug til ok báðu sér nætrvistar. 15 Þau dulðusk ok hófðu vánd klæði. Sá bóndi er nefndr Björn eitkrveisa, auðigr maðr ok illr þegn, hann rak þau í brot, fóru þau um kveldit í annat þorp skamt þaðan, er hét í Vizkum. Þorsteinn hét þar bóndi sá, U 126

1. vel: bæði *tf. F.* hestum: kláþom *F.* ok(3): *ul. F.*
 2. ok: *ul. F.* 3. vinr G.: ok vítr *F.* vinr: vin *K, 18, J1.*
 er nefndr: h. *F.* Hon: ok *J1.* 4. Opro-: *sál. F, J1;* ofro *K.* 5. Gunnhildi: henni *J1.* 5—6. Þá—sína: Sendi menn foru alla sina leið *F, J1 (ul. foru).* 6. skamma leið: skamt *F, J1.* Opro-: offro- *K;* oprv *F (opp- 18).* 7. þá: *ul. F.* við—þeira: *ul. J1.* ferð þeira: *ul. F.* ok: þeir *F.* 8. honum: þegar *tf. F.* sendi-: konungs *J1.* 9. brotferð Á.: ferð azstriðar a brot *J1.* 10. austr—Svíþ.: *ul. J1.* 11. á fund: til *F, 18.* ins: *ul. F, J1.* síns: ok *tf. F.* mannz: er austr er i suíþjóð *J1.* 12. í: *ul. F, J1.* brot: bræt *J1.* lifði: med -fœe beg. *AM 325, XI.* 13. herað: þat *tf. F, J1.* heitir: h. *K, F;* h̄t *18.* ok: *ul. 325, J1.* 14. ok(1): *ul. F.* þannug: þannog *325, J1;* þānig *F.* 16. -kveisa: kveša *J1.* 17. í brot: brot *F;* ut *325, J1.* fóru þau: *omv. 325.* um: of *F.* 18. þaðan: *ul. F.* hét: h. *K, F;* het *J1, 18;* heitir *325.* Vizkum: vizcom *K;* vizkom *F;* vizlum *325, J1.* þar: *ul. J1. 325.*

er þau herbergði ok veitti þeim góðan forbeina um nóttina; sváfu þau í góðum umbúnaði.

K. 4. Frá sendimönnum.

[*Óddr I k. 4, II k. 1; Hist. Norw. 112; ÓTr. (Fms.) k. 44, (Flat.) k. 48.*]

Hákon ok þeir menn Gunnhildar kómu á Oprostaði snemma um morgin ok spyrja at Ástriði ok 5 syni hennar. Eiríkr segir, at hon er ekki þar; þeir Hákon rannsökuðu bæinn ok dvöldusk lengi um daginn ok fá nokkura njósn um ferð Ástriðar; riða þá sömu leið ok koma síðla um kveldit til Bjarnar eitrvæisu í Skaun, taka þar gisting. Þá spyr Hákon 10 Björn, ef hann kynni honum nokkut segja til Ástriðar. Hann segir, at þar kómu menn um daginn ok báðu H 190 gistingar, — þen ek rak þau brot ok munu þau vera herbergð hér nokkur í þorpinu. Verkmaðr Þorsteins fór um kveldit ór skógi ok kom til Bjarnar, þviat þat 15 var á leið hans; varð hann varr við, at gestir váru þar,

1. for-: *ul. J1.* 1—2. um nóttina: *ok F; ok tf. J1.* 3. *Kap. i F, 325, J1; ingen i K, 18; overskr. fra J1; fra astride ok syne hennar 325; mgl. F.* 4. þeir: *sendi-F; sendi-tf. 325, J1.* Gunnh.: *ul. J1.* 5. morgin: *-inn tf. F, 18.* spyrja: *spvrdø F.* 6. segir: *sagði J1.* hon—ekki: *ecki væri hon F.* 7. Hákon: *ul. 325.* bæinn: *bæ allan 325, J1.* ok: *ul. 325.* dvöldusk: *þar tf. J1; þeir hakon þar tf. 325.* 8—9. ok—leið: *ul. F.* 9. síðla: *sið 325, F, J1.* kveldit: *aptaninn J1.* 10. í Skaun: *ul. J1.* 11. Björn: *bonda F.* honum | nokkut segja: *omv. 325, J1 (nakuað).* honum: *ul. F.* nokkut: *at tf. F.* 12. Hann segir: *biorn svar. F.* 13. gistingar: *vistar 325, J1.* brot: *braut J1; i brot F, 325.* 13—14. þau(2) . . . -bergð: *þeir . . . -bergðer 325.* 14. nokkur: *ul. F.* þorpinu: *sál. K, F; þorpum J1, 325.* 15. um: *of 325.* ór skógi: *ul. J1.* 16. varð hann: *omv. F.* gestir . . . þar: *omv. F, 325, J1; efter váru er først af Ág. skr. a leið, hvilket, vistnok som en fejlagtig gentagelse af det foranstående á leið, igen er udstreget; ordene mgl. i 18, J2.*

eða hvert ørendi þeira var; hann segir Þorsteini bónda. En er lifði þriðjungr nætr, vakði Þorsteinn upp gesti sína, það þau brot fara, mælti styggliga. **F 98**
 En er þau váru komin á veg út ór garðinum, þá
 5 segir Þorsteinn þeim, at sendimenn Gunnhildar váru at Bjarnar ok fóru at leita þeira. Þau báðu þeim hjálpar nokkurrar; hann fekk þeim leiðtoga ok vist nokkura; fylgði sá þeim fram á skóginn, þar sem var vatn nokkut ok hólmi einum reyri vaxinn. Þau máttu
 10 vaða í hólmann út; þar fálu þau sik í reyrnum. Snimma dags reið Hákon frá Bjarnar í byggðina, ok hvar sem hann kom, spurði hann eptir Ástríði. En er hann kom til Þorsteins, þá spyr hann, ef þau sé þar komin. Hann segir, at þar váru menn nokkurir
 15 ok fóru móti degi austr á skóginn. Hákon það Þorstein fara með þeim, er honum var leið kunnig eða leyni. Þorsteinn fór með þeim, en er hann kom í skógin, vísaði hann þeim þvert frá því, sem Ástríðr var.

1. eða: ok sva *F*, *J1*, 325. segir: sagði *J1*, 325. 3. sína: ok *tf.* *F*, *J1*, 325. þau: þa *J1*. brot: brat *F*, *J1*. mælti: mælāndi *F* *efter* styggli. styggliga: hart (hest *J1*) ok illiliga 325, *J1*. 4. á—garðinum: út a vegin *F*. veg: veginn 325, *J1*. 6. fóru: for *J1*; fara 325. at leita | þeira: omv. *F*, 325, *J1*. Þau—þeim: þa baðu þau hann 325. þeim: hann *F*, *J1*. 8. fylgði sá: Ok fylgði *F*. 9. vatn: ul. *J1*. hólmi: holmr 325, *J1*; holm í(!) *F*. einum: einn 325; einn i *J1*; ul. *F*; i einn 18. 10. hólmann: holminn *F*, 325, *J1*; holm 18. reyrnum: reyrinum *F*, *J1*. 11. Snimma: sāl. *K*; snemma alle øvrr. (ogsá 18). frá Bj.: ul. *J1*. ok: ex *F*. 12. kom: þa *tf.* *J1*. eptir: at 325, *J1*. 14. Hann: þorsteinn *F*. váru: væri *K* (ikke 18); komnir *tf.* *F*. 15. fóru: braut *tf.* *J1*; brott *tf.* 325; þegar á *tf.* 18. 16. er: þar sem *F*. kunnig: kvn *F*. 17. í: a *F*. 18. vísaði: visar *J1*. sem . . var: er þa . . varv *F*. Ástr. var: þa vorv *J1*.

Fóru þeir þann dag allan at leita ok funnu þau eigi, fara aptr síðan ok segja Gunnhildi sín ørendi. Ástriðr ok hennar fõruneyti fóru leið sína, kómu fram í Svíþjóð til Hákonar gamla; dvalðisk Ástriðr þar ok sonr hennar, Óláfr, langa hrið í góðum fagnaði. 5

K. 5. Sendiferð Hákonar.

[*Jfr. Ágr. k. 14; Fsk. k. 68; Oddr I k. 4, II k. 2; ÓTr. (Fms.) k. 45, (Flat.) k. 49.*]

U 127 Gunnhildr konunga-móðir spyr, at Ástriðr ok c. 970
H 191 Óláfr, sonr hennar, eru í Svíaveldi; þá sendi hon enn Hákon ok gott fõruneyti með honum austr til Eiriks Svía-konungs með góðar gjafar ok vináttu-mál. Var 10 þar við sendimõnum vel tekit; váru þeir þar í góðu yfirlæti. Síðan berr Hákon upp fyrir konungi ørendi sín, segir, at Gunnhildr hafði til þess orð send, at konungr skyldi styrkt fá hann, svá at hann hafi við

1. þann—allan: þar allan dag (-in *tf. F*) *F*, 325. at: ok *J1*. funn-: fund- *F*, *J1*. 1—2. þau—fara: hana hvergi foru 325, *J1*. 1. eigi: þar hvergi *F*; huergi 18. 2. aptr síðan: sendi menn aftr *F*. segja: sögðv 325, *J1*. sín: sitt *F*, 325, *J1*. 3. hennar fõrun.: *omv.* 325. sína: ok *tf. F*, 325, *J1*. 4. Ástriðr: hon *J1*, 325. þar: *ul. J1*. 5. sonr hennar, | Óláfr: *omv. F*. sonr: son 325, *F*; fork. i *de øvrr.* Óláfr: *ul.* 325, *J1*. 6. *Överskr. fra* 18, *J2*; fra Gvnhilde ok astriðe 325; hakonn for i suíþjóð *J1*; *mgl. K, F*. 7. konunga-móðir: *ul. J1*. 8. sonr: son *F*; fork. i *de øvrr.* eru: var *F*, *J1*; varv 325. Svíaveldi: svía ríki *F*; svíþjóð 325, *J1*. 9. með: við *F*. 9—10. austr—konungs: til eiríks konungs austr í svíþjóð 325, *J1*. 9. austr: *ul. F*. 10. gjafar: sál. 325, *J1*; gíafir *de øvrr.* 11. við sendim. | vel tekit: *omv. F*; ok *tf.* 325, *J1*. 12—13. fyrir—sín: ørendi sitt fyrir konung 325, *J1*. 13. sín: s. *F*. hafði: hafi 325. send: sent *F*, 325, *J1*. 14. skyldi—svá: skal styrkia hann til þess *F*; skal styrk til fa 325, *J1*. styrkt—hann(1): fa honum styrk 18. hann: hakon 325, *J1*. við: með *F*, 325, *J1* = s. 262, l. 3, 12.

sér Ólaf Tryggvason til Nóregs — vill Gunnhildr fóstra hann. Konungr fær honum menn, ok ríða þeir á fund Hákonar gamla, býðr Hákon Óláfi at fara við sér með vinsamligum orðum mǫrgum. Hákon gamli svarar vel ok segir, at móðir hans skal ráða ferð hans, en Ástriðr vill fyrir engan mun, at sveinninn fari. Fara sendimenn í brot ok segja svá búið Eiriki konungi: síðan búask sendimenn at fara heim, biðja enn konung, at fá sér styrk nokkurn, at hafa sveininn brot, hvárt sem Hákon gamli vill eða eigi. Fær konungr þeim enn sveit manna. Koma sendimenn til Hákonar gamla ok krefja þá, at sveinninn fari við þeim; en er því var seint tekit, þá hafa þeir frammi mikilmæli ok heita afarkostum ok láta reiðuliga. Þá hleypr fram þræll einn, er Bursti er nefndr, ok vill ljósta Hákon, ok komask þeir nauðuliga í brot óbardir af þrælinum. Fara síðan heim til Nóregs ok segja sína ferð Gunnhildi, ok svá, at þeir hafa sét Ólaf Tryggvason.

1. Tryggvason: *omv. 325, J1*. 2. ok . . þeir: þeir *F*. 2—3. þeir—fund: til *J1*. 3—4. at—sér | með—ordum: *omv. 325*. 4. mǫrgum: *ul. 325, J1*. 6. hans: *Olafs F*. 7. Fara: ríða *325*. í brot: brot *F, 325*; braut *J1*. svá búið: *ul. 325, J1*. 8. at—heim: til heimferðar *325, der tf. ok, J1*. 8—9. biðja—sér: ok s. at konungr fai þeim *F*. 9. at(1): *ul. 325*. 9—10. sveininn brot: *omv. F*; í brott *skr. 325*; braut *skr. J1*. Fær kgr: *omv. F*. 11. þeim: *ul. J1*. 12. gamla: en *tf. F*. þá: en *tf. F*. 13. er: *ul. K, 18*. frammi: fram *F, 325, J1*. 14. ok—afark. | ok—reiðul.: *omv. F*. 15. fram: frammi *K, J2, 18*. einn: *ul. F, 325*. Bursti—nefndr: busti het *J1*; h. *ogsá F*. vill: uilldi *325*. 16. komask: koma *K, 18*. þeir: þeim *K (ikke 18)*; *ul. J1*. í brot: abrott *325*; a braut *J1*. 17. Fara: foru *J1*. 18. svá: þat með *F*.

H 192

K. 6. Frá Sigurði Eiríkssyni.

[*Ágr. k. 14; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 68; Oddr I, k. 6, II k. 4; ÓTr. (Fms.) k. 46, (Flat.) k. 51.*]

- F 99 Sigurðr hét bróðir Ástriðar, sonr Eiríks bjóðaskalla; hann hafði þá lengi verit af landi á brot ok verit austr í Garðaríki með Valdamar konungi, hafði Sigurðr þar metnað mikinn. Fýstisk Ástriðr at fara 5 þannug til Sigurðar, bróður síns. Fekk Hákon gamli 972 henni gott fõruneyti ok ulla góð fõng; fõr hon með kaupmõnnum nõkkurum. Þá hafði hon verit ii. vetr með Hákonu gamla. Óláfr var þá iii.-vetr. En er þau heldu austr í hafit, þá kómu at þeim víkingar; 10
- U 128 þat vǫru Eistr; hertóku þeir bæði menn ok fé, en drápu suma, en sumum skiptu þeir með sér til ánauda. Þar skildisk Óláfr við móður sína ok tók við honum Klerkón, eistneskr maðr, ok þeim Þórólfi ok Þorgilsi. Klerkóni þótti Þórólfr gamall til þræls, þótti 15 ok ekki forverk í honum ok drap hann, en hafði sveinana með sér ok seldi þeim manni, er Klerkr hét,

1. *Overskr. fra 18; fra olafe 325; mgl. K, J1, F.* 2. sonr: s. *J1, 18; son K, 325.* 2—3. sonr—bjóðaskalla: *eiríks .d. F.* 3. lengi verit: *omv. F. á: ul. 325, F. J1.* ok: *ul. F.* 4. verit: var *325; ul. F.* Valda-: *sál. J1, 325; valldi- de øvrr.* 5. metnað mikinn: *omv. F.* Fýstisk: *fysiz K, 18; efter Ástriðr F.* 6. þannug: *þænig F; -og 325, J1.* 7. henni: þeim *325.* góð fõng: *omv. J1; fõruneyte 325, men underprikket.* 8. Þá | hafði hon: *omv. F.* 9. Hákonu: *enom tf. 325.* Ól. var: *omv. F.* iii.: *þre F, 325.* En: *ul. F.* 10. hafit: haf *K, 18.* 11. hertóku þeir: þeir toku þar *J1; þeir toko 325.* þeir: þar *K, 18.* en: *ul. 325, J1.* 13. Þar—Óláfr: *Olafur skilþiz þa F. við(2): ul. F.* 14. Klerkón—maðr: *sa maðr er klerkon het 325, J1.* þeim: *ul. F.* 14—15. Þórólfi . . Þorgilsi: *omv. 325, J1; þorgisli skr. F.* 15. Klerkóni: *sál. 325; klerkon de øvrr.* Þórólfr: *of tf. F, 325, J1.* 15—16. þótti ok: *ok þótti hanvm F.* 16. ok(1): *ul. 325, J1.* hann: *ul. J1.* 17. hét: *er nõfnr(!) 325.*

ok tók fyrir hafr einn vel góðan. Inn iii. maðr keypti Ólaf ok gaf fyrir vesl gott eða slagning; sá hét Réás; kona hans hét Rékón, en sonr þeira Rékóni. Þar var Óláfr lengi ok vel haldinn, ok unni bóandi honum 5 mikit. Óláfr var vi. vetr á Eistlandi í þessarri útleögð. 972—8

K. 7. Frelstr Óláfr af Eistlandi.

[*Ágr. k. 15; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 68; Oddr I k. 6, II k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 46, (Flat.) k. 52.*]

Sigurðr Eiríksson kom til Eistlandz í sendiferð 978 Valdamars konungs af Hólmgarði, ok skyldi hann H 193 heimta þar í landi skatta konungs. Fór Sigurðr ríku-
10 liga með marga menn ok fé mikit. Hann sá á torgi svein, fríðan mjök, ok skildi, at sá myndi þar útlendr, ok spyr hann at nafni ok ætt sinni. Hann nefndi sik Ólaf, en Tryggva Ólafsson fōður sinn, en móður sína Ástriði, dóttur Eiríks bjóðaskalla. Þá kannaðisk
15 Sigurðr við, at sveinninn var systurson hans. Þá spurði Sigurðr sveininn, hví hann væri þar kominn. Óláfr sagði honum alla atburði um sitt mál. Sigurðr bað hann fylgja sér til Réás bóanda. En er hann kom

2. eða: ok *F.* Réás: en *tf. F, 325, J1.* 3. hét: *ul. 325.* sonr: son *F;* s. *de øvrr.* 4. lengi ok: *ul. F.* ok(2): *ul. J1.* bóandi: *K, 18; buande J1; bondi F, 325.* 5. var: þar *tf. J1.* á Eistl.: *ul. 325.* þessarri: þesi *J1, 325* (þessi); þeiri *F.* 6. *Óverskr. fra 18; mgl. K, F; ingen kap. J1, 325.* 8. Valda-: valldi *K, 18, F; forkortet i de øvrr.; sml. 263.s.* ok—hann: *hann* skyldi ok *F.* 9. þar í landi skatta: skatt þar í landi *J1.* 10. með: við *J1, 325.* fé mikit: *omv. F, J1, 325.* 11. mjök: *ul. J1.* ok skildi: skilþi hann *F.* 13. sik: sek *325.* 14. bjóðaskalla: af *oprustodvm F.* 14—15. Þá—S.: *Sigur. karapiz F.* 15. sveinninn: sa sveinn *J1, 325.* Þá: ok *F.* 16. Sigurðr sveininn: *ul. F.* sveininn: *ul. J1, 325.* þar: þar *gat F.* 17. honum: þa *tf. J1, 325.* um—mál: of sína *ferþ F.* 18. sér: *ul. F.* bóanda: bonda *F, 325; bnda J1.*

þar, þá keypti hann sveinana báða, Ólaf ok Þorgils, ok hafði með sér til Hólmgarðz, ok lét ekki upvíst um ætt Óláfs, en helt hann vél.

K. 8. Dráp Klerkóns.

[*Ágr. k. 15; Tjodrek k. 7; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 68; Oddr II, k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 47, (Flat.) k. 53.*]

980 Óláfr Tryggvason var staddr einn dag á torgi; 5
 var þar fjölmenni mikit; þar kendi hann Klerkón, er
 drepit hafði fóstura hans, Þórólf lúsarskegg. Óláfr
 hafði lítla øxi í hendi ok setti í höfuð Klerkóni, svá
 at stóð í heila niðri, tók þegar á hlaup heim til her-
 bergis ok sagði Sigurði, frænda sínum, en Sigurðr 10
 U 129 kom Óláfi þegar í herbergi drótningar, ok segir henni
 tíðendi; hon hét Allógiá; það Sigurðr hana hjálpa
 sveininum. Hon svaraði ok leit á sveininn, segir, at
 F 100 eigi má drepa svá fríðan svein, það kalla menn til
 sín með alvæpni. Í Hólmgarði var svá mikil frið- 15
 H 194 helgi, at þat váru lög at drepa skyldi hvern, er mann
 drap ódæmðan; þeystisk allr lýðr eptir sið þeira ok
 lögum ok leitaði eptir sveininum, hvar hann var

1. þá: *ul. F, 18.* keypti hann: *keypðe sigurðr 325.*
 sveinana báða: *omv. F.* 2. hafði: *þa tf. F.* með: við
J1, 325. ok(2): *hann F.* 3. um: *of F.* en: *ok F.* 4. *Over-*
skr. fra 18, 325; fra olafi tryguasyni J1; mgl. K, F. 7. fóstura
 —skegg: *þorolf fóstura hans F, J1.* 8. ok setti: *hann hío*
F. Klerkóni: *sál. 325; klerkon de øvrr.* 9. niðri: *ul. F,*
J1. tók—hlaup: *hliop þegar F.* á hlaup: *hlaup ok J1,*
325. 10. en: *ul. F.* 11. Óláfi: *hanum J1, 325.* segir:
sagði J1, 325. 12. tíðendi: *tíþindin 325.* Allógiá: *-gie J1,*
325. það Sig.: *omv. F, J1, 325.* 13. svaraði ok: *ul. J1, 325.*
 segir, at: *ul. F; ok s. at J1, 325.* 14. það: *ok það hon F.*
 kalla: *alla J1.* menn: *sína koma tf. J1, 325.* 14—15. menn—
 sín: *tíl sín sína menn F.* 16. -helgi: *-helgr F.* skyldi hvern:
hvern man F. 16—17. mann drap | ódæmðan: *omv. F.*
 17. þeystisk: *þeysti F.* ok: *at K, 18.* 18. var: *væri F.*

kominn. Þá var sagt, at hann var í garði drótningar ok þar herr mannz alvápaðr; var þá sagt konungi. Gekk hann þá til með sinu liði ok vildi eigi, at þeir berðisk; kom hann þá griðum á ok því næst sættum; 5 dæmði konungr bœtr, en drótning helt gjöldum upp. Síðan var Óláfr með drótningu, ok var hon allkær til hans. Þat váru lög í Garðaríki, at þar skyldu ekki vera konungbornir menn, nema at konungs ráði. Þá segir Sigurðr drótningu, hveðrar ættar Óláfr var, eða 10 fyrir hverja sök hann var þar kominn, at hann mátti ekki vera í sínu landi fyrir ófriði, bað hana þetta ræða við konung. Hon gerði svá, bað konung hjálpa við konungs-syni þessum, svá harðliga sem hann var leikinn, ok kómu svá fortölur hennar, at konungr játti 15 henni þessu, tók þá Ólaf í sitt vald ok helt hann vegliga, svá sem konungs-søni byrjaði at vera haldinn. Óláfr var ix. vetra, er hann kom í Garðaríki, en dvalðisk þar með Valdamar konungi aðra ix. vetr. 978—87 Óláfr var allra manna friðastr ok mestr, sterkastr ok 20 um fram alla menn at íþróttum, þá er frá er sagt af Norðmönnum.

1. Þá . . . at: þat . . . hvar *J1*. 2. var þá: *omv. J1, 325*. 3. þá: *ul. F*. 5. Dæmði kgr: *omv. F*. bœtr: *betr F, J1; febdotr 325*. gjöldum upp: *omv. F, J1, 325*. 6—7. hon—hans: henni allkær *J1*. 6. -kær: -vel *F*. 7. til hans: at honom *325*. 9. eða: ok *J1, 325*. 10. at: ok *J1*. 11. vera: heima *tf. F, J1, 325*. í—landi | fyrir ófriði: *omv. F*. 11—12. þetta—konung: segja þetta konungi *J1*. 11. ræða: tala *F*. 12. við konung: fyrir konunge *325*. svá: ok *tf. J1, 325*. 13. kgs-syni: sveini *F*. var: hermed slutter *fragm. 325, XI*. 14. ok: *ul. F*. játti: iataði *J1*. 16. svá: *ul. F, J1*. 17. en: ok *J1, F*. 18. dvalðisk: var *J1*. með—kgi | aðra—vetr: *omv. F*. Valdamar: valdi- *K*; vallþ- *18; fork. F; ul. J1*. 19. ok mestr: *omv. J1; ok tf. F*. 20—21. þá—Norðm.: af norð mönnum. þa sem menn hafa heyrt fra sagt *F*. 21. Norðmönnum: norrönnum mönnum *J1*.

K. 9. Frá Hákonu jarli.

[*Fsk.* k. 37, 38; *ÓTr. (Fms.)* k. 48, 49, (*Flat.*) 54, 55; *jfr. ÓH (53)* k. 11 *fn.*; *ÓH (Fms.)* k. 12; *Jómsv.* (75) s. 6, (82) k. 4.]

Hákon jarl Sigurðarson var með Haraldi Gorms-
 969—70 syni, Dana-konungi, um vetrinn eptir, er hann hafði
 flýit Nóreg fyrir Gunnhildarsonum. Hákon hafði svá
 H 195 stórar ábyggjur um vetrinn, at hann lagðisk í rekkju 5
 ok hafði andvokur miklar, át ok drakk þat einu, er
 hann mátti halda við styrk sinn. Þá sendi hann menn
 sína leyniliga norðr í Þrándheim til vina sinna ok
 lagði ráð fyrir þá, at þeir skyldu drepa Erling konung,
 U 130 ef þeir mætti við komask, sagði, at hann myndi apr 10
 969—70 hverfa til ríkis síns, þá er sumraði. Þann vetr drápu
 p. 252 10 Þrændir Erling, sem fyrr er ritat. Með Hákonu ok
 Gull-Haraldi var kær vinátta, bar Haraldr fyrir Hákon
 ráðagörðir sínar, segir Haraldr, at hann vildi þá setjask
 at landi ok vera eigi lengr á herskipum, spurði hann 15
 Hákon, hvat hann hygði, hvárt Haraldr konungr myndi
 vilja skipta ríki við hann, ef hann krefði. »Þat hygg
 ek, segir Hákon, at Dana-konungr mun engra varna
 þér réttenda; en þó veiztu þá gørr þetta mál, ef þú

1. *Overskr. fra* 18; fra gull .h. *J1*; *ngl. K, F.* 2—
 3. Gormssyni, | Dana-kgi: *omv. F, J1, der ul. Dana.* 4. flýit
 Nóreg: stokið af noregi *J1.* Nóreg: or noregi *F*; fra ríki
 sinu *tf. J1.* Hákon: .j. *tf. F.* 6. einu: enn *J1 (vistnok =*
enu = einu). 7. sinn: s. *K, 18*; sinr' *J1*; sinom *F.* Þá—
 hann: hann sendi *F, J1.* 8. sína: vm hæstid *tf. J1.* 9. lagði:
 þat *tf. F.* fyrir þá: a *J1.* skyldu: skyldi *F, J1.* 10. sagði:
 ok *tf. F.* 11. síns: *ul. F.* þá: *ul. J1, 18.* 12. Erling:
 konung *tf. F, J1.* er: var *F.* 14. segir: sagði *F, J1.* Har-
 aldr: *ul. J1.* vildi: vill *F.* 15. á herskipum: i hernaði *J1.*
 hann: *ul. J1.* 16. hygði: hvgði *F, J1.* 17. krefði: þes *tf.*
J1. 18. mun: mani *F*; muni *J1.* 18—19. varna þér | rétt-
 enda: *omv. J1*; rétt. þ. v. *F.* 19. þá: *ul. F, J1.*

ræðir fyrir konungi; vætti ek, at þú fáir eigi ríkit, ef þú krefr eigi. Brátt eptir þessa ræðu talaði Gull-Haraldr við Harald konung, svá at nær váru margir F 101 ríkismenn, beggja vinir. Krafði þá Gull-Haraldr Har- 5 ald konung, at hann skipti ríki við hann í helminga, svá sem burðir hans váru til ok ætt þar í Danaveldi. Við þetta ákall varð Haraldr konungr reiðr mjök, sagði, at engi maðr krefði þess Gorm konung, fòður hans, at hann skyldi gerask hálfkonungr í Danaveldi, 10 eigi heldr hans fòður Hørða-Knútr eða Sigurð orm-í-auga eða Ragnar loðbrók — gerði sik þá svá óðan, at ekki mátti við hann mæla.

K. 10. Frá Gull-Haraldi.

H 196

[*Fsk. k. 38, 39; ÓTr. (Fms.) k. 49, (Flat.) k. 56.*]

Gull-Haraldr unði þá miklu verr en áðr, hann 15 hafði þá ekki ríki heldr en fyrr, en reiði konungs. Kom hann þá til Hákonar vinar sins ok kærði sín vandræði fyrir honum ok bað hann heilla ráða, ef til væri, þau er hann mætti ríki ná, sagði, at hann hafði

1. ræðir: grefnir þetta *F.* fyrir kgi: við konung *J1.* vætti: vænti *F, J1.* ríkit: í *F, J1.* 2. þessa ræðu: þetta *J1.* 3. nær: við *F, J1.* 4. ríkis: ríkir *J1.* Krafði: krefr *J1.* 4—5. Krafði—konung: Ok krafði *F.* H. konung: konunginn *J1.* 5. ríki: ríkino *F.* við hann | í helm.: *omv. F.* 7. reiðr mjök: *omv. F.* 8. krefði: krafði *J1.* krefði þess: hefði þess beitt *F.* konung: *ul. F.* 9. í: yfir *F, J1.* -veldi: ok *tf. J1.* 10. Hørða.: *ul. J1.* -Knút: konung *tf. F.* 11. loðbrók: hann *tf. F.* þá: *ul. F.* óðan: reidan ok óðan *F, J1.* 12. við hann | mæla: *omv. J1.* mæla: tala *F.* 13. *Overskr. fra 18; fra h. konungi ok h. j. J1; mgl. K, F.* 14. miklu: halfu *J1.* verr: við *tf. F.* 14—15. hann hafði: *omv. F.* 15. þá: *ul. J1.* 16. hann: *ul. J1.* 16—17. sín vandr. | fyrir honum: *omv. J1.* 16. sín: sítt *F.* 17—18. til —er: þæ væri tíl at *F.* 18. þau er: at *J1.* ríki: -nu *tf. F, J1.* hann: *ul. F.* hafði: hefði *F, J1.*

þat helzt hugsat, at sœkja ríki með styrk ok vápnum. Hákon bað hann þat fyrir engum manni mæla, svá at spyrðisk, segir hann, — »liggr þar líf yðart við, hugsa þetta með sjálfum þér, til hvers þú munt færri verða; þarf til slikra stórræða, at maðr sé djarfr ok øruggr, 5 spara hvárki til góða hluti né illa, at þá megi fram ganga þat, er upp er tekit. En hitt er ófært, at hefja upp stór ráð ok leggja niðr síðan með ósæmð«. Gull-Haraldr svarar: »svá skal ek þetta upp taka til-
 U 131 kallit, at eigi skal ek mínar hendr til spara, at drepa 10 konung sjálfan, ef ek kem í fœri, með því er hann vill synja mér þess ríkis, er ek á at hafa at réttu«. Skilja þeir þá rœðu sína. Haraldr konungr gekk þá til fundar við Hákon, ok taka þeir tal sitt. Segir konungr jarli, hvert ákall Gull-Haraldr hefir haft við 15 hann til ríkis, ok svqr þau, er hann veitti, segir svá, at hann vill fyrir engan mun minka ríki sitt, — »en ef Gull-Haraldr vill nœkkut halda á þessu tilkalli, þá er mér lítit fyrir, at láta drepa hann, þvíat ek trúi honum illa, ef hann vill eigi af þessu láta«. Jarl svarar: »þat 20

1. ríki: -t *tf. F, J1*. 2. þat: þetta *F*. manni: *ul. J1*.
 3. spyrðisk: konungr spvrbí *J1*; spurði *K*. segir hann: *ul. F, J1*. líf—við: við líf þitt *F*. yðart: þit *J1*.
 4. þetta: ok *J1*. munt: matt *J1*. 5. þarf: *ul. F*. -ræða: -ráða *F*. at—sé: þott þv ser maðr *F* (*sætn. er her misforstáet og forvansket*). 6. spara: spari *J1*. þá: þat *F*. 7. þat, er: sem *F*. 8. síðan: *ul. J1*. 9. þetta: þat *F* og *ul. tilkallit*.
 11. konung: -inn *tf. F, J1*. sjálfan: *ul. J1*. er: at *F*; ef *J1*. 12. vill: vili *F*. þess: *ul. J1*. at hafa | at réttu: *omv. J1*. at hafa: *ul. F*. 13. Skilja—þá(2): Litlo síðarr gekk haralldr konungr *F*. þá—sína: talið *J1*. þá: *ul. J1*.
 14. ok—sitt: j. (= jarl) *F*. sitt: með ser *J1*. 15. jarli: -num *tf. J1*. hvert: hvat *K* (*ikke 18*). 15—16. við hann | til ríkis: *omv. J1*. 17—18. fyrir—nœkkut: *ul.(1) J1* (*overspr. fra vill til vill; nœkkut har mgl. i J*). 18. þessu: mali eða *tf. F*. tilkalli: segir hann *tf. J1*. 20. svarar: þa *tf. J1*.

hygg ek, at Haraldr hafi svá fremmi þetta upp kveðit, at hann mun eigi þetta láta niðr falla. Er mér þess ván, ef hann reisir ófrið hér í landi, at honum verði H 197
 gott til liðs ok mest fyrir sakir vinsælda fǫður hans,
 5 en þat er yðr in mesta ófæra, at drepa frænda yðarn, þviat allir menn munu hann kalla saklausan at svá búnu. Eigi vil ek ok þat mitt ráð kalla, at þú gerir þik minna konung, en faðir þinn var, Gormr, jök hann ok mjök sitt ríki, en minkaði í engan stað. Þá
 10 segir konungr: »hvert er þá þitt ráð Hákon?, skal ek eigi miðla ríki ok ráða eigi af hendi mér þenna ugg?«. »Vit skolum finnask nokkurum dögum síðarr, segir Hákon jarl, vil ek hugsa áðr þetta vandamál ok veita F 102
 þá nokkurn órskurð. Gekk þá konungr í brot ok
 15 allir hans menn.

K. II. Ráðagörð Haraldz konungs ok Hákonar jarls.

[*Jfr. Ágr. k. 9; Tjodrek k. 4; Fsk. k. 39, 40, 41, 43; ÓTr. (Fms.) k. 50, (Flat.) k. 57; Jónsv. (82) k. 4, 5.*]

Hákon jarl hafði nú af nýju inar mestu áhyggjur

1. Haraldr: gullharaldr *J1*; hann *F*. svá fremmi | þetta: *omv. J1*; fremi *skr. F, J1*. 2. eigi þetta: þat eki *J1*. 3. ófrið: ofripar flok *J1*. 4. sakir vins.: *omv. J1*; hans ok *tf. F*. 5. yðr: *ul. F*. ófæra: ohæfa *F, J1*. 6. allir—hann: hann munu allir *J1*. menn: *ul. F, 18*. 7. ok þat: *omv. F*. 8. konung: man *F*. 8—9. jök hann: *omv. F*. 9. ok: *ul. F, J1*. í—stað: hvergi *J1*. 10. segir: svar. *F*. Hákon: ef *tf. J1* og *skr. ek skal*. 11. ríki: ríkit *F, J1*. ráða: *efter hendi og mér ul. J1*. ugg: j. svar. *tf. F*; hacon s. *tf. J1*. 12. Vit—finnask: kom þu *J1*. 12—13. segir—jarl: *ul. F, J1*. 13. áðr: *ul. J1*. 14. þá(1): *ul. K, 18*. þá kgr: *omv. F*. brot: brott *F*; braut *J1*. 15. allir: *ul. J1*. 16—17. *Óverskr. fra 18; J1 har den samme, men ul. Haraldz—ok; mgl. K, F*. 18. af nýju: enn *J1*.

ok ráðagörðir ok lét fá menn vera í húsinu hjá sér. Fám dögum síðarr kom Haraldr til jarls ok taka þeir þá tal. Spyrir konungr, ef jarl hafi hugsat þá ræðu, er þeir kómu á fyrra dags. »Þar hefi ek, segir jarl, vakat um dag ok nótt síðan, ok finnsk mér þat helzt 5 ráð, at þú hafir ok stýrir ríki því öllu, er faðir þinn átti ok þú tók eptir hann, en fá Haraldi, frænda þínum, í hendr annat konungs-ríki, þat er hann megi sœmðar-maðr af verða«. »Hvert er þat ríki?, segir konungr, er ek má heimilliga fá Haraldi, ef ek hefi óskert 10

U 132 Danaveldi«. Jarl segir: »þat er Nóregr. Konungar þeir, er þar eru, eru illir öllu landz-fólki, vill hverr H 198 maðr þeim ilt, sem vert er«. Konungr segir: »Nóregr er land mikit ok hart fólk, ok er ilt at sækja við útlendan her. Gafsk oss svá, þá er Hákon varði landit, 15 létu vér lið mikit, en varð engi sigr unninn. Er Haraldr Eiríksson fóstrson minn ok knésetningr«. Þá segir jarl: »löngu vissa ek þat, at þér höfðuð opt veitt

1. -görðir: *gerþ F.* vera—sér: til sin koma *J1.* 2. Haraldr: konungr *tf. F, J1.* jarls: hans *J1.* 2—3. taka—konungr: spvrði *F.* 3. Spyrir: þa *tf. J1.* hafi: hefði þa *F.* þá ræðu: þæ rað *F.* 4. dags: dag *F, J1.* 4—5. Þar—um: *J.* svar. þar vm hefi ek vakat *F.* 4. segir: hakon *tf. J1.* 6. ráð: til *tf. J1.* hafir ok: *ul. F.* því öllu: þat allt *J1.* 6—7. faðir—ok: *ul. K, 18.* 7. tók: *K, 18;* tokt *F., J1* (*jfr. KGísl. Uđvalg s. 51—2*). hann: fður þinn *K, 18.* 7—8. Haraldi—þínum: *eftr ríki F.* 8. í hendr: *ul. F, J1.* 9. verða: vera *J1;* konungr svar. *tf. F og ul. det falg.* segir kgr. Hvert: hvar *F, J1.* 10. Haraldi: *hanvm F.* 11. -veldi: ríki *F, 18.* segir: svar. *F.* 12. eru(1): þeir *tf. F; ul. J1.* illir: *eftr -fólki F.* 13. segir: mællti *F.* 14. er(2): *ul. F, J1.* 14—15. við—her: með dana her æða vtlent folk *J1.* 15. oss: ok *F.* 16. létu vér: letu mer *J1;* ver letom *F.* varð—sigr: sigr var engi *F, J1.* 16—17. Er—knésetningr: *sál. J1; ul. K, 18, F.* 18. segir: svar. *F.* þér höfðuð: þeir höfðu *J1.* veitt: veittan *F, 18;* yðarn *J1.*

styrk Gunnhildarsonum, en þeir hafa yðr þó engu launat, nema illu. Vér skolum komask miklu léttligarr at Nóregi, en berjask til með allan Dana-her. Sentu boð Haraldi, fóstursyni þínum, bjóð honum at 5 taka af þér land ok lén, þat sem þeir höfðu fyrr hér í Danmørk. Stefn honum á þinn fund. Nú má Gull-Haraldr þá lítla stund afla ríkis í Nóregi af Haraldi konungi gráfeld«. Konungr segir, at þetta mun kallat ilt verk, at svikja fósterson sinn. »Þat munu Danir 10 kalla, segir jarl, at betra er þat skipti, at drepa viking nórœnan, heldr en bróðurson sinn danskan«. Tala þeir nú hér um langa hrið, þar til er þetta semsk með þeim.

K. 12. Sendiboð Haraldz Gormssonar til
15 Nóregs.

[*Ágr. k. 9; Fsk. 41, 42; ÓTr. (Fms.) k. 51, (Flat.) k. 57; Jómsv. (82) k. 4, 5.]*

Gull-Haraldr kom enn til tals við Hákon. Segir

1. Gunnhildarsonum: synir gunhildar *J1*. 1—2. yðr—illu: þat illo lænat *F*; yðr þat illa launað *J1*. 2—3. miklu léttl. | at N.: *omv. J1*. 3. til: *ul. F*. allan: *ul. J1*. 4. Sentu: Send|tv *F*; senttu *J1*. fóstursyni: *sál. J1; grafeld frønda F; ul. K; J. 18; f. s. J2*. þínum: ok *tf. J1*. 5. sem: er *J1*. þeir höfðu: *sál. F, J1*; þer höfðuð *K, 18*. fyrr: haft *tf. F*. 6—7. Nú . . . þá: *ul. F*. 7. afla ríkis: vinna ríki *J1*. 8. konungi: *ul. F, J1*. segir, at: svar. *F*. mun: vera *tf. J1*. 9. svikja fósterson: *sál. J2, J1, F; ul. K. (ðben plads); b. s. sinn 18*. sinn: jarl mælti *F* og *ul. det fölg.* segir jarl. 11. nór-: norr-*hðskrr. (undt. 18)*. bróðurson sinn: *sál. J1; b. s. K, J2; bróðvr .s. F*. 12. nú: *ul. F*. langa hrið: lengi *F*. 12—13. þar—þeim: *ul. J1*. 14—15. *Overskr. fra 18, J2; fra gullharaldi J1; mgl. K, F*. 16. tals—Hákon: hakonar iarls ok tala þeir *J1*. Hákon. Segir: *j. ok sagði F*.

jarl honum, at hann hefir nú fylgt hans málum, svá at meiri ván er, at nú myni konungs-ríki liggja laust fyrir honum í Nóregi — »skolu vit þá, segir hann, halda félagskap okrum. Mun ek þá mega veita þér mikit H 199 traust í Nóregi«. Talar jarl þetta fyrir Gull-Haraldi, 5 þar til er hann lætr sér þetta vel líka. Síðan tala þeir optliga allir, konungr ok jarl ok Gull-Haraldr. 970 Síðan sendi Dana-konungr menn sína norðr í Nóreg á fund Haraldz gráfeldz. Var sú ferð búin allvegliga, fengu þeir þar góðar viðtökur ok funnu Harald kon- 10 ungr; segja þeir þau tíðendi, at Hákon jarl er í Danmörk ok liggir banvænn ok nær ørviti, ok þau önnur U 133 F 103 tíðendi, at Haraldr Dana-konungr bauð til sín Haraldí gráfeld, fóstursyni sínum, ok taka þar af sér veizlur, svá sem þeir bræðr höfðu fyrr haft þar í Danmörk, 15 ok bað Harald koma til sín ok finna sik á Jótlandi. Haraldr gráfeldr bar þetta mál fyrir Gunnhildi ok

1. nú fylgt: *omv. J1*. 2. nú—laust: *konungr menni læst legia ríki F*. 3. konungs-r. . . laust: *omv. J1*. 4. skolu: *skulum F, J1*. segir hann: *ul. J1*. 5. þá: *ul. F, J1*. 6. Nóregi: hafðu fyrst þat ríki. haraldr konungr er nu gamall miog en hann a þan einn son er hann ann litid ok frillu sun er *tf. J1* (*mulig den oprl. tekst*). jarl: *hakon F, J1*. 7. lætr: *let J1*. þetta: *ul. F; þat J1*. 8. optliga: *þetta J1*. 9. Síðan: *þvi næst F*. sendi: *haraldr tf. F*. Dana-: *haraldr J1*. í Nóreg: *til noregs F*. 10. á: *ul. F, men fund er rettet vistnok fra fyni, hvilket forklarer udeladelsen*. Haraldz: *konungs tf. F, J1*. -feldz: *forkortet i hdskrr.* 11. Var—konung: *ul. 18 (ved uagtsomhed)*. 12. fengu—þar: *þeir fengu F*. þar: *ul. J1*. ok—Harald: *er þeir finna J1*. ok funnu: *er þeir fvndo F*. 13. þeir: *honum K (alene)*. er: *var J1*. 14. banvænn: *her beg. bl. 5 i 39*. ok(3): *ul. J1*. 15. önnur tíðendi: *omv. F*. 16. sín: *ul. J1*. 17. -syni: *-son J1*. þar: *ul. F*. 18. þar: *ul. J1*. 19. koma—ok: *ul. F*. ok(2)—sik: *ul. J1*. Jótlandi: *kap. i F, uden overskr.; 39, overskr. ulæsel*. 20. gráfeldr: *ul. J1*. Gunnh.: *moðvr s. tf. F*.

aðra vini sína, lögðu menn þar allmisjafnt til, sumum þótti þessi fgr ekki trúlig, svá sem þar var monnum fyrir skipat; hinir váru fleiri, er fýstu at fara skyldi, þviat þá var svá mikill sultr í Nóregi, at konungar 5 fengu varliga fœtt lið sitt. Þá fekk fjörðrinn þat nafn, er konungar sátu optast, at hann hét Harðangr; árferð var í Danmørk at nokkurri hlítu, hugðusk menn þá þar mundu fong fá, ef Haraldr konungr fengi þar lén ok yfirsókn. Varð þat ráðit, áðr sendimenn fóru 10 í brot, at Haraldr konungr myndi koma til Danmarkar um sumarit á fund Dana-konungs ok taka af honum þenna kost, sem bauð Haraldr konungr.

K. 13. Svikræði Haraldz konungs ok Hákonar jarls við Gull-Harald.

[Ágr. k. 9; Fsk. k. 42, 43; ÓTr. (Fms.) k. 52, (Flat.) k. 58; Jónsv. (82) k. 5; Oddr I k. 11, II k. 15.]

15 Haraldr gráfeldr fór um sumarit til Danmarkar 970 ok hafði iii. langskip; þar stýrði einu Arinbjörn hersir H 200 ór Fjörðum. Haraldr konungr sigldi út ór Vikinni ok til Limafjarðar ok lagðisk þar at Hálsi. Var hon-

1. vini: vina(!) *F* (dittogr.). all-: bortrevet i 39. -jafnt: rað *tf.* 39. 2. fgr: ferþ *J1*, 18. 3. fyrir: ul. *F.* 4. þviat: þuit *J1*. þá var: omv. og efter sultr *F.* 5. varliga: eða vart *tf.* 39. sitt: við *tf.* *F.* 6. er: þar er *J1*. optast: at *tf.* 18. 7. at—hlítu: til nokkurrar hlítar *F*, *J1*, 39. 8. þá þar: þaðan *F*, *J1*, 39. 9. Varð: var *F*, *J1*, *J2*, 39. ráðit: rað *F.* fóru: feru *J1*. 10. í: ul. *F.* -markar: fork. *K*, *J2*; -merkor(1) 18; -merkr *F*, 39, *J1*. 11. um: of *F.* 12. sem—konungr: er hann bæð *J1*; sem haralldr konungr bæð hanvm *F.* 13—14. Overskr. fra 18, *J2*; suik við gull haralld *J1*; mgl. *K*, *F*; ulæsel. 39. 15. Danmarkar: danmerkr *F*, 39; forkortet i de øvrr. 16. iii.: vi. *J1*. lang-: ul. *F.* þar: þa *J1*. 17. út: ul. *F*, 39. 18. ok(1): yfir *J1*; ul. *F.* þar—Hálsi: við hals *J1*.

um sagt, at Dana-konungr myndi þar koma brátt. En er þetta frá Gull-Haraldr, þá heldr hann þannug með ix. skipum. Hann hafði áðr búið lið þat at fara í viking. Hákon jarl hafði þá ok búið sitt lið ok ætlaði ok í viking; hafði hann xii. skip ok öll stór. 5 En er Gull-Haraldr var brot farinn, þá segir Hákon jarl konungi: »nú veit ek eigi, nema vér róim leiðangrinn ok gjaldim leiðvítit. Nú mun Gull-Haraldr drepa Harald gráfeld; síðan mun hann taka konungdóm í Nóregi; ætlar þú þann þér þá tryggvan, ef þú fær honum svá mikinn styrk?, en hann mælti þat í vetr fyrir mér, at hann myndi drepa þik, ef hann kvæmisk í fœri. Nú mun ek vinna Nóreg undir þik ok drepa Gull-Harald, ef þú vill því heita mér, at ek U 134 skyla auðvelliga sættask við yðr fyrir þat; vil ek þá gerask yðarr jarl ok binda þat swardögum ok vinna Nóreg undir yðr með yðrum styrk, halda þá síðan landinu undir yðart ríki ok gjalda yðr skatta, ok ertu þá meiri konungr, en þinn faðir, ef þú ræðr ii. þjóðlondum«. Þetta semsk með þeim konungi ok jarli; 20 ferr þá Hákon með liði sínu at leita Gull-Haraldz.

1. koma brátt: *omv. F, 39*; brátt *ul. J1*. 2. frá: fretti *F*; spyrr *J1*. þá: *ul. F*. heldr: helt *J1*. 2—3. þannug með: þáúig *F*; *ul. J1*. 4. sitt lið: *omv. F*. 5. ok(1): *ul. F, J1, 18*. viking: hernað *J1*. 6. brot: i brot *F*; i bræt *J1*; braut *39*. 6—7. segir—konungi: mælti hákon j. við konung *F*. 7. jarl: *ul. 39*. 7—8. nú—leiðvítit: *ul. 18*. leiðangrinn: leiðina *J1*. 8. mun: ma *J1*. 9. -feld: en *tf. J1*. 10. þann—þá: hann þa þer *F*; þer hann þa *J1, 39*. tryggvan: tryan (∴ trúan) *J1*. 11. svá: slikt ok með *J1*. en: er *J1*. 13. kvæmisk: kuemz (*ur. for kuemiz?*) *J1*. fœri: vm *tf. J1*. mun: vil *F*; ma *J1*, ek: þ *tf. J1* (= þar?). 14. því: *ul. J1*. 15. skyla: sý *J1*. 16. yðarr jarl: *omv. F*; yðvar j. *39*. ok(2): at *J1*. 17. þá: *ul. F, 39*. 18. landinu: ríkit *F*. yðart: yðvart *39*. ok(2): nu *J1*. ertu: ertv þv(!) *39*. 19. þinn faðir: *omv. F, 39*.

K. 14. Fall Haraldz konungs gráfeldz
at Hálsi.

[*Ágr. k. 9; Tjodrek k. 4, 6; Fsk. k. 43; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 59; ÓH (53) k. 13; ÓH (Fms.) k. 12; Jónsv. (75) s. 6, (82) k. 5; Knytl. k. 1.]*

Gull-Haraldr kom til Háls í Limafirði, bauð hann **F** 104 þegar Haraldi gráfeld til orrostu, en þótt Haraldr hefði **H** 201
5 lið minna, þá gekk hann þegar á land ok bjósk til orrostu, fylkði liði sínu; en ádr fylkingar gengi saman, þá eggjar Haraldr gráfeldr hart lið sitt ok bað þá bregða sverðum; hljóp þegar fram í öndverða fylking ok hjó til beggja handa. Svá segir Glúmr Geirason
10 í Gráfeldardrápu:

115. Mælti mætra hjalta
malmóðinn sá, blóði,
þróttar orð, es þorði
4 þjóðum völl at rjóða —
viðlendr of bað vinda
verðung Haraldr sverðum,
frægt þótti þat flotnum
8 fylkis orð, at morði.

15

Þar fell Haraldr konungr gráfeldr; svá segir Glúmr 970
20 Geirason:

1—2. *Overskr. fra 18, J2; fall grafeldz .h(!) J1; mgl. K, F, ulæsel. 39.* 3. bauð hann: *omv. F.* 4—6. en—orrostu: *sál. J1; ul. K, 18, J2, F, 39; sætn. er ábenbart oversprungen (orrostu . . . orrostu) í det hðskr., hvorfra K, F, 39 stammer; herþá tf. F, 18, J1, J2: ok. 6. gengi: gengo F, 18. 7. þá(1): ul. F. hart: miog J1; ul. F.* 8. sverðum: *suerþunum J1. 9—10. Glúmr—Gráf.dr.: g. s. J1. 10. í Gráf.dr.: ul. F; grafeldz skr. 18; grafeldar skr. 39.*

11—18. 115. *visa.* 1. mætra: *mettra J1.* 2. es: *er alle. s. of: sál. J1; um de øvrr. vinda: vinða 39. 3. Haraldr: haralldz F; har.llz 39. 4. flotnum: flot . . . 39. 5. fylkis: .ylkis 39. 19. konungr: ul. F, J1, 18. 20. Geirason: ul. F.*

116. Varð á víðu borði
 viggjum hollr at liggja
 gætir Glamma sóta
 garðs ey Limafjarðar.
 Sendir fell á sandi
 sævar bals at Halsi
 (olli jöfra spjalli)

5

8 orðheppinn (því morði).

Þar fell flest lið Haraldz konungs með honum; þar
 fell Arinbjörn hersir. Þá var liðit frá falli Hákonar 10
 (975) Aðalsteinsfóstra xv. vetr, en frá falli Sigurðar Hlaða-
 jarls xiii. vetr. Svá segir Ari prestur Þorgilsson, at
 Hákon jarl væri xiii. vetr yfir fýrðurleifð sinni í Þránd-
 H 202 heimi, áðr Haraldr gráfeldr fell, en vi. vetr ina síð-
 orstu, er Haraldr gráfeldr lifði, segir Ari, at Gunn- 15
 hildarsynir ok Hákon þorðusk, ok stukku ýmsir ór
 landi.

K. 15. Dauði Gull-Haraldz.

[*Ágr. k. 9, 10; Tjodrek k. 5; Hist. Norw. 111; Fsk. k. 44, 45; ÓTr. (Fms.) k. 54, (Flat.) k. 60; ÓH (53) k. 13, 14; ÓH (Fms.) k. 12; Jónsv. (75) s. 6, (82) k. 5.]*

Hákon jarl ok Gull-Haraldr funnusk litlu síðarr

1—8. 116. vísa. (*Jfr. K. Gísl. Quantitet 11—12, Njálá II, 400.*) 1. at: *afrevet 39.* 2. garðs: *garð J1.* 3. ey: *skr. sammen med Lima í K, F, 39.* 4. fjarðar: *... rþar 39.* 5. sævar: *sál. J1, 39 (æ beskadiget), F (ét); sjávar K, 18.* 6. Halsi: *... í 39.* 7. olli: *afrevet 39.*

9. Haraldz—honum: *hans J1.* 10. konungs: *ul. 39.* 11. Hákonar: *konungs tf. F, 39.* 12. Hlaða-: *ul. F.* 13. Þorgilsson: *hinn fropi F.* 14. jarl: *efter vetr J1.* 15. yfir: *sál. F, J1, 39; í fra K, 18.* 16. Ari: *ul. J1.* 17. þorðusk: *vm noreg tf. J1.* 18. stukku: *steyktvz J1.* 19. Overakr. fra 18, J2; *hengðr gull .h. J1; mgl. K, F; ulæsel. 39.* 20. funn-: *sál. 39; fund- de avrr.*

en Haraldr gráfeldr fell; leggr þá Hákon jarl til orrostu við Gull-Harald, fær Hákon þar sigr, en Haraldr var U 135 handtekinn ok lét Hákon hann festa á gálga. Síðan fór Hákon jarl á fund Dana-konungs ok sættisk við 5 hann auðvelliga um dráp Gull-Haraldz, frænda hans. Síðan býðr Haraldr konungr her út um alt sitt ríki ok fór með dc. skipa. Þar var þá með honum Hákon jarl ok Haraldr grenski, sonr Guðrøðar konungs, ok mart annarra ríkismanna, þeira er flýit hofðu óðol 10 sín fyrir Gunnhildarsonum. Helt Dana-konungr her 970 sínum sunnan í Vikina ok gekk landzfólk alt undir hann; en er hann kom til Túnsbergs, þá dreif til hans mikit fjölmenni, ok fekk Haraldr konungr lið þat alt í hendr Hákonu jarli, er til hans hafði komit 15 í Nóregi, ok gaf honum til forráða Rogaland ok Hørðaland, Sogn, Firðafylki, Sunn-Mæri ok Raumsdal ok Norð-Mæri—þessi vii. fylki gaf Haraldr konungr Hákonu jarli til forráða með þvilikum formála, sem Haraldr inn hárfagri gaf sonum sínum, nema þat skildi, at H 203 F 105

1. jarl: *ul. J1=l. 4.* 2. fær—þar: *fek j. J1. en: gull tf. F. var: varð F, J1.* 3. hann: *ul. 39. hann festa: j. festa hann J1.* 5. -velliga: *velldlga F, 39.* 6. býðr: *byr F, J1, 39.* sitt ríki: *omv. J1, 39.* 7. ok: *konungr F. dc.: vi. hvndrvt F; vii. hvndrvd J1.* 8. jarl: *sigvrðar .s. tf. F, 39.* sonr—kgs: *evðr'. s. F.* 9. óðol: *oðol K, 39, 18; oþal F; oþaul J1.* 10. sín: *or noregi tf. F.* Gh.sonum: *af (or 39) noregi tf. J1, 39.* Helt D.-kgr: *omv. F.* 11. sínum: *þeim F.* 11—12. gekk—hánn: *lagði land allt vndir sig J1.* 11. landz-land: *39.* 12. þá: *ul. F.* 14—15. er—Nóregi: *ul. J1.* 14. hafði komit: *kom F.* 15. ok(2): *ul. J1.* 16. Sogn: *ok tf. F.* Sunn-: *ul. 18.* ok(1): *nordmæri J1 og ul. det fölg. ok N.* 16—17. ok Norð-M.: *ul. F, 39.* 17—18. Hákonu jarli: *iarlinum J1; j. 39.* 18. til forráða: *ul. F.*

Hákon skyldi eignask þar ok svá í Þrándheimi öll konungs-bú ok landz-skyldir, hann skyldi ok hafa konungs-fé, sem hann þyrpti, ef herr væri í landi. Haraldr konungr gaf Haraldi grenska Vingulmörk, Vestfold ok Agðir til Líðandisness ok konungs-nafn, 5 ok lét hann þar hafa ríki með öllu slíku, sem at fornu höfðu haft frændr hans ok Haraldr inn hárfagri gaf sonum sínum. Haraldr grenski var þá xviii. vetra ok varð síðan frægr maðr. Ferr þá Haraldr Dana-konungr heim með allan Dana-her. 10

K. 16. Ferð Gunnhildarsona ór landi.

[*Fsk. k. 45; jfr. Tjodrek k. 6; ÓTr. (Fms.) k. 55, (Flat.) k. 61; ÓH (53) k. 14; ÓH (Fms.) k. 12.*]

Hákon jarl fór með liði sínu norðr með landi. En er Gunnhildr ok synir hennar spurðu þessi tíðendi, þá samna þau her, ok varð þeim ilt til liðs; tóku þau enn it sama ráð, sem fyrr, sigla vestr um 15 haf með þat lið, er þeim vill fylgja, fara fyrst til U 136 Orkneyja ok dvöldusk þar um hrið. Þar váru áðr

1. Hákon: iarl *J1*. þar: þat *J1*. þar—svá: ríki þessi. þar með *F*. svá: ul. *J1*, 18. 1—2. í Þr. | öll—bú: omv. *F*. 2. landz-: ul. *K*, 18. hann skyldi: ul. *J1*, 18. 3. hann: ul. 39. ef: er *J1*. 5. ok(1): ul. *J1*. 6. ok—ríki: hafði hann *F*. hann—hafa: hafa þat *J1*. þar hafa: hafa þat 39. slíku: ríkit *tf. F; ul. J1*. 6—8. at—sínun: haft höfðu frændr hans *F*. 7. haft: ul. *J1*. 7—8. ok—sínun: ul. *J1*. 9. ok varð: varþ hann *F*. 9—10. Ferr—konungr: haralldr konungr for þa *J1*. 10. allan: ul. *J1*. Dana-her: her sín *F*. 11. *Overskr. fra 18, J2; fra hakoni jarli J1; mgl. K, F; ulæs. 39*. 13. hennar: ul. *J1*. spurðu: spýria *F, J1; afreuet 39*. 14. varð þeim: verþr *J1*. 15. sigla: at þau sigldu *J1*. 16. þat lið: þi liðe *J1*. þeim: honom *K; i J2 rettet til þeim af Aeg. selv*. vill: vildi *F, J1, 39*. fara fyrst: helldu þau *J1*. 17. ok—hrið: ul. *J1*. um: of *F*. áðr: þæ(t, = þá!) *J1*.

jarlar synir Þorfinnz hausakljúfs Hlǫðvir ok Arnviðr, Ljótr ok Skúli. Hákon jarl lagði þar land alt undir sik ok sat þann vetr í Þrándheimi; þess getr Einarr 970—71 skálaglamm í Velleklu:

- 5   117. Sjau fylkjum kom silkis
                          (snúnaðr vas þat) brúna
                          geymir grundar síma
                          4 grandvarr und sik (landi).

Hákon jarl, er hann fór sunnan með landi um sum-
10 arit ok landzfólk gekk undir hann, þá bauð hann þat H 204
um ríki sitt alt, at menn skyldu halda upp hofum ok
blótum, ok var svá gǫrt; svá segir í Velleklu:

118. Qll lét senn enn svinni
                          sonn Einriða mǫnnum,
15   herjum kunnr, of herjuð
                          4 hofs lǫnd ok vé banda;
                          at veg jǫtna vitni
                          valfalls of sæ allan

1. jarlar: iarlla *J1*. Hlǫðvir: hlǫðver *J1*; hlǫðvir *F*; laudúér *39*; Loðvir *K*. 1—2. ok . . . ok: *ul. J1*. 1. ok *ul. F, 39*. Arnviðr: Arnúinnr *J1*. 2—3. þar—sik: þa vǫðir sig allan noreg *F*. 2. þar: *ul. J1*; þa *39*. 3. þess getr: sva segir *F, J1*. 4. skálaglamm: *ul. F*.

5—8. 117. vísa. 1. Sjau: Siq *J1*. 2. snúnaðr: snuðaðr *J1*. vas: var *alle*. 3. síma: sinnar *J1*.

9. Hákon—hann: Þa er hakon j. *F*. er hann: *ul. J1*. um: of *F*. 10. landzf. gekk: gek allt folk *J1*. -fólk: folkit *39*. þá: *ul. F*. 10—11. þat—alt: vm allt sitt ríki *F*.

13—18. 118. vísa. 1. senn: sæm *K, 18*. enn: hiñ *K, 18, F, 39*; inn *J1*. 2. sonn: sunn *39*. Einriða: eindriða *F, 39* (-da). 3. herjum: herion *F, 39*; hueriom *18*. kunnr: *K, 18*; kunn *F, J1, 39*. of: um *K, 18 = l. s.* 5. at: aðr *F, J1, 39*. veg: ut *F, 39*; ve *J1*. 6. sæ: sia *alle*.

(þeim stýra goð) geira
 s garðs Hlóriði farði.

119. Ok herþarfir hverfa,
 hlakkar móts, til blóta,
 rauðbrikar fremsk rækir 5
 4 ríkr, ásmegir, slíku;
 nú grœr jörð sem áðan,
 aprt geirbrúar hapta
 auðryfir lætr þru
 s óhryggva vé byggva. 10
120. Nú liggr alt und jarli
 (ímunborðs) fyr norðan
 (veðrgæðis stendr víða)
 4 Vík (Hákonar ríki).

970—71 Inn fyrsta vetr, er Hákon réð fyrir landi, þá gekk sild 15
 upp um alt land ok áðr um haustit hafði korn vaxit,
 hvar sem sáit hafði verit. En um vartit ofluðu menn
 sér frækorna, svá at flestir bæendr søru jarðir sínar,
 ok varð þat brátt árvænt.

s. Hlóriði: bloðriðe *J1*; loríþi *39*.

3—10. 119. *visa*. 1—s *mgl. J1*. 4. ásmegir: *sál. F, 39*;
 ásmegi *K, 18 (al)*. s. óhryggva... byggva: *ohryggia... byggia*
K, 18, F, 39.

11—14. 120. *visa*. 4. Hákonar: *sál. K, 18, F, 39*;
 hák *J1*.

15. Inn: *Her beg. 39 og F et nyt kap., 39 með overskr.*
arferð i noregi (meget afbleget); F mgl. overskr. Hákon: *j.*
tf. F. fyrir: *ul. J1*. þá: *ul. F.* þá gekk: *omv. 39*.
 15—16. síld upp: *omv. J1*. alt land: *omv. J1*. 17. sáit: *sað*
J1. 18—19. svá—árvænt: *batnaðe brat arferþ J1*.

K. 17. Orrosta.

H 205

[*Fsk.* k. 45; *ÓTr. (Fms.)* k. 55, (*Flat.*) k. 62; *jfr. ÓH* (53) k. 14; *ÓH (Fms.)* k. 12.]

Ragnfrøðr konungr, sonr Gunnhildar, ok Guðrøðr, F 106
annarr sonr Gunnhildar — þeir ii. váru þá á lífi sona
Eiríks ok Gunnhildar; svá segir Glúmr Geirason í
5 Gráfeldardrápu:

121. Fellumk hōlf, þás hilmis
hjørdrifa brá lífi,
(réðat oss til auðar)
4 auðvōn (Haralds dauði);
10 en ek veit, at hefr heitit
hans bróðir mér góðu
(séa getr þar til sælu
s seggfjōld) hvaðarr tveggja.

Ragnfrøðr byrjaði ferð sína um várit, þá er hann
15 hafði i. vetr verit í Orkneyjum. Helt hann þá vestan 971

1. *Overskr. fra 18, J2*; En fra iarli ok gunhildarsonum
J1; *mgl. K, F, 39. Med dette kap. (uden overskr.) beg. det 3.*
blad i AM 325, VIII. 2. Ragnfrøðr: Ragnfræðr *F, J1*; Ragn-
fræyðr 39; Rangfrøðr 325; -frøðr *K.* 2—4. konungr—Gunn-
hildar: ok ævðrøðr lifðo þa eftir .ss. ævnhildar ok eiríks blōð
oxar *F.* 2. sonr *G.*: *omv. 39, 325*; *ul. J1, 18*; sonr *skr.*
s. i alle. Guðrøðr: gudrēþr *J1*; *fork. i 39*; -roþ(ð)r *de øvrr.*
3. sonr: *svn 325=l. 4.* annar—á: voru ii. þa *J1.* Gunnhildar:
hennar 325. 3—4. á—ok: eftir af *svnm gvnhildar 325.*
sona Eiríks: eiríks *ss. J1.* 4—5. í Gráf.dr.: *ul. F, J1.*

6—13. 121. *visa.* 1. Fellumk: Fellumz *K, F, 18, 39 (o)*;
fellomk *J1*; Fellvmk 325. þás: þa er *alle* (er *dog bortrevet i*
39). 4. Haralds: *sál. K, 325*; hañ 39; hañ. *F*; hañ *J1.*
s. en: en *F, 325.* hefr: hofr 39, *F*; hefir *de øvrr.* s. segg:
segs *K, 18.* -fjōld: -fiōð 39. hvaðarr: hvaþar *K, 18*; hvaðar
39; hvaðar *J1*; kvaðar 325; hvat ár *F.* tveggja: tveggi *i alle.*

14. Ragnfrøðr: Rangfræðr konungr 325. um várit: of
svmarit *F.* várit: svmarit 39. þá: *ul. J1.* 15. i. vetr
| verit: *omv. J1, 325, 39.* þá vestan: vestan lidi *svn J1.*
vestan: avstr 325.

- U 137 til Nóregis ok hafði frítt lið ok skip stór. En er hann kom í Nóreg, þá spurði hann, at Hákon jarl var í Þrándheimi. Helt Ragnfróðr þá norðr um Stað ok herjaði um Sunn-Mœri, en sumt fólk gekk undir hann, sem opt verðr, þá er herflokkar ganga yfir land, at þeir, er fyrir eru, leita sér hjálpar, hverr þannug, sem vænst þykkir. Hákon jarl spurði þessi tíðendi, at ófriðr var suðr um Mœri. Réð jarl þá til skipa ok lét skera upp herðr, býsk sem hvatligast ok helt út eptir firði. Varð honum gott til liðs; varð fundr þeira 10
- H 206 Ragnfróðar ok Hákonar jarls á Sunn-Mœri norðarlíga. Helt Hákon þegar til orrostu, hann hafði lið meira ok skip smæri; orrosta varð hørð ok veitti Hákonni þyngra, þeir þorðusk um stafna, sem þar var siðr til. Straumr var í sundinu ok hóf öll skipin saman inn at landinu. 15 Jarl lét ok hamla at landinu, þar er honum þótti bezt til upgöngu. En er skipin kendu niðr, þá gekk jarl ok alt lið hans af skipum ok drógu upp, svá at óvinir þeira skyldu eigi mega út draga. Síðan fylkði

1. skip stór: *omv. 325.* 2. í Nóreg: *við noreg 325.* þá: *ul.* F. 3. þá: *ul. J1.* 4. um: *of F.* en—gekk: *geck svmt folk F.* 5. opt: *optazt J1; optaz 325.* ganga: *fara F.* land: *landit J1.* 6. þannug: *þanig F, 325 (nn); þannog J1.* sem: *er F.* 7. spurði: *spyr 18, F, 39, J1, 325.* at: *er 325.* 8. var: *er J1, 18.* Réð: *ræðr J1.* 9. lét: *lætr J1.* býsk: *ul. 325.* hvat-: *skiot- F.* helt: *helldr J1.* 10. Varð honum: *omv. F.* liðs: *oc tf. 39.* varð: *efter jarls F, J1.* þeira: *ul. 325.* 11. Ragnfróðar: *konungs tf. F, 325.* jarls: *ul. 39.* 12. Hákon: *iarl tf. F, 325.* ok: *en F, J1.* 13. orrosta—hørð: *þar varð horð orrosta 325.* Hákonni: *iarli 325.* þyngra: *iarli þungt J1.* 14. þar: *þa J1, 325.* 15. öll skipin: *omv. J1.* skipin saman: *omv. F.* 16. Jarl: *-inn tf. 325.* ok: *ul. J1.* landinu: *landi F, 39, J1, 18.* er: *sem F, J1.* 17. til: *ul. 325.* skipin: *skip J1.* niðr: *grvz 325.* 18. ok—skipum: *a land með allt liþit J1.* alt: *ul. 325.* skipum: *skipunum F, 39, 325, 18.* upp: *skipin tf. J1, 325.* 19. skyldu: *skyllði 325.* mega—draga: *draga fra þeim 325.*

jarl á vellinum ok eggjaði Ragnfrøð til upgöngu. Þeir Ragnfrøðr lögðu útan at, ok skutusk á langa hrið; vildi Ragnfrøðr ekki á land ganga, ok skildusk at svá búnu. Helt Ragnfrøðr sínu liði suðr um Stað,
 5 þvíat hann óttaðisk landher, ef drifi til Hákonar jarls. En jarl lagði fyrir því eigi optarr til orrostu, at honum þótti borða-munr of-mikill. Fór hann þá um haustit norðr til Þrándheims ok var þar um vetrinn, en Ragnfrøðr konungr hafði þá alt fyrir sunnan Stað,
 10 Firðafylki, Sogn, Hørðaland, Rogaland. Hafði hann fjölmenni mikit um vetrinn; ok er váraði, bauð hann 972 leiðangri út ok fekk lið mikit, fór hann þá um öll þau fylki at afla sér liðs ok skipa ok annarra fanga, þeira er hann þurpti.

15

K. 18. Orrosta í Sogni.

[*Fsk. k. 45; ÓTr. (Fms.) k. 56, (Flat.) k. 63.*]

Hákon jarl bauð liði út, þá er váraði, alt norðan 972 ór landi. Hann hafði mikit lið af Hálogalandi H 207

1. jarl: upi *tf. J1*. Ragnfrøð: konungr *tf. 325*. til: her-med ender det 5. blad i 39. up-: land *J1*. 2. Ragnfrøðr: rang- *325*; konungr *tf. J1*. útan at: at vttan *F*. 3. hrið: dag(!) *tf. 325*. 4. at-búnu: með því at síni *F*. Ragn-rangn *325 og tf. k.* sínu liði: omv. *F, J1*. 5. land-: landz- *J1*. 6-7. En-mikill: ul. *J1*. 6. fyrir: ul. *F, 325*. optarr: ul. *325*. 7-8. hann-norðr: iarl norðr vm hæstið *J1*. um haustit: ul. *325*. 8. ok-vegrinn: þi at honum þótti borða munr of mikill at beriaz *J1*. 10. Firðaf.-Rogaland: ul. *J1*. Sogn: ok *tf. F*. Hafði hann: omv. *F*. 11. vetrinn: sig *J1*. ok: enn *F, 325*. 11-14. hann-þurpti: R. konungr vt liði miklu vm hørðaland ok rogaland fek hann lið mikit *J1*. 12. leiðangri út: omv. *325*. 12-13. þau fylki: omv. *F*. 14. þurpti: at hafa *tf. F*. 15. *Overskr. fra 18, J2; Gunhilldar synir stvkv J1; orosta hakonar .j. 325; mgl. K, F*. 16. þá: ul. *F, J1*. 16-17. þá-landi: vm allan noreg *325*. 16. norðan: norðr *K, 18 (norþan J2)*. 17. mikit lið: omv. *J1*.

F 107 ok Naumudali, svá at alt frá Byrðu til Staðs hafði
 U 138 hann lið af öllum sjálfondum, honum drósk herr um
 öll Þrændalög, svá um Raumsdal. Svá er at kveðit,
 at hann hafði her af iiii. fólklöndum; honum fylgðu
 vii. jarlar, ok höfðu þeir allir saman ógrynni liðs; svá 5
 segir í Velleklu:

122. Hitt vas meir, at Mæra
 morðfíkin lét norðan
 folkverjandi fyrva
 4 fôr til Sogns of gôrva; 10
 ýtti Freyr af fjórum
 fólklöndum (sá branda
 Ullr stoð af því allri
 s yrþjóð) Heðins byrjar.
123. Ok til móts á Meita 15
 mjúkhurðum fram þurðu
 með svörgæli Sôrva
 4 sjau landrekar randa;

1. ok Naum.: *ul. J1.* -dali: dal 325. at: *ul. F, J1.*
 325. Byrðu: *ok tf. F.* 2. sjá-: sið- 325. 2—4. honum—
 at: *ul. J1.* 2. drósk: *ok tf. F.* 3. svá: *ok tf. F.* Svá:
 ok sva *F, 325.* 4. hafði: hefði *F, 325.* her: lið *J1.*
 fólk-: þioð- *F.* 5. höfðu—liðs: hafði hver þeira sama(?)
 fiolmenni hers 325. þeir: *ul. J1.* liðs: hers *J1.*

7—14. 122. *visa.* 1. vas: var *alle.* Mæra: mæra *F;*
 mæira 325; mæra *de øvrr.* 2. morð-: mork *F.* 3. fyrva:
sál. K, 18, F, 325; fyrva *J1.* 4. Sogns: sokns *J1.* of: um
K, 18. gôrva: *ger- alle.* 5. ýtti: yti *K, 325.* 6. sá: fta(?)
J1 (eller = skala?). branda: brandi *F.* 7. af: a *K, 18, J2,*
F, 325. 8. yr-: yr- *F.*

15—18. 123. *visa.* 1. Ok—Meita: Hítt var meira at mæra
F. Meita: mæta *J1;* mivta 325. 2. mjúk-: mió- *F.* 3. svörgæli:
 svörgæli *K;* svorgöli 325; svörgæli *J1;* særgæli *F.*
 Sôrva: sârva *K;* sârva *F;* sôrva 325; suarfa *J1.* 4. sjau:
 sið *J1.* -rekar: -reki *J1.* randa: landa 18.

glumði allr, þás Ullar
eggþings Heðins veggjar
(gnótt flaut nás fyrir nesjum)

s Nóregr, saman fóru.

5 Hákon jarl helt liði þessu öllu suðr um Stað. Þá
spurði hann, at Ragnfróðr konungr með her sinn
væri farinn inn í Sogn, snøri þá þannug sinu liði, ok
varð þar fundr þeira Ragnfróðar. Lagði jarl skipum
sínnum at landi ok haslaði völl Ragnfróði konungi ok
10 tók orrostu-stað; svá segir í Velleklu:

124. Varð fyrir Venða myrði,
viðfrægt en, gramr, síðan
gerðisk mest at morði

4 mannfall, við styr annan;
15 hlym-narfi það hverfa
hlifar flagðs, ok lagði
jalks við öndurt fylki

s öndur »forf«, at landi.

H 208

Þar varð allmikil orrosta. Hafði Hákon jarl lið miklu

s. allr: allt *F*. þás: þa er *alle*. e. -þings: -þing 325.

5. liði—öllu: her þessum öllum *J1*, 325; þessum her öllum *F*. suðr um: fyrir norþan *J1*. 6. með—sinn: *ul. J1*. her: *ul. F*. 7. væri: var *J1*, 325. Sogn: sokn *J1* = 287. s. snøri: jarl *tf. F*, *J1*. þannug: þáðig *F*; þangad *J1*; *jarl* 325. 8. varð: verþr *J1*, *F*. Ragnfróðar: *ul. F*; konungs *tf. J1*, 325. 8—9. skipum sínum: skip sin *J1*, 325; skípi síno *F*. 9. völl | R. k.: *omv. J1*. Ragnfróði: *ul. 325*. 10. tók orrostu-stað: tokz orrosta 325.

11—18. 124. *visa*. 1. Venða: vinda *alle*. 2. -frægt: *fregr* 325. 3. gerðisk: *gerðiz* (-zt *F*) *alle* (-þ- *K*, *J1*). 4. hlym-narfi: hlum narfi *J1*. 5. flagðs: *flaðz* 325. 6. öndurt: *alle* (ort *el. urt*). 7. öndur »forf«: *öndur færð K*, 18; *andðr færð J1*; *öndvr forf(?) 325*; *öndvr þorf F*. at: af *F*.

19. Hafði | H. j.: *omv. F*; *jarl ul. J1*. lið: *efter meira J1*.

meira ok fekk sigr. Þetta var á Þinganesi, þar er mœtisk Sogn ok Hórdaland. Ragnfróðr konungr flýði til skipa sinna, en þar fell af liði hans ecc. manna; svá segir í Velleklu:

125. Ströng varð gunnr, áðr gunnar 5
 gammi nás und hramma
 þrengvimeidr of þryngvi
 4 þrimr hundruðum lunda,
 knátti hafs at hófðum
 (hagnaðr vas þat) bragna 10
 folkeflandi fylkir
 8 fangsæll þaðan ganga.

Eptir orrostu þessa flýði Ragnfróðr konungr ór Nóregi, en Hákon jarl friðaði land ok lét fara aptr norðr her þann inn mikla, er honum hafði fylgt um sumarit, en 15 972—73 hann dvalðisk þar um haustit ok um vetrinn.

U 139

K. 19. Kvánfang Hákonar jarls.

[Fsk. k. 65.]

Hákon jarl gekk at eiga konu þá, er hét Þóra, dóttir Skaga Skoptasonar, ríks mannz. Þóra var allra

1. fekk: hann *tf. J1*. 1—2. Þetta—Hórdaland: *ul. F.* Þinga-: *Digra- J1*; *dínga 325*. er: *ul. 325*.

5—12. 125. *vísá*. 1. varð: *var J1, F.* gunnr: *gum(?) J1*; *guðr de øvrr.* gunnar: *gumar J1*; *gymnar F.* 2. gammi: *glammi 325*. hramma: *hrammí F.* 3. þrengvi-: *þreyngvi K, 18, F*; *þrengvi J1*; *þrongvi 325*. of: *um K, 18*; *áðr J1*. 4. hafs: *háf F.* at: *af J1*. 7. -eflandi fylkir: *eflanda fylkis F.* 8. fang-... ganga: *feng ... gengi F.*

14. friðaði—ok: *ul. J1*. land: *landit F.* aptr: *ul. J1*; *efter norðr 325*. norðr: *ul. F.* 15. inn mikla: *allan J1*. 16. þar: *suðr J1, 325*. ok: *sva tf. F.* 17. *Overskr. fra 18, J2, F*; *fra tíþinda skopta J1*; *fra hakoni i. (?) 325*; *mgl. K.* 18. gekk—Þóra: *feck kono þeirar er þóra het F.* 18—19. konu—dóttir: *dottur J1*. 19. Skoptas.: *þa er þóra heit tf. J1*.

kvinna fríðust; þeira synir váru Sveinn ok Hemingr; Bergljót hét dóttir þeira, er síðan átti Einarr þambarskelfir. Hákon jarl var kvinnamaðr mikill ok átti mǫrg börn. Ragnhildr hét dóttir hans; hana gipti H 209
 5 hann Skopta Skagasygni, bróður Þóru. Jarl unni F 108 Þóru svá mikit, at hann gerði sér svá miklu kærri, en aðra menn, frændr Þóru, ok var þó Skopti, mágr hans, mest metinn af öllum frændum hennar. Jarl veitti honum stórar veizlur á Mœri. En hvert sinn er
 10 þeir váru í leiðangri, þá skyldi Skopti leggja skip sitt næst skipi jarls, en engum skyldi þat hlýða, at leggja skip milli skipa þeira.

K. 20. Fall Tíðenda-Skopta.

[Fsk. k. 65.]

Þat var á einu sumri, er Hákon jarl hafði leið-
 15 angr úti, þá stýrði þar skipi með honum Þorleifr spaki. Eiríkr var ok þar í fǫr; var hann þá x. vetra eða xi. En er þeir lögðu til hafnar á kveldum, þá lét Eiríkr sér ekki líka annat, en þeir legði til lægis næst skipi jarls. En er þeir kómu suðr á Mœri, þá kom

1. váru: þeir *tf. F, 325.* 2—3. þambarskelfir: þambarskelfir 325; þamba- *K*; *fork. i F, J1.* 6. mikit: mioc 18. sér: *ul. F.* svá: *ul. J1, 325.* 7. en—menn | frændr Þ.: *omv. F.* ok: *ul. F.* 8. frændum hennar: þeim *F.* 8—9. Jarl veitti: *omv. F.* 10. þá: *ul. F.* 11. engum: öðrum *tf. J1, 325.* þat: *ul. F.* leggja: nokkvt *tf. F.* 12. skipa þeira: *omv. F, 325.* 13. *Overskr. fra 18, J2; Dráp skopta Skaga s. F; fra eiriki ok skopta 325; ingen kap. J1; mgl. K.* 14. er: at *F.* 15—16. þá—spaki: þar stýrði efno skipi þorleifr hín spaki *F.* 15. þar skipi: erik(!) s. hans skipi þar var a *J1.* 16. Eiríkr: s. hakonar iarle *tf. F.* ok: þa *F*; þa oc 325. ok—hann: *ul. J1.* var hann: *omv. F.* 17. hafnar: hafna 325. þá lét: lǫtr *F.* 18. líka annat: *omv. F.* þeir: hann 325. til lægis: *ul. 325.* 19. skipi jarls: *omv. F, J1.* þá: *ul. F.*

þar Skopti, mágr jarls, með langskip, vel skipat. En er þeir róa at flotanum, þá kallar Skopti, at Þorleifr skyli rýma höfnina fyrir honum ok leggja ór læginu. Eiríkr svarar skjótt, bað Skopta leggja í annat lægi. Þetta heyrði Hákon jarl, at Eiríkr, sonr hans, þóttisk 5 nú svá ríkr, at hann vill ekki vægja fyrir Skopta, kallar jarl þegar, bað þá leggja ór læginu, segir, at þeim myndi annarr vera verri, segir, at þeir mundu vera barðir. En er Þorleifr heyrði þetta, hét hann á menn sína ok bað leggja skipit ór tengslum, ok svá 10 var gort; lagði þá Skopti í lægit, þat sem hann var vanr at hafa næst skipi jarls. Skopti skyldi segja H 210 tíðendi ǫll jarli, þá er þeir váru báðir samt, en jarl sagði Skopta tíðendi, ef hann spurði fyrr; hann var U 140 kallaðr Tíðenda-Skopti. Um vetrinn eptir var Eiríkr 15 með Þorleifi fósra sínum, en um várit snimma fekk Eiríkr sér sveit manna. Þorleifr gaf honum skútu xv.-sessu með ǫllum reiða, tjöldum ok vistum. Helt

1. mágr jarls: *omv. J1.* jarls: *hans 325.* vel: *al. F.*
 2. þá: *ul. F, J1.* Þorleifr: *hinn spaki tf. 325 (men spaki er overstreget).* 3. skyli: *skyldi F.* höfnina: *hofn 325.* fyrir honum: *ul. F.* ok—læginu: *ul. 325; en tf. J1.*
 5. Hákon: *ul. 325.* 5—6. sonr—nú: *var F; s. skr. de øvrr.; þotti skr. 325.* 6. vill: *villdi F, 325.* ekki: *eigi K.* fyrir: *ul. 325.* 7. segir: *sagði J1, 325; s. F.* 8. annarr vera: *vera anaR kost F.* vera: *ul. J1, 325.* segir: *sagði J1; ok F, 325.* at—mundu: *mundo þeir F.* 9. barðir: *brát tf. F.* 10. ok bað: *at þeir skyldo J1.* skipit: *ul. F; skipin 325.* 10—11. svá var: *omv. F, J1, 325.* 11. lægit: *lægi J1; hofn 325.* þat: *þa 325.* sem: *er F.* 12. at hafa: *ul. 325.* skipi jarls: *omv. F; iarli 325.* 13. tíðendi ǫll | jarli: *omv. J1; j. q. t. 325.* báðir: *a 325.* samt: *saman F.* 14. tíðendi: *ul. 325.* spurði: *fretti F.* fyrr: *fyrri J1, 325.* 15—16. Eiríkr—sínum: *þorleifr oc eiríkr báðir saman 325.* 16. snimma: *ul. J1.* 17. sveit manna: *sál. F, 325, J1, 18, J2; omv. K, men med omflytnings-tegn.* 18. xv.: *tvitvg F.* reiða: *oc tf. 325.* tjöldum . . vistum: *omv. F.*

Eiríkr þá út eptir firði ok síðan suðr á Mœri. Tíð-
enda-Skopti fór með xv.-sessu, skipaða, millum þúa
sinna, en Eiríkr leggr til móts við hann ok til bardaga;
þar fell Skopti, en Eiríkr gaf grið þeim mǫnnum, er
5 þá stóðu upp; svá segir Eyjólfur dáðaskáld í Banda-
drápu:

126. Meita fór at móti
mjök síð of dag skiði
ungr með jǫfnu gengi
10 4 útvers frǫmum hersi,
þás riðloga reiðir
randvallar lét falla
(ulfteitir gaf ótu
8 opt blóðvǫlum) Skopta.
- 15 127. Hoddsveigir lét hníga
harða ríkr, þás barðisk,
(-logreifis brátt lifi
4 land-) mens Kíar (sanda).
Stálægir nam stíga
20 stafns flatbalkar hrafna

1. þá: *ul. F.* síðan: *sva F.* 2. skipaða: *ul. 325.*
millum: *milli J1, 325.* 3. leggr: *lagði J1.* móts—bardaga:
bardaga við hann *F.* 4. þar fell: *omv. F, J1.* 5. þá: *ul.*
325. stóðu upp: *omv. 325;* lifðu eftir *F.* Banda-: *bardaga F.*

7—14. 126. *visa. L. 1—4 ogsá i SnE. I 444.* 2. of: *um*
alle. 4. -vers: *vars J1.* 5. þás: þa er *alle.* reiðir: *reið*
J1. 6. randvallar: *Rannvallr J1; randvallr 325.* 7. -teitir:
-rettir J1; reitir 325. gaf: *fekk F, 325.*

15—20. 127. *visa.* 1. Hoddsveigir: *Hodz sveigir J1;*
Hoddhneigi 325; Hoddsveigi F. lét: *letz J1; lezt 325; her-*
efter er áben plads til ét ord i J1. 2. þás: þa er *alle.*
3. log-: *læg F.* brátt: *brattu K, J1, F (-v); bra 325.*
4. mens: *sál. F; mann de øvrr; i K, J1, 325 skr. sammen med*
land. Kíar: sál. F; kiars de øvrr. (jfr. Njála II 320—21).
sanda: sál. F; handa de øvrr. 5. cegir: *ygir F.* stíga: *hníga*
325. 6. flatbalkar: *sál. K. Gísl. (Aarb. 1876, 315 anm. 3);*
fletbalkar K, 325; fet balkar F; flek baki J1.

af dynbeiði dauðum.

8 *Dregr land at mun banda.*

Siðan siglði Eiríkr suðr með landi ok kom fram í
 F 109 Danmörk, fór þá á fund Haraldz konungs Gorms-
 sonar ok var þar með honum um vetrinn. En eptir 5
 H 211 um várit sendi Dana-konungr Eirík norðr í Nóreg ok
 gaf honum jarldóm ok þar með Vingulmörk ok Rauma-
 ríki til yfirsóknar, með þeim hætti, sem fyrr höfðu
 þar haft skattkonungar; svá segir Eyjólfur dáðaskáld:

128. Folkstýrir vas fára 10

•finnz ǫlknarrar linna

suðr at sævar naðri

4 setbergs• gamall vetra,

áðr at Yggjar brúði

élhvetjanda setja

Hildar hjalmi faldinn

8 hoddmildingar vildu. 15

Eiríkr jarl var síðan höfðingi mikill.

8. banda: branda *J1*.

4. konungs G.s.: dana konungs 325. 5. þar: ul. *F*, 325. eptir: ul. *J1*. 6. sendi—Eirík: for eiríkr 325. Nóreg: með radi danakonungs *tf*. 325. ok: hann *J1*. 7. jarldóm: iarls nafn 325. 8. með: eptir 325. þeim: þeim *F*, *J1*, 325. 9. þar: ul. *J1*, 325. Eyjólfur dáðaskáld: eyjólfur *F*; æyvindr sk. s.(!) *J1*.

10—17. 128. visa. 1. Folk-: Folk (o *rettet fra u*) 325. 2. -knarrar: -knattar 325. 3. sævar: *sål. J1, 325*; siavar *K, F (-f-)*. 4. set-: sett *J1, 325*. Om l. 1—4 se *Falk, Arkiv V. 249*; jeg tror ikke, at *Falks* rettelser er antagelige; særlig er linda usikkert og hele omskrivningen for *Erik* lidet rimelig. I øvrigt tror jeg, at *Falk* har ret i at søge en sådan indskudssætning, som han antager. Særlig tiltalende er hans rettelser af suðr til smidr. 6. -hvetjanda: *sål. J1 (tt), 325*; -hvetiandi *de øvrr*. 7. Hildar: halldar 325. 8. hodd-: holdd 325.

18. jarl: ul. *F*. var síðan: varð *J1*. mikill: ul. 325 (*vistnok kun af mangel på plads*).

K. 21. Ferð Óláfs ór Gørðum.

[*Ágr. k. 15; Tjodrek k. 7; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 68; Oddr II k. 5, 6; ÓTr. (Fms.) k. 58, (Flat.) k. 65.*]

Óláfr Tryggvason var þessar hríðir allar í Garðaríki ok hafði þar it mesta yfirlát af Valdimar konungi ok kærleika af drótningu. Valdimarr konungr 5 setti hann höfðingja yfir herlið þat, er hann sendi til at verja land sitt. Átti Óláfr þar nokkurar orr- U 141 ostur ok varð herstjórnin vel í hendi; helt hann þá sjálfr sveit mikla hermanna með sínum kostnaði, H 212 þeim er konungr veitti honum. Óláfr var orr maðr 10 við sína menn, varð hann af því vinsæll. En varð þat, sem optliga kann verða, þar er útlendir menn hefjask til rikis eða til svá mikillar frægðar, at þat verði umfram innlenzka menn, at margir ofunduðu þat, hversu kær hann var konungi ok eigi síðr drótn- 15 ingu; mæltu menn þat fyrir konungi, at hann skyldi

1. *Overskr. fra 18, J2; lægd a fæð a olaf J1; orosta Olafs konungs 325; Vpphaf O. try. s. F og beg. kap. med en stor og smuk initial, der går igennem 7 linjer; mgl. K.* 2. hríðir: stundir *F, J1*; tíðir *325.* allar: *ul. J1.* 3. þar: *ul. 325.* -lát: -læti *F.* 4. kærleika: kærleik *F, J1, 325.* drótningu: drotning *J1, 18; fork. i F, J2.* 5. hann(1): *tú tf. 325.* 6. land sitt: *sál. F, J1, 325, J2, 18; landit K. Herþá tf. F: sva s. hallar stein. Tolf var elldz at allðri ysetrs hati vettra hræstr þa er herskip glæsti hærða vinn or gorbom. hloðo hamðis klæðom híorva gnys ok skyiom hilmis menn sem hialmom hlýr vig en mól styri. Verset er af Hallfræðr. Átti Óláfr: omv. F. nokkurar: margar J1.* 7. varð: var hanvm *F; honum tf. J1, 325.* vel í hendi: vel-hend. *F.* 8. sjálfr: *ul. F.* með: af *F.* 9. maðr: *ul. F.* 10. sína menn: *omv. J1.* því: *ul. J1.* En: þat *F; þar 325; þa tf. J1.* varð: var *J1.* 11. þat: þar *F.* optliga: opt *325.* er: sem *F.* 12. hefjask: miok *tf. J1.* svá: *ul. F.* frægðar: *sva tf. F.* þat: þeir *J1.* 13. innlenzka: *innlandz 325.* 14. ok: *ul. J1.* 15. menn þat: *margir 325. þat: ul. F, 18, J2.*

varask at gera Óláf eigi ofstóran — fyrir því at slíkr maðr er þér hættastr, ef hann vill sik til þess ljá, at gera yðr mein eða yðru ríki, er svá er búinn at atgørvi ok vinsæld, sem hann er; vitum vér ok eigi, hvat þau drótning tala jafnan. Þat var síðr mikill 5 inna ríku konunga, at drótning skyldi eiga hálfu hirðina ok halda með sínum kostnaði ok hafa þar til skatta ok skyldir, svá sem þyrpti; var þar ok svá með Valdimar konungi, at drótning hafði eigi minni hirð, en konungr, ok kepðusk þau mjök um ágætis-menn, vildi 10 hvártveggja til sín hafa. Nú gerðisk svá, at konungr festi trúnað á slíkar ræður, sem mælt var fyrir honum, ok gerðisk hann nokkut fár ok styggr til Óláfs; en er Óláfr fann þat, þá segir hann drótningu, ok þat með, at hann fýstisk at fara í norðrlönd, ok segir, 15 at frændr hans hafa þar fyrr ríki haft, ok honum þykkir líkast, at þar myni þroski hans mestr verða.

F 110 Drótning biðr hann vel fara, segir, at hann myni þar

1. Óláf eigi: *omv. F.* fyrir: *ul. 325, F.* 2. þér: yðr *J1* sik—at: *ul. J1*. sik: *sin F, 325*. 3. er(1): *hann tf. F.* er(2): *ul. F.* at: *allri tf. F;* iðrottum ok *tf. J1*. 3—4. atgørvi . . . vinsæld: *omv. J1;* -sældom *skr. F.* 4. sem—er: *ul. F, J1, 325*. vitum: *vitv 325, J1*. ok(2): *ul. J1*. eigi: *sogðv þeir tf. 325*. 5. hvat: *er tf. F.* var: *er K, 18, J2*. síðr mikill: *omv. F.* 6. ríku: *rikustu J1, 325*. konunga: *manna 325;* i þān tíma *tf. F.* skyldi eiga: *atti 325*. 6—7. hirðina ok: *hirð. oc skylldi 325*. 8. ok skyldir: *ul. J1*. þyrpti: *þvrfti F.* ok(2): *ul. J1*. 9. at: *er 325*. eigi: *eki J1*. 10. ágætis: *agæta J1, 325*. 11. -tveggja: *þa tf. 325*. gerðisk: *enn tf. J1*. 13. nokkut: *ul. 325; efter ok(2) J1 (nakvað)*. til Ó.: *við Olaf F.* 14. þá: *ul. F.* segir: *sagði J1, 325;* s. *de øvrr.* hann: *þat tf. 325*. 15. fýstisk: *fysizt J1*. segir: *segia(!) J1*. 16. hafa: *hof (∴ hofðv) hermed slutter bl. 3 i 325, VIII.* þar: *þat F.* fyrr ríki: *omv. F;* fyrr *ul. J1*. 17. myni: *mani K, 18, J2;* muni *de øvrr.* þroski—verða: *hanum nockørr þroski øtlaðr vera F.* 18. myni: *mani K, 18, J2;* mæn *F;* mundi *J1*.

göfugr þykkja, sem hann væri. Síðan býr Óláfr ferð 987
sina ok gekk á skip ok helt svá út í hafit í Eystra- H 213
salt. En er hann siglði austan, þá kom hann við
Borgundarhólm ok veitti þar uprás ok herjaði, en
5 landz-menn sóttu ofan ok heldu orrostu við hann, ok
fekk Óláfr sigr ok herfang mikit.

K. 22. Kvánfang Óláfs konungs Tryggva-
sonar.

[*Jfr. Ágr. k. 16; Fsk. k. 69; Oddr II k. 7; ÓTr. (Fms.)
k. 58, 59, (Flat.) k. 65, 66.*]

Óláfr lá við Borgundarhólm ok fengu þar veðr
10 hvast ok storm sjávar, ok megu þeir þar eigi við
festask ok sigla þaðan suðr undir Vindland ok fá þar
höfn góða, fara þar alt með friði ok dvöldusk þar um U 142
hrið. Búrizláfr hét konungr í Vindlandi; hans dætr
váru þær Geira, Gunnhildr ok Ástriðr. Geira kon-
15 ungs-dóttir hafði þar vald ok ríki, sem þeir Óláfr
kómu at landi. Dixin er sá maðr nefndr, er mest
forráð hafði með Geiru drótningu. En er þau höfðu
spurt, at þar váru við land komnir ókunnir menn,
þeir er tíguliga létu yfir sér ok þeir fóru þar með
20 friði, þá fór Dixin á fund þeira með orðsending

2. út í hafit: *ul. J1. i(2): hit tf. F. 4. ok(1): ul. J1.*
5. ok(2): *ul. F. 7—8. Overskr. fra 18, J2; Olafr try. s.*
fek eoirv. F; Olafr fek geiru J1; mgl. K. 9. þar: þeir F;
þr(?) J1. 9—10. veðr hvast: omv. F; veidr hvæs J1. 10—
11. ok megu—ok(1): ul. J1. 10. megu: matto F. 11. ok(1):
þeir F. Vind-: vin- J1, = l. 13. 12—13. ok—hrið:
ul. J1. 13. hans dætr: omv. J1. 14. Geira(1): ul. J1.
ok: ul. J1. 14—15. konungs-dóttir: omv. J1. 15. vald ok:
ul. J1. 16. kómu—landi: varu við land komnir J1. er...
nefndr: hét F. 17. forráð hafði: omv. J1. drótningu: fork.
i alle. þau: ul. J1. 17—18. höfðu spurt: spvrdö F, J1.
19. þeir(1): *ul. J1. tígul. létu: omv. J1.*

drótningar Geiru, þá, at hon vill bjóða þeim mǫnnum til vetrvistar, er þar váru komnir, þvíat þá var mjök 987 liðit á sumarit, en veðráttá hǫrð ok stormar miklir.

En er Dixin kom þar, þá varð hann brátt þess varr, H 214 at þar réð fyrir ágætr maðr bæði at ætt ok ásýnum. 5 Dixin segir þeim, at drótning bauð þeim til sín með vináttu-boði. Óláfr þekðisk þat boð ok fór um vetrinn til Geiru drótningar, ok sýndisk hvárt þeira 987—8 fær Geiru drótningar þann vetr. Gerðisk hann þar þá forráða-maðr þess ríkis með henni. Hallfrøðr vandræðaskáld getr þess í drápu þeiri, er hann orti um Óláf konung:

129. Hilmir lét at Holmi 15
hræskóð roðin blóði
(hvat of dylði þess hǫlðar?)
4 hǫrð ok austr í Gǫrðum.

1. drótningar: *ul. J1; efter Geiru F. 18 (J2 = K).* þá—vill: at hann skyldi *J1*; vill hon *F.* mǫnnum: *ul. J1.* 2—3. mjök liðit: *omv. J1.* 3. sumarit: *uden art. J1.* veðráttá hǫrð . . stormar miklir: *omv. J1.* 4. þá: *ul. F.* brátt þess: *omv. J1*; þess *ul. F*; brátt vys ok þess(!) 18. varr: við *tf. F.* 5. réð fyrir: *var fyrir lípi F.* ásýnum: *alítum J1.* 6. segir: *sagði J1*; *s. de øvrr.* 7. þat boð: þetta boð *J1*; boð þetta *F.* fór: *var J1.* 8. vetrinn: *hæstið J1.* þeira: *ul. J1.* 9. ǫðru: *ul. F.* afar-: *ul. J1.* svá—hefir: *hefir Olaf F.* 9—10. hefir—drótningar: *bað hennar J1.* 10. verðr: *var J1.* 11. fær: *fek J1.* þar: *ul. F, J1.* 12. forráða-: *forráðz J1.* þess ríkis | með henni: *omv. J1.* 12—14. Hallfrøðr—konung: *sva s. hallfre. vandræða skald F.* 13. drápu þeiri: *olafs .d. J1.* 14. Óláf kg.: *hann J1.*

15—18. 129. *visa. s. blóði: blopu J1. s. of: vm K, 18.* hǫlðar: *hailþar F, K; haulþar J1.*

K. 23. Hákon jarl helt sköttum Dana-
konungs.

[*Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms) k. 65, (Flat.) k. 80; ÓH (53) k. 14; ÓH (Fms.) k. 12; Fsk. k. 48; Sögubrot k. 2 fin.*]

Hákon jarl réð fyrir Nóregi ok galt engan skatt fyrir þá sök, at Dana-konungr veitti honum skatta 5 alla, þá er konungr átti í Nóregi til starfs ok kostnaðar, er jarl hafði til at verja landit fyrir Gunnhildarsonum.

K. 24. Útboð Haraldz konungs.

[*Fsk. k. 46; Oddr II k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 66, (Flat.) k. 81; jfr. Jómssv. (75) s. 7, (82) k. 6; Knytl. k. 1.*]

Ótta keisari var þá í Saxlandi. Hann sendi boð 10 Haralds Dana-konungi, at hann skyldi taka skírn ok trú rétta ok þat landz-fólk, er hann stýrði, en at qðrum kosti sagði keisari, at hann myndi fara með F 111 her á hendr honum. Þá lét Dana-konungr búa land-H 215 varnir sínar, lét þá vel upp halda Danavirki ok búa U 143 15 herskip sín; þá sendi konungr boð í Nóreg Hákon jarli, at hann skyldi koma til hans snimma um várit með allan her þann, sem hann fengi. Bauð Hákon jarl

1—2. *Overskr. fra F; ingen kap. 18; mgl. K, J2; fra ottu keisara J1.* 3. fyrir: *ul. F, J1.* engan skatt: *aunga skatta J1.* 5. alla: *ul. J1.* 6. til: fyrir *F.* fyrir: *ul. F.* 8. *Overskr. fra 18, J2; Ottá keisari heriadi dan. F; ingen kap. J1; mgl. K.* 10. Haralds—hann: at *dana konungr J1.* Dana: *sál. F, 18, J2; ul. K.* skírn ok: *ul. J1.* 11. trú rétta: *omv. F.* -fólk: *allt tf. F.* 12. sagði—myndi: *kuez hann myndo J1.* 14. vel upp | halda: *omv. J1.* Dana.: *ul. K, 18, J2.* 15. þá—konungr: *hān sendi F.* þá—boð: *hann sendi orð J1.* 15—16. í Nóreg | H. j.: *omv. F, J1.* 16. til —snimma: *ul. J1.* 17. fengi: til *danm. tf. J1.* Bauð | H. j.: *omv. F, J1.*

her út um várit af öllu ríki sínu ok varð hann all-
fjölmeðr ok helt hann liði því til Danmerkr ok fór
til fundar við Dana-konung. Tók konungr allsæmiliga
við honum. Margir aðrir höfðingjar váru þá með
Dana-konungi, þeir er honum veittu lið; hafði hann 5
þá allmikil lið.

K. 25. Orrostur Óláfs konungs Tryggva-
sonar.

[*Hist Norw.* 113; *Ágr. k.* 15; *Oddr II k.* 8; *ÓTr. (Fms.)*
k. 59, 70, (*Flat.*) *k.* 66, 67, 85.]

987—8 Óláfr Tryggvason hafði verit um vetrinn í Vind-
p. 295r-2 landi, sem fyrr er ritit. Hann fór um vetrinn til 10
þeira heraða þar á Vindlandi, er legit höfðu undir
Geiru drótningu ok höfðu þá undan horfit allri hlýðni
ok skattgjöfum þannug. Þar herjar Óláfr ok drap
marga menn, brendi fyrir sumum, tók fé mikit ok
lagði undir sik þau ríki, fór síðan apr til borgar 15
988 sinnar. Snimma um várit bjó Óláfr skip sín ok sigldi
síðan í haf. Hann sigldi undir Skáni, veitti þar up-
göngu, en landz-menn sömnuðusk saman ok heldu

1. her út: *omv. F.* um—sínu: *vm* allt ríki sitt *J1*.
all-: *ul. J1*. 2. -meðr: -mennr *F, J1*. ok(1): *ul. F, J1*. liði
því: *omv. J1*. 2—3. Danmerkr—fundar: *moðz J1*. 3. við:
hærald tf. F. konungr: *hann F.* -sæmiliga: -feginsamlíga
F; *vel J1*. 4. honum: *hakoni iarli J1*. 6. þá: *ul. J1*.
-mikil lið: -mikinn her *F, J1*. 7—8. *Overskr. fra 18, J2*
(*oña*); *Olafr heriadi i vindlandi F*; *olafr sigraðiz t. s.* (= *tryggva son*) *J1*; *mgf. K.* 9. um vetrinn | í V.: *omv. J1 og*
skr. vin-. 10. sem—ritit: *ul. J1*. sem: *sva sem F.* er
ritit: *var ritað F*; *rit K* (*ritat J2, 18*). 11. á: í *F*. Vind-:
vin-J1. 11—12. legit—þá: *lengi höfðu F, J1*. 13. þannug:
þanig F; *til J1*. Þar: *ul. F, J1*. herjar Ól.: *omv. F.* drap:
drepr F, J1. 14. menn: *en tf. F, J1*. sumum: *ok tf. J1*.
tók: *hann tf. F.* ok: *en F, J1*. 15. þau ríki: *hervþinn J1*.
16. várit: *sumarid J1*. 17. Skáni: *skan eyri F.*

orrostu, ok hafði Óláfr sigr ok fekk herfang mikit. Síðan siglði hann austr til Gotlandz; þar tók hann kaupskip, er Jamtr áttu. Þeir veittu vörn mikla ok lauk svá, at Óláfr hrauð skipit ok drap mart manna 5 ok tók fé alt. Þriðju orrostu átti hann á Gotlandi, hafði Óláfr þar sigr ok fekk mikit herfang; svá segir Hallfrøðr vandræðaskáld:

- H 216
130. Endr lét Jamta kindir
allvaldr í styr falla
10 (vandisk hann) ok Venða
4 végrimmr (á þat snimma);
hætrr vas hersa dróttinn
hjordjarfr Gota fjörvi;
gollskerði frákr gerðu
15 s geirþey á Skáneyju.

K. 26. Orrosta við Danavirki.

[Fsk. k. 46; Oddr I k. 11, II k. 12, 15; ÓTr. (Fms.) k. 67, 68, 69, (Flat.) 83, 84; Jónsv. (75) s. 7, (82) k. 6, 7; Knytl. k. 1.]

Ótta keisari dró saman her mikinn; hann hafði 974—5 lið af Saxlandi ok Fraklandi, Frislandi, ok af Vind-

1. orrostu: við hann *tf. J1.* ok(1): *ul. F;* þar *J1.* herf. mikit: *omv. F.* 2. hann austr: *ul. J1.* 3. ok: *ul. F.* 4. hrauð: vann *J1.* 5. ok: en *F, J1.* Got-: *sál. J2, 18, F, J1;* gaut- *K.* 6. Óláfr: hann *J1.* 7. Hallfrøðr: *ul. J1.* vandræðaskáld: *ul. F.*

8—15. 130. *visa.* 1. Endr: *En F.* lét: *letz F.* 2. ok: *sæ J1.* Venða: *vinda K, 18, F;* *vinda J1.* 4. végrimmr: *F;* *vegrimmr K, 18;* *vegrimmr J1.* snimma: *K, F;* *snemma J1.* 5. -djarfr: *darfr J1.* 7. goll-: *gull- (v) alle.* -skerði: *skerðer J1.* frákr: *fra ek alle.* 8. -eyju: *-eyrí F.*

16. *Overskr. fra 18, J2;* *sott dana virki F;* *fra keisara J1;* *mgl. K.* 17. mikinn: *úvugian J1.* 18. lið: *her J1.* *Frakl.:* *ok tf. F, J1.* ok(2): *ul. F.* af: *ul. J1.* Vind-: *vin- J1.*

landi fylgði honum Búrizláfr konungr með mikinn her, ok í liði var með honum Óláfr Tryggvason, U 144 mágr hans. Keisari hafði riddara-her mikinn ok miklu meira fótgöngu-her; hann hafði ok af Holtseta-landi mikinn her. Haraldr Dana-konungr sendi Hákon 5 jarl með Norðmanna-her þann, sem honum fylgði, suðr til Danavirkis at verja þar landit; svá segir í Velleklu:

131. Hitt vas auk, es eykir
 aurborðs á vit norðan 10
 und sigrunni svinnum
 4 sunnr Danmarkar runnu,
 ok holmfjöturs hjalmi
 Hǫrða valdr of faldinn
 Dofra danskra jofra 15
 8 dróttinn fund of sótti.

F 112 132. Ok, við frost, at freista
 fé mildr konungr vildi
 myrk- Hlǫðvinjar -markar
 4 morðalfs, þess's kom norðan, 20

1. fylgði honum | B. kgr: *omv. F og skr. -leifr.* 2. ok: *ul. F.* var | með honum: *omv. F.* 3. Keisari hafði: *omv. J1.* riddara-her mikinn: *omv. F.* ok: en *F, J1.* 4. fótgöngu: *fofganganda J1.* 4—5. af H. | mikinn her: *omv. J1.* 4. Holtseta: *hollseta J1; holdseto F.* 6. með: *ok F.* Norðmanna—fylgði: *sinu lipi J1.* sem: *er F.*

9—16. 131. *visa.* 1. auk: *æk K, 18, F; ok J1.* es: at *K, 18; er de øvrr.* 2. und: *vnz F.* sig-: *sig-alle.* -runni: *rvnm F.* 4. sunnr: *suðr F, J1.* -markar: *-merkr J1.* runnu: *rvnm F.* 5. ok: en *J1.* 6. of: um *K, 18 = l. s.* faldinn: *fallinn J1, 18 (ikke J2).*

17—20. 132. *visa.* 1. -mildr: *milldvm F.* 2. Hlǫðvinjar: *lodyniar J1; foldyniar K, F, 18, J2.* 3. 's: *er alle.*

þás valserkjar virki
 veðrhirði það stírdan
 fyr hlymnjörðum hurðar
 s Hagbarða gramr varða.

6 Ótta keisari kom með her sinn sunnan til Danavirkis,
 en Hákon jarl varði með sínu liði borgar-veggina.
 Danavirki er svá háttat, at firðir ii. ganga í landit,
 sínum megin landz hvárr, en milli fjarðar-botna höfðu
 Danir gort borgar-vegg mikinn af grjóti ok torfi ok
 10 viðum ok grafit diki breitt ok djúpt fyrir útan, en
 kastalar fyrir borgar-hliðum. Þá varð orrosta mikil;
 þess getr í Velleklu:

133. Vasat í gogn, þótt gerði
 garðrøgnir styr harðan,
 15 gengiligt at ganga,
 4 geirrásar, her þeira,
 þás með fylki Frísa
 fór gunnviðurr sunnan
 (kvaddi vigs) ok Venða
 20 s (vágs blakriði) Frakka.
 Hákon jarl setti fylkingar yfir öll borgar-hlið, en hitt

s. þás: þa er *alle*. -serkjar: *sál. J1*; *serkia K, F, 18*.
 e. -hirði: *hirð: (?) J1*; *hirðir K, 18, F*; *harðr J2*. 7. hurðar:
sál. J1; *hurpa K, 18*; *hərða F*. s. -harða: -brata *J1*.
 gramr: *sál. alle*.

5. keisari: *ul. J1*. 7. er: *ul. J1, 18*. 8. landz: -ins
tf. F, J1. -botna: -nna *tf. J1*. 9. mikinn: *ul. J1*. af: *sál.*
18, J2, F, J1; með *K*. 10. ok(1): en *J1*. 11. fyrir: ífir ollum
J1. Þá: þar *J1*. varð: in snarpasta *tf. J1* og *ul. mikil*.

18—20. 133. *visa*. 1. Vasat: varað *F, J1*; varat *de øvrr*.
 gogn: gogn *K, 18, J2*; gegn *F, J1*. þótt: þot *K, 18*; þo at *de*
øvrr. 2. -ligt: -likt *K, J1, 18*. 4. geirrásar: *sál. F, J1*; geir
 asar *K, 18, J2* (*i ét ord*). s. þás: þa er *alle*. fylki Frísa:
sál. K. Gísl. Nj. II, 216; *omv. alle*. e. -viðurr: viðuiður *J1*.
 7. ok: of *J1*. Venða: viða *F*; vinda *de øvrr*.

21. -hlið: -in *tf. J1*.

var þó meiri hlutr liðs, er hann lét fara alt með borgar-veggjunum ok verja þar, sem helzt var at sótt; fell þar mart af keisarans liði, en þeir fengu ekki unnit at borginni. Snýr þá keisari í brot ok leitaði þar ekki lengr til; svá segir í Velleklu: 5

134. Þrymr varð logs, þars loððu

leikmiðjungar, Þriðja,

(arnreddir varð) odda

4 (andvígr) saman randir;

H 218

sundfaxa kom Soxum

10

sækipróttir á flótta,

þar svát gramr með gumnum

8 garð yrþjóðum varði.

Eptir þessa orrostu fór Hákon jarl aptr til skipa sinna ok ætlaði þá at sigla norðr aptr í Nóreg, en honum 15 gaf eigi byr; lá hann þá út í Limafríði.

U 145 K. 27. Skirðr Haraldr konungr Gormsson ok Hákon jarl.

[*Tjodrek k. 5, 6; Fsk. k. 46, 47, 48; Oddr II k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 70, 71, (Flat.) k. 85, 86, 87; Jónsv. (75) s. 7, (82) k. 7; Knytl. k. 1, 3.]*

Ótta keisari snýr þá her sinum til Slés, dregr

1. með: *ul. J1.* 2. veggjunum: *vegiom F; veginum J1.* helzt: mest *J1.* 3. mart: folk *tf. J1.* keisarans: *keisara J1.* liði: *monnum J1.* ekki: at *tf. F.* 4. unnit—borginni: að gertt *J1.* borginni: *vir kino F.* Snýr: *sneri F, J1.* í: a *J1.* brot: *brótt F.* 5. lengr: *ul. J1.* til: *við F.*

6—13. 134. vísa. 1. varð: *var F; við J1.* logs: *lokf F.* þars: þar er *K, 18, F; er J1.* 2. leik-: *liðs J1.* -miðjungar: *miðjungr K (ikke 18, J2).* 3. arn-: *ærn K.* odda: *oddu J1.* 7. þar svát: þar er sva at *alle.* 8. yrþjóðum: *yrðioðom F; (r tilskr. over l.); opioðum J1.*

14. þessa orrostu: *omv. J1.* 15. norðr—Nóreg: *aftir til noregs F.* aptr: *ul. J1.* 16. byr: ok *tf. F, J1.* þá út: *ul. F, J1.* 17—18. *Overskr. fra 18, J2; Otta keisari cristnaði F; fra inum illa iarli J1; mgl. K.* 19. Slés: *muna ok tf. J1.*

hann þar at sér skipa-her, flytr þar liðit yfir fjörðinn á Jótland. En er þat spyrr Haraldr Dana-konungr, þá ferr hann í móti með sinn her, ok verðr þar orrosta mikil, ok at lykðum fær keisari sigr, en 5 Dana-konungr flýði undan til Limafjarðar ok fór út í Mårsey; fóru þá menn milli þeira konungs ok var komit griðum á ok stefnulagi. Fundusk þeir Ótta keisari ok Dana-konungr í Mårsey. En þá boðaði Poppó, byskup heilagr, trú fyrir Haraldri konungi ok 10 hann bar glóanda járn í hendi sér ok sýndi Haraldri konungi hönd sína óbrunna. Síðan lét Haraldr konungr skirask með allan Dana-her. Haraldr konungr hafði áðr orð send Hákonu jarli, þá er konungr sat í Mårsey, at jarl skyldi koma til liðveizlu við hann; F 113 15 var jarl þá kominn til eyjarinnar, er konungr hafði skirask látit; sendir þá konungr orð, at jarl skyldi koma til fundar við hann. En er þeir hittask, þá nauðgar konungr jarli til at láta skirask; var þá Hákon jarl skirðr ok þeir menn allir, er þar fylgðu honum. 20 Fekk þá konungr í hendr honum presta ok aðra lærða H 219

1. hann: *ul. F, J1.* sér: *ul. F.* -her: *-in tf. J1.* liðit: *herinn J1.* 2. Dana: *ul. J1.* 3. þá: *ul. F.* hann: *ul. J1.* í: *ul. F.* sinn her: *omv. F, J1.* ok verðr: *vard J1.* 4. fær: *fek J1.* 5. flýði: *flyr J1.* fór: *ferr F, J1.* 6. konungs: *k. K, J2; k̄k̄ 18; ok keisara J1; keisara ok dana konungs F.* 7. -lagi: *ok tf. F, J1.* Ótta: *ul. J1.* 8. ok: *haraldr tf. J1.* 8—9. En—heilagr: *Probo het byskup hann var agðtr maðr ok heilagr. hann boðaði F.* 8. En: *ul. J1.* 9. byskup heilagr: *säl. 18, J2; i K vistnok det samme, men stedet er rettet dels af Åsg., dels i senere tid (til byskup? heilaga); heilagr byskup J1; kristni ok talaði tf. J1.* 10. hann: *ul. F.* glóanda járn: *omv. J1.* 13. send: *sent F, J1.* 13—14. þá—Mårsey: *ul. 18.* 14. jarl: *hann F.* 15. var—þá: *enn er iarl var J1.* 15—17. var—hann: *ul. 18.* 16. skyldi: *skal J1.* 17. þá: *ul. F.* 19. þar—honum: *hanvm fylgðu þar F.* 20. þá: *efter honum F.* í hendr: *ul. F; i hirð J1.* honum: *iarls J1.*

menn ok segir, at jarl skal láta skíra alt lið í Nóregi; skilðusk þeir þá, ferr Hákon jarl út til hafs ok biðr þar byrjar. En er veðr þat kóm, er honum þótti sem hann myndi í haf bera, þá skaut hann á land upp öllum lærðum mönnum, en hann sigldi þá út á 5 haf, en veðr gekk til útsuðrs ok vestrs. Siglir jarl þá austr í gognum Eyrarsund, herjar hann þá á hvártveggja land; síðan siglir hann austr fyrir Skáneyjar-síðu ok herjaði þar ok hvar sem hann kom við land; en er hann kom austr fyrir Gautasker, þá lagði hann 10 at landi, gerði hann þá blót mikit; þá kómu þar fljúgandi hrafnar ii. ok gullu hátt; þá þykkisk jarl vita, at Óðinn hefir þegit blótit ok þá mun jarl hafa dagrað til at berjask. Þá brennir jarl skip sín öll U 146 ok gengr á land upp með liði sínu öllu ok fór alt 15 herskildi. Þá kom at móti honum Óttarr jarl; hann réð fyrir Gautlandi; áttu þeir saman orrostu mikla; fær þar Hákon jarl sigr, en Óttarr jarl fell ok mikill hluti liðs með honum. Hákon jarl ferr um Gautland hvártveggja ok alt með herskildi, til þess er hann 20

1. segir . . . skal: sagði . . . skyldi *F.* lið: folk *F, J1.*
 2. skilðusk: skiliaz *F, J1.* þeir þá: með því *F.* ferr: þa *tf. J1.* jarl: *ul. J1.* hafs: hals *F.* 3. kóm: kom *F;* var *J1.* 4. þá: *ul. F.* 4—5. á land | upp: *omv. J1.*
 5. öllum lærðum: inum vigdum *J1.* þá: *ul. F.* út: *ul. J1.*
 6. en: *ul. F.* veðr: -it *tf. J1.* 7. austr: *ul. J1.* gogn-: gegn- *J1.* Eyrar-: æyra *J1.* hann: *ul. F, J1.* á: *ul. F.*
 7—8. hvártv. land: beþi borð *J1.* 8. fyrir: til *F.* Skáneyjar-: *sál. J1;* skáneyrar *K, 18 (-ra), J2, F.* 9. ok herjaði: heriar *J1.* þar ok: *ul. F.* 11. landi: ok *tf. J1.* hann þá: *ul. J1.* þá(2) . . . þar: *omv. F.* 12. ok—hátt: *ul. K, 18, J2 og har sál. mgl. i K-mbr.* 13. þá: *ul. F.* jarl: hann *J1.* 14. dagrað til: *omv. J1.* Þá | brennir j.: *omv. F.* skip sín: skipin *F.* 15. öllu: *ul. J1.* alt: hann *F.*
 17. saman: *ul. J1.* 18. fær þar: feck *F;* ok fek *J1.*
 19. liðs: hans *tf. F, J1.* með honum: hans *J1.* um: allt *tf. F.* 20. ok—með: *ul. F.* -skildi: ok allt *tf. F.*

kømr í Nóreg; ferr síðan landveg alt norðr í Þrándheim; frá þessu segir í Velleklu:

135. Flóttta gekk til fréttar
 fellinjörðr á velli,
 5 draugr gat dolga Sögu
 4 dagráð Heðins váða,
 ok haldboði hildar
 hrægamma sá ramma; H 220
 Týr vildi sá týna
 10 8 teinlautar fjör Gauta.
136. Háði jarl, þars áðan
 engi mannr, und ranni
 hyrjar þing, at herja,
 4 hjörlautar, kom, Sörla;
 15 bara maðr lyngs en lengra
 loptvarðaðar barða
 (alt vann gramr of gengit
 8 Gautland) frá sæ randir.
137. Valföllum hlóð völlu,
 20 varð ragna konr gagni,
 hriðar óss, at hrósa,
 4 (hlaut Óðinn val) Fróða;
 hver séi if, nema jöfra
 ættrýfri goð stýra?

1. kømr: kom *F*. 2. frá þessu: *sva F*.

3—10. 135. vísa. 3. Sögu: *sál*. (o: sá-) *K, F*; sa- *J1*.

6. ramma: hramma *F*. 7. vildi: vildri *J1*. sá: þa *F*.

8. -lautar: hløtar *F*; lætr *J1*.

11—18. 136. vísa. 1. jarl: *ul. J1*. þars: þar er *alle*.

2. mannr: *m̄ K, J1, 18, J2*; *mān F*. 3. þing: þings *K, F, 18, J2*. 4. lyngs: lings *K*. lengra: *Yg J1*. 7. of: *sál. J1*; *vm K*; *vnd F*. 8. sæ: sia *alle*.

19—24. 137. vísa. 2. ragna: ragna *alle* (rogna 18).

3. hriðar: hriðar *F*. 4. hver: hverr *F*. séi: se *alle*.

Rammaukin kveðk ríki
s rogn Hókonar magna.

K. 28. Heimferð, Óttu keisara.

[*Oddr II k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 70, (Flat.) k. 86; Jónsv. (82) k. 7; Knytl. k. 1.]*

Ótta keisari fór apr í Saxland í ríki sitt; skildusk þeir Dana-konungur með vináttu. Svá segja menn, at 5 Ótta keisari gerði guðsifjar við Svein, son Haraldz konungs, ok gaf honum nafn sitt, ok var hann svá skírðr, at hann hét Ótta Sveinn. Haraldr Dana-kon-
F 114 ungr helt vel kristni alt til dauðadags. Búrizláfr kon- ungr fór þá til Vindlandz ok með honum Óláfr, mágr 10 hans. Þessar orrostu getr Hallfrøðr vendræðaskáld í Óláfsdrápu:

H 221 138. Bøðserkjar hjó birki
barklaust í Danmorku
hleyptimeiðr fyr Heiða 15
4 hlunnviggja bý sunnan.

1. kveðk: kveð ek *alle*. ríki: runnv *J1*. s. rogn: rogn *alle*.
3. *Overskr. fra 18 (otta), J2; Ótta keisari for i ríki sitt. F; en fra keisara J1; mgl. K.* 4. Ótta: *hermed begynder det 6. blad i 39. i Saxl.: til saxlandz J1.* 5. þeir: *haralldr tf. J1.* 8. Dana-: *ul. J1.* 9. alt: *ul. F, J1, 39.* -láfr: *-leifr F; fork. i J1 (o: byr).* 10. Vind-: *vin- J1, = s. 306, l. 2, 5.* 11. orrostu getr: *sva s. F (ved sideskifte har skriveren glemst, at han sidst på foreg. side havde skrevet þessar, hvilket viser, at han må have haft samme tekst i orig. som K).* vendræðaskáld: *ul. J1.* 11—12. vendr.sk.—Óláfsdr.: *ul. F. i Ól.dr.: ul. 39.*

13—16. 138. vísa. 1. Bøð-: *Bøð- K, J1, F; Bøð- 39.*
2. -laust: *-riodr J1.* 3. hleypi-: *læypi 39.* 4. hlunnviggja: *hlunvigia firi J1. bý: sál. 39, J1; bø K; bø F.*

K. 29. Ferð Óláfs konungs af Vindlandi.

[*Ágr. k. 16; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 69; Oddr I k. 6 fin., II k. 9; ÓTr. (Fms.) k. 75, 73, (Flat.) k. 89, 88.*]

Óláfr Tryggvason var iii. vetr á Vindlandi, ádr 987—90 Geira kona hans tók sótt, þá er hana leiddi til bana. Óláfi þótti þat svá mikill skaði, at hann festi ekki 5 ynði á Vindlandi síðan; réð hann sér þá til herskipa U 147 990 ok fór enn í hernað, herjaði fyrst um Frisland ok þar næst um Saxland ok alt í Flæmingjaland; svá segir Hallfróðr vendræðaskáld:

- 10   139. Tíðhoggvit lét tyggi,
                      Tryggva sonr, fyr styggvan
                      Leiknar hest á lesti
                      4 ljótvaxinn hræ Saxa;
                      vinhróðigr gaf víða
                      visi margra Frisa
15   blökku brúnt at drekka
                      s blóð kveldriðu stóði.
140. Rógs brá rekka lægir
                      ríkr Valkera líki;

1. *Overskr. fra 18. J2; Andlat geiro dro. F, 39 (ikke ganske sikkert); andlat geirv J1, 39; mgl. K.* 3. kona hans: drottning *F.* þá—bana: ok andaðiz *F, J1.* 4. þat: *ul. F.* hann: *ul. K, 18 (er i J2).* festi: þar *tf. F.* 5. á V. | síðan: *omv. F, J1.* her-: *ul. J1.* 6. fór: þa *tf. J1.* ok(2): *sál. alle undt. K, der ul. det.* 7. þar—um: *ul. F.* 8. vendr.sk.: *ul. F, J1; v. sc. 39.*

9—16. 139. *visa.* 1. tyggi: *tiggi alle (-g- J1).* 2. Tryggva: *tryga J1.* sonr: *sál. K; son F, J1; s. 39.* styggvan: *dygvan J1.* 4. -vaxinn: *vaxinn (n F) F, J1; vaxin K, 39.* 5. -hróð-: *-rop- 39.* 7. blökku: *blökum J1.*

17—18. 140. *visa.* s: *ríkr: reik 39.* Valkera: *valkøra K; valkera F, J1; valkera 39; se J. Fork. Bemærkn. til versene i Hkr. s. 17—18.*

herstefnir lét hrofnum
 4 hold Flæmingja goldit.

K. 30. Hernaðr Óláfs konungs.

[*Ágr. k. 16; Tjodrek k. 7; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 69;*
ÓTr. (Fms.) k. 77, 78, (Flat.) k. 91, 92.]

Siðan helt Óláfr Tryggvason til Englandz ok
 H 222 herjaði víða um landit; hann siglði alt norðr til Norð- 5
 imbralandz ok herjaði þar; þaðan helt hann norðr til
 Skotlandz ok herjaði þar víða. Þaðan siglði hann til
 Suðreyja ok átti þar nokkurar orrostur; síðan helt
 hann suðr til Manar ok barðisk þar. Hann herjaði
 ok víða um Írland; þá helt hann til Bretlandz ok 10
 herjaði víða þat land, ok svá þar, er kallat er Kumra-
 land. Þaðan siglði hann vestr til Vallandz ok herjaði
 þar; þá siglði hann vestan ok ætlaði til Englandz; þá
 kom hann í eyjar þær, er Syllingar heita, vestr í
 hafit frá Englandi; svá segir Hallfrøðr vendræðaskáld: 15

141. Gerðisk ungr við Engla
 ofvægr konungr bægja,

1. lét: *ul. 39.*

3. *Overskr. fra 18, J2; hernaðr olafs konungs trygva .s. vm skotland ok england F; ulæselig i 39; mgl. K; ingen kap. i J1.* 4. Tryggvason: *ul. F, J1.* 5. herjaði: þar *tf. J1.* 6. þaðan: þa *39, J1.* til: fyri (*og -land*) *J1.* 7. víða: um landit *tf. J1.* Þaðan: Eftir þat *F.* 8. síðan: þa *F.* 10—11. þá—land: Síðan herjaði hann *vm(1)* víða *vm* bretland *F; herþá tf. F: ok svá þar sem vallz h.; 39 tf.: oc sua þar er callat er uallz oc heriaði þar.* 11. víða: um *tf. J1.* þar—er(2): *vm F. Kumra: cumbra 39; kura(1) J1.* 12—13. Þaðan—þar: *ul. 39, F.* 13. þá(1): Síðan *F.* ok ætlaði: *ul. F.* 13—15. þá—Englandi: *ul. 39, F.* 15. hafit: haf *J1, 18 (ikke J2).* vendræðaskáld: *ul. F, J1; forkort. i alle øvrr. (v.sc.).*

16—17. 141. vísa. 1. Gerðisk: Gørþiz *K; Gerþiz J1; Gørðizc 39; Gíordiz F.* ungr: *ul. J1.* Engla: *rettete Englum.* 2. -vægr: *vegr J1; vøgr F.* bægja: *beia J1; bægja F.*

- naddskúrar réð nærir
 4 Norðimbra sá morði;
 eyddi ulfa greddir
 ógnblíðr Skotum víða
 5 (gerði seims) með sverði
 8 (sverðleik í Mön skerðir).
142. Ýdrógar lét ægir
 eyverskan her deyja
 (Týr vas tjörva dýrra
 10 4 tírar gjarn) ok Íra;
 bardí brezkrar jarðar
 byggvendr, ok hjó tyggi
 (gróðr þvarr geira hríðar
 8 gjóði) kumrskar þjóðir.
- 15 Óláfr Tryggvason var iii. vetr í hernaði, síðan er 990—4
 hann fór af Vindlandi, til þess er hann kom í Syll-
 ingar.

K. 31. Skírðisk Óláfr konungr í Syllingum. H 223
F 115

[*Ágr. k. 16; Tjodrek k. 7; Hist. Norw. 114—15; Fsk. k. 69; Oddr I k. 9, II k. 11, 13 beg.; ÓTr. (Fms.) k. 78, (Flat.) k. 92; Kristnis. k. 5.*]

Óláfr Tryggvason, þá er hann lá í Syllingum,

4. sá: þui *J1*. Om l. s—s se *K. Gisl. Nj. II 132*. 8. ógn-: og- 39. 7. gerði: gerþiz *J1*.

7—14. 142. *visa*. 1. Ýdrógar: *sál. K, F, 39; Verdrægar J1*. ægir: eigir *J1*. 2. tjörva: tíorfa *J1*. dýrra: bura *J1*. 3. tírar: týar *K*; tíran 39. 4. brezkrar jarðar: brezcar iarðir 39. 5. byggvendr: *sál. J1, F; byggjendr K, 39 (æ)*. ok: ex *F*; en *J1*. tyggi: ti- *alle*. 6. kumrskar: *sál. K, 39; kymskrar J1; kvmskrar F*. þjóðir: þjóðar *F* og *vistnok* også *J1* (þjóð).

15. Tryggvason: *ul. J1*. í: þessum *tf. J1*. er: *ul. F*. 16. Vind-: vin- *J1*. -landi: ok *tf. J1*. hann: *ul. 39*. 18. *Over-skr. fra 18; Skirðr Olafri i Syllingum J2; fra savgv visinda mannz F; fra spamanni J1; ulæsel. i 39; mgl. K*. 19. Óláfr—hann: (*Enn tf. J1*) þa er olafri tryggvason *F, J1*. Syllingum: þa *tf. J1*.

spurði hann, at þar í eyjunni var spámaðr nokkurr,
 U 148 sá er sagði fyrir óorðna hluti, ok þótti mǫrgum-
 mǫnnum þat mjök eptir ganga. Gerðisk Óláfi forvitni
 á, at reyna spádóm mannz þess; hann sendi þann af
 mǫnnum sínum, er fríðastr var ok mestr, ok bjó hann 5
 sem vegligast, ok bað hann segja, at hann væri kon-
 ungr, þvíat Óláfr var þá frægr orðinn af því um ǫll
 lönd, at hann var fríðari ok gǫfugligri ok meiri en
 allir menn aðrir; en síðan er hann fór ór Gardaríki,
 hafði hann eigi meira af nafni sínu, en kallaði sik 10
 Óla ok kvaðsk vera gerzkr. En er sendimaðr kom
 til spámannzins og sagðisk vera konungr, þá fekk
 hann þessi andsvǫr: »ekki ertu konungr, en þat er
 ráð mitt, at þú sér trúr konungi þínum;« ekki sagði
 hann fleira þessum manni. Fór sendimaðr aptr ok 15
 segir Óláfi, ok fýsti hann þess at meirr at finna þenna
 mann, er hann heyrði slík andsvǫr hans, ok tók nú
 ifa af honum, at hann væri eigi spámaðr; fór þá
 Óláfr á hans fund ok átti tal við hann ok spurði
 eptir, hvat spámaðr segði Óláfi fyrir, hvernug honum 20

2. mǫrgum: *ul. J1.* 4. mannz þess: þessa manz *F*;
 hans *J1.* 4—5. af—sínum | er—var: *omv. J1.* 5. mǫnnum
 sínum: *omv. F.* fríðastr—mestr: mestr var ok fríðastr síonvm *F.*
 ok mestr: *ul. J1.* 6. ok: *ul. F.* 7. þá: *ul. J1.* af: at *F,*
 39. 7—8. af því | um—lönd: *omv. F og skr. at.* um—lönd:
ul. J1. 8—9. fríðari—aðrir: meiri ok fríðari en hverr maðr
 annara *J1.* 8. fríðari: síonvm *tf. F.* 9. allir—aðrir: aðrir
 menn allir *F.* -ríki: þa *tf. J1.* 11. Óla: ala *J1.* kvaðsk: kvæzc
 39; sagðiz *J1.* 12. -mannzins: -mannz *J1.* sagðisk: kvez
J1. 13. hann: *ul. F.* ekki: eigi *F, 39.* er: *ul. 39.* 14. ráð
 mitt: *omv. J1;* s. spámaðrið *tf. F.* 15. fleira | þ. m.: *omv.*
F. sendimaðr: hann *J1.* 16. segir: sagðe *J1.* ok: *en F;*
ul. J1, K (i 18, J2). hann: olaf 39, *J1, F (foran fýsti).* þess
 at: því *F;* *ul. J1.* 17. mann: spamann *F, 39.* 17—18. er—
 spámaðr: *ul. J1.* ok—spámaðr: *ul. F.* 18. ifa: if 39.
 18—19. þá Óláfr: síðan *J1.* 19. hans fund: *omv. J1.* ok
 spurði: Spvrði þa *F.* 20. eptir: *ul. J1.* fyrir: *ul. F, J1,*
 hvernug: hvernig *F.*

myndi ganga til ríkis eða annarrar hamingju. Einsetumaðrinn svaraði með helgum spádómi: þú munt verða ágætr konungr ok ágætt verk vinna; þú munt mörögum mörögnum til trúar koma ok skírnar, muntu 5 bæði þér hjálpa í því ok mörögum öðrum, ok til þess at þú ifir eigi um þessi mín andsvör, þá máttu þat til marks hafa: þú munt við skip þín svikum mæta ok flokkum ok mun á bardaga rætask ok muntu týna H 224 nökkuru liði ok sjálfr sár fá ok muntu af því sári 10 banvænn vera ok á skildi til skips borinn; en af þessu sári muntu heill verða innan vii. náttu ok brátt við skírn taka. Síðan fór Óláfr ofan til skipa sinna ok þá mætti hann þar ófriðar-mörögnum þeim, er hann vildu drepa ok lið hans, ok fóru þeira viðskipti, svá 15 sem einsetumaðr hafði sagt honum, at Óláfr var sárr borinn á skip út, ok svá, at hann var heill á vii.

1. myndi: veita at *tf. F.* 2. -maðrinn: *maðr F;* -m̄ *J1.* -dómi: *dom F, 39, J1.* 3. ágætt—vinna: *vína a gætt verk F.* 4. ok skírnar: *ul. J1.* 5. hjálpa—öðrum: ok sva mörögum öðrum hialpa ipi *J1.* 6. þú—eigi: *eigi ifir þv F.* ifir: *æfiz J1.* mín andsvör: *omv. F;* ann- *skr. K, J2.* andsvör: *orð J1.* máttu: *skaltu J1.* 7. hafa: at *tf. F.* 8. ok flokkum: *ul. J1.* mun—rætask: *muntv bardaga mæta F;* *rettaz (el. reitaz?) skr. J1.* ok(2): *þar F.* 8—9. týna—liði: *lata nokuad lið J1.* 9. nökkuru liði: *lipi þino nockörv F.* ok(2): *en F og har muntu efter sári.* muntu: *mvn þv 39.* 10. ok—borinn: *ul. J1.* en: *Ok F.* 10—11. af—muntu: *þv mant þo J1.* 12. ofan: *ul. F, J1.* 12—13. ok þá: *ul. F.* 13. þá: *þar J1 og ul. þar (følg.)* 13—14. ófriðar—svá: *ofripi ok þeir bærduz ok varþ allt eptir þi J1.* hann | vildu drepa: *omv. F, 18;* *drepa v. h. 39.* 14. hans: *varþ þar bardagi tf. F.* 15. -maðr: -inn *tf. 39, J1, 18.* honum: *ul. J1.* at: *ok F.* var: *varþ F.* sárr: a *skilldi tf. J1.* 16. borinn—út: *ok a skilldi til skips borin F.* út: *ul. J1.* svá—var: *hann varþ J1.* at—var: *varþ hann F.* á(2): *ok(1) F.*

nóttum. Þóttisk þá Óláfr vita, at þessi maðr myndi honum sanna hluti sagt hafa ok þat, at hann var sannr spámaðr, hvaðan af sem hann hefði þann spádóm. Fór þá Óláfr annat sinn at finna þenna mann, talaði U 149 þá mart við hann, spurði vendiliga, hvaðan honum 5 kom sú speki, er hann sagði fyrir óorðna hluti. Einsetumaðr segir, at sjálfr guð kristinna manna lét hann vita alt þat, er hann forvitnaðisk, ok segir þá Óláfi mǫrg stórmerki guðs, ok af þeim fortölum játti Óláfr, at taka skírn, ok svá var, at Óláfr var skírðr þar ok 10 F 116 alt foruneyti hans. Dvalðisk hann þar mjök lengi ok nam rétta trú ok hafði þaðan með sér presta ok aðra lærða menn.

K. 32. Óláfr fekk Gyðu.

[*Jfr. Tjodrek k. 7; Fsk. k. 69; Oddr I k. 10, II k. 13, 14; ÓTr. (Fms) k. 80, 82, (Flat.) k. 118, 120.*]

994 Óláfr sigldi ór Syllingum um haustit til Englandz; 15 lá þar í hǫfn einni, fór þá með friði, þviat England var kristit ok hann var ok kristinn. En þar fór um landit þingboð nokkut ok allir menn skyldu til þings

1. nóttum: nattum *Jl.* Þóttisk þá | Ó.: *omv. F.* þá Ó.: *omv. Jl.* 1—3. myndi—spámaðr: var fullr up spadam(!) *Jl.* 2. þat: þóttizt hann víta *tf. F.* hann: þessi maðr *F.* 3. af—spádóm: sem honum kom þat *Jl.* hefði: hafði *F, 39.* 4. mann: spa mǫn. ok *F.* 5. þá: *ul. Jl.* spurði: þa *tf. F, 39, Jl.* vendi-: vand- *F, Jl.* 7. sjálfr: *ul. F.* 8. alt þat: *omv. F.* -vitnaðisk: -vitnaði *Jl.* Óláfi: konungi *Jl.* 9. þeim: hans *F.* 9—10. játti—var(2): var olafur *Jl.* 10. ok—var(2): Var Olafur *F.* skírðr þar: *omv. F, 39; þar ul. Jl.* 12. ok(1): hann *F.* þaðan: síþan *Jl.* 14. *Over-skr. fra 18, J2, J1; Olafur konungur fekk gýðo ensko F; ulæsel. 39; mgl. K.* 15. ór S. | um haustit: *omv. Jl.* 16. lá þar: þar la hann *F.* einni: ok *tf. F, Jl.* þá: þar *Jl; ul. F.* England: land *Jl.* 17. var(1): þa *tf. F.* ok(1)—kristinn: *ul. F, Jl.* 17—18. fór | um landit: *omv. Jl.* 18. ok: at *Jl; ul. F.* allir m. | skyldu: *omv. F.*

koma; en er þing var sett, þá kom þar drótning ein, er Gyða er nefnd, systir Óláfs kvárans, er konungr H 225 var á Írlandi í Dyflinni. Hon hafði gipt verit á Englandi jarli einum ríku; var sá þá andaðr, en 5 hon helt eptir ríkinu; en sá maðr var í ríki hennar, er nefndr er Álfvini, kappi mikill ok hólmgöngu-maðr; hann hafði beðit hennar, en hon svaraði svá, at hon vildi kjør af hafa, hvern hon vildi eiga af þeim mǫnnum, er í hennar ríki váru, ok var fyrir þá sök 10 þings kvatt, at Gyða skyldi sér mann kjósa. Var þar kominn Álfvini ok búinn með inum beztum klæðum, ok margir aðrir váru þar vel búnir. Óláfr var þar kominn ok hafði vásklæði sín ok loðkápu ýzta, stóð með sína sveit út í frá ǫðrum mǫnnum. Gyða gekk 15 ok leit sér á hvern mann, þann er henni þótti nokkut mannz-mót at; en er hon kom þar, sem Óláfr stóð, ok sá upp í andlit honum ok spyrr, hverr maðr hann er. Hann nefndi sik Óla — »ek em útlendr maðr hér« segir hann. Gyða mælti: »viltu eiga mik, þá vil ek kjósa 20 þik?«. »Eigi vil ek neita því« segir hann; hann spurði,

1. þing: þingit J1. þá: ul. F. 2. er nefnd: het F, J1. Óláfs: konungs tf. F. 2—3. er(3)—Dyflinni: irakonungs J1; af írlandi or dyfliní F. 4. einum: ul. J1. sá þá: omv. K (ikke J2; hann þa 18). 4—5. en—ríkinu: ul. J1. 5. eptir ríkinu: omv. F. 6. Álfvini: sál. K, J2, (-umi) 18; alvini (f J1) de ovrr. 8. kjør—hafa: kiosa J1 (keyr skr. F). 8—9. af(2)—váru: i sinv ríki J1. 9. er—váru: sem i ríki hennar væri F. fyrir—søk: því F. 11. kominn Á.: omv. J1 (Á i háskrr. skr. liges. i l. 6). búinn: skreytr J1. með—beztum: agætliga at F. 12. ok: ul. J1. 13. ok(2): ul. J1. stóð: hann tf. F, 39, J1. 15. sér á: omv. F. 16. at: vera tf. J1. þar: at tf. J1. 17. ok sá: þa sa hon J1. upp: ul. F. ok spyrr: spurði hon F. 17—18. maðr—er: hann væri F, J1. 17. hann: sa 39. 18. Óla: ola F, 39; ala J1. ek em: omv. F; er skr. 39; herþa har J1 det folg. hér. 19. Gyða mælti: ul. J1. viltu: ef þv villt F. 19—20. kjósa þik: omv. J1. 20. ek: ul. J1. neita því: omv. J1; því nita F. segir hann: ul. J1. hann spurði: spyra Oli F.

hvert nafn þessarrar konu var, ætt eða øðli. •Ek em, segir hon, konungs-dóttir af Írlandi. Var ek gipt higat til landz jarli þeim, er hér réð ríki. Nú síðan er hann U 150 andaðisk, þá hefi ek stýrt ríkinu; menn hafa beðit mín ok engi sá, er ek vilda giptask, en ek heiti Gyða. 5
 Hon var ung kona ok fríð; tala þau síðan þetta mál H 226 ok semja þat sin á milli; festir Óláfr sér Gyðu. Álfvina likar nú ákafliga illa; en þat var siðr á Englandi, ef ii. kepðusk um einn hlut, at þar skyldi vera til hólmganga. Býðr Álfvini Óláfi Tryggvasyni til hólmgöngu um þetta mál. Þeir leggja með sér stefnulag til bardaga ok skolu vera xii. hvárir. En er þeir finnask, mælir Óláfr svá við sína menn, at þeir geri svá, sem hann gerir; hann hafði mikla øxi. En er Álfvini vildi hoggva sverði til hans, þá laust hann 15 sverðit ór höndum honum, ok annat hogg sjálfan hann, svá at Álfvini fell. Síðan batt Óláfr hann fast;

1. þessarrar konu: konu þeirar *J1*. var—øðli: væri *F* (øðli *K*; eypli 39; ætli *J1*). 1—2. Ek—dóttir: Gyða heiti ek .s. hon dottir konungs *F*. 1. em: er 39. 2. segir hon: ul. *J1*. higat: hegat 39, *J1* (-ð); hingat *F*. 3. ríki: fyrir *F*, *J1*, der *tf.*: En. 3—4. síðan—andaðisk | . . hefi—ríkinu: omv. *F*. 4. þá: ul. *F*, *J1*. hefi: hofr 39. 5. en—Gyða: ul. *F* (jfr. anm. til l. 1—2). 6. fríð: allfríð *J1*. síðan: ul. *F*. 7. þat: ul. *F*. á: i *J1*. sér: þa *tf.* *F*. 7—8. Álfvin-: skr. som för i de øvrr. = l. 10, 15, 17, s. 314, l. 1 (jfr. anm.) 8. ákafliga: afar *F*, *J1*. á: i *F*. 9. ii.: menn *tf.* *F*, 39, *J1*. kepðusk: keppaz *F*, 39. skyldi: skal *F*, 39. vera: koma *F*. 10. Býðr: by(!) 39; þa *tf.* *F*. Óláfi: efter holmg. med udel. af Tr.s. til *F*. Tryggvas.: ul. *J1*. 11. um: of *F*. Þeir leggja: omv. *F*. 13. mælir: mælti *F*, 39. Óláfr: Oli *F*. 14. svá: ul. *J1*. hann hafði: omv. 39; Oli hafði *F*. mikla øxi: omv. *F*, *J1*. 15. vildi hoggva: bio *J1*; vildi ul. *F*. hans: konungs *K* (ikke 18. *J2*). þá: ul. *F*. hann: olafr *J1*. 16. sverðit: sverþ *J1*. höndum: hendi *J1*. 17. Álfvini: hann *J1*.

fóru svá allir menn Álfvina, at þeir váru barðir ok bundnir ok leiddir svá heim til herbergja Óláfs. Síðan bað hann Álfvina fara ór landi brot ok koma eigi aptr, en Óláfr tók allar eigur hans. Óláfr fekk 994
 5 þá Gyðu ok dvalðisk á Englandi, en stundum á Írlandi. Þá er Óláfr var á Írlandi, var hann staddr í F 117 herferð nokkurri, ok fóru þeir með skipum, ok þá er þeir þurftu strandhoggva, þá ganga menn á land ok reka ofan fjölda búsmala; þá kœmr eptir einn bóndi
 10 ok bað Ólaf gefa sér kýr þær, er hann átti; Óláfr bað hann hafa kýr sínar, ef hann mætti kenna — ok dvel ekki ferð vára. Bóndi hafði þar mikinn hjarðhund; hann vísaði hundinum í nauta-flokkana, ok váru H 227 þar rekin mörq hundruð nauta; hundrinn hljóp um
 15 alla nauta-flokkana ok rak brott jammörq naut sem bóndinn sagði, at hann ætti, ok váru þau öll á einn veg mörkuð. Þóttusk þeir þá vita, at hundrinn myndi

1. fóru: for *K*, *J2*; $\frac{0}{f}$ *F*. 18; vorv *J1*. Álfvina: alvini(!)
 39. váru: bæþi *tf*. *J1*. 2. heim: *ul*. *J1*. Óláfs: Ola *F*.
 3. Álfvina: *fork*. alf i *K*; alv i *F*, 39; alfinna *J1*. ór: af *J1*. brot: brát *F*; a brott *J1*. 4. Óláfr(1): oli *F*. Óláfr(2): ok *F*, 39. 5. þá: *ul*. *F*. ok dvalðisk: var hann þa stvrdom *F*. stundum: iafnan *F*. 5—6. Írlandi: herefter *kap.* i *F* með *overskr.*: *Olafr konungr þá vigá (sál.)*. 6. var(1): staddr *tf*. *J1* og *ul*. var(2)—staddr. 7. fóru þeir: *sál.* *F*, 39, *J1*, 18, *J2*; for þar *K*. þá: *ul*. *F*. 8. þá ganga: *gengo* *F*. á land: *sál.* *F*, *J1*; *mgl.* i *de svrr.*; vp *tf*. *J1*. 9. fjölda: *sál.* *F*, 39, *J1*, 18, *J2*; *mgl.* *K*. kœmr: kom þar *F* (*der ul. eptir*), 39, *J1*. eptir: þeim *tf*. *J1*. einn bóndi: *omv.* *F*, *J1*; *her og i det følg.* (*l. 12, 16, s. 315, l. 2, 3*) *skr.* 39 bendi, bændi. 11. hafa: kenna *J1*. kenna: *ul.* *J1*. 12. Bóndi: bóndinn *J1*. 13—15. ok—flokkana: *ul.* *J1*. 15. brott: i brott *J1*; i brát *F*; braut 39. jam-: iafn *F*, 39, *J1*. 16. bóndinn: bóndi *F*, *J1*, 39 (*jfr. anm. til l. 9*). sagði—ok: kvez eiga ok *J1*; sagðiz ván eiga *F*. ætti: *sál.* 39, 18, *J2*; atti *K*. á: *ul.* *F*. 16—17. á—veg: einnin *J1*. 17. þá vita: *omv.* *F*.

rétt kent hafa; þeim þótti hundr sá furðu vitr; þá
 spyrr Óláfr, ef bóndi vildi gefa honum hundinn;
 U 151 »gjarna« segir bóndi. Óláfr gaf honum þegar í stað
 gullhring ok hét honum vináttu sinni. Sá hundr hét
 Vigi ok var allra hunda beztr; átti Óláfr hann lengi 5
 síðan.

K. 33. Frá Haraldi Gormssyni.

[*Fsk. k. 49; jfr. Oddr I, k. 11, II, k. 15; ÓTr. (Fms.)
 k. 83, (Flat.) k. 121; Knytl. k. 3; Jónsv. (75) s. 7,
 (82) k. 7.]*

Haraldr Gormsson Dana-konungr spurði, at Hákon
 jarl hafði kastat kristni, en herjat land Dana-konungs
 975 víða. Þá bauð Haraldr Dana-konungr her út ok fór 10
 síðan í Nóreg. Ok er hann kom í þat ríki, er Hákon
 jarl hafði til forráða, þá herjar hann þar ok eyddi
 land alt ok kom liðinu í eyjar þær, er Sólundir heita.
 Fimm einir bæir stóðu óbrendir í Sogni í Læradal,
 en fólk alt flýði á fjöll ok markir með þat alt, er 15
 komask mátti. Þá ætlaði Dana-konungr at sigla liði

1. kent hafa: kenna *J1*; natín *tf. F.* þeim þótti: *omv. F.*
 vitr: vera *tf. J1*; spakr vera *F.* 2. spyrr: spurði *F, 39, J1.*
 gefa: selia *J1.* 3. »gjarna«—bóndi: at heldr at ek vil giarna
 gefa þer *J1.* í stað: *ul. F.* 4. -hring: *ul. F.* 5. ok var:
ul. F. beztr: ok *tf. F.* 6. síðan: *hermed slutter 6. blad i*
39. 7. *Overskr. fra 18, J2; Dana konungr heriadi inoregi.*
F; fra niði islendinga J1. 9. en: ok *F, J1.* Dana-kgs:
 hans *J1.* 10. Dana-: *ul. J1.* 11. kom: þar ok *tf. J1.*
 þat ríki: *omv. F.* 12. hafði—forráða: for með *F; atti fyrir*
at rada J1. herjar: heriadi *F, J1.* hann þar: *ul. J1.*
 eyddi: hann *tf. J1.* 13. land alt: *omv. F.* 14. óbrendir:
sál. F, 18, J2; obrunnir J1; eptir K. í Sogni: *ul. K; i alle*
øvr. 15. fólk alt: *omv. F.* 15—16. ok—mátti: vndan með
 lausa fe þær er með mattu komaz *J1.* 15. markir: merkr *F.*
 með: fe *tf. F.* 16. Þá—kgr: dana konungr ætlaði *F.*

því til Íslandz ok hefna niðs þess, er allir Íslendingar
 höfðu hann niddan. Þat var í lögum haft á Íslandi,
 at yrkja skyldi um Dana-konung niðvísu fyrir nef
 hvert, er á var landinu; en sú var sök til, at skip
 5 þat, er íslenzkir menn áttu, braut í Danmørk, en H 228
 Danir tóku upp fé alt ok kølluðu vágrek, ok réð fyrir
 bryti konungs, er Birgir hét. Var nið ort um þá
 báða; þetta er í niðinu:

- 10   143. Þás sparn á mó marnar
                       morðkunnr Haraldr sunnan,
                       varð þá Venða myrðir
                       4 vax eitt, í ham faxes,
                       en bergsalar Birgir
                       þöndum rækr í landi
 15   (þat sá ǫld) í jǫldu
                       8 órikr fyrir líki.

Haraldr konungr bauð kunnngum manni at fara í ham-
 fǫrum til Íslandz ok freista, hvat hann kynni segja
 honum; sá fór í hvals-liki. En er hann kom til landz-
 20 ins, þá fór hann vestr fyrir norðan landit. Hann
 sá, at fjöll ǫll ok hólur vǫru fullir af landvǫttum, F 118

1. allir Ísl.: *omv. J1.* 2. hann niddan: *omv. F, J1.*
 3—4. nef hvert: *omv. F.* 4. til: *þess tf. F.* 5. áttu: *höfðu*
átt F. 6. upp: *ul. F, J1.* fé: *þat tf. J1.* fyrir: *því tf.*
F, J1. 7. er: *sa er J1.* nið: *niðit F, J1.*

9—16. 143. *visa. (Jfr. K.Gtsl. Nj. II 228—9).* 1. Þás:
 þa er *alle.* sparn: *mörn F.* marnar: *mærnis K, F;* marnh
J1. 2. morðkunnr: *marghunnr(!) J1.* 3. varð þá: *sál. K;*
 var þa *J1;* varþat *F.* Venða: *vinða F;* vinda *K;* vanþa *J1.*
 4. faxes: *faxi F.* 5. -salar: *salr J1.* 7. þat: þa *K.* ǫld—
 jǫldu: *ǫlldo J1.* jǫldu: *olldo F.* 8. líki: *riki K, 18, J2.*

17. *Nyt kap. i F med overskr.: ær fiølkyngi til islandz.*
 kunnngum: *kyngom F.* 19. í: *hermed beg. 4. blad i 325,*
VIII. hvals-: *hval F.* 20. þá: *ul. F, J1, 325.* 21. fjöll
 ǫll: *omv. F, 325;* ǫll *ul. J1.* 21. -vǫttum: *vætvm 325.*

sumt stórt, en sumt smátt. En er hann kom fyrir Vápnafjörð, þá fór hann inn á fjörðinn ok ætlaði á land at ganga. Þá fór ofan ór dalnum dreki mikill ok fylgðu honum margir ormar, þóddur ok eðlur, ok blésu eitri á hann; en hann lagðisk í brot ok vestr 5 fyrir land alt fyrir Eyjafjörð; fór hann inn eptir þeim U 152 firði; þar fór móti honum fugl svá mikill, at vængirnir H 229 tóku út fjöllin tveggja vegna, ok fjöldi annarra fugla bæði stórir ok smáir. Braut fór hann þaðan ok vestr um landit ok svá suðr á Breiðafjörð ok stefndi þar 10 inn á fjörð. Þar fór móti honum griðungr mikill ok óð á sæinn út ok tók at gella ógurliga; fjöldi landvætta fylgði honum. Brott fór hann þaðan ok suðr um Reykjanes ok vildi ganga upp á Vikarskeiði. Þar kom í móti honum bergrisi ok hafði járnstaf í hendi, ok 15 bar höfuðit hæra en fjöllin, ok margir aðrir jötvar með honum. Þaðan fór hann austr með endlöngu

1. sumt(1)—smátt: *ul. J1*. 2. þá: *ul. F*. fór: *hellt J1*. 3. Þá: þar *J1, 325*. ór: eptir *F, J1, 325*. 4. fylgðu: fylgði *J1, 325*. margir ormar: *fiolpi orma J1; fioldi ormar 325; ok tf. F, 325*. ok eðlur: *ul. 325*. 5. en—lagðisk: þa lagðiz hann *J1*. en: *ul. F*. í brot: a brott *J1; brót þaðan F*. 6. land: landit *F, J1; oc tf. 325*. fyrir E.: *tíl eyia .f. F*. hann: *ul. J1*. 7. fór: kom *F, 325*. móti: i moti *F, 325*. 8. tveggja vegna: *tveimmegín F*. 9. bæði—smáir: *ul. J1*. bæði: *ul. 325*. stórir . . smáir: *omv. F*. 10. á: *fjörðinn tf. 325*. ok(2): *hann F*. 11. á fjörð: *ul. 325*. fjörð: *fjörðinn F*. fór: kom *F; i tf. 325*. griðungr: *gradungr J1*. 11—12. ok óð: *óð hann F*. 12. sæinn: *siaíx F*. tók—gella: *gellði F*. 12—13. fjöldi—honum: *hatt J1*. 13. vætta: *vætta 325*. Brott . . . þaðan: *omv. F og skr. i brót; Brót skr. K; brát 18; brott J1; brot 325*. um: *fyrir F; landit. oc a tf. 325*. 14. upp: á land *325*. ganga—Vikarsk.: þar vp ganga *J1*. Vikarskeiði: *vikars skeið F*. 15. í móti: a mott *J1*. hafði járnstaf: *iarntafr J1, 325*. ok(2): *ul. F*. 16. höfuðit: *hofvð hans F*. aðrir: *ul. J1, 325*. 17. austr: *ul. 325*. end-: *endi F, J1*.

landi — var þá ekki, segir hann, nema sandar ok ørævi ok brim mikit fyrir útan, en haf svá mikit millim landanna, segir hann, at ekki er þar fært langskipum. Þá var Brodd-Helgi í Vápnafirði, Eyjólfur Valgerðarson 5 í Eyjafirði, Þórður gellir í Breiðafirði, Þóroddur goði í Qlfusi. Síðan snøri Dana-konungr liði sínu suðr með landi, fór síðan til Danmerkr, en Hákon jarl lét byggva land alt ok galt enga skatta síðan Dana-konungi.

K. 34. Fall Haraldz Gormssonar.

[*Fsk. k. 50, 51, 52, 53; Oddr I k. 25, II k. 30; ÓTr. (Fms.) k. 84, 85, (Flat.) k. 129, 140, 141, 143; Knyttl. k. 4, 5; Jónsv (75) s. 11—12, 21—23, (79) k. 10, 29, 30, (82) k. 11, 26.*]

10 Sveinn, sonr Haraldz konungs, sá er síðan var kallaðr tjúguskegg, beiddisk rikis af Haraldi konungi, fōður sínum; en þá var enn sem fyrr, at Haraldr konungr vildi ekki tvískipta Danaveldi ok vill ekki ríki fá honum. Þá aflar Sveinn sér herskipa ok segir,

---

1. segir hann: *ul. J1, 325.* ørævi: hafnleysar(?) *J1*.
 2. ok: en *J1, 325.* 2—3. en—landanna: *ul. J1.* 2. millim: millom *F*; milli *325.* 3. ekki—þar: þar er ekki *J1, 325.* þar: *ul. F.* fært langsk.: *omv. F, 325.* 4. í: *ul. F.* Vápnaf.: *enn tf. 325.* 4—5. Valg. s. | í Eyjaf.: *omv. F.* 5—6. Þórður—Breið. | Þóroddur—Qlfusi: *omv. 325.* 6. Qlfusi: *alþvsi F*; *aulfusi J1*; *olvsi 325.* liði sínu: *ul. J1.* 7. landi: *ok tf. F.* síðan: *svðr tf. 325.* en: *ul. J1.* byggva: *sál. F*; byggja *de øvrr.* 8. ok: en *F, J1, 325.* síðan: *ul. F, J1.* konungi: meþan hann lifði *tf. J1.* 9. *Óverskr. fra 18, J2*; *Qvanfang Sveíns konungs. F*; *fra suein(?) konungi J1*; *fra sveini 325*; *mgf. K.* 10. sonr: *son F*; *svn 325*; *s. de øvrr.* Haraldz: *dana J1*; *dana tf. F.* konungs: *gorms.s. tf. 325.* sá: *ul. 325.* 11. -skegg: *hann tf. F, 325.* 12. fōður: *feðr F, 18, J2.* en—enn: *var þa F.* 12—13. H. kgr: *hann J1.* 13. ekki—vill: *ok tví skipta dana veldi efter honum (l. 14) F.* -veldi: *ríki J1.* 13—14. ok—honum: *ul. J1.*

at hann vill fara í viking. En er lið hans kom alt saman ok þá var kominn til liðs við hann af Jómsvikingum Pálna-Tóki, þá helt Sveinn til Sjálandz ok inn í Ísafjörð. Þá var þar fyrir með skipum sínum Haraldr konungr, faðir hans, ok bjoggusk at fara í 5 leiðangr. Sveinn lagði til orrostu við hann; varð þar bardagi mikill; dreif þá lið til Haraldz konungs, svá at Sveinn varð ofliði borinn ok flýði hann. Þar fekk (988) Haraldr konungr sár þau, er hann leiddi til bana. Síðan var Sveinn tekinn til konungs í Danmörk. Þá 10 var Sigvaldi jarl yfir Jómsborg á Vindlandi; hann var U 153 sonr Strút-Haraldz konungs, er ráðit hafði fyrir Skáni. Bræðr Sigvalda váru þeir Hemingr ok Þorkell háfi. Þá var ok höfðingi yfir Jómsvikingum Búi digri af Borgundarhólmi ok Sigurðr, bróðir hans; þar var ok 15 Vagn, sonr þeira Áka ok Þorgunnu, systur-sonr þeira Búa. Sigvaldi jarl hafði höndum tekit Svein konung

1. hann vill: *ul. J1.* alt: *ul. 325.* 2. saman: samt *J1.* ok | þá var: *omv. J1.* ok þá: *ul. F.* 2—3. af Jómsv.: *ul. J1;* *efter -Tóki F.* 3. þá . . . Sveinn: *omv. F.* Sveinn: *hann 325.* 3—4. ok—Ísafj.: *ul. J1;* líma *f.(1) skr. F.* 4. Þá: *ul. F.* Þá—þar: þar var *J1.* Þá . . . þar: *omv. 325.* með—sínun: *ul. J1;* *efter konungr F.* 5. faðir—bjoggusk: *biogvz þeir F.* 5—6. ok—leiðangr: *ul. J1.* 5. bjoggusk: *bioggíz 325.* 6. lagði: *hellit þegar J1.* við hann: *ul. J1.* varð: *var J1;* ok varþ *F.* 7. bardagi mikill: *omv. J1.* þá: *ul. F.* lið: *sua mikit tf. J1.* svá: *ul. J1.* 8. varð: *var F.* varð—hann: *flyði J1.* ok—hann: *ul. 325.* 9. þau: *ul. 325.* leiddi: *leiddo F.* 10. tekinn | til kgs: *omv. J1,* *325.* í: *ifir J1.* -mörk: *morko F.* 11. Vind-: *vin- J1;* *vind- de øvrr.* 12. sonr: *son F, J1;* s. *de øvrr.* konungs: *ul. 325.* konungs—Skáni: *ul. J1.* Skáni: *skáney F, 325.* 13. Þorkell: *hinn tf. F, J1, 325.* 14. ok: *ul. 325.* Búi: *hinn tf. 325.* 16. sonr—Áka; aka *s. F, J1;* s. *skr. de øvrr.* 16—17. ok—Búa: *ul. J1.* 16. Þorgunnu: *hann var tf. 325.* sonr þeira(2): *ul. F;* *svn skr. 325;* s. *de øvrr.* 17. höndum tekit: *omv. J1;* *höndum efter konung 325.*

ok flutt hann til Vindlandz til Jómsborgar ok nauðgaði hann til sætta við Búrizláf, Vinða-konung, ok til þess, F 119 at Sigvaldi jarl skyldi gera sætt milli þeira, — Sigvaldi jarl átti þá Ástríði, dóttur Búrizláfs konungs, — 5 ok at þórum kosti segir jarl at hann myndi Svein konung fá í hendr Vinðum. En konungr vissi þat, at þeir mundu kvelja hann til bana; játti hann fyrir því sættar-görð jarls. Jarl dæmði þat, at Sveinn konungr skyldi fá Gunnhildar, dóttur Búrizláfs konungs, 10 en Búrizláfr konungr skyldi fá Þyri Haraldz dóttur, systur Sveins konungs, en hvártveggi þeira skyldi halda ríkinu, ok skyldi vera friðr milli landa. Fór þá Sveinn konungr heim í Danmörk með Gunnhildi, konu sína. Þeira synir váru þeir Haraldr ok Knútr 15 inn ríki. Í þann tíma heituðusk Danir mjök at fara með her í Nóreg á hendr Hákonu jarli.

K. 35. Heitstrenging Jómsvíkinga.

H 231

[*Fsk. k. 54, 55, 56; ÓTr. (Fms.) k. 86, (Flat.) k. 144, 145; Jóms. (75) s. 23—24, (79) k. 31—33, (82) k. 27.*]

Sveinn konungr gerði mannboð ríkt ok stefndi

1. hann: *ul. J1.* til Jómsb.: i iomsborg *F, J1, 325.*
 2. Vinða-: *ul. J1;* vinda- *de øvrr.* 3. jarl: *ul. F.* 5. ok: en *F, J1.* segir: sagði *325.* 5—6. segir—fá: q. j. mundo fa svein konung *J1.* Sv. kg | fá: *omv. F, 325.* 6. Vind-: *sól. J1;* vind- *de øvrr.* 7. þeir: vinr (v: Vinðr) *J1.* mundu: mündi *325.* játti: iatadi *J1, 325 (tt).* hann fyrir: konungr *325.* 8. því: þat *F.* jarls: Sigvaldi *tf. F, J1;* Enn *tf. 325.* þat: *ul. J1.* 8—9. konungr: *ul. J1.* 9. skyldi: mündi *325.* 10. konungr: *ul. J1.* Haraldz dóttur: *ul. J1; omv. 325.* 11. -tveggi þeira: konunganna *J1;* þeira konunga *325.* skyldi: *ul. 325.* 12. ríkinu—vera: ríki sinu en *J1.* ríkinu: ríki sinv *325.* skyldi vera: *ul. 325.* 12—13. þá | Sv. kgr.: *omv. J1.* 13. í Danm.: *ul.* J1.* 15. inn: *ul. J1.* 15—16. fara—her: heria *J1.* 16. á—jarli: *ul. J1.* 17. Overákr. fra *18, J2; F' (der dog har -ar), J1 (der dog ul. Jómsv.); fra iömsvíkingvm 325; mgl. K.* 18. ok: hann *F.*

til sín öllum höfðingjum þeim, er váru í ríki hans; hann skyldi erfa Harald, föður sinn. Þá hafði ok andazk litlu ádr Strút-Haraldr á Skáni ok Véseti í Borgundarhólmi, faðir þeira Búa digra. Sendi konungr þá orð þeim Jómsvíkingum, at Sigvaldi jarl ok 5 Búi ok bræðr þeira skyldu þar koma ok erfa feðr sína at þeirri veizlu, er konungr gerði. Jómsvíkingar fóru til veizlunnar með öllu liði sínu, því er fræknast var; þeir höfðu xl. skipa af Vindlandi, en xx. skip af Skáni; þar kom saman allmikit fjölmenni. Fyrsta 10 dag at veizlunni, áðr Sveinn konungr stigi í háseti föður sins, þá drakk hann minni hans ok strengði heit ádr iii. vetr væri liðnir, at hann skyldi kominn U 154 með her sinn til Englandz ok drepa Aðalráð konung eða reka hann ór landi. Þat minni skyldu allir drekka, 15 þeir er at erfinu váru. Þá var skenkt höfðingjum Jómsvíkinga in stærstu horn af inum sterkasta drykk, er þar var. En er þat minni var af drukkit, þá skyldi

1. öllum höfð.: *omv. J1.* váru—hans: *sál. F, J1, 325, 18, J2; i varu ríkinu K.* 2. hann: *konungr 325.* skyldi: *ötlaði at F.* Harald: *konung tf. J1, 325.* 2—3. Þá—ádr: *Litlu fyr hafði ok andaz F.* 3. á Skáni: *ul. J1.* Skáni: *skaneyio F; skaney 325.* 4—5. Sendi—þá: *Sveinn konungr sendir F.* 5. þá—þeim: *þeim orð J1.* þeim: *ul. F, 325.* at: *þeir tf. J1.* jarl: *ul. F.* 6. ok(1)—þeira: *ul. J1.* skyldu þar: *skyldi (sál. ogsá F) J1.* þar: *ul. 325.* ok(2): *at J1.* 8. veizlunnar: *veizlo 325.* 9. Vind-: *vin- J1.* skip: *ul. J1.* 10. Skáni: *skaney J1, 325.* þar kom: *omv. F.* 11. veizlunni: *veizlu 325.* háseti: *haraldz konungs tf. 325.* 12. þá: *ul. F.* þá—strengði: *strengde hann J1.* 13. heit: *at tf. 325.* 14. ok: *sál. alle undt. K:* at. 15. hann: *ul. 325.* 16. Þá: *Þvi ngst F.* 16—17. höfð. Jómsv.: *ioms víkingum fyrst höfðingjum þeira F.* 17—18. af—var: *með sterkum dryk J1.* 17. sterkasta: *styrkazta 325.* 18. þar: *til F.* af: *ul. J1.*

drekka Krists minni allir menn, ok var Jómsvikingum borit æ fullast ok sterkastr drykk. It iii. var Mikjáls minni, ok drukku þat allir. En eptir þat drakk Sigvaldi jarl minni fōður síns ok strengði heit síðan, 5 at áðr iii. vetr væri liðnir, skyldi hann vera kominn í Nóreg ok drepa Hákon jarl eða reka hann ór landi. Síðan strengði heit Þorkell hávi, bróðir hans, at hann skyldi fylgja Sigvalda til Nóregs ok flýja eigi ór orr- **H** 232 ostu, svá at Sigvaldi berðisk þá eptir. Þá strengði 10 heit Búi digri, at hann myndi fara til Nóregs með þeim ok flýja eigi ór orrostu fyrir Hákonu jarli. Þá strengði heit Sigurðr, bróðir hans, at hann myndi fara til Nóregs ok flýja eigi, meðan meiri hlutr Jómsvikinga berðisk. Þá strengði heit Vagn Ákason, at hann skyldi 15 fara með þeim til Nóregs ok koma eigi aptr, fyrr en **F** 120 hann hefði drepit Þorkel leiru ok gengit í rekkju hjá Ingibjörgu, dóttur hans. Margir hōfðingjar aðrir strengðu heit ýmissa hluta. Drukku menn þann dag erfit, en eptir um morguninn, þá er Jómsvikingar 20 váru ódruknir, þóttusk þeir hafa fullmælt ok hafa

1. Krists: krist *F*, 325, 18. 1—2. ok—drykk: Enn *J1*. 2. borit æ: *omv. F.* ok—drykk: *ul. F.* 3. ok—allir: skyllðv þat oc allir drekka 325. En: *ul. F*, 325. 4. jarl: *ul. 325.* fōður: feðr *F.* síðan: *ul. F.* 5. vera kominn: koma 325. 7. Þorkell: hinn *tf. F*, 325. 8. Sigvalda: b. *sinum tf. F.* 9. svá at: meðan *F*, *J1*, 325. Sigvaldi: iarl *tf. J1.* þá eptir: *ul. J1*, 325. 10. heit—digi: því hinn digri heit 325. myndi fara: skyldi (*sól. også F*) koma 325. með: firi 325. 10—11. með þeim: *ul. F, J1.* 11. ór: *ul. K, J2, 18; i alle ørr.* 13—14. Jómsv. berðisk: væri eptir joms vikinga ok berþiz *F.* 14. berðisk: stode eptr(!) *J1*; væri eptir 325. Þá: Þar næst *F.* skyldi: skal *J1.* 16. ok: en *J1*, 325. rekkju: sōng i 325. 17. hans: vttan frōnda rað *tf. F.* hōfðingjar aðrir: *omv. F*, 325; aðrir *ul. J1.* 18. strengðu: þar *tf. J1.* 19. erfit: eptir 325, eptir: *ul. 325.* þá: *ul. J1*, 325. 20. ok hafa: eiga þa *F*; þa *tf. J1*, 325.

málstefnur sínar ok ráða ráðum, hvernug þeir skolu til stilla um ferðina, ráða þat af, at búask þá sem skyndiligast; búa þá skip sín ok herlið; varð þat allfrægt víða um lönd.

K. 36. Eiríkr jarl dró lið at sér. 5

[ÓTr. (Fms.) k. 87, (Flat.) k. 149.]

Eiríkr jarl Hákonarson spyr þessi tíðendi; hann var þá á Raumaríki; dró hann þegar lið at sér ok ferr til Uplanda ok svá norðr um fjall til Þrándheims á fund Hákonar jarls, fœður síns; þess getr Þórðr Kolbeinsson í Eiríksdrápu: 10

144. Ok sannliga sunnan
(sôusk vitt búendr ítrir
strið) of stála meiða

4 stórhersögur fóru;
súðlongum frá Sveiða 15
sunnr af dregnum hlunni

H 238
U 155

1—2. málstefnur—ferðina: raða gerþir allir sampt *J1*.
1. ráðum: *ul. F.* hvernug: *hvernig F*; *hversv 325*. 2. stilla um: *ætla of F.* búask—sem: *bva skíp sín 325*. 2—3. þá—skyndiligast: *sem skíotazt F*; *sem hvatdligazt J1*. 3. þá: þegar *F*; *tf. i J1*. skip—ok: *ul. 325*. þat: þetta *J1*. 4. víða—lönd: *ul. J1*. 5. *Overskr. fra F*; *fra eiríki J1*; *fra eiríki j. 325*; *mgl. K, 18, J2*. 6. spyr: *spvrði 325*. 7. á: *i 325*. hann: þa *tf. 325*. at sér: *saman F.* 8. ferr: *for F, 325*. um fjall: *ul. J1*. 9. á—síns: *til moz við fœvr sinn J1*. fœður síns: *ul. F.* þess getr: *sva s. F.*

11—16. 144. *visa. Jfr. K. Gísl. Nj. II 217.* s. sôusk: *sásck (k J1) K, J1*; *saz 325*; *sazt F.* vitt: *vit 325*; *vik F*; *ul. J1*. búendr: *þœndr K*; *boendr 325*; *bvendr F, J1 (-uenn-)*. ítrir: *sál. J1*; *rikir F, 325*; *hásca K.* s. of: *um K*; *v(í) 325*. stála: *stalla 325*. meiða: *fmeiða(!) 325*. s. súðlongum: *K, F*; *sverd longym J1*; *svðrlondvm 325*. frá: *fra J1*; *fra ek F*; *fyr(?) 325*; *fyr K.* s. sunnr: *sudr J1, 325*. dregnum: *dragnum J1.*

vangs á vatn of þrungit
 s viggmeiðr Dana skeiðum.

K. 37. Herboð Eiríks jarls.

[*Fsk. k. 59; ÓTr. (Fms.) k. 87, (Flat.) k. 149.*]

Hákon jarl ok Eiríkr jarl láta skera upp heror
 5 um öll Þrændalög, senda boð á Mœri hvára tveggju
 ok í Raumsdal, svá norðr í Naumudal ok á Háloga-
 land, stefna síðan út öllum almenning at liði ok skip-
 um; svá segir í Eiríksdrápu:

145. Mjök lét margar snekkjur
 10 (mærdar orr) sem knorrur
 (óðr vex skalds) ok skeiðar
 4 skjaldhlynr á brim dýnja,
 þás ólitill útan
 oddherðir fór gerða
 15 (morg vas lind fyr landi)
 s lönd síns fõður rõndu.

1. vangs: vatngs *J1*; wagns *F*. á: ef(?) *F*. of: vm *K*,
 325; ul. *J1*. s. vigg-: vig *K*; v̇g *J1*; vig *F*, 325.

3. *Overskr. fra 18, J2*; Liðssamnaðr h. j. *F*; mgl. *K*;
 ingen kap. *J1*, 325. 4. jarl(2): ul. 325. láta: ul. *F*.
 -orr: orvar *J1*, 325. 5. senda: þeir sendo *F*; ok *tf. J1*.
 á: svðr a 325; vm *J1*. Mœri: mœiri *F*. hvára: hvar- *F*.
 6. i(1): ul. *F*, *J1*, 325. i(2): vm *J1*. á: ul. *F*, *J1*.
 7. síðan: ul. *F*, *J1*, 325. öllum: ul. *J1*. almenning: al-
 menningi *F*, 325; bódi *tf. J1*. 7—8. liði—skipum: skipum ok
 monnum *J1*. 8. i: ul. *J1*; hermed begynder 7. blad af 39.

9—16. 145. visa. L. 1—4 i *SnE. I 466—68*. s. sem:
 ok *J1*. 4. skjaldhlynr: sál. 325; sciald hlynr *K*; skallynr *J1*;
 scald dýnr 39; skfald dýnr *F*. dýnja: hrynia *F*. s. þás:
 þa er alle. ólitill: sál. *Fagrsk.*; ólitinn alle. s. odd-: sál.
Fagrsk., *Jómsv. (510)*; el- *hðskrr.* fór: sál. *K*, *J1*, 39; fór
F; reð 325. gerða: *K*; gerþr *J1*; gerðar *F*, 39, 325. 7. fyr:
 fra *F*, 39. s. fõður: ul. *K (18, J2)*. rõndu: rãndo *K*;
 rõndv 325; renãdv 39; runðo *J1*; rendo *F*.

Hákon jarl helt þegar suðr á Mæri á njósn ok í liðsamnað; en Eiríkr jarl dró saman herinn ok flutti norðan.

K. 38. Ferð Jómsvikinga í Nóreg.

[*Fsk. k. 57, 58, 59; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms) k. 88, (Flat.) k. 148; Jóms. (75) s. 25—26, (79) k. 35, 36, (82) k. 28, 29.*]

Jómsvíkingar heldu liði sínu til Limafjarðar ok 5 sigldu þaðan út á hafit ok höfðu lx. skipa ok koma at Ogðum; halda þegar liðinu norðr á Rogaland, taka þá at herja, þegar er þeir koma í ríki Hákonar jarls, ok fara svá norðr með landi ok alt herskildi. Geirmundr er sá maðr nefndr, er fór með hleypiskútu 10 eina ok nokkurir menn með honum. Hann kom fram H 234 á Mæri ok fann þar Hákon jarl, gekk inn fyrir borð ok sagði jarli tíðendi, at herr var suðr í landi, kominn F 121 af Danmörk. Jarl spurði, ef hann vissi sannendi

1. þegar: *ul. 325. á(2)—liðss.: til liðsamnaðr ok í njósn J1. í: ul. 325, 18, J2. 2—3. dró—norðan: fluti norþan herinn J1. 3. norðan: norðr K. 4. Overskr. fra 18, J2; hakoni j. kom hersaga F; hersaga iomsvikinga 325; hernaðr iomsb J1; ulæsel. 39; mgl. K. 5—6. Jómsv.—hafit: Þeir Jomsvíkingar helldu sunnan J1. 6. þaðan: *ul. 325. á: i 39, 325. hafit: háf F. lx.: xl. 325. ok koma: þeir komv F. koma: komv 325=l. 8; vtan tf. J1. 7. halda: helldv 325. liðinu: liði síno F; ul. J1; efter norðr 39. 325. taka: toku F, 325. 8. þegar—jarls: *ul. J1. er: ul. 39. 9. fara: forv 325. svá—herskildi: allt herskildi norþr með landi J1. ok alt: við F. 10. er . . . nefndr: het F, 325. er(2): ok 39. 10—11. hleypisk. eina: *omv. J1. 11. eina: nokkora 325. nokkurir menn | með honum: omv. J1. kom fram: for norðr J1; norðr tf. F, 39, 325. 12. ok—borð: *ul. 325. jarl: hann tf. F. borð: borðit F, J1. 13. tíðendi: *ul. J1; þv tf. F. suðr—landi: i land J1, 325. 14. af Danm.: *ul. 325; -morko skr. F, -morko 39, forkortet J1. spurði: spyr J1.*******

á því. Geirmundr brá upp hendi annarri, ok var þar af hoggvinn hreifinn, segir, at þar vǫru jartegnir, at herr var í landinu. Síðan spýrr jarl inniliga at um her þenna. Geirmundr segir, at þar vǫru Jómsvik-
 6 ingar ok hofðu drepit marga menn ok víða rænt —
 »fara þeir þó, segir hann, skjótt ok ákaflega. Vætti ek, at eigi myni áðr langt liða, en þeir myni hér niðr koma. Síðan rœri jarl alla fjórðu inn með öðru landi, en út með öðru, fór dag ok nótt ok hafði njósn it
 10 öfra um Eið, svá suðr í fjórðu, svá ok norðr, þar er Eiríkr fór með herinn: þess getr í Eiríksdrápu:

146. Setti jarl, sás atti,
 ógnfróðr, á lög stóði
 hrefnis, hǫva stafna

U 156

15

4 hótS Sigvalda at móti;

1. á því: til þess *J1*, 325. hendi: hendinni *F*, 39, 325, *J1*. 1—2. ok . . . hoggvinn: *ul. F*. 1. þar: *ul. J1*, 325. 2. hoggvinn hreifinn: í hrefanum *J1*; hondin í reifanum 325. 2—3. segir—landinu: *ul. J1*. 2. segir: sagði 325. þar: þat 39. -tegnir: -teinir 39; *fork. F*. 3. landinu: landi *F*. Síðan: Eftir þat *F*. spýrr: spurði *F*, 39, 325. inniliga: gerla *F*. at: *ul. 325*. 4. þenna: þann 325. G. segir: hann sagði *J1*; sagði *skr. 325 = l. 6*. þar: þat *F*, *J1*(?). 5. marga: goða *tf. J1*. ok(2)—rænt: *ul. J1*. ok víða: enn svma 325. 6. þó—ok: ok all- *J1*. þó: *ul. F*. 6—8. Vætti—koma: *ul. J1*; vænti *skr. 39, 325*; væntir *skr. F*. 7—8. myni(1)—koma: liði langt áðr þeir koma her 325. 7. áðr langt: *omv. 39*. áðr | langt liða: *omv. F*. en: *ul. F*; at 39. myni(2): *mano 39*. 8. fjórðu: fjórþum(1) *J1*. 9. öðru: landi *tf. J1*. fór—ok(2): ok fek ser lið *J1*. ok(2): *ul. 325*. njósn it: niosnir 39. 10. öfra: yttira *J1*, 325(?). svá(1): oc 325; for *sva F*. 10—11. svá(1)—herinn: *ul. J1*. þar—herinn: aftr til motz við eirík .j. *F*. 11. Eiríkr: .j. *tf. 39*. þess getr: *sva .s. F*. 12—15. 146. *visa. Jfr. K.Gísl. Nj. II 613—14, Udvalg 29 med anm.* 1. Setti: sotti 39, *F*. sás: sa er alle. atti: at *J1*. 2. -fróðr: -froða *K*. 3. hǫva: hara *J1*. stafna: rafna *F*. 4. hótS: *sál. Fagrsk. for hðskrs. hot(2): hótS hǫva*).

margr skalf hlumr, en hvergi
huggendr bana uggðu,
þeir 's gótu sæ slíta,
s sárgamms, bløðum ára.

Ferr Eiríkr jarl með herinn suðr sem snúðuligast. 5

K. 39. Frá Jómsvíkingum.

[*Fsk. k. 58; ÓTr. (Fms.) k. 89, (Flat.) k. 150, 151, 152, 153; Jómss. (75) s. 27, (79) k. 37, (82) k. 30.]*

Sigvaldi jarl helt liði sínu norðr um Stað, lagði
H 235 fyrst til Hereyja. Landzmenn, þótt víkingar fynni, þá
sögðu þeir aldri satt til, hvat jarlar höfðusk at. Vik-
ingar herjuðu, hvar sem þeir fóru. Þeir lögðu útan 10
at Höð, runnu þar upp ok herjuðu, færðu til skipa
bæði man ok bú, en drápu karla þá, er vígt var at.
En er þeir fóru ofan til skipa, þá kom til þeira gam-
all bóndi einn, en þar fór nær sveit Búa; bóndinn

s. skalf: skalfr(!) *J1*. hlumr: hlymr *39, F*. s. uggðu:
sál., með gg *325*; -g- alle övrr. 1. 's: er alle. sæ: sia *K*,
325, 39, F; sa *J1*. s. -gamms: -gans *J1*; -m- alle övrr.
ára: ar *J1*.

5. Ferr: for *F* (efter jarl). *J1, 39, 325*. jarl: ul. *325*.
með—snúðul.: norðan með herin sem skiotaz *F*. herinn:
her sinn *325*. suðr: norðan *39, J1, 325*. 6. Overskr. fra *18*,
J2; fra bónda *J1*; Sigvaldi Leitar hakonar .j. *F*; fra sig-
vallda (meget svagt) .j. oc bonda *325*; ulæsel. *39*; mgl. *K*.
8. Landzmenn—fynni: þótt landzmenn fyndi þa *J1*; En þótt
þeir fyndi landz menn *F*. fynni: fyndi þa *325*. þá: ul. *F*.
9. þeir: þeim *325*. aldri: ul. *325*. satt—at: hit sara til
hakonar .j. *F*. jarlar: -nir *tf. 39*. höfðusk: hefðvz *325*.
at: Joms-*tf. F. 9—10*. Víkingar—þeir: þar sem *J1*. 10. fóru:
með landi *tf. 325*. lögðu: at *tf. 39*. 11. færðu: en raku *J1*.
12. bæði—at: mart bu *J1*. man: m̄ (= menn?) *325*. er—
at: sem at var vígt *F*. 13. En—skipa: ul. *325*. þá: ul. *F*.
kom: þar *tf. J1*. 13—14. gamall: sál. *J1, F, 39, 325*; gang-
andi *K, 18, J2*. 14. bóndi einn: omv. *K, 18, J2 (39 skr.*
bæ-, sml. s. *314. l. 9)*; einn ul. *325*; kal *J1*. en—fór: hann
gek *J1*. en—nær: þar sem var *F*. sveit: þeira *tf. J1*.
bóndinn: bondi *F. J1*; bændinn *39*.

mælti: »þér farið óhermannliga, rekið til strandar kýr ok kálfa, væri yðr meiri veiðr at taka björninn, er nú er nær kominn á bjarnbásinn«. »Hvat segir karl? segja þeir, kantu nokkut segja oss til Hákonar jarls?«. 5 Bóndi segir: »hann fór í gær inn í Hjörundarfjörð, hafði jarl eitt skip eða ii., eigi váru fleiri en iii., ok hafði ekki til yðvar spurt«. Þeir Búi taka þegar á hlaup til skipanna ok láta laust alt herfang; Búi mælti: »njótum vér nú, er vér höfum fengit njósn, ok 10 verum næstir sigrinum«. En er þeir koma á skipin, róa þeir þegar út; kallaði Sigvaldi jarl á þá ok spurði tíðenda. Þeir segja, at Hákon jarl var þar inn í fjörðum. Síðan leysir jarl flotann, ok róa fyrir norðan eyna Höð ok svá inn um eyna.

1. ó-: ekki *J1, 325*. 2. ok: æða *J1*. 3. nær: *ul. 325*. á: *i 325*. -básinn: *halsin F*. segir: þv *tf. J1, 325*. 4. segja: *sogðv 325*. segja oss: *omv. 325*. 5. Bóndi: *-nn tf. 325*; Bendi *39*. segir: *svar. F*; sagði at *325*. fór: *reri F, 39, J1*. gær: *giar 39*. Hjör-: *hor- F, 39, 325*; hær- *J1*. 6. hafði jarl: *ok hafði F*. jarl: *ul. J1, 325*. eigi—iii.: *ul. J1*. váru: *hafði hann 325*. 7. hafði: *hann tf. 325*. yðvar: *sál. 39, 325*; yðar *de øvrr*. 7—8. taka—hlaup: *hlæpa þegar F*. 7. taka: *tokv 325*. 7—8. þegar á hlaup: *skeið J1*; með hlaup *slutter bl. 4 i 325, VIII*. 8. ok: *ul. J1*. alt: *ul. J1*. -fang: *-it tf. F, 39, J1*. 9—10. njótum—verum: *huotum ver. Vær erum J1*. 9. njótum: *neytum F, 39*. fengit: *fangit 39*. njósn: *af j. tf. F*. 10. næstir: *nøst F*. 11. út: *sál. F, 39, J1*; um *K, 18, J2*. kallaði | S. j.: *omv. F, J1*. 12. segja: *sogðo 39*. 13. fjörðum: *fiörðinn F, J1*. róa: *þeir tf. F*. norðan: *norðr K, J2, 18(?)*. 14. ok—eyna: *sál. J2, F, 39*; *ul. K, J1*; ok inn fyrir *18*.

K. 40. Upphaf Jómsvíkinga-orrostu.

[*Fsk.* k. 58, 59, 60, 61; *Oddr I* k. 11, *II* k. 15; *ÓTr.* (*Fms.*) k. 90, (*Flat.*) k. 152; *Jóms.* (75) s. 27—28, (79) k. 39, 41, 43. (82) k. 31, 34.]

Hákon jarl ok Eiríkr jarl, sonr hans, lágu í Hallkelsvík; var þar saman kominn herr þeira allr; H 236 hófðu þeir hálf t annat hundrað skipa ok hófðu þá spurt, at Jómsvíkingar hófðu lagt útan at Höð. Røru 5 þá jarlar sunnan at leita þeira, en er þeir koma þar, F 122 sem heitir Hjörungavágr, þá finnask þeir. Skipa þá hvárir tveggju sínu liði til atlögu; var í miðju liði U 157 merki Sigvalda jarls; þar skipaði Hákon jarl til atlögu; hafði Sigvaldi jarl xx. skip, en Hákon lx. Í liði Há- 10 konar jarls váru höfðingjar Þórir hjörtr af Hálogalandi, annarr Styrkár af Gimsu. Í annan fylkingar-arm var Búi digri ok Sigurðr, bróðir hans, með xx. skipum; þar lagði í móti Eiríkr jarl Hákonarson lx. skipa ok með honum þessir höfðingjar: Guðbrandr hvíti 15 af Uplöndum ok Þorkell leira, vikverskr maðr. Í annan fylkingar-arm lagði fram Vagn Ákason með xx. skipum, en þar í móti Sveinn Hákonarson ok með

1. *Overskr.* fra 18, J2; Vpphaf orrostu ahjörungva vugi. F; skipad til atlögv J1; mgl. K; uicesel. 39. 2. jarl(2): ul. J1. sonr: son J1; s. de øvrr. 3. Hall-: as- J1. þar: þa J1. herr þeira | allr: omv. J1. 4. ok: þeir F. 6. þá jarlar: omv. J1; -nir tf. 39. 6—7. sunnan—Hjör.vágr: norþr um eyrna J1. 7. þeir: þar sæm heitir hiorunga uagr tf. J1. 8. sínu liði: omv. F, J1. 9. jarls: fram borit tf. F. þar: í mot tf. F. skipaði: skipar F. 10. hafði—lx.: með fiorumtugum skipa þar hafði Sigualdi .xx. skip J1. lx.: .j. lx. skipa F. 11. jarls: ul. J1. váru: þessir tf. F. 11—12. Þórir—Hálog. | Styrk.—G.: omv. J1 og ul. annarr. 12. annarr: ul. F. fylkingar-|arm: omv. J1. 14. móti: sál. alle, undt. K, J2, 18: mot. Hákonarson: ul. F, J1. lx.: mæð fiorumtugum J1; með lx. F. 15. ok: varv F. 17. fylkingar: ul. J1. 18. skipum: skip J1. móti: mot F, 39, J1.

honum Skeggi af Yrjum af Uphaugi ok Rognvaldr ór
Ærvík af Staði með lx. skipa; svá segir í Eiríks-
drápu:

- 5   147. En í gogn at gunni
                      glæheims skriðu mævar,
                      rendi langt með landi
                      4 leiðangr, Dana skeiðum,
                      þær es jarl und órum
                      ærens golls á Mæri
10   (barms rak vigg und vǫrmum
                      s valkesti) hrauð flestar.

Eyvindr segir ok svá í Háleygjatali:

148. Þar vas minnstr   jarðráðendr
                      meinvinnǫndum   s at Eyðǫnum,
15   Yngvifreys   þás sverðalfr   H 237
                      4 ǫndverðan dag   sunnan kníði
                      fagnafundr,   lagar stóð
                      es flota þeystu   12 at liði þeira.

Síðan lögðu þeir saman flotann, teksk þar in grim-
20 asta orrosta ok fell mart af hvárum tveggjum ok

2. lx.: fioratigi *J1*.

4—11. 147. **vísá.** *Jfr. K.Gisl. Nj. II 228, Udvalg 29 med anm.* 1. En: Enn *K, 39, J1, F*. gogn: gogn *39*; gegn *K, F*; gegn *J1*. 2. -heims: heim *J1*. mævar: mæyar *K*. 3. með: fra *F*. 4. skeiðum: sál. *F*; skeiðar *K, 39, J1*. 5. órum: arum (om) *alle*. 6. ærens: erins *39*. golls: gvls *39*; gullz *de øvrr*. 7. vigg: uig *J1*. vǫrmum: vǫrgom *F*. 8. hrauð: sál. *J1*; rauð *de øvrr*. 12. Eyv.—svá: sva .s. eyvindr skallda spüllir (*dette sidste tf. også 39, J1*) *F*. ok: ul. *J1, 39*.

13—18. 148. **vísá.** 1. vas: sál. *F, 39, J1*; varð *K, J2, 18*. minnstr: minnz *J1*. 2. -vinnǫndum: vísnǫndom *K*; vísn (n *39*)-ondom *F, 39*; vinnænnundum *J1*. 3. -freys: freyrs *F*; friys *J1*. 4. Eyðǫnum: sál. *Hkr. (H) VI*; eyðǫndom *K*; eyðænnndvm *J1*; eyrin (n *F*) dom *F, 39*. 5. þás: þa er *alle*.

19. Síðan: *Her nyt kap. i J1 med overskr.:* vphaf orǫstu. teksk: ok tækz *J1*; ok tokz *F, 39*.

miklu fleira af Hákonar liði, þvíat Jómsvíkingar þorðusk bæði hraustliga ok djarfliga ok snarpliga ok skutu alt í gögnum skjölduna, ok svá mikill vápnaburðr var at Hákonu jarli, at brynja hans var slitin til ónýts, svá at hann kastaði af sér; þess getr Tindr Hallkelsson: 5

149. Varða, gims sem gerði
gerðr bjúglima herða
(gnýr óx Fjöltnis fúra)
4 farlig sæing, jarli,
þás hringföum hanga 10
hrynserk Viðurr brynju
(hruðusk riðmarar) Róða
8 (rastar) varð at kasta.
150. Þars í sundr á sandi
Sörla blés fyr jarli, 15
(þess hefr seggja sessi)
4 serk hringofinn (merki.)

H 238
U 158

K. 41. Flótti Sigvalda jarls.

[*Fsk. k. 61, 62, 63, 64; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 90, (Flat.) k. 155—162; Jóms. (75) s. 28—34, (79) k. 43—49, 51—56; (82) k. 34—38.]*

Jómsvíkingar höfðu skip stærri ok borðmeiri,

1. þvíat: þeir *J1*. 2. bæði: vel ok *F*. ok(1)—skutu: skvttv þeir *F*. 3. gögn-: gegn- *K*. var: foran svá *F*. 5. þess: þessa *J1*. þess getr: sva .s. *F*.

6—13. 149. **visa.** *L. s—s ogsá i SnE. I 422; jfr. Aarb. 1866, 318 ff.* 1. Varða: Varada *J1*. gerði: giordi 39. 2. bjúg-: hvg *J1*. -lima: sál. *K, 18, J2; limum F, J1, 39.* 3. Fjöltnis: fiornnis *J1*. 4. farlig: falig *J1*. 5. þás: þa er alle. -föum: fáum *K; fain 39, F; fan J1*. 6. hryn-: hreynt *J1*. -serk: serks *F, 39*. Viðurr: viðum *F, J1, 39*.

14—17. 150. **visa.** 1. sandi: sundi *K; svndi 39*. 2. blés: blér *F; biqs J1*. 4. serk: serks *F*.

18. *Overskr. fra 18, J2; sagt fra bva eli. avnvr atlaga. F; mgl. K; ulæsel. 39; ingen kap. i J1.*

en hvárir tveggju sóttu it djarfasta. Vagn Ákason lagði svá hart fram at skipi Sveins Hákonarsonar, at Sveinn lét á hǫmlu siga, ok helt við flóttu. Þá lagði **F 123** þannug til Eiríkr jarl ok fram í fylking móti Vagni.
 5 Þá lét Vagn undan siga, ok lágu skipin, sem í fyrstu hǫfðu legit. Þá réð Eiríkr apr til liðs síns, ok hǫfðu þá hans menn undan hamlat, en Búi hafði þá hǫggvit tengsliu ok ætlaði at reka flóttann. Þá lagði Eiríkr jarl sibyrnt við skip Búa, ok varð þá hǫggorrosta
 10 in snarpasta, ok lögðu þá ii. eða iii. Eiríks skip at Búa skipi einu. Þá gerði illviðri ok él svá mikít, at haglkornit eitt vá eyri. Þá hjó Sigvaldi tengsliu ok snóri undan skipi sínu ok vildi flýja. Vagn Ákason kallaði á hann, bað hann eigi flýja. Sigvaldi jarl gaf
 15 ekki gaum at, hvat hann sagði; þá skaut Vagn spjóti at honum ok laust þann, er við stýrit sat. Sigvaldi jarl róri í brot með hálfan fjórða tǫg skipa, en eptir lá hálf þriðri tǫgr. Þá lagði Hákon jarl sitt skip á annat borð Búa; var þá Búa-mǫnnum skamt hǫggva í

1. djarfasta: harðasta *F*. 2. lagði: sotti *F*. skipi: skipum *J1*. 3. á h. | síga: *omv. F og tf. vndan.* við: viðr *39*. 4. þannug: þangat *F, J1*. ok: geck *tf. F*. 5. Þá lét: *omv. J1*. Þá | lét *V. omv. F*. skipin: þa skip *J1*. í fyrstu: fyrst *J1*. 6. Eiríkr: *j. F*. síns: *ul. K (stár í J2)*; *J1 har lið síns; sál. også 18.* ok: *ul. J1*. 7. hamlat: halldit *J1*. Búi: $\sqrt{?}$ *tf. J1*. 8. ætlaði: þa *tf. J1*. 9. varð: var *J1, 39*. þá: þar *F; ul. 39*. 10. in: ok en *J1*. ok: *ul. J1, F*. þá: *ul. F*. 11. B. skipi | einu: *omv. J1*; skipi bva sk (!) einu *F*. svá mikít: *omv. F*. 12. -kornit: korn *F*. Þá: því næst *F*; *efter hjó J1*. Sigvaldi: *j. tf. F = l. 16*. 12—13. ok—sínu: *efter flýja F og skr.: sneri hann osv.* 13. skipi sínu: *ul. J1*. 14. hann(1): ok *tf. 39, F*. jarl: *ul. 39, J1*. 15. ekki: eigi *K*; *ængan J1*. skaut: hann *tf. F*. 16. at honum: til sigvallda *F*. 17. í: *ul. F*. hálfan: half (!) *J1*. tǫg: tiug *J1*; *tog de øvrr.* 18. hálf—tǫgr: *sál. K (tǫgr), J1 (tugr); xxv. F; apr (!) xxv. 39.* sitt skip: *omv. J1*. 18—19. sitt—borð: si byrt við skip *F*. 19. var: varþ *F*. í: a *39*.

millum. Vígfúss Víglúmsson tók upp nefstedja, er lá á þiljunum, er maðr hafði áðr hnoðit við hugró á sverði sínu. Vígfúss var allsterkr maðr; hann kastaði stedjanum tveim höndum ok færði í höfuð Ás-
 H 239 láki hólmskalla, svá at geirrinn stóð í heila niðri, 5
 Áslák höfðu ekki áðr vápn bitit, en hann hafði höggvit til beggja handa; hann var fóstri Búa ok stafnbúi. En annarr var Hávarðr höggvandi; hann var inn sterkasti maðr ok allfrækn. Í þessarri atsókn gengu upp Eiriks-menn á skip Búa ok aprt at lyptingunni 10 at Búa. Þá hjó Þorsteinn miðlangr til Búa um þvert nefit ok í sundr nefbjörgina; varð þat allmikil sár. Búi hjó til Þorsteins útan á síðuna, svá at í sundr tók manninn í miðju. Þá tók Búi upp kistur tvær,
 U 159 fullar gullz, ok kallar hátt: »fyrir borð allir Búa 15 liðar«; steypðisk Búi þá útan borðz með kisturnar, ok margir hans menn hljópu þá fyrir borð, en sumir fellu á skipinu, þviat eigi var gott, griða at biðja; var þá hroðit alt skip Búa með stöfnum, en síðan hvert

2. áðr: *ul. F.* 3. sínu: *ul. F, 39.* all-: *ul. J1.*
 4. tveim: með badum *J1.* ok færði: *ul. F.* 6. höfðu: áðr *tf. (!) J1.* vápn bitit: iarn bitit eða vapn *F.* 7. fóstri: fostrson *J1.* 8. En: ok *J1.* var(1): *ul. J1.* 8—9. inn sterkasti: *sál. J1;* enn sterkari *K, 39;* sterkr *F.* 9. allfrækn: allfreg *J1.* þessarri: þessi *J1.* 11. at: *sál. F, 39, J1;* *mgf. K, 18, J2.* Búa(1): hanum *J1.* Þorst.: þorkell *J1* og í det *félgende.* 12. nefit: ennit *F, 39;* enni *J1.* ok—sundr: í gegnum *F.* varð: ok var *J1.* sár: en *tf. J1.* 13. svá at: ok *F;* ok hann *J1.* 13—14. í sundr | tók: *omv. F.* 14. tók manninn: *ul. J1.* kistur tvær: *omv. F.* 14—15. kistur—gullz: gullkistur .ij. *J1.* 16. liðar: þagnar *F.* steypðisk B. þá: Síðan steyptiz því *F.* útan borðz: firir borð *J1.* 17. ok . . . hljópu þá: hliopu þa ok *osv. J1.* 19. alt: *sál. 39, J1, F (efter Búa); mgf. K, J2, 18.* skip B.: *omv. J1.* með stöfnum: milli stafna *F;* *ul. J1.* en: ok *F, 39, J1.*

at þóru. Síðan lagði Eiríkr jarl at skipi Vagns, ok var þar allhórn viðtaka; en at lýkðum var hroðit skip þeira, en Vagn handtekinn ok þeir xxx. ok fluttur á land upp bundnir. Þá gekk til Þorkell leira ok 5 segir svá: »þess strengðir þú heit, Vagn, at drepa mik, en mér þykkir hitt nú líkara, at ek drepa þik«. Þeir Vagn sátu á einni lág allir saman. Þorkell hafði mikla øxi; hann hjó þann, er útarst sat á láginni. Þeir Vagn váru svá bundnir, at einn strengr var 10 snúinn at fótum allra þeira, en lausar váru hendr þeira; þá mælti einn þeira: »dálk hefi ek í hendi, H 240. ok mun ek stinga í jörðina, ef ek veit nokkut, þá er höfuðit er af mér«; höfuð var af þeim hoggvit, ok fell niðr dálkr ór hendi honum. Þá sat maðr friðr ok 15 hærðr vel; hann sveipði hárinu fram yfir höfuð sér ok rétti fram hálsinn ok mælti: »gerið eigi hárit í F 124 blóði«; einn maðr tók hárit í hönd sér ok helt fast. Þorkell reiddi at øxina; víkingrinn kipði höfðinu fast, lét sá eptir, er hárinu helt, reið øxin ofan á báðar

1. jarl: *ul. J1*. 2. var(*bis*): *varþ F, 39*. viðr.: *við F*. 3. þeira: *vagns F; þat J1*. Vagn: *hann F*. þeir xxx.: *xxx. manna J1, F, der tf. með honum*. 4. upp: ok *J1*. bundnir: ok *tf. J1*. til: þeira *tf. F*. 5. segir: mælti *J1, F, der ogsá ul. svá*. 6. en—nú: nu þiki mer þat *J1*. hitt: *ul. F*. 7. Vagn: *fim(!) J1; ul. K, J2, 18*. 8. mikla øxi: *omv. F; auxi einna mikla J1*. hann—þann: *ok drap þan fyrst F*. útarst: *yztr J1*. 9. einn strengr: *omv. J1*. 10. allra þeira: *þeim ollum F*. 10—11. váru . . . þeira(1): *ul. J1*. 10. hendr: *allra tf. K, J2, 18*. 11. þeira(2): *ul. J1*. hefi: *hofr(!) 39*. 13. höfuðit: *hofuð J1*. mér: *hoguit tf. J1*. höfuð—hoggvit: *síþan var sa maðr hogvín F*. þeim: *honum J1*. 14. niðr dálkr: *dalkrinn (sál. ogsá F) niðr*. ór—honum: *sem v (= van?) var J1*. friðr: *allfriþr J1*. 16. gerið: *Gior F; Ger J1*. hárit: *har mit J1*. 18. at: *vp J1; ul. F*. víkingrinn: *hinn J1*. höfðinu: *harino F*. fast: *snart J1*. 19. lét sá: *sva at let F; ok lat sa J1*. reið øxin: *omv. F; en øxinn reið J1*. ofan: *ul. F*.

hendr honum ok tók af, svá at øxin nam í jorðu stað. Þá kom at Eiríkr jarl ok spurði: »hverr er þessi maðr inn friði?«. »Sigurð kalla mik, segir hann, ok em ek kenningarson Búa; eigi eru enn allir Jómsvikingar dauðir«. Eiríkr segir: »þú munt vera at 5 sonnu sannr sonr Búa; viltu hafa grið?« segir jarl. »Þat skiptir, hverr býðr« segir Sigurðr. »Sá býðr, segir jarl, er vald hefir til, Eiríkr jarl«. »Vil ek þá« segir hann; var hann þá tekinn ór strenginum. Þá mælti Þorkell leira: »viltu jarl þessa menn alla láta 10 grið hafa, þá skal aldregi með lífi fara Vagn Ákason«; hleypr þá fram með reidda øxina, en vikingr Skarði reiddi sik til fallz í strenginum ok fell fyrir fœtr

U 160 Þorkatli. Þorkell fell flatr um hann; þá greip Vagn øxina, hann reiddi upp ok hjó Þorkel með banahogg. 15 Þá mælti jarl: »Vagn, viltu hafa grið?«. »Vil ek, segir hann, ef vér höfum allir«. »Leysi þá ór strenginum« segir jarl, ok svá var gørt; xviii. váru drepnir, en xii. þágu grið.

1. af: þapar *tf. J1.* svá—stað: *ul. J1;* staðar *skr. 39.*
 2. spurði: *spyr J1.* 3. maðr | inn fr.: *omv. F. 3—4.* ok—ek: *ek em J1.* 4. em: *er 39.* 4—6. eigi—Búa: *ul. F, 39.*
 4—5. Jómsv. dauðir: *omv. J1.* 5. E. segir: *jarl mælti J1.*
 5—6. at sonnu: *ul. J1.* 6. sonr: *son K; s. de øvrr.* Búa: *hans J1.* segir jarl: *ul. J1.* 7. segir Sig.: *ul. J1;* j. svar. *tf. F og ul. det følg.* segir jarl; *dette ul. også J1.* 8. Eir. jarl: *ul. F.*
 9. segir: *sagðe J1.* hann(1): *sigvr. F.* 10. viltu: *vilir þu J1.* jarl: *s. hann tf. 39.* 11. aldregi—fara | V. Á.: *omv. F.* 12—14. en—hann: *einn maðr af iomsvikingum spyrndi til vagns í þi er þorkell ætlaði at hægva ok varþ þorkildi(!) laus øxin J1.* 14. -katli: *sól. 39;* -keli *K; fork. F.* flatr: *flatt K (ikke 18, J2).* þá greip: *omv. J1.* þá—Vagn: *vagn þreif þa F.* 15. øxina: *oxi hans F, 39;* vp *auxina J1.* hann—upp: *ul. J1.* hann: *ul. F.* 16. hafa grið: *omv. F.*
 16—17. Vil—hann: *vagn svar. vil ek F.* 17. allir: *Eiríkr j. mælti þa tf. F og ul. det følg.* segir jarl. 18. jarl: *hann F.* ok—var: *var sua J1.* xviii. váru: *omv. F.* 19. en: *ul. 39.* þágu: *hofðo F.*

K. 42. Dráp Gizurar af Valdresi.

H 241

[Fsk. k. 64; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 90, (Flat.) k. 158; Jóms. (75) s. 31, 34, (79) k. 50, 57, (82) k. 35.]

Hákon jarl ok margir menn með honum sátu á tré einu; þá brast strengur á skipi Búa, en þó kom á Gizur af Valdresi, lendan mann, hann sat næst 5 jarli ok búinn allvegliga. Síðan gengu menn á skipit út ok fundu þeir Hávarð höggvanda ok stóð á knjám við borðit út, þvíat fætr váru af honum höggvir; hann hafði boga í hendi. En er þeir kómu á skipit út, þá spurði Hávarðr: »hverr fell af láginni?«. Þeir 10 sögðu, at sá hét Gizurr. »Þá varð minna happit, en ek vilda« segir hann. »Ærit var óhappit, segja þeir, en eigi skaltu vinna fleiri« — ok drepa hann. Síðan var valrinn kannaðr ok borit fé til hlutskiptis; hálf þriðri tógr skipa var hroðinn af þeim Jómsvik- 15 ingum; svá segir Tindr:

1. *Overskr. fra 18. J2 (der dog ul. af Valdresi);* Slitið samnaði hakonar j. *F*; *ulæsel. 39*; *mgf. K*; *ingen kap. J1*. 2—3. ok—einu: sat a einu tre ok — honum *F*. 2. menn: adrir *J1*. 3. tré einu: *omv. J1*. brast: gall *F*. 5. ok: var *tf. J1*; var hann *tf. F*. menn: þeir *J1*. 5—6. á skipit | út: *omv. F*. 6. fundu: *fvæno 39*. þeir: þar *39, F*; *ul. J1*. ok(2): hann *F*. 6—7. á—út: hann við borð vt a kniam *J1*. 7. við—út: vt við borð *F*. borðit: borð *39*. fætr: fetrnir *J1*. honum: *ul. J1*. 8—9. En—þá: *ul. F*. 9. spurði H.: *omv. F*; *spyr sk. J1, 39*. af: a *J1*. 10. sögðu: segja *J1*. 11. segir hann: *ul. J1*. Ærit var: Yrit er *39*. var: er *J1*. var óhappit: er ohapp þitt *F*. 12. en: ok *F, J1*. ok drepa: drepa þeir *F*. drepa: drapu *J1*. hann: þegar *tf. F, 39*; þar *tf. J1*. 13. hlutsk.: sva var sagt at *tf. F*. 14. var hroðinn: *ul. K*; hroðit *skr. 39*. þeim: *ul. F, 39, J1*.

151. Vann á Venða sinni
 verðbjóðr hugins ferðar
 (beit sólgagarr seilar)
 4 sverðs eggja spor (leggi),
 áðr hjörmeiðir hrjóða 5
 (hætting vas þat) mætti
 leiðar langra skeiða
 9 (liðs) halfan tög þriðja.

Síðan skilja þeir her þenna. Ferr Hákon jarl til Þrándheims, ok líkaði stórilla, er Eiríkr hafði grið 10 gefit Vagni Ákasyni. Þat er sagn manna, at Hákon jarl hafi í þessarri orrostu blótit til sigrs sér Erlingi, syni sínum, ok síðan gerði élit ok þá snøri mann-
H 242 fallinu á hendr Jómsvíkingum. Eiríkr jarl fór þá til Uplanda ok svá austr í ríki sitt, ok fór Vagn 15 Ákason með honum. Þá gipti Eiríkr Vagni Ingi-
 björgu, dóttur Þorkels leiru, ok gaf honum langskip gott með ǫllum reiða ok fekk honum skipan til;
F 125 skildusk þeir inir kærstu vinir. Ferr þá Vagn heim suðr til Danmerkr; varð hann síðan ágætr maðr, ok 20 er mart stórmenni frá honum komit.

1—8. 151. *visa*. *Jfr. Aarb. 1886, 330—33.* 1. Venða: vinð- 39; vind- (dd *J1*) *de øvrr.* 4. sverðs: sverþ *J1*. eggja: egiar *J1*. s. -meiðir: meiðar *K* (meiðr *J1*). 6. hætting: hatting *K*; með ét t *F*, 39 (hætting *J2*, *forskr. 18*). þat: *ul. K*, 39. mætti: með ét t *F*, 39; matti *J1*. 7. leiðar: liðar *K*; leiðir *J1*. 8. tög: tyg *J1*; tog *de øvrr.*

9. skilja: skiliaz(!) *J1*. 11. Ákasyni: *ul. J1*. 12. þess-
 arri: þessi *F*; þesv(!) *J1*. blótit: *sál. K*, 39; blotað *J1*; blot *F*.
 13. élit: el *K*, *J2*, 18. ok(2)—snøri: sneri þa *F*. 15. ok(1)—
 sitt: *ul. K*, *J2*, 18. ok(2): *ul. F*. 16. Eiríkr: jarl *tf. F*, *J1*.
 17. gaf: fekk *K*, *J2*, 18. 18. til: ok *tf. J1*. 19. inir—vinir:
 með inni mestu vinattu *J1*. Ferr: For *F*, 39, *J1*. 20. Danm.:
 ok *tf. F*, 39, *J1*. hann: *ul. F*, 39, *J1*.

K. 43. Dauði Haraldz grenska.

U 161

[ÓH (53) k. 14, 15, 16; ÓH (49) k. 5; ÓH (Fms.) k. 12, 13, 14, (Flat.) k. 3; Oddr II k. 28; ÓTr. (Fms.) k. 93 fn., (Flat.) k. 175.]

Haraldr grenski var konungr á Vestfold, sem fyrr er ritit; hann fekk Ástu, dóttur Guðbrandz kúlu.^{p. 279.1-3} Eitt sumar, þá er Haraldr grenski fór í Austrveg í 994 5 hernað at fá sér fjár, þá kom hann í Svíþjóð. Þá var þar konungr Óláfr sænski; hann var sonr Eiríks konungs ins sigrsæla ok Sigríðar, dóttur Skoðglar-Tósta; var Sigríðr þá ekkja ok átti mörg bú ok stór í Svíþjóð. En er hon spurði, at þar var kominn við 10 land skamt í brot Haraldr grenski, fóstbróðir hennar, þá sendi hon menn til hans ok bauð honum til veizlu; hann lagðisk þá ferð eigi undir höfuð ok fór með mikla sveit manna. Þar var allgóðr fagnaðr; sat konungr ok drótning í hásæti ok drukku bæði samt um 15 kveldit, ok var veitt allkappsamliga øllum mönnum hans. Um kveldit, er konungr fór til hvílu, þá var þar sæing, tjölduð pellum ok búin dýrligum klæðum; í því herbergi var fátt manna. En er konungr var afklæddr ok kominn í hvílu, þá kom þar drótning til hans,

1. *Overskr. fra 18, J2; drap har. konungs grænka. F; felðr haralldr g̃ J1; mgl. K; ulæsel. 39.* 2. sem: *sva sem F.* 3. er: *var F, J1.* ritit: *fork. í alle (ritat 18).* 5. þá: *ul. F.* 6. var(2): *ul. 39.* sonr: *son F, 39; s. de øvrr.* 7. Skoðglar: *scolar 39.* 9. spurði: *tíl tf. 39.* kominn: *ul. 39; efter land F.* 10. skamt í brot: *ul. J1; efter grenski F.* 12. lagðisk—ok: *ul. F.* með: *við F.* 13. manna: *tíl sigriðar tf. F.* allgóðr fagnaðr: *allgöð veizla F.* 13—15. sat—kveldit: *ul. F.* sat—var: *ul. 39.* 14. bæði: *baði J1.* 15. var: *þar tf. J1.* veitt: *drvckit F.* all: *ul. F, J1.* 15—16. øllum—hans: *ul. F.* 16—17. fór—klæðum: *var af klæðr þa var sping buinn ok tialduð agætliga J1.* 17. dýr-: *dyrð-F.* 18—19. afklæddr ok: *ul. J1.* 19. kominn | í hvílu: *omv. F, J1.* þá... til hans: *ul. F.* 19. þar: *ul. J1.*

ok skenkði honum sjálf ok lokkaði hann mjök til at
 drekka ok var in blíðasta; konungr var allmjök drukk-
 H 243 inn ok bæði þau; þá sofnaði hann, en drótning gekk
 þá ok til svefnis. Sigríðr var in vitrasta kona ok for-
 spá um marga hluti. Eptir um morguninn var veizla 5
 enn in kappsamligsta. En þar varð, sem jafnan verðr,
 þar er menn verða allmjök druknir, at inn næsta dag
 eptir varask flestir menn við drykkinn, en drótning
 var kát ok tölðu þau sín á milli, sagði hon svá, at
 hon virði eigi minna eignir þær ok ríki, er hon átti 10
 í Svíþjóð, en konungdóm hans í Nóregi ok eignir.
 Við þessar ræður varð konungr óglaðr ok fannsk fátt
 um alt ok hjósk í brot ok var allhugsjúkr, en drótn-
 ing var in gláðasta ok leiddi hann í brot með stór-
 gjöfum. Fór þá Haraldr um haustit aptr til Nóregs, 15
 994—95 var heima um vetrinn ok heldr ókátr. Eptir um
 995 sumarit fór hann í Austrveg með liði sínu ok helt þá
 U 162 til Svíþjóðar, ok sendi orð Sigríði drótningu, þau, at
 hann vill finna hana. Hon reið ofan á fund hans ok

3. bæði þau: *omv. F.* þá: þvi næst *F.* hann: *konungr F.* 3—4. en—ok(1): gek drötning þa *J1.* 4. þá—svefnis: í brót *F.* in—ok: *ul. J1.* 5. morgun-: myrgin-*J1.* 6. enn: *ul. F, 39, J1, 18 (ikke J2).* kappsamligsta: bezta *J1.* 6—9. En—ok: *ul. J1.* 7. þar: þa *F.* 8. menn við: *ul. F.* við: *ul. 39.* en: *ul. F.* 9. þau: *konungr mart tf. F.* sín á milli: drötning marga luti ok konungr *J1.* 10. eignir þær: *omv. J1.* ok ríki: *ul. F.* 11. hans . . . ok eignir: *ul. J1.* eignir: *ríki F.* 12—13. óglaðr—alt: far miog ok let ser litíð um finnaz *J1.* 13. ok hjósk: Síþan bíoz *konungr F.* ok(2) —en: *ul. J1.* 14. gláðasta: *sál. F, 39, J1;* kátasta *K, 18.* 14—15. í—gjöfum: með goðum gíofum vt *J1.* 14. í brot: út *F.* stór-: *storum F.* 15. Fór þá | H.: *omv. F.* um haustit | aptr—Nóregs: *omv. J1.* 16. var: *hann tf. F.* var —ókátr: ok var allokatr vm vettrin *J1.* Eptir: En *J1.* 17. þá: *ul. F.* 18. ok: *hann F.* þau: *ul. F, J1.* 19. ofan: *ul. F, J1.*

talask þau við. Hann vekr brátt þat mál, ef Sigríðr vildi giptask honum. Hon segir, at þat var honum hégómamál, ok hann er áðr svá vel kvángaðr, at honum er fullræði i. Haraldr segir, at Ásta er góð kona
 5 ok gøfug — en ekki er hon svá stórborin, sem ek em. Sigríðr segir: vera kann þat, at þú sér ættstærri, en hon; hitt mynda ek ætla, at með henni myndi vera nú beggja ykkur hamingja. Litlu skiptusk þau fleirum orðum við, áðr drótning reið í brot.
 10 Haraldr konungi var þá heldr skapþungt; hann bjósk at riða upp á land ok enn á fund Sigríðar drótningar; margir hans menn lottu hann þess, en eigi at síðr **H 244** fór hann með mikla sveit manna ok kom til þess **F 126** bæjar, er drótning réð fyrir. It sama kveld kom þar
 15 annarr konungr; sá hét Vissavaldr austan ór Garðaríki; sá fór at biðja hennar. Þeim var skipat konungunum í eina stofu mikla ok forna ok öllu liði þeira; eptir því var allr búnaðr stofunnar, en drykk skorti þar eigi um kveldit, svá áfenginn, at allir váru

1. þau: *ul. J1*. brátt | þat mál: *omv. J1 og tf.* við hana. 1—2. Sigr. vildi: hon vili *J1*. 2. segir: sagðe *J1*. honum(2): *ul. J1*. 3. er: var *F*. 4. fullræði i: þat fullrøði *J1*. segir, at: svaraði. Vist (er Á.) *F*. 6. em: *sál. alle (er 39) undt. K (mgl.)*. segir: svar. *F, 39*. 7. hitt: en þat *F*. ek: þo *tf. F*. 8. vera nú: *omv. 39, J1*; nú *ul. F*. 8—9. skiptusk: skipto *39*; skiptaz *J1*. 9. drótning: hon *J1*. í brot: a brát *F*. 10. þá: *ul. F*. heldr: *ul. J1*. 11. upp—ok: a land up *J1*; fara *tf. F*. Sigríðar: *ul. J1*. 12. margir—menn: menn hans *J1*. þess: *ul. J1*. 13. fór: réð (o: reið) *J1*. 14. bæjar: byiar *39*. er: Sigríðr *tf. F, 39*. It: Þat *F*; En *J1*. 15. Vissa: *sál. K, 39*; visi- *F, J1*. 16. hennar: Sigríðar drótningar *J1*. 16—17. var skipat | kgm: *omv. J1*. konungunum: baðom konungum *F*. 17. ok forna: *sál. J1*; *ul. K, F, 39*. 18—19. eptir—eigi: var þar sémiliga firi bvið. skorti eigi dryck *F*. 13. en: *ul. J1*. 19. áfenginn: *sál, F, 39, J1, 18*; áfengan *K (J2)*.

fulldrukni, ok höfuðverðir ok útverðir sofnuðu. Þá lét Sigríðr drótning um nóttina veita þeim atgöngu bæði með eldi ok vápnum; brann þar stofan ok þeir menn, sem inni váru, en þeir váru drepnir, er út kómusk. Sigríðr sagði þat, at svá skyldi hon leida 5 smákonungum at fara af öðrum lönðum til þess at biðja hennar; síðan var hon kölluð Sigríðr in stórráða.

K. 44. Fæddr Óláfr konungr.

[*Fsk. k. 86; ÓH (53) k. 17, 18; ÓH (Fms.) k. 15, 17, 18, (Flat.) k. 4, 8; ÓTr. (Fms.) k. 93 fin., (Flat.) k. 175.*]

(994 *ur.*) Þann vetr áðr var Jómsvikinga-orrosta á Hjör- 10 ungavági. Hrani hafði verit eptir at skipum, þá er Haraldr hafði gengit á land upp, með því liði, er eptir var, til forráða. En er þeir spurðu þat, at Haraldr var af lífi tekinn, þá fóru þeir í brot sem tíðast ok aprt til Nóregs ok sögðu þessi tíðendi. 15 Hrani fór á fund Ástu ok segir henni atburð um fõr þeira, ok svá, hverra ørenda Haraldr fór á fund Sig-

1. út-: *ul. J1.* sofnuðu: *varv sofnaðir F.* Þá: *not tf. J1;* sæmv nótt *tf. F.* 2. drótning: *ul. J1.* um nóttina: *ul. F, J1.* 5. sagði—hon: *kuez sua skylldo J1.* þat: *ul. F.* 6. til þess: *ul. J1, 18.* 7. hennar: *sin J1, 18.* síðan | var hon: *omv. F.* 7—8. stórráða: *herþá har J1 sætn.:* Þann vetr—orrosta (*ul. á Hjör.*) og *derþá kap. með overskr.:* fra hrana. 9. *Overskr. fra 18, J2, F (der tf.: helgi); om J1 se næstforeg. anm.; ulæsel. 39; mgl. K.* 10. áðr var: *omv. F.* 11. verit eptir: *omv. F.* 12—13. hafði—forráða: *ørenski reið a land vpp með lípi sino F;* konungr reið a land vp *J1.* 12. því liði: *omv. 39.* er: *ul. K (18, J2).* 13. þeir spurðu: hrani spurði *J1.* þat: *ul. F, J1.* 14. þá: *ul. F.* í brot: aprt *J1;* brót *F.* 15. tíðast: skiotast *F, J1.* ok aprt: *ul. J1.* til N.: i noreg *F.* sögðu: sagði *J1.* 16. fór—henni: s. asto *F;* allan *tf. J1.* um: of *F.* 17. H. fór: hann hafði farit *F.*

riðar drótningar. Ásta fór þegar til Uplanda til föður U 163
sins, er hon hafði spurt þessi tíðendi, ok tók hann vel H 245
við henni; en bæði þau váru mjök reið um þá ráða-
ætlan, er verit hafði í Svíþjóð, ok þat, er Haraldr
5 hafði henni ætlat einlæti. Ásta Guðbrandzdóttir ól
sveinbarn þá um sumarit; sá sveinn var nefndr Óláfr, 995
er hann var vatni ausinn. Hrani jós hann vatni; var
sá sveinn þar upp föeddr fyrst með Guðbrandi ok
Astu móður sinni.

10 **K. 45. Frá Hákonu jarli.**

[*Ágr. k. 11; Fsk. 66; Oddr I k. 13, II k. 17; ÓTr.
(Fms.) k. 93, (Flat.) k. 175.]*

Hákon jarl réð Nórøgi alt it ýtra með sjá ok
hafði hann til forráða xvi. fylki. En síðan er Haraldr
inn hárfagri hafði svá skipat, at jarl skyldi vera í
hverju fylki, þá helzk þat lengi síðan. Hákon jarl
15 hafði xvi. jarla undir sér; svá segir í Velleklu:

152. Hvar viti öld und einum
jarðbyggvi svá liggja

1. til Upl.: *efter* sins J1. til(2): a fund J1. 2. hafði
spurt: hefir spvrt J1; spvri F. 2—3. ok—henni: ul. J1.
3. en: Enð (o: En þau?) J1. þau . . . mjök: ul. J1. 3—
5. um—einlæti: firi ætlanar h. konungs er hann ætlaði at
lata astv eina J1. 4. þat, er: ul. F. er(2): at 39. 5. hafði:
hefði F. 6. þá: ul. J1. sá sveinn: Sveininn F. 6—
7. nefndr—ausinn: vatni ausinn ok nefndr olaftr F. 7. hann—
vatni(1): vatni var 39. 7—8. var(2)—sveinn: ok var svein-
inn F. 8—9. fyrst . . . Guðbr.—Ástu: ul. F. 10. *Overskr.
fra 18, J2; radagerþ J1; ulæsel. 39; mgl. K, F.* 11. Nór-
øgi alt: omv. F. ýtra: efra(!) 39. 11—12. ok—hann: hann
hafði J1. 12. er: ul. 39. 14. þá—þat: þat hellzt J1.
14—15. H. jarl | hafði: omv. F, 39, J1. 15. sér: síg F.

16—17. 152. *visa. Jfr. Aarb. 1891, s. 179—81.* 1. viti: veit
F; uit 39. 2. -byggvi: sál. K; byggvis *de øvrr.*

(þat skyli herr of hugsa)

4 hjarl sextían jarla?

Þess riðr fúrs með fjórum

faldleikr Heðins reikar

logskundaðar lindar

5

8 lofkendr himins endum.

Meðan Hákon jarl réð fyrir Nóregi, þá var góð ár-ferð í landi ok góðr friðr innan landz með bóndum.

Jarl var vinsæll við búendr lengsta hrið ævi sinnar;

en er á leið, þá gerðisk þat mjök at um jarl, at hann 10

var ósiðugr um kvennafar; gerðisk þar svá mikít at,

H 246 at jarl lét taka ríkra manna dætr ok flytja heim til

F 127 sín ok lá hjá viku eða ii., sendi heim síðan, ok fekk

hann af því óþokka mikinn af frændum kvinnanna,

ok tóku bæendr at kurra illa, svá sem Þrændir eru 15

vanir, alt þat, er þeim er í móti skapi.

K. 46. Ferð Þóris klökku.

[*Tjodrek k. 7; Oddr I k. 12, II k. 16; ÓTr. (Fms.) k. 93, (Flat.) k. 175.*]

Hákon jarl fær nokkurn pata af því, at maðr mun sá

2. of: um *K.* 4. hjarl: hiall *39*; ok *tf. K.* sextían: sextan *F*; xvi. *de øvrr.* 6. fald-: *sál. F.J.*; folk- *alle.* 7. logskundaðar: lugscunnaðar *39*; lungu vnaðar *F.* lindar: líða *F.*

7. þá: *ul. F.* 8. í landi: *ul. J1.* innan landz: *ul. J1.* 9. Jarl var: *omv. F*; iarlinn *skr. 39.* búendr: *sál. F, 39, J1*; bæendr *de øvrr.* lengsta: langa *F.* hrið: *sál. F, 39, J1*; stund *K (J2, 18).* 10. þá: *ul. F.* mjök: *ul. J1.* 11. kvenna-: *sál. F, 39, J1, J2*; *fork. i 18, K.* 11—12. gerðisk—at: þviat *hakon F.* 11. þar: þat *39.* at: *ul. 39.* 13. ok(1): *hann F.* hjá: þeim *tf. F.* sendi: en sendi þær *F*; þa *tf. J1.* 14. því: *hermed ender 8. blad i 39.* kvinnanna: kven- *F*; *fork. K, J2, 18*; þeira *J1.* 15. ok: *ul. J1.* 16. vanir—skapi: þegar þeim hvgnar eigi *J1.* alt: *vm F.* í: *ul. K (ikke 18, J2).* 17. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, F; ingen kap. J1.* 18. nokkurn—því: af nokvra *fret J1.* maðr mun | sá: *omv. F.*

vera fyrir vestan haf, er Áli nefndisk, ok halda þeir hann þar fyrir konung, en jarl grunaði af frásögn nokkurra manna, at vera myndi nokkurr af konunga-ætt norrœnni; honum var sagt, at Áli kall-
 5 aðisk gerzkr at ætt, en jarl hafði þat spurt, at Tryggvi Ólafsson hafði átt son þann, er farit hafði austr í U 164
 Garðaríki ok þar upp fœzk með Valdimar konungi ok hét sá Óláfr. Hafði jarl ok mjök at spurningum leitt um þann mann ok grunaði, at sá inn sami myndi
 10 nú vera kominn þar í Vestrlöndum. Maðr er nefndr Þórir klakka, vin mikill Hákonar jarls, ok var löngum í viking, en stundum í kaupferðum ok var víða kunnigt fyrir. Þenna mann sendi Hákon jarl vestr um 995
 haf, bað hann fara kaupferð til Dyflinnar, sem þá var
 15 mörgum titt, ok skynja þat, hverr maðr Áli þessi væri; en ef hann spyr þat til sannz, at þar væri H 247
 Óláfr Tryggvason eða nokkurr annarr af konungs-ætt norrœnni, þá skyldi Þórir koma við hann svikræðum nokkurum, ef hann mætti.

1. Áli: Oli *F*. halda: helldi *J1*. 2. þar: sál. *F*, *J1*; *ul*. *K* (18, *J2*). 2—3. af—manna: *ul*. *J1*; at nockvra manna frásögn *F*. 3. nokkurr: ein hverr *F*; sa er kominn munði vera *tf*. *J1*. 4. norrœnni: i noregi *F*, *J1*. var: ok *tf*. *J1*. Áli: hann *J1*. 5. ætt: kyni *J1*. en—spurt: frett hafði hann ok þat *J1*. þat: *ul*. *F*. 6. Ólafsson: *ul*. *J1*. átt: attan *J1*. þann: *ul*. *F*. þann—austr: ok sa for *J1*. 7. ok—konungi: vng *J1*. 8. hét sá: heti sa svein *F*. Hafði jarl: *omv*. *F*. 8—9. Hafði—ok: *ul*. *J1*. 9. um: of *F*. 9—10. at—þar: hann nu at allr einn munði vera ok sa er nu var *J1*. 10. þar: *ul*. *F*. löndum: löndin *F*. 11. ok: hann *F*. var löngum: vanr at vera *J1*. 12. ok: hanum *F*. 13. Þenna: Þæn *F*. mann: þori *J1*. 14. þá: þar *F*. 15. ok: en *J1*. þat: *ul*. *F*; reyndar *tf*. *J1*. Áli: Oli *F* = 345, l. 3, 5. 16. spyr: spyrþi *J1*. 17. nokkurr annarr: *omv*. *F*; annarr maðr nokurr kominn *J1*. 17—18. kgs-ætt norrœnni: *omv*. *F*; konunga ættum *J1*. 18—19. svikræðum—mætti: nækurum veirlöndum *J1*.

K. 47. Óláfr Tryggvason kom í Nóreg.

[Ágr. k. 16; Fsk. k. 70; Tjodrek k. 7, 8, 9, 10; Hist. Norw. 115; jfr. Oddr I k. 12, 16, II k. 16, 23; ÓTr. (Fms.) k. 94, 98, 99, (Fiat.) k. 187, 188.]

995 Síðan fór Þórir vestr til Írlandz til Dyflinnar ok spurði þar til Ála; var hann þar með Óláfi konungi kváran, mági sínum. Síðan kom Þórir sér í tal við Ála; Þórir var maðr orðspakr. En er þeir 5 hófðu mjök lengi talat, þá tók Áli at spyrja af Nór-egi, fyrst frá Uplendinga-konungum ok hverir þeir váru þá á lifi eða hvat ríki þeir hófðu; hann spurði ok um Hákon jarl, hver vinsæld hans var í landinu. Þórir segir: Jarl er svá ríkr maðr, at engi þórir 10 annat at mæla, en hann vill, en þat veldr, at hvergi er í annan stað til at ganga; en þér satt til at segja, þá veit ek margra gøfugra manna skaplyndi ok svá alþýðunnar, at þess væri fúsastir ok búnastir, at nokkurr konungr kvæmi þar til ríkis af ætt Haraldz 15 ins hárfagra, en vér sjám nú engan þann til, ok mest fyrir þá sök, at þat er nú reynt, at illa dugir at berjask við Hákon jarl. En er þeir töludu þetta

1. Overskr. fra 18, J2; mgl. K, F; ingen kap. J1. 3. þar: þa F. 4. kváran: ul. J1. Síðan: ul. F. 5. Ála: braðliga tf. F. 6. Þórir var: omv. F, J1. maðr orðspakr: omv. F. orð-: mal- J1. 6. mjök lengi: mart F; opt J1. talat: ok miog lengi tf. J1. þá—spyrja: spvrdi Oli F. 7. ok: ul. F. 7—9. hverir—landinu: mærgu stormenni þa fra vinsælþum h. j. J1. 7—8. þeir—þá: þa varv F. 9. var í landinu: væri ínan landz F. 10. segir: svar. F. jarl er: at hann var J1; jarlin skr. F. 11. veldr: því tf. F. 12. í—stað: ul. J1. ganga: nema þar tf. J1. 12—13. til .. þá: ul. F. 12. segja: segir hann tf. J1. 13. gøfugra: ul. J1. 13—14. ok—alþýð.: ul. J1. 14. ok búnastir: ul. F, J1. 15. konungr: ul. J1. 15—16. þar—ríkis | af—hárfagra: omv. J1 og tf. konungs efter Haraldz. 16. þann: ul. F, J1. 16—17. ok—sök: firi því F

opt, þá lætr Óláfr í ljós fyrir Þóri nafn sitt ok ætt ok spyr hann ráðs, hvat hann hyggi, ef Óláfr ferr til Nóregis, hvárt hann ætlar, at bæendr myni vilja taka við honum at konungi. Þórir eggjaði hann 5 ákaflega þessar ferðar ok lofaði hann mjök ok atgörvi hans. Tók Óláfr þá at fýsask mjök at fara til H 248
 995 ættleifðar sinnar. Siglir Óláfr þá vestan með v. U 165 skipum, fyrst til Suðreyja. Þórir var þar í fgr með F 128 honum. Síðan siglði hann til Orkneyja. Sigurðr jarl 10 Hlōðvesson lá þá í Rognvaldzey í Ásmundarvági með eitt langskip ok ætlaði at fara yfir á Katanes. Þá siglði Óláfr sínu liði vestan at eyjunum ok lagði þar til hafnar, þvát Péttlanzfjörðr var eigi fœrr. En er konungr vissi, at jarl lá þar fyrir, þá lét hann 15 jarl kalla til tals við sik; en er jarl kom til tals við konung, þá hófðu þeir áðr fátt talat, áðr konungr segir, at jarl skyldi skírask láta ok alt landzfólk hans, en at qðrum kosti skyldi hann þá deyya þegar í stað,

1. opt: miok optt *J1*; iafnan *F*. þá—ljós: lætr Oli vppi *F*. fyrir Þ. | nafn—ætt: omv. *F*. 3. hann—at: ul. *J1*. myni: mundi *F*, *J1*. 4. at kgi: til konungs *F*, *J1*. 5. ákaflega: miog *F*, *J1*. þessar: þesarar *F*. mjök: akaflega *F*. 6. Ól.—mjök: olaf þa miog fýsa *F*. 6—7. at(2)—sinnar: til ættleifða sinna *J1*. 7. ættleifðar: átt iarðar *F*. sinnar: herefter kap. i *J1* með overskr.: olaf kom i noieg. Siglir Ól.: omv. *J1*; Siglidi skr. *F*. 8. Þórir—fgr: var þórir i ferð *F*. Þórir var: omv. *J1*. fgr: ferþ *J1*. 9. Síðan: þaðan *F*, *J1*. 10. Hlōðves-: Lōðvess *K*; hloðvers *F*; lōdv' *J1*. þá í R-ey: ul. *J1*. 11. með—skip: einu langskipi *J1*. at fara: ul. *F*, *J1*. 12. sínu liði: omv. *F*. 14. konungr: Olaf *F*. lá: var *J1*. þá: ul. *F*. 15. jarl kalla: omv. *F*; kalla hann *J1*. tals—sik: sín *F*. 15—16. til(2)—þá: þar *F*. til(2)—konung: a skip til konungs *J1*. 16. áðr(1): ul. *F*, *J1*. konungr: Olaf *F* = s. 347, l. 1. 17. skyldi: skal *J1*. landz-: ul. *J1*. 18. þá: ul. *J1*. í stað: ul. *F*.

en konungr kvezk mundu fara með eld ok usla yfir
 eyjarnar ok eyða land þat, nema fólkit kristnaðisk.
 En svá sem jarl var þá við kominn, þá kaus hann
 þann af, at taka skirn; var hann þá skirðr ok alt þat
 fólk, er þar var með jarli. Síðan svarði jarl konungi 5
 eiða ok gerðisk hans maðr, fekk honum son sinn til
 gíslingar, er hét Hvelpr eða Hundi, ok hafði Óláfr
 hann til Nóregs með sér. Sigldi Óláfr þá austr í haf
⁹⁹⁵
 (efterår) ok sigldi af hafi útan at Morstr, gekk þar fyrst á land í
 Nóregi ok lét hann messu þar syngva í landtjaldi. 10
 En síðan var í þeim sama stað kirkja gör. Þórir
 klakka segir konungi, at þat einu var honum ráð, at
 gera ekki bert um, hverr hann var, ok láta enga
 njósn fara fyrir sér ok fara sem ákafligast á fund
 jarls ok láta hann óbúinn við verða. Óláfr konungr 15
 gerir svá, at hann ferr norðr náttfari ok dagfari, svá
 H 249 sem leiði gaf, ok gerði ekki landz-fólkit vart við
 ferð sína, hverr þar fór. En er hann kom norðr

1. kvezk mundu: mundi *J1*. eld—yfir: elldi of *F*; elld
 um *J1*. 2. land þat: *omv. J1*. nema: landz- *tf. J1*.
 3. þá(2): *ul. F*. 4. þann af: helldr *F*. alt: *ul. F*.
 5. fólk: lið *J1*. er: sem *F*. jarli: honum *F, J1*. 5—
 6. kgi eiða: *omv. J1*; *olafi skr. F*. 6. maðr: ok *tf. F*. 6—
 7. son sinn | til gíslingar: *omv. J1 og tf. þann; i gísling son*
.s. F. 7. Óláfr: konungr *tf. J1*. 8. til N. | með sér: *omv.*
J1. sigldi: Siglir *J1*. 9. ok: hann *J1*. sigldi: kom *F*.
 land: vp *J1*. 10. lét—messu | þar: *omv. J1*. hann: *ul. F*.
 messu | þar syngva: *omv. F*. syngva: *sál. F*; syngia *K, J1*.
 11. En—var: var síðan *F*. í—stað: þar *J1*. 12. konungi:
 Olafi *F*. einu: eina *F, J1*. 13. var: væri *F*. 14. fund:
 haconar *tf. J1*. 15. ok—verða: *ul. J1*. 15—16. Óláfr—
 hann: ok sa (*sál.*) gerir olaf *J1*. 15. konungr: *ul. F*.
 16. at hann: *ul. F*. norðr: *ul. J1*. náttf... dagf.: *omv. J1*;
 nótt... dag *F*. 16—17. svá(2)—gaf: *ul. J1*. 18. ferð—fór:
 sig *F*; huerr hann uar *J1*.

til Agðaness, þá spurði hann, at Hákon jarl er inn í firðinum ok þat með, at hann var ósáttir við bændr. En er Þórir heyrði þetta sagt, þá var mjök annan veg, en hann hugði, þviat eptir Jómsvíkinga-orrostu v^áru
 5 allir menn í Nóregi fullkomnir vinir Hákonar jarls, fyrir sigr þann, er hann hafði fengit ok frelsat land alt af ófriði; en nú var illa at borit, at höfðingi mikill er kominn í landit, en bændr v^áru ósáttir við jarlinn.

10

K. 48. Flótti Hákonar jarls.

U 166

[*Ágr. k. 11; Fsk. k. 66; Tjodrek k. 10; Oddr I k. 13, 14, II k. 17, 18; ÓTr. (Fms.) k. 102, 103, (Flat.) k. 189, 191.*]

Hákon jarl var á veizlu í Gaulardal at Meðalhúsum, en skip hans lágu út við Viggju. Ormr lyrgja er maðr nefndr, ríkr bóndi; hann bjó á Býnesi; hann átti konu þá, er Guðrún er nefnd, dóttir Bergþórs af
 15 Lundum; hon var kolluð Lundasól; hon var kvenna fríðust. Jarl sendi þræla sína til Orms þeira ørenda, at hafa Guðrúnu, konu Orms, til jarls. Þrælar báru upp ørendi sín; Ormr bað þá fyrst fara til náttverðar; en áðr þrælar höfðu matazk, þá v^áru komnir
 20 til Orms margir menn ór byggðinni, er hann hafði

1. til—þá: fíri agða nés *F.* spurði: spyr *J1.* er: sál. 18, *J2, J1;* var *K, F.* inn: ul. *F.* 2. var: orþinn *tf. J1.* ósáttir: rangsátr *J1.* 3. mjök: a *tf. F.* 6. frelsat: frælst *J1.* 7. var: sva *tf. F, J1.* at(1): til *F.* 8. er: var *J1.* landit: land *J1.* 9. jarlinn: j. *F;* iarll *J1.* 10. *Overskr. fra 18, J2;* fra hakoni jarli *J1;* mgl. *K, F.* 13. er—bóndi: hæst æinn ríkr maðr *J1.* er . . nefndr: h. *F.* 14. er nefnd: het *F, J1.* 15. Lunda-: lundar *F.* kvenna: kvenna *F, J1.* 18. fyrst fara: omv. *J1.* 19. höfðu matazk: væri mættir *J1.* þá: ul. *F.* 20. til—menn: menn margir til orms *J1.*

orð sent; lét Ormr þá engan kost, at Guðrún færi með þrælunum. Guðrún mælti, það þræla svá segja jarli, at hon myndi eigi til hans koma, nema hann
F 129 sendi eptir henni Þóru af Rimul; hon var húsfreyja rik ok ein af unnostum jarls. Þrælarnir segja, at 5 þeir skolu þar svá koma qðru sinni, at bóndi ok húsfreyja munu þessa iðrask skambragz, ok heitask þræl-
H 250 arnir mjök ok fara brot síðan. En Ormr lét fara herqor fjogurra vegna um byggðina ok lét þat boði fylgja, at allir skyldu með vápnum fara at Hákonu 10 jarli ok drepa hann, ok sendi til Halldórs á Skerðingsstedju, en Halldórr lét þegar fara herqor. Litlu áðr hafði jarl tekit konu mannz þess, er Brynjólfr hét, ok var þat verk allmjök ópokkat, ok var þá við sjálf, at herr myndi upp hlaupa. Eptir qrboði hljóp 15 upp múgi mannz ok sótti til Meðalhúsa. En jarl fekk njósn ok fór af bænum með lið sitt ok í dal djúpan, þann er nú er kallaðr Jarlsdalr síðan, ok leyndusk þeir þar. Eptir um daginn hafði jarl njósn alt af bónda-herinum. Bændr tóku vegu alla ok ætluðu 20 helzt, at jarl myndi hafa farit til skipa sinna, en fyrir

2. mælti—þræla: það þa *F*; það þrælana *J1*. 3. jarli: með *art. J1*. 4. henni: mer *J1*. 5. unnostum: vaxastom *F*; unnustum *J1*. Þrælarnir: uden *art. J1*; fork. (þræf) *F*. 6. skolu: skyldo *F*, 18. þar svá: omv. *F*, *J1*. qðru sinni: annat sinn *J1*. 7. munu: munda *F*, 18; mundi *J1*. skambragz: (-brags *K*; -bragz 18, *J2*); litlo síðar *F*; ok skams bragðz *J1*. 7—8. þrælarnir: ul. *J1*. 8. fara(1): forv *F*; i *tf. F*. brot: a brat *J1*. En: ul. *F*. 9. þat: sál. *F*, *J1*; því *K* (18, *J2*). 12. -stedju: stadi *F*, *J1*. her: ul. *J1*. 13. mannz þess: omv. *F*. 15. herr: herrinn *J1*. herr—hlaupa: þeir mundi ganga at j. *F*; en *tf. J1*. qrboði: herboði þesso *F*. 16. múgi: mugr *J1*. 18. þann: ul. *J1*. síðan: ul. *J1*. 19. þeir: sál. *F*, *J1*; ul. *K* (i 18, *J2*). alt: ul. *F*. 20. bónda: bænda *K*, *F*. herinum: hernum *J1*. 21. hafa farit: farin *J1*. til: mgl. *K* (ikke 18, *J2*).

skipunum réð þá Erlendr, sonr hans, inn mannvænsti maðr. En er náttáði, dreifði jarl liðinu ok bað fara markleiði út til Orkadals, — engi maðr mun yðr mein gera, ef ek em hvergi í nánd; gerið orð Erlendi, at hann fari út eptir firðinum, ok hittumk vit á Mæri. Ek mun vel fá leynt mér fyrir bóndum. Fór jarl þá ok þræll hans með honum, er Karkr er nefndr; íss var á Gaul, ok hratt jarl þar í hesti sínum ok þar lét hann eptir mottul sinn, en þeir fóru í helli þann, er síðan er kallaðr Jarlshellir. Þá sofnuðu þeir, en er Karkr vaknaði, þá segir hann draum sinn, at maðr svartr ok illiligr fór hjá hellinum ok hræddisk hann þat, at hann myndi inn ganga, en sá maðr sagði honum, at Ulli var dauðr. Jarl segir, at Erlendr myndi drepinn. Enn sofnar Þormóðr karkr öðru sinni ok lætr illa í svefni; en er hann vaknar, segir hann draum sinn, at hann sá þá inn sama mann fara ofan aprtr ok bað þá segja jarli, at þá váru lokin sund ǫll. Karkr segir jarli drauminn; hann grunaði, at slíkt myndi vera fyrir skamlífi hans.

1. sonr: son *F*; *fork. de øvrr.* 2. náttáði: þa *tf. J1.*
 3. engi—mun: ok mun engi maðr *F.* 4. í nánd: nær *J1.*
 5. eptir: or *F.* vit: ver *F*; *ul. J1.* 6. Ek: en ek *F.*
 fá leynt: *omv. J1.* 7. jarl: hann *F.* þá: ein samt *tf. F.*
 er(1): sa ær *J1*; þormvör (*sál.*) *tf. F.* 7—8. er nefndr: h. *F*;
 het *J1.* 8. í: út a *F.* 10. Þá: þar *F.* 11. þá: *ul. F,*
J1. 12. fór—hellinum: kom firi hellin *F* foran svartr *osv.*
 12—13. ok(2)—þat: hann hræddiz *F*; ok hrædduz þeir *J1.*
 13. hann(2): sia *F.* 13—14. en—var: þessi maðr mælti. sv
 er vlli *F.* 14. var: væri *J1.* 15. Erlendr: s. hans *tf. J1.*
 Þorm. karkr: karkr *F*; þrellinn *J1.* 16. öðru sinni: *ul. F,*
J1. lætr: en *tf. F.* svefni: sem fyr *tf. J1.* vaknar:
 vaknaðe *J1.* 18. aprtr: eptir dalnum *J1.* 18—19. bað—
 lokin: sagði at lokin væri *J1.* 18. þá(1): *ul. F.* 19—
 20. hann grunaði: grvnaði *j. F.* 20. slíkt: þat *F.*

Síðan stóð hann upp, ok gengu þeir á bæinn Rímul; þá sendi jarl Kark á fund Þóru, bað hana koma leyniliga til sín; hon gerði svá ok fagnar vel jarli. Jarl bað hana fela sik um nokkurra náttu sakir, þar til er bæendr ryfi samnaðinn. »Hér mun þín leitast, 5 segir hon, um bæ minn, bæði úti ok inni, þvíat þat vitu margir, at ek mun gjarna hjálpa þér, alt þat er ek má; einn staðr er sá á mínum bæ, er ek mynda eigi kunna at leita slíks mannz; þat er svinabæli nokkut«. Þau kómu þannug til; mælti jarl: »hér 10 skolu vér um búask, lífsins skal nú fyrst gæta«. Þá gróf þrællinn þar gróf mikla ok bar í brot moldina; síðan lagði hann þar víðu yfir. Þóra segir jarli þau tíðendi, at Óláfr Tryggvason var kominn útan í fjörð-
 F 130 inn, ok hafði hann drepit Erlend, son hans. Síðan 15 gekk jarl í gröfina ok báðir þeir Karkr, en Þóra gerði yfir með víðum ok sópaði yfir moldu ok myki ok rak þar yfir svinin; svinabæli þat var undir steini einum miklum.

1. hann: *j. F.* þeir: *heim tf. F.* 2. Kark: *þrællinn F.* Þóru: *ok tf. J1.* 3. gerði: *gerir F.* fagnar: *fagnaði J1.* jarli: *-num tf. J1 = l. 13.* 4. Jarl . . . hana: *hann . . . þorv F.* 5. samnaðinn: *hon svar. tf. F og ul. det følg. segir hon.* þín: *ul. J1.* 6. bæ minn: *omv. J1.* 6—7. þat—margir: *margir vita J1; vita skr. også F.* 7. alt: *ul. J1.* 8. er(1): *her tf. F.* 9. at: *sál. F, J1, 18; mgl. K.* 10. nokkut: *ul. J1.* kómu: *koma F.* þannug: *þangat F, J1.* til: *þa tf. F.* mælti jarl: *omv. J1.* 11. skolu: *skolom J1.* 11—12. Þá—þrællinn: *Þrællinn grof F.* 12. í brot: *í brøt F; brøt J1.* 13. víðu yfir: *omv. J1.* 13—14. þau tíðendi: *omv. F.* 14. var: *væri F.* útan: *vt J1.* 15. hafði hann: *omv. J1; hefði F.* 16. báðir—Karkr: *karkr með hanum F, J1.* 17. gerði: *byrgði J1; ul. F.* moldu: *mold F, J1.*

K. 49. Dauði Erlendz.

[*Ágr. k. 11; Fsk. k. 67, 70, 66; Tjodrek k. 10; Hist. Norw. 115; Oddr I k. 14, II k. 18; ÓTr. (Fms.) k. 103, 104, (Flat.) 190, 192; Njála k. 100.*]

Óláfr Tryggvason helt útan í fjórðinn með v. langskipum, en þar ræri innan í móti Erlendr, sonr Hákonar jarls, með iii. skipum; en er skipin nálguðusk, 5 þá grunaði þá Erlend, at ófriðr myndi vera, ok snúa U 168 at landi. En er Óláfr sá langskipin eptir firðinum H 252 fara ok róa í móti sér, þá hugði hann þar mundu fara Hákon jarl ok bað róa eptir þeim sem ákafast. En er þeir Erlendr váru mjök komnir at landi, ræru 10 þeir á grunn ok hljópu þegar fyrir borð ok leituðu til landz. Þá rendu at skip Óláfs. Óláfr sá, hvar lagðisk maðr, friðr forkunnliga; Óláfr greip hjálmunvölinn ok kastar at þeim manni, ok kom hoggit í höfuð Erlendi, syni jarls, svá at haussinn brotnaði til 15 heila; lét Erlendr þar lif sitt. Þeir Óláfr drápu þar mart manna, en sumt kom á flótta, sumt tóku þeir ok gáfu grið ok höfðu af tíðenda-sögn; var þá

1. *Overskr. fra 18 (dag erlings); D. Hákk. J. oc Erlends J2; fall erlings J1; Drepið hakon jarl en illi F; mgl. K.* 3. þar: þa F. innan: ul. J1. móti: mot J1; hævum tf. F. 3—4. sonr—jarls: j. son F. 5. þá(2): ul. F. 6. er: þeir tf. J1. 6—7. eptir—ok: ul. F. eptir—sér: ul. J1. 7—8. hugði—jarl: hugdu þeir at þar mundi jarl fara J1. 8. bað: hann menn sina tf. J1. sem ákafast: ul. J1; akafligaz skr. F. 9. mjök komnir: omv. F; miog tf. J1 atter. 9—10. ræru—ok(1): ul. J1. 10. þeir: þegar tf. F. þegar: þeir J1; ul. F. leituðu: suamu J1. 11. skip: skipin F, J1. Óláfr sá: þa sa Olafur F, J1. hvar: at F. 12. lagðisk: svam J1. friðr fork.: omv. F; forkunar friðr J1. Óláfr greip: hann greip vp J1. greip: þreif F. 13. kastar: kastaði J1. ok(2): ul. F. 14. syni jarls: omv. F, J1. 16. kom á flótta: flyði J1. 16—17. sumt—gáfu: en sumu varu gefin J1. 16. sumt(2): svma F.

Óláfi sagt, at bændr höfðu rekit Hákon jarl ok hann var forflótti fyrir þeim ok dreift var ǫllum flokki hans. Síðan koma bændr á fund Óláfs, ok verða hvárir ǫðrum fegnir ok taka þegar samlag sitt. Taka bændr hann til konungs yfir sik, ok taka allir eitt ráð, at 5 leita eptir Hákon jarli, ok fara upp í Gaulardal, ok þykkir þat líkast, at jarl myni vera á Rimul, ef hann er nokkur á bæjum, þvíat Þóra var þar kærstr vin hans í þeim dal. Fara þeir þannug ok leita jarls úti ok inni ok finna hann eigi, ok þá átti Óláfr húsping 10 úti í garðinum; hann stóð upp á stein þann inn mikla, er þar stóð hjá svinabœlinu. Þá talaði Óláfr H 253 ok varð þat í ræðu hans, at hann myndi þann mann gæða bæði fé ok virðing, er Hákon jarli yrði at skaða. Þessa ræðu heyrði jarl ok Karkr. Þeir höfðu ljós hjá 15 sér. Jarl mælti: »hví ertu svá bleikr, en stundum svartr sem jörð; er eigi þat, at þú vilir svíkja mik?«. »Eigi« segir Karkr. »Vit várum fœddir á einni nótt, segir jarl, skamt mun ok verða milli dauða okkars«.

1. Ól. sagt: *omv. J1.* at: *ul. F.* 1—2. höfðu—hans: leitaðe h. j. ok villdi drepa hann *J1.* 2. ok—hans: *ul. F.* 3. koma: *komv. F.* á fund: til *J1.* 4. Taka: *toko. F.* 5. taka—at: *ul. F.* 6. leita: síðan allir saman *tf. F.* í: eptir *J1.* 7. jarl: hann *J1.* 7—8. ef—bæjum: *ul. J1.* 8. nokkur: *nock^w. F;* nokot *K, 18, J2.* á: at *F.* 8—9. þar—hans: honum kærst *J1.* 8. þar: *ul. F.* 9. hans: *iarls. F.* 9—10. Fara—eigi: *ul. J1.* 9. þannug: þanig *F.* jarls: *hans. F.* 10. ok(3)—Ól.: *Olafr atti. F.* þá: þar *J1.* 11. upp: *ul. J1.* stein—inn: steini þeim inum *J1.* 12. þar: *ul. F.* hjá: yfir *F.* hjá svinab.: *ul. J1.* Þá—Ól.: *ok talaði fyri monnum. F.* 13. hans: *olafs. J1.* hann² | myndi² | þann mann¹: *omv. F.* 14. bæði—virðing: miklu fe *J1.* bæði: at *tf. F.* skaða: bana *J1.* 15. heyrði: heyrðu þeir *F, J1.* Karkr: þrell *tf. F.* Þeir höfðu: *omv. F.* 16. Jarl mælti: Þa mælti *iarl. F.* svá: sa *J1.* 17. þat: *nv. tf. F.* 18. nótt: *nat. J1.* 19. segir jarl: *ul. J1.* skamt² | mun² | ok¹: *omv. J1.* skamt | mun ok: *omv. F.* milli: a milli *J1.*

Þá fór Óláfr konungr á brot, er kveldaði; en er nátt-
 aði, þá helt jarl vöku yfir sér, en Karkr sofnaði ok
 lét illiliga. Þá vakði jarl hann ok spurði, hvat hann
 dreymði. Hann segir: »ek var nú á Hlōðum ok lagði
 5 Óláfr Tryggvason gullmen á háls mér«. Jarl svarar: U 169
 »þar mun Óláfr láta hring blóðrauðan um háls þér,
 ef þú finnr hann; vara þú þik svá, en af mér muntu
 gott hljóta, svá sem fyrr hefir verit, ok svik mik eigi«.
 Síðan vökdou þeir báðir, svá sem hvárr vekði yfir
 10 qðrum, en í móti degi þá sofnaði jarl ok brátt lét
 hann illa, ok svá mikit varð at því, at jarl skaut undir F 131
 sik hælunum ok hnakkanum, svá sem hann myndi
 vilja upp rísa, ok lét hátt ok ógurliga. En Karkr varð
 hræddr ok felmsfullr ok greip knif mikinn af linda
 15 sér ok skaut gognum barka jarli ok skar út ór. Þat
 var bani Hákonar jarls. Síðan sneið Karkr hofuð af
 jarli ok hljóp í brot ok kom eptir um daginn inn á

1. Þá—kveldaði: EN er kveldaði for Olafur brót F.
 konungr: ul. J1. brot: brott J1. 1—2. en—náttáði: ul. J1.
 náttáði, þá: nótt kom F. 2. helt: hakon tf. J1. en: ul. F.
 3. illiliga: illa J1. Þá—spurði: þa spvrði iarl J1. Þá—jarl:
 Jarlinn vacti F. 4. Hann: karcr F. Hann segir: ul. J1;
 sv skr. F. nú: inn tf. J1. 6. blóð-: ul. J1. 7. ef: er J1.
 mér: ul. F. muntu: monttu J1. 8. svá: ul. J1. hefir
 verit: ul. J1. 9—10. vekði—qðrum: ul. F. 10. en: ul. J1.
 degi: -num tf. J1. þá: ul. F, J1. ok brátt: braplíga ok F.
 11. mikit varð: var mikit. bragð F. varð: var J1 = l. 13.
 11—12. undir sik | hælunum: omv. J1. 12. hælunum: hond-
 ónom F. 13. ok(1): hann F. hátt ok: ul. J1. 14. ok
 felmsfullr: ul. J1. greip: þreif F. 15. gognum: i gegnum
 F, J1. út ór: or vp J1. 15—16. Þat var: varþ þat F.
 17. í brot: braut með J1. ok(2)—inn: eftir þat. Vm dagin
 eftir kom hann F. eptir | um d.: omv. J1.

Hlaðir ok færði höfuð jarls Óláfi konungi; hann segir ok þá þessa atburði um ferðir þeira Hákonar jarls, sem nú er áðr ritit. Síðan lét Óláfr konungur leiða hann í brot ok höggva höfuð af.

H 254 **K. 50.** Grýting höfuðs Hákonar jarls. 5

[*Ágr. k. 11; Oddr I k. 13, II k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 104, (Flat.) k. 192.*]

Þá fór Óláfr konungur ok fjöldi bónda með honum út til Niðarhólms ok hafði með sér höfuð Hákonar jarls ok Karks. Sá hólmr var þá hafðr til þess, at drepa þar þjófa ok illmenni, ok stóð þar gálgi, ok lét hann þar til bera höfuð Hákonar jarls ok Karks. 10 Gekk þá til allr herrinn ok æpði upp ok grýtti þar at ok mæltu, at þar skyldi níðingr fara með qðrum níðingum. Síðan láta þeir fara upp í Gaulardal ok taka þar búkinn ok drógu í brot ok brendu. Varð hér svá mikill máttur at fjándskap þessum, er Þrændir 15 gerðu til Hákonar jarls, at engi maðr mátti nefna hann annan veg, en jarl inn illa; var þetta kall haft

1. höfuð jarls: hofuðit *J1*. 1—3. höfuð—ritit: *Olafi hofuð hakonar iarls ok sagði alla at bvrði þessa ok við ræðo þeira iarls F*. 1—2. segir—ferðir: sagði nu ok fra ferþum *J1*. 3. sem—ritit: *ul. J1; rit skr. K; ritat 18, J2*. Síðan: *Eftir þat F*. konungur: *ul. F*. 4. hann: *karc F*. brot: brott *J1*. höfuð af: af *hanvm hofuðit F*. 5. *Overskr. fra 18, J2; Brendr býkr hakonar iarls F; ingen kap. J1; mgl. K*. 6. Þá: *Síðan F*. konungur: *ul. F*. 6—7. ok—honum | út—Niðarh.: *omv. J1*. 7. hafði: hofðu *J1*. höfuð: þeira *tf. J1*. 8—10. Sá—Karks: *ul. J1*. 8. hólmr: holmi *F*. hafðr | til þess: *omv. F*. 10. Hákonar: *ul. F*. ok: *sva tf. F*. 11. þá: þar *J1*. allr: *ul. F*. upp: at *J1*. grýtti: gryttu *F, J1*. þar: *ul. F, J1*. 12. níðingr fara: *omv. J1*. qðrum: *ul. J1*. 13. níðingum: ok festu vp hofuðin þi at þar varu festir vp þiofar i niþar holmi *tf. J1*. 14. þar—brendu: *býk iarls ok brena F*. í brot: bræt *J1*. 15. at . . . þessum: *vm . . . þann F*. 16. maðr: *ul. J1*. 16—17. nefna hann: *omv. F*.

lengi síðan. En hitt er satt at segja frá Hákon jarli, at hann hafði marga hluti til þess at vera höfðingi, fyrst kynkvíslir stórar, þar með speki ok kænleik at fara með ríkdóminum, røskleik í orrostum ok þar með hamingjuna at vega sigrinn ok drepa fjáðmennina; svá segir Þorleifr Rauðfeldarson:

153. Hákon, vitum hvergi
(hafizk hefr runnr af gunni)

U 170

10 fremra jarl und ferli
4 (folkránar) þér mána;
þú hefr øðlinga Óðni
(etr hrafn af ná getnum),
vesa mátt af því vísi
8 viðlendr, níu senda.

15 Manna ørvastr var Hákon jarl, en ina mestu óhamingju bar slíkr höfðingi til dánardøgrs síns. En þat H 255 bar mest til er svá varð, at þá var sú tíð komin, at fyrir dæmask skyldi blótskaprinn ok blótmenninir, en í stað kom heilog trúa ok réttir siðir.

1. er: þo *tf. J1*. 2. marga—þess: til þes alla luti *J1*.
3. með: ina agætuzstu *tf. J1*. 4. orrostum: *ORU J1*. 4—
5. ok—hamingj. | at—sigrinn: *omv. J1*. þar—hamingj.: ham-
ingio *F*. 5. ok: at *J1*. fjáðm.: fiand menn sína. *F*.
6. Rauðfeldarson: i ræðfelldar drapo *F* (*vistnok urigt.*).

7—14. 153. vísa. *Jfr. J. Þork. Bemærkninger (1884) s.*
23—4. 1. Hákon: Hakon *F*; ha^k *J1*; Ha^c *K*. 2. hefr: hefir
alle = l. s. 3. ferli: felli *F*. 4. þér: þr(!) *J1*. 5. øðlinga:
øðlinga *F*; øðlinga *K*; øðlða(!) *J1*. 7. mátt: máttu (á *K*;
-o *F*) *alle*. því: þi *J1*. 8. níu: níu *J1*; ix *K, F*.

15. Hákon: *ul. J1*. 16—17. En—varð: bar þat mest *F*.
16. þat: hann *J1* (þ læst som h). 17. er—varð: *ul. J1*.
sú tíð: sa timi *F, J1*. 19. stað: staðinn *F, J1*. kom:
komin *F*. ok—siðir: *ul. F*.

K. 51. Óláfr Tryggvason tók konungdóm
yfir Nóregi.

[*Ágr. k. 11; Fsk. k. 70, 67; ÓH (53) k. 18; Tjodrek k. 10; Hist. Norw. 115; Oddr I k. 15, II k. 20; ÓTr. (Fms.) k. 105, 109, (Flat.) k. 193, 197, 227.]*

995 Óláfr Tryggvason var til konungs tekinn í Þránd-
heimi á allzherjar-þingi um land alt, svá sem haft
hafði Haraldr inn hárfagri. Hljóp þá upp múgr ok 5
margmenni ok vildi eigi annat heyra, en Óláfr Tryggva-
son skyldi konungr vera. Fór Óláfr þá um land alt
ok lagði undir sik; snørusk til hlýðni við hann allir
F 132 menn í Nóregi, jamt þeir höfðingjar á Uplöndum eða
í Víkinni, er áðr höfðu land haldit af Dana-konungi, 10
þá gerðusk þeir menn Óláfs konungs ok heldu land
995—6 af honum. Fór hann svá yfir land inn fyrsta vetr ok
eptir um sumarit. Eiríkr jarl Hákonarson ok Sveinn
bróðir hans ok aðrir frændr þeira ok vinir flýðu landit
ok sóttu austr í Sviaveldi til Óláfs konungs ins sænska 15
ok fengu þar góðar viðtökur; svá segir Þórðr Kol-
beinsson:

1—2. *Overskr. fra K, 18, J2; Vpphaf Olafs konungs trygva .s: F og derpá en stor, pragtfuld initial; Olaf tekinn til konungs J1 og derpá en meget stor initial; da der i K næsten en hel side er ladet ubeskreven, synes det, som om en ny saga (jfr. dog overskr. foran s. 255), eller i hvert fald et nyt, vigtigt afsnit her begyndte; i 18, J2 derimod kun sædvanlig kap.inddeling.* 3. Óláfr—var: Þá var Ólafr tryggvason J1. 4. þingi: var hann til konungs tekinn *tf. J1.* svá: vitt *tf. J1.* 6. ok—en: til þes at J1. eigi: enġ F. 6—7. Tryggvason: ul. F. J1. 7. skyldi—vera: væri til konungs tekín F. kgr vera: omv. J1. 8. sik: land allt *tf. J1.* 8—9. snørusk . . . allir menn: Sneriz . . . allr landz lyðr F; *efter snørusk tf. J1:* þa. 9. jamt: sva F, J1. 10. land haldit: omv. F. 12—13. Fór—sumarit: ul. J1. 13. Hákonarson: ul. F. Sveinn: iarl *tf. F.* 14. aðrir—vinir: vinir þeira F. 15. Sviaveldi: suidiþ J1. konungs: *synes ul. i J1.* 16. fengu—viðtökur: heldu land af hanum J1.

154. Meinrennir, brá (manna)
 (margs fýsa sköþ), varga,
 ljóða lítlu síðarr
 4 læ Hákonar ævi,
 5 en til lands, þess 's lindar
 láðstafr vegit hafði
 hraustr, þás hann fór vestan,
 8 hygg kómu son Tryggva.
155. Hafði sér við særi H 256
 (sliks vas vón at hónum)
 auðs, an upp of kvæði,
 4 Eirekr í hug meira;
 sótti reiðr at ráðum
 (rann engi því manna),
 15 þrályndi gafsk Þrændum,
 8 þrænzkr jarl konung scenskan.

K. 52. Kvánfang Loðins.

U 171

[ÓTr. (Fms.) k. 92, 140, (Flat.) k. 167, 227; Oddr
 I k. 21, 22; Tjodrek k. 13.]

Loðinn er maðr nefndr, vikverskr, auðigr ok ætt-
 aðr vel; hann var optliga í kaupferðum, en stundum

1—8. 154. vís. 1. -rennir: remmir *F*, *J1*. manna: m̄n *K*; mana *J1*; maña *F*. 2. lítlu: lítila *F*. 3. 's: er *alle*. lindar: linðar *J1*; lúndar *F*. 4. þás: þa er *alle*. hann: sál. (o: h) *J1*; her *K*; her *F*. fór: fær *F*. 5. hygg: ek tilf. *alle*. Tryggva: ok en *tf. F*.

9—16. 155. vís. 2. vón: ván *K, F*; von *J1*. hónum: hánom *K, F*; hamun(!) *J1*. 3. an: en *K, F*; en *J1*. of: vm *K, F*. kvæði: q̄ði *K*; kveþi *J1*; kvøði *F*. 4. Eirekr: eirikr *K, F*; fork *J1*. 5. engi: eng *F*; é *J1*. því: þi *J1*. 6. gafsk: sál. *F, J1*; fecz *K*. 7. þrænzkr: með s *alle*. scenskan: þrønscan(!) *F*.

17. *Overskr. fra 18, J2*; Loðin flvtti astriði til noregs. *F*; Loþinn *J1*; *mgl. K*. 18. er—nefndr: h. maðr *F*. vikv.: ok *tf. F*. 19. hann var: omv. *J1*. en: i (o: ok?) *J1*.

c. 975 í hernaði. Þat var eitt sumar, at Loðinn fór kaupferð í Austrveg; átti hann einn skip þat ok hafði mikinn kaupeyri. Hann helt til Eistlandz ok var þar í kaupstefnu um sumarit; en þá er markaðrinn stóð, þá var þangat fluttr margs konar kaupskapr; þar kom 5 man mart falt. Þar sá Loðinn konu nokkura, er seld hafði verit mansali; ok er hann leit á konuna, þá kendi hann, at þar var Ástriðr Eiríksdóttir, er átt hafði Tryggvi konungr, ok var þá ólik því, sem fyrr, er hann sá hana; hon var þá fól ok grunnleit ok illa 10 klædd. Hann gekk til hennar ok spurði, hvat ráðs hennar var. Hon segir: »þungt er frá því at segja; ek em seld mansali, en hingat hófð til sǫlu«. Síðan kǫnnuðusk þau við, ok vissi Ástriðr skyn á honum; bað hon síðan, ef hann vildi kaupa hana ok hafa heim 15 með sér til frænda sinna. »Ek mun gera þér kost á um þat, segir hann; ek man flytja þik til Nóregs, ef þú vill giptask mér«. En með því at Ástriðr var þá H 257 nauðuliga við komin ok þat annat, at hon vissi, at

1. fór: i *tf. K.* 2. í Austrveg: *sál. F, J1; mgl. K.* þat: *ul. F.* 4. um: of *F.* þá er: meðan *F.* 5. þá: *ul. J1.* þangat: þanig *F;* þannug 18 (*J2 = K*). 6. nokkura: nackveria *F;* eina *J1.* 7. ok er: en *J1.* er—þá: *ul. F.* á: *ul. J1.* 8. Ástriðr: *uden -r K her og l. 14, 18; fork. J1.* 9. ok var: var hon *F.* sem: hon var *tf. J1.* 10. er: þa er *F.* hana: Þviat *tf. F.* 11—12. ráðs—var: hennar raðz væri *F.* 12. segir: svar. *F.* segja: sǫkia(!) *F.* 13. em seld: hefí sellð veritt *J1.* en—sǫlu: *ul. F;* ok nu hingat flut til þes at selia *J1.* 14. ok: *ul. J1.* skyn: oll deili *F, J1.* á honum: at ætt loþins *J1.* 15. bað—ef: astriþr bað at *F.* síðan: hann *J1.* vildi: skyllði *F.* heim: brot *F.* 16. með sér: *ul. J1.* sinna: hennar *F (og 18; J2 = K).* Ek³ | mun³ | gera³: *omv. F.* 17. um þat: því *F, J1.* Nóregs: segir hann *tf. J1.* 18. vill: villt *F.* 19. við komin: stauð *J1.* ok—at(1): en *J1.* at—vissi: *ul. F.* at(2): *ul. K, 18.*

Loðinn var maðr stórættaðr, vaskr ok auðigr, þá heitr hon honum þessu til útlausnar sér. Síðan keypti Loðinn Ástriði ok hafði heim með sér til Nóregs ok fekk hennar þar með frænda-ráði. Þeira börn váru 5 þau Þorkell nefja ok Ingiríðr, Ingigerðr. Dætr Ástriðar ok Tryggva konungs váru þær Ingibjörg ok Ástriðr, sönir Eiríks bjóðaskalla váru þeir Sigurðr karlshöfuð, Jósteinn ok Þorkell dyðrill ok váru allir gøfgir ok auðgir ok áttu bú austr í landi. Bræðr ii. F 133 10 bjoggu í Vik austr; hét annarr Þorgeirr, en annarr Hyrningr; þeir fengu dætra Loðins ok Ástriðar.

K. 53. Óláfr konungr kristnaði Víkina.

[*Fsk. k. 48, 71; Tjodrek k. 11; Hist. Norw. 115—16; Oddr I k. 15, II k. 20 (kristendomsforkyndelsen overhovedet); ÓTr. (Fms.) k. 68, 72, 140, (Flat.) k. 83, 87, 227.*]

Haraldr Gormsson Dana-konungr, þá er hann hafði við kristni tekit, þá sendi hann boð um alt ríki 15 sitt, at allir menn skyldu skirask láta ok snúask til rétttrar trúar. Hann fylgði sjálfr því boði ok veitti U 172

1. maðr stóræ.: *omv. F.* stórætt.—auðigr: auþigr ok væll ættaðr *J1.* vaskr: ræskr *F.* 2. honum . . . til—sér: *ul. J1.* 3. heim: hana *F;* *ul. J1.* 4. þar: þa *F, J1.* börn váru: son var *F.* 5. þau: *ul. F, J1.* ok—Ingigerðr: *sál. J1; ul. K, F, 18, J2; jfr. nedenf.* 6. konungs: *ul. J1.* 7. Ástriðr: *uden -r K, F.* váru þeir: *ul. J1.* 8. ok(1): *ul. F, J1.* dyðrill: dyðrill *F, 18 (det oprindel.; af dyrd).* ok(2): þeir *J1.* 9. gøfgir: menn *tf. F, J1.* 10. í Vik | austr: *omv. F;* auðgir ok kynstorir *tf. J1.* 11. Ástriðar: *her tf. K, F;* hét önnur þeira (*ul. F*) Ingiríðr, en önnur Ingigerðr; *jfr. ovf.* 12. *Overskr. fra 18, J2; Olafr konungr boðaði kristni. F;* boðuð kristni í nóregi *J1; mgl. K.* 13. *Kap. indledes med Þegar i F, hvorpá þá—hann ul.* Gormss. Dana-k.: *omv. F.* 14. þá: *ul. F.* 16. Hann fylgði: *omv. F.*

þar styrk ok refsing at, þar er eigi gengi við ella.
 c. 975 Hann sendi ii. jarla í Nóreg með lið mikit, er svá
 hétu . . . ; þeir skyldu boða kristni í Nóregi; þat gekk
 við í Víkinni, þar er ríki Haraldz konungs stóð yfir,
 ok skírðisk þá mart landzfólk. En eptir dauða Har- 5
 aldz, þá fór brátt Sveinn tjúguskegg, sonr hans, í
 hernað, bæði í Saxland ok Fríslanð ok at lýkðum til
 Englandz. En þeir í Nóregi, er við kristni höfðu tekit,
 H 268 þá hurfu þeir aprt til blóta, svá sem fyrr ok menn
 gerðu norðr í land. En er Óláfr Tryggvason var kon- 10
 996 ungr orðinn í Nóregi, þá dvalðisk hann lengi um sum-
 arit í Víkinni, kómu þar margir til hans frændr hans,
 en sumir mágar, en margir höfðu verit miklir vinir
 fòður hans, ok var honum þar fagnat með allmiklum
 kærleik. Þá kallar Óláfr til tals við sik móðurbræðr 15
 sína, Loðinn stjúpfoður sinn, mága sína, Þorgeir ok
 Hyrning; þar síðan fyrir þá með inum mesta alhuga
 þat mál, at þeir skyldu sjálfir undir taka með honum
 ok fylgja síðan með öllum krapti, at hann vill kristni-

þar(1): *ul. J1.* refsing at: refsingar *J1.* at, þar: *ul. F.* gengi: gekk *J1.* ella: ælligar *J1.* 2. ii. jarla: *omv. F;* ii. *ul. J1.* 2—3. er—héttu: *ul. F, J1;* *navnene mgl. i K.* 3. boða: biöða *K (ikke 18, J2).* Nóregi: ok *tf. J1.* gekk: gækkz *J1.* 4. við: yfir *F.* er: sem *J1.* 5. þá: þar *J1.* En: bratt *tf. F.* 5—6. Haraldz: konungs *tf. F.* 6. þá . . . brátt: *ul. F;* brátt *ul. J1.* 6—7. sonr hans | í hernað: *omv. F;* son *skr. F, J1.* 7. ok(2): en *F.* 8. þeir: menn þeir *F;* þeir mæn *J1.* 9. þá hurfu: *omv. F og ul.* þeir. svá: *ul. F.* ok: *sva tf. F.* 9—10. menn gerðu: *omv. F.* 11. þá: *ul. F.* dvalðisk: dvaldi *K.* um: of *F = 362, l. 1.* 12. margir | til hans: *omv. J1.* til hans | frændr hans: *omv. F.* 13. en sumir: ok *F.* en(2): *ul. F.* margir: sumir *J1;* *after* höfðu *F.* 14. fòður hans: *omv. J1.* ok: *ul. F.* 15. Þá—tals: Óláfr konungr kallar a tal *F.* kallar: kallaði *J1.* Óláfr: þa *tf. J1.* 16. sína(1): ok *tf. F.* 17. þar síðan: Síðan þar hann vpp *F.* 19. öllum: inum mesti(1) *J1.* krapti: mætti *F.* kristni-: kristindoms *J1.*

boð upp hefja um alt ríki sitt, segir, at hann skal því áleiðis koma, at kristna alt í Nóregi, eða deyja at öðrum kosti — þek skal gera yðr alla mikla menn ok ríka, þvíat ek trúi yðr bezt fyrir sakir frænd-
 5 semi eða annarra tengða. Allir þeir játuðu þessu, at gera hvat sem hann bauð ok fylgja honum til þess allz, er hann vildi, ok allir þeir menn, er þeira ráðum vilja fylgja. Gerði Óláfr konungr þegar bert fyrir alþýðu, at hann vill bjóða kristni öllum mönnum í
 10 ríki sínu. Tóku þeir þegar fyrstir undir at játa þessu boði, er áðr höfðu undir gengit; váru þeir ok ríkastir af þeim mönnum, er þá váru við staddir, ok gerðu allir aðrir at þeira dæmum. Váru þá skirðir menn allir austr um Víkina. Fór þá konungr norðr í Vik-
 15 ina ok bauð öllum mönnum at taka við kristni, en þeir er í móti mæltu, veitti hann stórar refsingar, dráp suma, suma lét hann hamla, suma rak hann af landi á brot. Kom þá svá, at um þat ríki alt, er fyrr hafði stýrt H 259
U 173

1. upp hefja: *ul. J1*. 2. kristna: land *tf. J1*. alt—N.: allan *noreg F*. 3. at—kosti: *ellegr(!) J1*; ella *F*. alla: *ul. F, J1*. 3—4. mikla . . . ríka: *omv. F*. 4—5. frænds.—tengða: *tengða ok (sál. også J1 for eða) frændsemi F*; (*frændsými skr. J1*). 5. játuðu: *iattodo F*. þessu: *þi J1*. 6. at—bauð: sem *konungr* það *F*. sem: er *J1*. 7. allz: *ul. F*. 8. vilja: *uilldu J1*; *villdi F*. Gerði: *þa tf. F*. kgr: *þa tf. J1*. 9. kristni | öllum mönnum: *omv. J1*. 10. þegar . . . undir: *ul. F*. fyrstir: *fyrst F*. játa: *iatta F*. 11. höfðu—gengit: *varu nefndir J1*. ok: *ul. F*. 12. er þá: sem *þar F*. staddir: *ul. F*. 12—13. gerðu—aðrir: *þa gera allir J1*. 13. skirðir menn: *omv. J1*. 13—14. menn allir: *omv. F*. 14. austr: *ul. F*. 16. þeir: *þeim F, J1*. refsingar: *en tf. F*. 17—18. suma(3)—brot: *en rak svma or landi F*. á brot: *braut J1*. 18. fyrr—stýrt: at (*o: átt*) hafði *J1*.

Tryggvi konungr, faðir hans, ok svá þat, er átt hafði Haraldr grenski, frændi hans, gekk þat fólk alt undir kristniþoð þat, er Óláfr boðaði; ok var þat 996—7sumar ok eptir um vetrinn alkristit um Víkina.

F 184

K. 54. Frá Hǫrðum.

5

[*Fsk. k. 71; ÓTr. (Fms.) k. 141, 143, (Flat.) k. 237, 241.*]

997 Óláfr konungr fór snimma um várit út í Víkina ok hafði lið mikit; fór þá norðr á Agðir, en hvar sem hann átti þing við bændr, þá boðaði hann öllum monnum at skírask, ok gengu menn undir kristni, þvíat engi fekksk upreist af bøndum móti konungi, 10 ok var fólkit skirt, hvar sem hann fór. Menn þeir váru á Hǫrðalandi margir ok gofgir, er komnir váru af ætt Hǫrða-Kára; hann átti iii. sonu; einn var Þorleifr spaki, annarr Ögmundr, faðir Þórólfs skjálgs, föður Erlings af Sóla; iii. var Þórðr, faðir Klyps hersis, 15 er drap Sigurð slevu Gunnhildarson, iii. Ölmóðr, faðir Áskels, föður Ásláks Fitja-skalla; þessi áttbogi var þá mestr ok gofgastr á Hǫrðalandi. En er þeir frændr spurðu til vannkvæðis þessa, at konungr fór austan með landi ok hafði lið mikit ok braut forn 20

1. faðir hans: *ul. J1.* 2—3. gekk—boðaði: *ul. F.*
 3. -boð—boðaði: *ul. J1.* var: varð *F, J1.* 4. sumar—
 vetrinn: vm sumarit *J1.* alkristit: folk *tf. F;* allt *tf. J1.*
 5. *Overskr. fra 18, J2;* menn skirþir *J1;* *mgl. K, F.*
 6. snimma: snemma *F, J1.* 7. fór: hann *tf. F.* 8. átti:
 kom atti hann *F.* þá: ok *F.* hann(2): *ul. F.* 9. at: lata *tf.*
J1. 10. bøndum: bændum *K (bondum J2, 18);* bøndum *J1;*
 bændom *F.* 15. af: a *F, J1.* iii. var: En iii. *J1.* 16. Sig-
 urð: konung *tf. J1 og ul. det følg. Gunnh.s.* slevu: með *f*
F, J1. 17. átt-: æt- *J1.* 19. vannkvæðis: vandkvæða *F;*
 vand- *skr. J1.* 20. hafði: hefði *F.*

lög á monnum, en allir sættu refsingum ok afarkostum, þeir er í móti mæltu, þeir frændr gerðu stefnula-
lag milli sín ok skolu gera ráð fyrir sér, þvíat þeir
vita, at konungr mun brátt koma á fund þeira, ok
5 semsk þat með þeim, at þeir skolu koma allir fjöl-
ment til Gulapings ok stefna þar fund við Óláf kon-
ung Tryggvason.

K. 55. Kristnat Rogaland.

H 260

[*Oðdr I k. 17, II k. 24; ÓTr. (Fms.) k. 141, (Flat.)
k. 237.*]

Óláfr stefndi þing, þegar er hann kom á Roga-997
10 land; en er búðndum kom þingboð, þá samnask þeir
fjölment saman ok með alvæpni; en er þeir koma
saman, taka þeir tal ok ráðagörð ok ætla til þess
iii. menn, þá er málsnjallastir váru í þeira flokki, at
svara Óláfi konungi á þinginu ok tala móti honum,
15 ok þat með, at þeir vilja eigi ganga undir ólög, þótt U 174
konungr bjóði þeim. En er bændr koma til þings
ok þing var sett, þá stóð Óláfr konungr upp ok talaði
fyrst bliðliga til bónda. Fannsk þat þó í hans máli,
at hann vill, at þeir taki við kristni, það þá til með
20 fögurum orðum, en at lykðum lét hann þat fylgja við

1—2. ok afarkostum: af *hanvum F*; *ul. J1*. 2. í: *ul. J1*.
3. milli sín: sín a millom *F*. skolu: skyldo *J1*; vilia *F*.
5. allir: all- *J1*. 5—6. fjölment | til Gul.: *omv. F*.
7. Tryggvason: *ul. J1*. 8. *Overskr. fra 18, J2*; eki varþ
mælt i moti *J1*; *mgl. K, F*. 9. Óláfr: konungr *tf. F, J1*.
er: *ul. F, J1*. 10. búðndum: buaðndum *J1*; bændom *K. F*.
11. ok: *ul. F, J1*. 11—12. en—ráðagörð: *ul. F*. 12. ok
ráðagörð: sín i milli *J1*. þess: *ul. F, J1*. 13. mál-: *ul.*
J1. 15. eigi: ekki *F*. ólög: a lög *F*. 17. þá: *ul. F*.
18. bónda: bænda *J1*; bænda *K, F*. Fannsk: fann *J1*.
19. við: *ul. J1*. kristni: ok *tf. F*. með: þess *F, J1*.
20. lykðum: þa *tf. J1*.

þá, er í móti mæltu ok eigi vildu undir ganga boð hans, at þeir mundu sæta af honum reiði ok refsingum ok hørðum afarkostum, hvar sem hann mætti við komask. En er konungur lauk máli sínu, þá stóð upp sá af bóndum, er einna var snjallastr ok fyrst 5 var til þess tekinn, at svara skyldi Óláfi konungi. En er hann vildi til máls taka, þá setr at honum hósta ok þrøngva svá mikinn, at hann fekk engu orði upp komit ok sezsk hann niðr. Þá stendr upp annarr bóndi ok vill sá eigi fallask láta annsvörin, þótt inum fyrra 10 hefði eigi vel til tekizk; en er sá hefr upp mál sitt, þá var hann svá stamr, at hann fekk engu orði upp komit; tóku þá allir at hlæja, er á heyrðu; settisk þá bóndi niðr. Þá stóð upp inn iii. ok vill tala í F 135 móti Óláfi konungi, en er sá tók til máls, var hann 15 svá háss ok rámr, at engi maðr heyrði þat, er hann H 261 talaði, ok settisk niðr. Þá varð engi til af bóndum at mæla í móti konungi. En er bændr fengu engi til annsvara við konung, þá varð engi upreist þeira

2. honum: *afar kostvm tf. F.* 3. ok—afark.: *ul. F, J1.* 4. komask: *F, J1; koma K.* 5. upp sá: *omv. F; sa maðr vp J1.* af bóndum | er—snjallastr: *omv. F; bændom skr. F, J1; bøndum skr. J1.* snjallastr: *mal sniallaztr F.* fyrst: *fyrstr J1.* 6. skyldi Óláfi: *ul. F, J1.* 7. hósta: *horsta F.* 8. þrøngva: *þrønga K; þreyngua J1; þrængð F.* mikinn: *ul. F.* engu: *eigi F.* 9. sezsk: *settiz F, J1.* hann: *sa J1.* 10. fallask: *falla J1.* annsvörin: *andsuor J1; and- skr. F.* 12. svá: *sa J1.* 13. hlæja: *hleya þeir J1.* er—heyrðu: *aðrir þeir er við varv F.* 13—14. settisk þá: *þa sétz F.* 14. þá: *sa J1.* Þá stóð: *þa stendr J1; Stendr þa F.* í: *ul. F, J1 = l. 18.* 15. Óláfi: *ul. F, J1.* máls, var: *at tala þa varþ J1.* 16. þat, er: *hvat F.* 17. talaði: *sagði J1.* settisk: *hann tf. F, J1.* Þá: *Eftir þat F.* engi: *maðr tf. J1.* bóndum: *bøndum J1; bændum F, K.* 18. at: *ul. J1.* mæla: *tala J1.* En: *Ok F.* 18—19. engi—annsvara: *eng til andsvara F; angan(!) andsuara mann J1.* 19. þá: *ul. F.* varð: *var J1.*

til mótstöðu við konung. Kom þá svá, at allir játtu því, er konungr bauð; var þá skirt þingfólk þat alt, áðr konungr skildisk þar viðr.

K. 56. Kvánbæn Erlings Skjálgssonar.

[*Oddr I k. 21; ÓTr. (Fms.) k. 147, (Flat.) k. 245.*]

5 Óláfr konungr stefndi liði sínu til Gulapings, því-997
at bændr hafa honum þau orð send, at þeir vilja
þar svara máli hans. En er þar koma hváirtveggju
til þings, þá vill konungr fyrst eiga tal sitt við landz-
höfðingja. En er þeir koma á stefnu allir saman, þá
10 berr konungr upp sín ørendi ok býðr þeim at taka
við skirn eptir boði hans. Þá segir Ólmóðr inn
gamli: »rætt höfum vér frændr um mál þetta vár í
millum ok munu vér allir hverfa at einu ráði. Með U 175
því konungr, at þú ætlar at pynda oss frændr til
15 slíkra hluta, at brjóta lög vár, ok brjóta oss undir þik
með nokkurri nauðung, þá munu vér í móti standa
með öllu afli, ok fái þeir sigr, er auðit verðr. En ef
þú vill, konungr, leggja nokkura farsæliga hluti til vár
frænda, þá máttu þat gera svá vel, at vér munum

1. til: *ul. J1.* 2. þingfólk—alt: allt þingfolk *J1.*
3. þar viðr: við *F, J1.* 4. *Óverskr. fra 18, J2;* erlingr
kuangaþiz *J1; mgl. K, F.* 5. stefndi: stemnir *J1;* stefnir
til *F.* 6. send: sent *F, J1.* 7. máli: malum *J1.* máli
hans: *omv. F.* þar(2): þr *J1.* 8. fyrst eiga: *omv. F, J1.*
sitt: *ul. F, J1.* 9. þeir: *ul. J1.* koma: komv *F.* þá: *ul.*
F. 10. sín ørendi: *omv. J1.* 11. eptir—hans: *ul. J1.*
segir: svarar *F, J1.* 12. um—þetta: þetta mal *F.* 12—
13. vár í millum: *ul. J1.* 13. vér: frændr *tf. F.* Með:
Meðr *F.* 15. at: ok *F.* brjóta—ok: *ul. J1.* brjóta(2):
legja *F.* oss . . . þik: *omv. K (Ásg. fejskr.; J2 = 18 har*
det rigt.). 16. nauðung: raðning *F;* -ungu *J1.* í: *ul. J1.*
móti: mót *F.* 17. fá—sigr: munu þeir þa sigr fa *J1.*
18. vill, kgr: konungr villt *F.* leggja: efter hluti *J1.* farsæl-:
farsøll- *F.* 19. gera | svá vel: *omv. F.*

allir hverfa til þín með fullkominni þjónustu«. Konungr segir: »hvers vilið þér mik beiða til þess, at sætt vár verði sem bezt?«. Þá segir Ólmóðr: »þat er it fyrsta, ef þú villt gipta Ástriði, systur þína, Erlingi Skjálgssyni, frænda várum, er vér kollum nú 5 mannvænstan allra ungra manna í Nóregi«. Óláfr konungr segir, at honum þykkir líkligt, at þat gjaf-
 H 262 orð myni vera gott, segir, at Erlingr er sættaðr vel ok maðr inn líkligsti sýnum, en þó segir hann at Ástriðr á svqr þessa máls. Síðan ræddi konungr þetta 10 við systur sína. »Lítt nýtt ek nú þess, segir hon, at ek em konungs-dóttir ok konungs-systir, ef mik skal gipta ótignum manni; mun ek enn heldr biða nokkura vetr annars gjaforðz« — ok skildu þau ræðuna at sinni. 15

K. 57. Kristnat Hqrðaland.

[*Oddr I k. 21; ÓTr. (Fms.) k. 147, (Flat.) k. 245.*]

997 Óláfr konungr lét taka hauk, er Astríðr átti, ok lét plokkka af fjaðrar allar ok sendi henni síðan. Þá mælti Ástriðr: »reiðr er bróðir minn nú«. Síðan

2. segir: svar. *F*; spyr *J1*. vilið: vili *J1*. beiða: bæða at ek gæfa ypr *J1*. 3. sætt vár: *omv. F*; uar sat *J1*. verði: mætti (s. b.) verþa *J1*. Þá—Ólm.: *almoðr svar. F*; for segir *skr. J1*: suar'. 5. nú: *ul. J1*. 6. allra—Nóregi: vm allan noreg ungra manna *J1*. Óláfr: *ul. J1*. 8. vera gott: *omv. F, J1*. 9. maðr | inn líkl.: *omv. F*. 9—10. segir—máls: a *astri*. (*Azstrið K, astriðr J1*) at svara þessum malom *F*. 10. ræddi: *Olaftr tf. F*. 11. sína: hun segir (*svar. F*) *J1, F* og *ul. det folg. segir hon*. nú: *ul. F, J1*. at: ær *J1*. 12. em: se *F*. ok: en *tf. F*. ef: er *F*. 13. enn: *ul. F*. 13—14. nokkura: *nockveria F*; *nokkoria J1*. 14. ok: þa *J1*. ræðuna: með þvi *F*. 14—15. at sinni: *ul. J1*. 16. *Over-skr. fra 18, J2*; *mgf. K, F*; *ing. kap.inddel. J1*. 17. Ól.—lét: þa læt konungr *J1*. 18. lét: *ul. F*. fjaðrar allar: *omv. F, J1* og *F tf. artiklen*. sendi: sældi *J1*. 19. nú: *ul. F*.

stóð hon upp ok gekk til konungs; hann fagnaði henni vel. Þá mælti Ástriðr, segir, at hon vill, at konungr sé fyrir hennar ráði, slíkt sem hann vill. Þat hugða ek, segir konungr, at ek mynda fá vald 5 til at gera þann tigginn mann, sem ek vil, hér í landi. Lét konungr þá kalla til tals Qlmóð ok Erling ok alla þá frændr. Var þá talat bónorð þetta; lauk svá, at F 136 Ástriðr var fóstnuð Erlingi. Síðan lét konungr setja þingit ok bauð bóqndum kristni; var þá Qlmóðr ok 10 Erlingr forgangsmáðr at flytja þetta konungs-mál ok þar með allir frændr þeira; bar þá engi máðr traust til at mæla í móti; var þá skirt þat alt fólk ok kristnat.

K. 58. Brullaup Erlings Skjálgsssonar. U 176

[ÓH (53) k. 30; Fsk. k. 72; Tjodrek k. 13; Oddr I k. 21; ÓTr. (Fms.) k. 147, (Flat.) 245.]

15 Erlingr Skjálgssson gerði um sumarit brullaup sitt 997 ok var þar allmikit fjölmenni; þar var Óláfr konungr. H 263 Þá bauð konungr at gefa Erlingi jarldóm. Erlingr segir svá: >hersar hafa verit frændr mínir, vil ek ekki hafa nafn hæra en þeir. Hitt vil ek þiggja,

1. fagnaði: fagnar F. 2. mælti: segir F. segir: ul. F, J1. 2—3. at(1)—hennar: bad konung firi sia sinu J1. vill . . . sé: villdi . . . sþi F. 3. hennar ráði: omv. F. slíkt: þat F. sem: ær J1. 4. konungr: hann J1. fá vald: hafa vallt(!) F. 6. tals: við sik tf. F, J1. 9. þingit: þing F. bóqndum: bondum F, J1. 9—10. ok Erl.: ul. F. 10. forgangsmáðr: fyrigagnsmenn(!) J1. þetta: ul. F. mál: eyrindi F, J1. 11. engi: enġ F. 12. í: ul. F. alt fólk: omv. F, J1. 14. Overskr. fra 18, J2; mgl. K, F; ing. kap. inddel. J1. 15. um: of F. brullaup: brvðlæp F; braullæp J1. 17. Þá | bauð kgr: omv. F. Erlingr: Ew erġ F. 18. verit: fyri tf. J1. mínir: ok tf. F. 19. nafn hæra: omv. F. þeir: frændr mínir F.

konungr, af yðr, at þér látið mik vera mestan með því nafni hér í landi. Konungr jätti honum þat. Ok at skilnaði þeira veitti Óláfr konungr Erlingi mági sínum norðan frá Sognsæ ok austr til Líðandisness með þvílíkum hætti, sem Haraldr inn hárfagri hafði 5

p. 147—48 veitt sonum sínum ok fyrr er ritit.

K. 59. Kristniboð í Noregi.

[*Oddr I k. 26, II k. 31; ÓTr. (Fms.) k. 149, 150, (Flat.) k. 247, 248.*]

997 Þetta sama haust stefndi Óláfr konungr iii. fylkna þing norðr á Staði á Dragseiði; þar skyldu koma Sygnir ok Firðir, Sunnmærir ok Raumdælir. Fór 10 Óláfr konungr þannug með allmikit fjölmenni, er hann hafði haft austan ór landi, ok svá þat lið, er þá hafði komit til hans á Rogalandi ok Hørdalandi. En er Óláfr konungr kom þar til þings, þá boðaði hann þar kristni sem í qðrum stöðum. En fyrir því at konungr 15 hafði þar styrk mikinn fjölmennis, ok óttuðusk þeir þat; en at lýkðum þess máls, þá bauð konungr þeim

1. kgr, | af yðr: *omv. F, J1.* 2. þat: því *F.* 3. þeira: *ul. F.* 3—4. mági sínum: *ul. J1.* 5. Haraldr: *konungr tf. F.* 5—6. hafði veitt: *veitti J1.* 6. ritit: *rit K; ritað F; r J1.* 7. *Overskr. fra J2;* kristnaðir Firðir i Noregi ok Raumdælir 18; oláfr konungr kristnaðe *J1; mgl. K, F.* 8. Þetta: *it tf. J1.* 9. á(1): *hía F.* -eiði: *-heiði F, J1.* 10. ok(2): *ul. J1.* 11. þannug: þangad *J1;* þanig *F* efter fjölm. 12—13. þá—komit: *komit hafði F.* 13. ok Hørdal.: *sál. 18, J2, F;* ok a H. *J1; ul. K.* 14. þá: *ul. F.* 14—15. þar kristni: *omv. F.* 15. En: *Ok F.* 16. þar—ok: *lið mikit J1.* 17. en—máls: *ul. F.*

ii. kosti, annathvært at þeir tæki kristni ok léti skirask, eða at þorum kosti, at þeir skyldi halda við hann orrostu. En er bændr sá eigi fong til at berjask við konung, þá var hitt ráð upp tekit, at alt fólk kristnaðisk. En Óláfr konungr ferr þá með liði sínu á Norð-Mæri ok kristnar hann þat fylki. Síðan siglir hann inn á Hlaðir ok lætr brjóta ofan hofit ok taka alt fé ok alt skraut ór hofinu ok af goðinu; hann tók gullring mikinn ór hofshurðunni, er Hákon jarl hafði H 264
 10 látit gera. Síðan lét Óláfr konungr brenna hofit. En er bændr verða þessa varir, þá láta þeir fara heror um öll fylki ok stefna her út ok ætla at konungi. Óláfr konungr helt þá liði sínu út eptir firði ok stefnir síðan norðr með landi ok ætlar at fara norðr á Há- U 177
 15 logaland ok kristna þar; en er hann kom norðr í Bjarnauro, þá spyrr hann þat af Hálogalandi, at þeir hafa þar her úti ok ætla at verja land fyrir konungi. Eru þeir þar höfðingjar fyrir liði Hárekr ór Þjóttu ok Þórir hjörtr ór Vágum, Eyvindr kinnrifa. En er

1—3. annathvært—orrostu: at þeir skyllðo halda við hann orrostu en at þorum kosti teki þeir við kristni ok leiti skiraz *J1*.
 1. annathvært: *ul. F.* tæki: við *tf. F.* 2. at(1)—halda: ellígar hellði þeir *F.* 3. En er: *ul. J1.* eigi: engi *J1.* fong—til: sin kost til þess *F.* fong: sinn *tf. J1.* 4—5. þá—kristnaðisk: tokv þeir þat ráð at lata skiraz *F.*; þar var þa slitið þi þingi *tf. J1.*
 5. En—ferr: Ferr *Olafur konungr F.* ferr: for *J1.* 7. lætr: let *J1.* 8. alt fé . . . alt skraut: *omv. J1 og skr. fe allt. alt(2): ul. F.* ok(2)—goðinu: *ul. F.*; goðonum (*mulig rígtigere*) *J1.* 9. -ring: -hring *F, J1.* -unni: -inni *J1.* 10. látit gera: *omv. J1.* Ól. kgr.: hann *J1.* 12. um—fylki: *ul. J1.* 13. helt: helldr *F.* helt—sínu: stefnir þa *J1.* stefnir: *ul. J1.* 14. at fara: síðan *J1.*; síðan *tf. F.* Há-: Hq- *K.* 15. kom: kemr *J1.* 16. þá: *ul. F.* þat: *ul. J1.* 17. þar: *ul. J1.* land—kgi: konungi landit *F.*; landit ef konungr komi þar *J1.* 18. liði: *ul. J1.* ok: *ul. F, J1.*

F 137 Óláfr konungr spyr þetta, þá snýr hann leið sinni ok siglir suðr með landi. En er hann kom suðr um Stað, þá fór hann alt tómligarr ok kom þó öndverðan 997 vetr austr alt í Vikina.

K. 60. Bónorð Óláfs konungs. 5

[*Oddr I k. 24, II k. 29; ÓTr. (Fms.) k. 193, 194, (Flat.) k. 301, 302; ÓH (53) k. 18; ÓH (Fms.) k. 19, 20, (Flat.) k. 9, 10; ÓH (49) k. 6.]*

Sigríðr drótning í Svipjóð, er kolluð var in stór- 997—8 ráða, sat at búum sínum. Þann vetr fara menn milli Óláfs konungs ok Sigríðar drótningar, ok hóf Óláfr konungr þar upp bónorð sitt við Sigríði drótningu, en hon tók því líkliga, ok var þat mál fest með einka- 10 málum. Þá sendi Óláfr konungr Sigríði drótningu gullhring þann inn mikla, er hann hafði tekit ór hofshurdinni á Hlōðum, ok þótti þat hofuðgersimi. Stefnu- lag skyldi vera til þessa mála eptir um varit í Elfinni við landamæri. En er hringr þessi, er Óláfr konungr 15 hafði sent Sigríði drótningu, var svá mjök lofaðr af

1. þá: *ul. F.* 1—2. snýr—siglir: siglir hann *J1*. 2. hann: *ul. J1*. 3. þá: *ul. F.* alt tómligarr: tomligr *J1*. þó: hann *F*; *ul. J1*. -verðan: -urþan *J1*. 4. austr—Vikina: *sál. 18, J2*; alt austr í *V. K, J1*; austr í vik *F*. Vikina: vik *J1*. 5. *Overskr. fra 18, J2*; fanz fals í hring er Olafur konungr(!) *J1*; *mgl. K, F*. 6. Sigríðr: -rið *K, F*. 6—7. í—stórráða: hín stórráða í sviðioð *F*; en storraða *J1*. 7. sat: þar *tf. F*; þa *tf. J1*. menn: orþ *J1*. milli: í millum *J1*; þeira *tf. F, J1*. 8. ok S. drótn.: *ul. J1*. 9. kgr þar: *ul. J1*. þar upp: *ul. F*. við S. drótn.: ok það Sigríðar *J1*; við hana *F*. 10. ok: *ul. F*. mál: *ul. J1*. 11. þá—kgr: Ólafur konungr sendi *F*. drótningu: *ul. J1*. 13. hurðinni: *sál. K, J1*; fork. *F*. hofuð- vera inn mesta *J1*. 14. eptir—Elfinni: vm varit við elfina *F foran* til—mála. 15—16. er(2)—drótningu: *ul. F*. 16. drótningu: *ul. J1*.

ollum mönnum, þá váru með drótningu smiðar hennar, bræðr ii. En er þeir höfðu hringinn með höndum ok handvéttu ok mæla einmæli milli sín, þá lét H 265 drótning kalla þá til sín ok spyrr, hvat þeir spottaði 5 at hringinum. Þeir dylja þess; hon segir at þeir skolu fyrir hvern mun láta hana vita, hvat þeir hafa at funnit. Þeir segja, at fals sé í hringinum. Síðan lét hon brjóta í sundr hringinn, ok fannsk þar eir í innan. Þá varð drótning reið ok segir, at Óláfr myndi 10 falsa hana at fleira en þessu einu. Þenna sama vetr 997—8 fór Óláfr konungr upp á Hringaríki ok kristnaði þar. Ásta Guðbrandzdóttir giptisk brátt eptir fall Haraldz grenska þeim manni, er nefndr er Sigurðr sýr; hann var konungr á Hringaríki. Sigurðr var sonr Hálf- U 178 15 danar, en hann var sonr Sigurðar hrísa Haraldzsonar ins hárfagra. Þá var þar með Ástu Óláfr, sonr þeira Haraldz grenska; hann fæddisk upp í æsku með Sigurði sýr, stjúpfóður sínum. En er Óláfr konungr

1. þá váru: varv þar *F*. 1—2. smiðar—ii.: bræðr. ij. þeir varv gvll smiðar hennar *F*. hennar—ii.: ij. þ varv breþr *J1*. 2. En: Ok *F*. hringinn: gyllhringin *F*. 3. -véttu: vętto *K*; vętto *F*; ueitu *J1*. mæla: mæltu *F*. milli: millum *F*; i milli *efter* sín *J1*. 3—4. þá—drótning: drotning let *J1*. 4. hvat: hvart *F*. spottaði: spottvðo *F*. 5. at hringinum: sál. 18, *J2*, *F*, *J1*; ul. *K*. hon: drottning *F*. skolu: skyldi *F*. 6. fyrir—mun: ul. *J1*. 7. funnit: fundit *F*, *J1*. segja: saugðo *J1*; s. *F*. sé: væri *F*; var *J1*. 8—9. eir—innan: innan i erteinn *J1*. 9. varð: var *J1*. segir: sagði *J1*. 10. falsa hana | at fl.: omv. *J1*. einu: ul. *J1*. Þenna: hín *tf*. *F*. sama vetr: vetr in sama *J1*. 11. kgr: ul. *J1*. ok—þar: at boða þar kristni *F*. 13. þeim—Sigurðr: Sigurþi *F*. 14—15. sonr . . . sonr: son . . . son *K*; fork. *F*, *J1*. 15. en—Sigurðar: sigør. sonar *F*. 16. ins: ul. *F*. Þá . . . þar: omv. *J1*. 16—17. Þá—fæddisk: var Olafz son þeira haraldz gre. ok asto. með möðv sinni fæddiz hann *F*. 16. Ástu: ok sigurði *tf*. *J1*. 16—17. sonr—fæddisk: haraldz s. fæddiz hann *J1*. 17. í æsku: ul. *J1*. 18. sýr: konungi *F*; ul. *J1*. -fóður: -feðr *J1*; fork. *F*.

Tryggvason kom á Hringaríki at boða kristni, þá lét skirask Sigurðr sýr ok Ásta, kona hans, ok Óláfr, sonr hennar, ok gerði Óláfr Tryggvason guðsifjar við Ólaf Haraldzson; þá var hann iii.-vetr. Fór Óláfr konungr þá enn út í Vikina ok var þar um vetrinn. 5 Þann var hann inn iii. vetr konungr yfir Nóregi.

H 266 K. 61. Tal þeira Óláfs konungs ok Sigríðar stórráðu.

[*Oddr I k. 29, II k. 34; ÓTr. (Fms.) k. 194, (Flat.) k. 302.*]

998 Snimma um várit fór Óláfr konungr austr til Konungahellu til stefnu móti Sigríði drótningu. En 10 er þau funnusk, þá töludu þau þat mál, er rætt hafði verit um vetrinn, at þau mundu gera samgang sinn, ok fór þat mál alt líkliga. Þá mælti Óláfr konungr, at Sigríðr skyldi taka skírn ok rétta trú. Hon segir svá: »ekki mun ek ganga af trú þeiri, er ek hefi fyrr 15 haft ok frændr mínir fyrir mér. Mun ek ok ekki at

F 188 því telja, þótt þú trúir á þann guð, er þér líkar«. Þá varð Óláfr konungr reiðr mjök ok mælti brálliga: »hví mun ek vilja eiga þik hundheiðna«, ok laust í

1. Tryggvason: *ul. J1.* boða: þar *tf. J1.* 2. skirask | S. sýr: *omv. J1;* for sýr *har F, J1:* konungr. 3. sonr: son *J1;* s. *K, F.* ok—Tryggv.: *Olafr konungr t. s. gerði F.* ok: *ul. J1.* Óláfr: konungr *tf. J1.* 4. iii.: þre- *F, J1.* 5. kgr: t. s. *F.* út: *ul. J1.* 7—8. *Overskr. fra 18, J2 (der ul. þeira);* olafur laust sigriði *J1; mgl. K, F.* 9. Snimma: snemma *K, J1.* 10. til stefnu: *ul. J1.* 11. funnusk: finnaz *J1.* þá: *ul. F, J1.* töludu: þala (*!, o: þ[a t]ala?*) *J1.* 12. verit: aðr *tf. J1.* at—sinn: *ul. J1.* 14. Sigríðr: drotning *tf. J1.* rétta trú: *omv. J1.* 14—15. segir svá: svar. *F.* 15. trú þeiri: *omv. F.* fyrr: aðr *F.* 16. ok—mér: *ul. J1.* 17. því: *ul. J1.* þann: þ *J1.* 18. Óláfr: *ul. J1.* brálliga: *ul. F; brað- skr. J1.* 19. mun: muna *J1.* vilja: ganga at *F.* þik: af gamla ok *tf. F.*

andlit henni með glófa sínum, er hann helt á. Stóð hann upp síðan ok bæði þau. Þá mælti Sigríðr: »þetta mætti verða vel þinn bani«. Síðan skildu þau, fór konungr norðr í Víkina, en drótning austr í Svía-
5 veldi.

K. 62. Seiðmanna brenna.

[*Jfr. Tjodrek k. 11; Oddr I k. 27, II k. 32; ÓTr. (Fms.) k. 195, (Flat.) k. 303.*]

Óláfr konungr fór þá til Túnsbergs ok átti þar 998 þá enn þing ok talaði á þinginu, at þeir menn allir, er kunnir ok sannir yrði at því, at færi með galdra
10 ok gǫrningar, eða seiðmenn, þá skyldu allir fara af landi á brot. Síðan lét konungr rannsaka eptir þeim mǫnnum um þær byggðir, er þannug váru í námunda, ok boða þeim ǫllum til sín. En er þeir kómu þar, þá var einn maðr af þeim, er nefndr er Eyvindr U 179
15 kelda; hann var sonarsonr Rǫgnvaldz réttilbeina, sonar Haraldz hárfagra. Eyvindr var seiðmaðr ok allmjök H 287 fjölkunnigr. Óláfr konungr lét skipa þessum mǫnnum ǫllum í eina stofu ok lét þar vel um búask, lét gera þeim þar veizlu ok fá þeim sterkan drykk, ok þá er

1. er—á: *ul. F.* 2. upp síðan: þa vp *J1.* Sigríðr: *drottning tf. F.* 3. verða vel: *omv. F, J1.* þinn bani: *omv. J1.* Síðan—þau: *ok skilþo síðan F; þa skilþuz þa síþan J1.* 4. austr: vp *J1.* 6. *Overskr. fra 18, J2; ing. kap.inddel. J1; mgl. K, F.* 7. Túns-: tvn *F.* 8. þá: *ul. F.* þá enn: *ul. J1.* 10. ok: eða *F.* þá—fara: at þeir fǫri allir *F.* 11. á: *ul. F, J1 (brott skr. J1).* lét: *olaftr tf. J1.* 11—12. eptir—um: *ul. J1.* 12. þannug: þar *F; þaðra J1.* námunda: *nand F, J1.* 13. til sín: a sinn fund *J1.* kómu þar: *koma til konungs J1.* 14. þá: *ul. F.* af—er(2): *nefndr af þeim F.* 15. -sonr: s. *alle.* 16. Haraldz: *ins tf. J1.* 18. ǫllum: *ul. J1.* vel: *ul. F.* 18—19. lét—veizlu: *ul. J1.* 18. lét: *ok F.* 19. þar: *ul. F.* þá: *ul. J1.*

þeir váru druknir, lét Óláfr leggja eld í stofuna ok brann stofa sú ok alt þat fólk, er þar var inni, nema Eyvindr kelda komsk út um ljórann ok svá í brot; en er hann var langt í brot kominn, fann hann menn þá á leið sinni, er fara ætluðu til konungs, ok bað 5 þá svá segja konungi, at Eyvindr kelda var brot kominn ór eldinum ok hann mun aldri síðan koma á vald Óláfs konungs, en hann mun alt fara á sǫmu leið, sem fyrr gerði hann, um alla kunnustu sína. En er þessir menn kómu á fund Óláfs konungs, þá segja 10 þeir slíkt frá Eyvindi, sem hann hafði þeim boðit. Konungr lætr illa yfir, er Eyvindr var eigi dauðr.

K. 63. Dráp Eyvindar keldu.

[*Oddr I k. 32, II k. 40; ÓTr. (Fms.) k. 198, (Flat.) k. 306.*]

998 Óláfr konungr fór, er váraði, út eptir Víkinni ok tók veizlur at stórbúum sínum ok sendi boð alt um 15 Víkina, at hann vill lið hafa úti um sumarit ok fara

1. váru: mǫg *tf. F.* druknir: þa *tf. J1.* Óláfr: konungr *J1.* Óláfr—stofuna: *konungr bera elld at stofvni F.* 2. stofa sú: *hon J1.* sú: *ul. F.* alt—var: *allir menn F.* fólk—inni: *er inni var J1.* 3. kelda: *hann tf. F, J1.* um ljórann: *ul. F.* brot: *brott J1; brát F.* 4. langt—brot: *i brotto ok langt a leið F.* brot: *brott J1=l. 6.* 4—5. menn þá | á—sinni: *omv. J1.* 5. þá: *ul. F.* ok: *hann F.* 6. svá: *ul. F.* konungi: *ul. J1.* kelda: *ul. F.* 7. hann: *ul. J1.* mun: *ætlaði F.* síðan: *at tf. F.* vald: *fund J1.* 8. mun: *mendi F.* alt fara: *omv. F.* fara: *ul. J1.* 9. sem—sína: *vm þionvstv sína sem hann hafði fyr gert F.* gerði—sína: *fara með gerningar sínar J1.* 10. þessir—þá: *þeir finna konung J1.* menn: *ul. K.* 10—11. fund—boðit: *konungs fvnd .s. þeir hanvum orð eyvindar F.* 11. frá—hann: *sem æyvindr J1.* 12. lætr: *let F, J1.* yfir: *þi tf. J1.* 13. *Over-skr. fra 18, J2; fra olafi konungi J1; mgl. K, F.* 14. er váraði | út—Víkinni: *omv. F.* 16. hafa úti: *omv. F, J1.* ok: *vill tf. F.*

norðr í land. Síðan fór hann norðr á Agðir; ok er á leið langaföstu, þá sótti hann norðr á Rogaland ok kom páskaaptan í Kormt á Ögvaldnes. Var þar búin fyrir honum páskafeizla; hann hafði nær eccc. manna.

5 Þá sömu nótt kom þar við eyrna Eyvindr kelda; hann hafði langskip alskipat; váru þat alt seiðmenn ok annat fjölkynngisfólk. Eyvindr gekk upp af skipi ok sveit hans ok mögnuðu fjölkynngi sína. Gerði Ey- H 268
vindr þeim hulizhjálm ok þokumyrkr svá mikít, at

10 konungr ok lið hans skyldi eigi mega sjá þá. En er þeir kómu mjök svá til bæjarins á Ögvaldnesi, þá gerðisk ljóss dagr; varð þá mjök annan veg, en Ey- F 139
vindr hafði ætlat; þá kom mjörkvi sá, er hann hafði gort með fjölkynngi, yfir hann ok hans foruneyti, svá

15 at þeir sá eigi heldr augum en hnakka, ok fóru alt í hring ok kring. En varðmenn konungs sá þá, hvar U 180
þeir fóru, ok vissu eigi, hvat lið þat var. Var þá sagt konungi, stóð hann þá upp ok alt liðit ok klæddisk. En er konungr sá, hvar þeir Eyvindr fóru,

1. Síðan—norðr: hann for *J1*. Síðan: Eftir þat *F*. ok: *En F*; *ul. J1*. 2. á(1): *ul. K*. þá: *ul. F*. á(2): hermed slutter lakunen i *J2* (so langt vantar i Membranam- Ásg. i margen); jfr. foran s. 247, l. 5. ok: en *J1* (ok *J2*). 3. -aptan: norðr *tf. F*. -nes: nesi *K, J2*. 4. hann: konungr *F*. 5. nótt: nat *J1*. þar: *ul. F*. við: i *J1*. 6. þat: þeir *J1* (þat *J2*). 6—7. ok—fólk: ok fjölkynngir menn *F*; *ul. J1*. 8. hans: aull *tf. J1*. sína: *ul. J1*. 9. þeim: þa *F*. 10. skyldi: skyllido *J1*. 11. mjök svá: *ul. J1*. þá: *ul. F*. 12. varð: var *J1*. 13. hafði ætlat: hugði *J1*. þá kom: omv. *F*; þoku- *J1*. mjörkvi: myrkvi *F*. 14. fjölkynngi: var *tf. J1*. hann: hanum *J1*. hans forun.: lið hans *F*. svá: sa *J1*. 16. ok kring: vm eyrna *F*; ok i kr. *J1*. þá: *ul. F*. 16—17. hvar—fóru: *ul. J1*. 17. eigi: hermed beg. 9. blad i 39. lið þat: monnum *J1*; þar var *F* (ved en rettelse af þeir forv). 18—19. stóð—klæddisk: Gek konungr þa til konungr(1) *J1*. 19. kgr: hann *J1*, 39. þeir—fóru: eyvindr for ok hans menn *J1*.

bað hann sína menn vápna sik ok ganga til ok vita, hvat monnum þat væri. En er konungs-menn kenndu þar Eyvind, þá tóku þeir hann hǫndum ok alla þá ok leiddu þá til konungs. Segir þá Eyvindr allan atburð um sína ferð. Síðan lét konungr taka þá alla ok flytja 5 i flæðisker ok binda þá þar. Lét Eyvindr svá líf sitt ok allir þeir. Er þat síðan kallat Skrattasker.

K. 64. Frá Óláfi konungi ok vélum Óðins.

[*Oddr I k. 32, II k. 39 (40 fm.); ÓTr. (Fms.) k. 197, (Flat.) k. 305.*]

998 Svá er sagt, þá er Óláfr konungr var á veizl-
unni á Ögvaldznesi, at þar kom eitt kveld maðr gam- 10
all ok orðspakr mjök, hafði hǫtt síðan; hann var
einsýnn; kunni sá maðr segja af öllum löndum. Hann
kom sér í tal við konung; þótti konungi gaman mikit
H 269 at ræðum hans ok spurði hann margra hluta, en
gestrinn fékk órlausn til allra spurninga, ok sat kon- 15
ungr lengi um kveldit; þá spyr konungr, ef hann
vissi, hvern Ögvaldr hafði verit, er nesit ok bærinn
var við kendr. Gestrinn segir, at Ögvaldr var kon-
ungr ok hermaðr mikill ok blét kú einá mest ok hafði

1—3. bað—hǫndum: þa foru þeir til ok tokv eyvind *J1*.
1. ok—til: *ul. F.* 3. þá(1): *ul. F.* þá(2): sueitunga hans *J1*.
4. þá(1): *ul. F., J1*. Segir: Sagði 39, *J1*. Segir þá | *E.*:
omv. F. allan: *ul. F.* 5. um: of *F., 39.* flytja: þa *tf. K.*
6. binda: *byndo F.* þá: *ul. J1.* svá: þar *J1.* 7. Skratta-;
skarat *J1* (skarta- *J2*); skatta 39. 8. *Overskr. fra 18*;
fra odne J1; ulæselig 39; mgl. K, F. 9—10. á veizl. | á
Ögv.: omv. F og skr. at veizl. 10. kveld: ein *tf. J1.* 10—
11. maðr gamall: *omv. F.* 11. mjök: *ul. J1; hann tf. F.*
hǫtt: hatt *F, J1.* hann: þessi maðr *F.* var: ok *tf. F.*
12. kunni—maðr: hann *kvni F.* 14. en: *ul. F.* 15. spurn-
inga: luta *F.* 17. Ögvaldr: sa *tf. J1.* hafði: hefði 39, *F,*
J1. 18. var(1): er *J1.* 19. ok blét: hann blotaði *F;* blot-
aði *ogsá J1.*

hann hana með sér, hvargi er hann fór, ok þótti honum þat heilnæmlegt at drekka jafnan mjólk hennar — Ógvaldr konungr barðisk við konung þann, er Varinn hét; í þeiri orrostu fell Ógvaldr konungr; var hann þá hér heygðr skamt frá bænum ok settir upp bautasteinar, þeir er hér standa enn. En í annan stað skamt heðan var heygð kýrin. Slíka hluti sagði hann ok marga aðra frá konungum eða öðrum fornum tíðendum. En er lengi var setit um nóttina, þá minnti byskup konung á, at mál væri at ganga at sofa; gerði konungr þá svá. En er hann var af klæddr ok hafði í rekkju lagzk, þá settisk gestrinn á fótškorna ok talaði enn lengi við konung. Þótti konungi orðz vant, er annat var mælt. Þá mælti byskup til konungs, segir, at mál væri at sofa; gerði konungr þá svá, en U 181 gestrinn gekk út. Litlu síðarr vaknaði konungr ok spurði þá eptir gestinum ok bað hann kalla til sín, en gestr fannsk þá hvergi. Eptir um morgininn lét konungr kalla til sín steikara ok þann, er drykkinn varðveitti, ok spyrr, ef nokkurr ókunnr maðr hefði komit til þeira. Þeir segja, þá er þeir skyldu mat- F 140

1 hann(1): *ul. F, J1.* hvargi er: *hvar sem F; hvert sem J1.* ok: *ul. J1.* 2. jafnan | mj. h.: *omv. 39, F.* 3. kg þann: *omv. F, J1.* 4. hét: ok *tf. 39, J1.* 5. þá: *ul. K, 18.* hér heygðr: *omv. F.* bænum: *þöinum J1.* 6. er: sem *F.* hér³ | standa³ | enn¹: *omv. 39, J1.* standa: *ero F.* En: *Ok F.* 7. stað: *haug J1.* heygð: *lag J1.* 8. kgm—öðrum: *ul. J1.* fornum: *for- K.* 9. nótt-: *natt- J1.* 10. at(2): *ul. 39.* 11. þá: ok *tf. J1.* hann: *konungr F.* 12. í—lagzk: *lagz i hvilu J1.* lagzk: *lagðz 39; lagizt F.* þá—skorna: *kom þar gestrinn F.* 13. enn: *hann J1.* kgi: *æ tf. J1.* 15. segir: *ul. J1.* gerði kgr: *omv. F.* 17. þá: *ul. F.* ok: *ul. F.* 18. en—þá: *þa fanz hann J1.* gestr: *gestrinn F.* hvergi: *herefter nyt kap. i 39 (overskr. ulæselig), F (mgl. overskr.).* 19. þann: *mann tf. J1.* drykkinn: *dryk J1.* 20. spyrr: *spurði F, J1; ul. 39.* 21. segja: *sagdo J1; at tf. 39, F, J1.*

búa, kom þar maðr nokkurr ok sagði, at furðu-ill slátr suðu þeir til konungs borðz; síðan fekk hann þeim ii. nauts-síður digrar ok feitar, ok suðu þeir þær með öðru slátri. Þá segir konungr, at þá vist alla H 270 skyldi ónýta, segir, at þetta myndi engi maðr verit 5 hafa, ok þar myndi verit hafa Óðinn, sá er heiðnir menn höfðu lengi á trúat, sagði, at Óðinn skyldi þá engu áleiðis koma at svíkja þá.

K. 65. Þing í Þrándhæimi.

[*Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 162, (Flat.) k. 262.*]

Óláfr konungr dró þá saman lið mikit austan ór 10 998 landi um sumarit ok helt liði því norðr til Þrándheims ok lagði fyrst inn til Niðaróss; síðan lét hann fara þingboð um allan fjörðinn ok stefndi viii. fylkna þing á Frostu, en bændr stefndu þingboði í herqr ok stefndu saman þegn ok þræl um allan Þrándheim. 15 En er konungr kom til þings, þá var kominn bónda-múgrinn með alvæpni. En er þing var sett, þá talaði

1. nokkurr: *ul. J1.* ill: illt *J1.* 2. konungs: hans *K.* 18. 3. nauts: naut *39, F, J1.* þær: þat *F, 39.* 4. Þá— at: *konungr* bad *F.* segir: sagðe *J1.* 4—5. alla skyldi: *omv. J1.* 5. skyldi: *ul. F.* ónýta: ok *tf. F.* segir, at: ok *J1.* 5—6. verit hafa: vera *F.* 6. ok—hafa: annr(!) en sa *J1.* þar: *ul. F.* sá: *ul. J1.* 7. á trúat: *omv. J1.* sagði: s. *konungr* sva *F.* 8. áleiðis: a leið *J1.* þá: at sinni *tf. J1.* 9. *Overskr. fra 18;* bændr heituðuz við olaf konung er hann bad kristno (*sól.*) *J1; mgl. K, F; ulæsel. 39.* 10. þá: *ul. 39, F, J1.* 10—11. austan—landi | um sumarit: *omv. J1.* 11. ok: hann *F.* 12. ok: *ul. J1.* 13. um—fjörðinn: *ul. F, 39.* 14. stefndu: sneru *J1.* -boði: boð *F;* -nu *tf. J1.* herqr: her .ð (*ét bogstav ulæsel.*) *39;* hervt *F;* herof *18.* 15. um—Þrándh.: *ul. J1.* 16—17. En—alvæpni: en er bõndr komu til þings með alvæpni var ok konungr þar kominn *J1.* 16. þá: *ul. F.* var: þar *tf. F, 39.* bónda: bõnda *K;* bõnda *F;* bõnda *39.* 17. En: Ok *F.* þá: *ul. F.*

- konungr fyrir lýðnum ok bauð þeim at taka við kristni. En er hann hafði litla hrið talat, þá kolluðu bændr ok báðu hann þegja, segja, at ella mundu þeir veita honum atgöngu ok reka hann i brot — »gerðu vér 5 svá, sögðu þeir, við Hákon Adalsteinsfóstra, þá er hann bauð oss þvilík boð, ok virðu vér þik eigi meira en hann«. En er Óláfr konungr sá æði bóandanna ok þat með, at þeir höfðu her svá mikinn, at eigi mátti við standa, þá veik hann ræðunni ok snøri til 10 samþykkis við bændr, segir svá: »ek vil, at vér gerim sætt vára, svá sem vér höfum áðr lagt með oss; vil ek fara þar til, er þér hafid it mesta blót yðvart, ok sjá þar síðu yðra. Tökum þá ráð várt um síðu, hverja vér viljum hafa, ok samþykkjum þá þat allir«.
- 15 En er konungr talaði linliga til bónda, þá mýkðusk hugir þeira, ok fór síðan alt talit líkliga ok sáttgjarnliga, ok var þat ráðit at lýkðum, at vera skyldi miðsumars-blót inni á Mærinni, ok skyldu þar til koma

U 182
H 271

1. lýðnum: lýðinóm *F*; þöndum *J1*. 2. hann: konungr *J1*. litla hrið: lengi *F*. þá: *ul. F*. 3. segja, at: æða *J1*. ella: *efter* honum *F*. mundu þeir: *omv. F*; myndi *skr. 39*. 4. i brot: or landi *J1*. 5. sögðu þeir: *ul. F, J1*. Hákon: konungr *tf. J1*. 6. oss: *ul. F*. þvilík boð: slik fadömi *J1*; -lict *skr. 39*. virðu: virðum *J1*. 7. bóandanna: *sál. J1*; bænd- *K*; bænd- *39*; þönda *F*. 8—9. ok—standa: en þeir höfdu vvgian her *J1*. 8. eigi: ekki *39, F*. 9. þá—hann: veik konungr þa *sua F*. ok: at hann *F*. 10. bændr: ok *tf. 39, F*. 11. sætt: sát *39, F*. svá: *ul. F*. vér: *ul. 39*. lagt—oss: *ul. J1*; lagit *skr. F*. 12. yðvart: *sál. 39*; yðart *de evrr.* 12—13. ok—yðra: *ul. J1*. 13. Tökum: görim *J1*. þá: þat *F*. 13—14. várt—allir: sem ver vflium allir samþyckiaz *F*. síðu—allir: síþuna *J1*. 15. bónda: þönda (*ø, æ*) *alle*. þá: *ul. F*. 15—16. mýkðusk hugir: mykðiz hugr *F, J1*. 16. ok(1): *ul. J1*. síðan: þapan fra *J1*. líkliga ok: *ul. F*. ok sáttgj.: *ul. J1*; með þeim *tf. F*. 17. miðsumars-blót: mitt *F*. 18. inni: inn *F, 39, J1*. Mærinni: mæriþi *K*; mæriþn *39*; mæri *F*; mæriþi *J1*. skyldu: skyllði *J1*.

allir höfðingjar ok ríkir bændr, svá sem siðr var til; þar skyldi ok koma Óláfr konungr.

K. 66. Frá Járnскеggja.

[*Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 162, (Flat.) k. 263.*]

Skeggi er nefndr ríkr bóndi; hann var kallaðr Járnскеggi; hann bjó á Uphaugi á Yrjum. Skeggi 5 talaði fyrst á þinginu í móti Óláfi konungi ok var mest fyrir bóndum at mæla í móti kristninni. Þeir slitu þinginu með þessum hætti. Fóru þá bændr heim, en konungr á Hlaðir.

K. 67. Veizla á Hlōðum.

10

[*Jfr. Tjodrek k. 11; Oddr I k. 23; ÓTr. (Fms.) k. 165, (Flat.) k. 267.*]

998 Óláfr konungr lá skipum sínum í Nið ok hafði
xxx. skipa ok fritt lið ok mikit, en sjálfr konungr
F 141 var optliga á Hlōðum með hirðsveit sína. En er mjök
leið at því, er blótít skyldi vera inn á Mærinni, þá
gerði Óláfr konungr veizlu mikla á Hlōðum, sendi 15
boð inn á Strind ok upp í Gaulardal ok bauð til sín

1. siðr: siþvanði *J1*. var: er *F*. 3. *Overskr. fra 18; ing. kap.indd. J1; ulæsel. 39; mgl. K, F*. 4. er nefndr: het *F*. ríkr bóndi: *omv. J1*. hann: ok *F*. 5. bjó—Skeggi: *ul. J1*. 6. á þinginu: *efter kgi J1*. í: *ul. F, 39, J1*. Óláfi: *ul. F*. 7. bóndum: bænd- (*æ, q*) *alle*. í: *ul. J1*. 8. með—hætti: *ul. J1*. þá: *ul. J1*. 10. *Overskr. fra 18; fra Olafi konungi ok þrændvm J1; ulæsel. 39; mgl. K, F*. 12. fritt . . . mikit: *omv. F*. sjálfr kgr: *omv. F*. 13. optliga: optazt *J1; ul. F*. -sveit: *ul. J1*. 14. at—Mærinni: til blotveizlunnar *J1*. er: at *39*. þá: *ul. F*. 15. Óláfr: *ul. J1*. á: *in a F*. sendi: *hann sendi F; sendi hann J1*. 16. Gaulard.: ok vt í orkadal *tf. J1*.

hofðingjum ok ǫðrum stórbóndum. En er veizla var
 búin ok boðsmenn hofðu til sótt, þá var þar it fyrsta
 kveld veizla fǫgr ok veitt allkapsamliga; váru menn
 mjök druknir. En eptir um nóttina sváfu þá allir
 5 menn í ró þar. Um morgininn eptir, er konungr var H 272
 klæddr, lét hann syngva sér tíðir, ok er messu var
 lokit, þá lét konungr blása til húspings; gengu þá
 allir menn hans af skipum ok fóru til þings. En er
 þing var sett, stóð konungr upp ok talaði ok mælti
 10 svá: »vér áttum þing inn á Frostu; bauð ek þá
 búðndum, at þeir skyldu láta skírask, en þeir buðu
 mér þar í mót, at ek skylda hverfa til blóta með
 þeim, svá sem gǫrt hafði Hákon konungr Aðalsteins-
 fóstri; kom þat ásamt með oss, at vér skyldim finn-
 15 ask inn á Mærinni ok gera þar blót mikit. En ef ek
 skal til blóta hverfa með yðr, þá vil ek gera láta it

1. ǫðrum: *ul. F.* -bóndum: bǫnd- (æ) *J1, 39*; her-
 efter er resten af spalten i 39 meget afbleget og vanskelig at
 læse, men den stemmer vistnok fuldstændig med *K*, med undt.
 af de herefter anførte afvigelser. 2. hofðu—sótt: *komnir F.*
 2—3. it—ok: *ul. J1*. 3. all-: vel ok *J1*. allkapsaml.: ok *tf.*
J1. 4. nótt-: *natt. J1*. þá: þar *39*; *ul. J1*. þá allir: *ul.*
F. 5. í ró þar: *ini 39*; i naðom *F.* þar: *ul. J1*. morg-:
myrg. J1. 5—6. eptir—klæddr: *ul. J1*. er—klæddr: *ul. F.*
 6. hann: *konungr F, J1*. tíðir: *messu F*; allar *tf. J1*.
 6—7. ok—þá(1): *Síðan F, J1*. 7. kgr: *hann J1*. 8. hans
 —þings: til þings af skipom *F.* 9. sett: þa *tf. J1*. 9—
 10. talaði—svá: *mælti J1*. ok(2)—svá: *ul. F*; ok *ul. 39*.
 10. inn: *ul. F*. 11. búðndum: bǫndom (ǫ, æ) *F, J1, 39*.
 þeir skyldu: *ul. F*. 12. þar í mót: *ul. J1*. 12—13. með—
 svá: *ul. J1*. 13. gǫrt hafði: *ul. J1*. kgr: *ul. F, J1*. 14—
 15. kom—mikit: *ul. J1*; mellem blót og mikit synes noget at
 stå i 39. 16. til blóta | hverfa: *omv. F, J1*. þá: her-
 med beg. sidste spalte på bl. 9 i 39; den er meget mørk og
 slidt og navnlig for neden meget vanskelig at læse. láta: *ul.*
F, J1.

U 183 mesta blót, þat sem títt er, ok blóta mǫnnum. Vil ek eigi til þess velja þræla eða illmenni; skal til þess velja, at fá goðunum, ina ágætustu menn; nefni ek til þess Orm lygru af Meðalhúsum, Styrkár af Gims-um, Kár af Grýtingi, Ásbjörn, Þorberg af Ornesi*, 5 Orm af Lyxu, Haldór af Skerðingsteðju*, — ok þar með nefnir hann aðra v., þá er ágætastir váru, segir svá, at hann vill þessum blóta til árs ok friðar, ok lét þegar veita þeim atgöngu. En er bœndr sá, at þeir höfðu eigi liðskost við konungi, þá biðja þeir sér 10 gríða ok bjóða alt ráð sitt á vald konungs; semsk þat á milli þeira, at allir bœndr, þeir er þar váru komnir, létu skirask ok veittu konungi svardaga til þess, at halda rétta trú, en leggja niðr blótskap allan. Hafði konungr þá menn þessa alla í boði sínu, alt 15 þar til er þeir fengu sonu sína eða bræðr eða aðra náfræendr í gísling til konungs.

1. þat: *ul. F. 39.* títt er: *yðr er títt F.* 2. skal: *helldr vil ek F.* 3. at—goðunum | ina—menn: *omv. F.* 4. þess: *þessa F.* lygru: *lyrgio J1.* 5. Þorberg: *Þorbiorn J1; berg udvisket í 39.* Or-: *or F; or J1, K, 18; udvisket í 39.* 7. með—aðra: *nefnði hann með J1.* ágætastir: *agæztir(?) 39.* 8. blóta: *lata tf. J1.* ok(2): *ul. J1.* lét: *þeim tf.(!) F.* 10. eigi: *ongan F, J1; engi(?) 39.* liðskost: *afla J1.* þá biðja: *bado F.* 11. gríða: *ok fripar tf. J1.* alt—sitt: *sig F.* ráð sitt: *sit mal J1.* vald kgs: *omv. F. J1.* 12. á—þeira: *þa J1; i skr. F.* er: *sem F, J1.* 13. komnir: *ul. J1.* 13—14. svardaga | til þess: *omv. F.* 14. en: *ok F.* allan: *ul. J1.* 15. þá: *ul. J1.* menn þessa: *omv. F, J1.* 15—16. í—þar: *með ser J1.* 15. alt: *ul. F.* 16. til: *þes tf. J1.* eða bræðr: *ul. J1.* 16—17. bræðr—fræendr: *frændr eða bræðr F.* 17. til: *Olafs tf. F.*

* *Her er teksten vistnok ur. for: Ásbjörn Þorbergsson af Varnesi (jfr. ovf. s. 193¹¹⁻¹² og Fms., Flat.).*

K. 68. Frá þingi.

H 278

[*Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 166, 167, (Flat.) k. 268.*]

Óláfr konungur fór með öllu liði sínu inn í Þránd- 998 heim. En er hann kom inn á Mærinni, þá voru þar komnir allir höfðingjar Þrændra, þeir er þá stóðu mest 5 í móti kristninni, ok höfðu þar með sér alla stórbændr þá, er fyrr höfðu haldið upp blótum í þeim stað; var þar þá fjölment ok eptir því, sem fyrr hafði verit á Frostuþingi. Lét þá konungur krefja þings, ok gengu hváirtveggju með alvæpni til þings, en er þing var 10 sett, þá talaði konungur ok bauð mönnum kristni. Járnскеggi svaraði máli konungs af hendi bónda, segir hann, at bændr vildu enn sem fyrr, at konungur bryti ekki lög á þeim — »viljum vér, konungur, segir hann, at þú blótir, sem hér hafa gort aðrir konungar 15 fyrir þér«. At hans ræðu gerðu bændr mikinn róm F 142 ok segja, at þeir vildi alt vera láta, sem Skeggi mælti. Þá segir konungur, at hann vill fara í hofit ok sjá síðu

1. *Overskr. fra 18; Olafur konungur laust þór J1; ulæsel. 39; mgl. K, F.* 2. öllu: *ul. J1.* 3. Mærinni: *mörini J1; méri (ø) F, K; mærin(?) 39.* 4. allir | höfð. Þrændra: *omv. J1.* þá—mest: *mest stodu J1.* 5—6. ok—stað: *ul. J1.* 7. þá: *all- J1.* fjölment: *sem vandi var til tf. F.* ok: *af þöndum J1.* eptir—sem: *ul. F.* 8. Frostu-: *frosta- J1.* Lét þá: *omv. J1; Olafur tf. F.* 9. til þings: *ul. F.* 10. þá: *ul. F.* talaði: *Olafur tf. F.* mönnum: *þöndum at taka við J1.* 11. máli kgs: *konungi F.* bónda: *þönda (ø, æ) K, F, J1, 39.* 12—14. segir—hann: *En vilia þöndr sem fyr konungur at þu briotir eigi laug a þeim en ver vilium J1.* 12. hann: *sva F.* 13—14. segir hann: *ul. F.* 14. hér—gort: *ul. J1.* 15. hans ræðu: *omv. J1.* bændr mikinn: *menn göþan J1.* 16. segja . . . vildi: *saugdo . . . villdu J1; svá tf. J1.* vildi: *vildo 39.* alt: *sva F.* vera láta: *omv. F; láta ul. J1.* 17. Þá—kgr: *konungur segir J1.* hofit: *með þeim tf. F.*

þeira, er þeir blóta. Bóndum líkar þat vel, fara til hofsins hvárirtveggju.

U 184   **K. 69.** Kristnaðr Þrándheimr.

[*Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 167, (Flat.) k. 268.*]

Óláfr konungr gengr nú í hofit ok fáir menn með honum ok fáir af bóndum; en er konungr kom þar, sem 5
 goðin váru, þá sat þar Þórr ok var mest tignaðr af
H 274 ǫllum goðum, búinn með gulli ok silfri. Óláfr konungr hóf upp refði gullbúit, er hann hafði í hendi, ok laust Þór, svá at hann fell af stallinum; síðan hljópu at konungs-menn ok skýfðu ofan ǫllum goðum af 10 stöllum; en meðan konungr var inni í hofinu, þá var drepinn Járn skeggi úti fyrir hofs-durunum, ok gerðu þat konungs-menn. En er konungr kom til liðsins, þá bauð hann bóndum ii. kosti, annan þann, at þeir skyldu þá allir við kristni taka, en at ǫðrum 15 kosti halda við hann bardaga, en eptir lát Skeggja,

1. er—blóta: *ul. F, J1; synes at stå i 39.* Bóndum: *bøndom F; Bondum J1.* fara: þa *forv F; fara þa J1.*
 3. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; ulæsel. 39; mgl. K, F.*
 4. Óláfr—nú: *Gengr konungr J1.* 4—5. menn—honum: *hans menn J1.* 5. fáir: *nokkurir F, J1.* af bóndum: *bændr J1; bænd- skr. F; bænd- skr. 39.* 6. váru: *hermed ender 39, bl. 9.* 7. goðum: *hann var tf. F.* með: *ul. J1.* Óláfr: *ul. J1.* 9. svá—fell: *ul. J1.* 10. skýfðu: *suiptu J1.* ǫllum: *ul. F, J1.* goðum: *goðunum F, J1.* 10—11. af stöllum: *ul. F.* 11. þá: *ul. F = l. 14.* 12. drepinn J.: *omv. J1.* fyrir: *hia J1.* 13. kom: *vt tf. J1.* 14. liðsins: *liðs sins F.* bóndum: *bænd- F.* 14—16. annan—bardaga: *at þeir skyldo beriaz við hann eða taka við kristni F.* 15—16. at(1)—bardaga: *er þeir teki við kristni æða ella hellði þar (þeir J2) bardaga við hann J1.* 16. Skeggja: *iarnskeggja F.*

þá varð engi forgangsmaðr at í bónda liði, at reisa merki í móti Óláfi konungi; varð hinn kostur upp tekinn at ganga til konungs ok hlýða því, er hann bauð. Þá lét Óláfr konungr skíra fólk alt þat, er þar var, ok 5 tók gíslar af bóndum til þess, at þeir skyldu halda kristni sína. Síðan lét Óláfr konungr fara menn sína um öll fylki í Þrándheimi, mælti þá engi maðr í móti kristninni; var þá skirt þar alt fólk í Þrændalögum.

10

K. 70. Bæjargörð.

[*Fsk. k. 72; ÓTr. (Fms.) k. 162, 163, (Flat.) k. 260.*]

Óláfr konungr fór liði sínu út til Niðaróss; þá lét hann reisa þar hús á Niðar-bakka ok skipaði svá, at þar skyldi vera kaupstaðr, gaf mönnum þar toptir til at gera sér þar hús, en hann lét gera konungsgarð 15 upp frá Skipakrók. Lét hann þannug flytja um haustit 998 öll fong þau, er þurpti til vetrsetu, ok hafði hann þar allmikil fjölmenni.

1. þá: *ul. F, J1.* forgangs-: *firir- J1.* at—liði: af hendi bónda *F*; til *J1.* reisa: *hera J1.* 2. í: *ul. F, J1.* Óláfi: *ul. J1.* varð: *var J1, 18.* 3. konungs: *handa konungi J1.* 4. Þá: *ul. J1.* alt þat: *omv. J1.* 5. bóndum: *sál. F; bq- K; bq- J1.* skyldu: *skyldi F.* skyldu halda: *hellði J1.* 6. sína(1): *síni F.* 7. Þrándh.: *ok tf. F.* maðr: *ul. J1.* i(2): *ul. F.* 8. móti: *mott J1.* kristninni: *ud. art. F.* þar: *ul. F, J1.* alt fólk: *omv. J1.* 8—9. Þrændal.: *þrandheimi J1.* 10. *Overskr. fra 18; fra suikum við ólaf (konung tf. J2) J1; mgl. K, F.* 11. fór: *með tf. J1.* 11—12. þá—þar: *hann let þar reisa F.* 12. þar: *ul. J1.* 13. kaupstaðr: *konungr tf. F.* 14. gera—lét: *ul. J1 (ikke J2).* þar: *ul. F, J2.* 15. þannug: *þanig F; þangað J1.* 16. öll . . . þau—þurpti: *ul. J1; þyrfti skr. F.* hann: *konungr F.* þar: *sál. F, J1; þa K.* 17. all-: *ul. J1.* fjölmenni: *ok hellzt þat íafnan tf. F.*

H 275 **K. 71.** Kvánfang Óláfs konungs.

[*Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 168, (Flat.) k. 270.*]

Óláfr konungr gerði stefnulag frændum Járn-
skeggja ok bauð þeim bœtr, en þar váru til svara
margir gofgir menn; Járnскеggi átti dóttur, er Guðrún
er nefnd; kom þat at lýðum í sáttmál þeira, at Óláfr 5
U 185 konungr skyldi fá Guðrúnar. En er brullaupsstefna
sú kom, þá gengu þau í eina rekkju, Óláfr konungr
ok Guðrún. En ina fyrstu nótt, er þau lágu bæði samt,
þegar konungr var sofnadr, þá brá hon knífi ok vill
F 143 leggja á honum. En er konungr varð þessa varr, 10
tók hann knífinn frá henni ok stóð upp ór hvilunni
ok gekk til manna sinna ok segir, hvat orðit hafði.
Tók Guðrún þá ok klæði sín ok allir þeir menn, er
henni höfðu þannug fylgt. Fóru þau í brot leið sína
ok kom Guðrún ekki síðan í sama rekkju Óláfi kon- 15
ungi.

K. 72. Gørr Traninn.

[*Oddr I k. 29, II k. 35; ÓTr. (Fms.) k. 169, (Flat.) k. 271.*]

998 Þetta sama haust lét Óláfr konungr reisa lang-

1. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; mgl. K, F.* 2. -lag: -dag
J1. 5. er nefnd: het J1. kom þat: ok þat varð J1. í: ul. J1.
sáttmál: søtt F; -mals J1. 6. brul-: brvð- F; braul- J1.
7. sú: sía F; ul. J1. þá: ul. J1. 7—8. Óláfr—Guðrún:
ul. J1. 8. nótt: natt J1. 9. þegar—var: þa var guðrunu
grvnr a at konungr veri J1. þegar: er *Olafr tf. F.* vill:
vildi J1. 11. stóð: *sál. F, J1; steig K.* hvilunni: rekiene
J1. 12. ok(1): ul. F. segir: sagðe J1. hvat—hafði: þeim
þena at burð F. 13. tók G.: *omv. J1.* 13—15. þeir—ok:
hennar menn ok fara brát síðan F. 14. þannug: þangat J1.
þau í: ul. J1. brot: bræt J1. 15. ok: ul. J1. sama: ul.
J1 og skr. Ólafs konungs. 17. *Overskr. fra 18, J1 (der dog
har det yngre tranann); mgl. K, F.* 18. lang-: ul. J1.

skip mikit á eyrunum við Nið; þat var snekkja; hafði hann þar til smiði marga. En ǫndverðan vetr, þá er skipit var algort, þá var xxx. at rúma-tali, stafnhátt ok ekki mikit í sér; þat skip kallaði konungr Tranann. 5 Eptir dráp Járnскеggja var lík hans flutt út á Yrjar ok liggir hann í Skeggja-haugi á Austrátt.

K. 73. Þangbrandr fór til Íslandz. H 276

[*Jfr. Ágr. k. 16; Fsk. k. 71; Tjodrek k. 12; Hist. Norw. 115; Oddr II k. 37; ÓTv. (Fms.) k. 188, 216, (Flat.) k. 295, 336, 337; Íslb. k. 7; Kristnis. k. 5, 7, 8; Laxd. k. 41; Ldn. s. 283; Njála k. 100, 101, 102.]*

Þá er Óláfr konungr Tryggvason hafði verit ii. vetr konungr at Nóregi, var með honum saxneskr 997
10 prestr, sá er nefndr er Þangbrandr; hann var ofstopamaðr mikill ok vígamaðr, en klerkr góðr ok maðr vaskr; en fyrir sakir óspekðar hans, þá vildi konungr eigi hann með sér hafa ok fekk honum sendiferð þá, at hann skyldi fara til Íslandz ok kristna landit; var 15 honum kaupskip fengit, ok er frá hans ferð þat at segja, at hann kom til Íslandz í Austfjörðu í Álptafjörð inn syðra ok var eptir um vetrinn með Halli á 997—8 Síðu. Þangbrandr boðaði kristni á Íslandi, ok af hans

1. mikit: vt *J1.* eyrunum—Nið: eyrum *J1.* 1—
2. hafði—marga: ul. *J1.* 2. smiði marga: marga smiðo *F.*
ǫndv.: þann *tf. J1.* 2—3. þá—var(1): var skipit *J1.* 3. þá:
þat *J1.* þá var: var þat *F.* -tali: ok *tf. F.* 4. skip:
ul. *J1.* 6. á Austrátt: ul. *F.* 7. *Overskr. fra 18; ingen*
kap. J1; mgl. K, F. 8—9. ii. vetr | kgr: omv. *F.* 9. at:
i *J1.* 10. sá: ul. *J1.* nefndr—Þ.: þangbrandr het *F, J1.*
11. ok vígam., en: ul. *J1.* 12. þá: ul. *F.* 13. eigi hann:
omv. *F.* hann—sér | hafa: omv. *J1.* þá: ul. *J1.* 14—
15. var honum: omv. *F.* 15. kaupskip fengit: omv. *F.*
15—16. er—Austfjörðu: kom hann skipi sinu *J1.* 16. í
Austfj.: ul. *F.* 17. eptir: ul. *F, J1.* um vetrinn | með
H.: omv. *J1.* 18. á Ísl.: vm island *J1.*

orðum lét Hallr skirask ok hjón hans ǫll ok margir
 aðrir höfðingjar, en miklu fleiri váru hinir, er í móti
 mæltu. Þorvaldr veili ok Vetrlíði skáld ortu nið um
 Þangbrand, en hann drap þá báða. Þangbrandr
 997—99 dvalðisk ii. vetr á Íslandi ok varð iii. manna bani, 5
 áðr hann fór í brot.

U 186

K. 74. Frá Hauki ok Sigurði.

[*Oddr I k. 31, II k. 38; ÓTr. (Fms.) k. 199, (Flat.)
 k. 308.*]

Sigurðr er maðr nefndr, annarr Haukr, þeir váru
 háleyskir ok höfðusk mjök í kaupferðum. Þeir höfðu
 farit eitt sumar vestr til Englandz. En er þeir kómu 10
 998 apr til Nóregs, þá sigldu þeir norðr með landi, en
 á Norð-Mæri urðu þeir fyrir liði Óláfs konungs. En
 er konungi var sagt, at þar váru komnir nokkurir
 menn háleyskir ok váru heiðnir, þá lét konungr kalla
 H 277 stýrimenn til sín; hann spyr þá, ef þeir vildi skirask 15
 láta, en þeir kveða þar nei við. Síðan talaði kon-
 ungr fyrir þeim á marga vega, ok stoðaði þat ekki;
 þá hét hann þeim dauða eða meizlum; þeir skipuðusk
 ekki við þat; þá lét hann setja þá í járn ok hafði þá

1. hjón hans | ǫll: *omv. J1.* ok(2): *miok tf. J1.*
 2. aðrir höfð.: *omv. J1.* miklu fleiri . . . hinir: *omv. J1.*
 3. mæltu: *stoðo F.* 5. dvalðisk: *var F.* 6. fór í brot:
 færi brott *J1.* 7. *Overskr. fra 18;* tekinn hækr or (þiottu
tf. J2) J1; mgl. K, F. 8. er . . nefndr: *het F.* 9. há-
 leyskir: *menn tf. F.* 10. vestr: *ul. J1.* 11. þá: *ul. F.*
 en: *Ok F.* 12. urðu . . . fyrir: *mætto F.* 13. *kgi—sagt:*
menn s. konungi F. váru: *væri J1.* nokkurir: *ul. F, J1.*
 14. menn: *kaupmenn J1; efter hák. F.* kgr: *hann J1.*
 15. spyr þá: *sál. 18, F, J1; spurði K.* vildi: *vili J1.*
 16. kveða: *segia J1.* þar: *ul. F.* við: *þvi tf. F.* talaði:
talar J1 = s. 390, l. 2. 17. vega: *lund J1.* stoðaði: *typi*
J1. 18. hann: *konungr F, J1.* 19. þá(3): *ul. J1.*

með sér nokkura hríð, ok váru þeir í fjotrum haldnir. Konungr talaði optliga fyrir þeim, ok týði þat ekki; ok á einni nótt hurfu þeir í brot, svá at engi maðr **F 144** spurði til þeira eða vissi, með hverjum hætti þeir 5 kómusk í brot. En um haustit kómu þeir fram norðr með Háreki í Þjóttu, tók hann vel við þeim, ok váru þeir þar um vetrinn með honum í góðu yfirlæti.

K. 75. Frá Háreki í Þjóttu.

[*Oddr I k. 33, II k. 41; ÓTr. (Fms.) k. 204, (Flat.) k. 311.*]

Þat var um várit einn góðan veðrdag, at Hárekr 999 10 var heima ok fátt manna á böenum, þótti honum daufligt. Sigurðr mælti við hann, ef hann vill, at þeir rói nokkur ok skemti sér; þat líkar Háreki vel; ganga síðan til strandar ok draga fram vi-æring einn, tók Sigurðr ór naustinu segl ok reiða, er fylgði skipinu, 15 svá sem þeir váru opt vanir at fara, at hafa segl, er þeir fóru at skemta sér; Hárekr gekk á skip ok lagði stýri í lag. Þeir Sigurðr bræðr fóru með alvæpni, svá sem þeir váru vanir jafnan heima at ganga með

2. optliga: iafnan *F*. týði: tíaði *F, J1*. 3. ok: *EN F*. nótt: nat *J1*. 4. vissi: *ul. F*. hverjum hætti: hverio moti *F*. 5. brot: brott *J1*. En: Ok *F*. norðr: *ul. J1*. 6. með H. | í Þ.: *omv. F*. ok: *ul. F*. 7. þar: *ul. F, J1*. um vetrinn | með honum: *omv. J1*. 8. *Óverskr. fra 18; ingen kap. J1; mgl. K, F*. 10. á: af(1) *J1 (ikke J2)*. böenum: ok *tf. F, J1*. 11. Sigurðr—hann(1): þa spýrr sigvrþr *J1*. 11—12. vill . . . rói: villdi . . . reyri *F*. 12. nokkur: *sál. (nockur) F; nokkut K, J2, 18; nokk J1, hvilket vistnok er = nokkur*. 13. einn: *ul. F, J1*. 13—14. tók S.: *omv. F*. 14. ór naustinu | segl: *omv. F (og skr. nost-)*. ok: allan *tf. F*. reiða: þan *tf. F*. 15—16. váru—sér: gerðo iafnan þa er þeir skemto ser *F*. 15. opt: *ul. J1*. 16. fóru: fara *J1*. 17. Sigurðr: *ul. F*. alvæpni: sitt *tf. F, J1*. 18. þeir: *ul. F*. vanir jafnan: *omv. F, J1*. heima: *ul. F*.

bóanda; þeir váru báðir manna sterkastir; en áðr þeir gengi út á skipit, koptuðu þeir út smjörlaufum nokkurum ok brauðkass ok báru milli sín mikla mungátsbyttu á skipit. Síðan røru þeir frá landi, en er þeir váru skamt komnir frá eyjunni, þá fœra þeir brœðr 5
U 187 segl upp, en Hárekr stýrði; bar þá brátt frá eyjunni.
H 278 Þá ganga þeir brœðr aptr, þar til er Hárekr sat; Sigurðr mælti til Háreks bónda: »nú skaltu kjósa hér um kosti nokkura, sá er inn fyrsti, at láta okr brœðr fyrir ferð várri ráða ok stefnu; hinn er annarr, at láta 10 okr binda þik; sá er inn þriði, at vit munum drepa þik«. Hárekr sá þá, hvernug komit var hans máli; hann var andvigr ekki betr en øðrum þeira brœðra, ef þeir væri jafnbúnir, kaus hann því þann af, er honum þótti nokkuru vildastr, at láta þá ráða fyrir ferðinni; batt 15 hann þat swardögum við þá ok seldi þeim trú sína til þess. Síðan gekk Sigurðr til stjórnar ok stefndi suðr með landi; gæta þeir brœðr þess, at þeir skyldu hvergi menn finna, en byri gaf sem bezt. Létta þeir

1. bóanda: bónda *J1*; bónda sínom *F*. 2. skipit: þa *tf. J1*. út: a skipit *F*. -laufum: laup *K*. 3. -kass: kassi *F*. 4. byttu: tvæo *F*. 5. eyjunni: eynni *J1*. þá: *ul. F*. 5—6. brœðr segl | upp: *omv. J1*. 6. frá eyjunni: vt vndan *J1*. 7—8. ganga—bónda: mælti *Sigvr. til hareks F*. 8. Sigurðr—bónda: ok mælti sigvrþr harekr bóndi *J1*. kjósa hér: *omv. J1*; hér *ul. F*. 10. fyrir f. v. | ráða: *omv. F, J1*. ok stefnu: *ul. J1*. er: *ul. J1*. 10—11. láta okr: vit manom *F*. 11. sá—þik: *ul. F*. 12. hvernug: hvernveg *F*; hvar *J1*. hans máli: ok *J1*. 12—13. hann—andvigr: at hann matti *F*; andvigr *efter* en *J1*. 13. brœðra: *ul. F*. ef: þott *F*. 14. hann: firi *tf. J1*. af: *ul. J1*. 14—15. er—vildastr: *ul. F*. 15. nokkuru: hoti *J1*. 15—16. fyrir—þá: at síni *F*. batt—þá: *ul. J1*. 16. ok seldi: selldi hann *J1*. 16—17. trú sína | til þess: *omv. J1*. 17. gekk: gengr *J1*. 18. skyldu: skyllði *F*. 19. menn: mann *J1* (*m̄ J2*). bezt: matti kiosa *tf. F*. Létta: letto *F*.

ferðinni eigi fyrr, en þeir koma suðr í Þrándheim ok inn til Niðaróss, ok finna þar Óláf konung. Síðan lét Óláfr konungr kalla Hárek á tal við sik ok bauð honum at skirask; Hárekr mælti í móti; þetta tala 5 þeir konungr ok Hárekr marga daga, stundum fyrir mǫrgum mǫnnum, en stundum í einmæli, ok kǫmr hér ekki ásamt. En at lýkðum segir konungr Háreki: »nú skaltu fara heim ok vil ek ekki granda þér fyrst; heldr þat til, at frændsemi er mikil milli okkar ok 10 þat annat, at þú munt kalla, at ek hafa með svikum fengit þik, en vit þat til sannz, at ek ætla mér í sumar at koma norðr þannug ok vitja yðar Háleyganna; skoluð þér þá vita, hvárt ek kann refsa þeim, er neita kristninni«. Hárekr lét vel yfir því, at hann 15 kvæmi sem fyrst þaðan í brott. Óláfr konungr fekk Háreki skútu góða, rǫru á borð x. menn eða xii., lét H 279 þat skip búa sem bezt at ǫllum fǫngum; konungr fekk Háreki xxx. manna, vaskra drengja ok vel búinna.

1. ferðinni: *ul. F.* í Þr.: til þrandheims *F, J1.* 1—2. ok —Nið.: *ul. J1.* 2. ok finna: *fvxo F;* finna þeir *J1.* 3. lét: lætr *J1.* á—sik: til sín *F.* 4. at: lata *tf. F, J1.* í: a *F.* þetta: *sál. 18, F, J1;* þa *K.* 5. kgr...H.: *omv. J1.* stundum: iafnan *F;* við fa menn stundum *tf. J1.* 5—6. fyrir—en: við marga menn *J1.* 6. -mæli: -tali *F.* kǫmr: kom *F.* 7. hér: þeim *J1;* *ul. F.* ásamt: með þeim *tf. F.* 8. fyrst: at síni *F;* *ul. J1.* 9—10. heldr—annat: þi *J1.* 9. mikil—okkar: með ockr *F.* 10. munt: *ul. F.* 10—11. með—fengit: svikit *J1.* 11. en: *ul. J1.* 12. at koma: *ul. F.* þannug: þannig *J1;* þingat *F.* ok: *ul. J1.* 13. skoluð: skolu *F, J1.* hvárt . . kann: ef . . kunna at *J1.* 15. kvæmi: komi heim *F* og *ul. det følg.* þaðan í br.; komiz *J1* og *ul. det følg.* sem fyrst. Óláfr: *ul. F.* 16. góða: ok *tf. F.* x. menn: *omv. J1.* 17—18. kgr fekk: þar með feck konungr *F.* 18. vaskra—ok: til fylgðar *F.* 18—19. búinna: buna (*sál. ogsá J2*) at vapnum ok klǫðum *J1.*

F 145   **K. 76.** Dauði Eyvindar kinnrifu.

[*Oddr I k. 33, II k. 41; ÓTr. (Fms.) k. 204, 209, (Flat.) k. 311, 316.]*

- 999 Hárekr ór Þjóttu ferr þegar í brott ór bœnum, sem fyrst mátti hann, en Haukr ok Sigurðr váru með konungi ok létu skírask báðir. Hárekr fór leið sína, þar til er hann kom heim í Þjóttu. Hann sendi orð 5
- U 188 Eyvindi kinnrifu, vin sínum, ok það svá segja honum, at Hárekr ór Þjóttu hafði funnit Ólaf konung ok hafði eigi kúgazzk látit til þess at taka við kristni; hitt annat það hann segja honum, at Óláfr konungr ætlar um sumarit at fara með her á hendr þeim, segir Hárekr, 10 at þeir munu þar verða varhuga við at gjalda, það Eyvind koma sem fyrst á sinn fund. En er þessi ørendi váru borin Eyvindi, þá sér hann, at yfrin nauðsyn mun til vera, at gera þar fyrir þat ráð, at þeir verði eigi upptækir fyrir konungi. Ferr Eyvindr sem 15 skyndiligast með léttiskútu, ok fáir menn á. En er hann kom til Þjóttu, fagnar Hárekr honum vel; ok þegar skjótt ganga þeir á tal, Hárekr ok Eyvindr, annan veg frá bœnum. En er þeir hafa litla hrið talat, þá

1. *Overskr. fra 18; tekinn æyuindr J1; mgl. K, F.* 2—3. ór(1)—hann: for þegar brót or bœnom er hann vár buin F. ferr—hann: for þegar hann var buinn J1. 3. en: þeir tf. J1. 4—5. leið—kom: ul. F. 5. þar til: til þes J1. sendi: þegar tf. J1. 6. ok: ul. F. 7. ór Þjóttu: ul. F. funnit: fundit F, J1. 8. þess—kristni: at skiraz J1. 9—10. um sumarit | at fara: omv. J1. 10. at fara: norðr þanig F. Hárekr: sva tf. F. 12—13. þessi—Eyv.: þeir baro eyvindi þessi eyrindi F. 13. þá: ul. F. at: ul. J1 (*ikke J2*). yfrin: ørin F. 14. þar: ul. J1. fyrir | þat ráð: omv. J1; ráð fyri F. 15. -tækir: nœmir F. Ferr: for F. sem: hermed beg. 10. blad i 39. 15—17. sem—fagnar: skiotliga til þiottv. fagnadi F. 16. létti-: eina hleypi J1. ok—á: við fa menn J1. 18. þegar skjótt: ul. J1. á tal. | Har.—Eyv.: omv. F, J1. 19. bœnum: bynom 39.

koma þar menn Óláfs konungs, þeir er Háreki hófðu norðr fylgt, taka þá höndum Eyvind ok leiða hann til skips með sér, fara síðan í brot með Eyvind. Létta þeir eigi fyrr sinni ferð, en þeir koma til Þránd-
 5 heims ok finna Ólaf konung í Niðarósi. Var þá Ey-
 vindr fluttr til tals við Ólaf konung. Bauð konungr
 honum at taka skírn sem qðrum mǫnnum. Eyvindr H 280
 kvað þar nei við. Konungr bað hann blíðum orðum
 at taka við kristni ok segir honum marga skynsemi
 10 ok svá byskup. Eyvindr skipaðisk ekki við þat. Þá
 bauð konungr honum gjafar ok veizlur stórar, en
 Eyvindr neitti öllu því. Þá hét konungr honum meizl-
 um eða dauða. Ekki skipaðisk Eyvindr við þat.
 Síðan lét konungr bera inn munnlaug fulla af glóðum
 15 ok setja á kvið Eyvindi, ok brast brátt kviðrinn sundr.
 Þá mælti Eyvindr: »taki af mér munnlaugina, ek vil
 mæla orð nokkur, áðr ek dey» — ok var svá gort.
 Þá spurði konungr: »viltu nú, Eyvindr, trúa á Krist?».
 »Nei, segir hann, ek má enga skírn fá, ek em einn

1—2. Háreki—fylgt: harekr hafði norðr með ser *J1*. 2. taka—höndum: Þeir taka *F*; *efter* taka har der i 39 vistnok stáet þeir (nu *udvisket*). taka þá: þeir taka *J1*. höndum *E*: *omv. J1*. 3. í: *ul. F, J1*. brot: brott *J1*. 4. þeir(1): *ul. F, J1*. fyrr: fyr *F*. sinni ferð: *ul. F*. 4—5. koma—ok: *ul. F*. 5. finna: þeir *tf. J1*. í Nið.: *ul. J1*. 5—6. Var—konung: *ul. F*. Eyv.—konung: æyvindi fylkt til konungs þa *J1*. 7. honum: eyvindi *F*. taka: við *tf. F, J1*. 7—9. sem—kristni: *ul. J1*. 8. þar—við: nei við því *F*. 9. við: *ul. 39*. 10. þat: ok qvað nei við *tf. J1*. 11. gjafar: gjafir *F, 39, J1*. gjafar . . | veizlur stórar: *omv. J1*. en: *ul. F, J1*. 12. öllu því: *omv. F, J1*. 12—13. meizlum . . dauða: *omv. J1*. 14. munn-: mund- *39*. glóðum: elldi *F; ul. 39*. 15. brast brátt: *omv. J1*. kviðrinn: i *tf. J1, F*. 16. munn-: mun- *J1, 39*. ek vil: ok vil ek *F, 39*. 17. orð nokkur: *omv. F, J1*. áðr: en *tf. F. 39*. ok: þa *J1*. 18. Þá—kgr: konungr mælti *J1*. spurði: mælti *F*. 19. má: vil *F, 39*. em: er *39*.

andi, kviknaðr í mannz-likam með fjölkynngi Finna, en faðir minn ok móðir fengu ekki fyrr þarn átt. Síðan dó Eyvindr ok hafði verit inn fjölkunngasti maðr:

U 189

K. 77. Kristnat Hálogaland.

5

[*Oddr I k. 33, II k. 41; ÓTr. (Fms.) k. 209, (Flat.) k. 316.*]

999 En um várit eptir lét Óláfr konungr búa skip sín ok lið. Þá hafði hann sjálfr Tranann. Hafði konungr þá mikit lið ok fritt. En er hann var búinn, helt hann liðinu út eptir firði ok síðan norðr fyrir Byrðu ok svá norðr á Hálogaland, en hvar sem hann 10 kom við land, þá átti hann þing, bauð hann þar öllu fólki at taka skírni ok rétta trú; þar þá engi maðr traust til at mæla í móti, ok kristnaðisk þá land alt, þar sem hann fór. Óláfr konungr tók veizlu í Þjóttu H 281 at Háreks; þá var hann skirðr ok alt lið hans; gaf 15

1. kviknaðr: kvæykr *J1* (-ktr *J2*). líkam: líkama *J1*.
 2. ekki fyrr: aðr eki *J1*; 18. fyrr barn: barn aðr *F*. fyrr: aðr 39. 3. hafði: hann *tf. F, J1*. 5. *Overskr. fra 18; ing. kap. J1; ulæsel. 39; mgl. K, F*. 6. En: *ul. F, J1*. eptir: *ul. F, J1, 39*. 7. Þá—sjálfr: konungr hafði þau (!; þa *J2*) *J1*. Tranann: *sál. J1; trönona K, F, 39*. 7—9. Hafði—búinn: *ul. J1*. 8. mikit . . . fritt: *omv. F*. 9—10. helt—Byrðu: konungr helldu (!; helldr *J2*) liði sinu norðr með landi *J1*. 10. Byrðu: berþlo *F*. hann: konungr *J1*. 11. við—þing: þa *J1*. þá: eða 39; eða eytar *F*. þing: ok *tf. F*; þa *tf. 39*. 11—12. þar—trú: öllum monnum at taka við kristni *J1*. 11. þar: *ul. F*. 12. skírni—trú: við kristni *F*. 13. í móti: moti konungi *F, J1*. ok: *ul. F*. kristnaðisk: kristnaði hann (*ul. 39*) *F, J1*. þá: þar *J1*. land alt: *omv. F*. 14. þar: *ul. J1*. 14—15. í—Háreks: at haðr or þiottu *J1*; Háreks *forkortet i alle*. 15. þá—hann: var harekr (hann *J1*) þa *F, J1*; harekr *ogsá 39*.

Hárekr konungi gjafar stórar at skilnaði ok gerðisk **F 146** hans maðr ok tók veizlur af konungi ok lenz mannz rétt.

K. 78. Fall Þóris hjartar.

[*Oddr I k. 33, II k. 41; ÓTr. (Fms.) k. 210, (Flat.) k. 317.*]

5 Rauðr inn rammi er nefndr bóndi einn, er bjó í firði þeim, er Sálpti heitir, í Goðey. Rauðr var maðr stórauðigr ok hafði marga húskarla; hann var ríkr maðr; fylgði honum mikill fjöldi Finna, þegar er hann þurpti. Rauðr var blótmaðr mikill ok mjök fjöl-
10 kunnigr. Hann var vin mikill þess mannz, er fyrr var nefndr, Þórir hjörtr; váru þeir báðir höfðingjar miklir. En er þeir spurðu, at Óláfr konungr fór með her mannz sunnan um Hálogaland, þá samna þeir her at sér ok bjóða skipum út ok fá lið mikit. Rauðr
15 hafði dreka mikinn ok gullbúin höfuð á; var þat skip xxx. at rúma-tali ok mikit at því; Þórir hjörtr hafði ok mikit skip. Þeir halda liði því suðr í móti Óláfi

1. Hárekr: hann þa *F*. gjafar: *sál. J1*; gjafir *de øvrr.* stórar: goðar *F, J1* (*bægge foran gjafar*), 39. at skilnaði: *ul. J1*. 1—3. ok—rétt: varð hárekr þa lenðr maðr ok tok veizlur storar af konungi *J1*. 4. *Overskr. fra 18* (*der dog har hersirs, men overstreget og rettet*); Drap þóris H. (*hiortis J1, J1, J2*; fra R. . . . (*ulæsel.*) 39; *mgl. K, F*. 5. er nefndr: het *F, J1*, *der tf.*: maðr hann var. bóndi: bændi 39. einn: *ul. J1*. er(2): ok *J1*. 6. Sálpti: *sualfti J1* (*sa- J2*); með *f F, 39*. í: þar sem heitir *J1*. 6—7. maðr stórauðigr: *omv. F*. 8. mikill: *ul. J1*. er: *ul. 39, J1*. 9. þurpti: þyrfti 39 (*med p*), *J1*. 10. -kunnigr: -kvñ *J1*. 11. váru þeir: *omv. J1*. 12—13. at—Hálland: til olafs konungs *J1*. 13. þá: *ul. F*. 14. at sér: 18, *J1, 39, F*; saman *K*. 15. höfuð á: *ul. F*. var—skip: þat var *J1*. 16. xxx.: þritugt *J1*. 17. Þeir halda: *omv. F*. liði því: *omv. J1*. í: *ul. J1*.

konungi. En er þeir hittask, þá leggja þeir til orrostu við Óláf konung; varð þar mikill bardagi ok gerðisk brátt mannfal ok snøri því í lið Háleygja ok hruðusk skip þeira ok því næst sló á þá felmt ok ótta; røri Rauðr með dreka sinn út til hafs ok því 5 næst lét hann draga segl sitt. Rauðr hafði jafnan byr, hvert er hann vildi sigla, ok var þat af fjölkynngi hans. Er þat at segja skjótast af ferð Rauðs, at hann siglði heim í Goðey. Þórir hjörtr flýði inn H 282 til landz, ok hljópu þar af skipum, en Óláfr konungr 10 U 190 fylgði þeim, hljópu þeir ok af skipum ok ráku þá ok drápu, varð konungr þá enn fremstr sem jafnan, þá er slíkt skyldi þreyta. Hann sá, hvar Þórir hjörtr hljóp, hann var allra manna fóthvatastr. Konungr rann eptir honum ok fylgði honum Vígi, hundr hans. 15 Þá mælti konungr: »Vígi, tak hjörtinn«. Vígi hljóp fram eptir Þóri ok þegar upp á hann. Þórir nam stað við. Þá skaut konungr kesju at Þóri; Þórir lagði sverði til hundzins ok veitti honum sár mikit, en jamskjótt fló kesja konungsins undir hönd Þóri, 20

1. konungi: *nyt kap. i F (uden overskr.), 39 (overskr. ulæsel.)*. En: ok þegar *J1*. hittask: *finnaz J1*. þá: *ul. F. J1*. 2. Óláf: *ul. J1*. 3. ok—því: *mikit J1*. Háleygja: *med art. J1*. 4. ok(1): *ul. F.* 4—5. sló—óttá: *flyðo þeir J1*. 5. með—sinn: *dreka sinum J1*; *sinn ul. F.* út | til hafs: *omv. F.* 6. lét—draga: *dro hann J1*. sitt: *vp J1*. 7—9. ok—siglði: *letti rauðr eigi fyr en hann kom J1*. 8. at segja | skjótast: *omv. F.* ferð Rauðs: *hans ferð F.* 10. landz: *meginlandz J1*. ok—skipum: *ul. F, 39*. þar: *þeir J1*. Óláfr: *ul. J1*. 11. ráku: *toko F, 39*. 11—12. ráku—drápu: *drapu þeir hvern sem þeir naðu J1*. 12. varð: *Var J1*. þá(1): *sál. 18, F, 39, J1*; *ul. K.* 12—13. þá(2)—þreyta: *er sliks þurfti við J1*. 13. Hann: *konungr F.* 16. tak: *taktu J1*. 17. Þóri: *honum J1*. 18. stað: *staðar J1*. Þá—kesju: *konungr skaut kesionni J1*. 19. sár mikit: *omv. F, J1*. 20. en: *Ok F.* jam-: *iamn F*; *afn(!) J1 (jafn- J2)*; *iafn 39*. fló: *flaug J1*. konungsins: *ks J1*.

svá at út stóð um aðra síðuna; lét Þórir þar líf sitt, en Vigi var borinn sárr til skipa. Óláfr konungur gaf grið öllum mönnum þeim, er báðu ok kristni vildu taka.

5 **K. 79.** Ferð Óláfs konungs til Goðeyja.

[*Oddr I k. 28, II k. 33; ÓTr. (Fms.) k. 211, (Flat.) k. 318.*]

Óláfr konungur helt liði sínu norðr með landi ok 999 kristnaði alt fólk, þar sem hann fór. En er hann kom norðr at Sálpti, ætlaðisk hann at fara inn í fjörðinn ok finna Rauð, en hregg veðrs ok staka-stormr lá 10 innan eptir firði, ok lá konungur þar til viku ok helzk it sama hreggviðri innan eptir firði, en it ýtra var **F 147** blásandi byrr at sigla norðr með landi; sigldi þá konungur alt norðr í Qmð, ok gekk þar alt fólk undir kristni. Síðan snýr konungur ferð sinni aptr suðr. En 15 er hann kom norðan at Sálpti, þá var hregg út eptir firði ok sjádrif. Konungur lá þar nokkurar nætr, ok var veðr it sama. Þá talaði konungur við Sigurð **H 283** byskup ok spurði eptir, ef hann kynni þar nokkut ráð

3. mönnum þeim: *omv. J1; mönnum ul. F.* ok: við *tf. F.* 5. *Overskr. fra 18; fra siglingo Olafs konungs F; drap rätz J1; ulæsel. 39; mgl. K.* 8. Sálpti: *salftri J1 (= J2, dog með p) = l. 15; með f 39 = l. 15.* ætlaðisk: *ætlaði J1, 39, 18; qtY F.* 9. ok(1): at 39. hregg: *sál. F, 39, J1, 18; hret K.* staka: *skaka J1; ul. F.* 10. firði: *með art. F, 39, J1.* ok—kgr: *konungr la F.* 11. -viðri: *ul. J1.* innan—firði: *vt fiordin F.* 12. at sigla: *ul. F.* 12—13. þá kgr: *omv. F, J1.* 13. alt(1): *ul. J1.* Qmð: *með ð 39, F, J1; alle með au (a).* gekk: *þa tf. 39.* 13—14. gekk—kristni: *kristnaðe þar allt J1.* 14. Síðan—suðr: *ul. J1 (= J2).* ferð—suðr: *svðr aftr F.* 15. hann: *konungr J1.* kom: *comr 39.* þá: *ul. F.* hregg: *vedurs tf. J1.* 16. sjá-: *sæ- J1.* Kgr lá: *omv. J1.* 17. veðr | it sama: *omv. J1.* 17—18. Þá—eptir: *konungr spvrði byskup F.* Sigurð . . . eptir: *ul. J1.* 18. nokkut: *nockvr F, J1 (J2).*

til leggja. Byskup segir, at hann myndi freista, ef guð vill sinn styrk til leggja, at sigra þenna fjándakrapt.

K. 80. Frá Sigurði byskup.

[*Oddr I k. 28, II k. 33; jfr. I k. 43, II k. 52; ÓTr. (Fms.) k. 211, (Flat.) k. 318.*]

Sigurðr byskup tók allan messuskrúða sinn ok 5 gekk fram í stafn á konungs-skipi, lét tendra kerti ok bar reykelsi, setti róðukross upp í stafninn, las þar guðspjall ok margar bænir aðrar. stökði vigðu vatni um alt skipit. Síðan bað hann taka af tjöldin ok róa inn á fjörðinn. Konungr lét þá kalla til annarra skipa, 10
 U 191 at allir skyldu róa eptir honum. En er róðr var greiddr á Trønunni, þá gekk hon inn á fjörðinn, ok kendu þeir engan vind á sér, er því skipi røru, ok svá stóð toptin eptir í varrsímanum, at þar var logn, en svá laus sjárokan brot frá hvárn tveggja veg, at hvergi sá 15 fjöllin fyrir. Røri þá hvert skip eptir oðru þar í logninu; fóru þeir svá allan dag ok eptir um nóttina, kómu litlu fyrir dag í Goðeyjar. En er þeir kómu fyrir bæ Rauðs, þá flaut þar fyrir landi dreki hans

1. til: at *tf. J1*. hann myndi: man *J1 (= J2)*. 4. *Over-skr. fra 18; Aftaka ravðs F; ulæsel. 39; mgl. K; ingen kap. J1*. 5. S.—tók: Síðan tok byskup *J1*. 7. reykelsi: ok *tf. F*. róðukross upp: *omv. J1*. 8. aðrar: *ul. J1*. stökði: stekti *J1*. 9. um alt: *omv. J1; alt ul. F*. 11. skyldu: skylldi *F, J1*. róa: í *n* a *fjörðinn tf. F*. En—greiddr: Var þa greidr (greiddr *J2*) róðr *J1*. 12. Trønunni: *sól. alle her. þá: ul. J1*. 13. er: a *tf. F, 39, J1*. røru: *varv F*. 14. toptin: su topt *J1*. 15. sjá-: sæ- *J1*. brot: brott *J1*. hvárn—veg: tvegia (tvegia *J2*) uegna *J1; hvar-skr. K, 18*. 16. fyrir: *ul. J1*. skip: skipit *J1*. þar: *ul. J1*. 17. dag: dagin *J1*. eptir—nóttina: nöttina eptir *J1*. 18. kómu(1): *ul. J1 (íkke J2)*. í: inn i *J1*. 19. fyrir landi: *ul. F*.

sá inn mikli. Óláfr konungr gekk þegar upp til bæjarins með lið sitt, veitti þar atgöngu lopti því, er Rauðr svaf í, ok brutu upp, hljópu menn þar inn; var þá Rauðr handtekinn ok bundinn, en drepnir þeir 5 menn aðrir, er þar váru inni, en sumir handteknir. Þá gengu konungs-menn at skála þeim, er húskarlar Rauðs sváfu í; váru þar sumir drepnir, en sumir H 284 bundnir, sumir bardir. Lét þá konungr leiða Rauð fyrir sik, bauð honum at láta skirask, — mun ek 10 þá, segir konungr, ekki taka af þér eigu þína, vera heldr vin þinn, ef þú kant til gæta. Rauðr æpdi á móti því, segir, at aldri skyldi hann á Krist trúa, ok guðlastaði mjök. Konungr varð þá reiðr ok sagði, at Rauðr skyldi hafa inn versta dauða. Þá lét konungr 15 taka hann ok binda opinn á slá eina, lét setja kefli á millum tanna honum ok lúka upp svá munninn; þá lét konungr taka lyngorm einn ok bera at munnni honum, en ormrinn vildi eigi í munninn ok hrökðisk frá í brot, þvíat Rauðr blés í móti honum. Þá lét

1. sá: *ul. F.* sá—mikli: *ul. J1.* þegar upp: *omv. F.*
 1—2. bæjarins: bæjar *F, J1*; byjar 39. 2. lið sitt: liði sinu *F, J1, 39*; ok *tf. F.* veitti: veittu *F, 39, J1.* þar: þegar *J1*; *ul. F.* 3. hljópu—inn: *ul. J1*; *F tf.* Síðan foran hljópu.
 4. var: varð 39; ok varð *F.* þá R.: *omv. J1*; þá *ul. F.*
 4—6. en—er: *ul. J1.* 7. sváfu í: *ul. J1.* þar: *ul. J1.*
 en: *ul. F, 39.* 7—8. en—bardir: sumir—varu barðir sumir bundnir *J1.* 8. bundnir: en *tf. F.* Lét þá: *omv. J1*; Eftir þat let *F.* 9. sik: ok *tf. F, J1.* at—skirask: skirnn ok *J1.* 10. segir kgr: *ul. J1.* eigu þína: eigur þinar *F.*
 10—11. vera—gæta: *ul. J1.* 11. til: at *tf. F.* á: í *J1*; *ul. F, 39.* 12. móti: mot *J1.* því—hann: ok *q.* aldri munðo *J1.* skyldi: myndi *F, 39.* 13. varð—reiðr: reiddiz þa *F.* 14. Þá: Síðan *F.* 15. hann: Ravð *F.* eina: hann *tf. F.* lét setja: ok setti *J1.* 15—16. á millum: í milli *J1*; milli *F, 39.* 16. ok: *ul. 39.* upp svá: *omv. F, 39, J1.* 17. lyngorm einn: *omv. J1.* 19. at: *ul. K, 18.*

- konungr taka hvannjóla-trumbu ok setja í munn Rauð, en sumir menn segja, at konungr léti taka lúðr sinn ok setja í munn honum ok lét þar í orminn, lét bera útan at slájárn glóanda; hrökðisk þá ormrinn í munn Rauð ok síðan í hálsinn ok skar út um síðuna; 5
- F 148** lét Rauðr þar líf sitt. Óláfr konungr tók þar ófa mikit fé í gulli ok silfri ok ǫðru lausafé í vápnum ok margs konar dýrgripum; en menn alla, þá er fylgt hǫfðu Rauð, lét konungr skira, en þá, er þat vildu eigi, lét hann drepa eða kvelja. Þá tók Óláfr kon- 10 ungr dreka, er Rauðr hafði átt, ok stýrði sjálfr, þviat
- U 192** þat var miklu meira skip ok fríðara, en Traninn, fram var á dreka-hǫfuð, en apr krókr ok fram af sem sporðr ok hvártveggi svírinn ok allr stafninn var með gulli lagðr; þat skip kallaði konungr Orminn, þviat 15 þá er segl var á lopti, skyldi þat vera fyrir vængi drekans; var þetta skip fríðast í Nóregi ǫllum. Eyjar þær, er Rauðr byggði, heita Gylling ok Hæring, en
- H 285** allar saman heita þær Goðeyjar, ok Goðeyjastraumr fyrir norðan, milli ok meginlandz. Óláfr konungr 20

1. kgr: med art. 39. hvann-: med -næn- 39. 2. Rauð: sál. F; fork. i de øvrr. (rauðz 18 ur.). 2—3. taka . . . ok(1): ul. F, 39, J1. 3. lét(2): síþan tf. J1. 4. útan at: omv. F, J1. 5. Rauð: sál. J1; fork. i de øvrr. (rauðz ur. 18). 6. R. þar: omv. F. sitt: nyt kap. i F, overskr.: Olafur kóngur kristnaði Goðeyjar., 39, overskr. ulæsel. ófa: uden aks. her hðskr. 7. mikit fé: omv. J1. fé(1): læsa fe F og ul. det følg. ok(2)—fé; dette ul. J1. 8. ok: i tf. J1. 9. Rauð: sál. J1, 18; fork. i de øvrr. 10. Þá: þar J1. 10—11. Þá—kgr: konungr tok þar F. 10. Óláfr: ul. 39. 11. dreka: þann tf. J1. 12. skip: foran miklu F, J1, 39. meira . . . ok: ul. J1. Traninn: sál. F; tranan de øvrr. 13. af: sua tf. J1. 15. kgr: hann F, 39. 16. vængi: vængina F. 17. N. ǫllum: omv. F, 39, J1. 19. Goðeyja-: goðeyjar F, 39, J1. 20. milli: millum F, J1. -landz: nyt kap. i F, overskr.: Olafur konungr hellt til niðar ós., 39, overskr. ulæsel., J1, overskr.: fra olafi konungi ok islendingvm.

kristnaði fjörð þann allan, ferr síðan leið sína suðr með landi, ok varð í þeiri ferð mart þat, er í frá-
sogn er fært, er tröll ok illar véttir glettusk við menn
hans ok stundum við hann sjálfan. En vér viljum
5 heldr rita um þá atburði, er Óláfr konungr kristnaði
Nóreg eða önnur þau lönd, er hann kom kristni á.
Óláfr konungr kom liði sínu þat sama haust í Þránd- 999
heim ok helt til Niðaróss ok bjó sér þar til vetrsetu.
— Þat vil ek nú næst rita láta, at segja frá íslenzkum
10 mönnum. —

K. 81. Frá Íslendingum.

[*Oddr I k. 30, II k. 36; ÓTr. (Fms.) k. 163, 217, (Flat.) k. 260, 338; Íslb. k. 7; Kristnis. k. 9, 10; Laxd. k. 40, 41; Hallfr. k. 5.]*

Þetta sama haust kómu til Niðaróss útan af Ís- 999
landi Kjartan Ólafsson, Høskullzsonar, ok dótturson
Egils Skallagrímssonar, er einn hefir kallaðr verit
15 mannvænstr maðr þeira, er fœzk hafi á Íslandi. Þar
var þá ok Halldórr, sonr Guðmundar á Møðruvøllum,
ok Kolbeinn, sonr Þórðar Freysgoða, bróðir Brennu-

1. allan: ok *tf. F.* leið sína: *ul. F.* 2. mart: til
tipinda *tf. J1.* 3. fært: *hermed ender 10. blad i 39.* er(2):
sül. 18, F, J1; en *K.* tröll—véttir: *ohrelnir andar F;* veittir
skr. J1. 4. ok: en *F, J1.* hann sjálfan: *omv. J1.* viljum:
hitt *tf. J1, 18.* 6. þau lönd: *omv. F.* er: sem *F.* 7. liði
sínu | þat—haust: *omv. F og ul. sama.* þat—haust: *vm*
hæstið J1. 8. sér: *ul. F, J1.* 9—10. Þat—mönnum: *ul.*
F. 9. rita—segja: *segja lata ok rita J1.* 10. mönnum: *ingen*
kap. J1. 11. *Overskr. fra 18; Islendingar cömv til Olafs kon-*
ungs F; mgl. K. 12. Þetta: þeim (*jfr. slutn. af foreg. kap.*)
er þat *J1.* kómu: *koma F.* 12—13. Íslandi: *margir menn*
þar var tf. F; þar var einn *tf. J1.* 13. Høsk.-s.: *ul. F, J1.*
14—15. kallaðr—Íslandi: *maðr vönstr verit af íslenzkom*
monnum F. 15. hafi: *hafa J1.* 16. þá: *ul. F.* ok: *ul.*
J1. sonr: *son F; fork. i de øvrr.* á: *af F, J1.* 17. sonr:
son K; fork. i de øvrr.

Flosa, fjórði Svertingr, sonr Rúnólfs goða. Þessir váru allir heiðnir ok margir aðrir, sumir rikir en sumir órikir; þá kómu ok af Íslandi gofgir menn, er kristni höfðu tekit af Þangbrandi, Gizurr hvíti, sonr Teits Ketilbjarnarsonar, en móðir hans var Álof, dóttir 5 Bøðvars hersis Víkinga-Kárasonar; bróðir Bøðvars var Sigurðr, faðir Eiriks bjóðaskalla, fōður Ástriðar, móður Óláfs konungs. Hjalti hét einn islenzkr maðr Skeggja-
H 286 son; hann átti Vilborgu, dóttur Gizurar hvíta. Hjalti var ok kristinn, ok tók Óláfr konungr feginsamliga 10 við þeim mágum, Gizuri ok Hjalta, ok váru þeir með
U 193 honum. En þeir islenzkir menn, er fyrir skipum réðu ok heiðnir váru, þá leituðu þeir til brautsiglingar, þegar konungr var í bœnum, þvíat þeim var sagt, at konungr nauðgaði alla menn til kristni, en veðr gekk 15 í þrá þeim ok rak þá aptr undir Niðarhólm; þeir réðu þar fyrir skipum Þórarinn Nefjólfsson, Hallfróðr skáld Óttarsson, Brandr inn orvi, Þorleikr Brandzson. Þetta var sagt Óláfi konungi, at Íslendingar váru þar nokkurum skipum ok heiðnir allir ok vildu flýja fund 20 konungs. Þá sendi konungr menn til þeira ok bannaði þeim braut at halda, bað þá leggja inn til bæjar, ok gerðu þeir svá ok báru ekki af skipum sínum.

1. fjórði: ok *F.* sonr: *fork. i alle.* goða: ok margir aðrir gofgir menn *tf. F.* 1—18. Þessir—Brandzson: *ul. F og har et særligt stykke; se udg. 148₂₇ (Þeir osv.)—149₁₂ (vel); dette stykke er en interpolation, som ikke kan have hørt til Snorres tekst.* 6. Vik.-Kára | sonar: *omv. J1.* 8. einn: *ul. J1.* isl. maðr: *omv. J1 og tf.:* hann var. 9. hann: ok *J1.* 10. kristinn: maðr *tf. J1 og ul. det følg.* ok. 11. mágum—Hjalta: baðum *J1.* 14. þegar: er *tf. J1.* í bœnum: til þójar komin *J1.* 15. alla menn: monnum *J1.* 17. þar: ok *tf. J1.* Nefjólfs-: nefulfs *J1.* 19. Óláfi: *ul. F.* 20—21. flýja—kgs: bræt þegar er þær(!) mœtti *F.* fund kgs: *omv. J1.* 21. Þá—konungr: konungr sendi *F.* 22. at: *ul. F.* halda: sigla *J1.* 22—23. leggja—ok(1): vera þar *F.* 23. gerðu þeir: *omv. F.* gerðu þeir | svá: *omv. J1.* ok(2): en *J1.* by Google

K. 82. Skírðir Íslendingar.

[*Oddr I k. 30, II k. 36; ÓTr. (Fms.) k. 163, 164, (Flat.) k. 264, 265; Laxd. k. 40.*]

Þá kom Mikjálsmessa; lét konungr þá halda mjök, 29. sept.
lét syngva messu hátíðliga. Íslendingar gengu til ok 999
hlýddu sǫng fǫgrum ok klukna-hljóði. En er þeir
5 kómu til skipa sinna, sagði hverr þeira, hvernug líkat
hafði atferð kristinna manna. Kjartan lét vel yfir, en
flestir aðrir lǫstuðu, en þat er, sem mælt er, at mǫrg
eru konungs eyru; var konungi þetta sagt; þá gerði
hann þegar um daginn mann eptir Kjartani ok bað
10 hann koma til sín. Kjartan gekk til konungs með
nǫkkura menn; fagnaði hann honum vel. Kjartan
var allra manna mestr ok fríðastr ok vel orði farinn.
En er þeir konungr höfðu fám orðum við skipzk, þá
bauð konungr Kjartani at taka við kristni. Kjartan
15 segir, at hann vill því eigi níta, ef hann skal þá hafa H 288
vináttu konungs. Konungr heitr honum vináttu sinni
fullkominni, ok semja þeir konungr þetta sáttmál
milli sín. Annan dag eptir var Kjartan skírðr ok
Bolli Þorláksson frændi hans ok alt fǫruneyti þeira;

1. *Overskr. fra 18; kiartan com til Olafs konungs F; ingen kap. J1; mgl. K.* 2. Mikjál's: michials *K, J1; micíals F.* þá: *ul. F.* 3. lét: *ok F; ok let J1.* syngva: *sál. F; -ia de øvrr.* Íslendingar: þeir *J1.* 4. fǫgrum: *ul. F.* 5. kómu: *koma F.* hvernug: *hvernig F.* 5—6. líkat hafði: líkaði *J1.* 7. þat er: *sva for þar F.* er(1): *var J1.* 8—9. þá—mann: *gerþi konungr þegar F.* 9. um daginn: *ul. J1.* eptir Kj.: *til kiartans J1; navnet fork. i F.* ok: *ul. F.* 10. með: *við F, J1.* 11. fagnaði hann: *konungr (sál. ogsá F) fagnr(!) J1.* 12. orði farinn: *talaðr F; orðum skr. J1.* 13—14. En—at: *Síþan bauð konungr at kiartan skyldi F.* 15. segir: *svarar J1; s. F.* vill: *villdi F.* níta: *neita F, J1.* 16. kgs: *ex tf. F.* 16—17. Kgr—fullk.: *þvi heitr konungr honum með bliðv J1.* 17—18. sáttmál—sín: *með ser J1.* 19. Þorlák's: *þorleiks F; áben plads J1 (Þorl. son ul. J2).*

var Kjartan ok Bolli í boði konungs, meðan þeir váru í hvítaváðum, ok var konungr allkærr til þeira.

U 194 K. 83. Skírðr Hallfrøðr vandræðaskáld.

[*Oddr I k. 30, II k. 36; ÓTr. (Fms.) k. 165, 171, (Flat.) k. 266, 273; Kristnis. k. 10; jfr. Laxd. k. 40 fn.; Hallfr. k. 6.*]

- 999 Óláfr konungr gekk einn dag úti á stræti, en menn nokkurir gengu í móti þeim, ok sá, er fyrstr gekk, 5 fagnaði konungi. Konungr spurði þann mann at nafni, sá nefndisk Hallfrøðr. Þá mælti konungr: »ertu skáldit?«. Hann segir: »kann ek yrkja«. Þá mælti **F 150** konungr: »þú munt vilja taka kristni ok gerask síðan minn maðr«. Hann segir: »kostr skal á því vera, at 10 ek mun skírask, ef þú, konungr, veitir mér sjálfr guðsifjar; af engum manni öðrum vil ek þat þiggja«. Konungr segir: »ek vil þat gera«. Var þá Hallfrøðr skírðr ok helt konungr honum undir skírn. Síðan spurði konungr Hallfrøð: »viltu nú gerask minn 15 maðr?«. Hallfrøðr segir: »ek var fyrr hirðmaðr Hákonar jarls; nú vil ek ekki gerask þér handgenginn

---

2. -kærr: -vel *F*. þeira: ok þotto þeir agötir menn hvar sem þeir komv. *tf. F*. 3. *Overskr. fra 18, F; fra hallf. vandð. J1 (ogsá forkortet J2); ngl. K.* 4. á: *vm F*. 5. í: *ul. F*. þeim: honum *J1*. fyrstr: fyrst *J1*. 6. þann mann: hann *F*. 7. Hallfrøðr: *sál. K; hallfrøðr F; halfreyðr J1; fork. i det følg.* Þá—kgr: konungr mælti *J1; s. konungr F* efter skáldit. 8. Hann segir: *omv og efter yrkja F; svarar skr. J1.* yrkja: segir hann *tf. J1*. 8—9. Þá—kgr: konungr mælti *F*. 9. taka: við *tf. F, J1*. 10. segir: svar. *F = l. 16.* skal: *møn F*. at: *ul. J1*. 11. mun skírask: skal skíraz lata *F*. veitir—sjálfr: vil sjálfr veita *J1; sjálfr efter kgr F*. 12. öðrum: *efter þat F; efter þiggja J1*. 13. segir—gera: *quez þat gera mundo J1*. 14—15. Síðan—Hfr.: *ul. F, men har s. konungr efter nú*. 15. nú: *ul. J1*. 17. jarls: *en tf. F*. vil: man *J1*. ekki: *ul. F*.

ok engum þórum höfðingjum, nema þú heitir mér því, at mik hendi enga þá hluti, er þú rekir mik frá þér. »Svá at einu er mér sagt, segir konungr, frá þér, Hallfróðr, at þú ert ekki svá vitr eða spakr, at 5 mér er órvænt, at þú gerir þá hluti, er ek vil fyrir engan mun við sœma. »Dreptu mik þá segir Hallfróðr. Konungr mælti: »þú ert vandræðaskáld, en H 289 minn maðr skaltu nú vera. Hallfróðr svarar: »hvat gefr þú, konungr, mér at nafnfesti, ef ek skal heita 10 vandræðaskáld?«. Konungr gaf honum sverð, ok fylgði engi umgerð. Konungr mælti: »yrk nú vísu um sverðit ok lát sverð vera í hverju vísuorði. Hallfróðr kvað:

156. Eitt es sverð, þats, sverða,
 15 sverðauðgan mik gerði,
 fyr svipnjörðum sverða
 4 sverðótt mun nú verða;
 mona vansverðat verða,
 (verðr emk þriggja sverða)
 20 jarðar hljótr, ef yrði
 8 umbgerð at því sverði.

1. ok—höfðingjum: *ul. J1; höfðingja skr. F.* nema... heitir: ef... heitr *F.* 2. mik hendi: eg gera *F.* þá hluti: omv. *F.* 3. þér: konungr svar. *tf. F* og *ul. det folg.* segir kgr; Konungr .s. *tf. J1* og *ul. det folg.* s. kgr. Svá—einu: þat eina *F*; Sva eina *J1.* 4. Hallfr.: *ul. J1.* 5. er(1): þicki *F.* 7. vand-: vend- 18. 8. nú: *ul. J1.* 9. kgr: *ul. J1.* 11. fylgði—umgerð: enga með vmgerðina *J1; vm giorðin skr. F.* Kgr mælti: þa mælti konungr *F.* yrk: Vrktr *J1* (yrk *J2*). 12. vera: *ul. J1.* 13 kvað: .v. *tf. F.*

14—21. 156. vísa. (*Jfr. K. Gtsl. Nj. II, 180, Udvalg 22, 110*). 1. þats: þat er alle. 2. mona: mana *K*; mvna *F, J1.* 3. emk: em ek (eg *J1*) alle. 4. hljótr: sál. *FJ*; legs *K*; legs *J1*; mens *F.* yrði: eyrði *K.* 5. umbgerð: umgiorð *K, J1; vm giorð F.*

Þá fekk konungr honum umgerð. Af Hallfrøðar kvæðum tókum vér vísendi ok sannendi, þat er þar er sagt frá Óláfi konungi Tryggvasyni.

U 195   **K. 84.** Skírðir Íslendingar.

[*Tjodrek k. 12; Oddr I k. 30, II k. 37; ÓTr. (Fms.) k. 218, (Flat.) k. 339; Íslb. k. 7; Kristnis. k. 8, 10; Laxd. k. 41; Njála k. 104.*]

- 999   Þetta sama haust kom Þangbrandr prestr af Ís- 5
landi til Óláfs konungs ok segir sínar farar eigi
sléttar, segir, at Íslendingar höfðu gørt nið um hann,
en sumir vildu drepa hann, ok lét enga ván, at þat
land myndi kristit verða. Óláfr konungr varð svá
óðr ok reiðr, at hann lét blása öllum íslenzkum 10
mönnum saman, þeim er þar váru í böenum, ok mælti
H 290 síðan, at alla skyldi drepa. En Kjartan ok Gizurr ok
Hjalti ok aðrir þeir, er þá höfðu við kristni tekit,
gengu til hans ok mæltu: »eigi muntu, konungr,
vilja ganga á bak orðum þínum, þvíat þú mælir svá, 15
at engi maðr skal svá mikit hafa gørt til reiði þinnar,
at eigi viltu þat upp gefa þeim, er skírask vilja ok

1—3. Þá—Tryggvasyni: *ul. F.* 1. umgerð: *vmgerþina*
ok mælti. Eigi er sverþ i hverio visv orðinv hallf'. svař. þřiv
erv ok i einv. sva er þat segir konungr og herefter kap. med
overskr.: fra þangbrandi presti *J1.* 1—2. Hfr. kvæðum: *omv.*
J1. 2. vér: *hellzt tf. J1.* 2—3. þar—sagt: *sagt er J1.*
3. Tryggvas.: *ul. J1.* 4. *Overskr. fra 18; Olafř cristnabi*
islendinga. F; mgl. K; ingen kap. J1 (jfr. anm. til l. 1).
6. segir: *sagdi J1.* 6—7. segir—segir: *sagði F.* 7. segir:
ul. J1. höfðu: *sål. F, J1, 18; hefði K.* gørt: *kueþit J1.*
9. Óláfr: *ul. J1.* 9—10. svá—hann: *reiðr miog þessu ok F.*
11. saman—váru: *tíl motz F.* i böenum: *ul. J1.* 13. Hjalti
—þeir: *þeir menn adřir J1.* er þá: *sem og höfðu efter tekit*
F. 14. hans: *konungs F, J1.* mæltu: *sva tf. F.* kgr:
ul. J1. 15. vilja: *sva tf. F.* 16. þinnar: *við þíg F.*
17. viltu—þeim: *vilir þu þeim up gefa J1.*

láta af heiðni. Nú vilja þessir allir íslenzkir menn, er hér eru nú, skirask láta, en vér munum finna bragð þat til, er kristni mun við gangask á Íslandi; eru hér margir ríkra manna synir af Íslandi, ok munu feðr 5 þeira mikit liðsinni veita at þessu máli. En Þangbrandr fór þar, sem hér með yðr, með ofstopa ok manndráp, ok þoðu menn honum þar ekki slikt. Tók þá konungr at hlýða á slíkar ræður; váru þá skirðir allir íslenzkir menn, þeir sem þar váru þá.

10 **K. 85.** Frá ípróttum Óláfs konungs. **F 151**

[*Jfr. Ágr. k. 16 fn.; Oddr I k. 36, II k. 45, 46; ÓTr. (Fms.) k. 206, 234, 236, 237, (Flat.) k. 299, 358, 365, 366.*]

Óláfr konungr var mestr ípróttamaðr í Nóregi, þeira, er menn hafa frá sagt, um alla hluti; hverjum manni var hann sterkari ok fimari, ok eru þar margar frásagnir ritaðar um þat; ein sú, er hann gekk í 15 Smalsarhorn ok festi skjöld sinn í ofanvert bjargit,

1. láta af: legia niðr *J1*. íslenzkir menn: *ul. J1*.
 2. er—láta: lata skiraz sem nv ero her (er her erv *J1*) *F*, *J1*. 2—3. bragð þat: *omv. J1*; rað þat *F*. 3. er: at *F*, *J1*. gangask: ganga *F*. 3—4. eru—Íslandi: *sól. 18, F, J1* (her erv nu); *mgl. K*. 5. at: *ul. F*. 5—6. Þangbrandr: prestr *tf. J1*. 6. með yðr: *ul. J1*. með(2): við *F, J1*. -stopa: -stapa *J1* (*med o J2*). 7. þar ekki: *omv. F*. ekki slíkt: *omv. J1*. 8. Tók þá: *omv. J1*. Tók þá | kgr: *omv. F*. 9. þar: *ul. J1* (þeir—þá *ul. J2*). þá: *ul. F, J1*. 10. *Over-skr. fra J1*; fra sagt. ípróttvm olafs konungs. *F*; 18 har de 5 ferste ord i kap. som overskr. og *tf.*: ok segir um hans ípróttir; *mgl. K*. 12. þeira—sagt: er menn hafi fra sakt *J1*; vm hans daga *F*. um: of *F*. 12—13. hverjum manni | var hann: *omv. F* og *skr. hann var*; meiri ok *tf. J1*. 13—14. ok(2)—þat: ok er þat vida ritað *J1*; ok ero of þat margar fra sagnir ritaðar *F*. 14. ein sú: Su er ein *F*. 15. festi: þar vp *tf. J1* og sætter skjöld sinn efter bjargit.

ok enn þat, er hann hjalp hirðmanni sínum, þeim er áðr hafði klifit bjargit, svá at hvárki mátti komask upp né ofan, en konungr gekk til hans ok bar hann undir hendi sér ofan á jöfnu. Óláfr konungr gekk **H** 291 eptir árum útbyrðis, er menn hans røru á Orminum, 5 ok hann lék at þrimr handsöxum, svá at jafnan var eitt á lopti, ok hendi æ meðalkaflann. Hann vá jafnt **U** 196 báðum höndum ok skaut ii. spjótum senn. Óláfr konungr var allra manna glæðastr ok leikinn mjök, blíðr ok litillátr, ákafa-maðr mikill um alla hluti, stór- 10 gjöfull, sundrgerða-maðr mikill, fyrir öllum mönnum um fræknleik í orrostum, allra manna grimmastr, þá er hann var reiðr, ok kvalði óvini sína mjök, suma brendi hann í eldi, suma lét hann ólma hunda rifa í sundr, suma lemja eða kasta fyrir hábjörg. Váru af 15 þeim sökum vinir hans ástúðgir við hann, en óvinir hans hræddusk við hann; var því mikil framkvæmd hans, at sumir gerðu hans vilja með blíðu ok vináttu, en sumir fyrir hræzlu sakir.

---

1. ok enn: *Sua F.* ok—þeim: hann tok þar ok hirðman sinn *J1.* hann: *ul. K.* hjalp: *þar tf. F.* 2. bjargit—komask: bergit ok þorði huarki at ganga *J1.* mátti: *hann tf. F.* 3. gekk—ok: *ul. J1.* 4. sér: allt *tf. J1.* 6. hann: *ul. F, J1.* at(1): a *K.* 7. -kaflann: *hann gécc fyrir barð a skipi síno tf. F.* 8. ii.: *tveim F, J1.* spjótum: *hondvm J1.* 8—9. Ól. kgr: *hann F.* 9, 10. ok: *ul. J1.* 10. um: of *F.* 11. mikill: *vm alla luti tf. J1.* 11—12. fyrir—fræknleik: *framgiarn J1.* 13. óvini sína | mjök: *omv. J1.* 15—16. af—sökum: *fyrir þessar sakir F;* fyrir þi *J1.* 16. ástúðgir: *míog tf. F.* 17. hans: *ul. J1.* við hann: *ul. J1;* hann *míog ok F.* var: *varþ F.* 17—19. var—sakir: *varþ hann af þi mikill framkuemþar maðr J1 og ingen kap.indd. herefter.*

K. 86. Skírðr Leifr Eiríksson.

[*Jfr. Ágr. k. 16; Fsk. k. 70; ÓTr. (Fms.) k. 221. (Flat.) k. 341; Kristnis. k. 11; Eir. rauð. k. 5.]*

Leifr, sonr Eiríks rauða, þess er fyrstr byggði Grœnland, var þetta sumar kominn af Grœnlandi til 999 Nóregs; fór hann á fund Óláfs konungs ok tók við 5 kristni ok var um vetrinn með Óláfi konungi.

K. 87. Fall Guðrøðar konungs.

[*Tjodrek k. 13; Oddr I k. 45, II k. 54; ÓTr. (Fms.) k. 222, (Flat.) k. 343.]*

Guðrøðr, sonr Eiríks blóðøxar ok Gunnhildar, hafði verit í hernaði í veströndum, síðan er hann flýði land fyrir Hákon jarli. En á þessu sumri, er 999 10 nú er áðr frá sagt, þá er Óláfr konungr Tryggvason H 292 hafði iiiij. vetr ráðit fyrir Nóregi, þá kom Guðrøðr til Nóregs ok hafði mörg herskip; hann hafði þá siglt út af Englandi, ok er hann kom í landvân við Noreg, þá stefndi hann suðr með landinu, þangat er honum 15 var minni vân fyrir Óláfs konungs; siglir Guðrøðr

1—5. *Hele kap. ul. F.* 1. *Overskr. fra 18; mgl. K.*
 2. *Eiríks: ens tf. J1. þess: ul. J1. byggði: nam J1.*
 3—4. *af Gr. | til N.: omv. J1. 5. kristni: skirn J1. Óláfi: ul. J1.* 6. *Overskr. fra 18; brena guðs. eiríks sonar J1; Rada gerþ maga Olafs konungs F; mgl. K.* 7. *Guðr.: konungr tf. J1. sonr: son K; fork. de øvrr. -øxar: -axar F. ok Gunnh.: ul. J1; konunga moðvr tf. F.* 8. *i(2): a J1.*
 8—9. *síðan—jarli: þessar stundir J1.* 9. *flýði: hafði flýtt F.*
 10. *er(1): var F, J1. áðr: ul. J1.* 10—11. *þá—fyrir: hafði olaftr verit konungr iiij. vetr ifir J1. 10. kgr: ul. F.*
 11. *fyrir: ul. F. þá: ul. F.* 13. *landvân: landzon J1 (og J2). við N.: ul. J1.* 14. *þá: ul. F. stefndi: sigldi J1. landinu: uden art. F, J1.* 14—15. *þangat—var: þi at honum var þar J1. 14. þangat er: þanig sem F.* 15. *vân: ón J1. fyrir: ul. F, J1. Óláfs kgs: oý. kgi K, 18.*

suðr til Víkrinnar. En þegar er hann kom til landz, tók hann at herja ok brjóta undir sik landz-fólk, en beiddi sér viðtöku. En er landz-menn sá, at herr mikill var kominn á hendr þeim, þá leita menn sér griða ok sætta ok bjóða konungi, at þingboð skyli 5 fara yfir land ok bjóða honum heldr viðtöku en þola her hans, ok váru þar lögð frest á, meðan þingboð færi yfir. Krafdi þá konungr vista-gjaldz, meðan sú bíðandi skyldi vera. En bændr kjósa hinn kost heldr, at búa konungi veizlur þá stund alla, er hann þurfti, 10

U 197 til þess, ok tók konungr þann kost, at hann fór um land at veizlum með sumt lið sitt, en sumt gætti skipa hans. En er þetta spyrja þeir bræðr, Hyrningr ok Þorgeirr, mágar Óláfs konungs, þá samna þeir sér liði ok ráða sér til skipa, fara síðan norðr í Vik- 15 ina ok koma á einni nótt með liði sínu, þar sem

F 152 Guðrøðr konungr var á veizlu, veita þar atgöngu með eldi ok vápnum; fell þar Guðrøðr konungr ok flest alt liðit hans, en þat, er á skipunum hafði verit, var

---

1. suðr: *ul. J1.* 2. landz-fólk: landit *J1.* en: hann *tf. J1.* 3—4. at—þeim: kominn her mikin *J1.* 4. þá: *ul. F.* menn: þeir *F.* 5—6. sætta—viðtöku: uillda (!, vilia *J2*) hellðr ueita honum handgaungo *J1.* 5. skyli: skyllði *F.* 7—8. ok—yfir: er þa komit a gripum ok skyllði þing vera *J1.* 7. váru: væri *F.* 8. færi: veri *K.* Krafdi þá | kgr: *omv. F, J1 (der ul. þá).* 8—9. meðan—vera: *ul. J1.* sú—vera: sia stvnd stöði yfir *F.* 9. En: *ul. F.* kjósa—kost: vilia *J1.* hinn kost | heldr: *omv. F.* 10—12. búa—sitt: konungr færi a veizlor með sumt liþit *J1.* 10—11. þurfti—kgr: þyrfti konungr tok *F.* 13. hans: *ul. F, J1.* þetta spyrja: *omv. og efter kgs J2 (ul. J1).* 13—14. Hyrn. . . Þorg.: *omv. F.* 14—15. þá . . sér(1): *ul. F.* 15. sér(2): *ul. J1.* 16. nótt: ñatt *J1.* með—sínu: *ul. F, J1.* 17. þar: þegar *F;* honum *J1.* atgöngu: með liði *sinv tf. F.* 18. flest: nær *F.* 19. liðit: lið *F, J1.* þat: lið *hans tf. F.* er á: sem at *J1.*

sumt drepit, en sumt komsk undan ok flýði víz vegar.
Váru þá dauðir allir synir Eiríks ok Gunnhildar.

K. 88. Gorr Ormrinn langi.

H 293

[*Fsk.* k. 72; *Oddr I* k. 40, *II* k. 49; *ÓTr. (Fms.)* k. 223, (*Flat.*) k. 344.]

Þann vetr eptir, er Óláfr konungur hafði komit af 999—10
5 Hálogalandi, lét hann reisa skip mikit inn undir Hlað-
hömrum, þat er meira var miklu, en önnur þau skip,
er þá váru í landinu, ok eru enn þar bakkastokkar
þeir, svá at sjá má. Þorbergr skafhogg er nefndr sá
maðr, er stafnasmíðr var at skipinu, en þar váru
10 margir aðrir at, sumir at fella, sumir at telgja, sumir
saum at slá, sumir til at flytja víðu. Váru þar allir
hlutir vandaðir mjök til; var skipit bæði langt ok
breitt ok borðmikit ok stórviðat. En er þeir báru
skipit borði, þá átti Þorbergr nauðsynja-ørendi at fara
15 heim til bús síns ok dvalðisk þar mjök lengi. En er
hann kom apr, þá var skipit fullborða. Fór konungur
þegar um kveldit ok Þorbergr með honum ok sjá þá
skipit, hvernug orðit sé, ok mælti hverr maðr, at aldri

1. komsk—ok: *ul. F, J1.* víz vegar: vndan *F*; vids
skr. J1. 2. Eiríks: bloðauxar haraldz sonar ins harfagra *tf. J1.* Gunnh.: konunga möður *tf. J1.* 3. *Overskr. fra 18, F*
(*der dog har Reistr*), *J1* (*der dog har vp bætt*). 4. Þann:
Aðan F. 5. mikit: *ul. J1.* 6. er . . var: var *F.* þau:
ul. F. 7. landinu: landi *J1.* bakka-: bak *J1.* 8. þeir:
ul. F, J1. má: þat var at lengð .ííj. alnar hins átta tígar
er gras lægt var *tf. F.* 8—9. er—var: het stafnasmíðr *F.*
10. sumir at(2): ok *F.* 11. til: efter víðu *F.* 12. vand-
aðir | mjök til: *omv. F, J1, der dog ul.* til. 12—13. langt . .
breitt: *omv. J1.* 13. ok stórv.: *ul. J1.* 15. heim: *ul. J1.*
ok dvalðisk: dvalþiz hann *F.* þar: hann *J1.* 16. þá: *ul.*
F. Fór kgr: *omv. F*; -inn *tf. J1.* 17. ok(2): at *J1.*
18. hvernug: hvernig *F*; hvernin *J1.* sé: var *J1.* ok—
maðr: mæltu þat allir *F.* mælti: þat *tf. J1.*

hefði sét langskip jammikit eða jamfrítt. Ferr þá konungr aptr í bæinn. En snimma eptir um morgininn ferr konungr enn til skipsins ok þeir Þorbergr; váru þá smiðar þar áðr komnir, stóðu þeir allir ok höfðusk ekki at. Konungr spurði, hví þeir færi svá. 5
 Þeir segja, at spilt var skipinu ok maðr myndi gengit hafa frá framstafni til lyptingar ok sett í bordit ofan hvert skýlihogg at oðru. Gekk konungr þá til ok sá,
 U 198 at satt var, mælti þegar ok svarði um, at sá maðr skyldi deyja, ef konungr vissi, hverr fyrir ofundar 10
 H 294 sakir hefði spilt skipinu — »en sá, er mér kann þat segja, skal mikil gæði af mér hljóta«. Þá segir Þorbergr: »ek mun kunna segja yðr, konungr, hverr þetta verk mun gort hafa«. »Mér er eigi þess at oðrum manni meiri ván, segir konungr, at þetta happ 15
 myni henda, en at þér, at verða þess viss ok kunna mér segja«. »Segja mun ek þér, konungr, segir hann, hverr gort hefir — ek hefi gort«. Þá svarar konungr: »þá skaltu bæta svá, at jamvel sé, sem áðr var; þar skal líf þitt við liggja«. Síðan gekk Þorbergr til ok 20

1. eða: ok *F.* -frítt: -gott *J1.* 2. snimma: sál. *F.*; með e de øvrr. eptir: ul. *J1.* um: of *F.* 3. enn: ul. *F.* þeir Þ.: þorbergr með hanum *F.* 4. þá: ul. *F.* smiðar: smiðir *F.*, *J1.* þar: ul. *F.* áðr: ul. *F.*, *J1.* stóðu þeir: ul. *J1.*; omv. *F.* 5. færi svá: gerði eki *J1.* 6. segja: saugðo *J1.* 6—8. ok—oðru: ok hocvit væri hvert hog við annat i bordit með endi longo oðro megin. *F.* 8. Gekk kgr: omv. *F.* og ul. þá. 11. þat: at *tf.* *F.* 12. hljóta: hafa *F.* 12—13. Þá—Þ.: þorbergr svar. *F.* 13—14. ek—hafa: overspr. *F.* 14. þess: efter manni *J1.*; ul. *F.* at: af *J1* = l. 16. 15. segir kgr: ul. *F.* 16. myni: mun *J1.* 16—18. en—hefir: ul. *F.* at(2)—hefir: þorbergr mælti *J1.* 18. gort: s. þorbergr *tf.* *F.* 19. sé: ul. *J1* (ikke *J2*). 19—20. þar—liggja: ella líer þar líf þitt við *F.* 20. líf þitt: omv. *J1.*

telgði borðit, svá at öll gengu ór skýlihöggin. Konungr mælti þá ok allir aðrir, at skipit væri miklu fríðara á þat borð, er Þorbergr hafði skorit; það konungr hann þá svá gera á bæði borð ok það hann 5 hafa mikla þökk fyrir. Var þá Þorbergr höfuðsmíðr fyrir skipinu, þar til er gørt var; var þat dreki ok gorr eptir því, sem Ormr sá, er konungr hafði haft af Hálogalandi, en þetta skip var miklu meira ok at 10 öllum hlutum meir vandat; þat kallaði hann Orm inn langa, en hinn Orm inn skamma. Á Orminum langa vóru ii. rúm ok xxx. Höfuðin ok krókrinn var alt gullbúit; svá vóru há borðin, sem á hafskipum. Þat hefir skip verit bezt gørt ok með mestum kostnaði í Nóregi.

15 **K. 89.** Frá Eiríki jarli Hákonarsyni. F 153

[*Fsk. k. 83; Hist. Norw. 115; ÓTr. (Fms.) k. 243; jfr. (Flat.) k. 197, k. 407.]*

Eiríkr jarl Hákonarson ok bræðr hans ok margir aðrir gofgir frændr þeira fóru af landi á brot eptir fall Hákonar jarls. Fór Eiríkr jarl austr í Sviþjóð á 995

1. borðit: borðin *F, J1*; *fork. K.* öll . . ór: *omv. J1.* skýli-: *ul. F, J1.* 1—2. Kgr mælti: *omv. F.* Kgr | mælti þá: *omv. J1.* 2—3. miklu fríðara | á—borð: *omv. F.* 3—4. það kgr: *omv. F.* 4. þá: *ul. F.* það hann: *ul. F.* 5. mikla . . fyrir: *omv. J1.* 6. gørt: algert *J1.* var þat: *omv. J1.* 7. Ormr: *med art. J1*; dreki *F.* haft: *ul. F.* 8—9. meira—hlutum: *ul. J1.* 9. vandat: ok miklu meira *tf. J1.* þat: þetta skip *J1.* þat—hann: *konungr kallaði þat F.* hann: *konungr J1.* 10. O. langa: langa ormi *J1.* 11. ok xxx.: hins setta tigar *F.* 13. verit bezt: bazt verit *F.* 13—14. ok—kostnaði | í N.: *omv. F.* 15. *Overskr. fra 18, J1, der ul. Hák. s.; Eiríkr .j. for i sviaríki F; ngl. K.* 17. gofgir | fr. þeira: *omv. F.* á: *ul. F, J1.* 18. Eiríkr: *ul. F.* jarl austr: fyrst *J1.*

H 295 fund Óláfs Svía-konungs ok fengu þeir þar góðar við-
tøkur. Veitti Óláfr konungr þar jarli friðland ok
veizlur stórar, svá at hann mátti þar vel halda sik
í landi ok lið sitt; þess getr Þórðr Kolbeinsson:

157. Meinrennir, brá (manna) — — — (s. 358). 5

158. Hafði sér við særi — — — (sst.).

Lið mikit sótti af Nóregi til Eiríks jarls, þat er land-
flóttta varð fyrir Óláfi konungi Tryggvasyni. Tók
U 199 Eiríkr jarl þá þat ráð, at hann réð sér til skipa ok
fór í hernað at fá sér fjár ok liði sínu. Hann helt 10
fyrst til Gotlandz ok lá þar við lengi um sumarit ok
sætti kaupskipum, er sigldu til landzins, eða víkingum,
stundum gekk hann upp á landit ok herjaði þar víða
með sjánum; svá segir í Bandadrápu:

159. Mærr vann miklu fleiri 15

malmhríð jöfurr síðan
(eðr frógum þat) aðra;

4 Eirekr und sik geira.

1. Óláfs: sønska *tf. F.* Svía-kgs: konungs sønska *J1.*
ok—þeir: fek hann *J1.* 2. Veitti | Ól. kgr: *omv. F;* Ól. *ul.*
J1. þar jarli: *omv. F;* jarllinum *skr. J1.* 3. þar: *ul. F.*
4. í landi: við *F;* *ul. J1, 18.* Kolb.son: i belgskaga drapu
tf. J1; sc. *tf. 18.*

5. 157. *visa.* -rennir: remmir *alle.* manna: *ul. F;* mara
J1; mana *J2.*

6. 158. *visa.* *Ul. F.*

7. Lið mikit: Mart lið *F.* 8—9. Tók—sér: Reð Eiríkr
j. ser þa *F.* 8—10. Tók—fór: for Eiríkr jarl þa *J1.* 11. við:
ul. F, J1. um: of *F.* 11—12. ok sætti: sætti þar *J1.*
12. er—landzins: *ul. F.* 13. þar: *ul. F.* 13—14. víða—
sjánum: *ul. J1;* sionum *skr. F.* 14. Banda-: branda *F.*

15—18. 159. *visa.* 1. Mærr: Meir *J1;* Meir *F;* var *tf. K.*
miklu: með y *F, J1.* 2. malm-: mal *K.* 3. eðr: eðr *K;*
eþr *J1* (eðr *J2*); aðr *F.* þat: þar *F.* 4. Eirekr: eiríkr
K, F; eir *J1.* sik: síg *F.*

þás garð-Váli gerði
Gotlands vala strandir
Virvils vitt of herjat.

¶ *veðrmíldr ok semr hildr.*

5 Síðan siglði Eiríkr jarl suðr til Vindlandz ok hitti hann 996 fyrir Staurinum víkinga-skip nokkur ok lagði til orrostu við þá; þá fekk Eiríkr jarl sigr en drap víkingana; svá segir í Bandadrápu:

10   160. Stýrir lét at Stauri
                          stafnviggs höfuð liggja
                          (gramr vélti svá) gumna;
                          ¶ *gunnbliðr ok réð síðan.*
                          sleit at sverða móti
                          svorð víkinga hörðu
15   unda mör fyrir eyri.
                          ¶ *jarl goðvörðu hjarli.*

H 296

K. 90. Hernaðr Eiríks í Austrveg.

[*Fsk. k. 83; ÓTr. (Fms.) k. 243, (Flat.) k. 407, jfr. k. 383; Knýtll. k. 5.*]

Eiríkr jarl siglði um haustit apr til Svíþjóðar ok

5. þás: þa er *K, J1*; þar er *F*. Váli: *sál. FJ.*; vala *alle*. gerði: *geyrði F*. 6. -lands: -land *J1*. strandir: *strandar F, J1*. 7. Virvils: *hvírfils F*. of: *um K*.

5. til V.: *vndir vindland J1*; *vín- skr. F*. ok—hann: *hann hitti J1*. hann: *þar F*. 6. ok: *jarl J1*. 7. við—jarl: *ok hafðe J1*. þá: *þar F*. 7—8. en—víkingana: *ul. F, J1*. 8. Banda-: *branda F*.

9—16. 160. *vísa.* 1. Stýrir: *Stqrir K, F (ø)*; *Sterir J1*. Stauri: *styrí F*. 2. -viggs: *vigs J1*. 3. vélti: *véllti K*; *vellti J1, J1*; *vøllti F*. svá: *sa J1*. 4. réð: *reðr J1*. 5. at: *a J1*. 7. fyr: *a J1*; *fork. K, F*. 8. goð-: *guð- K*.

17. *Overskr. fra 18*; *eiríkr j. fek Gydo dottur sveins konungs F*; *ingen kap. J1*; *mgl. K*. 18. jarl: *ul. J1*. um: *of F*. apr: *ul. J1*.

997 var þar vetr annan. En at vári bjó jarl her sinn ok siglði síðan í Austrveg; en þá er hann kom í ríki Valdamars konungs, tók hann at herja ok drepa mannfólkit ok brenna alt þar sem hann fór, ok eyddi landit. Hann kom til Aldeigjuborgar ok settisk þar 5 um, þar til er hann vann staðinn, drap þar mart fólk, en braut ok brendi borgina alla, ok síðan fór hann víða herskildi um Garðaríki; svá segir í Bandadrápu:

161. Oddhriðar fór eyða
 (óx hrið at þat) síðan 10
 logfágandi (logðis)
 4 land Valdamars brandi;
 Aldeigju brauzt, ægir
 (oss numnask skil) gumna;
 sú varð hildr með hǫldum 15
 s hǫrð; komt austr í Garða.

Eiríkr jarl var í þessum hernaði öllum samt v. sumur,
 F 154 en er hann kom ór Garðaríki, fór hann herskildi um
 alla Aðalsýslu ok Eysýslu, ok þar tók hann iii. vík-

1—2. at—síðan: vm varid siglði Eiríkr iarl með liði sinu
J1. 1. jarl: hann *F*. 2. en: ok *J1*. þá: ul. *F*, *J1*.
 3. Valda-: sál. *J1*; valdi- *F*, *K*. 4—5. ok(2)—landit: ul.
J1; með þessum hǫtti *tf. F*. 6. þar til: til þess *F*. stað-
 inn: borgina hann *J1*; ok *tf. F*. 7. alla, ok: með ollu *F*.
 ok(2)—hann: for síþan *J1*. 8. víða herskildi: omv. *J1*.
 Banda-: branda *F*.

9—16. 161. vísa. 1. Odd-: Od- *J1*. 2. logðis: sál. *FJ*.;
 lægis *K*, *J1* (ss); lægis *F*. 4. Valda-: vallha- *K*, 18. brandi:
 branda *K*. 5. brauzt: *K*, *J1*; braz *F*. ægir: ygir *F*.
 6. numnask: minnaz *J1* (*J2*). 7. varð: var *J1*. hǫldum:
 hǫldom *K*; holldom *F*; haulldum *J1*. 8. komt: komz *F*;
 comztu *K*; kot *J1* (kót *J2*; í orig. stod vel kót).

17. öllum samt: .v. vetr ok *F*. 18. fór—um: heriadi
 hann *F*. 19. þar ... hann: ul. *F*. tók hann: toku
 þeir *J1*.

inga-skeiðr af Dönum ok drap alt af; svá segir í Bandadrápu:

162. Frák, hvar fleina sævar
fúrherðir styr gerði
5 endr í eyja sundi;
4 *Eirekr und sik geira;*
hrauð fúrgjafall fjórar
folkmeiðr Dana skeiðar
(vér frógum þat) vága.
10 5 *veðrmíldr ok semr hildi.*
163. Óttuð hjaldr, þars hólðar,
hlunnviggs, í bý runnu,
gætinjörðr, við Gauta;
15 4 *gunnblíðr ok ræðr síðan.*
herskildi fór hildar
(hann þverrói frið mönnum)
óss of allar sýslur.
5 *jarl goðvörðu hjarli.*

H 297
U 200

Eiríkr jarl fór til Danmarkar, þá er hann hafði einn
20 vetr verit í Svíaveldi; hann fór á fund Sveins tjúgu-996

1. drap: drapu *J1*. alt af: *omv. J1*. 2. Banda-:
branda *F*.

3—10. 162. *visa. Jfr. K.Gísl. Udvalg s. 157.* 1. Frák:
Fra ek alle. sævar: sæfar *J1*; siávar *K*; siafar *F*. 4. Eirekr:
fork. í alle. sik: sig *F*. 5. hrauð: sál. *J1*; ræð *K, F*.

11—18. 163. *visa. Jfr. K.Gísl. sst.* 1. Óttuð: Áttot *K*;
Attuð *J1, F (v)*. þars: þar er alle. hólðar: hálldar *F, K*
(1), *J1 (au)*. 2. -viggs: vigs *J1*. bý: bǫ *J1*; bø *F*. 3. gæti-:
geiti *J1*. 4. ræðr: ræð *F*; r. *K, J1*. 5. þverrói: skerði *J2*
(og *vistnok J1*). 7. óss: ass *F*; as *K, J1*. of: ul. *K*; vm
F. allar: alldar *J1*. sýslur: ul. *F*. 6. goð-: guð *K*.

19. Danmarkar; sál. *J1*; -merkr *K, F*. 19—20. hann-
verit: einn hann veritt .i. vetr(!) *J1 (J2 = K)*. 20. Svía-
veldi: suiþioð *J1*. hann fór: ul. *F*. Sveins: konungs *tf. F*
og ul. det *følg. Dana-kgs.*

skeggs Dana-konungs ok bað til handa sér Gyðu, dóttur hans, ok var þat at ráði gort; fekk þá Eiríkr jarl Gyðu; vetri síðarr áttu þau son, er Hákon hét. Eiríkr jarl var á veturnum í Danmörk, en stundum í Svíaveldi, en í hernaði á sumrum. 5

K. 91. Kvánfang Sveins konungs.

[*Oddr I k. 25, II k. 30; Knýtl. k. 5; Fsk. k. 52, 74; ÓTr. (Fms.) k. 243, (Flat.) k. 302.*]

Sveinn Dana-konungr tjúguskegg átti Gunnhildi, dóttur Búrizláfs Vinða-konungs. En í þenna tíma, sem nú var áðr frá sagt, var þá þat til tíðenda, at Gunnhildr drótning tók sótt ok andaðisk, en litlu 10
999 síðarr fekk Sveinn konungr Sigríðar innar stórráðu,
H 298 dóttur Skoqlar-Tósta, móður Óláfs ins sænska, Svía-
konungs. Tóksk þar þá með tengðum konunga kær-
leikar ok með öllum þeim Eiríki jarli Hákonarsyni.

K. 92. Kvánfang Búrizláfs konungs. 15

[*Oddr I k. 34, 50, II k. 42, 59; Fsk. k. 73; Hist. Norw. 116—17; ÓTr. (Fms.) k. 195, 230, (Flat.) k. 303, 352.*]

c. 998—9 Búrizláfr Vinða-konungr kærði mál þat fyrir Sig-

1. til—sér: *ul. F.* 4. Eir. jarl | var: *omv. J1.* 4—
5. Danmörk . . . Svíaveldi: sviðioð . . . danmork *F.* 5. í
hernaði: heriaði *F.* 6. *Overskr. fra 18, J1, der dog har:*
Brudlaup; þyri gípt *bvrizl. vinda konungi. F; mgl. K.*
7. Dana: *ul. F.* 8. -láfs: -leifs *F; fork. J1.* En: *nv tf.*
F. 9. var(1): er *J1.* áðr: *ul. F.* var þá: *varþ F.* þá
þat: þat þar *J1.* 10. en: Ok *F.* 11. innar: *ul. F.* 12—
13. ins—kgs: konungs af *suipioð J1.* 13. Tóksk: *sál. J1;*
tok *K, F, 18.* með—kga: *ul. F; megdvm skr. J1.* 13—
14. kærleikar: kærleikr *F, J1; með tengdom konunga tf. F.*
14. öllum: *ul. F.* Háksyni: *ul. F, J1.* 15. *Overskr. fra*
18; ingen kap. F, J1; mgl. K. 16. -láfr: -leifr *F; fork. her*
og ellers J1; ogsú herefter fork. i K, F. Vinða-kgr: *ul. F*
mál þat: *omv. F, J1.*

valda jarli, mági sínum, at sættar-görð sú var rofin, er Sigvaldi jarl hafði gört milli Sveins konungs ok Búrizláfs konungs. Búrizláfr konungr skyldi fá Þyri Haraldzdóttur, systur Sveins konungs, en þat ráð 5 hafði ekki fram gengit, þvíat Þyri setti þar þvert nei fyrir, at hon myndi giptask vilja heiðnum manni ok gömlum. Nú segir Búrizláfr konungr jarli, at hann vili heimta þann máldaga ok bað jarl fara til Danmerkr ok hafa Þyri drótningu til sín. Sigvaldi jarl lagðisk 10 þá ferð eigi undir höfuð ok ferr á fund Sveins Dana-konungs ok berr þetta mál fyrir hann, ok kœmr jarl U 201 svá fortölum sínum, at Sveinn konungr fær í hendr honum Þyri, systur sína, ok fylgðu henni konur nokkurar ok fósttrafadir hennar, er nefndr er Qzurr Agason, 15 rikr maðr, ok nokkurir menn aðrir. Kom þat í einkamál með konungi ok jarli, at eignir þær í Vindlandi, er átt hafði Gunnhildr drótning, skyldi þá hafa Þyri til eiginorðz ok þar með aðrar stórar eignir í tilgjöf sína. Þyri grét sárliga ok fór mjök naudig. En er 20 þau jarl kómu í Vindland, þá gerði Búrizláfr konungr H 299 brullaup sitt ok fekk Þyri drótningar. En er hon F 155 var með heiðnum mönnum, þá vildi hon hvárki þiggja

1. var: er *J1*. 2. milli: millum *F*. 3. kgs: þa er *tf. F*; at *tf. J1*. kgr: *ul. F*. 4. kgs: *ul. J1*. 5. gengit: -gengt orþit *J1*. 6. myndi—vilja: villdi giptaz *F* og *tf. konungi*; dette *tf. også J1*. manni: *ul. F, J1*; konungi 18. 7. jarli: sigvalda *F*. 8. vili: vill *F, J1*. heimta: fram *tf. F*. -merkr: *sál. F, 18; fork. K, J1*. 9—10. lagðisk—ok: *ul. F*. 10. Dana: *ul. F, J1*. 11. berr: bar *J1*. mál: vpp *tf. F, 18*. ok(2): *ul. F*. 14. nefndr er: het *F, J1*. Aga-: *sál. alle; vistnok = Agga*. 15. ok—aðrir: *ul. J1*. þat: þr *J1* (þat *J2*). 16. með: þeim sveini *tf. F*. ok: sigvalda *tf. F*. 17. hafa: eiga *F*. 18. til eiginorðz: drótning *F*. aðrar: *ul. F, J1*. í: ok *J1* (í *J2*). 19. mjök naudig: *omv. F*. 20. þá . . . kgr: *ul. F*. 21. sitt: til hennar *F*. drótningar: *ul. J1*. 22. þá: *ul. F*.

mat né drykk af þeim, ok fór svá fram vii. nætr. En þá var þat á einni nótt, at Þyri drótning ok Qzurr hljópusk í brot í náttmyrkri ok til skógar. Er þat skjótast frá þeira ferð at segja, at þau koma fram í Danmörk, ok þorir Þyri þar fyrir engan mun at vera 5 fyrir þá sök, at hon veit, ef Sveinn konungr spyr, bróðir hennar, til hennar þar, at hann mun skjótt senda hana apr til Vindlandz. - Fara þau alt hulðu hofði, þar til er þau koma í Nóreg. Létti Þyri ferðinni eigi fyrr, en þau koma á fund Óláfs konungs; 10 tók hann við þeim vel ok váru þau þar í góðum fagnaði; segir Þyri konungi alt um sín vandræði ok biðr hann hjálpráða, biðr sér friðar í hans ríki. Þyri var kona orðsnjöll ok virðisk konungi vel ræður hennar, sá hann, at hon var frið kona, ok kœmr í hug, 15 at þetta myni vera gott kvánfang, ok vikr þannug ræðunni, spyr, ef hon vill giptask honum. En svá

1. mat—drykk | af þeim: *omv. F og skr. at (ogsá 18).* af þeim: *ul. J1.* nætr: *kap. í F, overskr.: þyri com i nerég. (síl.).* 2—3. En—hljópusk: Ok a eini nott hliopo þæ ozvr *F.* 2 drótning: *ul. J1.* 3. ok: þegar *tf. F; mgl. K (í 18).* 3—4. Er—koma: koma þæ ekki *F.* 4. fram: fyr en *tf. F.* 6. fyrir—sök: þvi *F, J1.* ef: þat at iamskiott sem *J1.* 6—7. spyr | bróðir hennar: *omv. J1.* 7. br. hennar: *ul. F.* til—skjótt: þat mun hann *J1.* 8. Fara: foru *J1.* 8—9. hulðu hofði: leynilíga *F.* 9. þar til: til þes *J1.* 9—10. Létti—kgs: ok fina Olaf konung tryggva son *F;* leitta þæ eigi fyrr ferþ sinni en þæ finna olaf konung tryggva son *J1.* 10. koma: komu *J1.* 11. hann: konungr *F.* við þeim | vel: *omv. F, J1.* þau: *ul. F.* 12. segir: sagdi *J1.* um: ferdir sinar ok *tf. F.* vend-: vand- *J1.* 13. -ráða: -rþa *J1.* biðr—ríki: ok hafa þar friþland *J1.* biðr sér: ok *F.* 13—14. Þ. var: var hon *F.* 14. kona orðsnjöll: *omv. F.* ok: *ul. F.* virðisk: virðuz *J1.* 15. sá hann: ok sa *F.* ok: *ul. F, J1.* 16—17. þetta—ræðunni: þat muni vera sniallrþði at fa hennar ok *J1.* 16. þannug: þanig *F.* 17. vill: vili *J1.*

- sem þá var hennar ráði komit, þótti henni vandi mikill ór at ráða. en í annan stað sá hon, hversu farsæligt gjaforð þetta var, at giptask svá ágætum konungi, ok bað hann ráða fyrir sér ok sínu ráði.
- 5 Ok svá sem um þetta var talat, þá fekk Óláfr konungr Þyri drótningar. Þetta brullaup var gort um haustit, þá er konungr hafði komit norðan af Háloga-⁹⁹⁹landi. Var Óláfr konungr ok Þyri drótning í Niðarósi ^{H 300}um vetrinn. En eptir um várit þá kærði Þyri drótn-^{U 202}ing 999—1000 opt fyrir Óláfi konungi ok grét sárliga þat er eignir hennar váru svá miklar í Vindlandi, en hon hafði eigi fjárhlut þar í landi, svá sem drótningu sœmði, stundum bað hon konung fõgrum orðum, at hann skyldi fá henni eign sína, segir, at Búrizláfr
- 15 konungr var svá mikill vin Óláfs konungs, at þegar, er þeir fynnsk, myndi konungr fá Óláfi konungi alt þat, er hann beiddisk. En er þessar rœðu urðu varir vinir Óláfs konungs, þá lottu allir konung þessarrar farar. Svá segir, at þat var einn dag snimma um 1000

1. hennar ráði: *omv. F.* 1—2. ráði—ráða: mal erviðligt *J1.* 3. farsæligt: agøtt *F.* gjaforð þetta: *omv. J1;* þat *skr. F.* 3—4. at—kgi: *ul. J1.* 4. hann: konungr *J1.* ráði: goðz *F.* 5—6. Ok—kgr: staðfestiz þat rað at *Olafur konungr* feck *F;* ok þetta varþ at *olafur konungr* fek *J1.* 6. drótningar: *ul. J1.* Þetta br. | var: *omv. F, J1.* um: of *F.* 7. þá: *ul. J1.* er: *Olafur tf. F.* hafði komit: kom *F, J1.* 8. Var—drótning: varv þv *F;* varu þv þyri ok konungr *J1.* 9. eptir . . . þá: *ul. F.* 10. Óláfi: *ul. J1.* ok—sárliga: *ul. F.* 11. eignir: eignar *J1* (eign' *J2*). 12. eigi: aungan *J1.* eigi—landi: onga þeninga her i noregi *F.* 12—13. svá—sœmði: *ul. J1.* 13. konung: með *tf. J1.* 13—14. at—sína: til *F.* 14. hann: konungr *J1.* eign: eigu *J1.* 15. svá: *ul. F.* 16. er: *ul. J1.* konungr: Bur'. *J1;* *ul. F.* fá—alt: allt fa *F.* 17. þessar—varir: þetta heyrðo *J1.* þessar rœðu: við þessar rœðv *F.* 18—19. kg—farar: þessar ferþar konungr *F;* konunginn þeirar ferþar *J1.* 19. segir: er sagt *F, J1,* 18.

várit, at konungr gekk eptir stræti, en við torg gekk maðr í móti honum með hvannir margar ok undarlíga stórar þann tíma várs. Konungr tók einn hvannnjóla mikinn í hönd sér ok gekk heim til herbergis Þyri drótningar. Þyri sat inn í stofunni ok grét, er 5 konungr kom inn. Konungr mælti: »sé hér hvannjóla mikinn, er ek gef þér«. Hon laust við hendinni ok mælti: »stærrum gaf Haraldr Gormsson, en miðr æðraðisk hann at fara af landi ok sækja eign sína, en þú gerir nú, ok reyndisk þat þá, er hann fór 10 hingat í Nóreg ok eyddi mestan hlut landz þessa, en eignaðisk alt at skyldum ok sköttum, en þú þorir eigi at fara í gognum Danaveldi fyrir Sveini konungi, bróður mínum«. Óláfr konungr hljóp upp við, er hon mælti þetta, ok mælti hátt ok svarði við: »aldri 15

F 156 skal ek hræddr fara fyrir Sveini konungi, bróður þínum, ok ef okrir fundir verða, þá skal hann fyrir láta«.

---

1. eptir: vti *vm F.* við torg: *ul. J1* og gekk maðr *omv.*
 2. hvannir margar: *hvanna byrði F.* 3—4. hvannnjóla mikinn: *hvanniolan J1.* 4. heim: *ul. F.* 5. Þyri—Þyri: þyri d. *J1, J2 (vistnok = þyri drótning).* Þyri(?) : hon *F.* inn: *ul. F.* inn—stof.: inni fyrir *J1.* grét: *miog tf. F.* 6. kgr: hann *J1.* Kgr: *hann F.* 7. mikinn: *drotning tf. F.* 8—9. miðr æðraðisk: *omv. J1* og *ul. hann;* miðr *skr. F.* 9. ok: at *J1.* 10. gerir nú: *ul. F.* 11. hingat: *hegat F;* higað *J1.* eyddi—en: *ul. F.* mestan—þessa: land þetta at mestum luta *J1.* 12. eignaðisk: *land þetta tf. F.* skyldum . . . sköttum: *omv. J1.* þú þorir: þer þorið *J1.* 13—14. í—Danav. | fyrir—mínum: *omv. J1.* 15. ok—hátt: *ul. F.* aldri: *Alldregi J1.* 16. fara: *efter þínum F.* kgi: *ul. J1.* 17. ef: *hvar sem F.* okrir—verða: *okkra fundi þer saman J1.* þá: *ul. F.* fyrir: *vndan F.*

K. 93. Útboð Óláfs konungs.

H 301

[*Fsk. k. 73; Hist. Norw. 117; ÓTr. (Fms.) k. 230, 233, (Flat.) k. 352, 355.*]

Óláfr konungr stefndi þing í bœnum litlu síðarr. 1000
 Hann gerði þá bert fyrir allri alþýðu, at hann mun
 leiðangr hafa úti um sumarit fyrir landi, ok hann vill
 5 nefnd hafa ór hverju fylki bæði at skipum ok liði,
 segir þá, hversu mǫrg skip hann vill þaðan hafa ór
 firðinum. Síðan gerir hann orðsending bæði norðr
 ok suðr með landi it ýtra ok it øfra ok lætr liði út
 bjóða. Óláfr konungr lætr þá setja fram Orminn **U 203**
 10 langa ok ǫll ǫnnur skip sín, bæði stór ok smá, stýrði
 hann sjálfr Orminum langa. Ok þá er menn váru
 þar ráðnir til skipanar, þá var þar svá mjök vandat
 lið ok valit, at engi maðr skyldi vera á Orminum
 langa ellri en sextøgr eða yngri en tvitøgr, en valðir
 15 mjök at afli ok hreysti. Þar váru fyrst til skoraðir
 hirðmenn Óláfs konungs, þvíat þat var valit af

1. *Overskr. fra 18; Skipa bunaðr O. konungs t s F; fra olafi konungi J1; mgl. K.* 3. Hann gerði: *omv. F.* allri: *ul. F.* 4. hafa úti: *omv. F, J1.* um: *of F.* fyrir landi: *ul. F.* 4—5. fyrir—hafa: *ul. J1.* skipum . . . liði: *omv. F, J1 (der skr. liþum; liþe J2).* 6—7. segir—firðinum: *ul. J1; sagði skr. F.* 6. þaðan: *ul. F.* 7. firðinum: *þrandheimi F.* Síðan—orðs.: *Geyrir síðan orpsendingar (sál. ogsá J1) F.* 7—8. norðr . . . suðr—landi: *omv. F.* 8. it(1)—øfra: *ul. F.* 8—9. ok(3)—bjóða: *ul. J1.* 9. Óláfr: *ul. F.* lætr: *let J1.* þá: *ok tf. F.* setja fram: *omv. F, J1.* 10—11. ok(1)—langa: *ul. J2.* 10. sín, bæði: *ul. J1.* stór . . . smá: *omv. F, J1.* 10—11. stýrði | hann sjálfr: *omv. F, J1.* 12. þar(1): *ul. F, J1.* þá: *ul. F.* 12--13. vandat—valit: *valið liðit J1; valið til lið F.* 14. langa: *ul. J1.* -tøgr(bis): *-tugr J1; með tal F.* eða: *ok eigi F.* en(3): *varv þeir F.* valðir: *valið J1.*

innanlandz-mönnum ok útanlandz alt þat, er sterkast var ok fræknast.

K. 94. Manntal á Orminum.

[*Oddr I k. 58. II k. 67; Fsk. k. 72; ÓTr. (Fms). k. 233, (Flat.) k. 355.*]

1000 Úlfr rauði hét maðr, er bar merki Óláfs konungs ok í stafni var á Orminum, ok annarr Kolbjörn stallari, 5 Þorsteinn oxafótr, Víkarr af Tiundalandi, bróðir Arnljóts gëllina. Þessir váru á rausninni í soxum: Vakr elfski Raumason, Bersi inn sterki, Án skyti af Jamta-
H 302 landi, Þrándr rammi af Þelamork ok Óþyrmir, bróðir hans, þeir Háleygir: Þrándr skjálgi, Qgmundr sandi, 10 Hlõðver langi ór Saltvik, Hárekr hvassi; þeir innan-Þrændir: Ketill hávi, Þorfinnr eisli, Hávarðr ok þeir bræðr ór Orkadál. Þessir váru í fyrirrúmi, Björn af Stuðlu, Þorgrímr ór Hvini Þjóðólfsson, Ásbjörn ok Ormr, Þórðr ór Njarðarlaug, Þorsteinn hvíti af Opro- 15 stõðum, Arnórr mærski, Hallsteinn ok Haukr ór Fjörðum, Eyvindr snákr, Bergðórr bestill, Hallkell af Fjølum, Óláfr drengr, Arnfinnr sygnski, Sigurðr bildr, Einarr

1. innanlandz: innlendzkom *J1*. útanlandz: vtlendzkom monnum *J1*. 1—2. alt—fræknast: þeir sem sterkastir varv ok fræknastir í ollu *F*. 3. *Overskr. fra 18*; nefndir menn a orminum *F*; ingen kap. *J1*; mgl. *K*. 4. maðr—merki: merkis maðr *F*. 5. ok . . var: hann var *F*. annarr: ul. *F*. 6. oxa-: uxa- *K*. Víkarr: ul. *F*, 18. 7. Vakr: Hakr *J1* (ikke *J2*). 8. elfski: efiski *F*. Án: Avn (av smál.) *J1* (ikke *J2*). 11. Hlõðver: Loðvér *K*; hloðvir *F*; Hlaudver *J1*. innan: in- *F*. 12. Þrændir: or þrandheimi *J1*. hávi: hafi *F*, *J1*; hani *K*, 18. 14. Stuðlu: Baurkr or fiorpum *tf. J1*. ór Hv. | Þj.s.: omv. *J1* (ikke *J2*); hívni *skr. F*. 14—15. Ásbj. ok Ormr: ul. *J1*. 15. Njarðarlaug: niarðar lóg *F*; marðar-*K*, *J1*. Opro-: ofro- *K*; oprv- *F*. 16—17. ok—Fjörðum: ul. *J1* (*jfr. ann. til l. 14*). 17. -ðórr: -þor *J1*. Hallkell: hallsteín *F*.

hǫrðzki ok Finn, Ketill rygski, Grjótgarðr rǫskvi.
 Þessir váru í krapparúmi: Einarr þambarskelfir; hann
 þótti þeim eigi hlutgengr, þvíat hann var xviii. vetra;
 Hallsteinn Hlifarson, Þórólfr, Ívarr smetta, Ormr
 5 skógarnef — ok margir aðrir menn, mjök ágætir, váru
 á Orminum, þótt vér kunnim eigi nefna; viii. menn
 váru í hálfrymi á Orminum ok var valit einum manni
 ok einum; xxx. váru í fyrirrúmi. Þat var mál manna,
 at þat mannval, er á Orminum var, bar eigi minna
 10 af ǫðrum monnum um fríðleika ok afl ok frækneik,
 en Ormrinn af ǫðrum skipum. Þorkell nefja, bróðir U 204
 konungs, stýrði Orminum skamma; Þorkell dyðrill ok
 Jósteinn, móðurbræðr konungs, höfðu Tranann, ok
 var hvártveggja þat skip allvel skipat. Ellifu stórskip
 15 hafði Óláfr konungr ór Þrándheimi ok umfram tvitög- F 157
 sessur ok smæri skip.

K. 95. Kristnat Ísland.

H 303

[Oddr I k. 39, II k. 48; Fsk. k. 71; Tjodrek k. 12;
 Hist. Norw. 116; ÓTr. (Fms.) k. 228, 233, (Flat.) k.
 349, 355, 356; Íslb. k. 7; Kristn. k. 10—11.]

En er Óláfr konungr hafði mjök búit lið sitt ór

1. hǫrðzki: or horzko *F.* ok Finn: *ul. J1.* rǫskvi: Finn
tf. J1. 2. Þessir . . . í krappar.: *omv. J1.* þambar-: þamba
F; fork. *J1.* -skelfir: var þar ok *tf. J1.* 2—3. hann | þótti
 þeim: *omv. J1.* 3. eigi—þvíat: *vng. J1.* 5. ok: *ul. J1.*
 menn—ágætir: *míog ágætir menn F.* 5—8. váru—einum: *ul. F.*
 6. eigi: at *tf. J1.* 7. í hálf. | á O.: *omv. J1;* hál- *skr. K, 18.*
 valit: af *tf. J1 (J2).* 8. xxx.: manna *tf. J1.* 9. á O. | var:
omv. F. 10. fríðleika—frækneik: afl ok fríðleik *J1;* fripleik
skr. F. 11. Ormrinn: langi *tf. J1.* 11—12. bróðir kgs:
omv. J1; hans *skr. K (ikke 18).* 12. dyðrill: dyrðill *F.*
 13. Tranann: *sál. J1;* trǫnona *K, F.* ok: *ul. F.* 13—14. ok
 —skipat: *ul. J1.* 14. Ellifu stórskip: *efter Þrándh. F;* ix. *skr. J1.*
 15. hafði | Ó. kgr: *omv. F.* tvitög-: xx. tog *K;* tvitug *F. J1.*
 16. skip: ok vista byrðinga *tf. F.* 17. *Overskr. fra 18;* Olaf
 konungr sendi menn til islandz *F;* ingen kap. *J1;* mgl. *K.*

Niðarósi, þá skipaði hann mönnum um öll Þrændalög í sýslur ok ármenningar; þá sendi hann til Íslandz Gizur hvíta ok Hjalta Skeggjason, at boða kristni á Íslandi, ok fekk með þeim prest þann, er Þormóðr er nefndr, ok fleiri vígða menn, en hafði eptir með 5 sér í gisling iii. íslenzka menn, þá er honum þóttu ágætastir, Kjartan Ólafsson, Halldór Guðmundarson, Kolbein Þórðarson, Sverting Rúnólfsson. Ok er þat sagt af ferð þeira Gizurar ok Hjalta, at þeir kómu til 1000 Íslandz fyrir alþingi ok fóru til þings, ok á því þingi 10 var kristni í lög tekin á Íslandi, ok þat sumar var skírt alt mannfólk.

K. 96. Kristnat Grœnland.

[*Oddr I k. 39, II k. 48; Fsk. k. 71; ÓTr. (Fms.) k. 231, (Flat.) k. 352; Íslb. k. 7; Kristn. k. 11.*]

1000 Óláfr konungr sendi ok þat sama vár Leif Eiríksson til Grœnlandz, at boða þar kristni, ok fór hann 15

1. þá... hann: *ul. F.* 1—2. mönnum—sýslur: i sýslur allt vm þrœnda lög *J1.* 2. ok ármenn.: *ul. F.*; ok i a. *skr. J1.* þá—hann: *konungr sendi þa F.*; ok *tf. J1.* 4. ok: *hann F.* með: *ul. J1.* þann: *ul. F, J1.* Þormóðr: þormvðr *F* = þormunnr(?), *jfr. (?) formen Thermonem hos Tjodrek k. 12.* 5. er nefndr: het *F, J1.* en: *konungr tf. F, J1.* 5—6. eptir . . . í gisl.: *omv. F.* með sér: *ul. F, J1.* 6. íslenzka: *ul. F.* 6—7. þá—ágætastir: *ul. J1; agétir skr. F.* 8. Kolbein . . . Sverting: *kolbein . . . svertingr F; fork. J1, K.* 8—9. Ok—sagt: er þat (*omv. J1*) at segia *F, J1.* 9. af—Hjalta: fra *Gizuri J1.* ferð þeira: *omv. F.* kómu: *koma J1.* 10—11. á—þingi | var: *omv. F.* 12. skírt: a *íslandi tf. F.* mann-: *landz- J1.* 13. *Overskr. fra 18; fvndit vinland. góða. F; ingen kap. J1; mgl. K.* 14—15. Óláfr—Eiríksson: Þessa sama vetr var leifr .s. eiriks hins raða með *Olafi konungi vel metin ok tok við kristni. en þetta svmar er Gizur for til íslandz. sendi Olaf konungr leif F (jfr. ovf. 410i-s).* 14. ok: *ul. J1.* 15. ok: *ul. F.*

þat sumar til Grœnlandz; hann tók í hafi skipsögn þeira manna, er þá váru ófœrir ok lágu á skips-flaki, ok þá fann hann Vinland it góða ok kom um sumarit til Grœnlandz ok hafði þannug með sér prest ok kenni-
 5 menn ok fór til vistar í Brattahlíð til Eiríks, fœður
 sins. Menn kœlluðu hann síðan Leif inn hepna, en Eiríkr faðir hans sagði, at þat var samskulda, er Leifr hafði borgit skipsögn manna ok þat, er hann hafði H 304
 flutt skémanninn til Grœnlandz; þat var prestr.

10 **K. 97. Ferð Óláfs konungs.**

[*Oddr I k. 52, II k. 60; Fsk. k. 73, 75; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 117; ÓTr. (Fms.) k. 242, (Flat.) k. 370—1.]*

Óláfr konungr fór með liði sínu suðr með landi; 1000 sóttu þá til fundar við hann vinir hans margir, ríkis- U 205
 menn þeir, er til ferðar váru búnir með konungi; var þar inn fyrsti maðr Erlingr Skjálgsson, mágr hans,
 15 ok hafði hann skeið ina miklu; hon var xxx. at rúma-
 tali, ok var þat skip allvel skipat. Þá kómu ok til konungs mágar hans, Hyrningr ok Þorgeirr, ok stýrði hvártveggi miklu skipi. Margir aðrir ríkismenn fylgðu H 329

1. tók: fann *F*. 1—2. skipsögn—skips-flaki: menn a skips flaki ok hialpaði þeim *F*. 2. þá: þar *J1*. 3. ok | þá fann: omv. *F* og ul. hann. um sumarit: of hæstit *F*. 4. ok(1): hann *F*. þannug: þannig *F*; þangat *J1*. með sér: ul. *F*; sér ul. *J1*. ok(2): aðra *tf. F*. 7. hans: ul. *J1* (ikke *J2*). sagði: sva *tf. F*. Leifr: hann *J1*. 8. -ögn: hofn *F*; sögninni *J1*. manna: ul. *J1*; i hafi *tf. F*. 9. ské: sál. *K*; ske- *J1*; ské- *F*. prestr: prestrinn *F, J1*. 10. Over- skr. fra 18, *F*; fra olafe konungi *J1*; *mgl. K*. 12. margir: ok *tf. F*. 12—13. ríkismenn—kgi: ul. *J1*. 13. búnir: raðnir *F*. 15. ok: ul. *F* = l. 16(1). ina miklu: eina mikla *F*; ena mikla 18; mikla *J1*. hon var: ul. *F* (xxx. altså = þritöga). 17. kgs: hans *J1*. Hyrningr . . Þorgeirr: omv. *F, J1*. 17—18. stýrði . . miklu skipi: hafði . . mikit skíp *F*. 18. ríkis: rikir *J1*.

honum; hann hafði lx. langskipa, er hann fór ór landi, ok siglði suðr fyrir Danmørk gögnum Eyrarsund, ok í þeiri ferð kom Óláfr konungr til Vindlandz ok gerði stefnulang við Búrizláf konung, ok funnusk þeir kon-
H 330 ungar; töludu þeir þá um eignir þær, er Óláfr kon- 5
 ungr heimti, ok fóru allar ræður líkliga milli konunga, ok var góðr greiðskapr um þær heimtingar, er Óláfr
F 158 konungr þóttisk þar eiga. Dvalðisk Óláfr konungr þar lengi um sumarit, fann þar marga vini sína.

K. 98. Frá Svía-konungi.

10

[*Oddr I k. 29, 49, 53, II k. 34 fm., 58, 61; Fsk. k. 74; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 117—18; ÓTr. (Fms.) k. 244, 245, (Flat.) k. 372, 374.*]

Sveinn konungr tjúguskegg átti þá Sigríði ina
p. 419 stórráðu, sem fyrr er ritit. Sigríðr var inn mesti óvin
 Óláfs konungs Tryggvasonar ok fann þat til saka, at
 Óláfr konungr hafði slitit einkamálum við hana ok
p. 373-4 lostit hana í andlit, svá sem fyrr var ritit. Hon 15
 eggjaði mjök Svein konung til at halda orrostu við

1. honum: konungi *J1*. hann(1): konungr *F*. lang-
 stor- *J1*. 2. fyrir D.: til danuð i *F*, *J1*. gögnum: gegnum
K, *F*. Eyrar-: æyra *J1*. 3. í—kgr: *sva F*. ok: *hann F*.
 4. funn-: fund- *F*, *J1*. 4—5. kgar: -nir *tf. F*, *J1*. 5. þeir
 þá: *ul. F*; þeir *ul. J1*. eignir: eigur *J1* (*ikke J2*). 6. milli
 kga: með konungum *F*, *J1*; konunganna *skr. 18*. 7. var:
 varð *J1*. um—heimtingar: *gerr a þeim eignom F*. þær
 heimtingar: þau fe *J1*. 8. þar: *ul. J1*. Óláfr: *ul. F*.
 9. fann þar: ok (*sál. også J1*) fan *F*. 10. *Overskr. fra 18*,
F; liðsafnaðr *J1*; *mgl. K*. 11. þá: *ul. F*. ina: *ul.*
F. 12. sem—ritit: *ul. J1*; *sva sem fyr var ritað F*; rit *K*;
 = *l. 15*. Sigríðr: *uden -r K, F*; *fork. J1*. 13. Tryggvas.:
ul. J1. at: er *J1* og *ul. Óláfr*. 14. slitit—ok: *ul. J1*.
 15. hana: henni *J1* *efter* andlit. svá—ritit: *ul. F*, *J1*.
 15—16. Hon eggjaði: *omv. J1*. 16. til: *ul. F*.

Óláf konung Tryggvason ok segir, at þat var ærin
 sök við Óláf konung, er hann hafði lagzk hjá Þyri,
 systur hans — at ólofi yðru, ok myndi ekki inir
 fyrri frændr yðrir slíkt þola; hafði Sigríðr drótning
 5 slíkar fortölur optliga í munni, ok kom hon svá sínum
 fortølum, at Sveinn konungr var fullkominn at gera
 þat ráð. Ok snimma um várit sendi Sveinn konungr 1000
 menn austr í Svíþjóð á fund Óláfs Svía-konungs, mágs
 sins, ok Eiríks jarls, ok lét segja þeim, at Óláfr Nóregs-
 10 konungr hafði leiðangr úti ok ætlaði at fara um sum-
 arit til Vindlandz; fylgði þat orðsending, at Svía-kon-
 ungr ok jarl skyldu her úti hafa ok fara til móts við
 Svein konung; skyldu þeir þá allir saman leggja til H 331
 orrostu við Óláf konung. En Svía-konungr ok Eiríkr U 206
 15 jarl váru þessarrar ferðar albúnir ok drógu þá saman
 skipa-her mikinn af Svíaveldi; fóru því liði suðr til
 Danmerkr ok kómu þar svá, at Óláfr konungr Tryggva-

1. Tryggvas.: *ul. F.* 1—3. ok—hans: hefir hann lagiz með þyri systur þíni *F.* 1. ok segir: sagði *J1*, 18. var: ok *tf. J1*. 2. konung: *ul. J1*. hjá: með *J1*. 3. ólofi: oleyfi *F, J1*. myndi: mundo *F, J1*. 4. slíkt þola: *omv. J1*. hafði | *S. dr.*: *omv. J1*; Sigríð *skr. K*; *fork. de øvrr.* 5. slíkar—optliga: opt slíkar rødur *J1*. optliga: iafnan *F.* 5—6. ok—fortølum: kom sa (*!*, sva *J2*) vm síþir *J1*; ok kom sva *F.* 6. fullkominn: raðin til *J1*. 7. þat ráð: þetta *F, J1*. 7—8. Ok—austr: sende síþan menn *J1*; Ok *ul. F.* 8. austr: *ul. F.* á fund: til *J1*. Svía-: *ul. J1*. 9. jarls: *ul. K* (*ikke 18*). ok(2): *ul. F.* þeim: *ul. J1*. 10. at fara: *ul. F, J1*. 10—11. um sumarit: *ul. J1*. 11. fylgði þat: *omv. F* og *tf.*: ok. -sending: sendingu *J1*; dana konungs *tf. F.* at: þeir *tf. F.* 12. ok(1): eiríkr *tf. F.* skyldu: skyllði *F, J1*. her úti | hafa: *omv. F.* 13. Svein: dana *F.* saman: samt *J1*. 14. Óláf: *noregs F.* konung: tryggvason *tf. J1*. En: þeir *tf. F*; *ul. J1*. 15. þessarrar ferðar: þesa *J1*. ok: þeir *F.* þá: *ul. F, J1*. 16. mikinn: ovígian *F.* af Svíaveldi: *ul. J1*; ok *tf. F.* því liði: *omv. J1*; með lið þat *F.* 17. -merkr: *sál. K, F*; *fork. J1*. ok: *ul. J1*. kómu: koma *F.* kgr: *ul. J1*.

son hafði áðr austr siglt; þess getr Halldórr ókristni, er hann orti um Eirík jarl:

164. Út bauð jöfra hneitir
 élmóðr af Svíþjóðu
 (sunnr helt gramr til gunnar) 5
 4 gunnbliks liði miklu;
 hverr vildi þá hólða,
 (hrægeitunga feitir,
 mór fekk á sæ sára
 8 sylg) Eireki fylgja. 10

Þeir Svía-konungur ok Eiríkr jarl heldu til fundar við Dana-konung ok hófðu þá allir saman ógrynni hers.

K. 99. Svíkræði Sigvalda jarls.

[*Oðdr I k. 53, II k. 61; Fsk. k. 74; Hist. Norw. 118; ÓTr. (Fms.) k. 245, (Flat.) k. 374.*]

Sveinn konungur, þá er hann hafði sent eptir herinum, þá sendi hann Sigvalda jarl til Vindlandz at ljósna um ferð Óláfs konungs Tryggvasonar ok gildra svá til, at fundr þeira Sveins konungs mætti verða ok Óláfs konungs. Ferr þá Sigvaldi jarl leið sína ok

1. áðr: *ul. J1.* austr: *svðr vm F.* 2. er—jarl: i *eiríks drapo F.*

3—10. 164. *vísa.* 1. hneitir: *meitir F.* 2. Svíþ-: *svið-F.* 3. sunnr: *suðr alle.* 4. hólða: *haulða J1; hóllda K, F.* 5. feitir: *feittir J1.* 6. sæ: *sia alle.* 7. Eireki: *Eiríci K; fork. i de øvrr. Ang. l. 5—8 jfr. K.Gisl. Udvalg s. 142.*

11. Þeir—jarl | heldu: *omv. J1.* fundar: *moz J1.* 12. ok: *ul. J1.* hófðu: *þeir tf. F.* saman: *sál. J1, F, 18; ul. K.* ógrynni hers: *ovigían her. F.* 13. *Óverskr. fra 18; Svíkræði Sigvallda við Olaf konung. F; Sigvalldi sveik olaf konung J1; mgl. K.* 14. Sv. kgr | þá er: *omv. F og ul. hann.* þá—hann: *ul. J1.* sent: *til suipíodar tf. J1.* 15. þá: *ul. F.* Vind-: *vin- F, J1.* 16. ferð: *ferðir F; her J1.* Tryggvas.: *ok ferþir J1.* 18. ok—kgs: *ul. F.* Ferr þá: *Eftir þat ferr F; þá efter jarl J1.*

kom fram á Vindlandi, fór til Jómsborgar ok síðan á fund Óláfs konungs Tryggvasonar. Váru þar mikil vináttumál þeira á milli, kom jarl sér í inn mesta kærleik við konung. Ástriðr, kona jarls, dóttir Búriz-^{H 332}
 5 láfs konungs, var vin mikill Óláfs konungs, ok var þat mjök af inum fyrrum tengðum, er Óláfr konungr hafði átt Geiru, systur hennar. Sigvaldi jarl var maðr ^{F 159}
 vitr ok ráðugr, en er hann kom sér í ráða-görð við Ólaf konung, þá dvaldi hann mjök ferðina hans austan
 10 at sigla ok fann til þess mjök ýmsa hluti, en lið Óláfs konungs lét geysi-illa ok váru menninir mjök heimfúsir, er þeir lágu albúnir, en veðr byrvæn. Sigvaldi jarl fekk njósn leyniliga af Danmörk, at þá var austan kominn herr Dana-konungs ok Eiríkr jarl hafði þá
 15 ok búinn sinn her ok þeir höfðingjarnir mundu þá koma austr undir Vindland ok þeir höfðu á kveðit, at þeir mundu biða Óláfs konungs við ey þá, er Svöld hét, svá þat, at jarl skyldi svá til stilla, at þeir mætti ^{U 207}
 þar finna Ólaf konung.

1. á(1): i *F*, *J1*, *der skr.* vinland. 2. Tryggvas.: *ul. F*, *J1*.
 3. þeira—milli: millom (milli *J1*) þeira *F*, *J1*. 4. Ástriðr: *uden -r K*, *F (ikke 18)*. 4—5. dóttir—kgs(1): *ul. J1*. 5. vin mikill: *omv. F*, *J2 (J1 ul. vin)*. kgs(2): Tryggvasonar *tf. F*, *J1*.
 7—8. maðr vitr: *omv. F*. 8—9. við—kg: með olafi konungi *J1*.
 9. þá: *ul. F*. 9—10. hans—sigla: konungs *J1*. 10. ok fann: fann hann *J1*. mjök: *ul. F*. mjök ýmsa: marga *J1*. 11. menninir: *menn F*. 12. er: *en F*. en: *ok F*. byrvæn: byrvönlig *J1*. 13—16. leyniliga—á kveðit: af at þeir dana konungr allir saman höfðu þa buit her sín ok gerðu þar orð leyniliga til sigvallda iaris *F*. 13. at: *ok K*. 13—16. var—austr: varu þeir saman komnir danakonungr ok sviakonungr ok eigrir iarl ok þat at þa mundu þeir sigla *J1*. 17. biða: þar *tf. F*. Ól. kgs: *ul. J1*. Svöld: *svaulþ J1*; *svælþr F*; *svold K*. 18. hét: *h. K*; *heitir F*, *J1*. 18—19. svá(1)—kg: við vindland *F*.

K. 100. Ferð Óláfs af Vindlandi.

[*Oðdr I k. 53, II k. 61; Fsk. k. 73, 75; Tjodrek k. 14; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 245, (Flat.) k. 374.*]

Þá kom þati nokkurr til Vindlandz, at Sveinn Dana-konungr hefði her úti, ok gerðisk brátt sá kurr, at Sveinn Dana-konungr myndi vilja finna Ólaf konung, en Sigvaldi jarl segir konungi: »ekki er þat ráð 5 Sveins konungs at leggja til bardaga við þik með Dana-her einn saman, svá mikinn her sem þér hafid. En ef yðr er nokkurr grunr á því, at ófriðr myni fyrir, þá skal ek fylgja yðr með mínu liði, ok þótti þat enn styrkr, hvar sem Jómsvikingar fylgðu höfð- 10 ingjum; mun ek fá þér xi. skip vel skipuð«. Konungr H 883 játaði þessu. Var þá lítit veðr ok hagstöett. Lét konungr þá leysa flotann ok blása til brotlögu; drógu menn þá segl sín, ok gengu meira smáskipin öll, ok sigldu þeir undan á hafit út, en jarl sigldi nær kon- 15 ungs-skipinu ok kallaði til þeira, bað konung sigla eptir sér — »mér er kunnast, segir hann, hvar djúpast er um eyja-sundin, en þér munuð þess þurfa með þau

1. *Overskr. fra 18; Avstr ferð Olafs konungs F; ingen kap. J1; mgl. K.* 2. Þá—nokkurr: Sa þati kom *F.* 4. Dana: *ul. F, J1.* finna: eiga ofrið við *J1.* 5. segir: *sva Olaf tf. F.* ráð: vili *J2 (ul. J1).* 6. þik: *ypr J1.* 7. D.her | einn saman: *omv. J1.* 7. svá—hafid: *ul. J1.* 8. nokkurr grunr: grunr a nakvrr *J1.* 9. fyrir: vera *J1.* 10. enn styrkr: styrkr vera fyr *F.* sem: ver *tf. J1 (og J2, der skr. fylgðum).* 11. xi.: *säl. K; x. F, J1, 18.* 12. játaði: iatti *F, J1.* þessu: þi *J1.* ok: vel *tf. F.* 12—13. Lét kgr | þá: *omv. F; konungrin skr. J1.* 13. brot-: braut- *F, J1.* 13—14. drógu—þá: þvi næst drogo menn *F; vp tf. J1.* 14. öll: *ul. F, J1.* 15. þeir: þæ *F.* undan á: undir *J1 (J2).* en: Sigvalldi *F.* 16. bað—sigla: ok bað þa sigla meig *J1.* 17. eptir: *ul. F.* sér: þviat *tf. F, J1.* er kunnast: mun kunnara *J1.* segir hann: *ul. J1, F.* 17—18. hvar—er | um eyja-s.: *omv. F, J1.* 18. en—þau: þi at þes munu þurfa *J1.*

in stóru skip«. Siglði þá jarl fyrir með sínum skipum; hann hafði xi. skip, en konungr siglði eptir honum með sínum stórskipum. Hafði hann ok þar xi. skip, en allr annarr herrinn siglði út á hafit. En 5 er Sigvaldi jarl siglði utan at Svöld, þá ræri í móti þeim skúta ein; þeir segja jarli, at herr Dana-konungs lá þar í höfninni fyrir þeim; þá lét jarl hlaða seglunum, ok róa þeir inn undir eyrna; Haldórr ókristni segir svá:

- 10   165. Eyna fór ok einu
                   (unnviggs) konungr sunnan
                   (sverð rauð) mætr (at morði)
                   4 (meiðr) sjau tögum skeiða,
                   þás húnlagar hreina
 15   hafði jarl of krafða
                   (sætt gekk segja áttar
                   8 sundr) Skónunga fundar.

Hér segir, at þeir Óláfr konungr ok Sigvaldi jarl

1. skip: *med art. F, J1.* þá: *ul. J1.* með: *ul. F.*
 2—4. en—skip: *ul. F.* 2. kgr: *med art. J1.* 3. með—
 stórsk.: *ul. J1.* Hafði hann: *omv. J1.* ok þar: þa ok *J1.*
 4. skip: storskip þar *J1.* út—hafit: a haf vt *J1;* haf *ogsá F.* 5. utan: út *F;* inn *J1.* Svöld: *K (d); svöllö J1;*
 svölþr *F.* þá: *ul. F.* í: *ul. F.* móti: mot *J1.* 6. þeim:
 hanum *F, J1.* segja: saugðo *J1.* 6—7. Dana-kgs: konunga
J1. 7. þá | lét j.: *omv. F.* 8. seglunum—þeir: seglum a
 skipvm *sínom. ok reyro F.* seglunum: a skipum *sinum tf. J1.*
 róa: reyro *J1.* 8—9. H.—svá: *sva segir halldor hín v kristní. F.*

10—17. 165. *visa.* 1. Eyna: *súl Svö. Egilsson (Lex. poet.); jfr. K. Gísl. Udvalg s. 142—3; Ona alle. einu: einom K.*
 2. unnviggs: *vnðuigs J1 (undvigs J2).* 4. sjau tögum: *lxx. K, F; svóttugum J1 (siott- J2).* 5. þás: þa er *alle.* 6. of:
 um *K.* 7. áttar: *súl. FJ.; ættar alle.* 8. fundar: *grvndar F.*
 18. þeir Ó.: *ul. J1.*

höfðu lxx. skipa ok einu meirr, þá er þeir sigldu sunnan.

H 334
U 208

K. 101. Frá tali konunganna.

[*Oddr I k. 55, II k. 63; Fsk. k. 76, 77; Tjodrek k. 14; ÓTr. (Fms.) k. 248, 250, (Flat.) k. 375, 377.*]

Sveinn Dana-konungr ok Óláfr Svía-konungr ok Eiríkr jarl váru þar þá með allan her sinn. Þá var 5 fagrt veðr ok bjart sólskin; gengu þeir nú á hólminn allir höfðingjar ok sveitir með þeim ok sá, er skipin sigldu út á hafit mjök mörq saman, ok nú sjá þeir, F 160 hvar siglir eitt mikit skip ok glæsiligt; þá mæltu báðir konungarnir: »þetta er mikit skip ok ákafa-fagrt; þetta mun vera Ormr inn langi«. Eiríkr jarl svarar ok segir, at »ekki er þetta Ormr inn langi«, — ok svá var sem hann sagði; þetta skip átti Eindriði af Gimsum. Litlu síðarr sá þeir, hvar annat skip sigldi miklu meira en it fyrra. Þá mælti Sveinn konungr: »hræddr 15 er Óláfr Tryggvason nú, eigi þorir hann at sigla með

1. höfðu: hefði *J1*. lxx.: vii. tigi *J1*. 1—2. einu—sunnan: átt (ætt *J2*) fyrst er þeir sigldu fra vinlandi *J1*. 3. *Overskr. fra 18; Viðr tal. höfðingia ok raða gerdir F; fra haufþingiom J1; mgl. K.* 4. Óláfr: ul. *J1*. 5. þar þá: omv. *J1* og *tf.* komnir. 6. nú: up *J1*; þa vpp *F*. 7. allir: ul. *J1*; saman *tf. F*. höfðingjar: med art. *J1*. ok(1)—þeim: með miklar sveitir manna *J1*. sveitir: mikil sveit manna *F*. 8. á—saman: til hafsins *J1*. mjök: ul. *F*. ok—þeir: sia þeir nv *F*. 9. eitt: ul. *J1*. glæsil.: allglösiligt *F*. 10. kgarnir: uðen art. *J1*. 11. inn: ul. *F*. svarar ok: ul. *J1*. 11—12. ok—at: ul. *F*. 12. at: ul. *J1*. inn: ul. *J1*. 12. ok—var: var sva *F*. 12—13. ok—sagði: ul. *J1*. 13. þetta: þat *F*. átti: a *J1*, hvorved sætn. þetta osv. bliver en del af *Eriks ord.* 14—15. annat—fyrra: sigldi annat mikit skip *F*; sigldi miklu meira skip *J1*. 16. Tryggvason: konungr *F*. *J1*. eigi—hann: er hann þorir eigi *F. J1*. með: við *J1*.

höfuðin á skipi sínu«. Þá segir Eiríkr jarl: »ekki er þetta konungs skip; kenni ek þetta skip ok seglit, þviat stafat er seglit; þetta er Erlingr Skjálgsson; látum sigla þá; betra er oss skarð ok missa í flota
 5 Óláfs konungs, en þetta skip þar svá búit«. En stundu síðarr sá þeir ok kendu skip Sigvalda jarls, ok viku þau þannug at hólmanum; þá sá þeir, hvar siglðu iii. skip, ok var eitt mikit skip. Mælti þá Sveinn konungr, biðr þá ganga til skipa sinna, segir,
 10 at þá ferr Ormr inn langi. Eiríkr jarl segir: »morg hafa þeir qnnur stór skip ok glæsilig, en Orm inn langa, biðum enn«. Þá mæltu mjök margir menn: »eigi vill Eiríkr jarl nú berjask ok hefna fōður síns; þetta er skōmm mikil, svá at spyrjask mun um qll H 335
 15 lōnd, ef vér liggjum hér með jammiklu liði, en Óláfr konungr sigli á hafit út hér hjá oss sjálfum«. En er þeir höfðu þetta talat um hrið, þá sá þeir, hvar siglðu

1. höfuðin: *uden art. F, J1.* 1—2. Þá—skip(1): *eiríkr iarl svar. F.* 2. kenni—seglit: þetta skip a erlingr magr hans *J1 og ul. det fölg.:* þetta—Skjálgss. 3. stafat—seglit: þetta segl er stafað með ræpu *J1.* er(2): a *F.* 4. látum: ver *tf. J1.* sigla þá: *omv. F, J1.* 4—5. oss—En: skarð þar i liði *Olafs konungs F.* 4. ok missa: *ul. J1.* 5. En: —skip: þa sa þeir flota *J1.* 6. ok kendu: *ul. F.* 7. þannug: þanig *F;* þangat *J1.* at hólmanum: *vndir holman F;* holminum *skr. J1.* þá: þvi næst *F;* Sípan *J1.* 8. ok—skip(2): *ul. F;* höfða skip *skr. J1.* Mælti þá: *omv. F.* 9. biðr: bað *J1.* 9—10. biðr—þá: *Gongom nv til skipa. þviat nv F.* 9. skipa sinna: skipanna *J1.* segir: *sál. J1; ul. K, 18.* 10. segir: svarar *F, J1.* 11. qnnur: *ul. F.* stór skip: skip mikill *J1.* 11—12 glæsilig—langa: *ul. F.* en—langa: *ul. J1.* 12. mjök: *ul. F, J1.* 13. nú berjask: *omv. J1.* 14. þetta er: *omv. F.* 14—15. þetta—en: þi at þetta mvn spyrjaz a hvert land skaum su er *J1.* 14. svá—mun: ok sia mōn spyrjaz *F.* 15. jam-: iamn *F.* 16. sigli: siglir *J1.* á—hér: her a haf vt *J1;* út a haf her *F.* hjá—sjálfum: en ver ligim her með allmikit lið *J1.* 16—17. En—þá: Nockvro síðar *F.* 17. höfðu—hrið: tæluðu þetta *J1.*

iiii. skip, ok eitt af þeim var dreki allmikill ok mjök gullbúinn. Þá stóð upp Sveinn konungr ok mælti: »hátt mun Ormrinn bera mik í kveld; honum skal ek stýra«. Þá mæltu margir, at Ormrinn var furðumikit skip ok fritt, rausn mikil, at láta gera slíkt 5 skip. Þá mælti Eiríkr jarl, svá at nokkurir menn heyrðu: »þótt Óláfr konungr hefði ekki meira skip

U 209 en þetta, þá myndi Sveinn konungr þat aldri fá af honum með einn saman Dana-her«. Dreif þá fólkít til skipanna ok ráku af tjöldin. En er höfðingjar 10 ræddu þetta milli sín, sem nú er sagt, þá sá þeir, hvar siglðu iii. skip allmikil ok it iiii. síðast, ok var þat Ormr inn langi. En þau in stóru skip, er áðr höfðu siglt ok þeir hugðu, at Ormrinn væri, þat var it fyrra Traninn, en it síðarra Ormr inn skammi. 15 En þá er þeir sá Orminn langa, kendu allir, mælti þá engi í mót, at þar myndi sigla Óláfr Tryggvason, gengu þá til skipanna ok skipuðu til atlögunnar. Váru þat einkamál þeira höfðingjanna, Sveins konungs ok Óláfs konungs ok Eiríks jarls, at sinn þriðj- 20

---

1. skip: *ul. J1 (i J2)*. all-: *ul. J1*. 3. hátt: *ul. F*. 4—6. Þá—skip: *ul. J1*. 5. fritt: *ok tf. F*. 5—6 rausn—skip: mikil rausn var at slikom skipom *F*. 7. þótt: þo at *F*. hefði: *ul. J1*. 8. myndi: mundir þu *J1*. 8—9. af honum: *ul. J1*. 9. fólkít: liðit *F, J1*. 10. af: *ser tf. F*. tjöldin: *ok* øtloðu at buaz skíotliga *F* og hereftir nyt kap. med overskr.: raða gerð hofþingia. 11. milli—sagt: *ul. J1*; sín a milli *F*. er sagt: var talt 18. þá: *ul. F*. 13—15. En—skammi: *ul. J1*. 13. in: hino *K* (hin 18). 13—14. áðr—siglt: fyr sigldo *F*. 14. at—væri: ormin *F*. 15. Traninn: *sál. F*; tranan *K*. 16. þá(1): *ul. F*. þeir—langa: ormrinn langi kom fram þa *J1*. kendu: hann *tf. J1*. 17. engi: maðr *tf. J1*. Óláfr: konungr *tf. F*. 18. gengu—skipanna: *ul. F*. gengu—ok: *ul. J1*. skipuðu: þeir *tf. J1*; þa *tf. F*. atlögunnar: *uden art. F*. 19. Váru þat: *omv. F*. 19—20. Sveins—jarls: *ul. J1*. 20. ok... ok: *ul. F*.

ung Nóreg's skyldi eignask hverr þeira, ef þeir feldi Ólaf konung Tryggvason, en sá þeira höfðingja, er fyrst gengi á Ormynn, skyldi eignask alt þat hlutskipti, er þar feksk, ok hverr þeira þau skip, er sjálfir 5 hryði. Eiríkr jarl hafði barða einn geysi-mikinn, er hann var vanr at hafa í víking; þar var skegg á ofanverðu barðinu hváru tveggja; en niðr frá járnspöng H 336 þykk ok svá breið sem barðit ok tók alt í sjá ofan.

K. 102. Frá liði Óláfs konungs.

[*Oddr I k. 56, II k. 64; Fsk. k. 76 fin., 78; ÓTr. (Fms.) k. 249, (Flat.) k. 376.*]

10 Þá er þeir Sigvaldi jarl røru inn undir hólmann, F 161 þá sá þat þeir Þorkell dyðrill af Trananum ok aðrir skipstjórnar-menn, þeir er með honum fóru, at jarl snøri sínum skipum undir hólmann, þá hlóðu þeir ok seglum ok røru eptir honum ok kølluðu til þeira, 15 spurðu, hví þeir fóru svá. Jarl segir, at hann vill biða Óláfs konungs — »ok er meiri ván, at ófriðr sé fyrir oss«. Létu þeir þá fljóta skipin, þar til er Þor-

1. Nóreg's—þeira: skyldi hverr þeira eignaz af nóregi *J1*.
2. Tryggvason: *ul. F, J1*. 3. eignask: hann eignaz ok *J1*.
- 3—4. alt—feksk: hlutskipti þat sem þar fengiz *F*. 4. feksk: fengi *J1*. þeira: *ul. F*. 5. hafði: atti *F*. 7. barðinu: *uden art. J1*. 8. þykk: þiok *J1*. alt—ofan: *sva i síoin F; sǫ skr. J1*. 9. *Overskr. fra 18; Olafr konungr varþ vis ofriðar F; fra olafi konungi ok monnum hans J1; mgl. K*.
10. hólmann: holmynn *J1*. 11. þá . . þat: *ul. F*. þat: *ul. J1*. dyðrill: dyrdill *F*. af *Tr.: sál. J1; ul. F; trǫnone skr. K*. 12. fóru: varu *J1*. 12—13. at—hólmann: *ul. J1 (J2)*.
13. skipum: *in tf. F*. hólmann: holmynn *F*. 13—14. þá—seglum: hloðu þeir þa seglum *F; seglumum skr. J1*.
14. kølluðu—þeira: *ul. F; ok tf. J1*. 15. segir—vill: kvez vilia *J1*. 17. þeir: *ul. J1*. skipin: þar skip *J1; skipit F*. er: þeir *tf. F*.

kell nefja kom með Orminn skamma ok þau iii. skip, er honum fylgðu, ok váru þeim sögð in sömu tíðendi; hlóðu þeir þá ok sínum seglum ok létu fljóta ok biðu Óláfs konungs; en þá er konungrinn sigldi innan at hólmanum, þá røri allr herrinn út á sundit 5 fyrir þá. En er þeir sá þat, þá báðu þeir konunginn sigla leið sína, en leggja eigi til orrostu við svá mik-

U 210 inn her. Konungr svarar hátt ok stóð upp í lyptingunni: »láti ofan seglit, ekki skolu mínir menn hyggja á flóttu; ek hefi aldri flýit í orrostu; ráði guð fyrir 10 lifi mínu, en aldri mun ek á flóttu leggja«. Var svá gort, sem konungr mælti. Svá segir Hallfrøðr:

166. Geta skal máls þess, es mæla
menn at vápna sennu
dolga fangs við drengi 15
4 dáðoflgan þor kvóðu —
baða hertryggðar hyggja
hnekkir sína rekka
(þess lifa þjóðar sessa
8 þróttar orð) á flóttu. 20

H 337

1. kom: komv *F.* iii.: sál. *F.*; iiiii. *K.* *J1* (men se ovf. 437^{1. 18}). 2. honum fylgðu: með honum foru *J1*. þeim: þa *tf.* *F.* 3—4. hlóðu—kgs: ul. *J1*. 3. ok(1)—fljóta: seglunom *F.* 4. biðu: sva *tf.* *F.* þá: ul. *F.* þá—kgrinn: olafr konungr *J1*. 5. innan: in *F.* hólma-: holmi- *J1*. herrinn: innan fyrir þa ok *tf.* *J1* og ul. det fölg. fyrir þá. 6. þá báðu: biðia *F.* þeir(2): menn *J1*. 7. en: ok *J1*. 8. Kgr: Olafr konungr *F.*; -inn *tf.* *J1*. 9. láti: latid *J1*. ofan: sýga *tf.* 18. seglit: .s. hann *tf.* *F.* 10. flýit: fluit *K.* 18. 11. en: ok *F.* aldri: eigi *J1*. Var: þa *tf.* *J1*. 12. Hallfr.: .v. skald *tf.* *F.*

13—20. 166. visa. 1. fangs: vangs *F.* 4. þor: þar *F.*; gram *K.* *J1*. 5. -tryggðar: sál. *J1*; tyggðar *K.*; trigðar 18; dygvir *F.*; om l. s. s. se *K. Gtsl. Nj. II 365—89.*

K. 103. Lagt saman skipum Óláfs konungs.
*[Oddr I k. 56, II k. 64; ÓTr. (Fms.) k. 249, (Flat.)
 k. 376.]*

Óláfr konungr lét blása til samloðu þllum skipum
 sinum; var konungs-skip í miðju liði, en þar á annat
 borð Ormr inn skammi, en annat borð Traninn. En
 5 þá er þeir tóku at tengja stafnana, þá bundu þeir
 saman stafnana á Orminum langa ok Orminum skamma.
 En er konungr sá þat, kallaði hann hátt, bað þá leggja
 fram betr it mikla skipit ok láta þat eigi aptast vera
 allra skipa í herinum. Þá svarar Úlfr inn rauði:
 10 »ef Orminn skal því lengra fram leggja, sem hann er
 lengri en önnur skip, þá mun ávint verða um sǫx-
 in«. Konungr segir: »eigi vissa ek, at ek ætta stafn-
 búann bæði rauðan ok ragan«. Úlfr segir: »ver þú
 eigi meirr baki lyptingina en ek mun verja stafninn«.
 15 Konungr helt á boga ok lagði ǫr á streng ok snøri
 at Úlfi. Úlfr mælti: »skjót annan veg, konungr,
 þannug sem meiri er þorfin; þér vinn ek þat er ek vinn«.

1. *Overskr. fra 18; Olafr konungr skipar liði sino F; ingen kap. J1; mgl. K.* 2. Óláfr—samloðu: Síðan let Olafr konungr saman legía F. þllum: ul. J1. 3. liði: ul. J1. en þar: ok F. þar: ul. J1. 4. Ormr—skammi... Traninn: omv. J1; tranan skr. K, J1. en: a tf. F. annat borð: annan J1 (-at J2). 5. þá(1): ul. J1. 5—6. þá(2)—stafnana: ul. F; saman J1. 7. En: Ok F. En—hann: þa kallar konungr J1. kallaði—hátt: ul. F. 7—8. þá—betr: hann betr fram legía F. 8—9. ok—herinum: vil ek eigi aptazstr vera í her þesum J1. 8. vera: verþa F. 9. inn: ul. J1. 10—11. sem—lengri | en—skip: omv. F. 11. verða: ul. J1. um: of F. 11—12. sǫxin: í dag tf. F. 12. segir: svar. F; mælti J1. at ek: ul. K (ikke 18) og skr. ætti (= 18). 13. segir: svar. F. 14. meirr: hermed beg. bl. 5 i 325, VIII. lyptingina: -ona skr. K (ikke 18). mun: skal 325. verja: ul. F, J1, 325. 17. þannug: þanig F; þannveg 325; -og skr. J1. sem: er J1. er þorfin: þarf er J1; þórf skr. 325. er(2): sem J1.

K. 104. Frá Óláfi konungi.

[*Oðdr I k. 57, 58, 59, II k. 65, 66, 68; Fsk. k. 79, 80; ÓTr. (Fms.) k. 250, (Flat.) k. 377.]*

- Óláfr konungr stóð í lypting á Orminum, bar hann hátt mjök; hann hafði gyltan skjöld ok gull-
H 338 roðinn hjálm; var hann auðkendr frá oðrum mönnum; hann hafði rauðan kyrtil stuttan útan um brynju. 5
F 162 En er Óláfr konungr sá, at riðluðusk flokkarnir ok upp váru sett merki fyrir hofðingjum, þá spurði hann: »hverr er hofðingi fyrir liði því, er gegnt oss er?«.
U 211 Honum var sagt, at þar var Sveinn konungr tjúguskegg með Dana-her. Konungr svarar: »ekki hræð- 10 umk vér bleyður þær, engi er hugr í Dönum; — en hverr hofðingi fylgir þeim merkjum, er þar eru út í frá hœgra veg?«. Honum var sagt, at þar var Óláfr konungr með Svía-her. Óláfr konungr segir: »beta væri Svium heima ok sleikja um blótbolla sína, en 15

1. *Overskr. fra 18, 325, J1 (dog En fra osv.); Olaftr try. s. egiar sína menn F; mgl. K.* 2. stóð: vp *tf. J1.* lypting: lyptingu *F, J1;* -vnni 325. bar: ok bár *F.* 3. hann(1): þa *tf. F.* mjök: ul. *J1;* foran hátt 325. 3—4. gyltan—hjálmm: gyllroðinn hial . . c gyllbvinu skiold 325. 4. var hann: omv. *F, 325, J1, der bægge tf. miok.* 5. útan um: yfir *F, 325.* 6. Ól. kgr: hann *F.* riðluðusk flokkarnir: riðlaþiz liðit *F;* flottannir (flotarnir *J2*) skilþuz *J1.* 7. upp—merki: merki varv vpp sett *F.* merki: merkin 325, *J1. der ul. fyrir hofð.* þá: ul. *F.* 9. þar: þat *F, J1.* 9—10. kgr—her: dana konungr 325. tjúguskegg: ul. *F. J1.* 10. Kgr. svarar: Olaftr konungr mælti *F.* ekki: eigi *J1.* 11. en: En mælti konungr *F.* 12—13. hofðingi—frá: er fyrir þi liði er *J1;* a *tf. F.* 13. veg: er fra dænum *tf. J1.* Honum—sagt: þeir saugðo *J1.* þar: þat *F.* Óláfr: svía *tf. 325.* 14. kgr(1)—her: svía konungr *F.* Óláfr—segir: þa mælti Olaftr konungr *F;* svarar *skr. J1, 325.* 15. Svium: þeim 325. ok: at *F (mulig overstreget), 325, 18.* sleikja: sleika *J1.*

ganga á Orminn undir vápn yður. En hverir eigu þau stóru skip, er þar liggja út á bakborða Dönum?«. Þar er, segja þeir, Eiríkr jarl Hákonarson«. Þá svarar Óláfr konungr: »hann mun þykkjask eiga við oss skapligan fund, ok oss er ván snarprar orrostu af því liði; þeir eru Norðmenn, sem vér erum«.

K. 105. Uphaf orrostu.

[*Oddr I k. 56, 57, II k. 64, 65; Fsk. k. 79, 77; Hist. Norw. 118; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 250, 249, (Flat.) k. 377, 378, 376.]*

Síðan greiða konungar atróðr, lagði Sveinn konungr sitt skip móti Orminum langa, en Óláfr konungr scenski lagði út frá ok stakk stöfnum at ýzta skipi Óláfs konungs Tryggvasonar, en öðrum megin Eiríkr jarl. Tóksk þar þá hörð orrosta. Sigvaldi jarl lét skotta við sín skip ok lagði ekki til orrostu. Svá segir Skúli Þorsteinsson — hann var þá með Eiríki jarli —:

167. Fylgðak Frísa dolgi
(fekk ungr) þars spjör sungu

H 339

1. Orminn: langa *tf. F.* hverir eigu: hver (*ul. J1*) a *J2, J1*; eiga *skr. K. 325.* 2. þau: hin *tf. F, J1.* stóru skip: skip hin storv *325.* þar . . . út: *ul. F, J1.* Dönum: s. *kr tf. F.* 3. Þar er: þá á *J1.* segja þeir: sagðu þeir *F* og *efter H.son.* 3—4. Þá—kgr: konungr mælti *F; ul. 325.* 4—5. við oss | skapl. fund: *omv. J1.* 5. ok—er: eigum ver ok þar *J1.* 5—6. oss(2) —orrostu | af—liði: *omv. F* og *skr. er os og tf. þviat; því at tf. 325.* 6. erum: *ul. J1.* 7. *Overskr. fra 18, J1; hin fysta orrosta F; Vphaf (utydel.) orostv a orminum 325; mgl. K.* 8. kgar: þeir *F, J1.* atróðr: at roðrinn *J1; konungarnir tf. F.* 9. sitt: sín *J1.* skip: i *tf. F.* 10. lagði: þar *tf. J1.* 11. megin: lagði at *tf. J1, 325.* 12. jarl: ok *tf. F.* þar: *ul. J1.* þá: *ul. F.* 13. sín skip: *omv. F, J1.*

16—17. 167. *visa.* 1. Fylgðak: Fylgða ek *alle, men Fylgða er afrevet i 325.* 2. fekk: ek *tf. K, J1, 325.* þars: þar er *alle. sun.: afr. 325.*

- (nú fiðr ǫld, at eldumk)
 4 (aldrbót) ok Sigvalda,
 þás til móts við mæti
 malmþings í dyn hjalma
 sunnr fyr Svǫldar mynni 5
 8 sárlauk roðinn þórum.
- Ok enn segir hér frá þessum tíðendum Hallfróðr:
168. Þar hykk víst til mjök mistu
 (mǫrg kom drótt á flóttu)
 gram, þanns gunni framði, 10
 4 gengis þrænzkra drengja,
 næfr vá einn við ǵofra
 allvaldr tváa snjalla
 (frægt es til slíks at segja
 8 síðar) en jarl enn þriðja. 15

3. fiðr: finnr *F*, 325, *J1*, at: ek *tf. alle*. eldumk: -umz (*v*) *alle*. 4. -bót: *afr.* 325. 5. þás: *sál. Fsk, ÓTr.* (53); þar er *alle*. til: it 325. 6. malm-: mál- *K*. þing-: *afr.* 325. 7. sunnr: suðr *alle*. Svǫldar: svoldrar *K*; sválþrar *F*; svoldar 325; suólþar *J1* (svollðrar *J2*). mynni: minni *K*, 325; munni *J1* (*J2*). 8. -lauk: *afr.* 325.

7. enn—tíðendum: *sva* .s. *F*, *J1* (*ul.* *ogsá* *Ok*). hér: *ul.* 325; hann *K*, 18. frá—tíðendum | *Hfr.*: *omv.* 325.

8—15. 168. *visa*. 1. hykk: hyc *F*; ek *tf.* 325. til: er 325. 2. mǫrg—drótt: drót kom . . . (*afr.*) 325. 3. þanns: þann er *alle*. 4. þrænzkr-: *afr.* 325. 5. næfr: nðfr *K*. 6. -valdr: -vallda *F*; aldr *afr.* 325. tváa: tva *alle*. 7. frægt: frægr *J1*, *F*, 18; *det sidate bogstav afr.* 325. es: einn er 325. til slíks: slíkt *J1*; til sli- *afr.* 325. 8. síðar: *sál.* 18(?); síðr *K*, *F*, 325; sigr *J1*. en: ok *F*, *J1*; *ul.* 325. enn: en *J1*; hinn *de øvrr.*

K. 106. Flótti Sveins konungs ok Óláfs konungs.

[*Oddr I k. 57, 58, 59, 60, II k. 65, 66, 68, 69; Fsk. k. 80; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 118; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 250, 251, (Flat.) k. 378, 379.*]

Þessi orrosta var in snarpasta ok allmannskœð. Frambyggjar á Orminum langa ok Orminum skamma
 5 ok Trananum færðu akkeri ok stafnljá i skip Sveins konungs. en áttu vápnin at bera á þá niðr undir færtr U 212 sér; hruðu þeir öll þau skip, er þeir fengu haldit, en konungrinn Sveinn ok þat lið, er undan komsk, flýði á önnur skip, ok því næst lögðu þeir frá ór skotmáli,
 10 ok fór þessi herr, svá sem gat Óláfr konungr Tryggvason. Þá lagði þar at i staðinn Óláfr Svía-konungr, H 340 ok þegar er þeir kómu nær stórskipum, þá fór þeim, F 163 sem hinum, at þeir létu lið mikit ok sum skip sín, ok lögðu frá við svá búit. En Eiríkr jarl sibyrði
 15 Bardanum við it ýzta skip Óláfs konungs ok hrauð þat ok hjó þegar þat ór tengslum, en lagði þá at

1—2. *Overskr. fra 18; Bardagi hin harðasti F; ingen kap. J1, 325; mgl. K.* 3. var: varþ *F.* in—all: bœði haurð ok *J1.* 4. -byggjar: -bygiom *F.* 4—5. ok—i: þeir komv stafn liam a *F.* 5. ok(1): a *tf. J1.* Trananum: *J1; tronunni K, 325.* akkeri ok: *ul. J1.* i: a *325.* 6. en: þeir *tf. F.* vápnin: *uden art. J1.* á þá: *ul. J1, 325; efter sér F.* 7. þau skip: skip sveins konungs þæ *F;* skipin *skr. 325.* 8. kgrinn Sv.: Sveinn konungr *F. J1, 325.* flýði: hliop *J1.* 9. skip: skipin *325, J1.* ok: *ul. F.* lögðu—frá: flyðo þeir ok allt *J1.* 10. ok: *ul. F.* svá: *ul. 325.* gat—Tr.: *Olafr konungr (mgl. K) t. s. hafði sagt F; olafr konungr sagði J1.* 11. þar: *ul. F, 325.* at: *ul. J1.* Svía-kgr: sǫnski *J1.* 12. er: *ul. J1.* -skipum: -skipunum *J1.* þá: *ul. F.* 13. hinum: fyrvm *tf. F.* létu: lata *F.* sum: morg *325 og ul. sín; stor- tf. J1.* skip sín: skipin *F.* 14. En: *ul. J1.* 15. Bardanum: *ul. F.* kgs: t. s. *tf. 325.* hrauð: hann *tf. J1, 325.* 16. þat(2): *ul. J1, 325.* tengslum: tengslunum *J1.* en: *ul. J1.*

því, er þar var næst, ok barðisk til þess, er þat var hroðit. Tók þá liðit at hlaupa af inum smærum skipunum ok upp á stórskipin, en jarl hjó hvert ór tengslunum, svá sem hroðit var, en Danir ok Svíar lögðu þá í skotmál ok þllum megin at skipum Óláfs 5 konungs. En Eiríkr jarl lá ávalt sibyrnt við skipin ok átti hoggorrostu, en svá sem menn fellu á skipum hans, þá gengu aðrir upp í staðinn, Danir ok Svíar. Svá segir Haldórr:

169. Gerðisk snarpra sverða, 10
 slitu drengir frið lengi
 þars gollin spjör gullu,
 4 gangr of Orm enn langa;
 dolgs kvóðu fram fylgja
 fráns leggbita hönnum 15
 scenska menn at sennu
 8 sunnr ok danska runna.

Þá var orrosta in snarpasta, ok fell þá mjök liðit, ok kom svá at lykðum, at þll váru hroðin skip Óláfs

1. barðisk: við þa *tf. F.* 2. Tók . . at hlaupa: hliop *F.*
 2—3. af—stórskipin: a storskipin ok af inum smörum *J1.*
 2. inum: *ul. 325.* 3. skipunum: skipom *F.* ok upp: *ul. F.*
 3—4. hvert | ór tengsl.: *omv. J1 og skr. tengslum (= F).*
 4. svá: *ul. F. 325.* 5. þá: *ul. F.* megin: megom *F.*
 6. lá: lagði *J1.* ávalt: iafnan *325.* sibyrnt: *ul. K, 325, 18.*
 7. -orrostu: við þa *tf. F.* á: af *J1, 325.* 8. þá: *ul. F.*
 aðrir upp: *omv. F.* staðinn: varv þat *tf. F.* ok: eða *325.*
 10—17. 169. *visa. Jfr. K. Gísl. Uđvalg s. 143.* 1. Gerðisk: *Gørðiz K; Gørþiz J1; Geyrðiz F; . . . ðiz 325.* 2. þars: þar er alle (er dog *afr. i 325.*) gollin: gullin alle (*gull-afr. 325.*) spjör: spioñ *325.* 3. of: um *K, 325; a J1.* enn: -inn *F, 325, J1; hin K.* 4. -olgs: *afr. 325.* kvóðu: kuðu *J1.* fylgja: flivga *325.* 5. fráns leggbita: fran legs víta *F.* 7. scens-: *afr. 335.* at: ok *J1; i J2.* 8. sunnr: svðr *325.*
 18. orr. | in snarpasta: *omv. J1, 325.* in snarpasta: all horð *F.* 18—19. fell—lykðum: sva læk *J1.* 18. þá: all-*tf. F.* 19. ok: *ul. F.* kom svá: *omv. 325.*

konungs, nema Ormrinn langi; var þar þá alt lið á komit, þat er vigt var hans manna. Þá lagði Eiríkr jarl Barðanum at Orminum sibyrnt ok var þar högg-orrosta; svá segir Haldórr:

- 5   170. Fjörð kom heldr í harðan,
              hnitú reyr saman dreyra,
              tungl skórusk þá tingla
              4 tangar, Ormr enn langi,
              þás borðmikinn Barða
10   brynflagðs Reginn lagði
              (jarl vann hjalms at holmi
              8 hrið) við Fáfnis síðu.

H 341

K. 107. Frá Eiríki jarli.

[*Oddr I k. 60, II k. 69; Fsk. k. 80; Hist. Norw. 118; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 251, (Flat.) k. 379.*]

Eiríkr jarl var í fyrirrúmi á skipi sínu, ok var 15 þar fylkt með skjaldborg; var þá bæði þar högg-orrosta ok spjótum lagt ok kastat öllu því, er til vápna U 213 var, en sumir skutu bogaskoti eða handskoti. Var

1. kgs: .t. s. *tf. F.* 1—2. þar—manna: þa a hann komit allt folkit *J1*. 1. lið: folk 325; hans *tf. F* og *ul. det folg.* hans manna. 2—3. Þá . . . *E. j.: omv. F.* 3. Barðanum: barðann *F, J1, 325* (*bar- afr.*). at—sibyrnt: sibyrnt við ormin langa *F.* þar: þa en *F*; þa 325; þa *tf. J1*.

5—12. 170. *visa.* 1. harðan: *sál. ÓTr. (Oddr), Flat., Fms. II; harða alle.* 2. hnitú: hnigo *F; afr. 325.* 3. tingla: *afr. 325.* 4. Ormr—langi: orminn langa *J1; hinn skr. de øvrr.* 5. þás: þa er *alle.* -nn Barða: *afr. 325.* 6. -flagðs: -flagz *J1.* 7. -lms: *afr. 325.*

13. *Overskr. fra 18; fra skoti einars J1; fra ein . . . (el. eir . . .?) 325; ingen kap. F; mgl. K.* 15. þá bæði | þar: *omv. J1.* 16. lagt: lagt *F.* ok kastat: kastat var ok *F.* öllu því: *omv. J1.* 17. en—handskoti: *ul. J1.* bogaskoti: af boga 325. handskoti: 325 *har vistnok haft -skotvm.*

þá svá mikill vápna-burðr á Orminn, at varla mátti hlífum fyrir sik koma, er svá þykt flugu spjót ok orvar, þvíat öllum megin lögðu herskip at Orminum. En menn Óláfs konungs váru þá svá óðir, at þeir hljópu upp á borðin til þess at ná með sverðz-höggum 5 at drepa fólkit, en margir lögðu eigi svá undir Orminn, at þeir vildi í höggorrostu vera. En Óláfs-menn gengu flestir út af borðunum ok gáðu eigi annars, en þeir berðisk á sléttum velli, ok sukku niðr með vápnunum sínum; svá segir Hallfrøðr:

171. Sukku niðr af Naðri
(naddfár) í þøð sárir
(baugs gerðusk við vægjask)

4 verkendr Heðins serkjar;
vanr mun Ormr, þótt Ormi
alldýrr konungr stýri,
hvars skriðr með lið lýða,

8 lengi slikra drengja.

10

15

1. svá: *ul. K*; *af. 325.* varla: illa *J1, 325.* 2. fyrir sik: við *J2, 325*; sik *ul. J1.* þykt: þiækt *J1.* 3. lögðu: lagu þa *J1.* herskip | at O.: *omv. F.* 4. váru: urðu *J1, 325.* 5. sverðz-höggum: sverþunum *J1*; -hoggvnm *skr. 325.* 6. at: ok *F.* fólkit: mennina *F.* en—svá: þvíat margir villdo eigi *sva legia F.* lögðu eigi: *ul. 325.* 7. vildi: villdu egi *325.* En—menn: Men *Olafs konungs F*; en menn o. k. *J1.* 8. flestir: *ul. J1*; slett *325.* 9. berðisk: gengi *325.* sukku: þeir *tf. F.*

11—18. 171. vísa. 1. Sukku: Svkk . . . *325.* 2. nadd-: nað- *J1.* -fár: fars *alle.* 3. baugs: bæðs *J1 (J2).* gerðusk: gerþutt *J1 (-ut J2)*; . . . vt *325*; gerþv *F.* vægjask: vegia *J1 (-ar J2).* 4. verkendr: verkiendr *K.* Heðins: *sál. J1*; megin *K, F, 325.* 5. vanr: . . nr *325.* mun: man *325*; munnat *F.* 6. all-: al- *325.* 7. hvars: *K, F, 325 (. vars)*; þars *J1*; hann *tf. alle.* skriðr: skirðr *325.*

K. 108. Frá Einari þambarskelfi.

[Oddr I k. 60, II k. 69; ÓTr. (Fms.) k. 251, (Flat.) k. 379.]

Einarr þambarskelfir var á Orminum aprt í krapparúmi; hann skaut af boga ok var allra manna harðskeytastr. Einarr skaut at Eiriki jarli ok laust í 5 stýris-hnakkann fyrir ofan höfuð jarli, ok gekk alt upp á reyrþöndin; jarl leit til ok spurði, ef þeir vissi, hverr þar skaut, en jamskjótt kom önnur or, svá nær jarli, at flaug milli síðunnar ok handarinnar ok svá aprt í höfða-fjölina, at langt stóð út broddrinn. Þá 10 mælti jarl við þann mann, er sumir nefna Finn, en sumir segja, at hann væri finnzkr, — sá var inn mesti bogmaðr —: »skjóttu mann þann inn mikla í krapparúminu«. Finnr skaut, ok kom orin á boga Einars miðjan í því bili, er Einarr dró it iii. sinn bogann; 15 brast þá boginn í ii. hluti. Þá mælti Óláfr konungr: »hvat brast þar svá hátt?«. Einarr svarar: »Nóregr ór hendi þér konungr«. »Eigi mun svá mikill brestr orðinn, segir konungr, tak boga minn ok skjót af« — ok kastaði boganum til hans. Einarr 20 tók bogann ok dró þegar fyrir odd orvarinnar ok

1. Overskr. fra 18, 325; Einarr sköt at eiriki iarli F; ingen kap. J1; mgl. K. 2. -skelür: -skelmir 325; fork. i de örrr. 3. boga: handboga 325. 3—4. ok—skeytastr: ul. 325. 5. jarli: med art. 325. alt: ul. J1. 6. jarl: med art. 325. 8. flaug: i tf. F. 9. stóð: var J1. út: uti F, J1. 11. sá: hann F. 12. mann þann: omv. F; masinn skr. 325. mann | þann—mikla: omv. J1. 14. dró: i tf. 325. 15. þá: þar F. ii. hluti: svndr 325. 16. þar: nv 325; ul. F. Ein. svarar: ul. J1. 17. kgr: s. hann tf. F; s. einarr tf. J1; Olafr konungr sv' tf. 325. 18. orðinn: orþit hafa F. segir kgr: ul. 325. 19. ok: konungr F. kastaði: konungr tf. 325. boganum—hans: at honum boganum J1. 20. dró: oc tf. 325. orvarinnar: aurna foran fyrir J1; orina 325; orvarnar(!) F.

mælti: ›ofveykr, ofveykr allvaldz bogi‹ — ok kastaði
aptr boganum, tók þá skjöld sinn ok sverð ok barðisk.

K. 109. Frá Óláfi konungi.

[*Oddr I k. 60, II k. 69; ÓTr. (Fms.) k. 252, (Flat.)
k. 379.]*

U 214 Óláfr konungr Tryggvason stóð í lypting á Orm-
H 848 inum ok skaut optast um daginn, stundum bogaskoti, 5
en stundum gafflokum ok jafnan tveim senn. Hann
sá fram á skipit ok sá sína menn reiða sverðin ok
höggva titt ok sá, at illa bitu, mælti þá hátt: ›hvárt
reiðið þér svá slæliga sverðin, er ek sé, at ekki bita
yðr?‹. Maðr sagði: ›sverð vár eru slæ ok brotin 10
mjök‹. Þá gekk konungr ofan í fyrirruðit ok lauk
upp hásetis-kistuna, tók þar ór mörg sverð hvöss ok
fekk mönnum; en er hann tók niðr inni hægri hendi,
þá sá menn, at blóð rann ofan undan brynstúkunni;
engi veit, hvar hann var sárr. 15

1. -veykr(*bis*): *sál. F; með i K; i þá fyrste sted J1.* ok
kastaði: *kastapi hann þa F.* 2. boganum: *ul. 325.* þá: *ul. F.*
barðisk: *roslíga tf. F.* 3. *Overskr. fra 18, 325, J1; Olafr kon-*
ungr feck sár. F; mgl. K. 4. Tryggvas.: *ul. J1.* lypting: *lypt-*
ingu J1, 325. 4—5. Orminum: *langa tf. 325.* 5. ok: *hann*
F. bogaskoti: *af boga F.* 6. en stundum: *æða J1; með tf.*
325. 7. sá(1): *leit F; þa tf. 325.* sína: *ul. J1.* 7—
8. ok(2)—titt: *ul. J1.* 8. ok: *hann F.* bitu: *beit J1, 325,*
der tf. konungr; sverþin tf. F. mælti þá: *Þa mælti konungr*
F. 9. reiðið: *reiði J1, 18.* er: *at 325; þviat F.* bita:
bitr F, 18. 10. yðr: *sverðin 325.* Maðr: *einn tf. 325.*
sagði: *sál. K; svarar de øvrr.* 12. ór: *vpp tf. 325.* 13. mönnum:
sinum tf. J1, 325. inni: *ul. F, J1, 325.* 14. þá: *ul.*
F. menn: *maðr J1.* ofan: *ul. 325.* 15. engi: *en engi F,*
J1, 325, der tf. maðr. veit: *vissi F.*

K. 110. Upganga á Orminn.

[Oddr I k. 60, II k. 69; Fsk. k. 80; ÓTr. (Fms.) k. 252, 255, (Flat.) k. 379, 380, 383.]

Mest var vörnin á Orminum ok mannskæðust af fyrirrúms-mönnum ok stafnbúum; þar var hvártveggja valit mest mannfólkit ok hæst borðin. En er lið fell 5 fyrst um mitt skip ok þar er fátt stóð upp mannanna um siglu-skeiðit, þá réð Eiríkr jarl til upgöngunnar ok kom upp á Orminu með xv. mann. Þá kom í móti honum Hyrningr, mágr Óláfs konungs, með sveit manna, ok varð þar inn harðasti bardagi, ok lauk svá, F 165
10 at jarl hrökk ofan aprt á Barðann, en þeir menn, er honum hófðu fylgt, fellu sumir, en sumir váru særðir; þess getr Þórðr Kolbeinsson:

172. Þar vas hjalmaðs herjar
Hropts við dreyrgar toptir

15

— — — — —

4 — — — — —

orð fekk gótt, es gerði
grams vörn blóum hjörvi,

1. *Óverskr. fra 18; dels ulæsel., dels afr. 325; ingen kap. J1; mgl. K, F.* 2. vörnin: vorn *F.* 3. hvártveggja: ul. 325. 4. valit mest: omv. *F, 325, J1.* mann-: ul. *F.* ok: en *F.* hæst borðin: omv. 325. En—fell: fell lípit *F.* er: ul. *J1.* lið: liðit *J1.* 5. skip: skipit *F, J1, 325.* þar: þa *F, J1, 325.* mannanna: manna *F, J1.* 6. siglu-skeiðit: sigluna *F;* skeiðr skr. *J1 (J2).* þá: ul. *F.* upgöngunnar: uden art. *F, J1, 325.* 7. ok—Orminn: ul. 325. ok: hann *F.* með: við *F, J1.* mann: m̄ *F.* í: ul. *J1, 325.* 9. varð: var *J1.* þar: en 325. ok(2): ul. *F.* 10. aprt—Barðann: ul. 325. er: sem *F.* 11. váru særðir: vrðo sarir *F.* 12. þess getr: Sva segir *J1.* 12—451, l. 2. þess—fyrnisk: ul. 325.

13—18. 172. *visa. Jfr. K.Gísl., Nj. II. 267—8.* 1. hjalm-aðs: hialmatz *F.* 2. dreyrgar: drørgar *K.* 3. es: enn *J1.* 4. vörn: *Flat.;* vør *K, F, 325;* vør *J1.* blóum: blam *alle.*

(høll bilar hára fjalla)

s Hyrningr (ádr þat fyrnisk).

- H 344 Þá varð enn in snarpasta orrosta, ok fellu þá margir menn á Orminum; en er þyntisk skipan á Orminum til varnarinnar, þá réð Eiríkr jarl annat sinn til up- 5 göngu á Orminn; varð þá enn hörð viðtaka. En er þetta sá stafnbúar á Orminum, þá gengu þeir aptr á skipit ok snúask til varnar móti jarli ok veita harða viðrtöku. En fyrir því, at þá var svá mjök fallit lið
- U 215 á Orminum, at víða váru auð borðin, tóku þá jarls- 10 menn víða upp at ganga. En alt þat lið, er þá stóð upp til varnar á Orminum, sótti aptr á skipit, þar til sem konungr var. Svá segir Haldórr ókristni, at Eiríkr jarl eggjaði þá sína menn:

173. Hét á heiptar nýta 15
hugreifr (með Áleifi
aptr stökk þjóð of þoptur)
þengill sína drengi,
þás hafvita höfðu
hallendr of gram snjallan 20

s. fyrnisk: *åben plads* (1/2 linje) *F.*

3. Þá—enn: *Eftir þat var F.* varð enn: var *Jl.* ok: *ul. F, Jl.* 3—4. fellu—menn: *fell mart manna 325.* 4. skipan: *-in tf. 325.* á O.(2): *ul. F.* 5. til varnarinnar: *ul. Jl; varnar skr. 325.* þá: *ul. F.* annat sinn: *ul. 325.* 6. varð: var *Jl.* enn: *ul. 325.* við-: *viðr- Jl.* 6—9. En—viðrtöku: *ul. F. Jl.* 8. snúask: *snervz 325.* 9. fyrir: *með 325.* svá: *foran at (l. 10) F.* fallit lið: *omv. Jl.* 10—11. tóku—menn . . . at ganga: þa gengu jarls menn *Jl.* jarls-menn | víða: *omv. 325.* 12. til varnar | á O.: *omv. F; á O. ul. Jl; þa tf. Jl, 325.* 12—13. þar—var: ok sneriz þa enn til varnar *Jl; til ul. F og skr. konungrið.* 13. ókristni: *ul. Jl.* Eiríkr: *ul. Jl.* 14. þá: *ul. F.*

15—20. 173. vísa. s. -r með: *afr. 325.* Áleifi: *oleifi alle.* s. of: *vm K. 325; a F.* s. sína: *afr. 325.* s. þás: þa er *alle.* s. hallendr: *sål. K.Gisl. Nj. II 914—15; Uðvalg s. 144; hallandz K, Jl; hallandiz 18; hall landz F; halldz 325.* of: *um K.* snjall-: *afr. 325.*

(varð fyr Vinða myrði
s vápneiðr) lokit skeiðum.

K. III. Hroðinn Ormrinn langi.

[*Oddr I k. 60, 61, 58, II k. 69, 70, 67; Fsk. k. 80, 81; Hist. Norw. 119; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 255, 256, (Flat.) k. 383, 384, 385; jfr. Ísl.b. k. 7 fin., Kristnis. k. 12.]*

Kolbjörn stallari gekk upp í lypting til konungs;
5 þeir höfðu mjök líkan klæða búnað ok vápna; Kol-
björn var ok allra manna mestr ok fríðastr. Varð nú
enn í fyrirrúminu in snarpasta orrosta. En fyrir þá
søk, at þá var svá mikit fólk komit upp á Orminn
af liði jarls, sem vera mátti á skipinu, en skip hans **H 345**
10 lögðu at öllum megin útan at Orminum, en lítit fjöl-
menni til varnar móti svá miklum her, nú þótt þeir
menn væri bæði sterkir ok fræknir, þá fellu nú flestir
á lítilli stundu. En Óláfr konungr sjálfr ok þeir Kol-
björn báðir hljópu þá fyrir borð, ok á sitt borð hvárr.
15 En jarls-menn höfðu lagt útan at smáskútur ok drápu

1. Vinða: *sál. J1; vinda de øvrr. s. -iðum: afr. 325.*

3. *Overskr. fra 18; Olafr konungr liop (ste J1) fyrir borð F, J1; fra orosto eir(?) 325; mgl. K. 4. lypting: -ína tf. J1, 325. til: Olafs tf. 325. kgs: -ins tf. J1. 5. ok vápna: ul. J1. 5—6. K. var: omv. F, J1, 325; kolbeinn skr. her J1 (J2). 6. mestr ok: ul. 325. Varð: var F, J1, 325. 7. í fyrirr. | in—orrosta: omv. 325. 7—8. þá sök: því F. 9. liði: eiriks tf. F. 10. lögðu: lagu J1. at(1): ul. J1, 325. öllu megin | útan at O.: omv. 325; útan ul. F. 12. sterkir: styrkir 325. fræknir: berþíz vel F. þá... nú: ul. F; þo tf. J1. 13. sjálfr... þeir: ul. F. 13—14. Kolbjörn: stallari tf. J1. 14. báðir: þeir tf. 325; efter þá F. þá: ul. 325. hvárr: þeira tf. F. 15. En: er tf. 18; i K ud-streget, som det synes, af Ásg. selv. útan at: omv. F, J1. at: vm... inn? 325.*

þá, er á kaf hljópu, ok þá er konungr sjálf hafði á kaf hlaupit, vildu þeir taka hann hǫndum ok fœra Eiríki jarli; en Óláfr konungr brá yfir sik skildinum ok steypðisk í kaf; en Kolbjörn stallari skaut undir sik skildinum ok hlífði sér svá við spjótum, er lagt 5 var af skipum þeim, er undir lágu, ok fell hann svá á sjáinn, at skjöldrinn varð undir honum, ok komsk hann því eigi í kaf svá skjótt ok varð hann handtekinn ok dreginn upp í skútuna, ok hugðu þeir, at þar væri konungrinn. Var hann þá leiddr fyrir jarl, 10 en er þess varð jarl varr, at þar var Kolbjörn, en eigi Óláfr konungr, þá váru Kolbirni grið gefin. En í þessi svipan hljópu allir fyrir borð af Orminum, þeir er þá váru á lífi Óláfs konungs menn, ok segir Hallfróðr svá, at Þorkell nefja, konungs-bróðir, hljóp 15 síðarst allra manna fyrir borð:

U 216
F 166

174. Ógræðir sá auða
armgrjóts Trana fljóta
(hann rauð geir at gunni
4 glaðr) ok báða Naðra,
áðr hjaldrþorinn heldi
hugframr í boð ramri

20

1. kaf: kafð *J1* = *l.* 2. 4, 8. er(2): *Olafr tf. 325.*
kgr: -in *tf. F.* 1—2. hafði—hlaupit: liop fyrir borð *F.*
2. hann: *ul. 325.* hǫndum: *ul. F.* 3. Eiríki: *ul. F, J1.*
en: *ul. F.* 4. en: *hermed ender bl. 5 i 325, VIII.* 4—
5. undir sik | skildinum: *omv. og sinum skildi F, J1.* 5—
7. ok—honum: *ul. F.* 6. skipum: skipunum *J1.* 7. sjá-
inn: *sioinn J1.* 8. ok: *ul. F.* 11. þess—jarl: eizikr iarl
varþ *J1;* iarl verþr þess *F.* 13. allir: margir *J1.* 13—
14. fyrir—menn: menn *Olafs konungs fyrir* borð þeir sem
eftir varð a orminom *F.* 15. svá: *ul. J1.* hljóp: hleypi
J1 (hlype *J2*). 16. allra manna | fyrir borð: *omv. J1.*

17—22. 174. vísa. 1. Ógræðir: Ógræþir *K;* Ógræðer *J1;*
Vgræðir *F.* 1. -grjóts: gǫzt *J1* (griozt *J2*). Trana: *sól.*
OH (53) s. 64; trǫnu *alle.* 1. hug-: hæð *F.*

snotr af snæris vitni
 8 sunds Þorketill undan.

K. 112. Eyja-sögn.

H 346

[*Oddr I 54, 61, 62, II k. 62, 70; Fsk. k. 81; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 119; ÓTr. (Fms.) k. 256, (Flat.) k. 385, 386.*]

Svá var fyrr ritit, at Sigvaldi jarl kom til foru-
 5 neytis við Óláf konung í Vindlandi ok hafði jarl x.
 skip, en þat xi., er á váru menn Ástríðar konungs-
 dóttur, konu Sigvalda jarls. En þá er Óláfr konungur
 hafði fyrir borð hlaupit, þá æpði herrinn allr sigr-óp,
 ok þá lustu þeir árum í sjá jarl ok hans menn ok
 10 røru til bardaga; þess getr Haldórr ókristni:

175. Drógusk vítt at vígi

Vinda skeiðr ok ginðu

Þriðja hauðrs á þjóðir

4 þunn gólkn earnmunnum;

15

gnýr varð á sæ sverða

(sleit orrn gera beitu)

dýrr vá drengja stjóri,

8 drótt kom mörq á flóttá.

7. snæris: snæri *K*; snæri *F*. 8. sunds: sunz *J1*.

3. *Overskr. fra 18*; vm brotqvamo olafs konungs *J1*; *ingen kap. F*; *mgf. K*. 4. var: er *F*. ritit: rit *K*; ritað *F, J1*. 5. Vind-: vin- *J1*. jarl: ul. *J1*. 6. en: ok *F, J1*. þat: hit (it) *tf. F, J1*. xi.: ellifta *F, J1*. konungs-: ul. *J1 (J2)*. 7. jarls: ul. *J1*; herefter *kap. F med overskr.*: vinda skvta reyri brot. En: ul. *F*. 8. þá: ul. *F*. herrinn allr: *omv. F*. 9—10. ok(1)—bardaga: Sigvaldi jarl ok hans menn reyro þá til bardagans *F*. 9. sjá: sigvaldi *J1*. 10. bardaga: -ns *tf. J1*. ókristni: hin okristni *F*; ul. *J1*.

11—18. 175. *visa. Om l. 1—4 jfr. K. Gísl. Nj. II 319—20*. 1. vígi: sál. *J1*; vagi *K, F*. 2. Vinda: vinda *alle*. ginðu: gindo *J1*; gindo *K*. 3. þjóðir: þiödi *F*. 4. gólkn: a *tf. K*; i *tf. J1*; ok *tf. F*. earn-: iarn *alle*. 5. sæ: sia *alle*.

En sú Vinða-snekkjan, er menn Ástriðar váru á, røri brot ok apr undir Vindland, ok var þat þegar røða margra manna, at Óláfr konungr myndi steypit hafa af sér brynjunni í kafi ok kafat út undan langskipunum, lagzk síðan til Vinða-snekkjunnar, ok hefði menn Ástriðar flutt hann til landz. Ok eru þar margar frásagnir um ferðir Óláfs konungs gørvar síðan af sumum mōnnum, en á þessa leið segir Hallfrøðr:

176. Veitkat hitt, hvárt Heita 10

hungrdeyfi skalk leyfa

dynsæðinga dauðan

á dýrbliks eða þó kvikvan,

alls sannliga segja,

sárr mun gramr at hvøru 15

(hætt 's til hans at frétta),

á hvártveggja mér seggir.

H 347

En hvernug sem þat hefir verit, þá kom Óláfr konungr Tryggvason aldri síðan til ríkis í Nóregi, en þó segir Hallfrøðr vandræðaskáld á þessa leið: 20

1. Vinða: *ul. F.* menn *Á.*: *omv. F.* 2. brot ok: þegar *F.*; i brott *skr. J1.* Vind-: *vin. F.* ok(2): *ul. F.* 2—3. røða | margra manna: *omv. og tal (f. røða) F.* 4. brynjunni: *uden art. J1.* kafat—langsk.: *ul. F.* 5. lagzk: *lagiz F.*; suimat *J1.* 6. landz: *vinlandz J1.* þar: *ul. F.* 7. margar: *langar J1.* um—kgs | gørvar: *omv. F.* 8. síðan: *ul. F.* á: *ul. J1.* 8—9. á—H.: *hallfre. s. sva F.*

10—17. 176. *visa.* 1. Veitkat: Veit ek eigi *K, J1*; Veit ek ei *F.* hvárt: *adr K*; at *18*; hvert *J1* (hvart *J2*). 2. skalk: *skal ek alle.* 3. dýr-: *dag F.* kvikvan: *sál. F.*; kykvan *K. J1.* 4. 's: er *alle.* frétta: *fratta F.* 5. hvár-: *huart J1.*

18. hvernug: *hvern veg F.*; hværn veg *J1.* 18—19. kgr: *ul. J1.* 19. aldri: *aldri F. J1.* síðan: *ul. J1.* ríkis í N.: *noregs F.* en þó: *Sua J1.* þó: *ul. F.* 20. vandr.—leið: *sva F.*; *ul. J1.*

177. Sá vas órr, of ævi,
 oddbragðs, hinn 's þat sagði,
 at lofða gramr lifði,
 4 læstygg's sonar Tryggva;
 5 vesa kveðr öld ór éli
 Áleif kominn stála
 (menn geta máli sönnu
 8 mjök) 's verr an svá (ferri).

Ok enn þetta:

U 217

- 10 178. Mundut þess, es þegna
 þróttharðan gram sótti,
 frákk, með liði lýða
 4 landherr, þar sköp verða,
 at mundjökuls myndi
 15 margdýrr koma stýrir
 (geta þykkjat mér gotnar
 8 glíkligs) ór styr slíkum.

179. Enn segir auðar kenni
 austr ór malma gnaustan

1—8. 177. *visa.* 1. Sá: *sál. FJ.*; Samr *alle.* of: um *K.* ævi: æfi *alle.* 2. oddbragðs: oddbrags *K.*; oð bragðs *J1.*; odd bracs *F.* 's: er *alle.* 3. lifði: liðe *K.*, 18. 4. sonar: bvrar *F.* 5. kveðr: kveða *F.*, *J1.* öld: áls *F.* éli: eli (*bis*) *F.* 6. Áleif: olaf *alle.* 7. máli: maʃ *J1* (*J2*). 8. mjök: miog *F.*, *J1.* 's: er *alle.* an: en *K.*, *J1.*; en *F.* ferri: fõri *J1.* Om l. 7—8 se *K.Gisl. Nj. II 243—4.*

9. Ok—þetta: ul. *F.*, *J1.*

10—17. 178. *visa.* 1. Mundut: Munot *J1.* es: er *F.*, *J1.*; allz *K.* þegna: *sál. FJ.*; þegnar *alle.* 2. sótti: *sál. FJ.*; sottu *alle.* 3. frákk: fer ek *alle.* liði lýða: *sál. Wisén Carm. Norr.*; omv. *alle* (*J1 skr.* lýða = *J2*). 4. landherr þar: landherþar *K.*; landherðar *F.*; land herþar *J1.* 5. myndi: mundi *K.*, *J1.* 7. geta: gøta *F.* þykkjat: þikiaz *J1.*; þickiaz *K.*; þickiomz *F.* mér: *sál. J1.*; þes *K.*, *F.* 8. styr: her *K.*, 18.

18—19. 179. *visa.* 1. ór: *sál. Fok., Fms., Flat.*; i *alle.*

seggr frá sörum tyggja
 4 sumr eða brott of kumnum;
 nú 's sannfregit sunnan
 siklings ór styr miklum
 (kannka mart við manna) 5
 8 morð (veifanar orði).

H 348

F 167

K. 113. Frá Eiríki jarli Hákonarsyni.

[*Oddr I k. 60, II k. 69; Fsk. k. 82, 84; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 119; Ágr. k. 18; ÓTr. (Fms.) k. 258. 260, (Flat.) k. 421.*]

Eiríkr jarl Hákonarson eignaðisk Orminn langa með sigrinum ok hlutskipti mikit ok stýrði jarl Orminum frá fundinum; svá segir Haldórr: 10

180. Hjalmfaldinn bar hildi
 hrings at miklu þingi
 (skeið glæstu þá þjóðir)
 4 þangat Ormr enn langi,
 en sunnr at gný Gunnar ; 15
 glaðr tók jarl við Naðri;
 áðr varð egg at rjóða
 8 ættgóðr Hemings bróðir.

Sveinn, sonr Hákonar jarls, hafði þá fest Hólmsfríði,

1. tyggja: med i alle. 4. brott: brot K; bræt F. of: vm K. kumnum: med o alle. 5. 's: er alle. 6. ór: i J1.
 7. kannka: kann ek (ul. J1, ikke J2) eigi alle. við: at K.
 7. *Overaski. fra 18, J1 (med følg. stor initial); hqfðingiar skipta noregi F; mgl. K.* 8. Hákonarson: ul. F. 9—10. ok(2)—fundinum: ul. K.

11—18. 180. vísa. 1. Hjalms: hial- J1. 2. at: af F.
 3. skeið: sál. Fsk; skeiðr alle. 4. Ormr enn: ormr him K; ormrin F; orminn J1 (J2). 5. sunnr: suðr alle. 6. ættgóðr: ottæðr J1 (otræðr J2).

19. sonr: son F; s. de øvrr. þá: ul. J1.

dóttur Óláfs Svía-konungs. En er þeir skiptu Nóregsveldi milli sín, Sveinn Dana-konungr ok Óláfr Svía-konungr ok Eiríkr jarl, þá hafði Óláfr konungr iii. fylki í Þrándheimi ok Mæri hvaratveggju ok Raumsdal ok austr Ránriki frá Gautelfi ok til Svínasundz; þetta ríki fekk Óláfr konungr í hendr Sveini jarli með þvilíkum formála, sem fyrr höfðu haft skattkonungar eða jarlar af yfirkonungum. En Eiríkr jarl hafði iii. fylki í Þrándheimi, Hálogaland ok Naumudal, Fjörðu ok Fjalir, Sogn ok Hórðaland ok Rogaland ok norðan Agðir alt til Liðandisness: svá segir Þórðr Kolbeinsson:

181. Veitk, fyr Erling útan,
 ár at hersar vöru
 (lofak fasta Tý) flestir
 4 (farlandz) vinir jarla,
 en ept víg frá Veigu
 (velk orð) und gram norðan
 land eða lengra stundu
 8 lagðisk suðr til Agða.

H 349

1. En er: þá *J1* og *omv.* skiptu þeir. 1—2. N.-veldi: nóregi *J1*. 2. milli sín: með *ser F.* 2—3. Sveinn—jarl: *ul. J1*. 3. ok: *ul. F.* þá—kgr: at (*ul. J1*) Ólafr svía konungr hafði *F. J1*. 5. ok(2): *ul. F. J1*. 6. í hendr: *ul. F.* 7. formála: skildaga *F.* 8. eða jarlar: *ul. J1*; eðr *skr. K.* En: *ul. J1*. 9. hafði: ok *tf. J1*. Þrándh.: ok *tf. J1*. ok N.: nǫmo dali *F*; Nǫma *skr. K.* 18. 10. ok(3): *ul. J1*. 10—11. ok Rogal.: *ul. F.* 11. norðan: norðr *F. J1*. 12. Þórðr Kolb.: þormvðr kolbrónar skald(!) *F*; scald *tf. 18.*

13—20. 181. *visa.* 1. Veitk: Veit ek *alle.* 2. lofak: lofag *J1*; lofa ek *K, F.* 3. ept: *sál. K. J1*; ef *F.* 4. velk: vel ek *alle.* und gram; *sál. Fsk. (se udg.);* at styr *alle*; *jfr. K. Gisl. Udvalg s. 150.* 5. land: landz *F.* 6. lagðisk: lagði *F.*

182. Allvalds nutu aldir,
 una líkar vel slíku;
 skyldr létsk hendi at halda
 4 hann of Nóregs mǫnnum;
 en Sveinn konungr sunnan 5
 sagðr es dauðr, en auðir
 (fátt bilar flestra ýta
 8 fár) hans býir vǫru.

Sveinn Dana-konungr hafði þá enn Vikina, svá sem hann hafði fyrr haft, en hann veitti Eiríki jarli Rauma- 10
 U 218 ríki ok Heiðmǫrk. Sveinn Hákonarson tók jarldóm af Óláfi inum scenska. Sveinn jarl var allra manna friðastr, er menn hafi sét. Eiríkr jarl ok Sveinn jarl létu báðir skirask ok tóku rétta trú; en meðan þeir réðu fyrir Nóregi, létu þeir gera hvern, sem vildi, 15 um kristnihaldit, en forn lög heldu þeir vel ok alla landz-síðu ok váru menn vinsælier ok stjórnsamir. Var Eiríkr jarl mjök fyrir þeim bræðrum um forráð ǫll.

1—8. 182. vísa. 4. of: yfir *K*; af *J1*. Nóregs: noregs *K*, *F*; noñ *J1*. 5. en auðir: hín æðir *F*; hín æði *K*; en æðe(?) *J1* (eñ æðe *J2*). 6. býir: býir *J1*.

9. Dana-: ul. *F*, *J1*. þá enn: ul. *J1*. 9—10. svá—haft: ul. *J1*. 12. inum: konungi *J1*. inum scenska; svia konungi *F*. Sv. j. | var: omv. *F*; jarl ul. *J1*. 16. -haldit: hald *F*, *J1*. 17. ok(1): ul. *F*. menn: þeir *F*. 18. mjök: ul. *J1*.

Indholdsfortegnelse.

Prologus	3—8.
Ynglinga saga	9—85.
Saga Hálfðanar svarta	86—97.
Haraldz saga ins hárfagra	98—164.
Saga Hákonar góða	165—222.
Saga Haraldz gráfeldar	223—254.
Óláfs saga Tryggvasonar	255—459.

Rettelser og trykfejl i 1—2. hæfte.

S. 9¹⁷ læs kringla. — 10. Til henvisningerne føjes: Gylf.
k. 12. — 16. Til henvisningerne føjes: SnE. II, 94. — 18. I
henvisningerne bør „slutn.“ efter „kap. 43“ flyttes til efter „kap.
38“ i den sidste linje. — 24. Til henvisningerne føjes: SnE.
Sk mál 43. — 30²⁵ læs -gørd. — 33²⁰ læs snøri. — 36⁶ læs
røru. — Til henvisningerne føjes: Gautr.s. k. 7. — 61. Til
henvisningerne føjes: Af Uppl. kg. kap. 1. — 89⁸ læs Hálfðanar.
— 89²³ læs gulom F. — 130. Til henvisningerne ved kap. 24
føjes „26“ efter „ÓH (53) k. 1^a. — 247²⁴ læs „l. 5“. —
288³ læs kvenna (som hðskvr. har). — 416, v. 160⁴ læs ræðr.
hvorefter anmærkingen rettes til: ræðr: sál. J1; reð K, F.

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

Oct 20 1941

**CALL STUDY
STATION
CHARGED**

3 2044 105 513 949

